Csorba Győző Könyvtár
Helytörténeti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A FEHÉR BARÁT

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ
- *„Szülte a Szűz szent Fiát! Örvendezzünk! Liliomot rózsaág! Lelkendezzünk!"*

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL
- *A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája 1950*
- *Pálos rendi kapcsolataim, emlékeim, I. rész*
- *A Gellért-hegy*

PÁLOS LELKISÉG
- *Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom 3.*
- *A képtiszteletről*

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL
szépirodalom, kultúra
- *Simon Máté: Rongyos istállócskában*
- *Virág Benedek: Újesztendőkor*

RENDI KRÓNIKA

PÁLOS PROGRAMOK

2011. karácsony
13. évfolyam 3. szám

Felelős kiadó: **Bátor Botond** OSPPE tartományfőnök • Kiadó: **Magyar Pálos Rend** • Szerkesztőbizottság: **dr. Aczél László Zsongor** OSPPE, **Bátor Botond** OSPPE, **Sáfrán M. Bánk** OSPPE, **Sarbak Gábor** és **Sudár Annamária** • Nyomdai előkészítés: **Legeza László** • Grafika, tipográfia: **Török Máté** • **www.palosrend.hu**

BEKÖSZÖNŐ

„Szülte a Szűz szent Fiát! Örvendezzünk! / Liliomot rózsaág! Lelkendezzünk!"

FR. GYÖRFI BÉLA SZABOLCS OSPPE

A várakozás napjait éljük. Várakozunk Krisztus eljövetelére, várjuk, hogy találkozzunk Krisztussal. Egész életünk várakozás, s jó esetben készület a találkozásra. Várakozás és találkozás: két összetartozó fogalom. A várakozás napjait éljük…

Mostanában sokat gondolunk karácsonyra, a Betlehemben megszületett kis Jézusra, a Világ Királyára, aki emberként pici kisbaba is volt. Mosolygós, újszülött kisded, akit mindenki szeret, akihez mindenkinek kedves, bársonyos szavai vannak. De hát lehet-e másként fogadni egy újszülött kisdedet? Lehet-e nem reménykedő szívvel gondolni egy kisbabára? Hiszen egy kicsiny gyermekben valahogyan mindnyájan ott sejtjük az elveszett paradicsomot, azt a mosolyt, amire valamennyien mindig is várunk. Egy gyermeket nem nehéz szeretni. Ezt a „könnyű" szeretetet adja nekünk Jézus *babaönmagában*. Félelem nélkül szerethetjük Istent, de az ő isteni ártatlansága – most már magunktól is tudjuk, ha ránézünk – nem engedi meg, hogy mi magunk ne akarjuk saját ártatlanságunkat. Senki sem parancsolja ránk a bűntelenség tisztaságát, de a gyermeki jelenlét mellett egyszerűen nem lehetünk szennyesek, nem lehet, hogy ne akarjunk patyolatfehérek lenni. A gyermek tisztasága, a hó fehérsége kedvesen mutatja meg az igazi élet valóságát. Erre vágyunk, erre vágyom..., a hó fehérségére.

Várakozunk..., hiszen válságos időket élünk. Válságban a világ, a gazdaság, az erkölcs, a család... Válság itt, válság ott, válság mindenütt. Végül is... bennünk, bennem van a válság. Én nem tudok gazdálkodni az életemmel, nekem kell felülvizsgálnom a céljaimat, nekem kell feltennem a kérdést, honnan hová tartok, s végül – hiszen ez a legfőbb kérdés – ki nekem Jézus Krisztus? Hogyan fejezem ki az életemmel, a tetteimmel, hogy ki az én életem ura? A hitemet a tetteimmel mutatom meg, ezt soha nem felejthetem el. A válságban sem. S mindez, alighanem a válság ellen is hat. S ha bennem csökken a válság, akkor az a „nagy válság" is csökken, legalább egy picit. Egy icipici kisbaba mosolyával.

Ezekkel a gondolatokkal szeretném a Fehér Barát 2011. évi karácsonyi számát minden kedves olvasó figyelmébe ajánlani; s egyben boldog, meghitt, hófehér lelkű karácsonyt kívánni valamennyiünknek.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A SZIKLATEMPLOM TÖRTÉNETE, 7. rész

A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája 1950: Internálás és börtön

P. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR OSPPE

1950. június 8–9. A szerzetesek internálása

Még június 6-án a pécsi kolostor kertésze – aki a rendház mellett lakott – jelezte a pálos atyáknak, hogy egy ismeretlen férfi kérdezősködött tőle a rendház tagjai felől. Megkérdezte a házfőnök (P. Bolyós Ákos) nevét, majd név szerint P. Bolváry László Pál után érdeklődött. Ennek következtében elhatározták, hogy Pál atya június 8-án felutazik Budapestre, a Sziklakolostorba. Az Úrnapját követő pénteken, június 9-én, este fél tíz tájban a kolostort rendőrcsapat vette körül, az Államvédelmi Hatóság emberei közül tízegynéhány fiatalember a kőfalon beugrált, s kézben tartott revolverrel a rendházban tartózkodó 18 pálost arra kényszerítette, hogy aláírja a kényszertartózkodási (internálási) végzést, mert „jelenlétük Pécsett veszélyes az államra nézve". A kolostor három lakója (Fr. Túri János Didák, Fr. Oláh Ferenc Julián és Fr. Könyves Imre Lajos) nem került be az internáltak közé, mivel a Jakab-hegyi kolostorban voltak, úgyszintén Bolváry László Pál atya sem, mivel az előző napon Budapestre utazott. Így a Pécs melletti Jakab-hegyen az ősi pálos romok mellett felépített új kolostor felavatása elmaradt. Ugyanis június 8-án és 9-én a Jugoszláviához közel fekvő szerzetesházak 413 szerzetesét és szerzetesnőjét az ÁVH emberei teherautón az ország belsejébe szállították, és egyházi épületekben házi őrizet alá helyezték. Közülük 243 szerzetest – köztük a pécsi pálos kolostor 18 lakóját – dr. Pétery József váci püspök székházába internáltak.

Ekkor a Sziklakolostor lakóira még nem került sor, úgyhogy P. Csellár Jenő rendfőnöki megbízott a Sziklakolostorból meglátogathatta Vácott P. Bolyós Ákos házfőnököt és újoncmestert, akivel úgy döntöttek, hogy az újoncok elhagyhatják a váci püspöki palotát, mivel a különböző intézkedőknek még nem volt pontos névsoruk. Néhányan el is mentek, akik

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

közel laktak Váchoz, de nagyobb részük ott maradt. Azokat a novíciusokat, akiknek újoncideje lejárt, az elöljárók fogadalomhoz engedték, Schmidt Sándor Bélát és Vincze László Tihamért pedig Pétery püspök a saját kispapjaival együtt pappá szentelte. P. Ács István Ferenc és P. Bihar Árpád Tádé pedig a Sziklatemplomba kaptak beosztást.

1950. július 18. P. Galambos Kálmán halála

P. Galambos Kálmánt, aki súlyos Parkinson-kór miatt betegen feküdt, az internálás utáni napon a pécsi Idegklinikára szállították, de nem sokat törődtek vele, és így csekély három hét múlva meg is halt. Élete – emberi szempontból – a legklasszikusabb tragédia. Kispap korától fogva mindig a pálos gondolat volt vezető ideája. Mindent gyűjtött, mindenét odaadta a rendnek. Amikor már a Jakab-hegyen – „szerelme" volt, hiszen tövében született – is állt a kis kolostor, akkor omlott össze egész életének álma. Látnia kellett, hogyan semmisül meg mindez egy éj folyamán. Nem csoda, hogy tíz nappal később belehalt.

A Grősz József kalocsai érsek elleni koncepciós per

Ekkor már tervezték a következő nagy egyházüldöző hullám forgatókönyvét: a Grősz József kalocsai érsek ellen indítandó pert. Ebben szerepet szántak Vezér Ferenc pálos atyának is, a rendőrség nyilván számon tartotta a hat évvel korábbi, kéthónapos fogvatartását. Azóta azonban semmiféle „ügye" nem volt: lelkiismeretes buzgósággal élte szerzetesi életét, szolgálta a hívek közösségét, segítette rendtársai munkáját.

P. Vezér Ferenc

1950. szeptember 7. A magyarországi szerzetesrendek működési engedélyét az Elnöki Tanács az 1950/34. sz. törvényerejű rendeletével megvonta, kivéve a megengedett nyolc katolikus gimnázium ellátásához szükséges négy rendet (bencéseket, ferenceseket, piaristákat és a Miasszonyunkról nevezett Szegény /Szegedi/ Iskolanővéreket). Rendenként 40–50 szerzetes maradhatott meg 2–2 párhuzamos osztály, egyenként maximum 40 tanulóval. Rajtuk kívül az összes többi szerzetesrend tagjainak el kellett hagyniuk rendházaikat, amelyeket elvettek s állami célokra hasznosítottak; városokban nem telepedhettek le, egymással kapcsolatot nem tarthattak, s hosszú időn át rendőri megfigyelés alatt álltak. Legtöbbjük egyházi szolgálatot sem vállalhatott. 1950-ben tehát a magyarországi pálos kolostorok is elnéptelenedtek, a szerzetesek szétszóródtak. Ettől kezdve a pálos szerzetesrend „hivatalosan" nem létezett Magyarországon. Két évtized sem telt el tehát a pálosok 1934. évi visszatelepítése óta, amikor is a kommunista diktatúra emberei kíméletlen barbársággal rontottak mindarra, ami érték, s ami útjukban állt.

Az 1950-es feloszlatáskor több kimutatás is készült. A források összevetésével úgy látszik, hogy 23 férfi szerzetesrend került feloszlatásra, 182 rendházban 2582 szerzetessel. Ugyanekkor mindegy 40 női rend megszüntetésére került sor, kb. 450 rendházzal. A létszámra csak becsléssel következtethetünk. 1948-ban hat rend adatainak híján 9500 apáca volt, így a feloszlatás kb. 10 000 apácát érinthetett. A Magyar Pálos Rendnek 1948-ban 3 kolostorban (Budapest, Pécs és Pálosszentkút) 33 tagja volt, akik közül 14 volt felszentelt pap.

Amikor 1950. szeptember 7-én a Magyar Népköztársaság kormánya – egyes tanítórendeket kivéve – megvonta a szerzetesrendek működési engedélyét, még nem került sor a Sziklatemplom bezárására, csak a Sziklakolostort államosították. Csupán három szobát hagytak meg a rendház földszintjén, ezekben laktak az atyák és a testvérek. Egy kis benyílóban főztek a részükre. A kolostor egyelőre üresen maradt. A rend magyarországi 1950. évi betiltásáig – területi elosztásban a következő pálos települések voltak: 1) budai, Szent Gellért-tér/ Sziklatemplom, 2) Gellért-hegy, Kelenhegyi úti Schmidt-kastély és park, mint napközi otthon, 3) Pécs, Pálos templom, 4) Szent Jakab-hegyi gazdaság és rezidencia, 5) Pálosszentkúti templom és kolostor, 6) Soltvadkert, szőlőgazdaság, pince és épületek.

1950. szeptember 30-án három pálos szerzetes határátlépési kísérlete

A megváltozott körülményekre való tekintettel, s a Rend magyar tagjainak túlélése érdekében P. Csellár István Jenő rendfőnöki megbízott Rómába akarta küldeni P. Bolváry László Pált, P. Rauch László Attilát és P. Vincze László Tihamért. Azonban a vezetőjük, aki – jó pénzért – vállalta, hogy nyugatra csempészi őket, Sopronnál a határőrség kezére játszotta mindnyájukat. Tiltott határátlépési kísérletért a győri bíróság ítélete szerint 3 év börtönt kaptak.

P. Vezér Ferenc elítélése

Vezér Ferenc (Szaniszló, Szatmár megye, 1914. március 23., †Budapest, Gyűjtőfogház, 1951. augusztus 3.) bíróság előtti szerepeltetésével a kommunista

hatalom az 1950 szeptemberében kolostoraikból erőszakkal elűzött férfi és női szerzeteseket akarta lejáratni, rossz hírbe hozni. Sőt ekkor már ennél is tovább mentek, legfelsőbb pártvezetői utasításra: a megrendezendő per során a bírói székből, a népügyész vádjaiból, s a manipulált vallomásokból elhangzott szövegek azt a képzetet keltették az ország lakosságában (hiszen heteken át ezt írták az újságok, harsogta a rádió), hogy a szerzetesek mérhetetlen erkölcsi fertőben éltek kolostoraikban, földi, evilági javakban és élvezetekben dúskálva. S ezekre bízták a katolikus hívek leányaikat és fiaikat, ők prédikáltak a tiszta életről, a tisztes szegénységről!

A rendőrség Vezér Ferenc atyát, mint az úgynevezett Grősz-per egyik leendő vádlottját már 1951. március 20-án letartóztatta, bár semmi köze nem volt a kalocsai érsekhez, sohasem találkoztak, sohasem beszéltek egymással. Az ún. *Pálosszentkúti ügy* a Grősz-per titkos része volt, amely Vezér Ferenc ügyével állt kapcsolatban.

P. Vezért Ferenc 1944 decemberében, Soltvadkerten, ahol a rendnek pincegazdasága volt, az óvóhelyre menekült nők védelmében birokra kelt egy szovjet katonával, aki fiatal asszonyokat, leányokat akart elhajtani. A dulakodás közben a katona fegyvere elsült és halálra sebesítette gazdáját. Ez volt Vezér Ferenc egyetlen „bűne", amikor is életét kockáztatva védte a magyar nők becsületét. Soltvadkertről a Kiskunfélegyháza melletti Pálosszentkútra helyezték át, ahol a rendház és a búcsújáróhely vezetője lett. Azt a vádat hozták fel ellene, hogy fegyveres összeesküvést szervezett, szovjet katonák elleni önvédelmi csoportot hozott létre, melynek tagjai sok oroszt meggyilkoltak. Ennek az állítólagos csoportnak a tagjai tulajdonképpen a Kiskunfélegyházán 1945-ben megalakult Nemzetőrséghez tartoztak. A 15 főből álló ún. „gyilkos-csoport" 8 tagját a per végén halálra ítélték.

Pálos rendi kapcsolataim, emlékeim, I. rész

IVASIVKA MÁTYÁS

A II. világháború befejezése után, 1945-ben – jóllehet hazánkban szovjet-orosz megszállás vette kezdetét – egy-két évig úgy tűnt, hogy a sztálini adminisztráció teljesíti Teheránban, Jaltában és Potsdamban tett ígéreteit: Magyarországon valamint az oroszok által „felszabadított" államokban többpártrendszer, polgári demokratikus politikai berendezkedés valósul meg. Ám fokozatosan lett nyilvánvalóvá, hogy a háború befejeződésének pillanatától a legsötétebb bolsevista pártdiktatúra vette kezdetét nálunk is.

A „felszínen" megmutatkozó, reménykeltő jelenségek egyik mozzanata volt, hogy a pécsi pálosok (1947-ben) visszakapták a várostól nyugati irányban lévő Szent Jakab-hegy tetején levő területet, melyen a mai napig láthatók a középkori pálos monostor maradványai. Néhány méterre ettől szándékozták felépíteni az új monostort kis templommal, toronnyal. A munkálatokba meglehetősen sokan, így mi, pécsi cserkészek is bekapcsolódtunk. 1950 Szent István-napjára ünnepi szentmisével készülődtünk. Akkoriban hajdani osztályfőnököm, történelem-latin tanárom, Holpert Gyula volt a pécsi pálos templom kántora. Már a tavasz folyamán felkért, hogy – mint akkor 17 esztendős zenekonzervatóriumi növendék – hegedűjátékommal és az ő harmóniumkíséretével működjem közre a nem mindennapi jeles eseményen. Emlékszem, hogy kezembe is nyomta az egyik megszólaltatandó kompozíció kottáját, Cezar Franck: Ave Maria-ját. „Ember tervez, a kommunista pártdiktatúra végez"; június első felében egy-egy éjszakai rendőr-terrorakció keretében elhurcolták az ország déli részében tevékenykedő szerzeteseket, így a pécsi pálosokat is (1950. június 9-én). A szóbeszéd szerint az ávósok azonban „megfeledkeztek" a Jakab-hegyen levő pálos testvérekről; ők csak napokkal később jutottak hasonló sorsra.

Elárvult a már elkészült kis hegyi kolostor, és meghiúsult a Szent István-napra tervezett szép ünnepély is. A következő években a közelben lévő községek lakói széthordták az új kolostor építőanyagát. Ám az 1980-as évek végén a hazánkban is bekövetkezett történelmi változások, a kommunizmus világméretű bukásának egyik gyümölcseként a kolostor templomának még megmaradt tornyából kilátót alakítottak ki (csúcsán kereszttel), szabadtéri misézésre is alkalmas terület rendezésével és a középkori monostor romjainak konzerválásával. Remélhető, hogy belátható időn belül újra fölépül a kolostor, otthont adva a „modern" pálos remetéknek…

1953. január 18-án Remete Szent Pálra emlékező délután volt a pécsi pálosok hajdani templomának sekrestyéjében, a Mecsek-oldalban. Itt ismerkedtem meg az 1952. december 24-én első börtönbüntetéséből szabadult Bolváry László Pál pálos atyával. Életre szóló barátság, a katakomba pécsi cserkészetben (amelyet Sziklatábornak neveztünk), majd az 1988-as legalizás után páratlanul gyümölcsöző vezetői együttműködés lett e megismerkedésből. Megzenésítettem *Ének Remete Szent Pálról* című költeményét, amelyet még a börtönben írt, továbbá neki dedikáltuk a *Fohász Boldog Özséhez* című – dr. Siptár Ernővel kö-

zös darabunkat. (Mindkettő megtalálható a 2003-ban kiadott *Pálos Rendi Imakönyv*ben). Pál atya sajnos már nem érhette meg ez utóbbi darab kibővített változatának – a Gérecz Attila 56-os mártírköltő börtönben írt versére, 50. karnagyi jubileumomra megzenésített *Boldog Özséb himnusz*nak – 2005. évi bemutatóját, amely azóta számos hangversenyen, a rádióban is megszólalt, és több CD-felvétel is készült belőle. Pál atya 2001. február 15-i pécsi temetésekor a cserkészek díszsorfala közt elmondtam közös művünk, a *Remete Szent Pál-ének* szövegét.

A Gellért-hegy

DR. BŐZSÖNY FERENC

Ha Duna-parti lakásom ablakán kitekintek, éppen a túlsó parton magasodó bozóttal, fákkal benőtt hegy szikláira látok. A lábánál folyó Duna itt a legkeskenyebb, ennélfogva sodrása sebesebb, mint másutt. Számomra különös szimbóluma történelmünknek, az állandóságnak és a változásnak egyaránt. Itt állt már akkor is, amikor Pannónia néven a vidék az idáig nyúló Római Birodalom tartománya volt. Látta a népvándorlás népeit; a honfoglalókat; a pogányságból nehezen megtérő magyarokat; Szent Gellért és társai vértanúságát; II. Lajos királyunk seregét, akik innen, a Rudas-fürdő környékén gyülekezve indultak a mohácsi csatába. Az egykori – régi nevén – Kelenhegy; a régi metszeteken Blocksberg-nek nevezett sziklái fölött elzúgtak a századok. Ma egy világváros, hazánk fővárosa, Budapest öleli körül; keleti lábazatát a Halászbástya stílusában épült kerítés övezi; Gellért püspök szobra alól mesterséges vízesés hull a mélybe. A szent magasba emelt jobb keze keresztet tart a város fölé, a pesti oldalon álló Nagyboldogasszony (belvárosi) templom felé fordulva, amelynek kriptájában – 1046-ban elszenvedett mártíriuma után – nyolc éven át nyugodott a teste. Majd püspöki székhelyére, Csanádra szállították, ahonnan aztán a törökök elől szülővárosába: Velencébe, pontosabban a hozzá tartozó Murano szigetére menekítették. Ennek Szent Kozma és Damjánról elnevezett plébániatemplomában mindmáig megőrizték hamvait. Csontjainak egy darabkája becses ereklyeként a fővárosi templom – mely egyben a pesti oldal első temploma (is) volt – főoltárában kialakított, elölről jól látható, kis fülkéjébe került, az eltelt több, mint ezer esztendőt áthidaló kapcsolat emlékeként.

Innen a pesti oldalról jól látszik a pálos atyák kolostora, amely a hegy délkeleti sarkában kialakított Sziklatemplomhoz épült, a hegy belsejében rejlő átjáróval. A világháborút követő egyház- és vallásüldözés után helyreállított templomot a homlokzata fölött felállított magas kőkereszt jelzi. A bejárata előtti kis teret pedig Szent István királyunk igencsak modern felfogásban alkotott és felállított lovas szobra (!) díszíti.

Mit jelent számomra a Gellért-hegy? Mindenekelőtt kamaszkorom éveit. Akkor még nem állt szobor a tetején, eredeti épségükben és szépségükben álltak a Duna-hídak. A Fáy András Gimnáziumba jártam akkoriban, és hétvégeken, főleg jó időben, az osztálytársakból verbuválódott banda, kevés pénzűek lévén, óriási hancúrozásokkal töltötte idejét a hegyen: föl-le a lépcsőkön; a panorámás erkélyeken; a Dunára néző meredélyen. A hegy oldalában már akkor is megvolt az a két gyalogos átjáró, amelyeken a Sziklatemplom felől át lehetett jutni a Gellért-szoborig, aztán egymást kergetve, zihálva, de jókedvűen az Erzsébet-hídon át hazáig. Szinte mindnyájan a Józsefvárosban, vagy a Ferencvárosban laktunk. A főváros hetekig tartó ostroma rettenetes napjai után, az 1944–45. év havas, nagyon hideg tele elmúltával alig lehetett a hegyre ráismerni. A lakosság nem csupán a fákat, hanem még a bokrokat is egy szálig eltüzelte. A sziklákon és a nehezen sarjadó füvön kívül, nem maradt rajta semmi a mára már újra dús növényzetből. Kopasz, sivár lett a hegy, tele lőszermaradványokkal, – kirándulásainknak vége szakadt – még nappal sem volt biztonságos a felmenetel; a romos házakat, villákat lakóik elhagyták, megmaradt berendezésüket fényes nappal is fosztogatták.

Ma nemcsak úgy tekintek a Gellért-hegyre, mint a letűnt századok és a történelem tanújára, hanem számomra – bármilyen furcsán hangzik – egy különleges napóra is. Mutatja a napszakokat, az égtájakat, az évszakok változását. Szép időben, télen-nyáron, reggel és a délelőtt folyamán a Nap a hegy Dunára néző, keleti oldalát világítja meg, besüt a pálosok kolostorának ablakán, fénylő glóriát von Szent Gellért – Szent Imre herceg nevelője – szobrának feje köré. Délben fordul a fény iránya, a hegy fölé kerül a nap, majd lebukik mögötte, de addig sugarai szemkápráztatóan verődnek vissza a Duna vízéről, amelyre aztán lassan a hegy árnyéka borul. Késő ősszel, télen, kora tavasszal a hegy más-más helyén búcsúzik a Nap. A tavaszi napéjegyenlőség idején innen a pesti oldalról nézve, a Citadella fölött, majd lassan, a nappalok hosszabbodtával a budai hegyek felé araszol. Szent Iván-nap környékén a Városmajor és a budai Várpalota irányában tűnik el, majd lassan a nappalok rövidülésével megindul visszafelé, és karácsony közeledtével éppen a Sziklatemplomnál nyugszik le.

Majd kezdődik minden elölről. A hegyen tavasszal virágba borulnak a díszcserjék, a mandula- és vadgesztenyefák, az északi oldalon, a Hegyalja út fölött a bódító

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

illatú török orgonák. Aztán május végére minden bokor és fa kizöldül; hajnali órán a lombok közül a pesti oldalon is hallani lehet a madarak énekét; nyári zápor után érezni lehet a frissen öntözött hegy illatát. A bokrok, majd a fák sárgulása jelzi az ősz közeledtét, a színek kavalkádja felér a tavasz pompájával. A tél néhány örökzöld és fenyő kivételével, már csupasz ágakra lel. A hegy belseje rejti azonban az igazi kincseket: melegvízforrások buzognak belsejéből, századok óta táplálják a körülötte épült fürdőket. Emberkéz hatalmas víztározót létesített a hegy belsejében, ivóvízének jórészét a főváros ebből biztosítja. Számomra a Gellért-hegy különleges, igazi értékét ugyancsak a hegy belseje rejti: ez a pálosok Sziklatemploma. A megpróbáltatások évtizedei után, megszépülve, helyreállítva várja az oda betérőket. Pár éve létesítették az egyiptomi ásatásoknál felfedezett Remete Szent Pál-kápolnát, amely tökéletes mása az eredetinek. Nem lehet a véletlen műve, néhány különös egybeesés az eredetivel: az Egyiptomban talált kápolna is folyó mellett fekszik. Ott a Nílus, itt a Duna jobb oldalán. És lássanak csodát! Mindkét helyen – Egyiptomban és itt Budapesten, a Gellért-hegyben – a kápolnák egyformán 17 méter magasságban vannak a víz szintje fölött. A hegy legnagyobb értékét ez a kápolna rejti: tabernákulumában őrzik az Eucharisztiát, a köztünk lakó Jézus Krisztus valóságos testét. Mindez *leírva, látva, tapasztalva* jelenti számomra a Gellért-hegye(me)t.

PÁLOS LELKISÉG

Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom 3.

SÁFRÁN M. BÁNK

„A fogadalom különleges felszentelés, amely a keresztségen alapszik és annak kiteljesedése."

Remete Szent Antalról olvassuk a következő, nagyon meglepő dolgot: húsz éves volt, amikor szülei meghaltak. Ennek következtében őrá maradt a hatalmas családi vagyon. Egy alkalommal, amikor betért az istentiszteletre, az ott hallott szentírási igék véget vetettek addigi békés életének. „Ha tökéletes akarsz lenni – olvasta a lektor Máté evangéliumából –, add el mindenedet, amid van, az árát add a szegényeknek. Azután jöjj, és kövess engem!" Bár ismerte ezt a mondatot, mégis úgy érezte, mintha akkor hangzott volna el először, mintha egyenesen az ő szívébe kiáltotta volna valaki. S az, aki szülei elvesztése ellenére is békés maradt szívében, egy szentírási szóra megrendült, eladta mindenét, szétosztotta a szegények között, és egy olyan új életet kezdett, amiről még maga sem tudta, merre vezet.

Az Isten igéjére adott válaszának néhány évtized múltán érett be a gyümölcse, amikor az ő példáját követve, sokan kivonultak a remeteségekbe, és a sivatag kivirult a Krisztust osztatlan szívvel követők életszentségétől. Isten igéje teremtő szó, mely életet fakaszt, megmozdítja az embert…

A keresztségi szertartás második nagy egysége – a gyermek fogadása és a keresztelés közötti rész – az igeliturgia. Egyházunk a szentségek ünneplését mindig összeköti a Szentírás olvasásával. Így van ez a keresztség szentségének kiszolgáltatásánál is. Külön felhívja a figyelmet a szertartáskönyv, hogy azért olvasnak a Szentírásból, hogy az elhangzott igék felszítsák a hitet a szülőkben, a keresztszülőkben és az összes jelenlevőben.

Az elhangzó Igék tehát fontos szerepet töltenek be. Nem díszítő és nem is csak a szentség értelmét megvilágosító feladatuk van, hanem sokkal több: teremtő szavak, melyek egy folyamatot indíthatnak el azokban, akikhez szólnak. Valaminek történnie kell az Isten (aki megszólít) és köztem (aki megszólított vagyok).

„Amint az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi, hogy magot adjon a magvetőnek és kenyeret az éhezőnek, éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem." (Iz 55,10–11)

A keresztény ember tehát megszólított ember, a párbeszéd embere, aki szavaival, életével, cselekedeteivel az Istennel való bensőséges beszélgetésben él, vagy legalábbis kellene élnie. Éppen ezért a Szentírás szavai a keresztények számára Krisztus követésének forrását jelentik. Ebből táplálkozik az imádság, innen kapunk ösztönzést Krisztus követésére. Mindezt azért, mert benne, általa Isten szól. Szeretetével megszólít és választ vár. És a válasz az ember szívében felfakadó imádságon túl az egész életet jelenti, vagyis a keresztény ember minden cselekedetét. A Zsinat ezt így fogalmazza meg: „sem a családért való fáradozásnak, sem bármilyen világi foglalkozásnak nem szabad kívül esnie lelki életük körén…". S ahogy minden megkeresztelt ember, úgy a szerzetes is ebből merít. Már a fogadalmak is válaszok: „Az Úr meghívására, hogy mind töké-

letesebben kövessem Krisztust, szilárd elhatározással neki szentelem magamat..." (Rendi Szabályzat 7. cikkely). Ez tehát a szeretet párbeszéde, hiszen az őt megszólító szeretettől megragadva keresi, kutatja tovább a szerzetes Isten üzenetét.

„A Szentírás életerős és szíves szeretete, annak mindennapi olvasása, tanulmányozása megkönnyíti az üdvözítő párbeszédet Istennel." (Rendi Szabályzat 27. cikkely) Ebben a párbeszédben erősödik a szerzetes önátadása, ebben bontakozik ki az a kapcsolat, mely a keresztségben kezdődött el, amikor Isten fogadott fiává lett, Krisztus követőjévé.

A Szentírás olvasása tehát egyrészt az ismeret útja, mert „Mária példáját követve, aki megőrizte az Úr szavát szívében, elvezet bennünket Jézus Krisztus magasabb ismeretére." (Rendi Szabályzat 27. cikkely). Ebből fakad a tettekben megnyilvánuló szeretet. Másrészt pedig „apostolkodásunk tiszta és állandó forrása" (uo.), hiszen az nem más, mint tanúságtétel arról, amit „láttunk és hallottunk" – ahogy azt Péter apostol mondta a főtanács előtt elhangzott beszédében, a pünkösdi események után.

Isten szava már keresztségünkkor elhangzott fölöttünk, és szól azóta is szünet nélkül, mert Isten szüntelen közli magát velünk. S hogy ez sokszor csak monológ marad, nem a Megszólító hibája, hanem az ő igéjét nem kereső, szavára nem figyelő, megrendülni képtelen emberi szívé. Pedig párbeszédre teremtettünk mindnyájan. Hallgatásra és odafigyelésre, válaszadásra és továbbadásra, vagyis tanúságtételre. Ez a keresztségi és egyben a szerzetesi fogadalom útja, tulajdonképpen minden megkeresztelt ember hivatása.

Jó mag az Isten igéje, melyet a bőséges aratás reményében vetnek. „Akinek van füle a hallásra, az hallja meg!" (Lk 8,8)

folytatjuk

A képtiszteletről

Csaba testvér

2011. október 11-én márianosztrai templomunkban ünnepélyes kertek között visszahelyeztük a Szűz Máriát ábrázoló, 300 éves restaurált kegyképet, melyet Beer Miklós püspök úr áldott meg szentmise keretében. A képet a török időket követően, a márianosztrai kolostor helyreállítása kapcsán ajándékozták a lengyel testvérek 1711-ben a kolostor templomának. Ez a kép látható ma is a templom oltára felett.

Szűz Mária képi ábrázolásával kapcsolatban nagyon sok vád érte már a Katolikus Egyházat, éppen ezért talán nem árt, átgondolnunk, mit is jelent a képtisztelet.

A kép a valóságnak bizonyos módon való ábrázolása, amely az ember gondolkodására mindig jellemző volt. Mivel a tiszta szellem határokat szab az ilyen szemléltetésnek, talán ez is lehet az egyik oka annak, hogy az Ószövetség tiltja Isten ábrázolását: „Ne csinálj magadnak faragott képet vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön" – olvashatjuk a Kivonulás könyvében.

A kegykép olyan vallásos ábrázolás, amelyhez természetfeletti jelenségek, csodák, imameghallgatások kapcsolódnak, ezért vallásos tiszteletben részesül. Meghatározott föltételek mellett (mint kegyelmi állapot, imádság stb.) kegyelemközvetítő szerepe van, de nem olyan értelemben, mint a szentségeknek. Az egyház imádságával támogatva előkészíti a lelkeket a kegyelem befogadására. A csodatevő erő nem a kegykép sajátja (csodatevő képről csak jelképesen beszélhetünk), hanem Istennek a cselekedete, melylyel a képet eszközként használja fel, kegyelmének közvetítésére. Minden esetben Isten tesz csodát. Bármely szentnek a tiszteletéről is van szó, abban mindig Isten kegyelmét tiszteljük. Tehát a tiszteletnek minden esetben Istenre kell irányulnia, nem az emberre, vagy valamely tárgyra. Az utóbbi esetekben beszélhetünk bálványozásról, bálványimádásról. Ezt pedig könnyen kiválthatja a hiszékenység, ami akkor jelenik meg az ember vallási életében, ha azt túlbuzgóság jellemzi.

Az egyház kétezer éves történelme során többször figyelmeztette a Tanítóhivatal az egyes közösségeket, császárokat, de még püspököket is a helyes vallásosságra, a helyes képtiszteletre. Úgy, mint a képrombolási vita kapcsán keleten, melyet a 787-ben megtartott II. Niceai Zsinaton igyekeztek tisztázni. A reformáció idején, a XVI. században, a vallásos életben jelentkező túlburjánzásokat a Trentói Zsinat (1545–1563) korrigálta. A hívek elé tárta a tisztelet helyes sorrendjét, s kimondta, hogy különbséget kell tenni az imádás és a tisztelet között: Istent imádjuk, Szűz Máriát megkülönböztetett vallásos tiszteletben részesítjük, továbbá tiszteljük Szent Józsefet és a többi szenteket. A zsinat felszólította „az összes püspököket és a többi személyeket, akik a tanítás tisztét és gondját magukra vállalták..." hogy „Oktassák ki a híveket a szentek közbenjárását, segítségül hívását, az ereklyék tiszteletét és a szentképek törvényes használatát illetően."

A XX. században Boldog II. János Pál pápa arról írt a művészeknek szóló levelében, hogy a képtisztelet az alapja nem más, mint a művészet és a kinyilatkoztatás kapcsolata. Itt az Isten Lelke találkozik az ember alkotóképességével. A Lélek felébreszti az emberben

a szép és a jó utáni vágyat, s arra ösztönzi, hogy azt műalkotásban jelenítse meg. Kegyelmi pillanatról is beszélhetünk, mert az embernek élménye támadhat a fölötte álló Istenről. Tehát bátran imádkozhatunk a kegyképek előtt, hiszen ahogy azt Boldog II. János Pál is említette, az Atyával való kapcsolatra nyílik lehetőségünk. Használjuk ki az Isten adta lehetőségeket a vele való kapcsolatteremtésre, hogy részesülni tudjunk az ő végtelen boldogságában.

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

SZÉPIRODALOM, KULTÚRA

Az adventi időszak elmélkedő csendességéhez hozzájárulva Simon Máté (1748–1818) pálos szerzetes, később – a rend 1786-os feloszlatása után – pécsi egyházmegyés pap egyik 1802-ből való rövid karácsonyi prédikációját közöljük. Ezt követően Virág Benedek (1754–1830) pálos szerzetes, költő költeményét adjuk újévi útravalóul.

Simon Máté: Rongyos istállócskában

Micsoda vajon az ember? Az ember az Írás bizonysága szerént por, hamu, száraz levél, mely a széltől elragadtatik; megaszott kóró, mely csak könnyen öszvetörettetik; ki mint a rothadás, megemésztetik; és mint a ruha a molytól, megétettetik. Micsoda az ember? Az ember egy olyan teremtés, mely asszonyi állattól születtetvén, rövid ideig él, és sok nyavalyákkal eltelik; ki mint a virág, reggel kinyílik, s estvére elszárad s eltapodtatik; és elfut, mint az árnyék, és soha egy állapotban nem marad; kinek teste, míg él, most hidegtől, most melegtől, most éhségtől, most szomjúságtól, most fáradságtól, most betegségtől többféle alkalmatlanságokat, nyomorúságokat, fájdalmakat szenved; lelke pedig most a gyalázatok, most a bosszúságok, most többféle ellenkező dolgok miatt sír, zokog, kesereg. Ez az ember, az Írás bizonysága szerént. De micsoda a közönséges tapasztalás szerént? A közönséges tapasztalás szerént az ember mindenféle nyavalyáknak, kárvallásoknak, gyalázatoknak, üldözéseknek tárgya; kit most az ég ostromol jéggel, hóval, esővel, záporral, mennykővel; most a föld ijeszt, bágyaszt, rongál rettenetes indulásokkal, rendülésekkel; most a víz, most a tűz, most a fenevadak, most a rossz emberek, szomszédok vesztenek, szomoríttanak, keseríttenek.

Ilyenné lett az Isten Fia, mikor emberré lett… Valamit szenvedhet tehát, vagy szenvedhetett valaha egy ember akár az égtől, akár a földtől, akár a tűztől, akár a víztől, akár a rossz embertől, akár a testi, akár a lelki gyötrelemtől, mindarra elszánta magát szerelmes Urunk, midőn emberré lett, sőt többre elszánta magát, mint akármely más ember efféle dolgokban szenvedett, mivelhogy tulajdon jószántából mindeneknél többet szenvedett, ámbár nem szenvedhetett volna, ha emberré nem lett volna. Bizonyára nem lehet elegendőképpen csudálni, hogy emberré lévén, engedelmes lőn mindhalálig, a keresztnek haláláig pedig; de az még csudálatosabb, hogy a többször említett Írás bizonysága szerént az embereknek csúfjává, a népnek szemetévé, a korhelyeknek nevetség tárgyává lett, és mint a barom, sőt mint a féreg, és nem mint egy ember, úgy tartatott. Nézzetek bár csak születésére; vajon mikor, hol, mi módon született? Legmostohább időben, úgymint télen; legalábbvaló helyen, úgymint istállóban; legkeményebb pólyába helyheztetve, úgymint jászolba a szalmára. Ihol, mivé lett az Isten Fia, midőn emberré lett!

* *

Virág Benedek: Újesztendőkor

Jer, kérjünk az Egek nagy Urától annyi segédet,
Annyi erőt, hogy nyujthassuk hosszabbra hanyatló
Napjait éltünknek szép érdemek által; ezekből
Állnak az esztendők nem számból. Aki henyélve
Töltött a vétkes puhaságnak kényes ölében
Nyolcvan s több nyarat, sem jó atya, sem pedig édes
Honjának híven szolgáló gyermeke, s polgár
Társainak nem lévén díszesb jóra vezérlő
Példájok, s meghalt: kis üdőt élt, bátor ezüstös
Fővel sírjának szállott fenekére le. Sőt csak
Volt Az, nem pedig élt köztünk, mint semmi gyümölcsöt
Nem termő fa fennáll és él, mint látjuk, az erdő
Fái között, hol végre kidől, s elenyészik örökre.

A Fehér Barát
A Magyar Pálos Rend hivatalos lapja

RENDI KRÓNIKA

KISBOLDOGASSZONY BÚCSÚ PÁLOSSZENTKÚTON

(fotó: készítője ismeretlen)

Az idei Kisboldogasszony napi búcsúra (2011. szeptember 3–4.) is elzarándokoltak a piarista gimnázium fiataljai Kecskemétről. A 40 km-es útra előző nap éjfélkor indultak el. Délután Bátor Botond atya előadását hallgatták meg, de ekkor már a környező falvakból és Kiskunfélegyházáról is gyülekeztek a hívek az esti, érseki szentmisére. 20 órakor kezdődött a fáklyás körmenettel egybekötött szentmise, melyet Botond atya celebrált. A virrasztás az ünnep alkalmával is egész éjszaka tartott. Másnap reggel folyamatosan érkeztek a zarándokcsoportok. Összességében majd kétezer zarándok jött el az idei őszi búcsúra.

P. Puskás Antal OSPPE

* * * * *

SZENTMISE KLASTROMPUSZTÁN

2011. szeptember 11-én, vasárnap 12 órakor ünnepi, búcsúi szentmisét tartott a pálos rend a Szent Kereszt tiszteletére emelt klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál. A szentmisét P. Borsos József OSPPE aranymisés pálos atya, márianosztrai házfőnök, plébános mutatta be. A szentmisén a Generálist Arnold Chrapkowski vikárius atya képviselte, és jelen voltak: Bátor Botond tartományfőnök, dr. Balpataki Béla atya, rendünk konfrátere és dr. Aczél László Zsongor atya, valamint Sáfrán Bánk és Vízi András diakónusok, továbbá Szűcs Imre és Fülöp Vilmos testvérek.

* * * * *

A BUDAPESTI PÁLOS BARÁTI KÖR ZARÁNDOKLATA

2011. szeptember 14. és 18. között az idén is zarándoklatra indultak a budapesti Pálos Baráti Kör tagjai. A zarándoklat lelki vezetője Bátor Botond pálos atya, idegenvezetője pedig Lantosné Dr. Imre Mária volt. A zarándokok egri szállásukról indulva járták be Észak-Magyarország pálos (Pálosvörösmart, Sajólád, Kurityán) és más katolikus vonatkozású híres helyeit (pl. Gyöngyöspata/Jessze-oltár, gyöngyösi ferences templom és kolostor, a feldebrői templom altemploma). Útjuk során – többek között – Recskre, az egykor munkatábor helyén megnyílt emlékparkba is ellátogattak a zarándokok, valamint megtekintették az aggteleki cseppkőbarlangot, az ipolytarnóci ősmaradványokat és a biológiai, geológiai tanösvényt, valamint Szlovákiában Karaszkó (Karaskovo) és Kiéte (Kyjatice) templomainak 13. századi freskóit is. A zarándokút Erdőkürtön, a pálos nővéreknél megtartott szentmisével ért véget.

Zarándokok (fotó: Stumpf Katalin)

* * * * *

PÁLOS 70 – „BÉKÉT ADOK NEKED!" – ZARÁNDOKLAT ÉS TELJESÍTMÉNYTÚRA

Meglévő és egykori pálos kolostorok és szentélyek érintésével – nagyrészt a Mária-út vonalán – több mint 600 zarándok járta be a hat különböző nehézségű és hosszúságú, egy vagy több napos útvonalat a 2011. október 7–9. közötti jubileumi zarándoklaton, melyet a márianosztrai kegykép 300 éves évfordulója tiszteletére indítottunk.

Szerzetesként kapcsolatba lépni olyanokkal, akik, a természet barátai – akár hívők, akár nem –, nem idegen az életformánktól. Nemcsak azért, mert a mi életünkhöz is hozzátartozik az esetenkénti túrázás az erdőben, az egyes gyalogos zarándoklatokon való részvétel, hanem azért is, mert nem egy alkalommal tapasztaltuk, hogy valahol mélyen sok közös pontot talá-

lunk azokkal az emberekkel, akik járják a természetet. Értjük egymás nyelvét. Jó volt ezt megtapasztalni a *Pálos 70* kapcsán is! Szervező barátaink nélkül mi nem is lettünk volna képesek a hatalmas előkészítő feladat elvégzésére. Köszönet érte nekik és mindenkinek, aki segítségünkre volt, s aki részt vett a zarándoklaton. Reméljük, jövőre újra találkozunk!

P. Bátor Botond OSPPE

* * * * *

P. Borsos József, a háttérben P. dr. Aczél László Zsongor (fotó: Benedek Zsolt)

MEGÚJULT A MÁRIANOSZTRAI KEGYKÉP

2011. október 9. a Magyar Pálos Rend legújabb kori történetének felemelő napja volt. Egy évvel ezelőtt kezdődött meg a 2011-ben 300 éves kegykép restaurálása. Borsos József atya imára és adakozásra kérte a márianosztrai híveket s az ide zarándoklókat. Több száz ember áldozatos adományának, munkájának és imájának eredményeképpen megújult a kegykép, amelyet ünnepélyes szentmise keretében Beer Miklós váci püspök atya áldott meg. A szertartás megkezdése előtt két órával már zsúfolásig megtelt a templom, a több száz kint rekedt zarándok nagy kivetítőn követhette az eseményeket. (Minderről részletes képes beszámolót olvashatnak a kegyhely honlapján: www.marianosztakegyhely.hu)

* * * * *

SZENT IMRE-NAP PÉCSETT

2011. november 5-én, Szent Imre ünnepén lelki napot tartott a pécsi pálos templomban Bíró László tábori püspök úr „A Szent család egykor és ma" címmel. Az elmélkedések délelőtt 10 és 12 óra között, délután pedig 15 és 18 óra között voltak. A lelki nap szünetében a kolostor kertjében, bográcsban főzött pörkölttel láttuk vendégül a résztvevőket. A lelki napot a zsúfolásig megtelt templomban a 18 órakor kezdődő ünnepi, búcsúi szentmise zárta, melyen Bátor Botond tartományfőnök atya mellett a budapesti és a pálosszentkúti kolostorból érkezett pálos atyák és testvérek, valamint a pécsi egyházmegyés papok közül is többen részt vettek.

dr. Szentirmay Tamás

* * * * *

GYERTYASZENTELŐ ÜNNEPE PÁLOSSZENTKÚTON

2012. február 2-án, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján várunk kegyhelyünkre mindenkit, aki szeretne felelősségteljesen bekapcsolódni a nemzetért és a családokért való engesztelésbe. E napon történik meg újra a Szűzanya Szeretetlángjának átadása, amelynek befogadását ő annyira sürgeti. Válaszoljunk minél többen sürgető felhívásának!

* * * * *

HÚSVÉTI PÁLOS LELKIGYAKORLAT A PÁLOSKERTBEN, GÁLOSFÁN!

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a **húsvéti szent háromnapon** a Somogy megyei Gálosfán. (Páloskert, 7473. Gálosfa, Zöldfa u. 10.; http://www.paloskert.hu). A lelkigyakorlat 2012. április 5-én, nagycsütörtökön kezdődik és április 8-án húsvétvasárnap délelőtt ér véget. Az érkezőket 2012. április 5-én 16 órától várjuk. A lelkigyakorlatot P. Bátor Botond tartományfőnök és P. Balla Barnabás tartományi gondnok vezeti. A jelentkezéseket 2012. március 15-ig várjuk: Baghy-Bátor Teréz: +36 82 950 856 ill. paloshazak@gmail.com. A költségekhez való hozzájárulás (szállás és étkezések) összege: 2000Ft/fő/éj. A húsvéti időn kívül is várjuk szeretettel a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: a fenti elérhetőségeken.

Baghy-Bátor Teréz

* * * * *

A SZENT HÁROMNAP PÁLOSSZENTKÚTON

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a **húsvéti szent háromnapon** Pálosszentkúton. A lelkigyakorlat 2012. április 5-én, nagycsütörtökön kezdődik (a szállást 15 órától lehet elfoglalni), és április 8-án húsvétvasárnap délelőtt, a 10:30-kor kezdődő szentmisével ér véget. Részvételi díj: 6000 Ft – szállás 3 éjszaka és napi háromszori étkezés; utolsó közös étkezés a vasárnapi ebéd. A szállás a szentkúti zarándokház 6 ágyas szobáiban van, melynek emeletes ágyaiban 36 főt tudunk elhelyezni. (Aki hálózsákot hoz, annak kedvezményt biztosítunk.) A jelentkezéseket 2012. március 30-ig várjuk. (Alsó korhatár: 18 év.) Jelentkezés és bővebb információ: puskasantal@palosrend.hu

P. Puskás Antal OSPPE

* * * * *

A SZENT HÁROMNAP PÉCSETT

A korábbi hagyományokhoz hasonlóan nagycsütörtökön, nagypénteken és nagyszombaton elmélkedéseket, s a szertartások keretében lelkigyakorlatot tartunk a pécsi Pálos (Szent Imre) templomban. (A részletekről később adunk tájékoztatást.)

* * * * *

A SZIKLATEMPLOM VÁRJA MINISTRÁNSOK JELENTKEZÉSÉT

A budapesti Sziklatemplom pálos atyái szeretettel várják azoknak a fiúknak és férfiaknak a jelentkezését, akik ministránsként szeretnének szolgálni az oltárnál. Jelentkezni a sekrestyében lehet. A legközelebbi foglalkozás 2011. december 30-án 19 órakor lesz.

* * * * *

RÓZSAFÜZÉR TÁRSULAT A SZIKLATMPLOMBAN

2011 végén rózsafüzér társulat alakult a Szilatemplomban. 2012 első negyedévében január 7-én, február 4-én és március 3-án 16:15-kor lesz a titoksorsolás, majd a rózsafüzér, azt követően pedig 17 órától a szentmise. (A társulat létszáma betelt.)

MEGJELENT DARVAS KOZMA JÓZSEF ATYA KÖNYVE

A csíksomlyói pünkösdi búcsú eredettörténete címmel megjelent Darvas Kozma József csíkszeredai plébános kötete. A forrásokat is feldolgozó, képekkel illusztrált könyv kapható a Pálos Fogadóközpont üzletében, a budapesti Sziklatemplom előterében, valamint Pécsett, a Szent Imre-templomban és Pálosszentkúton, a kegytárgyboltban.

* * * * *

HAMAROSAN MEGJELENŐ ÚJ DVD

Pálosok címmel hamarosan DVD-n is megjelenik – a Duna Televízióban már többször levetített – háromrészes ismeretterjesztő sorozat. A filmet 2005-ben a Vox-Trade Média Rt. készítette; rendezte Bakos Katalin, a producer Füredi Vilmos volt. A rövidesen megjelenő filmet ajánljuk a kedves hívek figyelmébe!

* * * * *

2012-ES PÁLOS FALINAPTÁR

Az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is megjelent a következő évre szolgáló pálos falinaptár. A 2012-es naptár oldalain pálos szerzetesek portréjával és életútjuk rövid ismertetésével találkozhatunk. A naptárban látható fehér barátok – egyikük kivételével – 1950 előtt léptek a rendbe és osztoztak a kommunista hatalomátvételt követő élet számos meghurcoltatásában is. Akik közülük megérték a rendszerváltozást, részt vettek a pálos rend 1989-es újraindításában. – A 2012-es naptár korlátozott példányszámban kapható a pálos templomokban.

* * * * *

A SCHOLA SANCTI PAULI ÚJ CD-JE

Megjelent a Pálos Szkóla új kiadványa. A Fodor Gabriella vezette pécsi kamarakórus új CD-je kapható a Budapesten a Pálos Fogadóközpont üzletében, valamint Pécsett, a Szent Imre-templomban és Pálosszentkúton, a kegytárgyboltban.

* * * * *

A SZIKLAKOLOSTOR TÁMFALA

A Sziklakolostor udvarában lévő támfal és lépcső helyreállítása megkezdődött. Hálásan köszönjük a kedves hívek mintegy 800 ezer forint adományát.

A pálosok

A częstochowai Szűz Mária-ikon másolata megérkezett a budapesti Szent István-bazilikába

TAKÁCS CECÍLIA

„Szép liliomszál, szüzek virága, könyörögj érettünk, Istennek anyja!
Ó, mely ékes vagy, Mária, bűnösöknek szószólója."

Ez a csíksomlyói búcsújáró ének jutott eszembe, amikor 2011. június 30-án a Szent István-bazilika előtt a Fekete Madonna kegyképe másolatának érkezésére váró hatalmas tömeget láttam. Bátor Botond tartományfőnök atya megbízásából ugyanis Częstochowából 200 zarándoktárs kíséretében Aczél László Zsongor atya és Szűcs Imre testvér külön buszon hozta a lengyel nép és a lengyel pálosok ajándékát. Szívet melengető látvány volt, amikor a harangok zúgása és a rézfúvósok ünnepélyesen felcsendülő gyönyörű fanfár hangzata közben elindult a méltóságteljes menet, hogy a két nép történelmi összetartozását és a Boldogságos Szűz Mária iránti lelki közösségét kifejező ikont a Bazilikába vigye.

A Fekete Madonna

A körmenetet a Szent István Lovagrend kettős sorban vonuló ünnepélyes menete kísérte, akik a történelmi vármegyék címerét ábrázoló és az egész magyar népet jelképező zászlókat tartottak. Ezután következett a magyar népviseletbe öltözött lányok sora, kik az ikont vállukon hordozták, majd utánuk a fehérruhás pálos szerzetesek által vezetett sokaság: „S bevonult a Királynő, arannyal átszőtt ruhában" (vö. Zsolt 44, 14. 16).

A częstochowai Madonna kegyképének eredete

Zsongor pálos atya a Bazilikában elmondta, hogy a hagyomány szerint a kép eredeti változatát Szent Lukács evangélista festette arra az asztalra, amelyet a Szent Család használt. Ezt a hodégétria („Utat mutató" Istenszülő, karjában a gyermek Jézussal) típusú képet Nagy Konstantin vitette Jeruzsálemből Konstantinápolyba, majd Niképhorosz császár juttatta el Nagy Károlynak, aki Leo orosz fejedelemnek ajándékozta, s így Belz várában (Litvánia) őrizték 1384-ig. Ekkor Nagy Lajos király unokaöccse, Opolei László herceg, aki 1367-tól volt Magyarország nádora, majd 1378-tól Lengyelország helytartója lett, az ikont az általa már két évvel előbb alapított Jasna Góra-i (ejtsd: jaszna gurai = Fényes Hegy) kolostor pálososainak adományozta, akik Márianosztráról és Budaszentlőrincről (De Claro Monte Budensi, vagyis a budai Fényes Hegyről) érkeztek Częstochowába.

Az ikon leírása

A fatáblára festett 121,5 x 81,5 centiméteres festményen az „Anjou-liliomokkal" díszített fekete köpenybe borított Madonna mellképét láthatjuk. Arca és keze barnás fekete. (Az eredeti kép keletkezésének korát talán az Anjou-liliomok jelezhetik. Ilyen liliomok láthatók ugyanis az Aachenben és Mariazellben lévő Anjou eredetű Madonnákon is.) Szűz Mária a karjában tartja a kis Jézust, akinek arca és keze szintén sötét színű, bal karjában tartja az „Élet könyvét"(az isteni ige jelképét), s jobbjával áldást oszt. Az ő ruhája azonban piros, arany mintákkal és szegéllyel. A fekete szín valószínűleg az eredeti képen a festék sötétedése következtében válhatott ilyenné, de elképzelhető, hogy eredetileg is sötét színű volt (Czarna Madonna = Fekete Madonna). Az eredeti képet követő sok másolat már barnás-feketén készült, mint a most látható ikon is. Szűz Mária szomorú arca miatt akár „Mater dolorosanak" (fájdalmas Anyának) is nevezhetnénk. Szimbolikus értelemben a két nép viharokkal teli történelmét is jelképezi. A Madonna arcán a könnyek is ezt fejezik ki. Ugyanakkor a kép és a néző viszonylatában a szemlélő nem is tudja igazán, hogy ez a szomorúság Máriáé, vagy azé, aki őt nézi.

Ének, zene, beszéd, kép

Bevezető beszéde végén saját fordításban Zsongor atya egy lengyel éneket énekelt a „Fekete Madonnához", amelybe a hívek is bekapcsolódtak. A kedves és egyszerű éneknek erős érzelmi hatása volt: „Bár az arcod megsebeztük, szemed mégis ránk tekint, s így tehozzád bizalommal jöhetünk: Madonna, Fekete Mária, fogd meg jól kezünket! Madonna, Fekete Mária,

védd Hazánk és Egyházunk!" A kétszólamú refrén is jól kifejezte a két nép és Mária összefonódását.

Megtiszteltetés volt, hogy az Orbán-kormány részéről dr. Hoffmann Rózsa (KDNP) oktatási államtitkár vette át a kegykép hiteles másolatát, és a pálosokkal kapcsolatos személyes érzéseit, élményeit emelte ki olyan közvetlen hangon, hogy mindannyiunk elismerését váltotta ki. Köszönetet mondott a lengyel népnek a Szűz Mária-ikonért és reményét fejezte ki: „Ahogy a Madonna a múltban is segítésünkre volt, úgy a jövőben is velünk lesz!"

Dr. Lukács Tamás, az országgyűlés Emberi jogi, Kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának elnöke kiemelte a két népet összekötő kereszténység fontos szerepét, felidézve Boldog II. János Pál pápa alakját, karizmatikus tevékenységét.

Jeneiné dr. Rubovszky Csilla, az V. kerület alpolgármestere (a KDNP budapesti alelnöke) is megtiszteltetésnek érezte a kép Bazilikába kerülését.

Az ünnepségen beszédet mondott Roman Kowalski, Lengyelország budapesti nagykövete, és részt vett Szili Katalin független országgyűlési képviselő (korábban szocialista házelnök). Jelen voltak még más kereszténydemokrata és fideszes országgyűlési képviselők is.

A hangulatot még áhítatosabbá tették a beszédek után elhangzott szép Mária-énekek. Az orgonajáték, illetve a fiatalok kamarazenekara kísérte éneklések felejthetetlen élményt váltottak ki, a magyar vonatkozású énekek pedig különösen is hazafias érzésekkel töltötték el a szíveket.

A Bazilika oltáránál elhelyezett gyönyörű kegyképmásolat – az ikonok lényegi feladatának megfelelően – Szűz Mária és kis Jézus jelenlétére irányította a hívek lelkét. Bár a Szűzanya és Jézus alakját itt nem díszíti borostyánkő, sem briliáns, de a fejük felett tündöklő dicsfény jelzi, hogy égi fényük ránk is ragyog!

Mivel ezen a napon a vonatos zarándokok még Ószandecbe, Szent Kinga várához utaztak, s a fogadási ünneplésre nem tudtak hazaérkezni, Zsongor atya olvasta fel Bátor Botond atya bensőséges imáját: „Krisztus Urunk Édesanyja, akit az Üdvözítő mindnyájunk Édesanyjává rendelt, tedd eggyé gyermekeidet, segítsd az egység útján Fiad Egyházát, oltalmazd anyai palástoddal a számodra olyan kedves lengyel és magyar népet. Ámen."

Aznap a Bazilikában a Fekete Madonna képe előtt még késő estig tartott az imádság és az ének, és azóta is tovább folytatódik – a Lengyelország királynője és Magyarország pátrónája közbenjárását kérlelő zarándokok szívében!

Mint pátrónánkhoz, édes Anyánkhoz
teljes reménységgel folyamodunk,
és minden ínségben fohászkodunk.

A Fekete Madonna megjutalmazta engedelmességemet

VILMOS TESTVÉR

A częstochowai vonatos zarándoklatra készült a közösségünk. A tartományfőnök atya eldöntötte, kik fognak szolgálni ezen a küldetésen, kik képviselik a magyar pálosokat. Titokban reméltem, talán én is köztük leszek, de nem így történt. Néhányan azt a feladatot kaptuk, hogy itthon álljunk helyt, hogy az itthoni dolgok is zavartalanul működjenek. Mivel szerzetes vagyok, s az engedelmesség meghatározója életemnek, minden különösebb csalódás nélkül vettem ezt tudomásul, s még egy kis örömöt is éreztem, mert tudom, hogy egy ilyen utazás mennyi fáradsággal jár. Mi, itthoniak azt a megbízatást kaptuk, hogy vegyünk részt a Fekete Madonna kegyképének budapesti fogadásán.

Amikor hazaérkeztek a zarándokok, többen mondták, mennyi mindenről lemaradtak mindazok, akik nem voltak ott Lengyelországban. Csak mosolyogtam magamban, mert ők meg azt nem láthatták, amikor a kegykép megérkezett, s amikor mi, itthon maradtak, boldogan kísértük be *Őt* a budapesti Szent István-bazilikába. A Kossuth térről tervezett körmenet ugyan rövidebb lett az időjárás miatt, viszont így minden köszöntés egy helyen, bent a templomban volt.

A kegyképpel való bevonulás – lovagok sorfala között, s még az eső is elállt arra az időre – felejthetetlen élmény volt számomra. A nagy embertömeg áhítatosan imádkozott, s ez nagyon megrendített. Valahogy éreztem mindazokat, aki Szent István óta őrizték a hitet. Több volt az a nap, mint egy kegykép bevonulása a templomba. Rézfúvósok játszották a Mária-énekeket, s azt éreztem, hogy ha most egyszerre minden elhallgatna, a kövek szólalnának meg – amint Jézus mondta jeruzsálemi bevonulásakor az írástudóknak. Hiszem, hogy mindenki érezte a szeretet és a kegyelem áradását, a Szűzanya valóságos jelenlétét. Milyen jó, hogy Mária gyermekei lehetünk, hogy van édesanyánk a mennyországban, aki hathatósan közbenjár értünk Szent Fiánál ebben a mi „búba facsart" világunkban! Szívem tele van hálával a lengyel testvéreink iránt is, amiért a kegykép másolatának nekünk ajándékozásával újra megerősítették a lengyel–magyar barátságot.

S most azt gondolom, ha itthon maradva elkezdtem volna háborogni, talán észre sem vettem volna a sok kapott kegyelmet. Hálát adok Istennek, amiért annyira szeret minket, hogy minden kis kötelességünk teljesítését is ilyen nagy ajándékokkal viszonozza.

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS PROGRAMOK

2011. december – 2012. tavasz

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- ***január 18.*** – 10:30 Boldog Özséb atya mennyei születésnapjának ünnepe a 660 éves szentélyben. A templom új padjait dr. Beer Miklós püspök atya áldja meg.
- ***február 2.*** – Szerzetesek világnapja és a Szeretetláng átadása. 10 órakor rózsafüzér, 10:30 ünnepi szentmise, gyertyás körmenet, szeretetláng, majd a templom bemutatása.
- ***március 23.*** és ***24.*** 18 óra és ***március 25.*** 10:30 – lelkigyakorlatos elmélkedések a szentmise keretében Az elmélkedéseket Imre János Csanád atya tartja.
- ***május 6.*** – 10:30 A Szent Kereszt megtalálásának kálváriai búcsúja szabadtéri szentmisével.

PÉCS
Szent Imre-templom

- ***csütörtökönként*** – Szentségimádás a 18 órai szentmise után.
- ***december 17.*** – 19 óra: a Pálos Ministráns Kamarakórus karácsonyt váró zenei áhítata.
- ***december 18.*** – 18 óra: szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) karácsonyt váró hangversenye; vezényel: Fodor Gabriella.
- ***december 24.*** – 16 óra: betlehemes játék.
- ***január 6-ától*** – Kilenced a reggeli szentmisék előtt negyed órával; előkészület Remete Szent Pál ünnepére.
- ***január 15.*** – 18 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Remete Szent Pál ünnepe; ünnepi szentmise, melynek keretében a pálos szerzetesek megújítják fogadalmukat. A szentmise főcelebránsa Marian Waligóra pálos atya Częstochowából.
- ***február 12.*** – A betegek világnapjához kapcsolódóan, a reggeli 8 órai szentmisében a betegek szentségében részesülhetnek az idősek és komolyabb betegségben szenvedők. Akik e szentségben kívánnak részesülni, előtte járuljanak szentgyónáshoz.
- ***február 17.*** – 18 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /I.): Kesztölc (s a hozzá tartozó Klastrompuszta); előadó: Gaál Lajos polgármester.
- ***március 9.*** – 18 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /II.): Pálosvörösmart; előadó: Dobróka László polgármester, pálos konfrárter.
- ***március 26.*** – Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe. A 18 órakor kezdődő szentmise keretében lelki adoptáció lesz. A résztvevők kilenc hónapig imádkoznak a magzatért, akit lélekben örökbe fogadtak, hogy ő megszülethessék.
- ***április 20.*** – 18 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /III.): Gálosfa–Páloskert; előadó Baghy-Bátor Teréz, a Pálos Házak a Családért Alapítvány kuratóriumának elnöke.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***december 22.*** – 18 óra a Lyceum-templom kórusának karácsonyi koncertje.
- ***február 12.*** – A betegek világnapjához kapcsolódóan, 10:45 szentmise. A betegek szentségében részesülhetnek az idősek és komolyabb betegségben szenvedők. Akik e szentségben kívánnak részesülni, előtte járuljanak szentgyónáshoz.

A Lyceum-templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon

A Lyceum-templom
(fotó: Legeza László)

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

Remete Szent Pál-kápolna (fotó: Török Sándor)

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8:30 szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8:30 gyónási lehetőség).
- ***csütörtökönként*** – 18:30 A szemlélődő ima útjai – Aczél László Zsongor pálos atya vezetésével.
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás.
- ***december 10.*** – 17 óra: szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) karácsonyt váró hangversenye; vezényel: Fodor Gabriella.
- ***január 14.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója. Remete Szent Pál ünnepe vigíliáján 17 órakor ünnepi szentmise, melynek keretében a pálos szerzetesek megújítják fogadalmukat. A szentmise főcelebránsa Marian Waligóra pálos atya Częstochowából.
- ***február 15.*** – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /I.): Kesztölc (s a hozzá tartozó Klastrompuszta); előadó: Gaál Lajos polgármester.
- ***március 7.*** – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /II.): Pálosvörösmart; előadó: Dobróka László polgármester, pálos konfrárter.
- ***április 18.*** – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /III.): Gálosfa–Páloskert; előadó Baghy-Bátor Teréz, a Pálos Házak a Családért Alapítvány kuratóriumának elnöke.

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***www.sziklatemplom.hu***

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első péntekén*** – Férfiak gyalogos zarándoklata. Indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***február 2.*** – Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe; 15 órakor a Szeretetláng átadása, 17 órakor szentmise a kegyhelyen. (Lásd a Rendi krónikában.)
- ***február 11.*** – Nők gyalogos zarándoklata Jászszentlászlóról Pálosszentkútra. Indulás 14 órakor a jászszentlászlói templom elől. Szentmise Pálosszentkúton 17 órakor.
- ***március 26.*** – Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe, a lelki adoptálás napja, 17 órakor szentmise a kegyhelyen.
- ***április 5–8.*** – A húsvéti szent három nap: bentlakásos lelkigyakorlat. (Lásd a Rendi krónikában.)

Pálosszentkút (fotó: Török Máté)

Előre jelezzük, hogy a már korábban is hirdetett, családok számára szervezett, Bíró László püspök atya által vezetett lelkigyakorlat ***időpontja módosul.*** Az új időpont: ***2012. május 4–6.***

A pálos templomok miserendje
2011. december – 2012. tavasz

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér) és 20 óra
- hétköznap: 8.30, 17 (16.25: rózsafüzér) és 20 óra
- minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom

http://www.marianosztrakegyhely.hu

- vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
- hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra, a téli hónapokban 17 óra
- péntekenként a szentmise előtt 16 órától szentségimádás, a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér

PÉCS

Szent Imre-templom

- vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér); ifjúsági szentmise a tanévben: 10 óra
- hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér)
- november 28-ától december 24-ig: 6 órakor rorate szentmise (szombatonként és 24-én is!) A 7.30-as szentmise adventben elmarad.
- december 24. 16 óra: a Gesztenyési közösség pásztorjátéka a templomban. 18 órakor nincs szentmise, 24.00 órakor éjféli szentmise.

Lyceum-templom

- vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
- hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

PETŐFISZÁLLÁS –PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
- minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise (nagypénteken az elsőpénteki virrasztás elmarad).

Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

- vasárnap: 8.30
- szombaton: 18 óra (előesti szentmise)
- hétfő: 14 óra hittanosok miséje
- szerda: 17 óra, utána bibliaóra
- péntek: 17 óra, előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

Karácsony nyolcadának ünnepi miserendjéről a pálos templomokban adunk tájékoztatást.

www.palosrend.hu

KÖZELÍTS A JÁSZOLHOZ!
(egy prédikáció részlete)

Ide közelíts, a jászolhoz! Nézd az Isten szegénységét! Nincs háza, melyben lakjon; nincs bölcsője, melyben nyugodjon; nincs pólája, melybe takartasson; nincs vánkosa, melyen feküdjön; nincs tüze, melynél melegedjen; minden vagyona egypár darab borzas posztó. S nem pirulsz el ezent látván?

Alexovics Vazul (1742–1796)
pálos szerzetes

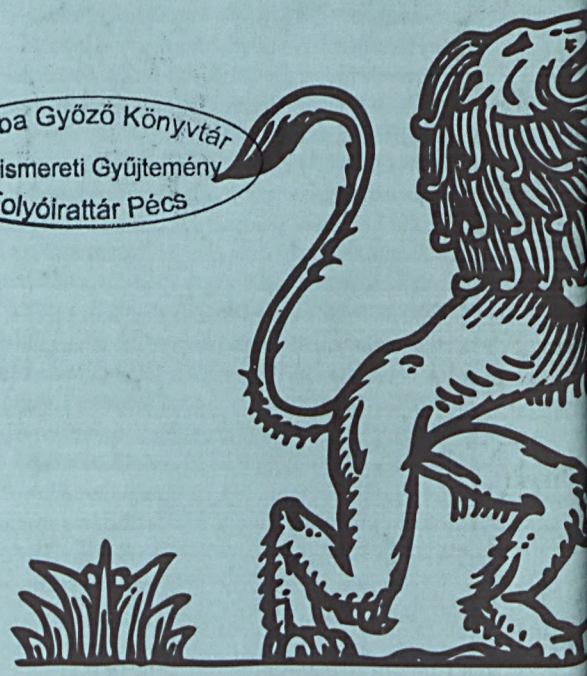

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A szerkesztőség telefonszáma: +36 20 77 52 555
ISSN: 2062–1094

A FEHÉR BARÁT

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

BEKÖSZÖNŐ
- *Megosztott örömeink*

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL
- *A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája 1944–1950*
- *Mindszenti tégla*

PÁLOS LELKISÉG
- *Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom 2.*
- *Pálos (műhely) titkok*

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL
szépirodalom, kultúra
- *Pálosaink írásbelisége a középkor végén*
- *„Nincs többé fönt mennyég"*

RENDI KRÓNIKA

PÁLOS PROGRAMOK

2011. ősz
13. évfolyam 2. szám

Felelős kiadó: **Bátor Botond** OSPPE tartományfőnök • Kiadó: **Magyar Pálos Rend** • Szerkesztőbizottság: **dr. Aczél László Zsongor** OSPPE, **Bátor Botond** OSPPE, **Sáfrán M. Bánk** OSPPE, **Sarbak Gábor** és **Sudár Annamária** • Nyomdai előkészítés: **Legeza László** • Grafika, tipográfia: **Török Máté** • **www.palosrend.hu**

BEKÖSZÖNŐ

Megosztott örömeink

P. Bátor Botond pálos

A megtapasztalt élmények egy idő után elrendeződnek lelkünkben és beépülnek életünkbe. Sokszor kitörölhetetlen nyomokat hagynak bennünk, amelyek következtében már nem lehet pontosan ugyanúgy élni, mint korábban. Ebben az évben, bár még a végére sem értünk, nagyon sok eseménynek lehettek tanúi mindazok, akik egy kicsit is kapcsolatban állnak rendünkkel. Ezek a történések nagy örömmel és – számosságukat tekintve – jóleső csodálkozással töltenek el engem is.

Két legidősebb rendtársunk, Csanád és József atyák aranymiséje, a częstochowai vonatos zarándoklat, Bánk, Csaba és András testvéreink diakónusszentelése még jobban összekovácsolta szerzetesi közösségünket és a pálos családot, amelyhez mindazok hozzátartoznak, akik mellettünk állnak és ezzel is hirdetik Jézus Krisztus örömhírét és szolgálják nemzetünket.

Évről évre ismétlődő ünnepeink egyre több embert vonzanak. Isten különös ajándéka az a kegyelem, amit ezek az alkalmak jelentenek számunkra. Soha, semmi nem történhet azonban anélkül, hogy az ne legyen hatással mindennapi életünkre. Az élmények, a megtapasztalások erőt és bátorítást adhatnak a hétköznapok elviseléséhez is, pontosabban ahhoz, hogy egyre inkább megtaláljuk hétköznapjaink mélyebb benső tartalmát és értelmét.

Rendi értesítőnk most megjelenő számában nemcsak a történelmi visszatekintés folytatódik, hanem néhány elmúlt esemény élménybeszámolójával is találkozhatunk. Az írások által egyrészt azok is részesülhetnek örömeinkből, akik nem tudtak velünk együtt ünnepelni, másrészt cikkeink hozzásegíthetik olvasóinkat, hogy megmerítkezzenek kicsit a pálos lelkiségében és kultúrában. Napjaink történéseiről sem feledkezünk meg; ebben nemcsak az események és az elkövetkezendő programok ismertetése nyújt segítséget, hanem azok az írások is, melyekben rendünk tagjai osztják meg benső világuk kicsiny részét olvasóinkkal.

A megtapasztalt szép élmények formálnak és felemelnek minket. Kívánom, hogy ez a számunk is szolgáljon lelki épülésünkre, segítsen mindannyiunkat Krisztus követésében.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A SZIKLATEMPLOM TÖRTÉNETE, 6. rész

A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája 1944–1950

P. Aczél László Zsongor OSPPE

Amikor 1944-ben, Szent József ünnepén a németek megszállták hazánkat, *P. Zembrzuski Mihály*nak megsúgták, hogy a Gestapo a lengyel menekülttáborok megszervezése miatt előbb-utóbb koncentrációs táborba viszi. A svéd követség segítségével, a katonai kordonnal körülvett fővárosból vidékre távozott, az ügyeket *P. Besnyő Gyulá*nak adta át, akivel sikerült időközben kapcsolatot létesítenie. Helyét gyakran változtatta. Egy alkalommal a házban, ahol rejtőzködött, két órai kutatás után sem találták meg, pedig csak egy kis elrejtett ajtócska választotta el a német pribékektől. Igen nehéz és sanyarú bujdosás után 1948-ban mint angol kémet kémkedés vádja miatt kiutasították Magyarországról. Barátai segítségével előbb a római pálos kolostorba, majd Amerikába távozott.

P. Besnyő Gyula

Horthy Miklós fegyverszünet-kérése csak óhaj maradt, a nyilasok átvették a hatalmat. A Sziklakolostorban 1944. október 15-étől kezdve egyre több új „jelölt" jelent meg, akiket *Besnyő Gyula* atya azonnal beöltöztetett. 1944 halottak napján a Wehrmacht a Sziklakolostorba tábori telefont szerelt be, amely a hídőrséget kötötte össze velük. November 30-án a Szent Gellért-

rakparton lőállásokat kezdtek építeni. A Wehrmacht egyik csapatrésze elfoglalta a Sziklakolostorban az ebédlőt, és odatelepítette a hídrobbantó részleget. *Durovecz András*, a brit titkosszolgálat tagja a Sziklatemplomban találkozott néhány ellenállóval, akik segítségét kérték a németek által aláaknázott Duna-hidak megmentéséhez. Durovecz pontos térképvázlatokat készített a német katonai objektumokról, s ezeket egy bátor kispap segítségével eljuttatta a harcoló szovjet alakulatokhoz. A kispap többször is megjárta ezt az utat. Azonban a rendházba beszállásolt hídrobbantó különítmény 1945. január 16-án mégis felrobbantotta a Ferenc József-hidat, a kolostort pedig az átvonuló hazai katonák kifosztották. *P. Bolyós Ákos* és *P. Rába Lukács* a környék óvóhelyeit járták, hogy lelkipásztori szolgálatukkal, a szentségek kiszolgáltatásával erősítsék és vigasztalják az odamenekülteket és a sebesülteket. Sajnos a Sziklatemplomnak csak igen csekély része volt bombabiztos. Nagyobb részének födémje nem elég vastag, a kőzet eléggé puha, így a bombázások idején a templomot ki kellett üríteni és bezárni, nehogy tömegszerencsétlenség történjék esetleges becsapódás esetén. A tömeg biztos óvóhelye a Gellért Szálló és fürdő alatti kétszintes pince volt, amely teljes biztonságot nyújtott, s ha sok is a csőhálózat, azért több száz ember részére ad biztos védelmet. Bár *Pfeiffer Gyulát*, a Sziklatemplom megálmodóját, pálos konfráterünket és családját *P. Besnyő Gyula* perjel többször is meghívta a Sziklatemplom biztos menedékébe, ők azt nem fogadták el. Amikor bombatalálat érte a Maros utcai lakásukat, teljesen nyomuk veszett. Ugyanezen utcában érte a halál kiváló regényírónkat, Gulácsi Irént is. A Sziklatemplom bejáratánál a templom és kolostor megnyitásának 60. évfordulója alkalmával, 1994-ben a bányászok, az erdészek és kohászok emléktáblát állítottak *Pfeiffer Gyula* erdőmérnök emlékére.

Mire a Vörös Hadsereg elérte Budát, a Sziklatemplom már hosszabb ideje tábori kórházként működött; ide 1945. február 10-e reggelén hatoltak be az orosz katonák, amikor Buda ostroma már vége felé járt, a Gellért Szálló pincéjébe pedig február 11-én este 7 órakor a német katonákat mind megsemmisítve jutottak be a szovjet csapatok, míg a budai várat február 13-án foglalták el. A kolostort 153 belövés érte, de az épület szerkezetileg nem károsodott. Bár még hallatszott a harcok zaja, és Budapest romokban hevert, február 18-án, nagyböjt első vasárnapján már szép számban jöttek az emberek a félig romos templomba.

1945. november 26. Nagykáptalan. *P. Bolyós Ákos* és *P. Rába Lukács* a lengyel származású *Fr. Pasnik Kázmér* vezetésével Częstochowába utaztak, ahol a magyar rendtagok képviseletében részt vettek az 1946. január 11-én, Remete Szent Pál rendi ünnepe után megkezdődött nagykáptalani üléseken. *P. Markiewicz Pétert* rendfőnöknek, *P. Besnyő Gyulát* pedig a Rend magyarországi része iránti általános megbecsülés jeléül egyhangúlag III. rendi tanácsosnak választották, aki emiatt Częstochowába készült költözni, de 1946. március 18-án cukorbetegsége elhatalmasodása miatt Budapesten meghalt. Helyébe *P. Csellár Jenő* került a budai ház élére.

1946. október 12–13.: Szent Gellért ereklyéje a Sziklatemplomban. Az 1946-os esztendő kimagasló egyházi eseménye volt a Szent Gellért püspök vértanúhalála 900. évfordulójáról való megemlékezés. Országszerte emlékünnepségeket tartottak. A budapesti megemlékezésre október 12–13. között került sor. Erre az alkalomra díszes kísérettel felhozták Szegedről Szent Gellért ereklyéjét, és ünnepélyes keretek között a Sziklatemplomban helyezték el. Witz Béla budapesti általános érseki helytartó az Actio Catholica elnökének jelenlétében ideiglenes megőrzésre *Rába Lukács* pálos perjelnek adta át a vértanú püspök ereklyéjét. Az ünnepség második napján *Mindszenty József* hercegprímás kb. 50 ezer fiatal jelenlétében a Gellért-hegy oldalában elhelyezett tábori oltáron a szabad ég alatt szentmisét pontifikált, amelyen kemény hangú, az elmúlt háború „bűnös népére" utaló, politikai célzásokat is tartalmazó szentbeszédet mondott. Az ünnepség végeztével a szent ereklyét visszavitték őrzési helyére, a szegedi dómba.

1946–47. Az Engesztelés Műve Egyesületnek csoportja. A pálosok is bekapcsolódtak az 1946–47. évben szervezett országos katolikus mozgalomba, az Engesztelés Műve Hitbuzgalmi Egyesület munkájába. Az engesztelés teológiai alapjait még XI. Piusz pápa hirdette meg 1928-ban kiadott enciklikájában, de az elmúlt világháborúban átélt borzalmak időszerűvé tették az elvek mozgalommá szélesítését. Az Engesztelés Műve Egyesületnek egyházközségi kereten kívül működő önálló csoportja alakult a Sziklatemplomban a pálos atyák vezetésével.

1947. április 4. Szabadság szobor. A felszabadulási ünnepségek során felavatták a gellérthegyi szabadság emlékművet, *Kisfaludi Stróbl Zsigmond* alkotását.

1947 nyarán *P. Markiewicz Péter* rendfőnök végiglátogatta a magyar kolostorokat. Láthatóan jó benyomást tett rá a rend magyarországi ágának fejlődése.

1947. A fatimai üzenet 30. évfordulója. A Sziklatemplom II. világháború utáni egyik legfontosabb eseménye volt 1947-ben a fatimai üzenet harmincadik évfordulójának megünneplése. Az ünnepségsorozat május 13-án, a Szűzanya Fatimában 1917-ben történt első megjelenésének évfordulóján kezdődött.

1947. május 13-án reggel óta nemzeti és pápai színű zászlók erdeje díszíti a Sziklatemplom környékét és a Szent Gellért Szálló előtt fekvő északi teret. Délután öt órára a Nagy-Budapest minden részéről összesereglett nép sűrűn töltötte be a Sziklatemplomot környező teret és a Kelenhegyi út torkolatát. A hegyoldalba és a meredek sziklákra úgy telepedtek le az emberek, mint akik a hegyi beszédre várnak, és a csodás kenyérszaporításhoz készülődnek.

Öt órakor felzendült az ének: „Nagyasszonyunk, hazánk reménye..." Az egész környék visszhangzik. Hangszórókon ismertetik május 13-ának harminc év előtt történt eseményeit...

A fatimai üzenet 30. évfordulójának esztendejében májustól októberig hat hónapon át minden hónap 13-án délután engesztelő ájtatosságot tartottak a pálos rendi atyák a Szűzanya tiszteletére. Ez a hat hónap alkalmas volt arra, hogy a pálosok felhívják a hívők figyelmét az üzenet lényegére. Amikor ugyanis 1917-ben a kis portugáliai falu, Fatima közelében a három pásztorgyereknek hat alkalommal megjelent a Szent Szűz, a rózsafüzér naponkénti imádkozására és Szeplőtelen Szíve engesztelésére buzdította őket s rajtuk keresztül az egész világot, és jövendöléseket közölt az emberiség jövőjéről. Az üzenet lényege tehát az imádságra és az engesztelésre való buzdítás volt.

A fatimai évforduló záró rendezvényére október 13-án a Sziklatemplomban tartott ünnepélyes szentóra és gyertyás körmenet keretében került sor. Délután öt órakor az Engesztelés Műve Társaság új tagjainak fogadalomtétele kezdődött. A Sziklatemplom csak töredékét volt képes befogadni az összegyűlt hívek sokaságának. A Szűz Mária tisztelők tömege lepte el a templom környékét, a hegyoldalt és az utcákat. Az esti szürkületben a barlangnyílás felett világító kereszt és a templomi zászlók alatt égő gyertyákkal gyülekező férfiak és nők ezreinek jelenléte a hit melletti demonstráció is volt. Teljes óra hosszat tartott az esti Mária-ájtatosság a szabad ég alatt a tábori oltárnál. Pontosan 6 órakor megérkezett az ájtatosság színhelyére Mindszenty József bíboros-hercegprímás és kísérete, hogy jelenlétével is súlyt adjon a jubileumnak. Beszédében a hercegprímás az égi Anya mérhetetlen fájdalmáról beszélve 1947 magyar anyáinak fájdalmát és áldozatos szeretetüket is megemlítette, amelyet magukra vállaltak napjaink tobzódó gyűlölködése, szeretetlensége és nyakas hitetlensége ellenében. „Az égi és a földi anyák – emelte ki szentbeszédében a Kardinális – a mi kizárólagos úttörőnk az engesztelés felé vezető úton. Másokat nem követhetünk ..."

„A szentbeszéd végeztével elimádkozták XII. Piusz pápa felajánlási imádságát, majd rendben felsorakoztak a nagyszabású gyertyás körmenethez. A budapestieknek kevés ehhez fogható impozáns látványosságban lehetett részük. A menet eleje a Bartók Béla úton keresztül már régen elérte a Nagyboldogasszony útját (a korábbi és a mai Ménesi utat), amikor a Sziklatemplom körüli térség még egyre ontotta az újabb felsorakozókat ..." – írta az Új Ember. A nehéz politikai helyzet miatt nagyon sokan a szabadság bajnokát és az egyedüli szilárd pontot, a magyarság és a nemzet védőjét látták a főpapban. A nyilasok alatt elszenvedett börtönbüntetése, acélos jelleme, rendíthetetlen hite hivatásában igazi vezető egyéniséggé avatta. Őt tartották az ellenzék törvényes és egyedüli képviselőjének. Népszerűsége nőttön-nőtt. A zarándoklására nemcsak a hívők, hanem más vallásúak is – hazafias indíttatásból – tömegesen tódultak. A sziklatemplomi istentisztelet óriási politikai megmozdulássá változott, az egész Duna-part és a Gellért-hegy sötétlett a tömegtől az ellenintézkedések és a titkosrendőrök nagy hada dacára.

Az 1947–48-as Mária-év. A Habsburg-ellenes szabadságharc centenáriuma igen alkalmas volt a hazaszeretet és a Patrona Hungariae-kultusz felelevenítésére. Mindszenty József javaslatára a Püspöki Kar ezért az 1947/48-as évet Mária-évnek nyilvánította. 1947. június 6-án, Máriagyűdön, ahol a zarándoklaton a P. Bolyós Ákossal a pécsi pálosok is részt vettek, a hercegprímás hangsúlyozta: „Nem felejtjük el, hogy Szent István 1038-ban, Róbert Károly 1317-ben, I. Lipót 1697-ben az ország visszaszerzése után, utoljára pedig I. Ferenc József 1896-ban, a millennium évében ajánlotta fel az országot a Magyarok Nagyasszonyának. Ezt tesszük mi is az 1947–48-as szentévben."

A fatimai évforduló 1947. május 13. és október 13. között tartott szikla-

templomi megünneplése az 1947–48-as Mária-év egyik jelentős rendezvénysorozata volt.

1947 októberében Mária-kongresszus nagygyűlése. Budapesten rendezték a Nemzeti Mária-kongresszus nagygyűléseit, amelynek ünnepélyes *Veni Sancte*-ja az egykori pálos, ma Egyetemi-templomban volt, ahol a częstochowai kegykép másolatát őrzik.

1948. A Mária-év második esztendeje. Ez az esztendő a pálosok számára még nyugodt évnek indult. 1948. április 24–25-én – A *Fehér Barát* beszámolója szerint – a Mária-kongregációk Országos Kongresszusra gyűltek össze, a sziklatemplomi kongregáció rendezésében *P. Szabó László* pálos atya vezetésével. A Kongresszuson a budapesti és vidéki kongregációk mintegy másfélezer küldötte vett részt, köztük sok fiatal.

1948. május 2-án *Mindszenty József* Márianosztrán. Ezen a napon Márianosztrán a bíboros, aki szívesen időzött a pálosok körében, a Dunakanyar községeinek Mária-napján tartott beszédében elismeréssel nyilatkozott a rend működéséről, továbbá 1948 nyarán a Központi Szeminárium ünnepségén tartott beszédében, mint példaképre, elismeréssel hivatkozott a Pálos Rendre.

1948. május 13. *Mindszenty bíboros* sziklatemplomi beszéde után a rendőrség brutális beavatkozása. Az 1948-as Mária-év fontos eseménye a május 13-i fatimai ájtatosságok nyitó ünnepsége volt, amelyen *Mindszenty hercegprímás* is részt vett. Egyes becslések szerint százezres tömeg gyűlt össze erre a májusi fatimai ájtatosságra. A főpásztor este hat órakor érkezett a Sziklatemplomhoz. A barlangtemplom oltáránál rövid imát mondott, majd felment a szabadtéri szószékre. Beszédében Mária tiszteletére és a katolikus családokban az együttimádkozásra szólított fel. Idézte a bányászból lett pap, az amerikai *Payton* atya jelmondatát: „Az a család, amelyik együtt imádkozik, együtt is marad!" Az eseményekről tájékoztató korabeli *Új Ember* c. újság azt már nem említ(het)te, hogy a beszéd elhangzása után rendőrök támadtak a hívő tömegre és brutális módon véget vetettek az ájtatosságnak. A kommunisták ugyanis, ahol csak lehetett, máshol is zavarták és akadályozták a nagyszabású ünnepségeket, noha a Püspöki Kar már május 11-én tiltakozását jelentette be a kultuszminiszternél az ünnepségek megzavarása miatt. A bíboros június 15-én újabb átiratot intézett a miniszterhez: „A fővárosi Sziklatemplomnál több mint egy éve minden hó 13-án tartani szokott engesztelő ájtatosságnak karhatalommal történt erőszakos megakadályozása a legnagyobb elkeseredést és ellenszenvet keltette a 60–70 ezer résztvevőben, de az ország egész lakosságában is. Szomorú világ az, amikor az imádkozók ellen karhatalommal lépnek fel."

Ez az 1948. május 13-i esti engesztelő ájtatosság volt a hercegprímás utolsó találkozása a Sziklatemplommal és a pálos templom híveivel, mielőtt elindult a mártíromság felé vezető úton. 1948. december 26-án ugyanis hűtlenség, a köztársaság megdöntésére irányuló bűncselekmény, kémkedés, valutaüzérkedés gyanújával letartóztatták, majd a budapesti népbíróság külön tanácsa 1949. február 3–5-én életfogytiglani börtönbüntetésre ítélte.

1950. január 7–15. A Pálos Rend alapításának 700. évfordulója. A Sziklatemplomban a pálosok egyhetes ünnepségsorozatot tartottak a rend megalapításának hetedik centenáriuma alkalmából. A Sziklatemplomban kiváló alkalmi szónokok emlékeztek meg a történelmi évfordulóról. Minden postai küldeményen külön bélyegzővel hirdették: „Hétszáz éves a Magyar Pálos Rend!"

1950. április 24. Szent Ágoston ünnepe. A Pálos Rend, amely Szent Ágoston reguláját követi, Ágoston megtérésének rendi ünnepén a Sziklatemplomban szentmisével emlékezett rá. Ekkor a hazai politikai-társadalmi életben már a kommunista párt birtokában volt az irányító hatalom, s egyre fokozódtak, egyre szélesebb körűvé váltak az egyházellenes támadások.

Mindszenti tégla

LEGEZA LÁSZLÓ

A pálosok sokszázados jelenlétének nyomait sokfelé felfedezhetjük az országban, olykor a szó szoros értelmében emlékekbe, kövekbe botlik az ember...

Balatonszemes határában, a községtől két óra járásnyira, az autópályától kb. másfél kilométerre délre fekvő domb – mai neve Szentestető – északi teraszán állt egykor a pálosok „Mindszent" monostora. A pálos rend szakirodalma szerint a monostort 1323-ban alapította *Raholczay Jakab* fia, *Lökös*. A téglából emelt templom és monostorépület 5–10 szerzetes remeteéletének színtere volt. A törökök közeledtének hírére elnéptele-

nedett, majd közel kétszáz éven át gazdátlanul állt.

Egy 1744-ben készített kamarai iratban foglaltakból *Guzsik Tamás* építész a következőket közli: „Mindenszentek egyháza, a szentély felének kelet felé eső részének kivételével csak itt-ott romos, a falak magasan emelkednek ki, könnyen restaurálhatók. A sekrestyéhez tartozó torony épségben áll, csak vakolni kell, és a toronysisakot a helyére tenni ... A négyszögben épített kolostor romjai szinte mind a négy oldalon embermagasságig érnek, ezeket néhai *Hunyady István* az előző években nyolcszáz rénes forint költséggel helyreállíttatta ... A Balaton partjáról mintegy fél órára van ez a kolostor egy fákkal sűrűn benőtt domb tetején, amelyet délről félkaréjban hegyek vesznek körül, ahonnan a kilátás a Balatonra és a szemben fekvő zalai tájra páratlan. Amint régen is lehetett, csak egy emeletet kellene felépíteni és a cellákban tíz szerzetes is ellakhatna ... A domb tövében csaknem ötven ölnyire bőséges víz található, mely a hegyekben fakad és elegendő volna a majorság számára." (A Szentestetőn ma is egy patak nyomait lehet felfedezni, ami valamikor a monostorban élők vízszükségletét biztosította. A Somogy megyei vízügyi térképen is szerepel a patak, Vizpolya néven.)

A mindszenti tégla az Anjou-liliommal

Hazánkban a török utáni romokat legtöbbször ingyenes kő- és téglabányaként tekintették, a szemesi pálos monostor is így járt. Pusztulása felgyorsult, amikor 1775-ben megkezdődött a szóládi templom építése, majd folytatódott a XIX–XX. században, a szemesi Hunyady uradalom építkezései során. Az uradalom magtárépületében ma is láthatók a sötétre égetett középkori téglák. A rom teljes eltüntetése az utóbbi évtizedekben történt. 1968-ban a területen Guzsik Tamás még néhol térdmagasságú falmaradványokat látott, tíz évvel később már nem volt nyoma az épületeknek.

Az egykori romhoz vezető erdei úton ma is fellelhetők a téglaszállítások nyomai, a monostorból származó, sötétvörösre égetett téglatörmelékek. E sorok írója 2010 augusztusában talált közöttük egy tégladarabot, melyen jól kivehető az Anjou-liliom egyszerű ábrázolásának domborulata. Mivel a téglák jelölése a római kortól általános gyakorlat, és a jelölés vagy az építtetőre, vagy a téglakészítőre utal, a lelet alapján valószínűsíthető, hogy a szemesi monostor 1323. évi alapításában szerepet játszott az akkor uralkodó Károly Róbert, első Anjou királyunk (1310–1342), akiről köztudott, hogy a pálosokat kedvelte, s több monostoruk alapítója volt.

(Irodalom: Reöthy Ferenc: Elveszettnek hitt műemlékek nyomában Balatonszemesen. Mv. 21. 1977. 3. sz. • Török József–Legeza László: Pálosok. Mikes Kiadó, Budapest, 1996. • Guzsik Tamás: A pálos rend építészete a középkori Magyarországon. Mikes Kiadó, Budapest, 2003.)

PÁLOS LELKISÉG

Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom 2.

SÁFRÁN M. BÁNK

A fogadalom különleges felszentelés, amely a keresztségen alapszik és annak kiteljesedése.

Mátyás király – aki gyakorta meglátogatta rendünk budaszentlőrinci kolostorát – egy alkalommal váratlanul érkezett, amikor a testvérek éppen az ebédlőben vacsoráztak. „Kezével az ajtót verve, bebocsátást kért, de amikor a fölszolgáló testvér kinyitotta a kaput, és meglátta a királyt, azonnal visszacsukta a kaput, és az esetet jelentette Gergely atyának. A rendfőnökhelyettes fölugrott, a megpirongatott fölszolgálóval együtt a királyhoz rohant, és bocsánatot kért. A király mégsem volt haragos, sőt, inkább megenyhülve, a körülötte álló főurakhoz így szólt: – Bárcsak ti is mindig ekkora engedelmességgel és hűséggel szolgálnátok nekem." (*Gyöngyösi Gergely: Vitae fratrum*)

A keresztség és a szerzetesi fogadalom kapcsolatát vizsgáló sorozatunkban a kapu előtt állunk. A kapu előtt, amely két világ határán áll: elválasztja a szentet a profántól, az egyházhoz tartozókat és a még felvételt nem nyert embereket. A keleti liturgia mind a mai napig őrzi a legszentebb pillanatok előtti felszólítást: „Az ajtókat, az ajtókat..." Ekkor ui. kiküldték a hitújoncokat a liturgiáról, azokat, akik még nem részesültek a keresztségben, vagyis még nem voltak az egyház tagjai.

A kapu, mint a befogadás szimbóluma a keresztség liturgiájában is megjelenik. A szertartáskönyv szerint a pap a templom kapujában fogadja a szülőket, akik elhozzák gyermeküket, hogy részesüljön a keresztségben. Itt rövid intelemben elmondja a keresztség lényegét, majd ezzel a kérdéssel fordul a szülőkhöz: „Mit kértek Isten egyházától gyermeketek számára?" Miután a szülők kifejezték szándékukat gyermekük megkeresztelését illetően, a pap figyelmezteti őket mindarra a kötelességre, mely a keresztény életre való neveléssel jár. Ezt a szülők vállalják, a keresztszülők pedig ígéretet tesznek arra, hogy a szülőket támogatni fogják vállalt kötelességük teljesítésében.

Ezután a pap így szól: „Nagy örömmel fogad be téged a keresztény közösség. Ennek a közösségnek nevében most megjelöllek a kereszt jelével." Majd keresztet rajzol a gyermek homlokára, ekképpen tesznek a szülők és keresztszülők is. Ezt követően vonulnak csak be a templomba.

A keresztségi liturgiának ez a bevezető része már csak rövid és jelképes összefoglalása annak a hosszú befogadási időszaknak, melyben egykor megvizsgálták a keresztségre készülők szándékának őszinteségét és felkészítették őket a szentség vételére. Csak így léphettek át azon a kapun, mely az életnek és az Isten országának kapuja. A keresztség által válik ui. az ember az egyház tagjává, és nyer felvételt az üdvösségközösségbe.

A szándék vizsgálatának ez a jelképes módja vezet oda, hogy az egyháznak sok olyan tagja van, akiket – azon kívül, hogy megkereszteltek – nem köti semmi sem az Istenhez, sem az egyházhoz. Valójában nem vették komolyan keresztségi fogadalmukat, ahogy szüleik sem, akik ígéretet tettek gyermekük keresztény nevelésére. Bármennyire is nem szívesen veszünk tudomást róla, mindez a kereszténység felhígulását, névleges keresztények tömegét jelenti. Nem véletlen, hogy az egyház egyre inkább szorgalmazza a felnőttek katekumenátusát, melyben a régi hagyományokat újították fel a többéves felkészítéssel.

A szerzetesi fogadalomhoz vezető úton – a kereszténséghez hasonlóan – vizsgálatnak vetik alá a jelölteket, akik „...isteni hívásra rendünk ajtaján bebocsátásért kopogtatnak" (Rendi Szabályzat 64. cikkely), hogy szándékuk tisztaságáról, hivatásuk valódiságáról meggyőződjenek. Nem tehet senki rögtön fogadalmat, hanem hosszú jelölt-, ill. újoncidőt tölt el, mely alatt bár a közösségben él, mégis bármikor meggondolhatja magát, bármikor szabadon távozhat, vagy akár el is küldhetik: mintegy a kapu előtt várakozik a bebocsátásra.

A fogadalom előtti szertartásban aztán a keresztségben elhangzó kérdés ismétlődik meg: „Mit kérsz Istentől és az anyaszentegyháztól?" Majd a további kérdésekre adott válaszokban a jelölt kifejezi szándéka őszinteségét, hivatásáról való meggyőződését és a teljes és tudatos önátadását Istennek, melyet Krisztus és az ő Anyja követésében akar megvalósítani a fogadalmak által. Miután leteszi fogadalmát, a közösség tagjai befogadásuk jeleként békecsókot váltanak vele: az egyház, a szerzetesi közösség megvizsgálta szándékát, hivatása valódiságát, és befogadta, a kapu megnyílt számára is.

A keresztség és a szerzetesi fogadalom közötti kapcsolat most vizsgált eleme Krisztus követésének tudatos vállalására mutat rá. Akik felnőttként lettek keresztények, azok meghozták ezt a döntést. De mit tegyenek azok, akiket gyerekkorukban kereszteltek meg, akik helyett ezt a döntést a szülők hozták meg? Számukra is elérkezik az a pillanat, amikor szüleik ígéretét a sajátjukká kell tenni, tudatosan kell vállalniuk azt. Ezt szoktuk megtérésnek, Istenhez való odafordulásnak (*metanoia*) nevezni. Ez a megtérés azonban nem egyszeri, hanem életünk végéig tartó folyamat. Ahogy a fogadalom szertartásában is imádkozza az egyház: „Isten, aki kezdeményezte benned a jót, teljesítse be azt Jézus Krisztus napjáig."

Ennek a beteljesedésnek – olykor megmosolyogtató – képe, amikor az ember élete végén a mennyország kapuján bebocsátásért zörget, és Szent Péter ajtót nyit. Ez a naiv kép azonban mély tartalommal bír. Az üdvösség (mennyország) tudatos döntés eredménye: akarnunk kell oda belépni, és Istennel közösségben lenni. És Péter, aki az egyházat jelképezi, a maga üdvösségközvetítő szolgálatával nyit ajtót.

Amikor misére menet átlépjük a templom kapuját, gondoljunk minderre, és indítsuk fel a szándékot: ma is Isten mellett akarom elkötelezni magam, ma is helyet akarok foglalni az Ő egyházában.

folytatjuk

PÁLOS (MŰHELY) TITKOK
A takarításról

SÁFRÁN M. BÁNK

– Mester, hol laksz?
– Gyertek, nézzétek meg!
(Jn 1,39)

Ami el van zárva az emberi szemek elől, azt mindig valami titokzatosság veszi körül. S hogy ezt feloldjuk, találgatni kezdünk, elméleteket gyártunk. Így van ez rendünkkel is. A legtöbb ember számára nem adatik meg, hogy belásson egy kolostor belső életébe, csak néhány töredékes információból tudja összerakni, hogyan is élhetnek a falak mögött a szerzetesek. És születik mindenféle elképzelés: hamis vagy gyanakvó, idealisztikus, esetleg romantikus.

Hadd mondjam el saját példámat. Amikor érdeklődőként első alkalommal meglátogattam a pécsi házunkat, a napirend felől kérdezősködtem az egyik jelölt testvérnél. Ő el is kezdte buzgón sorolni a napirendet, sőt az egyes feladatokat is. Amikor a közös imádságok után áttért a takarítandó területekre, egészen megdöbbentem. Még most is emlékszem arra a hatalmas kérdőjelre, amely akkor megjelent szemeim előtt: „Takarítani???" Bár soha nem féltem a munkától, sem a takarítástól – hiszen gyerekkorom óta kellett csinálnom –, erre mégsem számítottam. Annyi minden megfordult a fejemben a szerzetesélettel kapcsolatban, de arra, hogy ilyenféle munkákat is kell végezni a kolostor körül, nem gondoltam. Pedig milyen természetes!

Azóta mindig mosolygok magamban, ha a velünk megismerkedő emberek arcán ugyanazt a döbbenetet látom, mint ami volt bennem is. És kérdésükre válaszolva sorolom, hogy mi mindent tesz egy szerzetes, amikor nem imádkozik és nem szentmisén vesz részt. Ennek a most induló sorozatnak ezért az a legfőbb célja, hogy egy kicsit megmutassa a kíváncsi tekinteteknek, hol és hogyan élünk, mit teszünk, milyen feladataink vannak, és hogy azok milyen lelki tartalmakat hordoznak, mivel gazdagítják személyes és közösségi életünket. Hiszen az Istennel való kapcsolatot nemcsak az imádság jelenti, hanem mindenféle feladat, szolgálat végzése is, mint pl. a takarítás.

Minden kolostorunk, ill. templomunk körül vannak hívek, akik munkájukkal segítik közösségi életünket (hála szolgálatukért!). Vannak azonban olyan területek, ahová civilek – főként hölgyek – nem léphetnek be. Ezeknek a helyeknek (és még sok másnak is) a takarítása a szerzetesek feladata. Általában felosztjuk magunk között a takarítási területeket, amelyeket atyák és testvérek, fiatalok és idősek (amíg bírják) rendszeresen takarítanak – a saját szobák mellett.

Talán nem haragszik meg érte József atya, ha ezen a nyilvános fórumon teszem közzé, hogy a legnagyobb érdeme és ügyessége neki van ezen a téren. Még tartományfőnöki teendői mellett is messze ő takarított a legtöbbet.

Természetesen nem valami különlegességről van itt szó, hanem olyan dologról, amely szorosan hozzátartozik szerzetesi életünkhöz. A munka mindig is jelen volt és jelen kell, hogy legyen az életünkben. A ránk bízott javakról pedig gondoskodnunk kell, mert ez is részét képezi a szegénységi fogadalomnak.

„Hajtsátok uralmatok alá a földet..." – szól a parancs a Biblia legelején. Uralkodni rajta annyit jelent, mint gondoskodni róla, törődni vele. Ez a feladat szorosan az emberhez tartozik tehát. A takarítást vehetjük úgy, mint seprűs-lapátos uralkodást szigorúan lehatárolt terület fölött. Király, aki ezt megteszi...

Kerti munka a pécsi rendházban (1943)

De nemcsak emiatt fontos teljesítenünk ezt a feladatot, hanem éppen az imádság miatt. A külső környezet nagyban befolyásolja az ember belső világát. És ha éppen nem is lehetetlen koszban imádkozni, azért könnyebb ezt megtenni, ha körülöttünk szép, tiszta és rendezett a ház, a templom.

A szép környezet, a testi-lelki rendezettség mintegy előképe annak az állapotnak, melyről a Jelenések könyve a mennyei Jeruzsálemről szóló látomásban így ír: „Isten dicsőségét sugározta. Ragyogott, mint a drágakő, mint a kristálytiszta jáspis." (Jel 21,11)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

SZÉPIRODALOM, KULTÚRA

***Veni Sancte Spiritus!* Az új tanév kezdetén egy pálos konfráter tanulmányának első részét, valamint a rend egyik tagjának versét közöljük.**

SARBAK GÁBOR: PÁLOSAINK ÍRÁSBELISÉGE A KÖZÉPKOR VÉGÉN – I. RÉSZ

Középkorunk magyar eredetű rendjénél, a pálosoknál a 15. században elindult kedvező reformfolyamatok természetes módon terebélyesedtek át a következő századba és ígértek volna kiteljesedést, ha a török terjeszkedés nem szab végzetesen más irányt az eseményeknek. A déli határaink mentén lévő pálos monostorok egyébként már a 14. század vége óta folyamatosan megszenvedték a török jelenlétet. A század történetét szem előtt tartva néhány olyan mozzanatra érdemes felhívni a figyelmet, amelyek döntően befolyásolták a Mohács előtti Magyarország kedvelt szerzeteseinek életkörülményeit.

A pálos rend 15. századi általános története szélsőségektől mentes, viszonylag kiegyensúlyozott képet rajzol elénk. Az új alapítások terén a többi, Magyarországon honos renddel összevetve, pálosaink jól álltak, sőt nem egy esetben elárvult rendházakat tudtak a század második felében átvenni és benépesíteni (Csőt és Zsámbék, mindkettő volt premontrei prépostság 1475–1477; Visegrád volt bencés apátság, 1493; a Várad melletti Szentjobb, szintén volt bencés apátság, 1498). E négy átvétel mellett még 14 új alapítás bizonyítja életképességüket és az irántuk megnyilvánuló bizalmat, ezek között található az 1483-ban kelt alapítólevéllel alapított vázsonyi monostor (Nagyvázsony), ahol a Festetics- és a Czech-kódex (1493 körül, 1513), mindkettő becses nyelvemlék, keletkezett. Ehhez járul – a Dráván túl – a később olyan jelentőssé váló monostor alapítása, mint Lepoglava, vagy éppen Rómában a Santo Stefano Rotondo templomának átvétele és mellette monostor berendezése. Ugyanakkor elnéptelenedett pálos monostorokról is van tudomásunk: 1416-ban alapította László, szebeni prépost Pókafalvát, amit utoljára 1448-ban említ okirat és 1494-re már ferencesek lakják – az elnéptelenedés oka ismeretlen. A középkorban nagyon gyakori hatalmaskodás miatt vált lakatlanná többek között a buzgói monostor is 1424-ben Biharban.

Különösen a 15. század második felében, Mátyás király alatt jutott a rend sok adományhoz és kiváltsághoz, amelyek a rendi élet kereteit jótékonyan biztosították, és kedvezően hatottak a tudományos és művészeti teljesítményre. Az építészettörténet és a régészet erre számos példát tud idézni. Úgy tűnik, hogy egyes (és nem csak pálos) monostorok elkerülhetetlen elnéptelenedése a század folyamán a rend egészének életére nem volt döntő hatással.

A pálosok tevékenységében bekövetkezett fontos hangsúlyeltolódást 1401-ben IX. Bonifác pápa bullája foglalta összel tömören: szerzeteseink ezután már bárhol prédikálhatnak. A rend ezzel feladta szigorúan kontemplatív jellegét és tevékenyen részt kért és kapott a plébániai jellegű pasztorációs munkából. Részben az utazás könnyítésének foghatjuk fel, hogy saját rendi liturgikus könyveik helyett használhatták az Itáliában lévő pálosok a római kúria könyveit, a bulla megfogalmazásában: Megengedjük az Itália területén tartózkodó rendtagjaitoknak, hogy a *divinum officium*ot a római kúria szokása szerint mondják és celebrálják. Itáliában pedig magasabb tanulmányaik végzése miatt járhattak. Tekintélyük erősödésének tudható be, hogy csak Magyarországon lehetett megválasztani a rend általános perjelét (*prior generalis*, másképpen rendfőnök). Ugyancsak e század elején, 1418 nyarán utazott a kartauziak központjába, Grande Chartreusebe egy pálos, hogy korábbi privilégium alapján egyszerre – középkori szokás szerint – a kartauziaknak juttatott addigi összes kiváltság másolatát megkapja , és ezáltal a magyar pálos rend a kartauziak összes joga és kiváltsága birtokába jusson: ez volt a *communicatio privilegiorum Carthusianorum*. Másképpen a kiváltságok tengernyi sokasága miatt ezt a fajta kiváltságköteget volt szokás *Mare magnum*nak nevezni. Ez szövegszerűen a budapesti Egyetemi Könyvtár 115. számú latin kódexében maradt ránk, amit kötéséről *Zöld könyvnek – Liber viridis* – hívnak. Külön dolgozat témája lenne, hogy a Gyöngyösi által 1519-ben Rómában napvilágot látott rendi konstitúciókban miképpen csapódott le a rendi élet eltolódása a cura animarum irányába. Egyébként a rendi szabályzatot (*constitutiones*) II. Pál pápa Bernát bíborossal felülvizsgáltatta Petrus (V.) Bonefili generalátusa (1468–1472) idején. Ennek célja a helyenként meglazult

fegyelem intézményes és központi erősítése lehetett. Privilégiumaikat VIII. Ince pápa Zalánkeményi Péter generalátusa idején, 1489-ben erősítette meg.

Ez a század adott a rendnek olyan általános perjeleket, akik hivataluk tekintélyével az uralkodók elismerését is kivívták és képesek voltak a rendi fegyelmet is megtartani. A század derekán Márton általános perjel (1441–1444) a szigorú szerzetesi életnek volt a példaképe, utóda Bereck (1444–1448), korábban váradi kanonok, kánonjogban jártas tudós emberként vezette rendjét. Művei nem maradtak ránk, címeit csak Gyöngyösitől tudjuk: írt az egyszerűség megőrzéséről, a fecsegés kerüléséről, az alázatos magaviseletről – idézetek belőlük találhatók a *Vitae fratrum*ban, a *devotio moderna* szelleme érzik rajtuk. Az 1448-ban megválasztott István általános perjel aszkétikus önsanyargatásához tartozott a könyvmásolás, mint hasznos kézi munka (*labor manuum*); társai javítása érdekében gyakran idézett a Szentírásból. Aszkétikus művek szerzője volt az a Fekete Vince általános perjel (1456–1459), aki Mihálynak írt leveleket a messzi párizsi egyetemre. Budaszentlőrinc (*monasterium Sancti Laurentii martyris*) ekkoriban lett igazán szellemi központ, és ez nemcsak kedvező fekvésének volt köszönhető, hanem az általános perjelek hivatali hatalmának és tekintélyének, ami a perjelek személyiségének is függvénye volt. Két ízben látta el a rend legfőbb tisztségét az az I. Gergely (1472–1476 és 1480–1482), aki *religionis instauratorként*, vagyis a szerzet megújítójaként maradt meg a rendi köztudatban. Szombathelyi Tamás – szintén két alkalommal (1476–1480 és 1484–1488) állott a rend élén – személyiségének hatása elevenen él Gyöngyösi rendtörténetének lapjain ma is. Írásai részben fennmaradtak: ezekből egy olyan szerzetest ismerhetünk meg, aki teljesen rendtársaiért élt.

Gyöngyösi rendtörténetét, a *Vitae fratrum*ot figyelemmel olvasva élénk „irodalmi" életet kell magunk elé képzelnünk főleg a 15. század második felében és a kezdődő 16. század során. Sajnos nagyon sok mű és műfaj csak ebből az egyetlen említésből ismeretes. Érdemes példaként a Budaszentlőrincen, Remete Szent Pál sírjánál történt csodás gyógyulásokról vezetett *miracula*-feljegyzéseket felidézni, amit könyv formában 1511-ben Hadnagy Bálint – később maga is általános perjel – tett közzé, így az eredetiek megsemmisülése után legalább nyomtatásban olvashatjuk ezek egy tekintélyes részét. Hadnagy Bálint a Budaszentlőrincen őrzött és a század húszas éveitől (1422) kezdve több-kevesebb rendszerességgel vezetett feljegyzésekből állította össze művecskéjét, amelyben maguk a hiteles csodák – *miraculum*ok – tanúskodnak Remete Szent Pál közbenjárásának hatásosságáról. A stilisztikailag inkább igénytelen megfogalmazású csodás gyógyulás-leírások a középkorban még az irodalom részét képezték. A középkori irodalom-felfogás sokkal több összetevőből állt, a hagyományosan irodalomnak tekintett műfajokon túl a prédikációkat is irodalmi műnek kell tekintenünk, hasonlóan Szombathelyi Tamás *regula*-magyarázataihoz vagy a vizitációk során elmondott buzdító beszédeihez.

folytatjuk...

* *

Puskás Antal OSPPE

Nincs többé föntmennyég

Ha azt mondják: „Az Úr",
szemeim máris
az egeket fürkészik,
remélve: a kék azúr
megosztja titkát.

Ha azt hallom: „testvér",
igencsak meg kell
még dörzsölni szemeim,
el ne fedje, mi véges,
előlem titkát.

Nincs többé föntmennyég,
hússá lett ő is,
ki Ura minden testnek;
beburkolta a végest
rejtett fényébe.

Amint a kenyér is
egészen kenyér,
bár valóban Isten lett,
s a morzsák s töredékek
egyformán drágák:

Azonmód a testvér,
egészen ember bár,
egészen mennyei,
s a szilánkok s morzsák:
ugyanúgy kincsek.

RENDI KRÓNIKA

VÁLTOZÁSOK A MAGYAR PÁLOS RENDBEN

2011. augusztus 1-jétől Puskás Antal OSPPE – novíciusmesteri feladatai mellett – az új pálosszentkúti házfőnök és plébános. Az eddigi helyi elöljáró, Balla Barnabás OSPPE a tartományi gondnok feladatkörét látja el a jövőben, de papi szolgálatát továbbra is Pálosszentkúton végzi.

* * * * *

ARANYMISÉS PÁLOS ATYÁK

2011. június 18-án P. Borsos József OSPPE és P. Imre Csanád OSPPE hálaadó szentmisét celebrált Márianosztrán, pappá szentelésük 50. évfordulója alkalmából. A homíliát Bátor Botond OSPPE tartományfőnök atya mondta. A szentmisén jelen voltak a Magyar Pálos Rend tagjai, de Lengyelországból is érkeztek pálos atyák, Roman Majewski częstochowai házfőnök atya vezetésével. A zsúfolásig megtelt kegytemplomban és – a hangosítás segítségével – a templom körül hívek százai ünnepeltek a pálos szerzetesekkel együtt. (P. Borsos József atya augusztus 7-én a pécsi Lyceum-templom búcsúünnepén is bemutatta aranymiséjét.)

Aranymisés atyák – P. Borsos József és P. Imre Csanád
fotó: Zsabokorszky Zsolt

AZ IDÉN PÉCSETT TARTOTTÁK SZOKÁSOS ÉVES LELKIGYAKORLATUKAT A PÁLOS SZERZETESEK

2011. július 18. és július 23. között a pécsi kolostorba vonultak vissza a Magyar Pálos Rend tagjai, ahol lelkigyakorlat keretében egy hetet töltöttek teljes visszavonultságban, elmélkedve és imádkozva.

* * * * *

KÖSZÖNTÖTTÉK A PÉCSI PERJELT

Pappá szentelésének 10. évfordulója alkalmából, 2011. július 31-én a hívek köszöntötték a pécsi Lyceum-templomban Csóka János OSPPE templomigazgató atyát, pécsi házfőnököt. A bensőséges ünnepséget a hívek szervezték titokban, meglepetésként, szeretett lelkipásztoruknak.

* * * * *

ÚJ PÁLOS DIAKÓNUST SZENTELT A PÉCSI PÜSPÖK

2011. augusztus 26-án, Pécsett, a Lyceum-templomban ünnepi szentmise keretében dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök úr diakónussá szentelte Vízi Gábor András pálos testvért. „A diakónusszentelés szerzetesi életem egyik fontos eseménye. Az eddig megtett úton sok mindent megtanultam, megtapasztaltam: részem volt örömben, bánatban, megpróbáltatásban, de mindig magam mellett éreztem a Mindenható Isten kegyelmét és szeretetét. Ő az, aki kiválasztott és meghívott a szent hivatásra, hogy tanúskodjam mérhetetlen szeretetéről.

A szerpappá szentelés révén hivatalosan is hirdethetem Isten Igéjét – az Örömhírt. Megélője és továbbadója lehetek ennek a misztériumnak. Szent Pál szavai jutnak eszembe, amikor azt mondja a filippieknek: „Örüljetek az Úrban szüntelen … az Úr Közel van" (Fil 4, 4-5). Ehhez én mindig hozzátéteszem, hogy nem csak közel van, de itt van velünk a szentségekben, az Igében. Nap mint nap szól hozzánk. Ez csodálatos dolog. Ezt az örömöt szeretném továbbadni, reményt gyújtani az emberek szívében, felemelni őket a mindennapok problémáiból, figyelmüket Isten Országára fordítani.

Hálatelt szívvel mondok köszönetet az Úrnak hitemért, hivatásomért, szerzetesi közösségünkért, valamint azért, hogy erőt adott a feladatok teljesítésére. Köszönetemet szeretném kifejezni a szerzetestestvéreimnek is,

Az új diakónus – Vízi Gábor András
fotó: Varga László

akik segítettek és segítenek, hogy hűségesen kitartsak hivatásomban. Azoknak a híveknek is szeretném kifejezni hálámat, akik kitartóan imádkoztak értem. Kérem őket, hogy ne fáradjanak bele az imába, folytassák azt az egész közösségért, hogy mindig az Úr akaratát tudjuk követni, és ne csak szavainkkal, hanem cselekedeteinkkel is hirdethessük Isten evangéliumát, s ezáltal minél több embert tudjunk Istenhez vezetni. Ebben segítsen minket Rendünk Patronája, égi Édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária."

Fr. András

CZĘSTOCHOWAI ZARÁNDOKLAT

2011. június 27. és 30. között több mint 650 zarándok utazott különvonattal Lengyelországba. A több állomást is érintő út legfontosabb úti célja Częstochowa, a Pálos Rend központja volt. A zarándoklat vezetői Székely János, Majnek Antal és Tamás József püspökök és Bátor Botond pálos tartományfőnök voltak. A zarándokok között utazott további nyolc pálos szerzetes is. Következő, adventi számunkban hosszabb beszámolót is olvashatnak a zarándoklatról és a Fekete Madonna-kegykép másolatának budapesti (Szent István Bazilika) fogadásáról.

* * * * *

KÉTSZÁZ MOTOROS REGISZTRÁLT A PÁLOS MOTOROS TALÁLKOZÓN

Immár negyedik alkalommal rendezték meg a Motoros Zarándoklatot 2011. július 15. és 17. között, Pálosszentkúton. A rendezvényen több száz motoros testvérünket áldotta meg Talapka István, a Kiskunfélegyháza-Óplébánia plébánosa a kiskunfélegyházi Sarlós Boldogasszony-templom előtti téren. A zarándoklatot előadások, motoros versenyszámok és ún. steetfaiter show színesítette. Hisszük, hogy ez alatt a pár nap alatt minden résztvevő feltöltődött hitben és lélekben is.

* * * * *

BÚCSÚ SZENT JAKAB HEGYÉN

Az elmúlt évek hagyományaihoz hasonlóan az idén is gyalogos zarándoklatot szervezett a Magyar Pálos Rend 2011. július 24-én a Jakab-hegyre, a pálos kolostor romjaihoz, Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódóan. A mintegy száz zarándok részvételével megtartott Jakab-hegyi búcsút Pécsett, az 1225-ben alapított egykori kolostor romjainál tartották meg. Az ünnepélyes szentmisét Bátor Botond OSPPE tartományfőnök mutatta be, a homíliát Pál Csaba OSPPE diakónus mondta. Közreműködött a pécsi Schola Sancti Pauli (karmester: Fodor Gabriella).

* * * * *

BUDASZENTLŐRINC

2011. augusztus 7-én, 16 órakor dr. Török József pápai prelátus, c. prépost, egyháztörténész, pálos konfráter ünnepélyes, Szent Lőrinc-napi szentmisét mutatott be, majd előadást tartott a Pálos Rend alapításának 761. évfordulója, valamint pápai jóváhagyásának 703. évfordulója és a budaszentlőrinci főmonostor alapításának 711. évfordulója alkalmából. (Az idén húsz esztendeje annak, hogy elkezdhettünk újra ünnepelni ezen a helyen, Remete Szent Pál atyánk egykori sírhelyénél, a Szent Lőrinc vértanú ünnepéhez legközelebb eső vasárnapon.)

* * * * *

KLASTROMPUSZTA

2011. szeptember 11-én, vasárnap 12 órakor ünnepi, búcsúi szentmisét tartunk a Szent Kereszt tiszteletére emelt klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál. A szentmisét P. Borsos József OSPPE aranymisés pálos atya márianosztrai házfőnök, plébános mutatja be. (A Sziklatemplomtól autóbusz indul a klastrompusztai szentmisére 10 órakor. Útiköltség 1100 Ft. Jelentkezni lehet a Sziklatemplomban vagy a 06-1-385-1529-es telefonszámon.)

* * * * *

PÁLOS 70

2011. október 7. és 9. között PÁLOS 70 elnevezéssel, jubileumi zarándoklat indul a márianosztrai kegykép 300 éves évfordulójának tiszteletére, meglévő és egykori pálos kolostorok, szentélyek érintésével, nagyrészt a Mária-út útvonalán. A zarándokok hat különböző nehézségű és hosszúságú (egy napos és több napos) útvonal közül választhatnak. További információk a pálos templomokban és a www.palosrend.hu honlapon olvashatók. Szeretettel hívjuk minden kedves testvérünket!

* * * * *

SZERETETTEL VÁRJUK A PÁLOSKERTBEN, GÁLOSFÁN!

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: paloshazak@gmail.com, paloskert@paloskert.hu és Baghy-Bátor Teréz +36-20-493-9083.

Köszönettel fogadunk hozzájárulásokat és felajánlásokat a további építkezésekhez. Köszönettel veszünk minden egyéb segítséget is: veteményesbe való magokat és növényeket, dísznövényeket, népművészeti és kegytárgyakat, a szépirodalom és a keresztény irodalom alkotásait stb. További információ: http://www.paloskert.hu

---

MEGJELENT DARVAS KOZMA JÓZSEF ATYA KÖNYVE

A csíksomlyói pünkösdi búcsú eredettörténete címmel megjelent Darvas Kozma József csíkszeredai plébános kötete. A forrásokat is feldolgozó, képekkel illusztrált könyv kapható a Pálos Fogadóközpont üzletében, a budapesti Sziklatemplom előterében, valamint Pécsett, a Szent Imre-templomban és Pálosszentkúton, a kegytárgyboltban.

* * * * *

NYILATKOZAT

A 2011 tavaszán DVD-én megjelent (Császár Tamás rendező és Gőbl Gábor producer által jegyzett) *Pálosok – az ősi magyar rend* című film tartalmától és jellegétől a Magyar Pálos Rend teljes mértékben elhatárolja magát. A film súlyosan elferdíti az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend történetét és küldetését, mely szorosan összekapcsolódik a kereszténységgel és azon belül a Katolikus Egyházzal. Kérünk minden jószándékú embert, hogy ennek a nyilatkozatnak a figyelembevételével viszonyuljon a fenti DVD-filmhez és imádkozzon a katolikus hit védelmének szándékára.

A Magyar Pálos Rend nevében:
Bátor Botond tartományfőnök

* * * * *

HAMAROSAN MEGJELENŐ ÚJ DVD

PÁLOSOK címmel hamarosan DVD-n is megjelenik – a Duna Televízióban már többször levetített – háromrészes ismeretterjesztő sorozat. A filmet 2005-ben a Vox-Trade Média Rt. készítette; rendezte Bakos Katalin, a producer Füredi Vilmos volt. A rövidesen megjelenő filmet ajánljuk a kedves hívek figyelmébe!

* * * * *

A SZIKLAKOLOSTOR TÁMFALA

A Sziklakolostor udvarában lévő támfal és lépcső veszélyessé vált, mert az alapját kimosta a víz az eltört csatornacső miatt. A helyreállítás tetemes összegbe kerül. Sajnos csak kis részben kaptunk támogatást, ezért kérjük azokat, akiknek van lehetőségük, támogassák a támfal és a lépcső felújítását! Köszönjük a kedves hívek eddigi adományait.

A pálosok

Magyar Pálos Rend , 7625 Pécs, Hunyadi út 70.
OTP 11731001-20118680
Átutalásnál a megjegyzés rovatba kérjük odaírni: támfalra adomány

* * * * *

Isten aranymisés szolgái

VILMOS TESTVÉR

Budapestre helyezésem után, a vasárnapi szentmisék hirdetéseiben mindig hallottam, hogy páter Borsos János József és páter Imre János Csanád aranymiséjüket mutatják be 2011. június 18-án Máriannosztrán, s hogy az ünnepre majd külön zarándokbuszt is indítunk. A második, harmadik alkalom után szöget ütött a fejembe, miért e nagy felhajtás – hasonló a házasságkötés előtti készülethez.

Ugyanakkor meglepett, hogy az ünnepelt atyákkal többször is találkozva, semmi készülődési izgalmat nem érzékeltem rajtuk. A nevezett ünnepen is csak a hálát és a meghatottságot láttam az arcukon. Rendi közösségünk minden tagja magáénak érezte ezt az ünnepet, így engem is magával ragadott a hév, annál is inkább, mert még sosem vettem részt rendi aranymise-ünnepen.

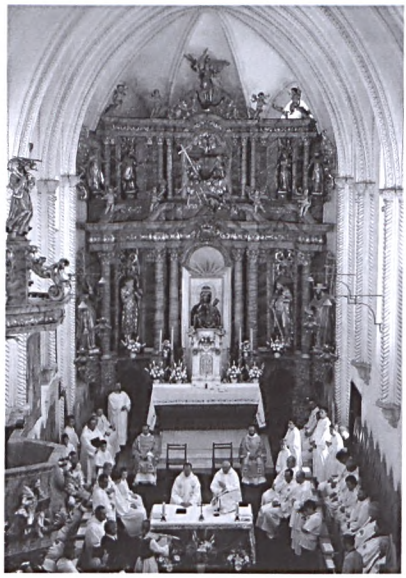

Aranymisés atyák – P. Borsos József és P. Imre Csanád (fotó: Zsabokorszky Zsolt)

Mit tudhatnak vajon magukénak az ünnepelt atyák az elmúlt ötven év szolgálataiért, azért, hogy önként elhagyták a családjukat, lemondtak a házasélet áldásairól, s tisztaságban, szegénységben, engedelmességben élték le életüket... S megkísértett a világ hangja is: mindezt egy olyan Istenért, aki a saját Fiát sem kímélte, engedte, hogy keresztre feszítsék. Igaz ugyan, hogy feltámasztotta a halából, de mégiscsak engedte, hogy ártatlan és bűntelen létére megkínozzák.

Ha jól megnézem Csanád atya és József atya múltját, ők sem nagyon dicsekedhetnek gondtalan élettel, s volt részük üldözésben is. Sokáig csak titokban lehettek pálosok, s évek hosszú során át talán úgy feküdtek le sokszor, hogy számolhattak azzal, éjjel rájuk törnek és elhurcolják őket Krisztusért. S mindezt még fiatal éveikben élték át. Miért nem fordítottak hátat és élték családban egy talán könnyebb s nyugodtabb életet? Vajon megérte-e – kérdezhetnék sokan. Ha azonban az atyákat kérdezném, ezt mondanák: igen, megérte, mert amit Isten ígért azoknak, akik őt követik, azt mind megkaptuk. „Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ha az én igémet megtartották, a tieteket is meg fogják tartani." (Ján 15,20) „Aki nevemért elhagyja otthonát, testvéreit, nővéreit, apját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy a földjét, százannyit kap, s az örök élet lesz az öröksége." (Mt 19,29)

És a család? S ki tudja, meddig tamáskodtam volna még, ha el nem érkezik a várva várt ünnep. S akkor jól rám pirított az Úr. Olyan sok ember jött el a szentmisére, hogy nem fértek be mind a kegytemplomba. Még határainkon túlról is érkeztek sokan... S akkor szinte villámként hasítottak belém Jézus szavai: „Ezek az anyám és testvéreim! Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám." (Mt 12,49b–50) Mi tagadás gyorsan bocsánatot kértem kicsinyhitűségemért, s azt is megértettem, hogy miért nem voltak nagy lázban az atyák. Ők mindig Istenre hagyatkoztak, és ebben soha nem inogtak meg, akkor sem, amikor üldözték őket és megnehezítették munkájukat, és akkor sem, amikor viszonylag békében és nyugalomban szolgálhattak. Világító fáklyák ők az Isten kezében, akik életükkel megvalósították a krisztusi utat: hiszen Ő mindenben minden. Meggyőződésem, hogy aranymisés testvéreink Pál apostollal együtt elmondhatják: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam." (2Tim 4,7) Rájuk is illenek Jézus szavai: „A tanítást, amit kaptam tőled, továbbadtam nekik." (Ján 17 8a) Jól sáfárkodtak az Istentől kapott javakkal.

Én is hálát adok Istennek Csanád atya és József atya hivatásáért, életükért és példaadó munkásságukért, és hálát adok az Úrtól kapott hivatásomért is, amit méltatlanságom ellenére nekem is megadott. Nekünk, újoncoknak az előttünk élt szent példaképek – Remete Szent Pál, Boldog Özséb, a Pálos Mindenszentek és aranymisés atyáink – nyomát kell követnünk, hogy bátran merjük átadni életünket Istennek, s hogy mindent Isten nagyobb dicsőségére és felebarátaink üdvösségére tehessünk.

PÁLOS PROGRAMOK

2011. szeptember–november

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***szeptember 11.*** – 12 óra: KLASTROMPUSZTA – A SZENT KERESZT FELMAGASZTALÁSA; ünnepi szentmise a romoknál. Főcelebráns P. Borsos József aranymisés pálos atya
- ***szeptember 18.*** – A FÁJDALMAS SZŰZANYA BÚCSÚJA a kálvárián, szabadtéri szentmise; ima az elhunytakért
- ***október 9.*** – A 300 ÉVES RESTAURÁLT KEGYKÉP MEGKORONÁZÁSA a Szent Korona másolatával Szent István király népe nevében
- ***október 23.*** – IDŐSEK ÉS BETEGEK ZARÁNDOKLATA, a szent kenet közösségi kiszolgáltatása

PÉCS
Szent Imre-templom

- ***szeptember 16.*** – 18 óra: szentmise, melyet követően Sarbak Gábor irodalomtörténész, pálos konfráter tart előadást a Częstochowai Szűz Mária Lovagrendről (a Pálos Baráti Kör programja)
- ***október 14.*** – 18 óra: szentmise, melyet követően Serfőző Szabolcs történész előadást tart a sasvári és a máriavölgyi pálos kolostorok történetéről (a Pálos Baráti Kör programja)
- ***november 5.*** – 10 és 13 óra, valamint 15 és 18 óra között a Pálos Baráti Kör lelki napja. A lelkigyakorlatot Bíró László tábori püspök úr vezeti.
- ***november 5.*** – 18 óra: a Pálos (Szent Imre) Templom búcsúja, az ünnepi szentmisét Bíró László tábori püspök úr mutatja be.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***november 1–2.*** – Mindenszentek ünnepén és halottak napján az urnatemető 9-től 18 óráig látogatható.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás
- ***szeptember 11.*** – 12 óra: KLASTROMPUSZTA – A SZENT KERESZT FELMAGASZTALÁSA; ünnepi szentmise a romoknál. Főcelebráns P. Borsos József aranymisés pálos atya
- ***szeptember 14–18.*** – a budapesti Pálos Baráti Kör zarándoklata Észak-Magyarországra és a Felvidékre
- ***október 8.*** – 20 óra: a Sziklatemplom búcsúja. Az ünnepi szentmisét bemutatja P. Imre Csanád OSPPE – A pappá szentelésének 50. évfordulóját ünneplő atya aranymiséje a Sziklatemplomban (a Pálos Baráti Kör programja)
- ***november 16.*** – 17 óra: szentmise, melyet követően Serfőző Szabolcs történész előadást tart a sasvári és a máriavölgyi pálos kolostorok történetéről (a Pálos Baráti Kör programja)

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 20 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***www.sziklatemplom.hu***

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – férfiak gyalogos zarándoklata – Indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre, majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***májustól októberig minden hónap 13-án*** – 8–12 óra: Fatimai engesztelő szentmise és imádság
- minden hónap utolsó vasárnapján – családok megáldása a 10 óra 30-kor kezdődő szentmisét követően
- ***szeptember 3–4.*** – KISBOLDOGASSZONY BÚCSÚ

A pálos templomok miserendje
2011. szeptember–november

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom
- vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25: rózsafüzér) és 20 óra
- hétköznap: 8.30, 17 (16.25: rózsafüzér) és 20 óra

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
http://www.marianosztrakegyhely.hu
- vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
- hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra, a téli hónapokban 17 óra
- péntekenként a szentmise előtt 16 órától szentségimádás, a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom
- vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 (Petőfiszállás, kápolna), 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
- szombaton: 18 óra (Petőfiszállás, kápolna)
- minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise
- A Kisboldogasszony Búcsú idején, szeptember 3-án 18 és 20 órakor, 4-én 8 és 10 órakor a kegytemplomban
- szeptember 8.: 11 óra ünnepi szentmise a kegyttemplomban

PÉCS
Szent Imre-templom
- vasárnap és Mindenszentek ünnepén (november 1.): 8 óra, 18 óra (ifjúsági szentmise a tanévben: 10 óra)
- hétköznap: 7.30 és 18 óra

Lyceum-templom
- vasárnaps Mindenszentek ünnepén (november 1.): 10.45
- hétköznap, szerda kivételével: 17 óra

www.palosrend.hu

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Ó, ÉDESSÉGES SZŰZ MÁRIA,

e világnak megvilágosítója, világosítsd meg az én lelkemet, és ismertess meg szent Fiaddal, Jézussal. Ó, édességes Szűz Mária, mikor lelkem testemtől eltávozik, oltalmazz meg a pokolbéli ellenségtől, erősítsd meg lelkemet a Szentháromság hitében, és ne hagyj engemet kétségbeesnem. Ámen.

Ismeretlen pálos szerzetes imádsága 1501-ből

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

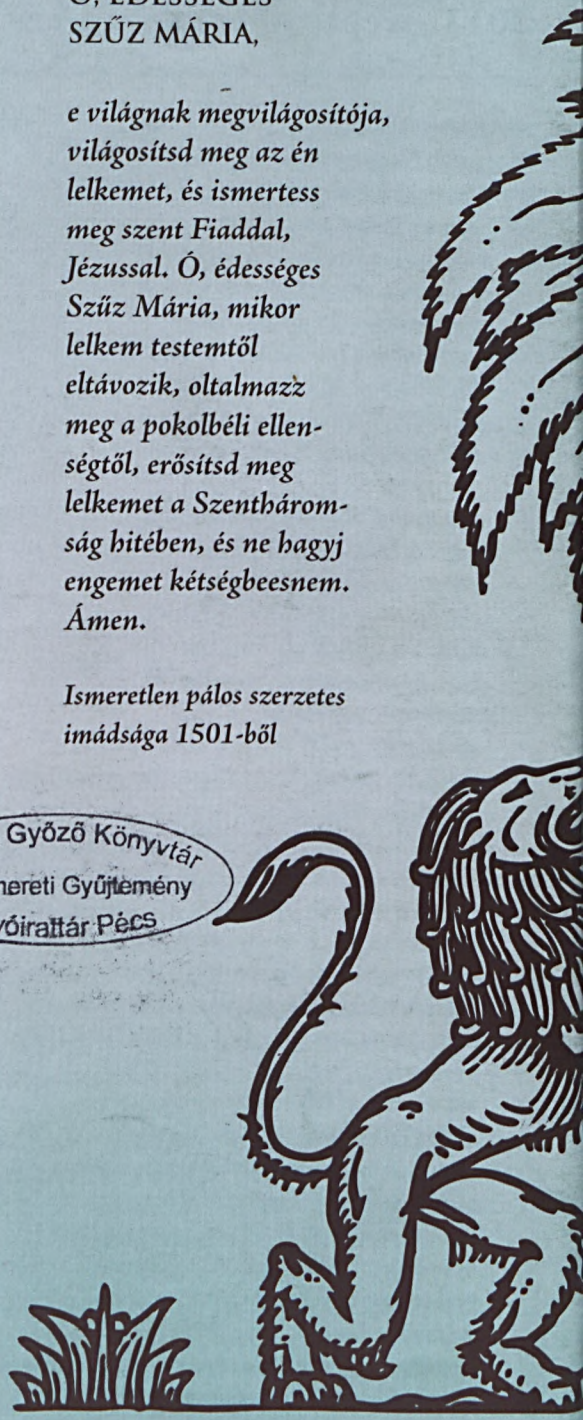

A szerkesztőség telefonszáma: +36 20 77 52 555
ISSN: 2062–1094

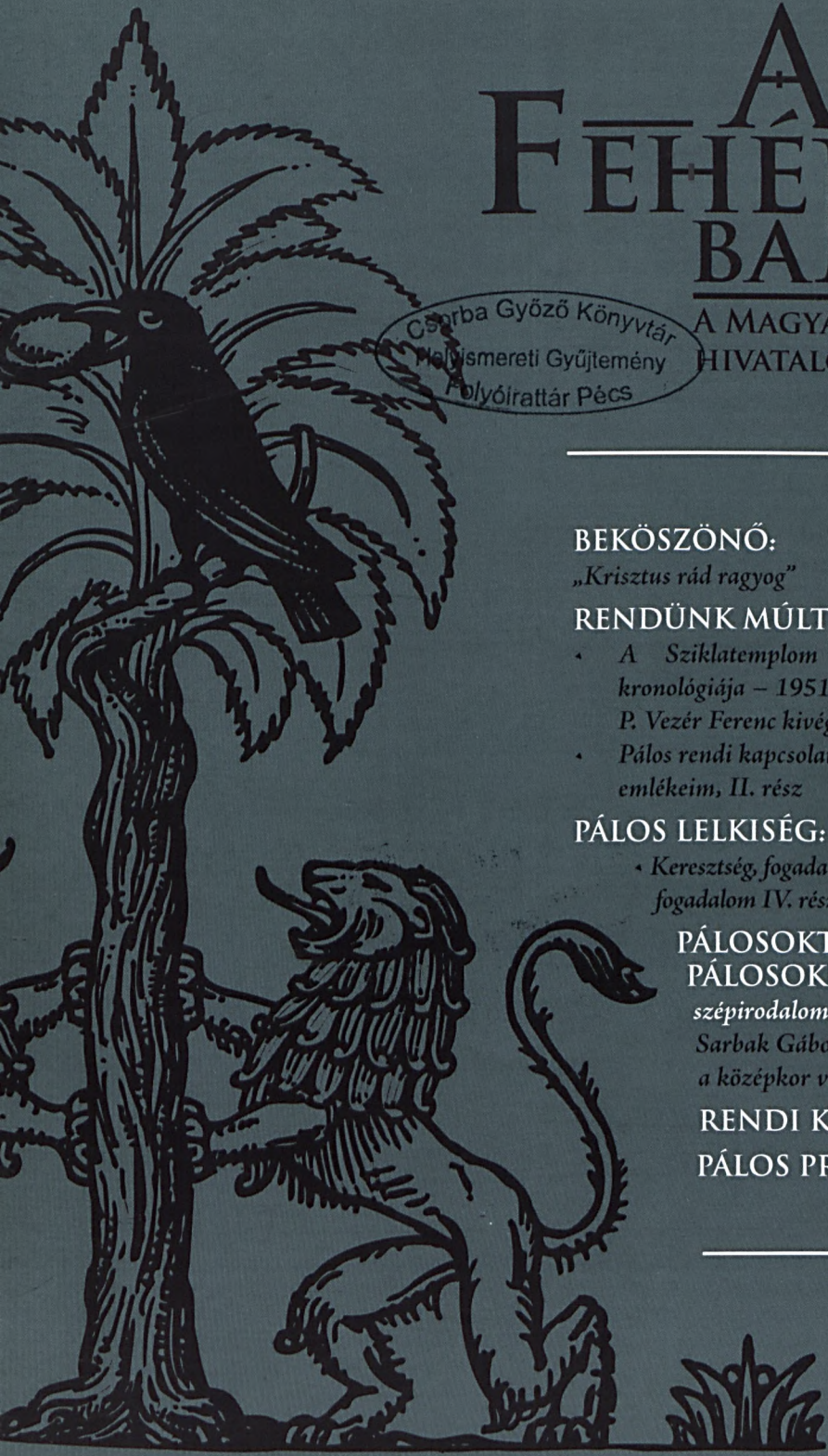

A Fehér Barát

A Magyar Pálos Rend hivatalos lapja

Csorba Győző Könyvtár
Helytörténeti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

BEKÖSZÖNŐ:
„Krisztus rád ragyog"

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL:
- *A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája – 1951: A pálosok elleni per és P. Vezér Ferenc kivégzése*
- *Pálos rendi kapcsolataim, emlékeim, II. rész*

PÁLOS LELKISÉG:
- *Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom IV. rész*

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL
szépirodalom, kultúra
Sarbak Gábor: Pálosaink írásbelisége a középkor végén – II. rész

RENDI KRÓNIKA

PÁLOS PROGRAMOK

2012. pünkösd
14. évfolyam 1. szám

Felelős kiadó: **Bátor Botond** OSPPE tartományfőnök • Kiadó: **Magyar Pálos Rend** • Szerkesztőbizottság: **dr. Aczél László Zsongor** OSPPE, **Bátor Botond** OSPPE, **Sáfrán M. Bánk** OSPPE, **Sarbak Gábor** és **Sudár Annamária** • Nyomdai előkészítés: **Legeza László** • Grafika, tipográfia: **Török Máté** • **www.palosrend.hu**

BEKÖSZÖNŐ

„Krisztus rád ragyog"

P. Imre Csanád OSPPE

Itt az idő „Kelj föl te álmos, támadj föl holtodból és Krisztus rád ragyog." (Ef. 5,14) Alleluja, alleluja, alleluja!

Nagyhéten, de különösen a szent három napban elmélyedünk Krisztus Urunk szenvedésének, és kereszthalálának misztériumában, hogy húsvétvasárnap annál diadalmasabban ujjongjunk és zengjünk alleluját feltámadt Üdvözítőnknek.

1. **Nagycsütörtök.** Az Úr Jézus apostolaival megünnepelte a húsvéti vacsorát. Vacsora közben, Nagycsütörtök minden édességét, minden áhítatát, minden értékét belefoglalta ezekbe a szent igékbe: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem." „Vegyétek és igyátok, ez az én vérem."„ Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre." Az apostolok megrendülve döbbentek rá, hogy most teljesítette be az Úr Jézus kafarnaumi beszédében tett ígéretét: „Az én testem valóban étel, az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én feltámasztom őt az utolsó napon." (Jn. 6,54)

2. **Nagypéntek.** A mi Urunk, az Atya és az emberek iránti végtelen istenemberi szeretetében feláldozta önmagát a keresztfán, hogy végbevigye a megváltás szent művét. Kereszthalálával legyőzte a sátánt, legyőzte a bűnt, legyőzte a halált, bezárta a pokol kapuját és megnyitotta a mennyország ajtaját.

3. **Nagyszombat.** Urunk Jézus a kereszten kilehelte a lelkét, és élettelen testével a „föld szívébe" tért (v.ö. Mt. 12,42), hogy teljesen egy legyen velünk, nem csak életünkben, de halálunkban is.

Húsvétvasárnap innen a „föld szívéből" támadt fel, hogy teljessé és tökéletessé tegye a megváltást. A megváltásnak ugyanis nem csak az a gyümölcse, hogy megszabadított minket a sátán és a bűn rabságából. Csodálatos gyümölcsei még a következők:

1. A mennyei Atya ismét a mi Atyánk lett. Ezért mondta a feltámadt Üdvözítő Mária Magdolnának: „Fölmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz." (Jn. 20,17), mert eddig nem volt a ti Atyátok, a bűnnel elveszítettétek az istengyermekséget, de én most visszaszereztem nektek, ezért ujjongva mondhatjátok velem együtt ti is „Abba, Atya"!

2. Urunk és Üdvözítőnk, a megváltással kiérdemelte számunkra a Szentlelket. Ezért szállhatott le Pünkösd ünnepén tüzes nyelvek alakjában az összegyűlt hívekre: a Szűzanyára, az apostolokra és azokra a tanítványokra, akik ott voltak az utolsó vacsora termében. (ApCsel. 2,3)

3. Az Úr Jézus a megváltásban magára vette a világ bűneit és túláradó mértékben megfizetett minden bűnért. Azóta nincs olyan nagy bűn, vagy olyan sok bűn, amit a mennyei Atya meg ne bocsátana, ha őszintén megbánjuk és irgalmát kérjük.

4. A mi Urunk és Üdvözítőnk, a megváltással az egész emberiség nevében és fejeként végtelen dicsőséget adott az Atyának. A Teremtés könyvében olvashatjuk: miután Isten látta az emberek gonoszságát, „megbánta, hogy embert alkotott a földön" (Gen. 6,6). Most a végtelen dicsőítés láttán ujjong, hogy embert teremtett a földre. Ez a végtelen dicsőítés folytatódik a világ végéig minden szentmisében, hiszen az a keresztáldozat megújítása és jelenbehozása a kenyér és bor színe alatt, csak most vérontás nélkül.

Ezekért a mérhetetlen kegyelmekért szólíthat fel mindenkit Szent Pál apostol: „Kelj föl te álmos, támadj föl holtodból és Krisztus rád ragyog." Alleluja, alleluja, alleluja!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A SZIKLATEMPLOM TÖRTÉNETE, 8. rész

A Sziklatemplom és a Sziklakolostor kronológiája 1951: A pálosok elleni per és P. Vezér Ferenc kivégzése

P. Aczél László Zsongor OSPPE

1951. március 26. A Sziklatemplom bezárása és a pálosok bebörtönzése

Az állami hatóságok 1951 húsvéthétfőjén a Sziklatemplomot bezárták, és a pálosokat, akik Remete Szent Pál és Boldog Özséb nyomán szemlélődő életet éltek és templomukban lelkipásztori munkát is végeztek, Grősz József, kalocsai érsek koncepciós perében letartóztatták. A Sziklatemplomot egyetlen éjszaka alatt

Feszty Masa: Magyarok Nagyasszonya

elpusztították. 1990-ben P. Aczél László Zsongornak egy szemtanú számolt be arról, hogy látta, amint a Lourdes-i Madonna szobrát 1951 húsvéthétfőjén ledobták a magasból és összetörték. A limpiászi feszületnek nyoma veszett, valószínűleg összetörték. Az alatta levő oltár tabernákuluma feletti Magyarok Nagyasszonya képet, amelyet Feszty Masa festett, jámbor hívek a Tabáni Plébániára vitték. Magass Miklós plébánostól, majd annak halála után rokonaitól Gyéressy Béla Ágoston pálos atya többször is hiába próbálta visszakérni. Azóta sem tudjuk, hogy hol lappang. Az oltáron használt misekönyvtartó állványt azonban 1990-ben egy család, amely addig hűségesen őrizte, visszaadta P. Aczél László Zsongor templomigazgatónak. A pálos atyák, kissé restaurálva, azóta is azt használják a szentmisék alkalmával. Ez tehát az egyik darab, amely a Sziklatemplom eredeti berendezéseiből megmaradt. (A másik, az ún. Trux-kereszt, amelyet dr. Rónaszéki Trux Jenő kongreganista hozott 1926-ban a Sziklatemplom számára. 1951-ben egy család menekítette meg ezt is. 1992-ben hozták vissza. Ekkor a szentségi kápolna tabernákuluma tetején helyezték el a thébai remetekápolna 1999. január 16-i felszenteléséig.)

A kolostorépületben az Állami Balettintézet diákotthona működött 1990-ig.

A pálosok elleni per és P. Vezér Ferenc kivégzése 1951. augusztus 3-án

A készülő per anyagának tartalmát már előzetesen megszabta a kommunista párt vezetősége: „A pernek bizonyítania kell, hogy a szerzetesrendek és tagjaik erkölcsi mocsárban éltek!" A részletes tervezetet Révai József, a párt legfőbb ideológusa készítette el 1951. április 24-i dátummal. Ezt a párt legfőbb vezetőiből álló Titkárság májusi ülésén fogadta el.

Néhány részlet az elfogadott előterjesztésből: „A per vádlottjait amalgám módszerrel kell kiválogatni: a pálosokon kívül vádlott legyen a ciszter rendfőnök és néhány püspök. A pernek bizonyítania kell, hogy a vádlott püspökök a régi rend visszaállítását akarják. A pernek bizonyítani kell, hogy a legfontosabb szerzetesrendek, megszegve az egyezményt és az állam törvényét, illegalitásba vonultak, szervezett államellenes működést fejtettek ki, a reakciós püspökök tudtával és segítségével. A pernek bizonyítania kell, hogy a szerzetesrendek és tagjaik erkölcsi mocsárban éltek. A pert úgy kell előkészíteni, hogy a tárgyalás legkésőbb május végén meglegyen."

Az elnöklő Rákosi Mátyás írta alá a határozatot, amely többek között ezt tartalmazza: „Amennyiben lehetséges, a vádirat május végén, 25–26-án jelenjen meg. A tárgyalás június 2-án kezdődjék, lehetőleg úgy, hogy négy tárgyalási nap után ítéletre kerülhessen sor."

P. Vezér Ferencet az Andrássy út 60-ban levő ávós központ pincéjébe vitték. Három hónapig tartott, amíg ott a „szakemberek" – a kellő egyházi, egyháztörténeti, egyházszervezeti, gazdasági, pénzügyi ismeretekkel rendelkező, erre szakosodott, speciálisan kiképzett rendőrtisztek, ugyancsak szakképzett orvosok és pszichológusok, valamint testi-lelki kínzásban alaposan járatos és gyakorlott verőlegények, börtönőrök – a többi gyanúsítottal együtt őt is felkészítették a fő tárgyalásra: azt fogja majd ott is mondani, amit leírattak és megtanultattak vele.

Feltűnő, hogy a Grősz-perben a legtöbb tanút Vezér Ferenc ellen vonultatták fel a szervezők: a Pálosszentkút körüli tanyákról 15 parasztembert tartóztattak le, s Budapestre, a Markó utcai börtönbe szállították őket. Hiteles forrásból tudjuk, hogy Péter Gábor, a legfőbb ávós főparancsnok ezt mondta nekik: „Emberek, mi tudjuk, hogy maguk ártatlanok. Nem magukat akarjuk börtönbe zárni, hanem a katolikus egyház parasztnyúzó reakciós papjait. Csak vallják nyugodtan azt, amit mi mondunk, nem lesz semmi bántódásuk. Addig is jól ellesznek itt a ház körül, kapnak eleget enni és cigarettát. A tárgyalás után hazamehetnek."

A per „megszervezése" azonban nem ment olyan gyorsan, ahogyan ezt az

P. Vezér Ferenc emlékoltára

Az emlékoltár felirata

ávós tisztek számára Rákosiék előírták. 1951. június 11-ére készült el a vádirat, június 15-én kezdődött a nyilvános tárgyalás, amely június 28-ig tartott. Ekkor hirdetett ítéletet a Budapesti Megyei Bíróság: gyalázatos hazug vádak alapján halálra ítélte a 37 éves Vezér Ferenc pálos szerzetest. A per mindegyik elítéltje élt az utolsó szó jogával, P. Vezér azonban hallgatott.

A tárgyaláson az őrizetben tartott pálosszentkúti „tanúk" közül kettőt felléptettek: mint a vízfolyás, mondták az ávósok által készített és betanított szöveget Vezér atya ellen. De ezután nem kerülhettek vissza tanyai otthonaikba: nehogy elmondják a valós igazságot másoknak, rövidesen egy ellenük lefolytatott perben őket is, s még hat letartóztatott pálosszentkúti „tanúskodó" parasztembert is halálra ítéltek. Nyolc embert végeztek ki, hogy örök csend boruljon a Vezér atyát ért égbekiáltó igazságtalanságra!

P. Vezér Ferencet a börtönben több hónapon át igen kegyetlenül megkínozták, mégis a siralomházban a halálra ítélt és kivégzés előtt álló zárkatársainak mindvégig lelki támasza és vigasztalója volt. Több mint egy hónapot töltött a siralomházban kivégzésre várva. A Legfelsőbb Bíróság 1951. július 31-én erősítette meg a halálos ítéletét: „A társadalmi védekezés szempontja az ennyire veszélyes egyének megsemmisítését indokolja" – írta a határozatot a tanácsjegyző. S ezt fűzte hozzá Molnár Erik, a hírhedt marxista történettudós, ekkor igazságügyminiszter: „Az elítéltet a dolgozó társadalomból végleg kirekesztendőnek tartom."

Vezér Ferenc atyát 1951. augusztus 3-án reggel a budapesti Gyűjtőfogház (1108 Budapest, Kozma u. 13.) udvarán akasztották fel, a többi pálos szerzetest pedig súlyos börtönbüntetésre ítélték. Vezér Ferencen és Csellár Jenőn kívül a többi pálos ügyét elkülönítve tárgyalták. Őket is elsősorban oroszgyilkosságra való izgatással, lázítással és illegális hitoktatással vádolták. Pálosszentkút környékén, ahová P. Vezér helyébe Homonnay Miklós atyát helyezték, a rendőrök minden frissen ültetett facsemetét kiástak, mivel ezek tövében egy-egy megölt orosz katonának kellett volna feküdnie. De hasztalan erőlködtek, egyetlen holttestet sem találtak. A nyilvánvaló tények ellenére e perben hét embert kivégeztek. A pálosok közül Bolyós Rezső Ákos atyát 10 évi börtönre ítélték. Tíz társával: Bihar Árpád Tádé, dr. Gyéressy Béla Ágoston, Homonnay Sándor Miklós, Rába Márk Lukács és Szabó Sándor László pálos atyákkal, valamint Juhász Jenő Márton, Könyves Imre Lajos, Lelkes József Paszkál, Oláh Ferenc Julián és Turi János Didák pálos segítő testvérekkel együtt kb. 150 év börtönbüntetést kaptak.

Vezér Ferencet a kivégzését követő napon a budapesti Új Köztemető rabtemetőjében temették el. (1990. után rokonai és rendtársai hiába keresték. Bank Barbara találta meg a feljegyzést, hogy Vanay Frigyes néven temették el. A hivatalos szakemberek hosszú kutatás után a 298-as parcellában 2011. június 6-án feltárták tetemét, s DNS vizsgálattal azonosították. Hamvait Budapestről, a Sziklatemplomtól 2012. április 30-án a 11 órakor kezdődő szertartás után díszkísérettel vitték Petőfiszállás-Pálosszentkútra, ahol az újratemetési szertartást dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek vezette.)

1956. április 25-én meghalt Czapik Gyula érsek, a Püspöki Kar elnöke, ezért a Magyar Katolikus Püspöki Kar május 11-én úgy határozott, hogy Grősz József kalocsai érseknek a rehabilitációját kéri, hogy újra ő legyen a Püspöki Kar elnöke. Grősz érsek így 1956. május 19-én újra elfoglalhatta Kalocsán főpásztori székét, s a Püspöki Kar elnöke maradt haláláig, 1961. október 3-áig. Később, 1990. május 18-án rehabilitálták: a bíróság kinyilvánította, hogy nem követte el a koncepciós perben neki tulajdonított bűnöket.

Vádlottársáról, az erkölcsileg és fizikailag megsemmisített Vezér Ferenc pálos szerzetesről terjesztett hazug kép azonban csak nehezen foszlik szét. A XX. évszázad második felének egyházellenes propagandája

mély nyomokat hagyott még a vallásos emberek tudatában is. Vezér Ferenc valós képének felmutatására még 1990. után is keveset tettek a történészek, az egyháztörténet írók. Pedig ő is teljesen ártatlan volt, éppen úgy, mint Grősz érsek. Akkor is tudtuk, ma is tudjuk, hogy ez volt igazi arca: mély szerzetesi lelkiség, felelősséggel átélt hivatástudat, mindenkire szétsugárzó szeretet, dinamikus, alkotó szervezőtehetség, mozgékony aktivitás. Erkölcsileg tiszta, Istenért és embertársaiért széles körben tevékeny, ugyanakkor derűs, jó kedélyű, nyíltszívű pálos volt ez a fehér barát, Vezér Ferenc atya, az Esztergomi főegyházmegye és a Pálos Rend – szinte mindenki előtt ismeretlen – mártírja.

Formális rehabilitálása időközben megtörtént. 1992. február 17-én tartott nyilvános ülésén a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Elnökségi Tanácsa 1991/5. számú határozatában azzal az indoklással, hogy nem követte el azokat a bűncselekményeket, amelyek miatt annak idején halálra ítélték, Vezér (Viezer) Ferencet rehabilitálta, vagyis felmentette.

Emlékére állította 1992-ben a Pálos Rend – P. Vezér Ferenc működésének legfőbb színhelyén – a Magyarok Nagyasszonya Sziklatemplomának Szent István kápolnájában azt a gyönyörű művészi fafaragású oltárt, amelyet Ferencz Béla alkotott és adományozott. Az erről készült képes levelezőlap is országszerte hirdeti Vezér Ferenc pálos vértanú emlékét.

Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, pálos konfráter 2006. szeptember 26-án, a Sziklakolostorban a pálos atyáknál tett látogatás alkalmával azt mondta: „Mivel a rehabilitálással elismerést nyert, hogy Vezér Ferenc atyát ártatlanul végezték ki, őt a katolikus hit vértanújának kell tekinteni, és ennek alapján jogilag elindítható lenne a boldoggá avatási eljárása."

Pálos rendi kapcsolataim, emlékeim, II. rész

IVASIVKA MÁTYÁS

Bolyós Rezső Ákos egykori pécsi rendházfőnök atya börtönbüntetését – miután *Grősz József* kalocsai érsek amnesztiát kapott – 1956. február 28-án elengedték. Így 1956-tól a pécsi Ágoston-téri plébánián kántorkodott. Kis énekkart is szervezett, melynek élén bemutatta *Ave Maria* című szerzeményem vegyes kari változatát. Húgomékat ő eskette. Amikor olykor-olykor összefutottak, zamatos humorával megkérdezte:

1990

P. Bolyós Rezső Ákos OSPPE és P. Máthé Tibor Péter OSPPE

„Nem szidjátok azt a papot, aki összeesketett benneteket?" Vagy más alkalommal, amikor – a vad kommunista diktatúra idején – nem csekély derűlátással azt mondtam neki: „Atya, a jövő karácsonyra már fehérben lesztek" (azaz ismét pálos rendi habitusban járhattok), ezt válaszolta: „Ami a gatyámat illeti, egészen biztos, hogy fehérben leszek!" (A rendszerváltozás után 1989. május 9-én ismét Ákos atya lett a pécsi pálos házfőnök.)

* *

Ákos atyával együtt lakott az Ágoston téren *Schmidt Béla* pálos atya, aki ott káplánkodott. Erősen asztmás volt, halálát is ez okozta. Külföldről becsempészett modern szentképeket kaptam tőle; hátlapjukra írtam titkos cserkész hittantanítványaim „bizonyítványát." Amikor a szentképekért járó honorárium iránt érdeklődtem, Ákos atya válaszolt helyette: „Írjál neki egy jó nótát az asztma ellen!" Béla atya rövid ideig a Bicsérd közelében lévő Bodán volt plébános. Itt titokban hittanra tanította többek közt az igazgatótanító három csemetéjét. Ha ez kiderül, az iskolavezető állásába kerülhetett volna. A középső gyermek mintegy másfél évtizeddel később a hitvesem lett.

* *

Máthé Tibor Péter atyát, a későbbi magyarországi pálos provinciálist úgy ismertem meg, hogy hitoktatót kerestem cserkészeim számára. Amikor először találkoztunk (katonatiszti pályafutása után), ő éppen csillés volt a Pécsi Szénbányászati Trösztnél. Nem csekély mértékben neki köszönhetjük, hogy a legsötétebb pártdiktatúra időszakában az általunk vezetett fiúk és leányok mélyreható ismereteket szerezhettek a dogmatika, a liturgia, az egyháztörténelem és az apologetika tudományában, ezzel megerősítve katolikus világlátásukat, meggyőződésüket. Negyedik gyermekemet, Mátét és első unokámat, Pétert – egyazon szertartáson belül – ő keresztelte. Haláláig mosolyogva emlegette, hogy ő keresztelte Máté-Pétert.

2008. július 9-én, a temetésén a 10. számú P.Á.R. (Pécsi Állami Reálgimnázium) cserkészcsapat őrse állt díszőrséget a pécsi temetőben.

* *

Az 1942-ben Máramarosszigeten született *dr. Aczél László Zsongor* pálos atya hivatása már nagyrészt a mi talajunkból, a pécsi katakombacserkészetből sarjadt ki. 2005-ben a budapesti Márton Áron Kiadó gondozásában, *Arató László* szerkesztésében napvilágot látott *Parázs a hamu alatt* című, 339 oldalas, *Bolváry Pál* atya emlékének szentelt könyvében olvasmányosan, hitelesen írja le hivatásának megérlelődését, egyben a föld alá kényszerített hazai cserkészet heroikus erőfeszítéseit a túlélésért.

Az 50 éves karnagyi jubileumom rendezett díszhangversenyen 2005. április 6-án többek közt ő méltatta új kompozíciómat, a *Gérecz Attila* 56-os mártírköltő versére írt *Boldog Özséb himnuszt* a pécsi Ciszterci Nagy Lajos Gimnázium dísztermében.

2010. február 19-én a pécsi Pálos Templomban immár 15. előadásomat tartottam *Prohászka Ottokár* püspökről. Előtte a szentmisét Ottokár püspök atya emlékére *Aczél László Zsongor* atya celebrálta, illetve vallomást tett a szentéletű székesfehérvári püspökkel kapcsolatos közvetett élményeiről, hiszen például az ő egykori püspöki kápolnájában misézhetett naponta tizenöt éven át 1969 és1984 között. A Mária Rádió mindkét előadást közvetítette, s többször is megismételte azokat.

PÁLOS LELKISÉG

Keresztség, fogadalom – keresztségi fogadalom 4.

SÁFRÁN M. BÁNK

„A fogadalom különleges felszentelés, amely a keresztségen alapszik és annak kiteljesedése."

Jaj nekem, bűnös vagyok, mert álnévként viselem a szerzetes nevet – szólt oda tanítványainak Remete Szent Antal. Láttam Illést és Jánost a sivatagban, és valóban láttam Pált a paradicsomban. Ezután elhallgatott, és a mellét verve előhozta kis cellájából a köpenyt, amelyet Pál kért tőle. Tanítványai hiába faggatták, hogy hol volt, mi történt vele, ő nem szólt semmit, hanem azonnal visszaindult a sivatagba Pálhoz.

Örökfogadalom és diákónusszentelés – P. Győrfi B. Szabolcs 2004-ben

Antalnak korábban még az a hiú gondolata támadt, hogy ő az egyetlen tökéletes szerzetes a sivatagban. Azonban, Isten egy álomban adott útmutatása elvezette Pálhoz, akinek példája megtérésre indította. Pál halála után, ünnepnapokon, húsvétkor és pünkösdkor mindig az ő pálmalevél ruháját öltötte magára. Vajon pusztán a rá való emlékezés miatt? Nem, sokkal többről van itt szó: olyan akart lenni, mint ő.

Hasonló dolog történik velünk a keresztség szertartásában. Az egyház a szentek közbenjárását kéri. Ez gyermekek keresztelésekor csak néhány fohászból áll, eredetileg azonban – ahogy azt a húsvéti vigílián történő kereszteléskor is látjuk – a Mindenszentek litániáját imádkozták el.

De hogyan is kerülnek ide a szentek? Ez a szentek közösségének a titka, amely azt jelenti, hogy az egyház minden tagja szoros közösséget alkot egymással Krisztusban, mind az élők, mind azok, akik már elköltöztek ebből a világból, vagyis a megdicsőültek (a szentek), a tisztulók (akiknek még ideig tartó szenvedéssel kell megtisztulniuk haláluk után) és a földi élet zarándokútját járók, vagyis mi.

Már volt szó róla, hogy a keresztségben mintegy Krisztusba öltözünk, az ő követésére kötelezzük el magunkat, olyanok akarunk lenni, mint ő. Krisztusba, a nemes szőlőtőbe oltódunk, és megkezdődik átnemesülésünk hosszú, az üdvösség eléréséig tartó folyamata, ahogy Szent Pál írja a korintusiaknak: „... a dicsőségben fokról fokra hozzá hasonlóvá változunk át, az Úr Lelke által." (2Kor 3,18) Keresztségünkkor a szentek (különösen is a választott védőszent) nemcsak közbenjárásuk miatt fontosak, hanem életük példája miatt is. Bennük felragyognak számunkra Krisztusnak, az új Embernek a vonásai, és ezzel ösztönöznek minket a jóra, utat mutatnak az elkötelezett keresztény életre.

Nem véletlen – és ez újból csak rámutat a keresztség és a szerzetesi fogadalom kapcsolatára –, hogy az örökfogadalom szertartásába is bekerült a Mindenszen-

tek litániája. A fogadalmat tevők arcra borulva fekszenek az oltár előtt – mintegy a régi ember halálának jeleként – a hívek közössége pedig elimádkozza felettük a litániát. A fogadalmat tevők új emberként állnak föl. Személyes „feltámadás" ez, melyben meg kell születnie a „Krisztus mind tökéletesebb követésére szóló elhatározásnak" (részlet a fogadalom szövegéből).

A szentek példáját követve és az ő közbenjárásuk által maguk is példaképekké válnak. Mindaz, amit tesznek – ahogy Istennek szenteltségüket megélik – példa a rendi közösség többi tagja számára, és példa a körülöttük élőknek, akár tagjai az egyháznak akár nem. „Szerzeteseinknek saját életükkel kel kivívni mások érdeklődését és vágyakozását rendünk iránt, alázatos munkásságukkal, igaz testvéri szeretetükkel, és örvendező lélekkel vállalt apostolkodásukkal." (Konstitúció 64. cikk) Csak így lesznek képesek másokat megtérésre, Krisztus követésére indítani.

Az egyház tagjai, Krisztusban szerves egységet alkotnak. Senki sem független benne. Szent Pál ezt így fogalmazza meg: „Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele, s ha tiszteletben van része az egyik tagnak, mindegyik örül vele. Ti Krisztusnak teste vagytok, s egyenként tagjai." (1Kor 12,26-27) Majd beszél arról, hogy az egyes hívők hogyan lehetnek szolgálatára a többieknek, vagyis az egész egyháznak.

Ez a megkeresztelt ember nagy felelőssége. Nem mindegy ui. hogyan élünk, hogyan cselekszünk, követjük-e Krisztust vagy sem, hogy példánk építi, netán rombolja az egyházat és Isten országát. (Érdemes erre gondolnunk akkor is, amikor az egyház hibáiról beszélünk. Érdemes megkérdezni magunktól, mi hogyan járultunk hozzá életünkkel, cselekedeteinkkel, példánkkal ehhez a képhez – hiszen az egyház mi is vagyunk, mindannyian.)

Mindennapi átalakulásom, krisztusibbá válásom a világ krisztusibbá válását is jelenti, ott, ahol vagyok, ahol élek. A világ evangelizálása ez, ahogy szabályzatunk megemlíti a szerzetes testvérekkel kapcsolatban, akiket „a keresztség szentsége és a fogadalom különleges módon bekapcsolja az egyház küldetésébe és életébe, s így Krisztus tanúivá, apostolokká avatja őket az emberek között". (96. cikk). Ezt a mondatot mindenki nyugodtan alkalmazhatja magára.

Nagyszerű hivatásunk van, lehetőségünk arra, hogy Krisztus munkatársai legyünk a világ megszentelésében. Törekedjünk rá, hogy ne csak álnévként viseljük a keresztény nevet, hanem – a szentek példáját követve, és közbenjárásukat kérve – mi is példaként– szolgálhassunk a körülöttünk élőknek.

folytatjuk

* * *

Pálos Mindenszentek!
Ti, termékeny lelkek, alázatosak, hősök, tőletek, a ti izzó szívetektől tanulok lelkesedést, buzdulást. Segítsetek, hogy én is erős, bátor hittel higgyek, hogy ebből ne engedjek, hogy önzetlen odaadással éljek Krisztusnak.

Segítsetek a ti örökötökbe lépni, hogy buzgó, lánglelkű lélek legyek, hogy ne fokozzon le a sok nyomorult példának a szemlélete, hanem a ti imádságotok és apostolságotok, amely hév és tűz, mely életet áldozott a lelkek üdvözítésére, azért, mert szerette Krisztust, tegyen engem is izzóvá.

Pálos Mindenszentek, könyörögjetek érettünk!
Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire!

Könyörögjünk!
Mindenható, örök Isten, aki Anyaszentegyházadat a szentek különféle ékességeivel mindig megdicsőíted, védelmezed és megőrzöd, engedd kegyesen, hogy Első Remete Szent Pál és az ő szent fiainak könyörgésére, akiknek érdemeit ugyanazon ünnepélyességgel hagytad tisztelnünk, a jelen minden hibáitól megtisztuljunk, és majdan az eljövendő örök dicsőséget élvezzük. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

(A Pálos rendi imakönyvből)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

SZÉPIRODALOM, KULTÚRA

2011. évi 2. számunkban látott napvilágot Sarbak Gábor irodalomtörténész, pálos konfráter tanulmányának első része. Most a következő részt közöljük.

Sarbak Gábor: Pálosaink írásbelisége a középkor végén – II. rész

Az irodalom „előállítása" a másolóműhelyekben *(scriptorium)* zajlott, őrzése a könyvtárak feladata volt. A 15. század második felében megsokasodnak a pálos krónika híradásai a könyvmásolással foglalkozó rendtagokról, ami egyértelműen e tevékenység nélkülözhetetlen voltát húzza alá és a *scriptor*ok megbecsülését jelzi. Gyöngyösi rendtörténetében erre számos példa található. A scriptoriumban dolgozó *scriptor*ok

számbavételénél ügyelni kell arra, hogy tevékenységük rendszerint nem korlátozódott egyetlen monostorra. Egyes könyveknél azt a tényt is rögzíteni kell, ha vásárlás útján került rendi tulajdonba, például 1470-ben világi személy vásárolt egy pálos megbízásából számára könyvet, a kódex előzéklapján olvasható bejegyzés szerint. Egyébként már a 14. századra visszanyúlóan (1356) is csak a rendi *definitor*ok engedélyével lehetett könyvet venni és eladni, tanúnk erre a Vitae fratrum. Mindezek az adatok a könyv értékének és szerepének a felismerését tükrözik. Valamilyen módon a *socius*nak, vagyis a generális perjel titkárának a feladatai közé tartozott, hogy a scriptorokat is tartsa szem előtt: ne pazarolják a papírt, és csak olyanok lehessenek másolók, akik meg tudják különböztetni a szótagot a betűtől. Ezt Gyöngyösi *Directorium*ából (azaz a rend tisztségviselőinek feladatait tartalmazó könyvecskéjéből) tudjuk, tehát régi hagyomány töretlen továbbélésével van dolgunk. Az írás kellékeivel felszerelt másolóműhely biztosan több helyen volt, mint amennyiről a források tudósítanak, ahol pedig nem volt, ott időről időre akadtak szerzetesek, akik alkalmanként szerzőként állítottak össze könyveket, és le is másolták azokat.

Az egykori budaszentlőrinci pálos főmonostor záróköve – Budapesti Történeti Múzeum (fotó: Bakos Stúdió)

A mai Magyarország területén sajnos nem található olyan pálos monostor, amelynek középkori könyvtára rekonstruálható lenne – a feloszlatás előtti állapot sokkal eredményesebben mutatható be. Kivételnek kell tekinteni és szerencsés véletlennek tartani, hogy sok magyar vonatkozás és magyar-osztrák pálos kapcsolat emléke lelhető fel a felsőausztriai Unterranna monostorának a közeli göttweigi bencéseknél megőrzött könyveiben.

Az eltérő források elemzése nyomán jelenleg könnyebb általánosságokat megfogalmazni a középkori pálos könyvkultúráról, semmint egy adott középkori monostor könyvállományát tételesen leírni. A tételesen leírható könyvek helyett nagy számban tudjuk a valóságosan már nem létező írásművek, műfajok középkori meglétét rekonstruálni. A pálosok korai könyvkultúráját illetően későközépkori forrásokra vagyunk utalva: az értékelhető adatok zöme a 15. századra és a 16. század első felére vonatkozik. A 13. és a 14. század vonatkozásában a későközépkori utalások gyérek, a kezdetek könyvkultúrájára többnyire más adatokból kell következtetnünk. Nem feledkezhetünk meg egyrészt arról, hogy a törököktől elszenvedett mohácsi csatavesztés és későbbi következményei fájdalmas veszteség volt az ország, nemkülönben a pálosok rendi központja, Budaszentlőrinc és az ottani könyvtár, valamint levéltár számára.

Kulturális téren az újkor irányába mutató változások valamivel később, csak Buda török általi elfoglalásával (1541) kezdtek észrevehetően hatni. Másrészt az 1510-es években még képesek voltak a pálosok Gyöngyösi Gergely műveit Rómában (a Santo Stefano Rotondo építése mellett!), Hadnagy Bálintét pedig párhuzamosan Velencében megjelentetni, új liturgikus könyveket szerkeszteni, és a Santo Stefano Rotondo templom melletti római monostornak volt anyagi ereje 1537-ben és 1540-ben ezeket kinyomtatni. Budaszentlőrinc középkorvégi virágzása, a monostorokban országszerte tapasztalható építkezések, amelyekről a régészeti emlékek bőségesen vallanak, komoly szellemi igényt és színvonalat tételez fel, a nyilvánvalóan meglévő anyagi tehetség mellett.

A rend alkotó értelmisége mellett – Szombathelyi Tamás, Csanádi Adalbert, Hadnagy Bálint, Gyöngyösi Gergely – népes tábora volt azoknak, akik különféle beszédeket (*sermo*), buzdításokat (*exhortatio*) állítottak össze és írtak le. Ez sem lebecsülendő szellemi munka, bár nem teljesen önálló anyagból alkot újat. Az általános írásbeliséget jelentő széles talapzaton pedig egy nagy réteg névtelen munkája látja el a szerzetesrend mindennapi életének írásos teendőit: leveleket írnak és másolnak, hivatalos rendi könyveket vezetnek, amelyek közül sok sajnos nem maradt ránk: a halálozásokról, kiadásokról, bevételekről, – és ami ránkmaradt pl. a *Liber viridis*-nek nevezett kézirat a budapesti Egyetemi Könyvtárban, és a számos *inventarium* és oklevél említése a Vitae fratrumban, a *constitutiók* magyarázatainak rengeteg hivatkozása. Ezt a rend hivatalos írásbeliségének lehet nevezni, és bizonyos, hogy ugyanezek a scriptorok másolnak kódexeket saját maguk vagy a monostoruk számára is. Mindnyájan egy nagy művelődési áramlat fontos szereplői, akik a hivatalos írásbeliség a biztos alapjáról indulhatnak el önálló alkotó útjukra. A kódexekben olvasható egyszerű scriptorbejegyzések az átlagos rendi műveltségről tanúskodnak, aminek felső szintjén Gyöngyösi Gergely tudós alapossággal megszerkesztett prológusai és Hadnagy Bálint kronológiai okfejtései találhatók. Mindezek a szövegek olyan rendi miliőre utalnak, amelyben megbecsülték a rendi tollforgatókat.

folytatjuk…

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

RENDI KRÓNIKA

TISZTÚJÍTÁS A FÉRFI SZERZETESRENDEK ELÖLJÁRÓINAK KONFERENCIÁJÁN

2012. március 27-én a Férfi Szerzetesrendek Elöljáróinak Konferenciáján új vezetőséget választottak. A Konferencia új elnöke Labancz Zsolt piarista tartományfőnök atya, alelnöke pedig Bátor Botond pálos tartományfőnök atya lett.

* * * * *

ELŐADÁS P. VEZÉR GYÖRGY FERENCRŐL

Dr. Susa Éva az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek főigazgatója és Bank Barbara történész, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárának munkatársa 2012. április 25-én, Budapesten, a Sziklatemplomban (a 17 órakor kezdődő szentmisét követően), április 27-én pedig Pécsett, a Pálos Templomban (a 18 órakor kezdődő szentmisét követően) tartott előadást P. Vezér György Ferenc OSPPE életéről, valamint sírhelyének felkutatásáról, exhumálásáról és azonosításáról.

* * * * *

P. VEZÉR FERENC OSPPE ÜNNEPÉLYES ÚJRATEMETÉSI SZERTARTÁSA

2012. április 30-án ünnepélyes keretek között Petőfiszállás-Pálosszentkúton temettük újra az 1951-ben kivégzett P. Vezér Ferenc pálos szerzetest. Ezt megelőzően 2012. április 28-án és 29-én virrasztást tartottunk P. Vezér Ferenc ravatalánál a Sziklatemplomban, a Szent István teremben. Április 30-án, 11 órakor a Sziklatemplomban vette kezdetét a kegyeleti szertartás, amelynek keretében P. Bátor Botond pálos tartományfőnök és a budapesti konvent tagjai elbúcsúztatták Ferenc atyát, a Sziklatemplom egykori híres szónokát. Ezt követően mintegy negyven motoros kíséretével és rendőri biztosítás mellett szállítottuk el a koporsót Petőfiszállás-Pálosszentkútra.

A Pálosszentkútra vezető, P. Vezér György Ferencről elnevezett utat Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök áldotta meg. Ezután Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek ünnepi szentmisét mutatott be, majd kezdetét vette a temetési szertartás, amelyet P. Bátor Botond pálos tartományfőnök végzett. Az út megáldása szertartásán és a szentmisén Dr. Kövér László az Országgyűlés elnöke is részt vett. A

P. Vezér Ferenc OSPPE

szentmise után következtek a gyászbeszédek. Beszédet mondott: Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár, Csallóközi Zoltán, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettesi hivatalának kabinetfőnöke, Kapus Krisztián Petőfiszállás országgyűlési képviselője, Mateş Gheorge Călin, Vezér Ferenc szülőfaluja, Szaniszló polgármestere és Szász János,

Lezsák Sándor, az Országgyűlés elnöke, Vezér Ferenc síremlékének adományozója (fotó: Somogyi György)

Petőfiszállás polgármestere. P. Vezér Ferenc Máté István szobrászművész által készített síremlékének adományozója Dr. Lezsák Sándor volt.

Az ünnepélyes szertartáson – sok száz zarándok mellett – részt vett Ferenc atya még élő két testvére, egyik unokatestvére és több közelebbi és távolabbi rokona is.

Az emléktáblát, amely az elmúlt évszázadokban üldözést szenvedett pálos szerzetesek előtt tiszteleg, P. Dariusz Cichor rendfőnöki tanácsos, a Pálos Rend legfőbb elöljárójának, a generális atyának képviselője áldotta meg. Az ünnepélyes nap kapcsán egy több mint negyven nevet felvonultató, az elmúlt évszázadokban üldözést szenvedett pálos szerzetesek emlékére készült ún. ünnepélyes emlékokirat is készült, amely az utókor számára név szerint is megőrzi azoknak a pálos szerzeteseknek az emlékét, akik a kommunista diktatúra idején üldözést szenvedtek, illetve az üldöztetés lehetőségét is vállalva titokban lettek pálosok. Az emlékokirat hat hivatalos példányát kézjegyével látta el: P. Bátor Botond pálos tartományfőnök, P. Dariusz Cichor rendfőnöki tanácsos, valamint Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök, Dr. Kövér László az Országgyűlés elnöke, a köztársasági elnök feladat- és hatásköreit gyakorolva és Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnöke, az Országgyűlés elnökének feladat- és hatásköreit gyakorolva. Az aláírt emlékokiratok egy-egy példánya Częstochowába, illetve a magyarországi pálos kolostorok irattárába került.

A pálosok

* * * * *

Pécs, 1936.

75 ÉVES A PÉCSI PÁLOS TEMPLOM

A pécsi Pálos Templom felszentelésének 75. évfordulója alkalmából 2012. május 17-én 18 órakor ünnepi szentmisét mutatott be dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök úr a Pálos Templomban. A püspök úr ez alkalommal ünnepélyesen bejelentette, hogy a Pécsi Egyházmegye átadja a Lyceum Templom tulajdonjogát a Magyar Pálos Rendnek. Az ünnepi eseményt megtisztelte jelenlétével Pécs város polgármestere, dr. Páva Zsolt is. A szertartáson részt vett a templomtervező Weichinger Károly építész fia, Weichinger András, valamint az építkezést kivitelező Márovits Andor építőmester unokaöccse, Marsay István, továbbá a templom építéséhez sok segítséget nyújtó Hollósy Endre pálos konfráter unokája Hollósy Endre, és dédunokája, Hollósy Endre András. A Lyceum Templom ünnepélyes átadására 2012. június 20-án, a 17 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében kerül sor, melyet dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök úr mutat be, Izydor Matuszewski pálos generális atyának a jelenlétében a Lyceum Templomban.

* * * * *

PÜNKÖSDI BÚCSÚ PÁLOSSZENTKÚTON

2012. május 25-én lesz az idei Pünkösdi Ifjúsági Találkozó Pálosszentkúton, melyre szeretettel várunk mindenkit. 2012. május 26-án, szombaton 18 órakor bérmálási szentmise és bérmálás lesz. A szentmisét dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek celebrálja. 20 órakor szentmise gyertyás körmenettel, majd 24 órakor szentmise a megholtakért és keresztút. (A templom egész éjszaka nyitva tart.) Május 27-én, vasárnap 8 órakor szentmise, 10 órakor szentmise körmenettel; a szentmisét dr. Seregély István ny. egri érsek celebrálja. Május 28-án, hétfőn, 8 órakor és 10 órakor szentmise körmenettel. A 10 órakor kezdődő szentmisét Marton Zsolt alsógödi plébános celebrálja. Szeretettel hívjuk a kedves híveket, hogy ünnepeljenek velünk!

P. Puskás Antal OSPPE

* * * * *

CZĘSTOCHOWAI SZŰZANYA LOVAGRENDJE NYÁRI TALÁLKOZÓJA

A Częstochowai Szűzanya lovagrendje idei nyári találkozóját Budapesten tartja június 8. és 10. között. A Pálos Rend mellett működő lovagrend (amelynek legfeljebb 72 tagja lehet) Budapestre látogató tagjai elsősorban a pálos emlékekkel ismerkednek Sarbak Gábor konfráter, a lovagrend tagja vezetésével. Látogatást tesznek az Egyetemi Templomban, a Pálos Könyvtárban valamint a papnöveldében, az egykori pesti pálos kolostorban. Június 9-én, szombaton délután a budaszentlőrinci romokhoz kirándulnak, majd a gellérthegyi Sziklatemplomban látja őket vendégül P. Bátor Botond tartományfőnök. A lengyel, a német, az osztrák, a dán és a svájci lovagokból álló csoportot P. Jan Nalaskowski dékán, volt rendfőnök és dr. Jörg Andergassen, a Lengyelországon kívüli lovagok helytartója vezeti. A teljes lovagrend évenkénti rendes találkozójára ősszel kerül sor Częstochowában.

Sarbak Gábor pálos konfráter

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PAPSZENTELÉS PÁLOSSZENTKÚTON

Dr. Bábel Balázs, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye főpásztora 2012. június 23-án 10 órakor pappá szenteli Sáfrán Miklós Bánk, Pál Dániel Csaba és Vízi Gábor András pálos szerzeteseket. Az ünnepélyes eseményre buszokat indítunk Pécsről és Budapestről. Jelentkezni a pálos templomok sekrestyéjében lehet.

* * * * *

VONATOS ZARÁNDOKLAT CZĘSTOCHOWÁBA

A tavalyi nagysikerű út után ismét útjára indul a Fekete Madonna zarándokvonat. A jelentkezők három napos zarándoklaton vehetnek részt 2012. június 25. és 27. között. A zarándoklatot Székely János, az Esztergom-Budapest Főegyházmegye segédpüspöke, Tamás József, a Gyulafehérvári Főegyházmegye segédpüspöke és Bátor Botond pálos tartományfőnök vezeti. Częstochowában szentmisét mutat be a három újonnan pappá szentelt pálos szerzetes. Fővédnök: dr. Kövér László a Magyar Országgyűlés elnöke; védnök: Soltész Miklós államtitkár, Nemzeti Erőforrás Minisztériuma. Bővebben: www.palosrend.hu

* * * * *

MOTOROS ZARÁNDOKLAT FRUSKA GORÁRA

P. Bátor Botond és P. Balla Barnabás vezetésével motoros zarándoklatot szervezünk 2012. június 29. és július 1. között. A részletekről később adunk felvilágosítást a pálos templomokban, valamint a www.palosrend.hu internetes honlapon. Érdeklődni lehet Zsabokorszky Zsoltnál: zszsaby@gmail.com.

* * * * *

Motoros zarándokok Pálosszentkúton (fotó: Zsabokorszky Zsolt)

P. Botfai Levente OSPPE (fotó: Varga László)

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

MÁRIA MAGDOLNA BÚCSÚ A SALFÖLDI PÁLOS ROMOKNÁL

2012. július 21-én 18 órakor ünnepélyes magyar nyelvű gregorián szentmisét mutat be P. Bátor Botond pálos tartományfőnök az egykori salföldi pálos kolostor romjainál.

* * * * *

SZENT JAKAB-BÚCSÚ

Az elmúlt évek hagyományaihoz hasonlóan az idén is gyalogos zarándoklatot szervez a Magyar Pálos Rend 2012. július 22-én a Jakab-hegyre, a Mecsekbe, a pálos kolostor romjaihoz, Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódóan. Az ünnepélyes szentmisét újmisés pálos atyák mutatják be a 1225-ben alapított egykori kolostor romjainál. Közreműködik a pécsi Schola Sancti Pauli (karmester: Fodor Gabriella).

* * * * *

KERESZTÉNY MOTOROS ZARÁNDOKLAT

Az idén immár ötödik alkalommal rendezzük meg a pálos motoros találkozót. 2012. július 25-én és 26-án szeretettel várjuk a zarándokokat! Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/8233 836, vagy emailen: puskasantal@palosrend.hu

* * * * *

ÚJMISE ÉS ARANYMISE

2012. augusztus 4-én, szombaton 18 órakor a pécsi Pálos templomban közös szentmisében ünneplik újmiséjüket Sáfrán Bánk, Vizi András és Pál Csaba újmisés atyák, valamint aranymiséjét ünnepli Botfai Levente atya. Augusztus 5-én 10.45 órakor Bánk, András és Csaba atyák a Lyceum templomban mutatnak be újmisét, mely alkalom egyben a templom búcsúja is.

* * * * *

SZENT LŐRINC BÚCSÚ BUDASZENTLŐRINCEN

2012. augusztus 5-én, 16 órakor P. dr. Aczél László Zsongor OSPPE ünnepélyes, Szent Lőrinc-napi szentmisét mutat be.

* * * * *

KISBOLDOGASSZONY NAPI BÚCSÚ PÁLOSSZENTKÚTON

2012. szeptember 1–2. Kisboldogasszony napi búcsút tartunk Pálosszentkúton. Szentmisék szombat 20 és 24 órakor, vasárnap pedig 8 és 10 órakor lesznek.

* * * * *

SZENTMISE KLASTROMPUSZTÁN

2012. szeptember 9-én, vasárnap 12 órakor ünnepi, búcsúi szentmisét tartunk a Szent Kereszt tiszteletére emelt klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál. (A szentmisére autóbusz indul Sziklatemplomtól. A további részletekről később adunk tájékoztatást.)

ZARÁNDOKHÁZ PÁLOSSZENTKÚTON

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/8233 836, vagy emailen: puskasantal@palosrend.hu

* * * * *

A SZIKLATEMPLOM VÁRJA MINISTRÁNSOK JELENTKEZÉSÉT

A budapesti Sziklatemplom pálos atyái szeretettel várják azoknak a fiúknak és férfiaknak a jelentkezését, akik ministránsként szeretnének szolgálni az oltárnál. Jelentkezni a sekrestyében lehet.

* * * * *

PÁLOS KIÁLLÍTÁS NYÍLT MÁRIANOSZTRÁN

2012. március 28-án megnyílt a Magyar Pálos Rend és Márianosztra történetét bemutató új állandó kiállítása Márianosztrán. A kiállítás hétfő kivételével mindennap 10-18 óráig látogatható.

Pálos kiállítás, Márianosztra (fotó: Török Máté)

* * * * *

RÓZSAFÜZÉR TÁRSULAT A SZIKLATMPLOMBAN

A 2011 végén alakult rózsafüzér társulat minden hónap első szombatján tartja találkozóját. 16 óra 15 perckor titoksorsolás, majd rózsafüzér, azt követően pedig 17 órától szentmise. (A társulat létszáma betelt.)

* * * * *

PÁLOSKERT GÁLOSFÁN

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: paloshazak@gmail.com és Baghy-Bátor Teréz +36 20 4939 083. Köszönettel fogadunk hozzájárulásokat és felajánlásokat a további építkezésekhez. Köszönettel veszünk minden egyéb segítséget is: veteményesbe való magokat és növényeket, dísznövényeket, népművészeti és kegytárgyakat, a szépirodalom és a keresztény irodalom alkotásait.

A Szűz fogan és Fiút szül

FR. FÜLÖP ISTVÁN VILMOS

A Szűz fogan és Fiút szül. Titok, mely emberi ésszel elképzelhetetlen. Annak idején Mária is megkérdezte az angyaltól „hogyan történik meg ez, hiszen férfit nem ismerek". Az angyal ezt válaszolta: „a Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el". (Lk 1,34-35). Sokat töprengtem ezen, annál is inkább, mert Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén tehettem le első fogadalmamat. Ehhez kapcsolódva

szeretném most megosztani elmélkedésemet A *Fehér Barát* olvasóival.

Ha Mária az áteredő bűn állapotában élt volna, akkor a megtestesülés nem jöhetett volna létre, hiszen nem lett volna méltó a Megváltónak romlandó testből testet öltenie, mert ő maga a romolhatatlanság, a világ világossága. Mária azonban bűntelen, s így az értelme sincsen elhomályosulva. Ő megkapta Istentől a paradicsomi állapotot, mintegy megelőlegezve a megváltást. Ezáltal olyanná lett, mint az első emberpár, Ádám és Éva, hiszen ők a bűnbeesés által váltak halandóvá. Máriában azonban a Szentlélek zavartalanul tudott működni.

Az ószövetségi szentírást olvasva láthatjuk, hogy a Krisztus előtti időkben is betöltött embereket a Szentlélek. Isten választott emberei voltak ők. József is e kevesek közé tartozott – feltétel nélkül bízott az egy igaz Istenben –, így bízhatta rá Isten Szűz Máriát születendő gyermekével együtt. József álmában kapta az utasításokat, és megtett mindent, amit az angyal kért tőle. Megértette a küldetést, amire őt Isten kiválasztotta. (Mi a keresztség által megszabadultunk az áteredő bűntől és a Szentlelket is megkaptuk. Csak élnünk kell a lehetőséggel; ha kérjük, a Szentlélek minket is vezet.)

Mária és József élete a szerzetesi hivatásnak is előképe, mert Isten hívta őket a szolgálatra angyala által, s ezzel együtt az üldözés is belépett az életükbe, amit később Jézus is kilátásba helyez a tanításaiban mindazoknak, akik Őt követik. Mária és József azt is megértik, hogy testvérként kell élniük tisztaságban, szegénységben és engedelmességben.

Mária különleges kiváltságot kapott azáltal, hogy „az Isten jegyese" lett, hogy szűzen fogant, Fiút szült s hogy szülése után is szűz maradt. Ez Gyümölcsoltó Boldogasszony titka: Mária a Szentlélek által fogant, és így született meg az örökélet drága gyümölcse a mi Urunk Jézus Krisztus, az élő Isten Fia. De Mária nem pusztán eszköz volt az Isten kezében. Nemcsak megszülte és felnevelte Jézust, hanem mindvégig vele is volt. Az angyal annak idején ezt mondta neki „áldottabb vagy te minden asszonynál". Jézus pedig a keresztfán az Egyház anyjává rendelte őt s mennybevétele után a mennyország királynőjévé koronázta.

Nem is lenne elképzelhető, hogy Isten magára hagyta volna Máriát. Természetes, hogy Mária a mennybe vétetett. Hiszen a Szentháromság mellett van a helye. S így még inkább érthetővé válik számunkra, hogy mint égi Édesanyánk szüntelenül közbenjár értünk, hiszen Ő a világ Királynője.

* * * * *

A Pálos Baráti Kör zarándokútja Egerben és környékén „a történelmi Magyarország rejtett értékei nyomában"

(2011. szeptember 14–18.)

Mi, a budapesti Pálos Baráti Kör tagjai Bátor Botond tartományfőnök atya vezetésével útra keltünk, hogy együtt zarándokoljunk. Nemcsak budapestiek voltak velünk: Pécsről, Visegrádról és Kiskunhalasról is csatlakoztak hozzánk.

Töltekezni és imádkozni, emlékezni és pihenni mentünk: Bélapátfalván a gyönyörű 13. századi ciszterci apátsági templom, Egerben pedig az Angolkisasszonyok temploma várt ránk. Pásztón az „Oskolamester házát" tekintettük meg, míg Gyöngyöspatán a 18. századból származó Jessze-oltárban gyönyörködtünk. Gyöngyösön Kárpáti Kázmér fiatal ferences atya magyarázott lelkesen a 15–18. századi ferences kegytemplomban és könyvtárban. „Isten felvitte dolgunkat" és buszunkat hazánk legmagasabb pontjára, a Kékesre is, ahol nem tudtunk betelni a szépséges panorámával. Pálosvörösmarton a pálos konfráter polgármester, Dobróka László fogadott minket nagy szeretettel. Recsken együtt érző fájdalommal gondoltunk azokra, akik 1950–1953 között raboskodtak ott. Aggteleken a Baradla-barlangban Pászthory Valter bencés atyára is gondoltunk, akinek diákjai 1966-ban itt jártak szerencsétlenül. Egerben a „Számon tartva" c. kiállításon emlékezünk a kommunizmus által meghurcolt atyáinkra. Láttuk azt a kis keresztet is, amelyet Aczél László Zsongor atya készített még 1958-ban a balatongyöröki titkos cserkésztáborban. Kurityánban a 15. századi pálos templom és kolostor romjaihoz Szirácki Sándor polgármester vitt el minket. Az egri vár „bevételénél" viszont azt kellett megállapítanunk, hogy 1541-ben a török talán könnyebben bejutott a budai várba, mint mi most Dobó kapitány erődítményébe. Ipolytarnócon még a középkornál is mélyebbre ereszkedtünk a múltba, mert a biológiai és geológiai tanösvényen az őslények nyomában jártunk. Sajószentpéter azonban visszarepített a jelenbe, mert a gyönyörű ikonokkal ékes görög katolikus templom 2005-ben készült el. Bár Madách Imre csesztvei szülőházába tatarozás miatt nem juthattunk, de Horpácson azért leültünk Mikszáth Kálmán mellé az emlékháza előtti szobránál. Utunk utolsó állomása az erdőkürti pálos nővérek kolostora volt, ahol Botond atya szentmiséjén vettünk

részt, és találkozhattunk a pálos nővérekkel is. Imádkoztunk értük s a pálos szerzetesekért, valamint édes hazánkért, hogy adjon az Úr minél több szent keresztény családot, melyek azután további szent papi, szerzetesi és keresztény szülői hivatást támaszthatnak.

A sziklatemplomi zarándokok

A Schola Sancti Pauli tavaly őszi útja Lengyelországban

„Liturgia a pálos kolostorokban a 17. század kezdetéig – Hagyományok és hatások" címmel nemzetközi egyházzenei konferenciát rendezett a Pálos Rend. A program a częstochowai Jasna Góra kegyhelyen volt 2011. november 28–30. között. A Magyar Pálos Rend mellett tevékenykedő pécsi Schola Sancti Pauli liturgikus kórus jelentős szerepet vállalt az alkalmon. Neves lengyel- és magyarországi egyházzenészek, szerzetesek előadásait és eszmecseréit támasztották alá középkori pálos forrásokból átírt gregorián tételek gyakorlatba ültetésével. A szimpóziumon az MTA Zenetudományi Intézet gregorián kutatói is tartottak előadásokat. Folytatás két év múlva várható Budapesten.

A lengyel–magyar barátság a közösen végzett liturgia által is megnyilvánult: a szkóla minden reggel latin nyelvű szentmisén énekelt a Fekete Madonna Kápolnában, megosztva egy másik, a konferencián részt vevő kórussal, a lublini egyetem egyházzenei tanszékéről érkezett Schola Gregorianaval. Ők az állandó részeket, a pécsiek pedig a liturgikus napoknak megfelelő változó részeket énekelték, utóbbiakat magyar gregorián, főként pálos forrásokból. Bátor Botond tartományfőnök atya, akinek kíséretében és segítségével a Schola Sancti Pauli utazott, a konferencia második napján misézett. A szkóla koncerteket is adott, amelyeken Fodor Gabriella egyházzenészkarnagy átírásában pálos források darabjait szólaltatták meg, kiegészítve olyan középkori és kora-reneszánsz többszólamú művekkel, amelyek jelentős része szintén magyar gyűjteményekből származik. Częstochowán kívül Krakkóban is hallhatta a kórust a nagyközönség.

A Schola Sancti Pauli Częstochowában

A Schola Sancti Pauli 2011-ben ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. Ez alkalomból jelent meg „Canticum Angelorum" című CD-jük, amelyen sajátos repertoárjuk legjellegzetesebb darabjai hallhatók.

PÁLOS PROGRAMOK

2012. április – 2012. szeptember

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engeszтelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- ***május 6.*** – Szent Kereszt Kálváriai Búcsú
- ***június 30.*** – 11 óra a Mária kútnál szentmise Sarlós Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan
- ***július 1.*** – JÉZUS ÖT SZENT SEBE, FŐBÚCSÚJA. Előző este, szombaton (30-án) 18 órakor szentmise, majd a kálváriára menet keresztút, éjfélkor szentmise. Vasárnap 8:30-kor szentmise a kegytemplomban, 9:30-kor körmenet a kálváriára; 10:30-kor az ünnepi szentmisét a kálvárián dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mutatja be.
- ***július 15.*** – Szent Hedvig ünnepe, a pedagógusok és a nevelők zarándoklata
- ***augusztus 12.*** – NAGYBOLDOGASSZONYI BÚCSÚ – ünnepi szentmise
- ***augusztus 15.*** – NAGYBOLDOGASSZONY ÜNNEPE – 10:30-kor ünnepi szentmise; mely után a börtön falán elhelyezett emléktáblánál megemlékezés a politikai elítéltekről és ima az elhunytakért.
  augusztus 26. – 10:30-kor szentmise a kényszermunkára a Szovjetunióba hurcoltak emlékére („málenkij robot"); ima az elhunytakért.
  szeptember 16. – A Fájdalmas Szűzanya kálváriai kápolnájának búcsúja; 10:30-kor szabadtéri szentmise.

PÉCS
Szent Imre-templom

- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***április 20.*** – 18 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, Bemutatkoznak

A FEHÉR BARÁT
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /III.): Gálosfa–Páloskert; előadó Baghy-Bátor Teréz, a Pálos Házak a Családért Alapítvány kuratóriumának az elnöke
- *május 17.* – A pécsi Pálos templom felszentelésének 75. évfordulóján ünnepi szentmise 18 órakor. A szentmisét dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök mutatja be. (Lásd a Rendi Krónikában.)
- *május 18.* – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /IV.): Tokaj város; előadó Májer János polgármester
- *július 22.* – Jakab-hegyi búcsú (Lásd a Rendi Krónikában.)
- *augusztus 4.* – 18 óra: Újmise és aranymise (Lásd a Rendi Krónikában)
- *szeptember 14.* – 17 óra a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: Bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /V.) Martonyi község; a községet bemutatja Vécsei István polgármester, a pálos romokról Rózsa Sándor, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság osztályvezetője tart előadást.

PÉCS

Lyceum-templom
- *augusztus 5.* – A Lyceum templom búcsúja a 10 óra 45 perckor kezdődő szentmisében

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom
- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *csütörtökönként* – 18.30-kor: a szemlélődő ima útjai – Aczél László Zsongor pálos atya vezetésével.
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *április 18.* – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /III.): Gálosfa–Páloskert; előadó Baghy-Bátor Teréz, a Pálos Házak a Családért Alapítvány kuratóriumának az elnöke
- *május 16.* – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /IV.): Tokaj város; előadó Májer János polgármester
- *szeptember 12.* – 17 óra: a Pálos Baráti Kör találkozója. Szentmise, majd: bemutatkoznak a pálos vonatkozású települések (előadás-sorozat /V.) Martonyi község; a községet bemutatja Vécsei István polgármester, a pálos romokról Rózsa Sándor, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság osztályvezetője tart előadást.

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***www.sziklatemplom.hu***

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom
- *minden hónap első péntekén* – Férfiak gyalogos zarándoklata – Indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *májustól októberig minden hónap 13-án* – fatimai engesztelés a délelőtti órákban. Szentmise 8 órakor
- *április 28.* – 13 óra: „Amit Isten egybekötött..." – házaspárok előadása/ tanúságtétele. Szentmise 17 órakor
- *április 30.* – Vezér Ferenc mártírsorsú pálos atya újratemetése. (Lásd bővebben a Rendi Krónikában.)
- *május 4–6.* – Lelkigyakorlat családok számára Bíró László püspök atya vezetésével
- *május 12.* – Nők gyalogos zarándoklata Jásszentlászlóról Pálosszentkútra
- *május 25–26.* – Ifjúsági Találkozó
- *május 26–28.* – Pünkösdi búcsú
- *június 23.* – Pálos testvérek papszentelése (Lásd bővebben a Rendi Krónikában.)
- *június 30.* – Házasok napja. Egész napos program. Szentmise 10 órakor
- *július 13–14.* Keresztény Motoros Zarándoklat
- *augusztus 15.* Nagyboldogasszony napi búcsú
- *szeptember 1–2.* Kisboldogasszony napi búcsú

A további részletekről a www.palosrend.hu/ Pálosszentkút oldalon olvashatnak.

* * * * *

A pálos templomok miserendje
2012. május – szeptember

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom
- vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25: rózsafüzér) és 20 óra
- hétköznap: 8.30, 17 (16.25: rózsafüzér) és 20 óra
- minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
http://www.marianosztrakegyhely.hu
- vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
- hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra
- péntekenként a szentmise előtt 16 órától szentségimádás, a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom
- vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegyttemplom)
- minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)
- vasárnap: 8.30
- szombaton: 18 óra (előesti szentmise)
- hétfő: 14 óra hittanosok miséje
- szerda: 17 óra, utána bibliaóra
- péntek: 17 óra, előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom
- vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér); ifjúsági szentmise a tanévben: 10 óra
- hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér)

Lyceum-templom
- vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
- hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

www.palosrend.hu

Ó, ÉDESSÉGES SZŰZ MÁRIA,

e világnak megvilágosítója, világosítsd meg az én lelkemet, és ismertess meg szent Fiaddal, Jézussal. Ó, édességes Szűz Mária, mikor lelkem testemtől eltávozik, oltalmazz meg a pokolbéli ellenségtől, erősítsd meg lelkemet a Szentháromság hitében, és ne hagyj engemet kétségbeesnem. Ámen.

Ismeretlen pálos szerzetes imádsága 1501-ből

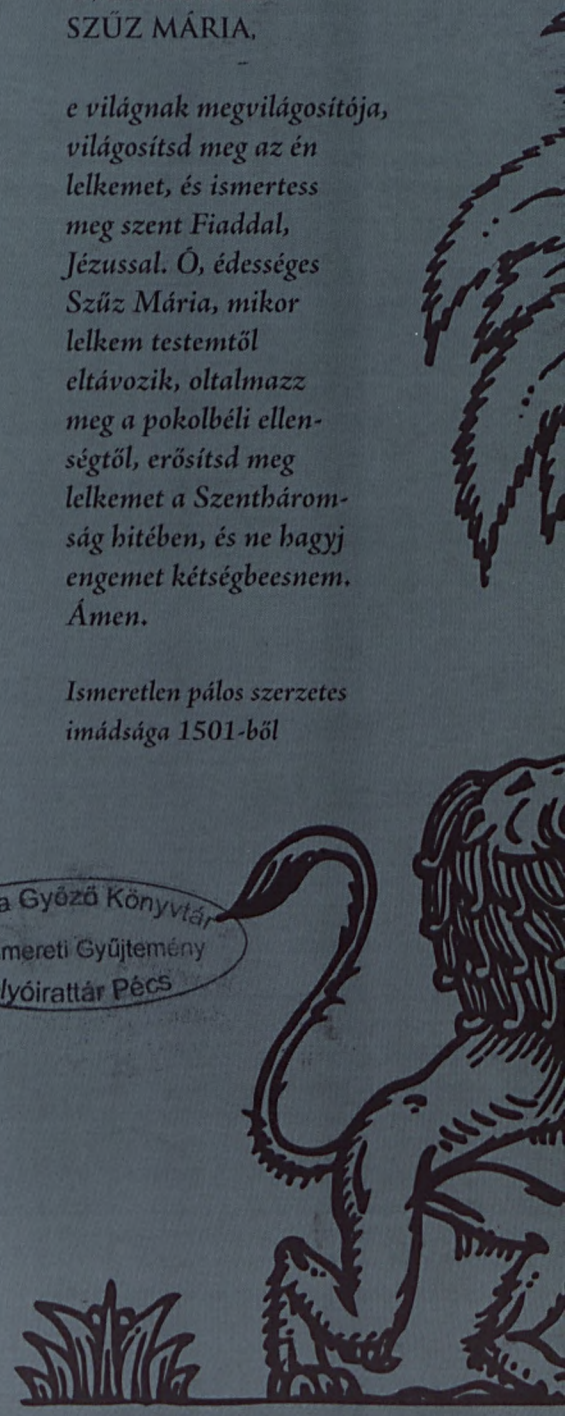

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A szerkesztőség telefonszáma: +36 20 77 52 555
ISSN: 2062–1094

2013. karácsony • *15. évfolyam 3. szám*

a fehér barát

orba Győző Könyvtár
elyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

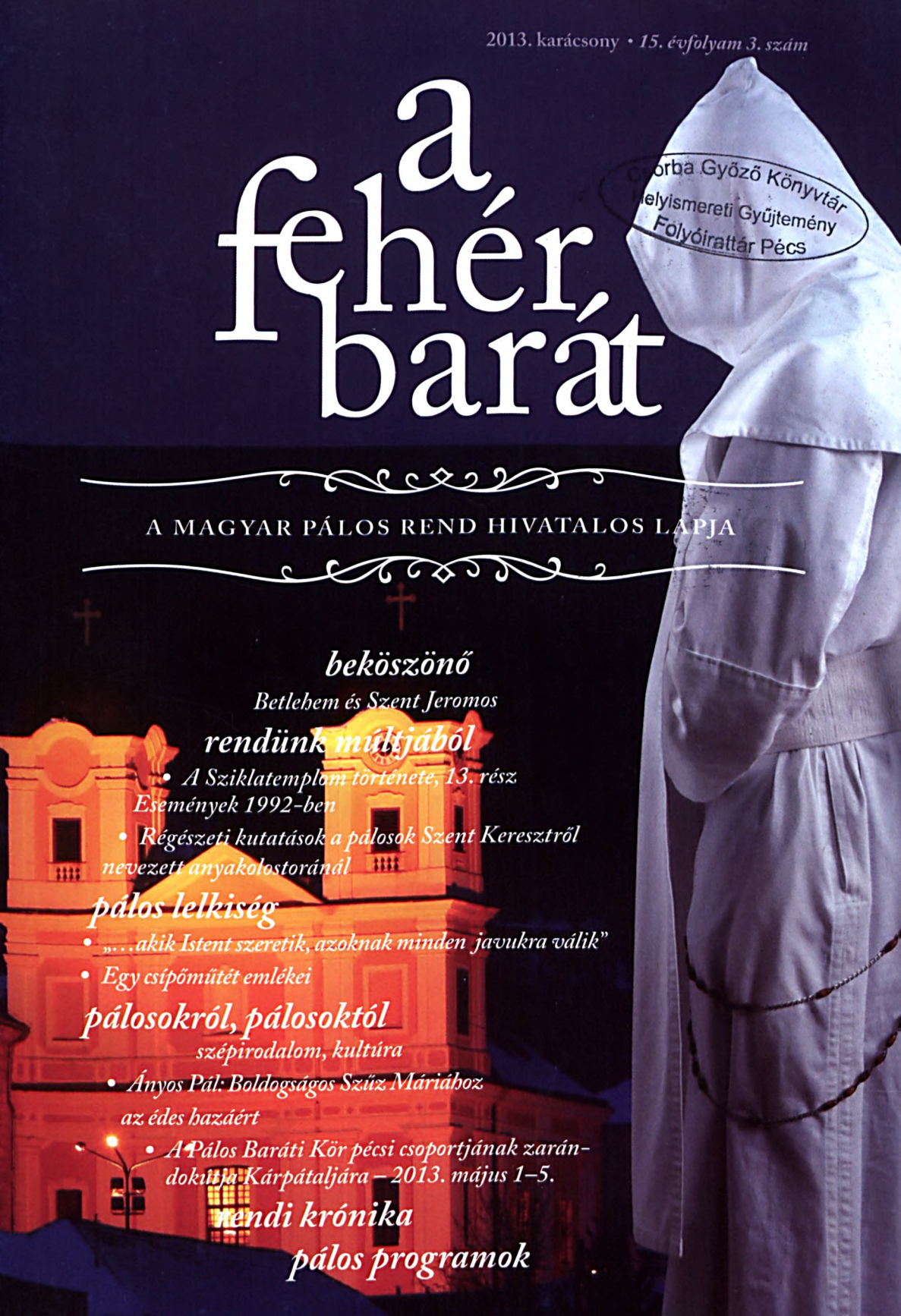

beköszönő

Betlehem és Szent Jeromos

rendünk múltjából

- *A Sziklatemplom története, 13. rész*

Események 1992-ben

- *Régészeti kutatások a pálosok Szent Keresztről nevezett anyakolostoránál*

pálos lelkiség

- *„…akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik”*
- *Egy csípőműtét emlékei*

pálosokról, pálosoktól

szépirodalom, kultúra

- *Ányos Pál: Boldogságos Szűz Máriához az édes hazáért*
- *A Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zarándokútja Kárpátaljára – 2013. május 1–5.*

rendi krónika

pálos programok

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ

Betlehem és Szent Jeromos

P. DR. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR
OSPPE

Karácsonykor gondolataink Betlehem városa felé szállnak. Szent Jeromos is gyakran elmélkedett Jézus szülővárosáról, különösen akkor, amikor Damazusz pápa (†384) maga mellé vette titkárnak, s megbízta az Újszövetség és a zsoltárok latin fordításának javításával. Amikor ugyanis Lukács evangéliumát fordította görögből – tudniillik hogy Gábor főangyal megjelent a názáreti Máriának, s közölte vele Isten üzenetét, hogy kegyelmet talált Istennél, méhében fogan, s fiút fog szülni, aki a Magasságbeli Isten Fia lesz, az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját (vö. Lk 1,26–36), – akkor Jeromos tudta, hogy arról a Betlehemről van szó, ahol Dávid király Krisztus előtt 1040 körül született. Heródes király pedig a napkeleti bölcseknek, akik azt keresték, hogy hol van a zsidók újszülött királya, Mikeás próféta jövendölését (5,1) idézte: Te Betlehem, Júda földje, egyáltalán nem vagy oly kicsi Júda nemzetségei közt, hisz belőled származik majd a vezér, aki népemnek, Izraelnek pásztora lesz (Mt 2,6). Így ők a csillag vezetésével el is jutottak a Jeruzsálemtől délre 8 km-re levő városkába, ahol megtalálták a Gyermeket anyjával, Máriával, leborulva hódoltak előtte, s aranyat, tömjént és mirhát adtak neki (Mt 2,1–12). Nyilván az ő szíve is megtelt fájdalommal, amikor azt a szöveget fordította, hogy Heródes nagy haragra gerjedt, mert látta, hogy a bölcsek nem tettek eleget a „feljelentési kötelezettségüknek", s a király Betlehemben meg annak környékén megöletett minden fiúgyermeket a kétévestől lefelé, a bölcsekről megtudott időnek megfelelően (vö. Mt 2,16). Ennek az eseménynek kapcsán a budapesti Sziklatemplomban évente december 28-án, az Aprószentek ünnepén, az élet védelméért szentmisét mutatunk be, illetve minden hónap 28-án 19 órakor engesztelő imaórát tartunk az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére, azokra a gyermekekre emlékezve, akik szüleik akaratából nem születhettek meg.

Jeromos az ókori (Sztridón szülöttje (345-348 között), amelyet a kutatás leginkább

A betlehemi Születés Temploma

Csáktornya (Čakovec, Horvátország) muraközi városkával azonosít. Itt emelkedett később a Zrínyiek vára is. A pálosoknak Jeromos tiszteletére emelt csáktornyai temploma (1446) jeles búcsújáró hely volt. Az egyházatyát a pálosok nemcsak azért tisztelték, mert Pannonia földjén született, hanem különösen azért, mert megírta a Rend szellemi ősének, Remete Szent Pálnak életét, amelyet a khalkiszi sivatagban (a szíriai Antiochia közelében) élő remeték között ismerhetett meg 375 körül. Ennek alapján készítette el Orosz Ferenc pálos az *Egyedül valóságnak ékessége. Az az Thebaisbéli dütsőséges Szent Pál pátriárkának, remeték fejedelmének és mesterének élete és halála (Nagyszombat, 1754. Rézmetszettel. 2. kiadás. Nagyszombat, 1757.)* című művét. Jeromos megírta, hogy Remete Szent Pál sírját – az általa nyilván megszelídített – oroszlánok ásták meg. Jeromos is egy oroszlán talpából tövist szedett ki, mire az állat megszelídült, és hűséges kísérője lett. Ezért ábrázolják gyakran oroszlánnal. A márianosztrai Bazilika főoltárán azonban a Regulaíró Szent Ágoston, az első Remete Szent Pál és az őt meglátogató Remete Szent Antal társaságában Szent Jeromos egyháztanító kereszttel a kezében látható.

A Jézus születésének helyén emelt templom építését 326-ban még Szent Ilona császárné szorgalmazta. Jeromos 385-től az ebben a templomban található betlehemi barlangban remetéskedett. Itt húsz éves munkával lefordította az akkori latin köznyelvre (vulgata versio) a Szentírást.

Mivel előkelő római patrícius asszonyok: Paula (ünnepe: január 25.) és lánya, Eustochium (ünnepe: október 27.) is a Szentföldön akartak letelepedni, Jeromos a később szentté avatott Marcella (ünnepe: január 31.), Lea, Fabiola és Paula lelki istápolója lett. Három női és egy férfi kolostort alapítottak. Ez utóbbi élén Jeromos állt haláláig († 419 vagy 420. szept. 30.). Földi maradványait a római Santa Maria Maggiore bazilikában temették el újra a 7. században. Szobra Betlehemben a ferencesek által 1881-ben épített Szent Katalin templom melletti kolostorudvarban is megtalálható.

Szeptember 30-i ünnepét a Pálos Rendben különleges tisztelettel üljük meg, hiszen neki, a betlehemi remetének köszönhető, hogy Remete Szent Pál atyánk életét nemcsak a keleti egyház, hanem a nyugati egyház is megismerhette, s különösen mi, pálosok Rendünk atyjaként tisztelhetjük és követhetjük.

••

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 13. rész

Események 1992-ben

P. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR OSPPE

1991. december 30 – 1992. január 4. Taizéi találkozó

A találkozóra eljöttek a pécsi kolostorból a pálos fiatalok, Bátor Péter Botond, Hammer Péter János és Sándor Gábor Róbert testvér, valamint a lengyel pálosok Krakkóból, akik szívesen voltak együtt a Sziklakolostor atyáival: P. Imre János Csanád házfőnökkel, P. Dr. Aczél László Zsongor templomigazgatóval és P. Árva Vince gondnokkal. Nagy élmény és óriási öröm volt számukra a 70 ezer fiatallal való találkozás.

1992. január 26-án sajtótájékoztató volt a Gellért Szállóban a Sziklatemplom bejáratának kibontási munkálatairól. A résztvevők átjöttek a templomba is.

1992. január 27. Szabadság-szobor katonája Eltávolították a Szent Gellért-hegy tetején levő Szabadság-szobor alapzatán álló szovjet katonát az önkormányzat döntése alapján.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1990. október 23-án a Magyar Szocialista Munkáspárt tagjai még élő gyűrűt vontak a szobor köré, hogy megakadályozzák a múlt rendszer emlékének eltávolítását. 1990. október 23-ra virradólag semmi mozgást sem láttunk, amikor Jan Nalaskovksi rendfőnök atyával fent jártunk. Az 1948-ban felállított 5,5 m magas szobrot az érdi szobormúzeumba helyezték el.

1992. február 17. Vezér Ferenc rehabilitálása
A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Elnökségi Tanácsa felmenti és rehabilitálja Vezér Ferencet, akit a Grősz József kalocsai érsek elleni koncepciós perben halálra ítéltek és 1951. augusztus 3-án kivégeztek.

1992. február 26-án leomlott a Sziklatemplom bejáratát lezáró betonfal
Szorgos kezek több mint egy hónapos munkája eredményeként végleg leomlott a kommunista hatalom által befalazott 2 m-es betonfal. Egy darabja a bejárattól jobbra lett elhelyezve mementóként.

Emlékeztető a 2 méteres betonfalra a Sziklatemplom bejáratánál

1992. február 29. Zsongor atya Halásztelekre kerül P. Dr. Aczél László Zsongor templomigazgató elköszönt a hívektől, ugyanis Dr. Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök atya – a paphiányra való tekintettel – felkérte, hogy vegyen részt a lelkipásztori munkában. A rendfőnök atya engedélyével március 1-jétől a halásztelki plébánia vezetését látja el, de továbbra is megmarad a Pálos Rend keretében.

1992. március. P. Vince felmentése a gondnoki teendők alól
P. Árva Vince, az addigi gondnok lett a templomigazgató is 1992. december 15-ig. Az 1993. júliusi pécsi lelkigyakorlat alkalmával azonban P. Máthé Tibor Péter rendfőnöki megbízott az atyák 8:1 arányú véleménye alapján felmentette Vince atyát a gondnoksági feladatok ellátása alól.

1992. március 10-én
Dr. Szabó László a Pálos Rend történésze és konfrátere visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Végső búcsúztatása március 27-én volt a Sziklatemplomban.

1992. március 28. Különbusz Esztergomba
Mindszenty József hercegprímás születésének 100. évfordulója alkalmából különbusszal zarándokoltak a hívek Esztergomba, visszafelé pedig betértek Klastrompusztára Boldog Özséb sírjához imádkozni.

1992. április 5. Hangverseny az orgona javára
A Pro Musica kórus Sapszon Ferenc karvezető vezetésével egyházzenei kórusműveket adott elő a Sziklatemplom orgonája javára, amelynek beszerzéséhez a gyártó cég jelentős kedvezményt adott.

1992. április 13-15. Nagyböjti lelkigyakorlat
Dr. Dóczy László Zsigmond domonkos tartományfőnök nagyböjti lelkigyakorlatot tartott a híveknek.

1992. április 20. Betörés
Húsvéthétfő éjszakáján betörtek a Sziklatemplomba. A sekrestye erős, tölgyfa ajtaját tették tönkre, majd az egyik templomperselyt törték fel, de pénzt nem találtak benne. A sekrestyéből azonban elvitték a hangerősítőt. Így 30-40 ezer forint kár keletkezett.

1992. május 10. Bárdos Lajos zenei hetek
Egyházzenei kórushangverseny volt a XVI. Bárdos Lajos zenei hetek keretében. Közreműködött a Sziklatemplom kórusa, az Eszterházy kórus, a Pasaréti Református gyülekezet kórusa, a Szent László kórus és a Szilágyi Erzsébet kamarakórus.

1992. május 13. Fatimai Szűzanya szobor
A Fatimából érkezett Szűzanya szobrot P. Imre János Csanád házfőnök áldotta meg

1992. június 6. Az új lourdes-i szobor megáldása

Az ünnepség reggel 9 órakor az Erzsébet-híddal szemben a Szent Gellért-szobor megkoszorúzásával kezdődött, ahol dr. Nagy Imre kanonok, érseki helytartó, 10 órakor pedig a Sziklatemplom feletti hegyoldalban található Szent Gellért emlékműnél dr. Fábián János kanonok, a Mátyás-templom plébánosa mondott köszöntőt. 11 órakor a helyreállított felsőtemplomot, amely a régi Szent Iván-barlangból lett kialakítva, valamint a Lourdes-i Szűzanya új fehér kő szobrát, amelyet Czinder Antal alkotott, Gyulay Endre Szeged-csanádi megyéspüspök áldotta meg. A hívek buzgón énekelték a Sziklatemplomi Szűzanya énekét.

Gyulay Endre püspök megáldja a külső templomot

AVE MARIA
(A lourdes-i hymnus dallamára)
A pálosok Sziklatemploma éneke
1927–1947

1. Halld jajkiáltásunk, hazánk Pátrónája,
szenvedő néped kér: mosolyogj le rája.
Ave, ave, ave, Maria.

2. Bús Magyarországnak szent Védőasszonya,
Hívő magyarjaid fogadd oltalmadba.
Ave, ave, ave, Maria.

3. Védelmed kívánjuk, mi áldozó hívők,
Szent neved kiáltjuk, mi, keresztet vivők.
Ave, ave, ave, Maria.

4. Szép Sziklatemplomod szent neved hirdeti,
magyar néped hitét csak nálad keresi.
Ave, ave, ave, Maria.

5. Te vagy a Tisztaság: ó tisztítsd meg szívünk,
te vagy az Erősség: ó erősítsd hitünk.
Ave, ave, ave, Maria.

6. Te vagy az Igazság, az örök Szeretet,
igazságot hintsen virágos szent kezed.
Ave, ave, ave, Maria.

7. Te vagy az Oltalom, oltalmazz meg bennünk,
Oltalmat csak nálad, csak nálad keresünk.
Ave, ave, ave, Maria.

8. Szép kerted virági elhervadnak sorra
küldd fénysugárodat, küldjed, országodra.
Ave, ave, ave, Maria.

9. Boldoggá tégy újra, nézz magyar népedre,
szenvedéseinktől szabadítsd meg végre.
Ave, ave, ave, Maria.

10. Mária, szólalj meg: „Énhozzám jöjjetek,
az én utam igaz, mennybe csak ez vezet.
Ave, ave, ave, Maria.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

11. Északon, Keleten, Délen és Nyugaton,
ne sírj, hívő népem, ne sírj, jó magyarom.
Ave, ave, ave, Maria.

12. Virágos szép kertem nem, nem marad árva.
boldog lesz Mária szép Magyarországa.
Ave, ave, ave, Maria.

13. Mária hitében, örök egyességben,
áldott lesz a magyar boldog közösségben."
Ave, ave, ave, Maria.

14. Védasszony, jó Anyánk, boldogságos, áldott,
Fogadd kegyeidbe hív Magyarországot.
Ave, ave, ave, Maria.

15. Halld jajkiáltásunk, hazánk Pátrónája.
Esdeklő néped kér: mosolyogj le rája.
Ave, ave, ave, Maria.

Székelykeresztúri Molnár Sándor
szövege alapján

Az ünnepségen közreműködött az oroszlányi Bányász fúvós zenekar. A szentelést követően lezárták a régi sétányon keresztüli bejárást a Duna-partról.

1992. június 21. Lukács atya aranymiséje

P. Rába Lukács pálos atya aranymisét mondani hazajött Svájcból, ahol magyar lelkészként tevékenykedik. 1944-től négy és fél évig működött a Sziklatemplomban. A Grősz József kalocsai érsek elleni koncepciós perben 1951-ben 7 év börtönre ítélték. 1956. február 25-én az Elnöki Tanácstól közkegyelmet kapott. Az Amerikai Egyesült Államokban és Svájcban élt 1956. december 1. és 1995. május 5. között, amikor is a Sziklakolostorba visszaköltözött.

1992. június 27. Szent László királyunk szentté avatása 800. évfordulója

Szent László királyunk szentté avatása 800. évfordulója alkalmából ünnepi misén kértük a szent király közbenjárását Hazánkért.

1992. augusztus 20.

Dr. Paskai László bíboros, prímás esztergomi érsek vezette a szentmisét és a Szent Jobb-körmenetet, illetve mondta a szentbeszédet. Sziklatemplomot a délután 5 órai szentmise után be kellett zárni, mert a Szent Gellért-hegy körül forgalomkorlátozást rendeltek el a tűzijáték miatt.

1992. szeptember végén

P. Árva Vince megbetegedett, s kórházba kellett vonulnia.

1992. október 4. Templombúcsú

a Sziklatemplom búcsúnapján, a Sziklatemplom Pátronájának és Védőszentjének ünnepén dr. Fábián János kanonok, a Mátyás-templom plébánosa mutatta be a szentmisét, amely az új orgona megáldásával kezdődött. Közreműködött a nagykanizsai Sarlós Boldogasszony-templom énekkara.

1992. október 13. Fatimai engesztelőnap

A fatimai napcsoda 75. évfordulóján dr. Antalóczy Lajos egri plébános mondta a szentmisét és a szentbeszédet a Szűzanya szeplőtelen Szíve tiszteletére.

1992. december 4. Bíborosi mise

Szent Borbálának, a bányászok védőszentjének ünnepén dr. Paskai László bíboros, prímás esztergomi érsek misézett a Sziklatemplomban, a hívek könyörgését maguk a bányászok imádkozták.

Régészeti kutatások a pálosok Szent Keresztről nevezett anyakolostoránál

MAJOR BALÁZS PHD,
ÁSATÁSVEZETŐ
PPKE BTK RÉGÉSZETI TANSZÉK

A források tanúsága szerint Özséb esztergomi kanonok a 13. század közepe táján kezdte meg szerzetesi közössége megszervezését a Pilisben. Ennek központját a hegységlánc nyugati oldalán magasodó mészkőszirtek közt fekvő „Hármasbarlang" környékére tehetjük, de a lassan önálló renddé formálódó közösség első valódi rendháza a sziklák tövében fakadó forrás közelében felépült Szent Kereszt kolostor volt. A többi pilisi kolostorhoz hasonlóan a törökök 1526-os hadjárata idején elpusztított Szent Kereszt kolostor helyét csak az 1950-es évek végén 60-as évek elején sikerült megnyugtató módon azonosítani, amikor a Méri István (Magyar Nemzeti Múzeum) vezette ásatások során a felszínre került az egykori kolostor temploma, sekrestyéje, a káptalantermének keleti fele és néhány kisebb épületmaradvány részlete.

A Dr. Kovalovszky Júlia által publikált korai feltárásokat fél évszázadig nem követték

Az ásatás helyszínén (fotó: PPKE)

újak, míg 2013 őszén a Magyar Pálos Rend felkérésére a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszéke a Méri István ásatási anyagát őrző Magyar Nemzeti Múzeum, valamint a Pilis királyi alapítású kolostorait kutató Benkő Elek professzor (MTA BTK Régészeti Intézet) közreműködésével ismét megkezdte a kutatásokat.

A közel egy hónapig tartó tanszéki ásatás elsődleges célja a korábban egy védett fa kiterjedt gyökérzete miatt csak részben hozzáférhető káptalanterem régészeti feltárásának befejezése volt. Az ásatások során nemcsak a szerzetesi élet egyik legfontosabb helyszínének számító helyiség és csodálatos épségben megmaradt téglapadlója került elő, hanem a késő középkori szerzetesi élet számos tárgyi emlékének töredéke is (használati kerámia és kályhaszem töredékek, könyvveretek, ólomkeretes ablak részletei, falképtöredékek és az épület faragott kövei). Fény derült továbbá a kolostor fénykorában emeleti szerzetesi hálóval (dormitorium) ellátott káptalanterem pusztulásának menetére is.

A tanszéki tereptani óra keretében Bertók Gábor oktatónk vezetésével, közel két tucat hallgatónk segítségével sor került a kolostor és környezete egy részének geofizikai felmérésére is, amely több helyen korábbi építkezésekhez tartozó maradványokat is kimutatott a jelenlegi formájában többnyire a későbbi átépítések eredményeként létrejött kolostorépületek alatt. Ezek feltárása kutatása a majdani ásatási szezonok feladata lesz.

Az egykori és mai pálosoknak köszönhetően kutató és régészhallgató egyaránt komoly szakmai tapasztalatokkal gazdagodott a fantasztikus természeti környezetben elhelyezkedő középkori emlékek feltárása során a vendégszerető kesztölciek és a számos idelátogató turista kitüntetett figyelmétől övezve.

A feltárási munkákat a Magyar Pálos Rend, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Nagy Gyula (Csaba-Ire Kft), valamint Meschini Paoloné sz. Nagy Mária Anna – édesapja, Dr. Nagy Zoltán volt esztergomi múzeumigazgató emlékére – támogatta. Külön köszönjük a négy évtizeden keresztül az esztergomi Balassa Bálint Múzeumot vezető Dr Horváth István segítségét és szakmai támogatását.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS LELKISÉG

„…akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik”

INTERJÚ MÁTYÁS J. MIHÁLY OSPPE ATYÁVAL

BESZÉLGETŐTÁRS: SUDÁR ANNAMÁRIA

2013. november 1-jén, mindenszentek ünnepén P. Mátyás J. Mihály OSPPE örökfogadalmat tett a pécsi Pálos templomban. Mihály atya Makón született 1957-ben, Szegeden szentelték pappá 1983-ban, s 2006-ig a Szeged-Csanádi Egyházmegye szolgálatában állt.

Mihály atya, épp 30 esztendeje indult el a papi hivatás útján. 2006-ig, a pálos rendbe lépéséig bizonyára több szolgálati helye is volt. Mely településekhez kötődik papi életének első 23 esztendeje?

A papszentelés után egy évre az alföldiek számára különösen kedves kegyhelyre, a Szeged-Alsóvárosi Havas Boldogasszony Templomba kerültem. Akkor még, 1983-ban, persze nem ferencesek szolgáltak ott, hanem egyházmegyés papok. Aztán három évig Debrecenben voltam káplán, ahol két plébánián is szolgáltam – naponként felváltva, vasárnap pedig mindkét helyen. Eredendően ezek a templomok is szerzetesi közösségekéi voltak, a Szent Istvánról nevezett a ferenceseké, a Szent László pedig a domonkosoké. 1987-ban aztán visszakerültem Szegedre, a Felsővárosi plébániára, ahol pedig korábban minoriták voltak. Érdekes így utólag, hogy papi pályám első szakaszát olyan helyeken éltem meg, ahol korábban szerzetesrendek tagjai látták el a feladatukat.

1989-ben aztán plébános lettem Kunágotán és Dombiratoson. Tizenegy évet töltöttem ebben a szolgálatban, s közben két évig Almáskamarást is elláttam. 2000-ben Újszegeden voltam egy évig, majd Battonya következett, 2005-ben pedig Elekre és Kétegyházára, Gyula melletti településekre kerültem.

Mikor került kapcsolatba a pálosokkal, s hogyan, milyen előzmények után lépett be a rendbe?

Amikor fiatal koromban a hivatásomat kerestem, sokkal inkább vonzott a szerzetesi élet, mint a papi hivatás, de – noha voltak az ország-

Mihály atya örökfogadalma Pécsett 2013. november 1-jén
fotó: (Varga László)

ban bizonyos szerzetesrendek a rendszerváltozás előtt is – működésük csak igen korlátozott lehetett. Kifejezetten tanító rendbe pedig nem vágyakoztam. Így lettem egyházmegyés pap. A 80-as években, amikor Debrecenben voltam, többször jártam Częstochowában. Vonzott az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend akkor csak ott működő közössége. Persze ezekben az időkben nem volt olyan könnyű az utazás. Minden látogatás alkalmával sokat jelentett az ottani szerzetesekkel való találkozás és a közösségi életükbe való bepillantás. Az is megfogott, hogy láthatóan tudatosan vállalták a rend magyar gyökereit, a régi tradíciókat.

1989 körül aztán nagy lett a mozgolódás a szerzetesrendek körül itthon. A pálosok is újrakezdhették működésüket. De általában sok volt a bizonytalanság még, én meg épp akkortájt lettem plébános. S akkor valahogy még nem éreztem úgy, hogy itt lenne az idő belépni a rendbe. Talán még nem volt itt az alkalmas idő. Aztán meg családi problémák is jelentkeztek: húgom halála, édesanyám rákos betegsége. Egyetlen fiúként maradtam hát a család mellett. De kapcsolatom volt már a pálosokkal. 2006-ban aztán a püspök úr is megadta az engedélyt, elengedett az egyházmegyéből, hogy beléphessek a pálosok közé. Nagyon vonzott a rend által megfogalmazott szerzetesi, papi út: a szemlélődés és a lelkipásztori munka egymásba fonódó kettősége.

Mihály atya lelkipásztori életében fontos szerepet játszik a házaspárokkal, a családokkal való foglalkozás…

Igen, s ez is összekapcsolódik számomra a szemlélődéssel. A pálos rend gyökerében remeterend. S ebből a remetehagyományból, ill. az ebből következő személyes és közösségi imádságos életből forrásozik a mi papi életünk is. A legnagyobb vágyódás bennem éppen ezt az imádságos tapasztalatot átadni az engem felkereső híveknek. Kinek-kinek személyre szabottan megmutatni valamit ezekből a tapasztalatokból; mellékük szegődni az útjukon. Foglalkoztat a családok élete, az egyén benső világának erősítése, gyógyítása. Legszívesebben hát a lelki vezetéssel és a lelki gondozással foglalkozom – akár egyénileg, akár családokkal.

Soha nincsenek kész válaszaim a problémákra. Nem is lenne jó, ha így lenne, de úgy gondolom, hogy a mindenki számára lehetséges spirituális út önmagában erőforrás lehet. Ezt szeretném mindig megmutatni annak, aki felkeres. Megmutatni, hogy neki személyesen is csak az Istennel való kapcsolat adhat gyógyírt minden sebesülésére, hogy csak Isten tölthet be minden hiányt. S hogy ezek nem szavak, hanem ahogy nekem, nekünk *személyes* tapasztalat, úgy válhat személyes tapasztalattá mindenki számára.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Egy csípőműtét emlékei

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Befáslizott lábbal bicegek mankóimmal a kórház folyosóján. Itt megszokott látvány; elvegyülök a többiek között: figyelem betegtársaimat, és közben próbálom összerakni a lezajló eseményeket. Sok mindent másképpen gondoltam még a műtét előtt, mert az ismeretlenség bizonytalansága és a negatív előzetes hangok néha át akarták venni az irányítást. Most minden más. Örülök, hogy nem engedtem mélyre a kétségbeesők nyilván jó szándékú, de elbátortalanító szavait. Megértettem, hogy a fájdalom és kiszolgáltatottság egybeolvad azzal az örök tervvel, melyet Isten megálmodott rólunk és rólam is. Ez a totyogás, mankóba kapaszkodás, a fásli, a nehézkes mosakodás része az életemnek: most ez a feladatom. A fájdalom is értelmet nyer. Nemcsak azért, mert ez természetes módon hozzájárul ahhoz a gyógyuláshoz, ami majd bekövetkezik, hanem azért is, mert hitem szerint semmi sem történik hiába. A szenvedés és a fájdalom is beilleszkedik Isten üdvözítő tervébe. A bűn következménye ugyan, de Isten irgalma teszi ezt is termékeny-

nyé és a teremtés részévé. A kamilliánus szerzetes, Anton Gots atyának „Igen, Uram" című könyve annak idején nagy hatással volt rám, most szavai eleven valóságként élnek bennem: *„A szenvedés és keresztviselés is munka, még hozzá olyan, amit nem mindenki tud és akar elvégezni. Boldogok, akik szenvednek, ezzel a munkájukkal megváltják a világot, ha máskülönben munkanélküliek is."* Igen, mert egyetlen kereszt van, Jézus Krisztusé, és ha saját szenvedésemet ezzel a tudattal vállalom, akkor részesülök Megváltóm művében, ahogy Szent Pál apostol írja a Kolosszeiekhez írt levelében: *„Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára."* (Kol 1, 24)

Megismertem a beteg ember viszonyulását környezetéhez. Amikor látják kiszolgáltatottságomat, az emberek általában szolgálatkészebbek, udvariasabbak. Nem csodálkozom azon, hogy egyesek akarva, akaratlanul „szeretnek" betegek lenni, mert ezalatt az idő alatt legalább foglalkoznak velük. Persze, aki erre rendezkedik be, az gyöngeségében is terhes lesz mások számára, mert betegségéhez való viszonyulását is az önzés irányítja. De ha megtanultunk hálás szívvel élni, és mindent meg tudunk köszönni, akkor a kiszolgáltatottságot nem *felhasználjuk* önző céljainkra, hanem még jobban tudunk szeretni általa, és valahol képesek leszünk ebben a helyzetben is örülni az életnek. Ugyan messze voltam azoktól, akik a szenvedésnek legmélyebb bugyrait végigjárták, de egy kicsit meg tudom érteni, hogy sokan közülük ebben az állapotban is tudtak örülni annak, hogy Isten erre a világra teremtette őket, és a szenvedéseiken keresztül is sokat tudnak tenni a világért.

Hazudnék, ha csak a szépről írnék. Voltak pillanatok, amikor a tehetetlenség dühe nyomasztott és szégyenített meg önmagam előtt. De azt kell mondanom, hogy ez tanított meg arra, hogy nem attól leszek hős vagy szent, hogy felemelt fejjel tudom hordani a nehézségeket, vagyis a keresztemet, hanem meg kell tanulnom és ismernem korlátaimat, hogy az élethez szükséges alázatra is szert tudjak tenni, mert e nélkül nem tudok igazi emberré válni.

Tehát hiszem, Isten kegyelme ezt a helyzetet is felhasználta arra, hogy egy csöppet bölcsebb legyek. A tolószékben még jobban megértettem az Istenről lelkesen tanúságot tevő Joni Ereckson gondolatait: *„Ha... vállalod a szenvedést, elhatározásodra felfigyel a környezeted. Megerősödik a társadalom segítő szándéka. Ha az emberek állhatatosságot, kitartást, bátorságot látnak maguk körül, erkölcsi érzékük megszilárdul. És fordítva, ha búcsút mondasz az életnek, döntésed gyengíti ugyanennek a társadalomnak az erkölcsi biztonságát."*

Nagyon hálás vagyok azoknak az orvosoknak, nővéreknek, akikkel a betegségem folyamán találkoztam! Emberségben, figyelmességben jelesre vizsgáztak, még akkor is, ha esetenként a legtermészetesebb módon beleütköztem az emberi gyengeségekbe is. Ezért is hálás vagyok a Mindenhatónak!

A fájdalom, a kiszolgáltatottság, a bizalom, a hála, a megértés mind egybe van fáslizva bennem. Jó ez így. Egy kicsit most is más ember lettem, közelebb kerültem az emberré vált Istenhez. Köszönöm!

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

A közelgő új esztendőt, januárt, Boldogasszony havát Ányos Pál (1756–1784) pálos szerzetes, költő versével köszöntjük.

Ányos Pál:

Boldogságos Szűz Máriához az édes hazáért

Magyarok Asszonya!
Tekints elhagyatott birodalmadra:
Nincs másban oltalmunk,
Csak tebenned bizunk
Mi árva magyaraid:
Szemléljed ügyünket, gyászos ügyünket,
Ne hadd, hogy elnyomják magyar nevünket!

Angyali koronánk
Az ég kegyelméből szállott le hozzánk:
E drága kincsünket,
S véle nemzetünket
István néked áldozta:
Most örökségedet, örökségedet,
El akarják vonni tőled, népedet!

Ne nézd büneinket,
Hanem hozzád buzgó s hiv őseinket.
Sok verejtékekkel,
Ah! mennyi vérekkel,
Nedvesültek mezeink:
Őérettek szánny meg, szánny meg bennünket,
Vedd el: mi is néked áldgyuk szivünket.

A Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zarándokútja Kárpátaljára 2013. május 1–5.

LANTOSNÉ IMRE MÁRIA

Évenként szervezett kirándulásunk a történelmi Magyarország rejtett kincsei nyomában, idén Kárpátaljára vezetett. Hazánk északkeleti vidéke a Beregi-Tiszahát, tájföldrajzilag és számos kultúrtörténeti vonatkozásban kapcsolódik a Kárpátok koszorúzta történelmi Ung-, Bereg-, Ugocsa- és Máramaros vármegyék múltjához és jelenéhez. Történelmünk épített emlékei évszázadok során az újkori politika változásaival jelentősen átalakultak. Napjainkban magyar segítséggel a műemlékek, a templomok, várak és középületek, eredeti értékeik visszaállításával újulnak meg.

A május 1-ei hajnali indulásunkat követően még magyar területen Szatmárcseke csónak alakú fejfás temetőjét és Kölcsey Ferenc sírját kerestük fel. Ezt követően Beregsurány-Asztély határállomáson át, Antalócra érkeztünk.

Az újonnan avatott emléktábla előtt (fotó: Lantos Miklós)

Itt a Szinyák hegység festői környezetében fekvő szállásunkon, a görög katolikus lelkigyakorlatos ház kápolnájában vettünk részt a szentmisén.

Másnap a kárpátaljai magyarság kulturális „fővárosában", Beregszászon ismerkedtünk az Árpád-kori település emlékeivel. A gótikus eredetű Mindenszentek-, később a Szt. Kereszt tiszteletére emelt plébániatemplomban kiállítást is láthattunk a városban egykor működött szerzetesrendekről. Sétánk során a belváros jellegzetes épületei, – a Bethlen-Rákóczi kastély, a XX. század elején épült szecessziós Arany Páva étterem, az egykori törvényszék (jelenleg II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola), – valamint számos emléktábla és köztéri szobor emlékeztetett a közös magyar múltra. Nagyszőlősön, megtekintettük a középkori Nagyboldogasszony templomot és Perényi Zsigmondnak, az 1848–49-es szabadságharc mártírjának kastélyát. A történelmünk több évszázados viharait átélt huszti várrom bejárását követően, a Kárpát-vidék egyik jellegzetességét, Mihálka görög katolikus fatemplomát kerestük fel.

Utazásunk harmadik napján, Munkács főterén számos megújult városképi jelentőségű középület és műemlék fogadott bennünket. A szecessziós városházát, Munkácsy Mihály szülőházának emléktábláját, a Rákóczi-házat, majd a Szt. Márton székesegyházat és a mellette álló

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A pécsi zarándokok a Vereckei-hágó honfoglalási emlékművénél (fotó: Lanos Miklós)

gótikus Szt. Mihály kápolnát tekintettük meg. Ezt követően a honfoglalás korától ismert, szépen felújított várat – Zrínyi Ilona és II. Rákóczi Ferenc hősies hazaszeretetének jelképét – kerestük fel. Utunk tovább Szolyvára vezetett, az emlékparkba, ahol koszorút helyeztünk el a sztálini terror idején elhurcolt magyar mártírok emlékére. Végül a Vereckei-hágón Mattl Péter munkácsi szobrászművész honfoglalási emlékművénél, a Kárpátok övezte táj felejthetetlen látványával fejeztük be a napi programot.

Zarándokutunk következő napján Ungvárt és környékét jártuk be. A város határában egyedülálló értékű építészeti emlék a kora középkori bizánci stílusú rotunda (körtemplom) és a hozzáépített templomhajó. A belsőben látható XIII. és XIV. századi falképek sajátos ikonográfiai programot jelenítenek meg. Az ungvári vár és sokrétű kiállításának megtekintése után a szabadtéri néprajzi múzeum jellegzetes fatemplomát és épületeit kerestük fel. A görög katolikus székesegyházban koszorút helyeztünk el a mártírhalált szenvedett, boldoggá avatott püspök Romzsa Tódor sírjánál. Kiemelkedő eseményt jelentett, amikor baráti körünk szentmisén és beszélgetésen találkozhatott Majnek Antal munkácsi megyéspüspök úrral. A püspök úr ismertette az egyházmegye helyzetét, elmondta, hogy az emberek sokszor nehéz szociális körülményei ellenére fejlődik a közösségi összetartás és a hitélet minősége. A találkozót követően, az egykori kárpátaljai elenyészett pálos monostorok emlékezetére a plébánia udvarának falán helyeztük el a magunkkal hozott emléktáblát, amelyet a Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának tagjai, Dr. Szentirmay Tamás, valamint számos helyi lakos jelenlétében Majnek Antal megyéspüspök úr és Csóka János pécsi pálos házfőnök atya áldott meg.

Hazafelé már magyar területre érve, meglátogattuk a máriapócsi Szűzanya kegyhelyét. Szabadtéri szentmisén vettünk részt, hálát adva az utunk alkalmával kapott lelki élményekért.

RENDI KRÓNIKA

Áthelyezések a pálos rendben

Borsos József atyát saját kérésére, sok áldozatos szolgálatát megköszönve Bátor Botond tartományfőnök atya a pécsi kolostorba helyezte, a helyére pedig saját magát diszponálta a márianosztrai kolostorba. Balla Barnabás atyát és Szűcs Imre testvért Bátor Botond tartományfőnök atya Erdélybe helyezte, a hargitafürdői kolostoralapítás előkészítésére. Az ünnepélyes kolostoralapításra január 26-án lesz Hargitafürdőn.

•

Fr. Ágoston fogadalomújítása

Fr. Fülep Dániel Ágoston 2013. szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén Pálosszentkúton megújította egyszerű fogadalmát.

•

Mihály atya örökfogadalma

P. Mátyás János Mihály 2013. november 1-én, Mindenszentek ünnepén örökfogadalmat tett a pécsi Pálos templomban.

•

Együttműködési megállapodás a pálos rend és a PPKE között

2013 novemberében a Magyar Pálos Rend és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem együttműködési megállapodást kötöttek, melyben a felek kinyilvánították, hogy a Pálos Rend történetének, épített és szellemi örökségének a kutatása, a pálos rendtörténet hiteles megközelítése és megismertetése érdekében együtt kívánnak működni.

•

Felújítások pályázatok segítséggel

Pályázati támogatás segítségével az elmúlt hónapokban megújult a pálosszentkúti kegytemplom belső tere, amelyet 2013. december 7-én dr. Bábel Balázs Kalocsa-kecskeméti érsek ünnepi szentmise keretében áldott meg. Szintén a rend által elnyert pályázati támogatás segítségével készült el a márianosztrai Bazilika új tetője, illetve a budapesti Sziklatemplom vasrácsa, a pécsi Pálos templom előtti támfal, valamint az északi kolostorépület hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje.

•

Részvétel a közmédia napján

Az MTVA Vallási, Kisebbségi és Határon Túli Főszerkesztőségének a meghívására 2013. szeptember 7-én a Magyar Pálos Rend részt vett Budapesten a Közmédia Napja rendezvényen, és nagy sikerrel mutatta be a pálos misebort az érdeklődőknek.

•

A Fehér Szív Útja

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2012 tavaszán Böjte Csaba ferences szerzetes és laikus pálos barátok megalapították a Fehér Szív Útja nagyvárosi zarándokutat, amely a Sziklatemplomtól indul, majd a Gellért-hegyen keresztül Szent Gellért-szobrát érintve a Ferenciek terére, a templomba érkezik. Az egyénileg és csoportosan is járható zarándokút 15 állomását Isten parancsolatai alkotják (Teremtés könyve, Tízparancsolat, Jézus szeretetparancsai); az ezekről szóló elmélkedéseket Böjte Csaba atya írta. November 9-én – az út rövid történetében először – a zarándoklatot egy meghatározott célért, az

élet védelméért, az abortuszok megállításáért, a családok erősödéséért járta és ajánlotta fel a több mint 200 résztvevő. Az elmélkedésekből könyv jelent meg a napokban a Helikon kiadónál *A Fehér Szív Útja* címmel. A Fehér Szív Útját az alapítók sokszor egyedül, esetleg társukkal járják, melyhez vezetőfüzet és információ a Sziklatemplom Pálos Fogadóközpont munkatársaitól kérhető. A csoportos alkalmakat havonta a Dévai Szent Ferenc Alapítvány budapesti irodája, a Jóhíroda szervezi. (www.facebook.com/johiroda)

•

PÁLOS 70-2013

2013. október 4. és 6. között immáron harmadik alkalommal járhattuk végig a Sziklatemplom – Márianosztra közötti „Pálos70" zarándoklatot. Hála Istennek ismét gyönyörű őszi időnk volt. Ennek, valamint a szervezőcsapat és az önkéntesek kiváló munkájának köszönhetően közel 600 regisztrált zarándok vett részt az úton. Az idei zarándoklat újdonsága a gyermekzarándoklat volt, amin 127 gyermeket számláltunk. Reméljük, minden résztvevő gazdagodott kegyelmekben, s így közelebb került az Istenhez, akinek legyen ezért hála és dicsőség mindörökké! Ámen.

•

Magyarok Nagyasszonya kegykép Gálosfán

2013 októberében Gálosfa Templomába érkezett a Magyar Pálos Rend által a falu lakosságának ajándékozott márianosztrai Magyarok Nagyasszonya Kegykép különleges technikával készült méretarányos másolata.

•

Az együtt „fázás" melege

Aki járt már felénk, tudja, hogy Gálosfa-Páloskerten sok szépség és sok tennivaló akad, – és legtöbbször a kettő együtt. Ezen az ajándékba kapott, áldott helyen lehetőség van a Teremtő társaként munkálkodni, hiszen bőven talál magának ki-ki erejéhez mérhető és kedvére való foglalatosságot. Október utolsó szombatján a pécsi ministránsok közül több lelkes család érkezett az immár hagyományosnak mondható téli tűzifagyűjtésre. Az idén a megtisztításra kiszemelt terület a patakmeder és környéke volt, ahol a sok kidőlt, elszáradt fa, a viharok által letördelt ágak évtizedek óta állták útját víznek, állatnak, embernek. Picik és tinik, nagyok és nagyik együtt nyestek, vágtak, húztak, vontak, aprítottak, daraboltak, válogattak, bozótot irtottak... A férfiak, örömükre kipróbálhatták a NEA pályázat révén szerzett új eszközöket is: a benzinmotoros fűkaszát, az ágvágót és fűrészeket. Ki nevetve, ki sóhajtások árán tanulta meg, hogy a fa kétszer is fűt bennünket: először, amíg tüzelésre alkalmassá válik erőfeszítésünk nyomán, másodszor, amikor a tűzben elég és meleget ad. A még alkalmas darabokból pedig oszlopok, odúk, padok, ólak, hidak, a vadakat távoltartó sövények, kerítések, asztali és fali díszek, esetleg karók és nyársak – végső lehetőségként pedig fogpiszkáló – készülhet. Isten kegyelméből jókedvet, szép időt, és – a konyhaszolgálatosok közreműködésével – finom ételeket, italokat is kaptunk.
Barnabás atya szentmiséjével megköszöntük ezt a szép és tevékeny napot, az eredményes és vidám együttlétet és azt is, hogy az áldással kísért munka eredményeképpen az itt szolgálatot végző és az ide pihenni érkező családok immár a duruzsoló kályhák mellett fogadhatják a hidegebb napokat!

Baghy-Bátor Teréz

•

Pálos konferenciák novemberben

2013. november 22-én *Remeteközösségektől a Pálos rendig* – 750 éves Pál veszprémi püspök oklevele címmel ünnepélyes emlékülést tartottak Veszprémben a Megyeháza épületében. Az esemény fővédnökei voltak: Márfi Gyula

veszprémi érsek és Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes.

Pálos liturgikus konferencia volt Budapesten, november 25. és 27. között. Idén is megrendezték a kétévente immár hagyománnyá vált Pálos konferenciát, amelynek Jasna Góra után ezúttal a budapesti Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézete adott otthont („Liturgia és zene a Pálos Rend történetében" – Nemzetközi Muzikológiai Konferencia). A Pálos Rend saját liturgiája nemcsak nagyon gazdag, de a források bősége folytán teljes körűen kutatható, feltárható és újra használatba vehető. A Magyarországra konventrálódó kutatásokat többnyire egyházzenész és liturgiatörténész szakemberek végzik, amelyekhez a lengyel pálosok is nagy érdeklődéssel kapcsolódnak. Ennek a munkának a szokásos állomása volt e konferencia, ezúttal négy nagy témakört érintve: 1. Liturgia és gregorián ének, 2. Notáció és elmélet, 3. Forrástanulmányok, 4. Késői fejlesztések a pálos liturgiában (17-18. sz.). – A tudományos előadások mellett életre keltek a pergamen lapok neumái is. Az első estén Dr. Fodor Gabriella egyházzenész, karnagy tartott bemutatót a középkori pálos források dallamkincseiből, amelyeket a Schola Sancti Pauli (a pécsi Pálos templom szkólája) közreműködésével szólaltatott meg. A szentmiséket a lublini Muzikológiai Intézet Schola Gregoriana kórusa énekelte, amely a második este meglepte a résztvevőket Remete Szent Pál vesperásával. Karnagyuk: P. Piotr Packowki. A záró estén a budapesti Zeneakadémia Egyházzene Tanszékének kórusa és zenekara adott koncertet 18. századi pálos szerzeményekből Héja Benedek vezényletével.

A Magyar Pálos Rendet P. Bátor Botond provinciális, P. Aczél László Zsongor és Fülep Dániel Ágoston testvér képviselték. Tartalmas, találkozásokban gazdag, felemelő és reménykeltő néhány nap volt ez. Csodálatos volt tapasztalni, hogy milyen gazdag és szépséges, teológiailag és zeneileg is milyen kiemelkedően nívós a pálos liturgikus hagyomány, és hogy a vonatkozó, jelentékeny tudományos munka gyümölcseit a lengyelek és horvátok is nagy figyelemmel és érdeklődéssel kísérik, keresve a lehetőséget, mit és hogyan volna érdemes újra a liturgikus élet részévé tenni e lenyűgöző gazdagságból.

•

PÁLOS 80 – erdélyi kolostoralapítás

2014-ben 80 éve, hogy 148 év után hazatértek a pálosok Lengyelországból, ahol II. József császár 1786-os feloszlató rendelete után élt tovább a rend. A 2014-es évben erre szeretnénk emlékezni a PÁLOS 80 elnevezés alatt ünnepségekkel és rendezvényekkel. A PÁLOS 80 keretében szeretnénk emléket állítani annak is, hogy a 40 évnyi diktatúra és betiltás után 25 évvel ezelőtt, 1989-ben kezdhette meg újra a működését a Pálos Rend Magyarországon. A Gondviselés különös kegyelmének tekintjük, hogy éppen ebben a különleges, a rend magyarországi kétszeres újjászületésének emléket állító évben hosszú előkészítő folyamat után a Pálos Rend Erdélybe is visszatelepül; és egy új kolostort alapít 2014. január 26-án Hargitafürdőn.

•

Fr. Imre fogadalomújítása

Fr. Szűcs Ferenc Imre 2013. december 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén az erdélyi Hargitafürdőn megújította egyszerű fogadalmát. Ez az esemény volt az erdélyi pálos közösség első közösségi ünnepe.

•

Boldog Özséb nap Márianosztrán

2014. január 22-én kerül sor Márianosztrán a hagyományos Esztergomi Boldog Özséb ünnepre, mely a pálos szerzetesek és konfráterek

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

találkozója is egyben, a rendet megszervező Boldog Özséb égi születésnapjához kapcsolódóan.

•

Rendi nagykáptalan

2014. március 1-én kezdődik a pálos szerzetesi közösséget érintő egyik legfontosabb esemény, a generális atyát és a rendi vezetőséget megválasztó, hatévente ülésező nagykáptalan a Pálos Rend központjában, a lengyelországi Częstochowában. A nagykáptalanon a magyarországi pálosokat Bátor Botond tartományfőnök atya és Csóka János pécsi házfőnök atya képviseli.

•

Új népszerűsítő kötet a pálosokról

Megjelent Elmer István: *Fehér szavak* című kötete, amelyben öt kisregény olvasható egykor élt pálosokról: Boldog Özsébről, Fráter Györgyről, Vezér Ferencről, Virág Benedekről és Bátori Lászlóról. A szerző célja nem az életrajzi hitelesség volt, hanem a pálos lelkület bemutatása.

•

Megjelent a 2014. évi pálos naptár

Már kapható a 2014. évi pálos falinaptár, amelyben az 1786 előtt élt pálosokkal kapcsolatos, nagyrészt közgyűjteményekben – ELTE Egyetemi Könyvtár, Fővárosi Szabó Ervin Könyvár, Magyar Nemzeti Múzeum, Országos Széchényi Könyvtár, Szépművészeti Múzeum – őrzött eredeti dokumentumok képei láthatók. A naptár kapható a pálos templomokban.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: zarandokhaz@gmail.com.

•

Önkéntes munka lehetősége Páloskert Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskertben* összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: paloshazak@gmail.com és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

PÁLOS PROGRAMOK

2013. december – 2014 májusa

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *csütörtökönként* – 18.30-kor: a szemlélődő ima útjai – Dr. Aczél László Zsongor pálos atya vezetésével
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *december 14.* – 17 óra: szentmise, melyet követően a Schola Sancti Pauli adventi koncertje. Vezényel Fodor Gabriella

(A Pálos Baráti Kör találkozója)
- *nagyböjti péntekeken* – keresztút
- *májusban* – minden nap litánia
- *május 12.* – 17 óra: szentmise – PÁLOS 80

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

• •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- *december 8.* – 10 óra 30-kor: Szeplőtelen fogantatás ünnepe, a Mária-lányok hálaadó szentmiséje a fogadalmuk megújításával
- *december 29.* – A Szent Család ünnepe; a jubiláló házaspárok és özvegyek hálaadó szentmiséje és találkozója
- *január 22.* – Esztergomi Boldog Özséb ünnep (A pálos szerzetesek, a konfráterek és a Pálos Baráti Kör közös ünnepe a zarándokokkal.)
- *február 2.* – Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe, a megszentelt élet napja (Szerzetesek világnapja)
- *április 3–5.* – nagyböjti lelkigyakorlat a híveknek
- *május 4.* – a Szent Kereszt megtalálásának búcsúja a kálvárián

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első pénteken* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *Mária-ünnepeken* – nők gyalogos zarándoklata
- *február 2.* – Szeretetláng átadása
- *a húsvéti szent három nap* – lelkigyakorlat
- *április 17–20.* – nagyheti lelkigyakorlat
- *április 25–27.* – családos lelkigyakorlat Bíró László püspök úr vezetésével
- *májustól minden hónap 13-án* – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés
- *június 6–7.* – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó
- *június 7–9.* – Pünkösdi búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 775 2555 telefonon érdeklődhet.

• •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért 18 órakor:
- *december 15.* – 18 óra: szentmise, melyet követően a Schola Sancti Pauli adventi koncertje.
  (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *nagyböjti péntekeken* keresztút
  - *a húsvéti szent három napon* – lelkigyakorlat
  - *májusban* – minden nap litánia.

Lyceum-templom

- *Minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor: a karizmatikus megújulás közösségeinek szentmiséje.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50, illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

A pálos templomok miserendje

2013. december – 2014. május

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án – 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

• • •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: téli időszakban 17 óra nyári időszakban 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

• • •

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombat: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

• • •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise a tanévben: 2013. december 31-éig 10 óra, 2014. január 1-étől 9.30 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

„Tudniillik azt mondhatjuk a drága Jézus nevéről, amit az Izrael fiainak adatott angyali kenyérről, a mannáról olvasunk: ez a gonoszok szájában nem hogy édességes lett volna, hanem unalmas is volt, azért meg is unták, és más eledelt kívánván, Mojzesnek azt mondották: A mi lelkünk megunta már ezt a vékony eledelt. De a jók szájában igenis gyönyörűséges volt, mert ezekre nézve (amint a Bölcsesség könyvében fel vagyon jegyezve) minden gyönyörűséggel és mindennémű íznek édességével teljes volt. Így szinte a drága Jézus neve is unalmas és gyönyörűség nélkül való a gonoszok nyelvén; de az istenfélőkén oly gyönyörűséges, hogy szüntelen Jézust kívánnának emlegetni s kiáltani."

Simon Máté (1743–1818) pálos szerzetes: Mint méz a szájban, prédikáció részlete, 1802

Csorba Gyűző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény

A borító *Kiss László* fotójának felhasználásával készült.

ISSN: 2062–1094

Felelős kiadó: *Bátor Botond* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* • Szerkesztőbizottság: *dr. Aczél László Zsongor* OSPPE, *Bátor Botond* OSPPE, *Sarbak Gábor* és *Sudár Annamária* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2013. ősz • 15. évfolyam 2. szám

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

„Anyai palástod fordítsd oltalmunkra"

rendünk múltjából

- *A Sziklatemplom története, 12. rész*

Események 1991-ben

- *Bolváry Pál páles atya emlékezetére*

pálos lelkiség

- *PÁLOS70 – gondolatok a 2013-as zarándoklat előtt*
- *Találkozás a természetben a Természetfelettivel*

pálosokról, pálosoktól

szépirodalom, kultúra

- *Egy újabb fényes csillag a pécsi kóruséletben*

rendi krónika

pálos programok

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ

„Anyai palástod fordítsd oltalmunkra"

P. TEMESVÁRI K. BENEDEK OSPPE

A *fenti kérés* kóspallagi templomunk diadalívének felirata. Amikor Szent Domonkos emléknapján e sorokat írom, szemem előtt van egy festmény – szentünk átveszi a rózsafüzért a Szűzanyától. A rózsafüzér átfogja Jézus életének misztériumait, amiben kiemelkedő szerepe van az ő édesanyjának, hiszen üdvtörténetileg összetartoznak.

Augusztus, szeptember és október – mennyi megemlékezés Isten Anyjáról! Templomunk oltárképe a mennybe felvett Boldogasszonyra utal, az egyik mennyezetképén pedig Szent István királyunk a Szent Koronát nyújtja égi Édesanyánknak, rábízva országunkat Nagyasszonyunkra, akinek élete középpontjában fia, Jézus Krisztus áll. Vallom, hogy szent királyunk ezt teszi a mennyei boldogságban is.

Benedek atya szentmise közben a kóspallagi plébániatemplomban

Mária-tiszteletünk bibliai alapja Jézus végrendelete: Anyjára Jánost, Jánosra Édesanyját bízta (Jn 19,26). Azóta a kereszt alatt álló János apostol termékeny szüzességének lelki gyermekei vagyunk és merjük Jézus Édesanyját, Anyánknak szólítani: *„Anyai palástodat fordítsd oltalmunkra"*. Erre az oltalomra történelmünk során rászorultunk, és ma is rászorulunk, „jó és balsorsban" egyaránt.

Templomunk búcsúnapja szeptemberben – Kisboldogasszony és a Fájdalmas Anya ünnepe között van: *Mária neve napja* (szeptember 12). Október hónapot, mint májust is, kiemelten a Szűz Anyának szenteljük. Októberben morzsolgatjuk a rózsafüzér szemeit, emlékezve Jézusra, és tisztelgünk a Magyarok Nagyasszonya előtt.

2004-ben, rendi és püspöki engedéllyel Kóspallagra jöttem, és olvasgatni kezdtem a plébánia történetét, a história domust. Szívembe öröm költözött, amikor olvasva megtudtam, hogy Kóspallag plébánia- (1804) és templomépítő (1805) plébánosa – *Lábady József pálos atya* volt. II. József szerzetesrendeket feloszlató rendeletét (1786) követően a pálos atya egyházmegyei szolgálatot vállalt. A templomépítő atya huszonhat esztendőt töltött Kóspallagon. Nagy megerősítés volt számomra: itt is pálos helyen működhetek, és utóda lehetek 200 évvel később. (Hasonlót éltünk át Tölgyes Kálmán atyával 1991-ben Pálosszentkúton is, amikor az első kolostoralapítást követően 50 évvel, a Szűzanya szentkúti megjelenését követően 200 évvel újra indíthattuk ott a szerzetesi életet.)

Ötven esztendeje volt a nyáron annak, hogy a pécsi Szent Ágoston-téri templomban sekrestyéskén működő Bolváry Pál pálos atyának, – aki lelki atyám és gyóntatóm volt – elmondtam, hogy pap szeretnék lenni. Ekkor hívott meg a pálosok közé, amire igennel válaszoltam. Szeretem az igent, ezt a *máriás* választ. Egy kérdésem volt akkor Pál atyához: mit jelent a pálos élet? „Töltekezés és kiröpülés", volt a velős válasz, és mosolygott. Nagyon mélyen érintett – erre vágytam. Ma így mondanám: a kontemplációra és a lelkipásztori munkára, amit csak „Őáltala, Ővele és Őbenne" lehet és érdemes végezni. - 1969 óta imádkozom ezt a szentmisékben. Pál atyának karizmája volt különféle hívatásokra

Kóspallag temploma az országzászlóval

A kóspallagi plébánia

meghívni, illetve küldeni ifjakat. Mivel a pécsi emléktábla avatásról (2013) nem tudtam, a hála virágát Pál atyának e megemlékezéssel most nyújtom a mennyei haza felé. Úgy emlékszem, hogy tőle kaptam azt a (szent)*kép*et, amin egy szerzetes néz ki cellája ablakából a kertben látható feszületre figyelve. A kóspallagi plébánia kis szobáját választottam cellámnak (szoba klauzúrával), és amikor kitekintek szobám ablakából, sokszor pihenhet meg tekintetem és a szívem is a templom előtti téren felállított feszületen. Hitem alapja a húsvéti misztérium. A kettőt lelkemben összekapcsoltam (*kép* és valóság). Ha belépünk a templom előterébe (és *erőterébe*) balra tekintve Szűz Mári-ikont láthatunk. A kóspallagi zarándokok hozták Częstochowából. A kép hátlapján még a nevüket is megörökítették. A falunkban ismerik a pálos atyákat, hiszen Márianosztra közelsége, a rokoni kapcsolatok, az atyák itteni lelkipásztori kisegítései és a nosztrai búcsúk vonzották és mai vonzzák az embereket. A Szűzanya szeretete a kóspallagiak szívében ma is ott él, szentmisék előtt imádkozunk hozzá, magyar és szlovák nyelven is felhangzanak dicsérő, kérő és hálaadó imák és énekek. Nemrég áldottam meg egy család kertjében felállított Mária-szobrot. Ellátogattunk a pálosszentkúti kegyhelyre is, ahol tizenkét évet töltöttem. Működik több rózsafüzércsoport és egy Mária-légiós csoport is, amelyben hetente készülnek arra, hogy közös missziós feladatunkat, a *hitébresztést hitelesen* betölthessük.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Megvalósulni látszó terveinket továbbra is Márián keresztül, szent Fia kezébe helyezzük. Közelgő Mária-ünnepeinken pedig csendben és énekelve kérjük Őt községünkért és hazánkért: *„Anyai palástod fordítsd oltalmunkra!"* Amikor pedig megszólal a nagyharang, amit a Boldogságos Szűz tiszteletére öntöttek a kóspallagi hívek adakozásából egy pusztító háború után, Mária figyelmeztet bennünket: azt „tegyétek, amit a fiam mond!"

• •

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 12. rész

Események 1991-ben

P. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR OSPPE

1991. augusztus 25-án P. Michał Zembrzuski visszautazott az amerikai Doylestownba
Mihály atya, aki az 1934. évi Lengyelországból való hazatelepedés motorja és kibontakozatója volt, de 1948-ban kémtevékenység vádjával kiutasították Magyarországról, szintén hazánkba érkezett a pápalátogatásra. Elutazásakor így köszönt el: „Istenünknek hála és dicsőség mindazért, amit tett vagy engedett ránk zúdulni az utolsó évtizedekben. Hála azért, hogy visszajöttünk régi templomunkba, kolostorunkba. Isten áldása és a mi Asszonyunk pártfogása legyen velünk és azokkal, akik itt fogják tiszteletüket mélyíteni a magyar nép szívében. Isten legyen veletek!"

1991. augusztus 27-én P. Rába Márk Lukács is visszautazott az amerikai Doylestownba
Lukács atya így köszönt el: „Quam bonum et iucundum habitare fratres in unum" (A testvéri szeretetben együtt élni jó és kellemes, 132. zsoltár). Szeretetben, mely mindig kész megbocsátani, a hibákat jóvátenni, békességet teremteni, áldozatot hozni Istenünk iránti szeretetből. Ezt kívánom szívből a Magyarok Nagyasszonya Sziklatemplom és kolostor lakóinak és látogatóinak; ezért imádkozom itt, ahol 48 évvel ezelőtt mint egy éves pálos pap kezdhettem lelkipásztori működésemet, s ahol most szívesen töltöttem együtt néhány napot testvéri közösségben. Hála a mindenható Istennek, a Magyarok Nagyasszonyának és rendtársaimnak. Sok-sok kegyelmet kívánok a buzgó kezdőknek és még több imádságot kérek tőlük csekélységemért, hogy tudjak hű maradni Isten ajándékaihoz mindhalálig. Mindenért köszönet. Testvéri szeretettel az Úrban."

1991. szeptember 16.: Megkezdődött a felső templom helyreállítása
Dr. Ferenc Csaba egyetemi magántanár, űrkutató, a Szent István Lovagrend nagymestere vezetésével a villanyszerelők felmérték a felső templomot, s ezzel a Szent Iván-barlang kibontási munkálata megkezdődött. *P. Árva Vince* gondnok a Gellért Szálló Gobelin-termében sajtótájékoztatót tartott a Sziklatemplom felső, bejárati részének az Európai Közösségek Tanácsa (Council of European Communities) PHARE-program által támogatott helyreállításáról, valamint a márianosztrai barokk kolostorépület visszavásárlásának gondolatáról. A tervek szerint az egykori (1936-ban felállított) világítós kereszt is visszakerül a Gellért-hegy Szent Iván-barlang feletti csúcsára.

1991. október 4–5.: I. Nemzetközi Pálos szimpózium
A Központi Szemináriumban *P. Árva Vince* szervezésében a rend történetével kapcsolatban többek között előadást tartott *P. Janusz Zbudniewek, P. Dominik Krysztof Zuszcek,* akiket elkísért *P. Zacharias Jabłonski* és *P. Dariusz Cichov.* Részt vett továbbá *P. dr. Aczél László Zsongor* és *Szabó László* konfráter is.

1991. október 5.: Dr. Váralljai Csocsán Jenő ezüstmiséje
A görög katolikus lelkész, aki az Oxfordi Egyetemen demográfiát ad elő, pappá szentelése 25. évfordulóját ünnepelte a Sziklatemplomban, ahová gyermekkorában sokszor járt, s most görög rítusú szentmisével adott hálát. Örömmel számolt be arról, hogy Remete Szent Antal és Szent Pál követőinek ma is monostora van Egyiptomban, amelyek a Kr. u. 4. században épültek a Vörös-tenger melletti Galala Al-Kiblíjja hegy lábánál. Mindkét kolostor ma is az egyiptomi kopt egyház legszentebb helyei közé tartozik.

1991. október 8.: Templombúcsú
Magyarok Nagyasszonyának ünnepén a búcsúmisét *Ács István György* egri segédpüspök, pálos atyánk celebrálta, *P. Árva Vince* és

P. dr. Aczél László Zsongor koncelebrált, *P. Imre János Csanád* gyóntatott.

1991. október 22. Rendfőnöki látogatás

P. Jan Nalaskowski prior generalis, *Melchior Królik* titkár kíséretében látogatást tett a Sziklakolostorban. A rendfőnök atya egy évvel előbb is itt volt, amikor a miséző oltárt *Angelo Acerbi* nuncius felszentelte. A példaszerű szerzetesi életre, Magyarok Nagyasszonya tiszteletére, a buzgó lelkipásztori munkára buzdította a pálos atyákat.

1991. december 1-jén a Sziklatemplom énekkara

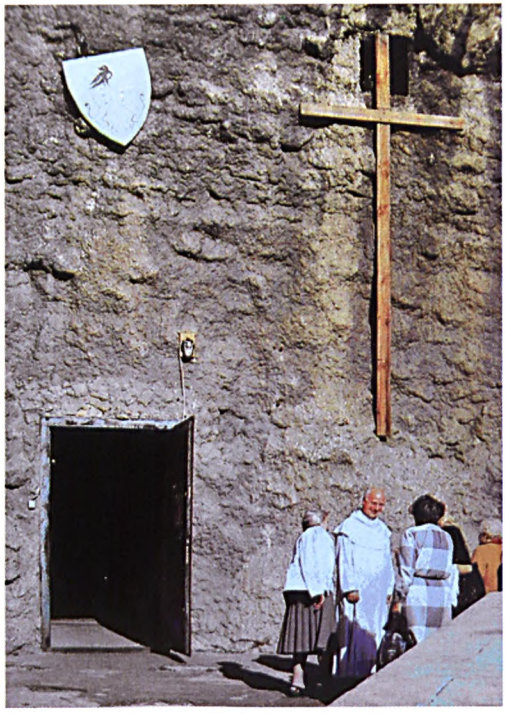

Nyitott ajtó a betonfalban, 1990 – P. Zsongor a hívek egy csoportjával

1991. október 28. P. Bihar Árpád Tádé Pannonhalmán

P. Imre János Csanád házfőnök és *P. dr. Aczél László Zsongor* templomigazgató meglátogatták *P. Tádét*, aki *dr. Sólymos Szilveszter* OSB javaslatára, a bencés atyák jóvoltából helyet kapott az ottani szociális otthonban. Tádé atya még 1989 nyarán agyvérzést kapott és lebénult. Előbb Piliscsabán egy családi házban ápolták, majd Pannonhalmán élt 1993-ban bekövetkezett haláláig.

1991. december 1-jén a Sziklatemplom énekkara a Petőfi Rádió vallásos félóra című műsorában énekelt *Jäger Judit* karnagy vezetésével.

1991 decemberében kezdődött meg a barlangbejáratot elzáró vastag betonfal bontása, és 1992. február 26-án fejeződött be. Amint Európa nyugati és keleti részét elválasztó vasfüggöny ledőlt, úgy ezt a falat is lebontották. A templom 31 éven át tartó befalazottságával és a kommunista diktatúra négy évtizedének emlékeztetőjéül a bejáratot elzáró vastag betonfal egy darabját a bejárat jobb oldalán helyezték el.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Bolváry Pál pálos atya emlékezetére

DR. BORBÁS GÉZA

Már-már hajlamosak vagyunk arra, hogy régmúlt idők tanúiról elfeledkezzünk. Léteznek, léteztek azonban az életünkben olyan személyiségek, akik nem merülnek a sötétség homályába, lelkük akkor is világít, ha úgy érezzük, hogy lanyhul körülöttünk a fény. Istennek hála, vannak olyan emlékezők, akik ismét képesek voltak felerősíteni a gyengülő fényt. Pál atyát több más szerzetessel és egyházmegyei pappal együtt 1961. február 6-án letartóztatták és igaztalan vádakkal hatévi szabadságvesztésre ítélték.

Letartóztatásának előzményeit, kihallgatásainak körülményeit és börtönéletének történéseit, majd emigrációjának szükségszerűségét könyv formájában közreadta. Ezeket a fájó sebeket már elfelejtettük, most inkább az emlékezésre hagyatkozunk, és hálával tartozunk neki, aki értünk, az 50-es évek és 60-as évek elejének földalatti cserkészeiért feláldozta fiatalságát, és aki a hitét, a lelkét adta át nékünk. Talán ez a hit, erő és akarat tartott meg sokunkat azon az úton, amelyet magának is kijelölt. Az indián romantikába bújtatott cserkészet az akkori tizenéves sokaságba mély és máig élő gyökereket vert. Pál atya hivatástudattal, meggyőző hittel nevelte, irányította az ifjúságot, utat, célt, hitet, emberséget mutatott. A Pécsi Törvényszék Pál atya államellenes és más koholt bűncselekményekért kirótt büntetését végleg eltörölte, s kimondta az igaztalan ítélet semmisségét. Június 19-én a pécsi pálos templomban Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök, Bíró László tábori püspök, Bátor Botond pálos tartományfőnök további hét szerzetes és pap társaságában hálaadó szentmisét mutatott be, majd megáldotta a Pál atya emlékezetére készíttetett emléktáblát. A templom tömve volt Pál atya egykori tanítványaival, öreg és fiatal cserkészekkel, tisztelőivel. Botond atya homíliájában a mindig mosolygó szerzetes testvért, az Isten akaratát kereső embert mutatta fel Pál atya személyén keresztül. A szentmise légköre sugározta az együvé tartozást örömét, az emlékezést, amely összekötötte a múltat a jelennel. Számomra örömteli és megható volt, hogy – a Pál atyával együtt elítélt – és ma már 70-es éveikben járó öreg cserkésztanítványok között a megrokkant egészségi állapotú Várhidy György is az Atya elé terjesztette kérését, hogy *„ne feledkezz meg a ma is értünk, lelkünk üdvén munkálkodó Pál atya módján érző és gondolkodó papokról, szerzetesekről.”* Reményünk szerint Pál atya már jó helyen, jó kezekben van! Imádkozzunk érte

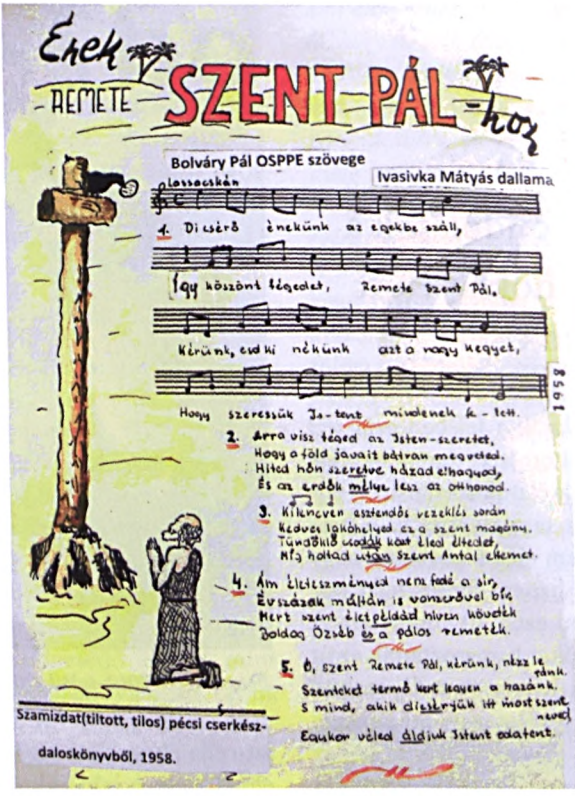

Pál atya a budapesti Gyűjtőfogház magánzárkájában írta az itt látható himnuszt 1951-ben. Megzenésítette: Ivasivka Mátyás (Pécs), Pál atya névnapjára 1958. január 15-én, Remete Szent Pál napján. A pécsi cserkészek szamizdat daloskönyvében is szerepelt.

Szentmise 2013. június 19-én, Pécsett a Pálos templomban (fotó: Varga László)

és a hozzá hasonló szerzetesekért, papokért, hogy a jövő generációjának ezután is legyenek követhető pásztorai!

PÁLOS LELKISÉG

PÁLOS70 – gondolatok a 2013-as zarándoklat előtt

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Botond atya a 2012-es Pálos70-en (fotó: Terpó Veronika)

A Pálos70 ötlete azoknak a fejében született meg, akik már több kilométert zarándokoltak és teljesítménytúráztak életük folyamán. Tudják, hogy nem elég a természettel való harmonikus kapcsolat, nem elég kipróbálni, hogy mire képes az ember, hanem fontos lelki tartalommal is megtölteni ezt a 70 kilométert. A szervezők tapasztalataikat kamatoztatták az út megtervezése során, a Mária út, a Gyöngyök Útja, a Hétkaland Egyesület vagy más zarándoklatok, túrák aktív megalkotóiként. Ehhez kapcsolódott az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a Magyar Pálos Rend manapság egyre több embert foglalkoztató történelme.

A Pálos70 egyes szakaszai, állomásai közben a rend több mint 750 éves múltjának értékeiből táplálkozhatunk, melynek különleges eseménye Magyarok Nagyasszonyának ünnepe – a pálosok ősi helyén, a több mint 660 éves márianosztrai bazilikában. A keretet pedig szintén a pálosok Sziklatemploma adja, amelyet szintén a Magyarok Nagyasszonyának tiszteletére szenteltek, hiszen a Pálos70 első szakasza innen, Budáról indul.

Szerettünk volna lehetőséget biztosítani azoknak, akik elsősorban katolikus hitük alapján járják végig ezt az utat és azoknak is, akik inkább csak gyakorlott túrázóként. A zarándoklat célja elsősorban az Istennel való kapcsolat elmélyítése, a bűneinktől való megszabadulás, a megerősödés katolikus hitünkben és hétköznapi életünk terheinek hordozásában. A zarándoklattal együtt járó nehézségek felajánlása is ezt a célt szolgálja.

A teljesítménytúra független minden vallási, illetve világnézeti szemponttól. Teljesítményről van szó, amit a túrázó egy újabb lehetőségen keresztül tud megvalósítani a természet, a sport iránti szeretet, illetve más szempontok alapján. A két út megfér egymás mellett, de össze nem keverhető. Mindenki maga dönti el, hogy milyen belső indíttatásból vesz részt rajta.

A Pálos70 megalkotóival együtt hiszem, hogy ez az út mindazok számára maradandó élmény lesz, akik az ország különböző részeiről érkezve részt vesznek rajta, és hírét viszik a látottaknak.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Találkozás a természetben a Természetfelettivel

FR. VÖRÖS M. BULCSÚ OSPPE

Eltelt a lelkem nehézséggel, gonddal, gyötrelemmel. Zaklatottan haladok felfelé a köves hegyoldalon, hogy egy kicsit magam mögött hagyhassam a városokat, s velük együtt a mindennapjaimat is. Bakancsom talpa alatt apró kavicsok csikorognak. Valahol a közelben barlangoknak kell lenniük. Barlangoknak, melyekben egykor pálos remeték éltek és lángoló, tüzes imáikkal szolgálták a mindenség urát, a fölséges Istent.

Egy kis időre most megállok. Kifújom magamat. Az őszi nap fáradt sugarai helyenként áttűznek a fák levelei között. Templomi képet idéz elém a környezet. A hatalmas bükkök sima, szürke, égbetörő törzsei, mint bazilikák és katedrálisok széles oszlopcsarnokai. A felettem elterülő smaragdszín lombkorona, s rajta még csak helyenként színesedő levelek, mint megannyi fényes rózsaablak. Valóban olyan, mintha egy templomban járnék. Egy templomban, melynek alkotója a természet. A természet, amely nem más, mint maguk az erdők, a hegyek, a völgyek, a vizek, a kéklő égi tengerek. Igaz, hogy a körülöttem lévő templomot ez a természet alkotta, de vajon a természetet ki alkothatta? *Te voltál az, Istenem! Te teremtetted a mindenséget, a természetet, s benne engem. Most, amikor körbenézek, a Te művedet látom mindenben. Mint amikor egy csodás festményt nézek, egy szobrot, egy remekművet. Tudom, az alkotó nem azonos az alkotásával, de a műből mégis megérezhető a művész lelkülete. Éppen így, Te sem vagy azonos a természettel, de megérezhető benne a Te lelkületed, megtapasztalható e műveden keresztül a Te szent Lelked.* Erős szél támad, arcomon érzem, és belekap kabátomba, majd a fák koronájába odafent. Egy-két idősebb törzs halkan nyikorogni kezd. *Amikor még gyermek voltam, nagyon vágytam arra, hogy megértsem, mit beszélnek a fák, a növények, az állatok. Mi hírt hoz a szél, miről csörgedeznek a patakok, miről mesélnek a hegyek. Érdekes, fel kellett nőnöm ahhoz, hogy mindezt megértsem. Pontosabban a keresztség, ami egyre jobban kiteljesedik bennem, s ami által valóban Isten gyermeke lettem, megadta, hogy ne csak értsem, de beszéljek is a természet nyelvén. Amikor kinyitom a zsolozsmás könyvemet, amikor imára kulcsolom kezemet, amikor zarándokútra térek, bekapcsolódom a teremtett világ imádságába. Mert a mindenség a Te alkotásod, Istenem, és Téged dicsér minden ami létezik, egész életével és létezésével, feltéve, ha nem fordult el tőled. Ha nem fordult el Tőled!* Cseperegni kezd az eső. Hallom, ahogy körülöttem a holt avaron pattognak a parányi cseppek. Fejem fölött sötét felhők gyülekeznek… *a bűn, a gonoszság, a halál nem a Te alkotásod Istenem. Nem Te hívtad létre ezeket, hanem a Te parancsaidtól való elfordulás szörnyű következménye… Ez az a harc, amely minden korban és minden emberi életben megismétlődik: odafordulni Hozzád, vagy szembefordulni Veled. Ez utóbbi az, ami megtépázta a művedet, a természetet, engem és minden testvéremet, az emberiséget!* Alig telik el egy kis idő, máris eltűnnek a fellegek, és halvány fényével újból rám ragyog a nap. Tovább indu-

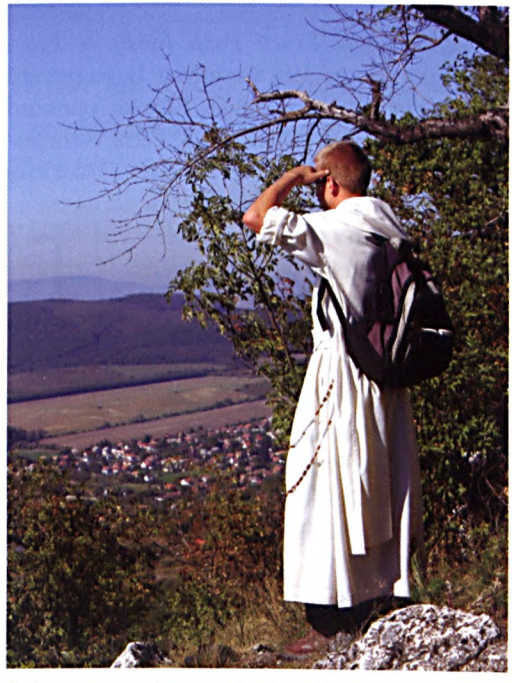

Bulcsú testvér a 2012-es Pálos70-en (fotó: Terpó Veronika)

lok... *Igen, ez az a harc: Teérted, vagy ellened! És én részt akarok venni ebben a harcban, mert részt kell vennem! Teérted, melletted. Veled karöltve az igazság fegyverzetében, hogy helyreálljon a teremtés rendje a Te szeretetedben. De hol kezdjem a harcot? Körbenézek. Az egész világon harc dúl, de ott nem kezdhetem... Ismét körbenézek. A környezetemben is harc dúl, de ott sem kezdhetem... Végül magamba nézek. Igen, itt kell elkezdenem, mert harc dúl bennem...*

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Egy hét – két verseny – négy rangos díj • Egy újabb fényes csillag a pécsi kóruséletben

TIMKÓ ESZTER

A pécsi *Schola Sancti Pauli (SSP),* a Pálos templom kórusa két versenyen is nagyszerű eredményt ért el májusban. Először pünkösd hétvégéjén hazai pályán, a 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyen nyert II. díjat több külföldi és magyar világi együttessel versengve. A rákövetkező hétvégén pedig Budapesten, a Mária Rádió I. Kórusversenyéről 60 résztvevő egyházi kórus közül hozott haza egy-egy Arany Oklevelet gregorián, illetve kórus kategóriában. Az előbbi kategória győzteseként kiérdemelt I. díjat maga Béres György professzor, karnagy, a Gregorián Társaság elnöke adta át a kórus vezetőjének, Fodor Gabriellának. A nemzetközileg elismert karnagyokból álló szakmai zsűri karnagyi különdíjjal is jutalmazta őt.

Fodor Gabriella zongoraművész, egyházzenész 2001-ben alapította a Schola Sancti Pauli-t. A kórus gyakori meghívottja liturgikus, egyházzenei, kultúrtörténeti konferenciáknak, fesztiváloknak. Felléptek már olaszországi fesztiválon, lengyelországi konferencián, szerepeltek az EKF 2010 nyitóceremóniáján, és a két éven át tartó *Határtalan Misztérium* című koncertsorozatukkal kapcsolódtak a programhoz. Karnagyuk teljes estét betöltő zeneakadémiai DLA koncertjének közreműködő kórusaként már tavaly is bizonyították színvonalas helytállásukat. A doktori bíráló bizottság szerint Fodor Gabriella *„együttesével magas művészi színvonalú, professzionális igényű hangversenyt mutatott be."[...] „A mesterműnek nagy értéke, hogy a repertoár nem csupán a hazai koncertéletet gazdagítja, hanem az ünnepi liturgikus élet részét is képezi."[...] „A vezénylő világos elképzelése és plasztikus formálása a több éves összeszokott munka következményeként minden stílusban hasonlóan magas színvonalon jutott érvényre."*

A Schola Sancti Pauli arculatát elsősorban a középkori magyar, spanyol, francia, angol kódexek gregorián és polifon énekeinek előadása határozza meg, amelyeket többnyire közvetlenül a forrásokból keltenek életre, de a többi korszak vokális irodalma is helyet kap zenei palettájukon. Repertoárjuk egy része meghallgatható a 2011-ben kiadott *Canticum Angelorum* c. CD-jükön. A kórus tagjai amatőr énekesek, civil foglalkozásuk mellett vállalják a heti próbákat, és a liturgikus szolgálatot kéthetente a vasárnapi szentmiséken a Pálos templomban. Elsősorban ez jelenti a kórus fő feladatát, a versenyzés egy új kihívás volt számukra, s amint arról a helyezések is tanúskodnak, rögtön az élvonalban találták magukat. *„A verseny egyik nagy ajándéka volt, hogy megismerhettem ezt az együttest* – vallja meg Mindszenty Zsuzsánna egyetemi docens, Liszt-díjas karnagy, a KÓTA elnöke, a pécsi verseny egyik zsűritagja. – *Az értékes, és egyáltalán nem szokványos zene elkötelezettjeivel, egy egymás iránt és a karnagy iránt nagy szeretettel dolgozó, felelősséggel és igé-*

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Fodor Gabriella karnagy díjat vesz át Somos Csabától

nyességgel működő csapattal találkozhattam. [...] Tehetség és muzikalitás jellemzi minden megnyilvánulásukat." A többi zsűritag sem fukarkodott a dicsérettel. Somos Csaba, a Magyar Rádió Énekkarának vezető karnagya számára is az SSP volt a legnagyobb meglepetés. *„egy hihetetlenül elmélyült zenélést lehetett hallani".* Fodor Gabriellát egyenesen mágusnak nevezte. Mindszenty is hangsúlyozta a karnagy nevelői munkáját: *„A stílus mély ismerete és a hozzáértő betanítói képesség megvan a karnagyban – nem könnyű ezt átadni és fiatal énekeseket ilyen magas szintű, stílusos előadásra megtanítani."* Sőt, a zsűri elnöke, *Tillai Aurél,* professzor emeritus, Liszt-díjas karnagy szintén az *„értő és lendületes vezénylést"* dicsérte. S hogy mit lopnak a szívünkbe? *„Leírhatatlan atmoszférát"* teremtenek, úgy énekelnek, *„mint az angyalok".* Aki hallotta már őket, emlékszik rájuk.

RENDI KRÓNIKA

P. Borsos József OSPPE kitüntetése

Áder János, Magyarország köztársasági elnöke megbízásából 2013. augusztus 19-én 10 órakor Budapesten, a Nemzeti Színházban Balogh Zoltán, az emberi erőforrások minisztere a **Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat**

P. Borsos József OSPPE a díjátadó ünnepségen (fotó: Szentirmay Piroska)

kitüntetést adta át Borsos János József atyának, a Magyar Pálos Rend volt tartományfőnökének, nyugalmazott plébánosnak.

Borsos János József pálos szerzetes kitüntetési javaslatának tevékenységet és életutat bemutató részletes indokolása

Borsos János Polgáron született 1937. szeptember 21-én. Szegény, dolgos és mélyen hívő családból származik. A papi hivatás vágya már kisgyermekként megszületett a szívében. A helyi általános iskola elvégzése után az Esztergomi Ferences Gimnáziumba került, és ott érettségizett. A gimnáziumi tanulmányai az otthoni életet még nehezebbé tették a család számára, ezért a nyári szünetek számára mindig kétkezi munkával, aratással, kapálással, napszámba járással teltek, hogy valamit kereshessen, és így segíthessen a szüleinek.
1956 szeptemberében vonult be az Egri Érsekség szemináriumába, ahol harmincnyolc társával együtt kezdte meg a teológiai tanulmányait.

A kispapok között az egyik társa a szerzetesrendek feloszlatása előtt pálos novícius volt Pécsett., és titokban sokat mesélt néhányuknak az akkor már évek óta betiltott pálosokról. Az ifjú Borsos Jánosra nagy hatással volt a Pálos Rend lelkisége és magyar alapítása, szíve mélyén pedig megérezte, hogy a Jóisten erre az útra, a pálos szerzetesi életre hívja őt, így 1957-ben titokban jelölt lett. Majd a szintén titkosan végzett noviciátus után 1960-ban tette le az első fogadalmát. Ugyanebben az évben egy harmincnapos lelkigyakorlaton is részt vett néhány társával a szemináriumból, és akkor fogalmazódott meg benne az a gondolat, mely a mai napig is papi és szerzetesi élete vezérfonala: Isten iránti szeretetből áldozattá válni a magyar bűnösökért.

1961. június 18-án, az Egri Bazilikában szentelte pappá Grősz József kalocsai érsek. Első szentmiséjét 1961. június 25-én mondta szülőfalujában, Polgáron.

Felszentelt papként első kápláni helye Egyek lett. Egy év után Egyekről Hevesre került káplánnak, ahol három és fél évet töltött. Lelkipásztori munkája eredményeképpen a vasárnapi misékre több mint 400 gyerek járt, így erre már az ÁVO is felfigyelt. Emiatt Detkre helyezték át, ahol másfél évet szolgált. Innen két és fél évre Demecserbe, majd tíz hónapra utolsó kápláni helyére, Miskolcra került.

Pappá szentelésének tizedik évfordulóján Újszentmargitára helyezte az egri érsek. Újszentmargita az Egri Főegyházmegye egyik legszegényebb és legelhagyatottabb faluja volt, így nagyon nehéz helynek számított. Borsos János majdnem tizennyolc évet töltött ott. Sikerült a lebontásra ítélt templomot megmentenie, és teljesen felújítania; a plébániát is rendbe tette, és a hozzá tartozó másik faluban, Folyáson pedig egy új templomot épített. De ezeknél is fontosabb, hogy az emberek szívét megnyerte. Az utolsó években kerületi espereskén is dolgozott.

1988-ban Gyöngyöspatára helyezték, és innen látta el Gyöngyöstarjánt is. Egy évig egyedül, majd a második évtől egy pálos rendtársával volt ott, mert időközben újra engedélyezték a szerzetesrendek működését, amit azonban több helyen egyházi részről – részben az újraindulás nehézségeire, részben pedig a paphiányra tekintettel – úgy oldottak meg, hogy két-három szerzetes egy-egy plébániára költözött össze a kolostori élet megkezdéséig. Gyöngyöspatán is különböző felújítási munkákat végzett, gyümölcsöző lelkipásztori szolgálatát pedig mutatta, hogy templomba is nagyon sokan jártak. A rendszerváltás időszakának egyházi vonatkozásában nagyjelentőségű esemény volt, hogy a hazánkban hivatalos látogatáson tartózkodó, és egy újrainduló szerzetesi közösséget megtekinteni kívánó Casaroli bíboros, vatikáni államtitkár őket látogatta meg Gyöngyöspatán 1989-ben.

1990-ben már rendi elöljárója helyezte az első igazi pálos állomáshelyére, Márianosztrára, ahova még a XIV. század közepén, Nagy Lajos király idején települtek le a pálosok. Bár addigi papi élete során is mindig ébren tartotta magában a pálos lelkületet, végezte az imádságokat, eljárt a titokban tartott rendi találkozókra, lelkigyakorlatokra, erősítette szolgálati helyein a rendalapító Boldog Özséb tiszteletét, mégis nagyszerű érzés volt számára igazán hazaérkezni az addig csak titokban működő szerzetesrendi közösségbe. Ez új lendületet és erőt adott lelkipásztori munkájához is. Az újraindulás nem volt könnyű, sok falat kellett ledöntenie, mind az emberi lelkekben, mind pedig a valóságban. Tizenkét évig vezette a márianosztrai plébániát és a kolostori közösséget, ezalatt teljesen felújította a templomot, a plébániaépületet és a kálváriát. A márianoszrai börtönben éveken át börtönlelkészi szolgálatot is végezett. Márianosztrán kezdte el a pálos lelkiséghez olyannyira kapcsolódó engesztelést Szent István király országa népéért, mely engesztelésekre és a búcsúkra az egész környékről, még Budapestről és a Felvidékről is minden alkalommal számtalan zarándok érkezett. Márianosztra nagyon közel

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

van a Felvidékhez, így aktívan belekapcsolódott a felvidéki magyarság lelkipásztori ellátásába, sorra járta a felvidéki falvakat és szentmiséket, lelkigyakorlatokat tartott. A fiatal pálos generáció több Felvidékről érkezett tagja is ilyen módon, rajta keresztül ismerkedett meg a pálosokkal, és vált e szerzetesrend tagjává.

2002. június 1-jével a Pálos Rend generálisa kinevezte a Pálos Rend Magyar Rendtartományának tartományfőnökévé. Az egykori lelkigyakorlaton megfogalmazódott gondolattal vette át a tartomány vezetését: Isten iránti szeretetből áldozattá válni a magyar bűnösökért. Fontos feladatának tartotta a pálos lelkiségi vonások további erősítését, különösen az engesztelésnek, valamint a nemzetünkért való imádság gondolatának az elmélyítését. Vallotta, hogy a pálosoknak, mint magyar alapítású szerzetesrendnek Isten irgalmát kell kiesdenie a nemzet megmaradásáért és megerősödéséért, így a pálos szerzetesnek imájával és élete felajánlásával kell Szent István király országa népét Jézus Krisztus elé vinnie, hogy lelki nehézségeiből meggyógyuljon, és szeretetben, boldogan, békés életet éljen.

Tartományfőnökként a Pálos Rend Magyar Rendtartományának lelki értelemben vett erősítése mellett továbbra is nagy gondja volt az épületek, a templomok és a kolostorok felújítására, rendbetételére. Tartományfőnöksége idején új kolostor épült fel a noviciátus számára Pálosszentkúton, valamint visszakerült pálos tulajdonba a budapesti kolostor épülete és Kesztölc-Klastrompusztán a rendalapító Boldog Özséb által emelt első pálos kolostor és templom romjainak a területe. Tartományfőnöki működésének időszakában a többi magyarországi pálos kolostor és templom jogi helyzetét is rendezték.

Mindeközben fáradhatatlanul végezte lelkipásztori szolgálatát is. Mindig közvetlen kapcsolatot tartott a hívekkel, misézett, keresztelt, esketett, temetett.

Tartományfőnöki szolgálatát követően, 2008-ban újból Márianosztrára került vissza, ahol 2013 nyaráig mint a kolostor házfőnöke és a község plébánosa működött. Nagy lendülettel vetette bele magát újra a helyi lelkipásztori munkába, és tovább mentette, tette rendbe és újította fel a helyi egyházi értékeket. A rendtársai, az egyházmegyés papok és a hívek megbecsülésétől és szeretetétől körülvéve Márianosztrán ünnepelte 2011-ben az aranymiséjét, 2012-ben pedig a 75. születésnapját. Kimagasló munkájának nagyszerű eredménye volt, hogy az Apostoli Szentszék 2012-ben „Bazilika Minor" címet adományozott a márianosztrai kegytemplomnak.

A fentiek alapján egész életútjának és kimagasló jelentőségű tevékenységének elismeréseként Borsos János pálos atyát kiemelkedően méltónak tartom magas magyar állami kitüntetés elnyerésére.

Pécs, 2013. április 24.
P. Bátor Péter Botond OSPPE
tartományfőnök

•

P. Bolváry Pál OSPPE emléktáblája a pálos templomban pécsett

P. Bolváry Pál OSPPE emléktáblája a pálos templomban pécsett

Bolváry Pál atya emlékére 2013. június 19-én Dr. Udvardy György megyés püspök, Bíró László tábori püspök és Bátor Botond pálos tartományfőnök szentmisét mutatott be a pécsi pálos templomban majd Pál atya előtt tisztelegve emléktáblát lepleztek le a zsúfolásig megtelt templomban.

•

P. Vizi András OSPPE kinevezése

2013. június 1-jével P. Bátor Botond tartományfőnök márianosztrai házfőnöknek, dr. Beer Miklós váci megyéspüspök pedig márianosztrai plébánosnak nevezte ki P. Vizi Andrást.

•

Pünkösdi Ifjúsági Találkozó Pálosszentkúton

fotó: parazskozpont.hu

Május 17-én és 18-án „A hit hat" címmel az idén is megrendeztük a Pünkösdi Ifjúsági Találkozót Pálosszentkúton. A kétnapos találkozó programjait, amelyen kétszázötven fiatal vett részt, a Parázs Pasztorális Központ szervezte. A kecskeméti székhelyű egyesület 2012 januárja óta működik Dr. Bábel Balázs Kalocsa-kecskeméti érsek főpásztori áldásával.

•

Lelkigyakorlat családoknak Pálosszentkúton

Május 31. és június 2. között Bíró László püspök atya tartott lelkigyakorlatot a családoknak, melyen mintegy százhúsz fő vett részt, köztük számos többgyermekes család. A lelkigyakorlat részeként a püspök atya megáldotta a Házaspárok Útját, amely a keresztút stációihoz hasonló, 15 állomásos út. A kegyhely nagy területén kialakított útvonal segíthet a házaspároknak időt és alkalmat találni arra, hogy együtt legyenek, és elgondolkozzanak a házasság szentségének titkán, és segíthet abban is hogy megtalálják itt a megerősödés, az újraindulás lehetőségét is.

•

Pálos hónap a Párbeszéd Házában májusban

A Jezsuita Rend budapesti Párbeszéd Házában a különböző szerzetesrendeket bemutató új programsorozat keretében öt alkalommal a pálosok mutatkoztak be 2013 májusában.

•

A Fekete Madonna Zarándokvonat

2013. június 24-én immár harmadszor indult útjának a négynapos vonatos zarándoklat Częstochowába. A zarándoklat lelki vezetői Dr. Beer Miklós, Dr. Katona István és Tamás József püspök atyák, valamint Bátor Botond pálos tartományfőnök voltak.

•

Keresztény motoros zarándoklat – egy motoros beszámolója

Emlékezetem szerint 2008 tavasza lehetett, amikor feleségem, aki Petőfiszálláson tanított akkor, említette, hogy pálosszentkúti atyák tartják a hittan órát az iskolában. Ebben még semmi meglepő nem volt, de amikor úgy folytatta, hogy ezek az atyák motoroznak – akkor már felkaptam a fejemet. Mivel abban az időben finoman szólva is jobban gyakoroltam a motorozást, mint a vallásomat, belső indíttatást éreztem, hogy személyesen találkozzam ezekkel a „motoros" atyákkal. Felkeltették a kíváncsiságomat. Aztán találkoztam az akkori pálosszentkúti házfőnökkel, Botond atyával, aki beszélgetésünk második mondatában megkért, segítsek egy motoros találkozó szervezésében…

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

S az idén július 12. és 14. között immár hatodik alkalommal rendeztük meg a motoros zarándoklatot Pálosszentkúton. Pénteken zenés imádsággal indultak a programok, szentmise az ún. lourdes-i barlangnál volt. A találkozón egy motoros házaspár tanúságtételét és Kertész-Bakos Ferenc, valamint Eperjes Károly színművész előadásait hallhattuk, esténként pedig a *Nem adom fel* és a *Misztrál*, a *SzeRBuSz* és a *T-Band* adott koncertet, valamint megnézhettük *„4 érzék"* színház és a tűzzsonglőrök előadását. Az idei motoros felvonuláson, amely a kiskunfélegyházi Ótemplomhoz indult, mintegy 260 motoros vett részt. A vasárnapi szentmise után Vezér Ferenc atya sírjához vezetett körmenet zárta a motoros zarándoklatot. Minden motoros és minden vendég nevében köszönjük a pálos atyáknak az idei találkozót is! Ha az Isten is úgy akarja, jövőre is ott leszünk!

•

Mária Magdolna búcsú a salföldi pálos romoknál

A salföldi pálos kolostor romjai (fotó: Török Máté)

2013. július 20-án 18 órakor ünnepélyes magyar gregorián szentmisét mutatott be P. Bátor Botond pálos tartományfőnök az egykori salföldi pálos kolostor romjainál.

•

Szent Jakab-búcsú

Az elmúlt évek hagyományaihoz hasonlóan Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódóan az idén is gyalogos zarándoklatot szervezett a Magyar Pálos Rend 2013. július 21-én a Jakab-hegyre, a Mecsekbe, a pálos kolostor romjaihoz. Az ünnepi szentmise 12.30-kor kezdődött az 1225-ben alapított egykori kolostor romjainál. A szentmisét P. Bátor Botond tartományfőnök mutatta be.

•

A pálos szerzetesek lelkigyakorlata

A pálos szerzetesek szokásos éves lelkigyakorlata 2013. július 15. és 20.között volt a a pálosszentkúti pálos kolostorban. A lelkigyakorlatot főtisztelendő Dr. Kránitz Mihály professzor úr tartotta.

•

HungaRio Pécsett

A katolikus Ifjúsági Világtalálkozó idén Rio de Janeiróban kapott helyet. A nagy távolság ellenére a magyar fiataloknak kitűnő lehetőségük volt a bekapcsolódásra a brazíliai összejövetelbe, mégpedig a Mecsek lábánál, Pécs városában. Az MKPK Ifjúsági Bizottsága és a Pécsi Egyházmegye a baranyai püspöki székvárosban szervezte meg a világtalálkozóval egy időben zajló magyar ifjúsági tábort HungaRio néven 2013. július 24–28. között. A program a rióihoz hasonlóan épült fel: a délelőtti katekézisek és szentmisék után ifjúsági fesztivál keretében 25 helyszínen, 70 féle program közül választhattak a fiatalok: különböző műhelyek, előadások, koncertek, táncházak, a magyar kultúrához és a vendéglátó Pécs történeti értékeihez kapcsolódó programok színesítették a kínálatot.
A mintegy 1500 résztvevőnek alkalma nyílt a pálosokkal való találkozásra is. A „templomok éjszakáján", július 26-án a Szent Imre-templomban a *Schola Sancti Pauli* egy különlegesen szép, változatos, a hallgatóságot is bevonó műsorral adott ízelítőt a pálos liturgia és szakrális zene felemelő szépségéből. Ugyanebben az időben, az éjszakai erdő mélyén zarándokcsapat szerzett felejthetetlen élményeket pálosok társaságában, fölfelé bandukolva a Jakab-hegyi

romokhoz. A nagyszámú érdeklődők bátor, derék hadát András atya és Bulcsú testvér vezette, és látta el lelki táplálékkal. Akik pedig a Lyceum templomot választották, szentségimádáson és közbenjáró imádságban vehettek részt János atya jelenlétében, a Betánia Közösség vezetésével. A helyszíneken János atya, Csanád atya, Levente atya, Mihály atya és András atya biztosították a szentgyónási lehetőséget.
A pálosok megtalálhatók voltak a székesegyház előtti parkban felállított sátrakban is. Az atyák és testvérek, valamint az erdőkürti nővérek, akik szintén képviselték a pálos lelkiséget, a találkozó napjaiban szépszámú fiatallal találkoztak. Többen érdeklődtek a rend történelme iránt, de meghallgatásért, szentgyónásért, valamint lelki beszélgetésre, hivatástisztázás végett is sokan választották a pálos sátrakat.

•

Szent Lőrinc-búcsú Budaszentlőrincen

2013. augusztus 4-én, 16 órakor P. dr. Aczél László Zsongor OSPPE ünnepélyes, Szent Lőrinc-napi szentmisét mutatott be a budaszentlőrinci pálos kolostor romjainál.

•

Kisboldogasszony napi búcsú Pálosszentkúton

2013. szeptember 7-8. Kisboldogasszony napi búcsút tartottunk Pálosszentkúton.

•

Szentmise Klastrompusztán

2013. szeptember 15-én, vasárnap 12 órakor ünnepi, búcsúi szentmisét tartunk a Szent Kereszt tiszteletére emelt klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál. A szentmisét P. Csóka János pécsi házfőnök mutatja be.

•

PÁLOS70

PÁLOS70 - 2012 - Normafa (fotó: Juhász József)

Az idén is végigjárjuk utunkat a fehér barátok nyomában – Szeretettel hívunk és várunk mindenkit családjával, barátaival együtt a PÁLOS70-re, aki zarándokolni, teljesítménytúrázni vagy egyszerűen kirándulni szeretne egy jót! Az időpont: **2013. október 4–5–6.** A Budapest (Sziklatemplom) – Márianosztra útvonal **nyolc különböző szakaszából**, mindenki szándékának, kedvének, erőnlétének megfelelően választhat a különböző hosszúságú távok és a különböző nehézségű szakaszok közül. Különösképpen hívunk mindenkit a „Magyarok Nagyasszonya" vezetett zarándoklatra, amely az utolsó nap reggelén indul Szobról és 7 km megtétele után érkezik a márianosztrai búcsú nagymiséjére. Ez a vasárnapi zarándoklat beépül a háromnapos Fehér Barátok zarándoklatba, és megkoronázza azt. Bővebb információ és jelentkezés a *www.palosrend.hu/palos70* címen. Szeretettel várunk mindenkit!

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Könyvasztal a rászorulókért

A Sziklatemplomban néhány hete könyvasztalt helyeztünk el, amelynek révén a rászorulókat segítő kört szeretnénk működtetni. Kérjük ezért a kedves híveket, hogy feleslegessé vált szépirodalmi, lelkiségi, teológiai vagy

más értékes tartalmú szakirodalmi könyveiket lehetőség szerint hozzák be adományként a sekrestyébe vagy adják át a templomőröknek. A könyveket az átvétel után a pálos atyák és testvérek helyezik ki az asztalra, ahonnan más kedves hívek és látogatók csekély adomány ellenében (100 vagy 300 Ft), elvihetik a számukra érdekes köteteket. Így azt is lehetővé tesszük, hogy olcsóbban juthassanak értékes olvasnivalóhoz szegényebb testvéreink. A könyvekért adományozott pénzt a Szent Antal-perselybe kérjük bedobni. Az így befolyt összegből – mint már eddig is – a rászorulókat támogatja a Magyar Pálos Rend – pl. gyógyszer megvásárlásával vagy hajléktalanszállóra való befizetéssel. Előre is köszönjük!

•

Páloskert Gálosfán

A Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz (+36 20 4939 083).

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaaz@gmail.com.*

•

A Sziklatemplom várja ministránsok jelentkezését

A budapesti Sziklatemplom pálos atyái szeretettel várják azoknak a fiúknak és férfiaknak a jelentkezését, akik ministránsként szeretnének szolgálni az oltárnál. Jelentkezni a sekrestyében lehet.

• •

PÁLOS PROGRAMOK

2013. szeptember – 2013 decembere

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *csütörtökönként* – 18.30-kor: a szemlélődő ima útjai – dr. Aczél László Zsongor pálos atya vezetésével
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *szeptember 11.* – 17 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Füzér község. A községet bemutatja Horváth Jenő polgármester. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *október 8.* – 20 óra: Szilatemplom búcsúja. Az ünnepi szentmisét bemutatja: Dr. Horváth István nagyprépost, esperes, pellérdi plébános. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *november 6.* – 17 óra: szentmise, melyet követően élménybeszámoló lesz a Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának kárpát-aljai zarándokútjáról. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *december 14.* – 17 óra: szentmise, melyet követően a Schola Sancti Pauli adventi koncertje. Vezényel Fodor Gabriella. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

• •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- *szeptember 22.* – 10 óra 30-kor: A Fájdalmas Szűzanya kálváriai kápolna búcsúja
- *október 6–7.* – 10 óra 30-kor: A Magyarok Nagyasszonya ünnepe főbúcsú és a Bazilika Minor cím kihirdetésének búcsúja
- *október 20.* – 10 óra 30-kor: A betegek és az idősek zarándoklata a betegek szentségének közös kiszolgáltatásával
- *november 13.* – 10 óra 30-kor: Imakilenced nemzetünkért, a papi és a szerzetesi hivatásokért
- *december 8.* – 10 óra 30-kor: A Szeplőtelen fogantatás ünnepe, a Mária-lányok hálaadó szentmiséje a fogadalmuk megújításával
- *december 29.* – A Szent Család ünnepe; a jubiláló házaspárok és özvegyek hálaadó szentmiséje és találkozója

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első pénteken* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *szeptember 7–8.* – Kisasszonyi Búcsú
- *szeptember 17.* – Nők gyalogos zarándoklata Jászszentlászlóról
- *szeptember 21.* – Szent Hubertus zarándoklat, vadásznap
- *október 8.* – Magyarok Nagyasszonya napi búcsú
- *november 10.* – 8.30: Magyar Szentek és Boldogok kápolna búcsúja

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmisék a papi és szerzetesi hivatásokért
- *minden hónap első vasárnapja* – 14.30: szentmise siketek részére jelbeszéddel
- *szeptember 13.* – 18 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Füzér község. A községet bemutatja Horváth Jenő polgármester. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *október 11.* – 18 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Kurityán község. A községet bemutatja Sziráczki Sándor polgármester. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *november 10.* (vasárnap!) – 15 és 18 óra között a Pálos Baráti Kör lelki délutánja Az elmélkedéseket tartja: Dr. Varga Lajos váci segédpüspök. 18. órakor a Pálos (Szent Imre) Templom búcsúja az ünnepi szentmisét bemutatja: Dr. Varga Lajos váci segédpüspök
- *december 14.* – 17 óra: szentmise, melyet követően a Schola Sancti Pauli adventi koncertje. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÉCS
Lyceum-templom

- *Minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor: a karizmatikus megújulás közösségeinek szentmiséje.
- *november 1-jén és 2-án* a templom és az urnatemető 9-18 óráig látogatható. Szentmisék: november 1.: 10.45; november 2.: 10.45 és 17 óra.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

A pálos templomok miserendje

2013. szeptember – december

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án – 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

• • •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

• • •

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

• • •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise a tanévben: 10 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

Az adventi idő miserendjéről (rorate) templomainkban adunk tákékoztatást.

„…őbenne illatozik az angyali szüzességnek fehér lilioma, a mély alázatosságnak kedves violája, a szemérmetességnek ritka tulipánja, a bölcsességnek szüntelen zöldellő rozmaringja, az engedelmességnek alacsony narcissusa, egyszóval és leginkább a búzgó szeretetnek gyönyörű rózsája, melyben mint minden virágok Királynéjában még magának is annyira kedve tölt, hogy dicséretes mivoltára s kívánatos minéműségére nézve nem különben, mint amaz vers-szerzőktől fabulázott narcissus, titkos értelmű rózsává akart változni, Rosa mystica…”

Csúzy Zsigmond pálos szerzetes: Gyönyörűségek kertje, részlet (1723)

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A borító *Terpó Veronika* fotójának felhasználásával készült.

ISSN: 2062-1094

Felelős kiadó: *Bátor Botond* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *dr. Aczél László Zsongor* OSPPE, *Bátor Botond* OSPPE, *Sarbak Gábor* és *Sudár Annamária* • Nyomdai előkészítés: *Legeza László* • Grafika, tipográfia: *Török*

2013. tavasz • *15. évfolyam 1. szám*

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

A hit évében vagyunk

rendünk múltjából

- *A Sziklatemplom története, 11. rész 1990–1991*
- *Bolváry Pál pálos atya ítéletének semmissé nyilvánítása*
- *Megemlékezés Rauch László Attila atyáról a Sziklatemplomban 2013. március 20-án*

pálos lelkiség

- *Két hónap a Székelyföldön*

pálosokról, pálosoktól

szépirodalom, kultúra

- *Ivasivka Mátyás – Gérecz Attila: Boldog Özséb himnusz*
- *„A tradíció az, ami nekünk lehetőséget ad.” – a pálos misebor*

rendi krónika

pálos programok

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ

A hit évében vagyunk

P. UDVARNOKY LÁSZLÓ
ISTVÁN OSPPE

A hit évében vagyunk. Kegyelemmel teljes idő. Lényünket, életünket érinti, hiszen „Az igaz a hitből él." (Róm. 1,17) Csak a hitből fakadó cselekedetek üdvözítenek. Érthető, mert aki a hite alapján gondolkodik, dönt, az meghajol Jézus személye előtt, aki a hit szerzője és bevégzője (Zsid. 12,2). Ahogy Jézus emberi akaratával meghajolt az Atya előtt, engedelmeskedett, teljes egységben volt vele, azaz megdicsőítette, így mi sem tehetünk másként, ha egységben akarunk lenni az Atyával. Mert, ha a magunk feje alapján élnénk, nem Istent, hanem magunkat dicsőítgetnénk. Ha megnyugtató jövő elé akarunk nézni, akkor életünket a hitre és szerzőjére, Jézusra kell alapozni. Nem tanrendszer, hanem „személy" vezet, erősít minket. Szükséges az erősítés, mert komoly ellenszélben kell élnünk. Körülvesz az istentelenség. A törvényhozók a természeti törvényekkel – melyek alól nincs felmentés – ellentétes törvényeket hoznak, melyekkel a közösség életét alattomos módon elviselhetetlenné teszik.

Szerzetestársai is köszöntötték a tavaly 70. születésnapját ünneplő István atyát – középen. (fotó: Fodor Erika)

A hit évében vagyunk. Közösen erősítenünk kell katolikus elkötelezettségünket. „A hit az az isteni erény, amelyben értelmünkkel és akaratunkkal ráhagyatkozunk Istenre és elfogadjuk a tőle kapott kinyilatkoztatást." (Kiskatekizmus 246. kérdése.) Jézuson keresztül az Atya teljesen kinyilatkoztatta nekünk magát mindabban, amire szükségünk van az üdvösségre. Megmutatta szeretetét, irgalmát Fia elküldésében. Jézus megmutatta szeretetét az Atya iránt tökéletes szeretetében, mely a mi megváltásunkat eredményezte. Ez a szentek közössége. A hit és a karitász ikertestvérek. Mondhatnám: sziámi ikrek, mert egyik a másik nélkül nem létezhet.

A hit évében vagyunk. Jézus mindent átadott az Egyháznak az apostolokon keresztül. Hitünk tartalmát – hogy mit hiszünk – Egyházunk adja elénk tanításában, rendelkezéseiben, életében.

Hitünk igazságait a katekizmus fogalmazza meg. Ha öntudatos hívő akarok lenni, feltétlenül tanulmányoznom kell a katekizmust. Minél többet foglalkozom hitünk igazságaival, annál melyebben látom a szentháromságos élet boldogságát, mely megmelegíti szívemet. Képes leszek ellenállni a kísértéseknek.

A hit évében vagyunk. Jézus lelkületét érdemes szemlélni. A vele való egységben őszinte hódolatunk lehet az Atya előtt. Jézus lelkülete a húsvéti misztériumban mutatkozik meg legjobban. Engedelmessége az Atya iránt szenvedésében és halálában vált visszavonhatatlanná. Így megdicsőítette az Atyát. Feltámadásával és mennybemenetelével szintén az Atyát dicsőítette meg. Így derült ki, hogy Isten az akaratában nem kegyetlen, hanem a kiteljesülésünket, megdicsőülésünket szorgalmazza.

A liturgikus év állítja elénk Jézus lelkületét: Ez Krisztus egész misztériumának emlékezete. Egyben a megváltás szent megemlékezése. Az egész liturgikus év csúcspontja a Szent Három Nap. Ebben ünnepeljük Krisztus húsvéti misztériumát. Ezért hitemben határozottan tudok fejlődni, ha a katekizmus tanulmányozása mellett ünnepeink hittartalmát is keresem. A szentmise, a zsolozsma mind-mind egy ablak hitem gazdag világára. Ezen az ablakokon betekintve egyre jobban hasonlíthatok Jézusra, hogy megváltottságomból üdvösség lehessen.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 11. rész

1990–1991

P. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR OSPPE

1990. december 10. Magyar Máltai Lovagok *Dr. Paskai László* bíboros, prímás, esztergomi érsek, *P. Máthé Tibor Péter* rendfőnöki megbízott, *P. Imre János Csanád* házfőnök, P. *Dr. Aczél László Zsongor* templomigazgató és az ünneplők jelenlétében *Tabódy István* tb. főesperes, máltai káplán, bicskei plébános szentmisét mutatott be, melynek keretében *Kállay Kristóf*, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke az arab származású, Londonban élő Akram Shamast lovaggá avatta.

Az oltárnál Tabódy István tb. főesperes és P. Dr. Aczél László Zsongor

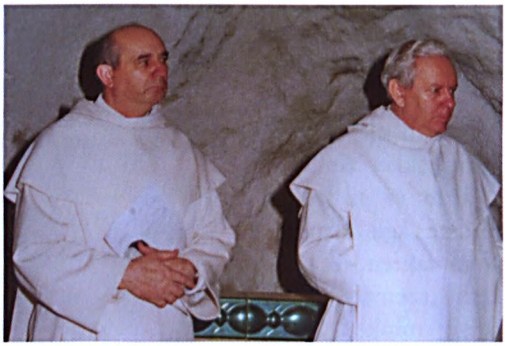

P. Csanád házfőnök és P. Péter rendfőnöki megbízott

1990. december 10. Szerzetesi kápolna *P. Imre János Csanád* házfőnök szorgoskodása nyomán beköltözött a szentségi Jézus is a sziklakolostorba. A szerzetesi zsolozsma, elmélkedés és adoráció helye eddig a Sziklatemplomban volt. Mostantól az emeleti ún. generálisi szoba melletti rész középső cellájában rendezték be a szerzetesi kápolnát. A tabernákulumot a Soltvadkerten és Pusztamonostoron működött Krisztus Király-nővérektől kapták –, akik közül három Egerben él kb. 90 évesen – *Leopold Miklós* közvetítésével, akit a nővérek vállaltak gondozásra. A tabernákulumot egy könyvpolcból kialakított állványra helyezték, melléje ezüst gyertyatartókat, mögéje pedig ezüst keresztet. Ezeket a kegytárgyakat a Sziklatemplom 1951. évi kifosztása után a hívek megmentették, majd visszajuttatták *P. Dr. Gyéressy Béla Ágostonhoz,* aki 1956. július 3-án szabadult a váci börtönből. Ő ezeket *P. Zsongorra* bízta, aki mint püspöki szertartó és titkár a Székesfehérvári Egyházmegyei Hatóságnál helyezte letétbe, 1990-ben pedig visszakapták a tárgyakat a pálosok. A kereszt mellett jobbról és balról Remete Szent Pál és Boldog Özséb kis képe látható, amelyeket *Szabó László* konfráter festetett barokk faragványra, s ajándékozott a Sziklakolostornak. Balra az ablak felé a Sátántipró Szeplőtelen Szűz szép szobra áll, amelyet *P. Csanád* hozott a kolostorba. A raktárszoba felé eső falra *Festy Masa* 1945-ben festett Szent István királyt, Szent Gellértet és Boldog Özsébet ábrázoló triptichonja került. Kissé megviselte a múlt, elferdült, még nincs restaurálva. *Molnár Istvánhoz* került 1951 után a tüskevári plébániára, majd pálos konfráterként és veszprémi kanonokként bízta rá *P. Zsongorra*, aki aztán a Sziklatemplomba hozta 1990-ben.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1990 karácsonyán
a *P. Zsongor* által vezetett felnőtt hittancsoport résztvevőivel *Ujházi Edina* és társnői a tékozló fiú történetét adták elő modern feldolgozásban.

1991. január 1. Dr. Kada Lajos c. érsek,
a Szentségi és Istentiszteleti Kongregáció titkára – *P. Zsongor* (az Országos Liturgikus Tanács titkárának) felkérésére 17 órakor szentmisét mutatott be a zsúfolásig megtöltött Sziklatemplomban. A Boldogságos Szűz Mária istenanyai méltóságáról beszélve felhívta a hívek figyelmét az anyai hivatás fontosságára, felemelte szavát a nemzetpusztító művi abortusz gyakorlata ellen, sürgette a lelki megújulást, amely *II. János Pál* pápa magyarországi látogatásának előkészülete, de egyben eredménye is kell hogy legyen. Isten áldását kérte a pálos atyák apostoli munkájára, a Sziklatemplomra s az ide látogató hívekre.

1991. január 5. Dr. Paskai László
bíboros, prímás, esztergomi érsek elsőszombati ájtatosságot tartva rózsafüzért imádkozott a hívekkel, majd 17 órakor szentmisén kérte Isten áldását a hívekre, a pálos közösségre.

P. Zsongor, Esterházy László és dr. Paskai László

1991. február 21. Meditációs tanfolyam
indult *P. Zsongor* javaslatára *Dr. Kürthy Pál* szervezésben a sekrestye előtti Szent István teremben, minden negyedik csütörtökön. A szép számú érdeklődőre való tekintettel a későbbiekben a templomban tartják az előadásokat, amelyekbe *Dr. Száz Ilma*, illetve további előadók is bekapcsolódtak.

1991. március 25. Jáki Szaniszló,
a világhírű, Templeton-díjas magyar származású amerikai tudományfilozófus, bencés szerzetes, teológus, fizikus, egyetemi tanár, a Pápai Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja látogatta meg a Sziklatemplomot a New Jersey állambeli Princetonból.

1991. július 2. P. Roman Maiewski és Fr. Marian Waligóra
Częstochowából a Sziklakolostorba érkeztek a magyar nyelv tanulására.

1991. augusztus 4. Szentmise Budaszentlőrincen Remete Szent Pál tiszteletére
Ujházi Simonné Ledó Erzsébet, a pálosok történelmének lelkes kutatója, aki a Pilisi Parkerdő Gazdaságnál diszpécserként dolgozott, lelkesen kísérte a budaszentlőrinci ásatásoknál 1985-ig *Zolnay Lászlót*, majd utána *Bencze Zoltánt*. A romtemplom sorsát szívén viselve, felvetette, hogy milyen szép lenne, ha a pálos atyák szentmisét mutatnának be a romtemplomban. Így 1991-ben, a rendszerváltás után először, a Szent Lőrinc vértanú augusztus 10-i ünnepéhez közel eső vasárnapon *P. Dr. Aczél László Zsongor* misézett az egykori pálos főmonostor romtemplomában. A szentmise után *Bencze Zoltán* régész tartott előadást a budaszentlőrinci monostor történetéről. (A pálos atyák azóta augusztus első vasárnapján a romtemplomban évente megemlékeznek rendjük atyjáról, s ugyanakkor az egybegyűlt hívek mindig hallhatnak ismertetést valamely pálos témáról egy-egy szakavatott előadótól. Különösen kiemelkedő volt a 2000. jubileumi esztendő, amikor a monostor alapításának 700. évfordulójáról emlékeztek meg bensőséges ünnepléssel.)

1991. október 5. Dr. Váralljai Csocsán Jenő ezüstmiséje
A görög katolikus lelkész, aki az Oxfordi Egyetemen demográfiát ad elő, pappá szentelése 25. évfordulóját ünnepelte a Sziklatemplomban, ahová gyermekkorában sokszor járt, s most görög rítusú szentmisével adott hálát. Örömmel számolt be arról, hogy Remete Szent Antal és Szent Pál követőinek ma is monostora van Egyiptomban, amelyek a Kr. u.

4. században épültek a Vörös-tenger melletti Galala Al-Kiblíjja hegy lábánál. Mindkét kolostor ma is az egyiptomi kopt egyház legszentebb helyei közé tartozik.

1991. augusztus 16-20 között II. János Pál pápa Magyarországon járt.

A pápa magyarországi meghívását három évvel korábban augusztus 20-án jelentette be *Paskai László* bíboros a budapesti Szent István-bazilika előtti téren. A pápalátogatás főpróbája Mindszenty József újratemetése volt Esztergomban, amikor a hercegprímás földi maradványait 1991. május 4-én ünnepélyesen hazahozták Máriazellből. Az Esztergomban, Pécsett, Szombathelyen és Máriapócson bemutatott pápai misék lehetővé tették, hogy az elszakított országrészekben élő magyarság is részese legyen az eseményeknek. Augusztus 20-án Budapesten, a Hősök terén a közel félmillió hívő előtt bemutatott szentmise végén a Szentatya megismételte a Szent István-i ország fölajánlást, majd mivel az előző nap államcsínyt kíséreltek meg Gorbacsov ellen, a Szentatya kitért erre ez eseményre, és méltatta Gorbacsov érdemeit. Tény, hogy a Szovjetunió elnökét másnap kiszabadították krími házi őrizetéből és visszahelyezték hatalmába. Látogatásával a Szentatya a keresztény élet kibontakozását akarta segíteni, és arra hívta fel a figyelmet, hogy csak keresztény alapokon nyugodhat az egyéni, a társadalmi és a politikai élet egészséges fölépítése.

A pápa budapesti miséjére hazalátogatott Amerikából P. Bolváry László Pál, amikor is találkozott P. Dr. Aczél László Zsongorral, aki meghívta őt, hogy visszautazásáig lakjék a Sziklakolostorban. A Historia domus-ba Pál atya következőket írta: „1950. szeptember 1-jén indultam el a sziklatemplomi kolostorból a hosszú, göröngyös keresztútra. 1991. augusztus 21-én boldog lélekkel léptem át újra a visszakapott rendház és Sziklatemplom küszöbét. Istennek legyen hála. Fr. Bolváry Pál 4135 Chatsworth Ave. Pittsburgh, Pa. 15207-1564. USA."

Ugyancsak leírta *A ház története* című könyvbe a „Dicsérő énekünk az egekbe száll ..." kezdetű himnuszt Remete Szent Pálhoz, melynek szövegét Ivasivka Mátyás (Pécs) zenésítette meg, továbbá az „Esztergomi Boldog Özséb, halld fiaid szent énekét ..." kezdetű himnuszt Boldog Özsébhez, az „Áldozzunk, hív keresztények ..." egyházi népének dallamára. Pál atya ezt a két himnuszt a kőbányai Gyűjtőfogház magánzárkájában állította össze, és sok százszor elmondva jegyezte meg, mert sem ceruza, sem papír nem állt rendelkezésére.

Bolváry Pál pálos atya ítéletének semmissé nyilvánítása

P. Aczél László Zsongor OSPPE; Sudár Annamária

A jövő év áprilisában lenne 90 esztendős P. Bolváry László Pál OSPPE (1924. április 13. – 2001. február 1.), akit koholt vádak alapján 1961-ben ítélt börtönbüntetésre a kommunista hatalom. A Pécsi Törvényszék Bátor Botond tartományfőnök atya kérelmére a *„Bolváry László elítélt büntető ítéletének semmissé nyilvánítása iránti eljárásban"* az egykori ítéletet semmisnek nyilvánította 2013. március 27-én.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Bolváry Pál atya 1942. augusztus 4-én Pécsett lépett be a pálos rendbe. 1947. augusztus 10-én Pétery József, váci megyéspüspök Kiskunfélegyházán szentelte pappá. 1948-ban, mint cserkésztiszt, vállalta a föld alá kényszerített pécsi cserkészcsapatok tagjainak lelki gondozását. Közvetlen, derűs egyénisége, igénytelensége és fáradhatatlan szolgáló készsége a cserkész lelkipásztorok példaképévé tette. 1999-ben kelt utolsó írásában ezt olvashatjuk minderről: „Legfőbb célunk a *lelki alapállás*, a kegyelmi állapot megteremtése, az Isten jelenlétének állandó tudata volt. Legtöbb

kiscsoportunknál (törzs=örs) az indián romantikát valósítottuk meg. Ezért a Mennyei Atya fedőneve: *Nagy Szellem* volt, míg Jézus a *Tüzes Szív Testvér*. A Szentléleknek *Mennydörgés Madár* volt az álneve. A törzs tagjai az ő jelenlétükben törekedtek járni, élni."

P. Bolváry László Pál OSPPE

Amikor 1950. június 9-én internálták a pécsi pálos szerzeteseket, Pál atya nem volt közöttük, mert elöljárója egy nappal előbb Budapestre küldte, de tiltott határátlépési kísérlet miatt még abban az esztendőben három év börtönbüntetésre ítélték. Súlyos megpróbáltatások után Pál atya 1952. december 24-én szabadult, s ettől kezdve 1956. február 28-áig a Magyarországon titokban működő pálosok vezetője, rendfőnöki megbízott volt. 1961. február 6-án éjszaka – „titkos és illegális cserkészkedés" miatt – újból letartóztatták, és a „népi demokrácia megdöntésére irányuló szervezkedés" címén „hat év börtönre, az egyes jogok gyakorlásától tízévi időtartamra és teljes vagyon elkobzásra" ítélték. Szabadságvesztését 1961. február 6. napjától (előzetes letartóztatásától) 1963. március 27. napjáig töltötte le. Ekkor a Népköztársaság Elnöki Tanácsának a „Közkegyelem gyakorlásáról szóló 1963. évi 4. számú törvényerejű rendelete 1 §/1/bekezdés d/ pontja" alapján szabadlábra helyezték.

Pál atya így emlékezik vissza a szabadulás előtti időkre *Rabláncon Krisztusért* című 1992-ben megjelent könyvében: „Január közepén, 1963-ban, Sátoraljaújhelyre vittek. Itt ekkor csak négyen voltunk papok: Dr. Lénárd Ödön piarista, v. Kölley György, Tabódi János és én. Először az írástudatlan cigányok tanításánál akartak minket alkalmazni, de a nevelőtiszt nem egyezett ebbe bele. Ezért a varrodába kerültünk. A »norma« itt is a csillagoknál volt. Az 1x1 méteres angin párnahuzatból 8 óra alatt 400-at kellett megvarrni. Később, amikor szalmafejvánkosokat (50 százalék len és 50 százalék kender) kellett készítenünk, megkértük az őrmestert, hogy mi nem normára, de pontosan dolgozunk és ketten szeretnénk (Lénárd Ödön és én) egy brigádban lenni. Beleegyezett, mert mi igazán minőségi munkát adtunk ki a kezünk közül.

1963. március 24-én reggel nagyon későn volt ébresztő. Az egyik házimunkás besuttogott a cirklin, hogy sokan szabadulni fognak. Izgatottan vártuk a reggelit. Utána mindenkit kivezényeltek a folyosóra és az intézetvezető kihirdette a »nagy amnesztiát«."

Szabadulása után Pál atya Pécsre ment, s az Ágoston téri templomban lett sekrestyés, ahol Bolyós Ákos pálos atya volt a kántor. Pál atyát ebben az időszakban is figyelték, követték, majd 1967-ben ismét házkutatást tartottak nála: „Minden könyvet, jegyzetet, gépírópapírokat és az írógépet magukhoz véve engem is magukkal vittek a rendőrségre. Elkezdődtek a kihallgatásaim, délelőtt és délután. Nem tartóztattak le, de naponta kétszer kellett bemennem a »fehér házba« [Pécsett az ÁVO épületét nevezték így, amelynek bejárata fehér terméskőből van kirakva, illetve abban az időben maga az épület is fehér volt; ma Megyei Rendőr-főkapitányság (szerz.)] A déli és az esti harangozásra hazaengedtek. Az idegölő kihallgatások szeptember közepéig tartottak. A végén ügyvédet fogadhattam védelmemre: egy egykori komlói jogügyi előadót kértem fel erre, akinek a jelenlétében tette a rendőrségi ügyész 1963-as szabadulásomkor az esküt az én újra börtönbe juttatásomra."– írja emlékezéseiben.

Pál atyát végül nem ítélték el újra, de további pécsi tartózkodása nem volt tanácsos. Budapestre kerülvén előbb az Orvostovábbképző Intézetben volt műtős, ezt követően pedig az Utasellátó Vállalat vasúti raktárában hordár. Munkaviszonyát 1970 végén itt is megszün-

tették. Pál atya végül 1972-ben Jugoszlávián és Olaszországon keresztül az Egyesült Államokba menekült, ahol a pittsburghi Szent Anna egyház plébánosa lett. A nyugati magyar cserkészmunkába is bekapcsolódott. A kommunizmus összeomlása után 1993. október 13-án hazatért, s előbb Budapesten, majd Pécsett a pálos kolostorban folytatta lelkipásztori és cserkész munkáját. Türelemmel viselt hosszú betegség után 2001. február 1-én hunyt el; földi maradványai a Pécsi Köztemető Pálos Kriptájában nyugszanak.

P Bolvári László Pál OSPPE „Rabláncon Krisztusért" címmel írt, 1992-ben megjelent könyvének magyar nyelvű változata megtalálható a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár állományában. *http://www.ppek.hu/k519.htm*

Megemlékezés Rauch László Attila atyáról a Sziklatemplomban 2013. március 20-án

P. ACZÉL LÁSZLÓ ZSONGOR OSPPE

Amikor a zsidó népet Kr. e. kb. 600 évvel elhurcolták a babiloni fogságba, akkor ott három fiatalembert, Sidrákot, Misákot és Abdenegót börtönbe, sőt tüzes kemencébe vetettek, mert nem imádták az aranyszobor istenségüket, mivel ők Dániel prófétával együtt az igaz Istennek a szolgái voltak.

Az 1950-ben börtönbe vetett három ifjú pálos közül az egyikre, Rauch László Attila atyára emlékezve Albertfalván 2013. március 20-án együtt misézett Ternyák Csaba egri érsek atya, Hollai Antal albertfalvai plébános atya, illetve elődje, Verbényi István és Bátor Botond pálos tartományfőnök megbízásából Zsongor atya.

Rauch László Attila Albertfalva szülötte (1926. szeptember 12). Ma is áll az a ház a Fehérvári út 38/A. szám alatt a Hamzsabégi út mellett, ahol nevelkedett. Szívesen járt a Sziklatemplomba ministrálni. 1944-ben belépett a Pálos Rendbe és 1949. március 13-án Pécsett szentelte pappá Virág Ferenc, pécsi megyéspüspök. Első miséjét a Sziklatemplomban mutatta be 1949. március 15-én a nagyszámú hívek örömére. Egy évvel később – bírói végzés nélkül – 18 pálos szerzetessel együtt őt is deportálták a pécsi rendházból a váci püspökségre. Amikor 1950. szeptember 7-én néhány kivétellel betiltották a szerzetesrendek működését, Csellár Jenő tartományfőnök atya a három fiatal pálost, Bolváry László Pált, Rauch Attila Lászlót és Vince Tihamért külföldre küldte. Sajnos a jó pénzért vezetésre vállalkozó idegenvezető a határon egyenesen a határőrök karjaiba vezette őket és Schandl Károlyt, a „Hangya" vállalat igazgatóját is, aki családjával együtt menekült volna nyugatra. (A család is nagy jótevője volt a Sziklatemplomnak.) A három fiatal pálost tiltott határátlépés-kísérletéért három esztendős börtönbüntetésre ítélték. Rauch László Attila, bár bekapcsolták a Grősz József kalocsai érsek elleni perbe is, 1953. augusztus 31-én feltételesen szabadult a váci börtönből. Attól kezdve azonban nem működhetett papként, hanem csak fizikai munkát végezhetett. 1955-től Ormai Gusztáv, az akkori albertfalvai plébános alkalmazta sekrestyésként. Mivel nem volt állami engedélye, csak korán reggel misézhetett. Az 1956-os forradalom leverése után, decemberben külföldre menekült. Az egyik albertfalvai család tagja, Ledó Erzsébet (a Pálos Rend történetének lelkes kutatója) kedvesen emlékezik vissza arra, hogy Rauch László Attila atya utolsó fizetését az ő családjuknak adta, hogy ezzel is segítsen a hét gyermek nevelésében.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Rauch atya 55 éves korában

A wöllersdorfi menekülttáborból, ahol Stefán László burgenlandi püspök megbízásából lelkészi szolgálatot végzett, Rómába került és 1959-ben a Gergely Egyetemen licenciátust szerzett. Ezután a berni magyar plébánián segédkezett, majd 1960-ban az amerikai pálos kolostorba, Doylestownba (Pennsylvania) került. Itt a 40 lengyel pálos mellett ő volt az egyetlen magyar, mert Csellár Jenő tartományfőnök atya Amerikában autóbalesetben 1959-ben életét vesztette. Ennek a kis triumvirátusnak harmadik tagját, Vince Tihamér atyát pedig Svájcban egy hotelszobában holtan találták.

Rauch Attila atya aranymiséje 1999-ben Albertfalván

Attila atya 1964-től tíz évig egyházmegyés papként a Gwynedd-Mercy College-ben (katolikus magánfőiskola Philadelphiától 40 kmre) instruktor és káplán. Sokakkal sok jót tett. Aczél László Zsongor atyát is segítette, hogy feladatai ellátása érdekében autót tudjon vásárolni. Ternyák Csaba egri érsek az albertfalvai temetési misén kiemelte, hogy Attila atya a Magyar Egyház papjaival azzal is jót tett, hogy támogatta a leányvári rehabilitációs házat, ahol alkoholtól szenvedő papok és egyéb testvérek gyógyítása folyik.

Földi életének 87. évében, hosszan tartó betegeskedés után 2013. március 4-én, Lawrenceville-ben (New Jersey) hívta haza az Úr. Temetése március 8-án, pénteken, ottani idő szerint 13 órakor volt. A gyászmisét David McConnel püspök celebrálta, a búcsúztató prédikációt pedig Ronald Bacovin atya mondta. Bízunk benne, hogy a mennyei pálos kolostorban immár ő is részt vehet az Isten örök dicsőségét zengő közös imában.

PÁLOS LELKISÉG

Két hónap a Székelyföldön

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Január 31-én érkeztünk Hargitafürdőre Balla Barnabás pálos atyával együtt, hogy két hónapot ott töltve mérjük fel egy jövőbeni esetleges erdélyi letelepedés esélyeit, lehetőségeit. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek úr teljes támogatásával, Tamás József segédpüspök úr baráti fogadásával megerősítve, Darvas Kozma József esperes, csíkszeredai plébános támogatásával, Hargitafürdő kiindulóponttal végeztük munkánkat. Lelkigyakorlatokat tartottunk, vasárnaponként több helyen miséztünk, ezzel igyekeztünk ismertté tenni a pálos rendet. Megfordultunk rendszeresen Csíkszeredában, továbbá Sepsiszentgyörgyön, Gelencén, Illyefalván, Csíkszentmártonban, Szentsimonban, Szentkeresztbányán, Lövétén, Székelyudvarhelyen, Oroszhegyen, Csíkdelnén, Csíkpálfalván, Gyimesfelsőlokon és Gyergyószentmiklóson.

A hargitafürdői lelkigyakorlatos ház 2013 nagypéntekén (fotó: Román Kinga)

2013 februárja és márciusa életünk gyorsan elsuhanó két hónapja volt. Jó most visszatekinteni január 31-ére, az érkezés napjára.

Akkor még sok szempontból az ismeretlen állt előttünk, és nem rendelkeztünk részletesen kidolgozott programtervezettel sem De ez így volt jó, hiszen a legjobb szervező maga a mindenható Isten! Csak az szükséges, hogy képesek legyünk ráhagyatkozni!

A nagy Tervező igen jól megszervezte az életünket. Hargitafürdőn gyorsan otthon éreztük magunkat, hála a helyiek vendégszeretetének és az előttünk szolgálatot teljesítő „papbácsiknak". Sokfelé jártunk és sok emberrel találkoztunk. A legfontosabb benyomás az emberek hite és szeretete volt. A székelység nagy kincse az évszázadokon át megtartott katolikus hit. Ennek a hitnek is köszönhető, hogy még ma is melegség árad a magyarságra a havas tájak magasáról. Számos szépen működő plébániát láttunk a nagyvárosokban és a kisebb településeken egyaránt. E tapasztalatok nyomán mind az járt az eszemben, hogy milyen nagy erő, nagy energia van ebben a népben. S szívem mélyén azért fohászkodtam, hogy Isten őrizze meg a székelységet olyannak, amilyen. Ne engedje, hogy az anyagiasság vagy a szegénység elvegye erejét, és ne kerítse hatalmába a megosztottság kísértése sem. Jó volt látni a gyermekeket, a jövő zálogait is. Székelyföld a jövőben is csak azoké lesz, akik gyermekekkel ajándékozzák meg, s csak a *megszületett* gyerekekből támadhat a jelenben és a jövőben is papi és szerzetesi hivatás, s így reményeink szerint pálos hivatás is.

Most hazatértünk, de nem véglegesen. Sok kérdés maradt még bennünk, amire majd az idő válaszol. Az elkövetkezendő évben többször vissza fogunk majd térni Erdélybe, hogy minél többen megismerjék az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrendet, és ezzel még inkább meg tudjunk alapozni végleges vagy legalábbis hosszú távú letelepedésünket a határainkon túl is. Ennek a tervnek itthon is sok támogatója van – rendünkön kívül is.

A hargitafürdői fatemplom 2013 nagypéntekén (fotó: Román Kinga)

Terveink szerint havonta, kéthavonta visszajárunk majd a Székelyföldre, de Erdély más településeire is, hogy ezzel is elősegítsük új pálos hivatások ébresztését. Legközelebb 2013 májusában fogunk majd kimenni, ezúttal Hesz Attila pálos atyával.

Kérek mindenkit, aki olvassa ezt a rövid beszámolót, imádkozzon rendünkért, a pálosokért, hogy szerény erdélyi jelenlétünkkel, s később megtelepedésünkkel szolgálatára legyünk Urunknak, Jézus Krisztusnak, az Ő Édesanyjának, a Magyarok Nagyasszonyának, Csíksomlyói Szűzanyának és drága nemzetünknek.

Virág Benedek egykori pálos szerzetes útmutatását idézem befejezésül, melynek megvalósításához adjon kegyelmet a minket szerető, értünk halált szenvedett és feltámadt Üdvözítőnk, Jézus Krisztus!

„Születtem. Szerettem hazámat s dolgoztam érte. Ez az én életem története. Tegyetek Ti is így. Tanítsátok utódaitokat, s ha azok is így teszik, akkor Magyarország boldog lesz."

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Ivasivka Mátyás Gérecz Attila *Boldog Özséb himnusz* c. versére írt kórusműve énekszólamának kottája. – A zeneszerző 80. születésnapja tiszteletére a pécsi Ciszterci Nagy Lajos Gimnázium dísztermében megrendezett ünnepi hangversenyen ez a mű is elhangzott 2013. január 24-én.

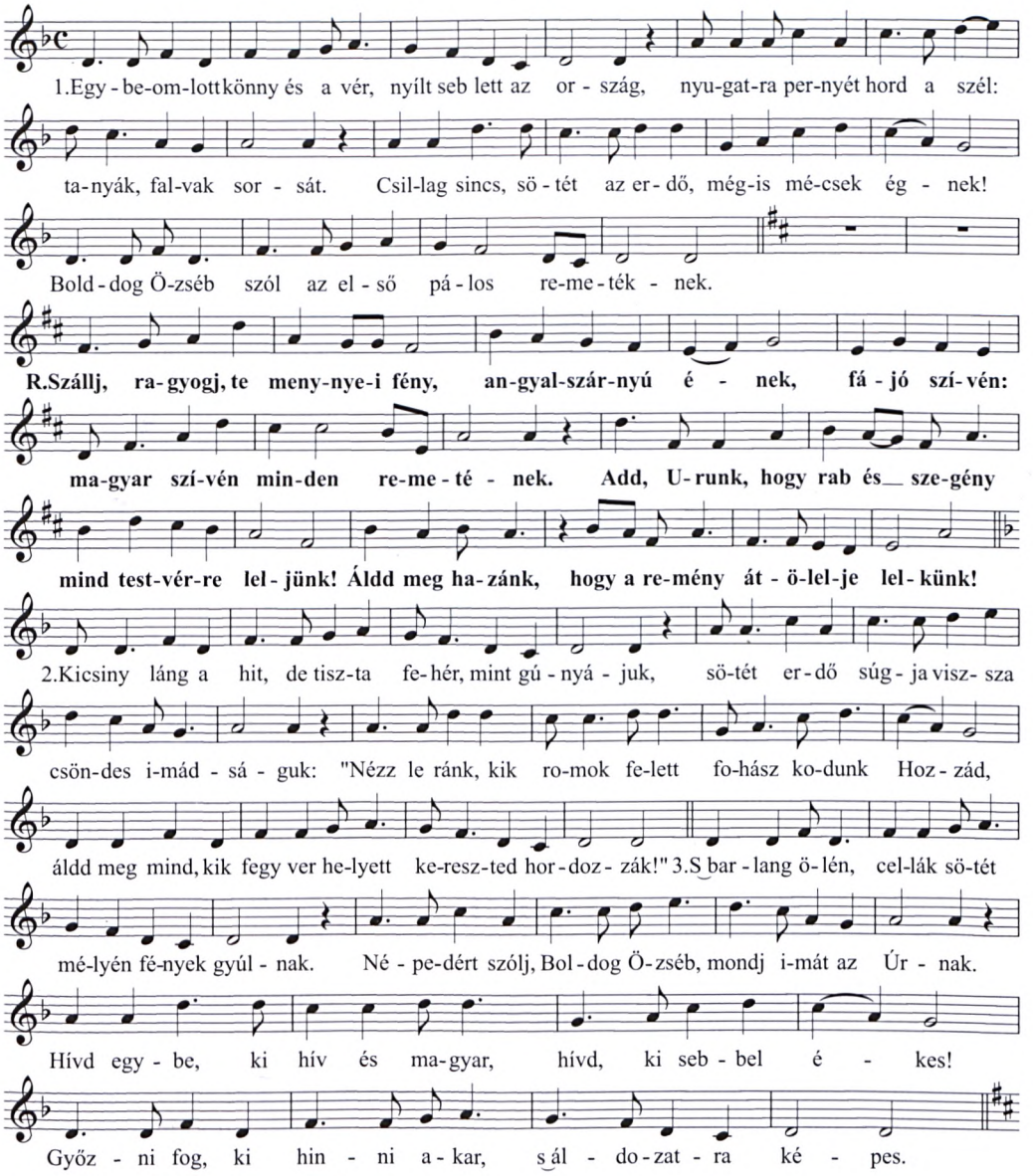

Refrén (R.), majd Coda:

Coda

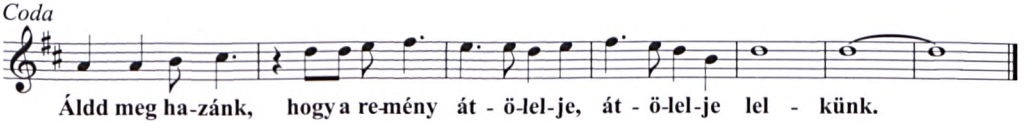

„A tradíció az, ami nekünk lehetőséget ad.” – *a pálos misebor*

INTERJÚ

2012 őszén a pálos miseborról közölt interjút dr. Szentirmay Tamással, a pálos tartományfőnöki hivatal vezetőjével (SZ. T.), Bátor Botond tartományfőnökkel (B. B), valamint Hartman Beatrixszal, a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Szőlészeti és Borászati Intézetének vezetőjével (H. B.) a Magyar Kurír. Alább a cikk szerkesztett, rövidített változatát közöljük.

A magyarországi szerzetesrendek közül a magyar alapítású pálosok voltak az elsők, akik boros „vállalkozásba” fogtak szőlő nélkül (a pannonhalmi bencések saját szőlőből készítik boraikat). Öt éve készül pálos bor, rendszerint egy száraz és egy félédes – még Częstochowában is ezzel miséznek a pálos szerzetesek.

Dél-dunántúli cuvee és olaszrizling

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

SZ. T: – A pálos rend is keresi, hogy mi segíti a mindennapi életét, hogy mi az, amivel erősíteni tudja saját gazdálkodását, ami egyúttal összeegyeztethető a szerzetesi élettel is. A misebor az egyik ilyen lehetőség, de mivel a rend maga nem tud bort termelni, egy olyan borászatot kerestünk, amely a szőlőtermő területeit tekintve hitelesen, élő módon, de történetiségében is összeköthető a pálos renddel. A Pécs melletti Jakab-hegyen már a 13. század első felében éltek szabályozott remeték, akiknek a pécsi püspök adott regulát, még azelőtt, hogy Boldog Özséb a Pilisben összegyűjtötte volna a remetéket, mely utóbbi közösséghez aztán később a Pécs-környékiek is csatlakoztak. Azaz ilyen értelemben ez a „legrégebbi pálos hely”. A későbbiekben itt volt ugyanakkor a pécsi székeskáptalan szőlője is. Ma pedig itt található a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar Szőlészeti és Borászati Intézetének szőlőbirtoka. Ez a szőlőtermő terület így mindenben megfelelt a pálos rend fenti alapvetéseinek, ezért öt éve ezzel az intézettel kötött szerződést a pálos bor előállítására.

A magyar pálosok már a középkorban is termeltek bort – például Badacsonyban. Néhány éve, amikor Badacsonytomajban II. János Pálnak állítottak emléket, egy emléktáblát is felavattak az egykori pálos kolostor emlékére. A középkorban egyébiránt nem fehérben, hanem szürkében jártak a pálosok, így ők úgy tartják, hogy velük kapcsolatos a „szürkebarát” szőlőfajta és bor elnevezése. Ma a pálosok többféle szőlőből válogatnak, úgy, hogy minden évben megvizsgálják, mely tétel a megfelelő számukra. Kétféle bor fut a *Pálos* név alatt, az egyik egy száraz, ami – egy évet kivéve – minden évben olaszrizling volt eddig, a másik pedig egy félédes, ami cuvée (azaz többféle szőlőből készül – alapja pedig többnyire a zenit nevű pécsi szőlőfajta). Tételenként általában 700–1000 palack készül. Ebből miséznek a magyar pálosok, sőt ezt használja a szentmisékhez a budapesti apostoli nunciatúra és a częstochowai pálos kolostor is.

B.B.:– Nemcsak az a célunk a pálos borral, hogy jó minőségű legyen a miseborunk, hanem az is, hogy a pálos rendet minél több helyen megismerjék. Az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrendet sokan sokféle forrásból ismerik, de mi azt szeretnénk, ha a velünk kapcsolatos ismeretek rajtunk keresztül jutnának el az emberekhez, mivel sajnos vannak

olyan egyházon kívüli erők, amelyek próbálják kisajátítani maguknak a pálos elnevezést. Ők az egyházon kívül ápolnak egy állítólagos *pálos* filozófiát, sajátos vallási köntösbe öltöztetve mindezt. Emellett jogtalanul használják a pálos nevet, sokszor a kereskedelemben is. A jövőről nehéz beszélni, de nagy az érdeklődés a pálos misebor iránt, még a külföldi pálos kolostorok részéről is. A tradíció az, ami nekünk lehetőséget ad.

H B: – A most készleten lévő pálos bor egy (még 2011-ben szüretelt szőlőből készült) száraz olaszrizling és egy (2012-ben szüretelt szőlőkből készült) félédes cuvée, utóbbi nagyrészt pinot blancból, jázminból és biankából készül, de kisebb mennyiségben van benne például camelot és más „rezisztencia-nemesítésből" kikerülő fajta is. Ezekből a borokból fajtánként 11 hektoliter készült. A Pécsi Tudományegyetemmel egyébként a rend 2012-ben szerződött le a következő öt évre – azaz a következő öt évben biztosan lesz pálos bor.

RENDI KRÓNIKA

Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek plébániai rangra emelte a Petőfiszállás-Pálosszentkút Lelkészséget

Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek úr a Magyar Pálos Rend kérésére, az elmúlt évek lelkipásztori gyümölcseit is figyelembe véve, az Egyházmegyei Papi Szenátus véleményét kikérve, az Egyházi Törvénykönyv vonatkozó rendelkezései alapján 2013. február 2-ai hatállyal, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepével – mely egyúttal a Megszentelt Élet napja is – a Petőfiszállás-Pálosszentkút Lelkészséget plébániai rangra emelte.

Pálosszentkút 2013 nagyhetében (fotó: Terpó Veronika)

A Szerzetesi Fogadalom Megújítása Remete Szent Pál Ünnepén

A hagyományoknak megfelelően Remete Szent Pál ünnepéhez kapcsolódóan a pálos szerzetesek az idén is megújították fogadalmukat. Budapesten, a Sziklatemplomban az ünnep vigíliáján, január 14-én, Pécsett 15-én Remete Szent Pál ünnepén, a 18 órakor kezdődő szentmise keretében történt a fogadalomújítás. Pécsett a szentmise végén Remete Szent Pál ereklyéivel áldották meg a gyermekeket. E hagyomány eredetét keresve egészen Nagy Lajos királyig kell visszamenni a magyar történelemben. Nagy Lajos 1378-ban háborút indított Velence ellen. A győzelmet szentesítő torinói békeszerződés (1381) egyik pontja kötelezte Velence városát Remete Szent Pál ott őrzött mumifikálódott holttestének az átadására. Az ereklyék előbb a királyi kápolnába, majd a pálos főmonostorba, Budaszentlőrincre kerültek. Remete Szent Pál sírja az ország egyik legnépszerűbb zarándokszentélyévé vált. Nagy Lajos király az ereklye magyar földre hozatalával Remete Szent Pál oltalmába ajánlotta hazánkat, és ettől kezdve a thébai sivatag szentje Magyarország társvédőszentjeként szerepelt. Az ereklyénél számos csodás gyógyulás is történt, elsősorban a gyermekek körében, ezért vált hagyománnyá a Pálos Rendben az, hogy Remete Szent Pál ünnepén ereklyéivel megáldják a gyermekeket.

Boldog Özséb ünnepén 2013-ban

A **Magyar Turista Egyesület Esztergomi Osztálya** hagyományaihoz híven az idén is megrendezte a Boldog Özséb megemlékezést és zarándoklatot. 2013. január 19-én a Szent Adalbert Központban a 17 órakor kezdődő szentmise után 18 óra 30-tól P. Hesz Attila OSPPE tartott előadást Remete Szent Pál életéről és pálosokkal kapcsolatos vonatkozásairól. Ezt követően koszorúzás volt a Boldog Özséb szobornál. 2013. január 20-án vasárnap reggel 6 órakor immár hatodszor indult útnak a **Boldog Özséb-zarándoklat** (a 27 km-es túra útvonala: találkozó a Dobogókői út és a Galagonyás út kereszteződésében – Diósvölgy – Lajtoskert – Barátkúti erdészház – Piliszszentlélek – Pilisnyereg – Leánybarlang – Legénybarlang – Klastrompuszta – Pálos romok – Kesztölc). A túrát Kassai Kálmán vezette. 14 órakor a zarándoklat zárásaként szervezésében ünnepi szentmisét celebrált P. Bátor Botond OSPPE tartományfőnök a kesztölci templomban. – **Élő egyenes adásban** közvetítette az MTVA a Bátor Botond tartományfőnök atya által bemutatott vasárnapi ünnepi szentmisét 2013. január 20-án 11 órakor a Sziklatemplomból. – **A márianosztrai Magyarok Nagyasszonya-bazilikában** 2013. január 23-án 10 óra 30-kor ünnepi szentmisét mutatott be Beer Miklós váci megyéspüspök, pálos konfráter. Az ünnep a pálos konfráterek találkozója is volt. A szentmisén a Budapestről érkezett zarándokok is részt vettek.

•

Nagyheti lelkigyakorlatok Pécsett, Gálosfán és Pálosszentkúton

Az idei **pécsi lelkigyakorlatot** a tíz éve Magyarországon élő az indiai származású Benvin Sebastian Madassery verbita atya, a Pápai Missziós Művek magyarországi igazgatója vezette. Az elmélkedések keretében – melyeket indiai történetekkel is színesített – tanúságtétel is elhangzott a részéről.

A három szent nap szertartásain a liturgikus szolgálatot a Pálos templom ministránsközössége, a zenei és énekes szolgálatot pedig a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) látta el Fodor Gabriella vezényletével; közreműködött Bárdonicsek László zenei igazgató.

Nagyheti szertartás a pálosszentkúti kegytemplomban (fotó: Terpó Veronika)

A Somogy megyében fekvő a Zselici Dombság lábánál fekvő **Gálosfa-Páloskertben** P. Hesz Attila OSPPE tartott lelkigyakorlatot. A résztvevők nagycsütörtök délután érkeztek meg, s a szálláshely elfoglalása után a *Befogadás házában* kaptak tájékoztatást. A szent három nap liturgiája, imádságai és a virrasztás mellett a természetben való csendes munka is helyet kapott a lelkigyakorlatban. A résztvevők a húsvét vasárnapi ünnepi szentmise után indultak haza.

Pálosszentkúton tizenöt fő részvételével tartották meg a nagycsütörtök délutánjától húsvét vasárnap délig tartó lelkigyakorlatot, melynek meghatározó eleme az összes imaórán való részvétel, a csend, valamint a csütörtök és péntek éjszakai virrasztás volt. A virrasztásokon óránkénti beosztás szerint vettek részt a lelkigyakorlatozók. Az elmélkedéseket P. Puskás Antal OSPPE és P. Pál Csaba OSPPE atyák tartották.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Pálos hónap a Párbeszéd Házában májusban

A Jezsuita Rend budapesti Párbeszéd Házában 2013 májusától programsorozat indul, melynek keretében egy-egy hónapon keresztül szerzetesrendek mutatkoznak be. Az első bemutatkozó szerzetesrend a Pálos Rend lesz. A „Pálos Hónap" ünnepélyes megnyitása **május 5-én** 20 órakor szentmise keretében lesz, melyet P. Bátor Botond tartományfőnök celebrál a Mária utcai jezsuita templomban (**Jézus Szíve Lelkészség** 1085 Budapest, Mária utca 25.). A szentmisét követően a Párbeszéd Házában található Loyola Caféban (1085 Budapest, Horánszky utca 20.) megnyílik a pálos kamarakiállítás és bemutatkoznak a pálosok. A következő három vasárnapon a 20 órakor kezdődő szentmisék után (21 óra 15-től) különböző programokra invitáljuk az érdeklődőket a Loyola Caféba. **Május 12-én** *„Miért?* és *Amit egyébként nem mernél megkérdezni egy pálostól"* címmel tanúságtétel és kötetlen beszélgetés lesz a szerzetességről; május 19-én *„Zarándokúton..."* címmel a különböző motoros zarándoklatokról és a Pálos 70 túráról beszélnek és vetítenek a szervezők, a résztvevők és a pálos atyák, valamint borkóstolót tart az Európai Borlovagrend egyik egri borász tagja, aki maga is sok zarándokúton vett már részt; május 26-án pedig pálos termékek kóstolóval egybekötött bemutatójára kerül sor.
Ezeken az agapéval egybekötött vasárnapi esteken személyes beszélgetésre is várjuk a rend és a pálos lelkiség iránt érdeklődőket a Loyola Caféban kialakított a *Pálos sarokban.*
A „Pálos Hónap" keretében **május 9-én,** csütörtökön 19 órakor a Párbeszéd Házának Pázmány konferenciatermében (1085 Budapest, Horánszky utca 20.) Sudár Annamária, Oberfrank Pál és a Misztrál együttes közreműködésével immár tizedik alkalommal kerül színre az *Asperges me...* című rendtörténeti előadás is.

•

Pünkösdi ifjúsági találkozó Pálosszentkúton

Május 17-én és 18-án „A hit hat" címmel az idén is megrendezzük a Pünkösdi Ifjúsági Találkozót Pálosszentkúton. Remek programokkal várják a fiatalokat a szervezők: tanúságtétel, pantomim, zenélés, tábortűz, foci, stb. Jelentkezni lehet az *info@parazskozpont.hu* címen.

•

Lelkigyakorlat családoknak

Május 31. és június 2. között Bíró László püspökatya vezetésével lelkigyakorlatra várjuk a családokat.
Jelentkezni lehet a *radipiroska@gmail.com* címen, április 30-ig. A lelkigyakorlat programja megtekinthető a www.palosrend.hu honlapon. A gyermekek számára idén is szervezünk külön programokat Szentkúton és a falu iskolájában.

•

Ismét indul a Fekete Madonna Zarándokvonat

2013. június 24-én immár harmadszor indul négynapos vonatos zarándoklat Częstochowába. A zarándoklat lelki vezetői Dr. Beer Miklós, Katona István és Tamás József püspök atyák és Bátor Botond pálos tartományfőnök. Az utazás részleteiről a Misszio Tours honlapján lehet tájékozódni: *www.missziotours.hu.*

•

Keresztény motoros zarándoklat

Az idén immár hatodik alkalommal rendezzük meg a pálos motoros találkozót 2013. július 12-e és 14-e között, melyre szeretettel várjuk a zarándokokat! Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/8233 836 vagy e-mailen: *puskasantal@palosrend.hu*

•

Mária Magdolna búcsú a salföldi pálos romoknál

2013. július 20-án 18 órakor ünnepélyes magyar gregorián szentmisét mutat be P. Bátor Botond pálos tartományfőnök az egykori salföldi pálos kolostor romjainál.

•

Szent Jakab-búcsú

Az elmúlt évek hagyományaihoz hasonlóan az idén is gyalogos zarándoklatot szervez a Magyar Pálos Rend 2013. július 21-én a Jakab-hegyre, a Mecsekbe, a pálos kolostor romjaihoz, Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódóan. Az ünnepi szentmise 12.30-kor kezdődik az 1225-ben alapított egykori kolostor romjainál. Részletes információ a pálos honlapon található.

•

A pálos szerzetesek lelkigyakorlata

A pálos szerzetesek szokásos éves lelkigyakorlatára 2013. július 15-e és 20-a között kerül sor a pécsi pálos kolostorban. A lelkigyakorlatot főtisztelendő Dr. Kránitz Mihály professzor úr tartja.

•

HungaRio

Még XVI. Benedek pápa hirdette meg Rio de Janeiróba az idei Ifjúsági Világtalálkozót. A nagy földrajzi távolságra való tekintettel a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia úgy határozott, hogy a világtalálkozóval egy időben ismét nemzeti ifjúsági találkozóra hívja a magyar fiatalokat 2013. július 24. és 28. között Pécsre, a HungaRióra. További információk a rendezvény honlapján (www.hungario2013.hu) és Facebook-oldalán (www.facebook.com/ifj.vilagtalalkozo) találhatók. A rendezvénybe a pálosok is bekapcsolódnak programokkal.

•

Szent Lőrinc-búcsú Budaszentlőrincen

2013. augusztus 4-én, 16 órakor P. Dr. Aczél László Zsongor OSPPE ünnepélyes, Szent Lőrinc-napi szentmisét mutat be a budaszentlőrinci pálos kolostor romjainál.

•

Kisboldogasszony napi búcsú Pálosszentkúton

2013. szeptember 7–8. Kisboldogasszony napi búcsút tartunk Pálosszentkúton. Szentmisék szombat 20 és 24 órakor, vasárnap pedig 8 és 10 órakor lesznek.

•

Szentmise Klastrompusztán

2013. szeptember 15-én, vasárnap 12 órakor ünnepi, búcsúi szentmisét tartunk a Szent Kereszt tiszteletére emelt klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál.

•

Könyvasztal a rászorulókért

A Sziklatemplomban néhány hete könyvasztalt helyeztünk el, amelynek révén a rászorulókat segítő kört szeretnénk működtetni. Kérjük ezért a kedves híveket, hogy feleslegessé vált szépirodalmi, lelkiségi, teológiai vagy más értékes tartalmú szakirodalmi könyveiket lehetőség szerint hozzák be adományként a sekrestyébe vagy adják át a templomőröknek. A könyveket az átvétel után a pálos atyák és testvérek helyezik ki az asztalra, ahonnan más kedves hívek és látogatók csekély adomány ellenében (100 vagy 300 Ft), elvihetik a számukra érdekes köteteket. Így azt is lehetővé tesszük, hogy olcsóbban juthassanak értékes olvasnivalóhoz szegényebb testvéreink.

A könyvekért adományozott pénzt a Szent

Antal-perselybe kérjük bedobni. Az így befolyt összegből – mint már eddig is – a rászorulókat támogatja a Magyar Pálos Rend – pl. gyógyszer megvásárlásával vagy hajléktalanszállóra való befizetéssel. Előre is köszönjük:

fr. Vilmos OSPPE

•

A személyi jövedelemadó 1%-ának feljánlása

Kérjük, hogy személyi jövedelemadójuk egyházaknak felajánlható 1%-ával a Magyar Katolikus Egyházat, az alapítványok számára felajánlható 1%-ával pedig a Magyar Pálos Rend alapítványát, a Boldog Özséb Alapítványt támogassák. A Magyar Katolikus Egyház technikai száma: 0011 – a Boldog Özséb Alapítvány adószáma: 18671362-1-13 Köszönjük.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaaz@gmail.com.*

•

Páloskert Gálosfán

A pálosok lelkigyakorlata 2012 nyarán (P. Hesz Attila OSPPE)

A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskertben* összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat. Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 20 4939 083.

PÁLOS PROGRAMOK

2013. május – 2013 szeptembere

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 18.30-kor: a szemlélődő ima útjai – Dr. Aczél László Zsongor pálos atya vezetésével (májusban és szeptemberben!)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás
- ***május 22.*** – 17 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Kurityán község. A községet bemutatja Sziráczki Sándor polgármester. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- ***szeptember 11.*** – 17 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Füzér község. A községet bemutatja Horváth Jenő polgármester. (A Pálos Baráti Kör találkozója.)

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

• •

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.

- *május 4–5.* – a Szent Kereszt megtalálásának búcsúja a kálvárián
- *május 19.* – jubiláló bérmálkozók hálaadó szentmiséje és találkozója
- *július 6.* – Sarlós Boldogasszony ünnepi szentmise a Mária-kútnál
- *július 7.* – az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe ünnepe főbúcsú
- *július 21.* – Szent Hedvig-búcsú; a pedagógusok és a nevelők zarándoklata
- *július 28.* – Szent Márta ünnepén szentmise a bazilikáért munkálkodókért
- *augusztus 11.* – Nagyboldogasszonyi búcsú
- *augusztus 14.*– a bazilika templomszentelési búcsúja
- *augusztus 15.*– Nagyboldogasszony ünnepe; szentmise a politikai elítéltekért; koszorúzás az emléktáblánál
- *augusztus 25.*– a malenkij robotosok hálaadó zarándoklata és szentmise a már elhunytakért
- *szeptember 22.* – a Fájdalmas Szűzanya kálváriai kápolna búcsúja

• •

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első péntekén* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *május 17–18.* – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó
- *május 18–20.* – Pünkösdi búcsú
- *május 31–június 2.* – Bíró László püspök atya lelkigyakorlata házasoknak
- *június 8.* – Nők gyalogos zarándoklata; indulás 15 órakor Jászszentlászlóról a kegyhelyre, majd szentmise
- *július 12– 14.* Keresztény Motoros Zarándoklat

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

• •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmisék a papi és szerzetesi hivatásokért
- *május 24.* – 18 óra: szentmise, melyet követően élménybeszámoló lesz a Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának kárpátaljai zarándokútjáról.
  Előadó: Lantosné dr. Imre Mária
  (A Pálos Baráti Kör találkozója.)
- *június 2.* – 8 óra: Krisztus Szent Teste és Vére, Úrnapja ünnepe. Ünnepi szentmise és körmenet.
- *június 9.* – 8 óra: tanév végi hálaadó szentmise, Te Deum.
- *szeptember 13.* – 18 óra: szentmise, melyet követően bemutatkozik Füzér község. A községet bemutatja Horváth Jenő polgármester.
  (A Pálos Baráti Kör találkozója.)

PÉCS
Lyceum-templom

- *Minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor a karizmatikus megújulás közösségeinek szentmiséje.
- *augusztus 4.* – 10 óra 45-kor: A Lyceum-templom búcsúja (Urunk színeváltozása)
- *szeptember 1.* – 9 óra: Pécs Város Napját megnyitó ünnepi szentmise

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A pálos templomok miserendje

2013. május – szeptember

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

• • •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya-kegytemplom
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

• • •

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

• • •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise a tanévben: 10 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

„Valaminthogy pedig a galamb irtózik a ragadozó ölyvtől és a dögtől, és a jó illatokban s tisztaságokban gyönyörködik, úgy akinek szívében szent malasztja által megfészkellik a Szentlélek Isten, irtózik s távozik az a pokolbéli ragadozó kányától, utálja a feslettségek dögletességét, és ellenbe kedvelli a szívnek tisztaságát, a tiszteletnek és a böcsületnek, a szép hírnek és a jó névnek gyönyörűséges illatját; nagyon kedve telik pedig a szép szeretetnek rózsáiban, az alázatosságnak violáiban és a feddhetetlen szüzesség s tisztaság szép fehér liliomiban."

Csúzy Zsigmond pálos szerzetes:
Galamb képében, prédikációrészlet; 1724

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

ISSN: 2062–1094

Felelős kiadó: *Bátor Botond* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *dr. Aczél László Zsongor* OSPPE, *Bátor Botond* OSPPE, *Sarbak Gábor* és *Sudár Annamária* • Nyomdai előkészítés: *Legeza László* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2014. karácsony • *16. évfolyam 3. szám*

a fehér barát

Sorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

rendünk múltjából

A Sziklatemplom története, 15. rész
2000-2008

pálos lelkiség

• P. Temesvári Károly Benedek OSPPE hetvenedik születésnapjára

pálosokról, pálosoktól

• Pálosaink, a fehér barátok

rendi krónika

pálos programok

A kiállítás lobogója Pécsett, a Modern Magyar Képtár bejáratánál (fotó: Török Máté)

BEKÖSZÖNŐ

P. PUSKÁS ANTAL OSPPE

Közeledvén az ünnephez

Újra az év egyik olyan ünnepéhez közeledünk, mely megmozgatja az embert – és ez több szinten is igaz. Néhány hete találkoztam valakivel, aki elmondta, hogy karácsony közeledtével azt éli át, mintha mindig valami sűrű köd ereszkedne le rá, ilyenkor sokkal intenzívebben érzékeli, hogy egyedül van. Mélyen megérintett ez a vallomás, és elgondolkodtatott: vajon mi van a karácsonyban, hogy ilyen hatással van többekre is?

Az ünnep közeledtével leáll a nagy munka, és az embernek nagyobb tere nyílik arra, hogy együtt legyen másokkal, akik fontosak számára – és akiknek ő (is) fontos. Persze könnyen előfordulhat, hogy ezek a *mások* valami okból kifolyólag – nincsenek. A magára maradt ember pedig hajlamos ilyenkor még sötétebben látni a világot. Ezért most elsősorban hozzájuk szeretnék szólni.

Annak a tudományos igazságnak a kimondásával, hogy a Föld kering a Nap körül, valamit el is vesztettünk, mert azzal, hogy a Nap került a középpontba, a Föld – talán valahol legmélyén a gondolatainknak – esetleges hellyé vált sokakban. Pedig Isten nem annak szánta. Meggyőződésem, hogy az egész Univerzumot, melynek méretei felfoghatatlanok, és amelynek a kora parányi emberi életünk távlatát messze meghaladja, Isten csak azért teremtette, hogy az ember Isten előtt leborulva megvallja:

> Ha nézem az eget, kezed művét,
> a holdat és a csillagokat, amelyeket alkottál,
> mi az ember, hogy figyelemre méltatod,
> és mi az emberfia, hogy meglátogatod?
> Kevéssel tetted őt kisebbé az angyaloknál,
> dicsőséggel és tisztelettel koronáztad,
> és kezed művei fölé állítottad.
>
> (Zsolt 8,4-7)

A zsoltár szerzője számára a teremtés középpontja még a Föld és az ember volt. Az embert Isten állította a művei fölé. Az ember teremtésével tehát – és ez minden egyes emberre igaz – Istennek célja volt, tehát senki sem esetleges, s főleg nem felesleges lény.

Ezernyi ok vezethet oda, ha valaki egyedül van. Nem szeretném bagatellizálni az ebből fakadó fájdalmat, de vannak esetek, amikor az egyedüllét lehetőséget is ad arra, hogy én magam legyek a boldogság forrása mások számára. Biztos, hogy ez annak is jobb, aki magányos. Mindenképpen jobb mint keserű szájízzel várni másoktól a boldogságot. Ha úgy látom magam, hogy egy magányos „bolygó" vagyok, amely messze kering mindenféle fényforrástól, akkor csak keseregni fogok, s félő, hogy még azt a fényt sem „látom meg" amely mégis-csak rám esik, s végül semmi nem lesz jó. De a helyet, ahol lakom, ami az én kis világom, tehetem a világ egyik fontos pontjává is. A magányban válhatok a fény forrásává is, ahonnan a melegség, a másokra irányuló szeretet, az élet is kiindul…

A betlehemi barlang is ilyen hely volt.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 15. rész

Események 2000–2008

P. HESZ ATTILA OSPPE

Az alábbi néhány esemény ismertetésével lezárul a Sziklatemplom történetét bemutató sorozatunk.

2000. január 12-én Csanád atya a pasaréti plébánia ifjúsági közössége számára tartott elmélkedést a Szentévről a Mysterium Incarnationis

bulla alapján. – **Január 20-án** ünnepelték a ház atyái a többi testvérrel együtt Márianosztrán Boldog Özséb halálának 730. évfordulóját, valamint a remeték összegyűjtésének 750. évfordulóját. A mise főcelebránsa P. Máthé Péter tartományfőnök volt.

2000. március 28-án két ausztráliai pálos atya érkezett két nagyszombati páter társaságában kolostorunkba. A két ausztrál atya a magyarországi kolostorok életét jött tanulmányozni. – Felvetődött a régi, templom feletti kereszt újból felállításának ötlete. A rend pályázatot nyújtott be a Millenniumi Emlékbizottsághoz, amely kedvező fogadtatásra talált. A Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága ülésén, **április 5-én** részt vett a rend képviseletében P. Imre Csanád budai perjel. Ráday Mihály szerint a kereszt felállítása rontaná a városképet, mert elvonja a figyelmet a Szabadság-szoborról, illetve megbontja az egységes képet. Kisebb keresztet javasolt a réginél. – **Húsvét utáni szombaton** Boldog Özséb új szobrát megáldotta P. Máthé Péter.

2000. június eleje: a Püspöki Kar öt millió forinttal támogatja a templom feletti kereszt felállítását. – **Június 27-én** hivatalos látogatásra érkezett Turek Szaniszló generális atya; a vizitáció során mindent rendben talált, s másnap továbbutazott Pálosszentkútra.

2000. július 5-én elhunyt P. Györkös Gyula, a márianosztrai házból. 1961. június 30-án tette le első fogadalmát. P. Csanád novíciustársa volt, jó kedélyű, szelíd és alázatos mindvégig. Temetésén rendtársain kívül az esperesi kerület papsága is részt vett, harminc pap állta körül a sírt. – **Július 31-én** újra felkerült a kolostor tornyának tetejére az apostoli kereszt.

2000. augusztus 20-án templomunkban Őboldogsága, Bartholomeosz konstantinápolyi pátriárka Hierotheosz püspököt és Szent István királyunkat avatta boldoggá. A szertartás egy bizánci szertartású *laudes* keretében történt. Az oltár előtt felállított trónuson foglalt helyet a pátriárka, a papi széken két görög apát, velük szemben négy esperes ült. Őboldogsága szívélyesen megköszönte, hogy befogadtuk őt és kíséretét, és kolostorunknak ajándékozta védőszentjének, Szent Bertalan apostolnak az ikonját.

2000. október 8-án a búcsúhoz kapcsolódva megáldottuk Szent István király és Remete Szent Pál atyánk szobrát, melyet Barabás Edit készített. **Október 13-án** Karl Josef Rauber érsek, apostoli nuncius pontifikált szentmisét templomunkban az oltár felszentelésének 10. évfordulóján.

2001. február 1-én éjjel a Széher úti kórházban meghalt P. Bolváry Pál, aki múlhatatlan érdemeket szerzett a pálos papi utánpótlás fenntartásában a kommunista üldözés éveiben. Pál atya öt évet ült börtönben; papi működési engedélyt nem kapott. Szabadulása után emigrációba kényszerült, és csak 1994-ben költözhetett haza az USA-ból.

2001. május 26-án ünnepség keretében szentelte fel a templom előtt álló Szent István-szobrot, Kő Pál alkotását, Dr. Paskai László bíboros, prímás. Ez alkalomból meglátogatott minket Ferencz Béla is, aki a Szent István-terem faragásait készítette.

2001. június 25-én kezdődtek a templom feletti kereszt felállításának munkálatai. Az alkotást Pomsár András tervei alapján Kormos János készítette el. Szemtanúk szerint 1951. július 15-ről 16-ra virradó éjjel döntötték le a keresztet, és ötven évvel később, 2001. július 16-án fejezték be a kereszt felállítását.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2001. augusztus 12-én Bíró László püspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora fényes papi asszisztenciával mondott délután öt órakor a templomban szentmisét, majd a körmenet a templom fölé, a kereszthez ment. (Bőzsöny Ferenc konferált, majd felszentelték a templomot, ezt követően Tasnádi Tamás bányamérnök ismertette a Sziklatemplom felújításának történetét. Végül a püspök úr megáldotta a keresztet.)

2002. március 4-től 16-ig ülésezett Częstochowában a rendi nagykáptalan, amelyen P.

Borsos József és P. Bátor Botond képviselte a magyar pálosokat.

2002. június 28-ától a Sziklatemplom templomigazgatója P. Borsos József lett.

2002. július 2-án elkészült a rend és a templom történetét bemutató tablósorozat.

2002. szeptember utolsó hetét a Sziklatemplomban töltötte a 94 éves Zembrsuski Mihály atya. (Az egyetlen, aki ekkor még életben volt az 1934-es visszatelepülés résztvevői közül.)

2002. október elején a generális atya végiglátogatta a magyar kolostorokat – október 6-án a márianosztrai templomban ünnepélyes fogadalmat tett Izydor generális atya kezébe Balla Barnabás és Hesz Attila testvér.

2003. január 11-én a püspöki kar és a politikai vezetők jelenlétében Esztergomban beiktatták az új prímás érseket, Dr. Erdő Péter eddigi székesfehérvári segédpüspökét, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorát. – **Január 16-án** a művészek éjszakai szentségimádását az új főpásztor vezette, és a világosság rózsafüzéréről elmélkedett. – **Január 22-én** a ház atyái részt vettek Márianosztrán Barnabás és Attila testvér diakonusszentelésén, melyet Dr. Szendi József veszprémi emeritus érsek végzett.

2003. május 1-én József atya a pécsi ház vezetését vette át. P. Csanád újra perjel és templomigazgató lett. P. Temesvári Benedek május 11-én foglalta el új állomáshelyét a kolostorban.

2003. június 11-én a rend örökfogadalmas tagjai a Sziklatemplomban tanácskoztak az építendő szentkúti újoncház részleteiről.

2003. július 5-én Esztergomban Mayer Mihály pécsi püspök úr áldozópappá szentelte Balla Barnabás és Hesz Attila diakónusokat. **Július 28-án** Puskás Antal testvér ünnepélyesen fogadalmat tett Márianosztrán, majd november 9-én Pécsett Dr. Paskai László bíboros úr diakónussá szentelte Antal testvért (Puskás Antalt **2004. június 19-én** szentelte pappá Mayer Mihály püspök úr.)

2004. július 19. és 23. között megtörtént a barlang öt évenként esedékes felújításra Tasnádi Tamás bányamérnök felügyeletével, a Habbeton Kft. kivitelezésében.

2004. október elején a hívek részt vettek a krakkói Isteni Irgalmasság Bazilika felszentelésén és Dr. Erdő Péter bíboros konfráterré avatásán Częstohowában.

2005. március 5-én Eötvös Péter báró kezdeményezésére táblát helyeztek el a külső barlangban a Rákosi-rendszer idején Budapestről kitelepítettek, köztük nagymamája emlékére. P. Borsos József áldotta meg a táblát.

2005. május 7-én volt Pécsett Győrfi Szabolcs testvérünk pappá szentelése. – **14-én** pedig a pálosszentkúti új rendházat áldotta meg P. Matuszewski Izydor generális jelenlétében Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek.

2005. július 28-án P. Imre Csanád 15 esztendő után elköszönt a Sziklatemplom híveitől. P. Puskás Antal Pálosszentkútra került.

2005. augusztus 1-től P. Botfai Levente lett a perjel és a templomigazgató. – **Augusztus 28-án** tartotta újmiséjét P. Győrfi Szabolcs. – **Augusztus 31-én** P. Levente részt vett Sr. Csipke Margit erdőkürti nővér temetésén. (Margit nővér alapította az Esztergomi Boldog Özséb Engesztelő Nővérei közösséget).

2005. október 13-án az esti 8 órás szentmisét Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius celebrálta. Megemlékeztünk az oltár felszentelésének 15. évfordulójáról. – **Október 26-án** végső búcsút vettünk Pölöskei József ötvösművésztől, aki templomunk díszítésének kialakításához jelentős mértékben járult hozzá.

2006. január 17-én látogatást tett rendházunkban Ursula Seiler-Albring német nagykövetasszony.

2006. március 25-én sor került templomunkban a „Lelki adoptálás" szertartására.

2006. április 7-én jelent meg P. Aczél Zsongor könyve *Parázs a hamu alatt* címmel a Márton Áron Kiadó gondozásában.

2006. április 22-én volt Fr. Lehel pappá szentelése az Egyetemi templomban. A szentelést Mayer Mihály pécsi megyéspüspök végezte. Lehel atya újmiséje **július 9-én** volt templomunkban.

2006. június 17-én tartotta a rendtagok jelenlétében aranymiséjét P. Máthé Péter egykori tartományfőnök Pécsett.

2006. augusztus 15-én tett örökfogadalmat Márianosztrán Fr. Vizi András.
2006. szeptember 10. és 12. között P. Matuszewski Izydor generális végzett kánoni vizitációt a kolostorban. – Szeptember 26-án este kolostorunkba érkezett baráti látogatásra Dr. Erdő Péter bíboros, prímás. Köszöntésére a tartomány valamennyi tagja megjelent.
2006. október 15-én Rómából P. Vazul prokurátor, Częstohowából P. György és P. Leon, Varsóból P. Ján Zbudniewek professzor érkezett a másnap kezdődő VIII. Nemzetközi Pálos Rendtörténeti konferenciára, melynek szervezője Sarbak Gábor irodalomtörténész volt.
2006. október 17. és 20. között P. Levente részt vett a fatimai nemzeti zarándoklaton a magyar pálosok képviseletében.
2006. december 8-án a Veszprémi Érsekség és az MTA megyei csoportjának irodalmi munkaközössége szervezésében Ányos Pál emlékkonferencia volt a Várban, ahol P. Botfai Levente a pálos lelkiségről tartott előadást.
2008. május 16-án P. Botfai Levente Pécsett részt vett az új magyar tartományfőnök és tanácsosai jelölésén.
2008. június 2-án az új tartományfőnök, P. Bátor Botond megérkezett Pálosszentkútról.
2008. július 9-én a ház minden tagja részt vett Pécsett P. Máthé Péter volt tartományfőnök temetésén, aki névnapján, **június 29-én** távozott az örök hazába. A szentmisét Mayer Mihály megyéspüspök mutatta be érte, szentbeszédet P. Bátor Botond mondta. Az elhunyt atya egykori katonatársai is eljöttek, akikkel együtt volt a Magyar Királyi Nagyváradi „Gábor Áron" Tüzér Hadapród iskola növendéke.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2008. szeptember 7-én meglátogatta templomunkat Pfeiffer Krisztina, aki a templom építtetőjének, Pfeiffer Gyulának rokona.
2008. december 3-án a ház minden tagja részt vett Dr. Erdő Péter bíboros szentmiséjén, amelyet a Magyar Püspöki Kar és a rendfőnök atya jelenlétében mutatott be a Pálos Rend pápai jóváhagyásának hétszázados jubileumán. Az évfordulóval kapcsolatos częstohowai megemlékezés **december 9. és 14. között** volt, melyen részt vett és előadást tartott P. Bátor Botond, Sarbak Gábor, Hesz László; dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető kísérte őket.
2008. december 15-én elhunyt P. Árva Vince, aki nagy érdemeket szerzett abban, hogy a Sziklatemplomban újra megkezdhettük működésünket.
2008. december 17-én elhunyt Ferencz Béla fafaragó művész, a Szent István-terem berendezésének alkotója.
2008. december 24-én az éjféli szentmisét templomunkból közvetítette a Duna Televízió.

Egy kisgyermek emlékei az egykori „Sziklából"

SZEKERES EDINA ANDREA

Az alábbi visszaemlékezés és vallomás szerzőjének nagyapja, Völgyesi Sándor a VITUKÁL-nál (Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet) dolgozott. A vállalat karsztvízmegfigyelő-állomása a Sziklatemplom belsejében volt a rendszerváltozás előtt.

Reggel 8 óra. Munkakezdés. Jöttem a nagypapával a *dolgozóba*. Türelmetlenül, izgatottan toporgok az alacsony vaskapu előtt, ami egy hatalmas betonfalba van beágyazva. „Pözsö" bácsi (nevét a kedvelt autómárkájáról kapta, amelyről sokat tudott beszélni) előveszi táskájából a csodakulcsot, és rám kacsint: „Na, Dinike, belépünk a birodalmunkba?"– kérdezi mosolyogva. „Igen! Igen!" – kiáltom boldogan csillogó szemmel. Igen, igen! Menjünk gyorsan! Csikorogva fordul a zárban a kulcs, döngve nyílik a vaskapu. Bentről furcsa szagok egyvelege tör elő. Belépünk. Sötét van, csak a barlang belsejéből hallatszik valami tompa zúgás. Egy nagy kapcsolótáblán meghúzzák a nagy fekete kart, fény ömlik szét a barlangban. Kiszakítom ke-

zemet nagyapám kezéből, és szaladni kezdek. Először a nagy előteret rohanom körbe, majd utamat a lejtős lejárati folyosó felé veszem. Futok, száguldok lefelé, kezeimet végighúzom a sziklafalakon, cipőim csattognak a betonon. Visszhangzik nevetésem, vagy fájdalmas sikolyom, mert bizony nem mindig sikerül kikerülnöm az előttem tornyosuló sziklaoszlopot (ma itt áll a szenteltvíztartó). De ma sikerült, hurrá sikerült, és tovább rohanok a megszokott úton. Nyolcas körök a két oszlop között: egyszer, ötször, tízszer, ki tudja, hányszor esem el, és kelek fel. Fáj, vérzik is, de nem érek rá ezekkel törődni. Sürgős dolgom van, hisz nagy a barlang, és mindenhová sürgősen szaladnom kell. Így jutok be e Szikla belsejébe, a legnagyobb terembe.

Itt megállok, itt már futkározni tilos, veszélyes! Rémisztő, hatalmas vasgépek állnak itt, zöldek, szürkék, hidegek. Nagy, vastag vezetékek vezetnek ki belőlük kesze-kuszán. Halkan zúgnak, zakatolnak, fel-felsípolnak. Ontják magukból a grafikonokkal telerajzolt papírkígyókat. Szemben velük íróasztalok, rajtuk füzetek, táblázatok, jelentések: zirci, bakonybéli, nagyvázsonyi kutak adatai, mérései, eredményei, ahová kiszállásra szoktunk járni.

Odamegyek nagyapa íróasztalához, felmászom a székre, leülök... végre. Négy férfi megkönnyebbült sóhaja száll fel a barlang falai között. Huh, leült végre! Gyorsan elém raknak papírt, ceruzát. Tessék, dolgozzál! Körülnézek. Körülöttem szürke sziklafalak, melyek neonfényben fürdenek. A földön szétpakolt mérőeszközök, állványok, zsákok. Nagypapáék dolgoznak, értékelnek, olvassák le a gépből kapott adatokat, melyeket nagy fekete táblára írnak. Dél van. Sokat dolgoztunk. Éhesek vagyunk. Elő a szendvicsekkel, málnaszörppel. Leülünk egy nagy asztal köré, melyen egy kávéfőző és egy rezsó áll. Majszolom a kiflimet, jólesik, hisz sokat dolgoztam! „Megettem" – jelentem ki, és lemászom a székről. Indulnom kell, hisz még nem voltam a „fény"-nél. Kilépek a nagyteremből, néhány lépés és egy kis emelkedő után elérem a fényes termecskét (a Lengyel kápolna). Körbe járom, énekelek, élvezem a visszhangot. Megnézem, mik vannak lepakolva a földre, hátha lesz ott valami kincs. Hát nincs.

Elfáradtam, aludni kell. Bevonulok kis kuckómba (a mai gyóntatószék), itt van egy kis nyoszolyám elkészítve, párnákból, pokrócokból. Ez az én kis kuckóm. Lefekszem, még kapargatom egy darabig a sziklafalat, aztán elalszom. Álmom, nyugodt, békés, mintha angyalok vigyáznának rám.

Délután, mikor haza kellett indulni, általában szomorú voltam, de mindig megvigasztaltak: „Nem baj, most hazamegyünk, de holnap is jövünk a dolgozóba!"

Hazamentem, gyorsan lefeküdtem, mert másnap ismét várt az a csodálatos hely. És így teltek el napok, hetek, hónapok, évek. De mint minden, ez is egyszer véget ért.

Nagypapa később nyugdíjba ment, én iskolába kezdtem járni. Többet nem maradt idő a Sziklára. Elszakadtam, de szívemben megmaradt csodálatos kisgyermekkorom csodákkal teli helye.

Jött a felnőttkor, elszakadás hazámtól, 25 év Törökországban, iszlám kultúrában. Egy súlyos baleset. Istentől, vagyis inkább Allahtól való elszakadás, megtagadás. Hazatértem üresen, kiégve, Isten ellen felbőszülve.

2013 tavasza – Állok az út szélén. Motorosok, robognak el mellettem. Utánunk nézek, összerezzenek... ki az az őrült, aki motorra ül? – gondoltam.

2013 nyara – Vonz a Szikla. Felmegyek, megnézem... Hát nem néztem meg... Éppen hogy csak beléptem, néztem nagyot... templom lett... Ráadásul pénzt is kérnek! (Fogadóközpont – belépő turistáknak) Dühödt haraggal kirohantam. Na, nem! Vallás, papok, Isten..., erről hallani sem akarok! És feldúlva elrohantam.

2013 ősze – Hűvös, esős volt az idő. Nagyon rossz, letört hangulatban voltam. Elindultam Zuglóba a barátnőmhöz. Leszálltam a vonatról, és a többit nem tudom... a Sziklában tértem magamhoz. Csak ültem a templomban, nagy szemeket meresztve az oltárra és a miatyánkot mormoltam. Ültem és imádkoztam. Egy idő után felálltam, elindultam.

Meg-megálltam, remegő lábakkal ismét elindultam. Kezemet a sziklafalra tettem, homlokomat odanyomtam. És visszarepültem gyermekkoromba. Valahogy hazabotorkáltam. Valami érdekes, nyugodt, de valahogy furcsa érzés volt a lelkemben. Attól a naptól valami megváltozott.

2014 áprilisa – Én! Ülök egy motoron! Częstochowába indulok…1200 km. Életemben nem ültem motoron! Hogy kerülök én ide? Beérkezünk a benzinkútra. Gyülekezőhely. Lekászálódom, körülnézek, és ekkor megszólal egy hang: „Gyerekek, indulás előtt egy ima!" És előlép Botond atya. Döbbenten állok, nyelni sem tudok. Körülöttem mindenhol motorok, atyák, motorosok, és én egy motoros zarándoklatra indulok. Nyeregbe pattanunk és indulunk. Bukósisakom alatt felnézek az égre és próbálom megérteni, hogy mi történik velem.

2014 nyár – Ismét motoros zarándoklatra megyünk. Éppen indulás van. Felugrok a motorra, körülnézek, és felteszem a kérdést magamban, hogy ki az az őrült, aki nem ül motorra. A motorozás, zarándoklatok, misék, atyák, Częstochowa, Márianosztra, Pálosszentkút, a Szikla… mind-mind életem részévé váltak.

2014 novembere – Ülök a Sziklatemplom kolostorának ebédlőjében. Rajtam fekete póló a Pálos Rend címerével, körülötte nagybetűkkel ráírva: MOTORKERÉKPÁLOSOK. Büszke vagyok arra, hogy ezt viselhetem. Fejemet felemelem, körülöttem fehér habitusban atyák. Ők a pálosok, a fehér barátok, és boldog vagyok, hogy köztük lehetek.

Igen, azt mondják, hogy Isten útjai kifürkészhetetlenek. Úgy érzem, most már itthon vagyok.

Köszönöm, Jó Istenem!

PÁLOS LELKISÉG

P. Temesvári Károly Benedek OSPPE hetvenedik születésnapjára

Benedek atya a Fekete Madonna ikonjának egyik másolata előtt a Pálosaink, a fehér barátok című kiállításon (fotó: Török Máté)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2014. november 5-én örömteli ünnepség volt Márianosztrán, a Boldog Özséb kolostorban. Temesvári Károly Benedek pálos atya 70. születésnapját köszöntöttük rendtársaimmal a kolostor refektóriumában. E szép kerek évfordulót még az is gazdagítja, hogy Benedek atya idén ünnepelte szerzetesi fogadalmának 50., pappá szentelésének pedig 45. évfordulóját. Ő az egyike azoknak a pálosoknak, akik titokban tették le szerzetesi fogadalmukat, és az életre szóló döntésről a rendszerváltozásig – elővigyázatosságból – még családtagjaikat se tájékoztatták. Nagy öröm hát, hogy most itt, *hivatalos rendi értesítőnk* hasábjain is kifejezhetem kö-

szönetemet Benedek atyának eddigi munkájáért, és Isten áldását kívánom további szolgálatára, életére.

P. Csóka János OSPPE

Benedek atya évfordulói

Vadász Judit írásának rövidített változata

Benedek atya pálos szerzetesként kezdte el tanulmányait a szegedi Hittudományi Főiskolán. A szemináriumban semmit sem tudhattak a kispap rendi elkötelezettségéről, de nemcsak elöljárói, még a szülei sem sejtették, hogy egy bizonyos körben fiukat nem Károlynak hívják, hanem Benedek névvel illetik.

Éppen 45 esztendeje annak, hogy Udvardy József – a csanádi egyházmegye apostoli adminisztrátora, később püspöke – Szegeden pappá szentelte Benedek atyát 1969-ben. Benedek atya pedig – papi jelmondatához híven – *„Bizony, bizony, mondom nektek: ha a búzaszem nem hull a földbe, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz"* (Jn 12,24): pontosan 20 évig szolgálta az egyházmegyét. Röszke, Derecske, Klárafalva, Ferencszállás, Deszk, Szeged-Móraváros és Szeged-Alsóváros, Földeák, Apátfalva voltak papi szolgálatának állomásai. Mindenütt építkezett, átalakított, amiben az is segítette, hogy egykor építőipari technikusként végzett Pécsett.

A nyarak egy része, s a csöndes napok viszont a pálos lelkiség megélésében teltek. A többi titkos (klandesztin) pálos testvérrel ún. fehér napokat tartottak, hol Márianosztrán P. Árva Vince vendégeként, hol pedig Újszentmargitán, ahol P. Borsos József volt a plébános. Egymást biztatva, lélekben erősítve és imádkozva várták azt a napot, amikor a világ előtt is fölölthetik a fehér habitust. A belügy ébersége sem akadályozta meg őket abban, hogy részt vegyenek a rendszeres, lelkigyakorlattal fölérő találkozókon.

Amikor 1989-ben ismét engedélyezték a pálos rend működését, Benedek atya sem késlekedett; azonnal jelezte Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök úrnak, hogy a pálos rendben szeretné papi szolgálatát folytatni. Így a plébánosból 1989-ben káplán lett P. Máthé Péter rendfőnöki megbízott mellett a Pécs-kertvárosi templomban. Benedek atya 1991-ben Pálosszentkútra került, ahol a szinte romokban heverő régi kolostorépület fogadta. Újból munkához látott hát, hogy az éledő magyar tartomány leendő novíciusainak és a gyalogosan érkező zarándokoknak legyen fedél a fejük fölött. Tizenkét évig állt a rendház élén, s volt egyszersmind Petőfiszállás plébánosa, sekrestyése és harangozója, s a pünkösdi, Kisasszony napi zarándoklatok szervezője, valamint minden hónap 13-dikán, a Boldogságos Szűz Mária fatimai megjelenése emlékére rendezett engesztelő virrasztás szervezője.

Benedek atyát 2004-ben Pálosszentkútról előbb a budapesti kolostorba, majd pár hónap múltán Márianosztrára helyezték. Dr. Beer Miklós püspök atya még 2004-ben kóspallagi plébánosnak nevezte ki Benedek atyát, kisvártatva pedig az ipolydamásdi hívek lelki gondozásával is megbízta. A kóspallagi plébánia mellett 2006 és 2008 között a verőcei, a magyarkúti és a szokolyai hívek lelki gondozásának fáradalmas öröme is ráhárult. Beer püspök atya 2014-ben ismét megbízta Szokolya ellátásával is.

Kóspallag első plébánosa, s egyben a Mária neve tiszteletére megáldott templom építtetője P. Lábody József márianosztrai pálos szerzetes volt, aki a pálos rend 1786-os feloszlatása után vállalta el az egyházközség megszervezését. Kétszázöt év múlva tehát – Benedek atya személyében – ismét pálos plébánosa lett a kóspallagi egyházközségnek. A Mária neve templom sem nélkülözte Benedek atya gondoskodását. Fáradságos munkálkodásának köszönhetően az idén – csodálatosan megújult a templom belső tere is.

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Pálosaink, a fehér barátok

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ 2014. OKTÓBER 17-ÉN

2014. október 17-én dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök nyitotta meg a *Pálosaink, a fehér barátok* című kiállítást Pécsett, a Modern Magyar Képtárban. Az alábbiakban elsőként a beszéd néhány részletét közöljük a Magyar Kurír alapján:

dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök (fotó: Varga László)

„Egy csendes, érdeklődéssel megtöltött látogatás alkalmassá teheti a lelkünket arra, hogy feltáruljon valami abból az ajándékból és titokból, ami a szerzetességet a világ előtt körülveszi [...] Ajándék, mert a szerzetesközösség a maga létében, tagjaiban és közösségében Jézus Krisztust, az Isten irgalmát, jóakaratát, az Ő ember iránti hűségét, bizalmát, a jövőbe vetett reményét jeleníti meg [...] Ez a krisztusi magatartás az alapja a szerzetesi fogadalmaknak. Ajándék, mert mindig sorsközösséget vállal egy konkrét közösséggel, népünkkel, nemzetünkkel, egyházunk, városunk tagjaival.[...] Ugyanakkor a szerzetesközösség egy titok hordozója is, mert amit megjelenít, az nehezen értelmezhető, nehezen fogalmazható meg. Hiszen személy és személy közötti kapcsolatról, a legbelsőbb döntésről van szó, melyet kívülről, sokszor a titok elképzelhető legsötétebb oldalát hangsúlyozva szeretnénk valahogyan értelmezni, mint ahogyan a világ ezt különböző korokban megtette. A kívülálló a kézzel fogható hasznosságot kutatja, és nem érti, mi haszna, mi értelme van az imádságnak, vagy annak, ha valaki csendben, csak az Istenre figyel... Pedig talán ekkor teszi a legtöbbet, ekkor a leghasznosabb egy szerzetes tevékenysége. [...] A kiállított tárgyak ezt a titkot szeretnék közel hozni a látogatókhoz. Akkor tudunk a titok közelébe kerülni, ha csendben elidőzünk a tárgyak előtt, s hagyjuk, hogy hassanak ránk."

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Köszöntő beszéd

P. ARNOLD CHRAPKOWSKI OSPPE GENERÁLIS ATYA

Minden szerzetesi közösség annak az alapítónak a karizmájával van megjelölve, aki a működésének az elején áll. Az ő hagyatékát, Isten tapasztalatait, egyházszemléletét kell vállalnia az általa születendő közösségnek és azt a szerepet, amelyet a soron következő nemzedékek, az adott szerzetesi családban az evangéliumi tanácsok útját választva alkalmaznak. Ő lesz az útmutatója az adott közösségnek. Az ő szavai, utasításai és tanácsai drága, értékes, családi emlékké válnak, amelyeket nemcsak nagyon gondosan kell őrizni, hanem egyúttal konkrét kötelességeket és kihívásokat állítanak az adott közösség elé. A pálos rendben két istenfélő férfi eszméihez kellett visszatérni, és bár időben és földrajzilag távol álltak egymástól, de az evangéliumi radikalizmus eszméje összekötötte őket. Összeköti őket az a tény is, hogy először furcsa módon

P. Bátor Botond OSPPE és P. Arnold Chrapkowski OSPPE generális atya (fotó: Varga László)

feledésbe merültek, ugyanakkor Krisztusban elmerült életük nagysága lassan nyilvánvalóvá vált. Első Remete Szent Pál és Esztergomi Boldog Özséb két olyan tartópillér, akik évszázadokon át erősen Istenre támaszkodva tartják a Pálos Rend épületszerkezetét. Az áldott magyar föld adta az Egyháznak Boldog Özséb nagy alakját, aki Krisztusnak és az ő keresztjének szeretetével másokat Istenhez hívott. A Pálos Rend nemcsak létrejött Szent István király országában, hanem ezen a földön alakította ki lelki és jogi szerkezetét, és szintén itt élte át története során legnagyobb virágzását.
Évszázadokon keresztül ez az isteni alkotás a magyar néppel együtt fejlődött és együtt hanyatlott. A ma kezdődő, számos intézmény segítségével megszervezett kiállítás – *Pálosaink, a fehér barátok* címmel – bemutatja a rend nagyon viharos, örömteli és nehéz történetét. Az élettelen tárgyakban lévő gazdag rendtörténet bizonyítékkal szolgál az emberi zsenialitásra, erőre, munkára és együttműködésre az isteni kegyelemmel. Ehhez az emberi alkotáshoz hozzájárult Isten Anyjának, Máriának anyai tekintete is, akit itt Magyarok Nagyasszonyaként szólítunk meg. A pálos lelkiség máriás arculata oly mélyen beleírta magát az egyházi köztudatba, hogy II. János Pál az egész rend jasna-górai karizmájáról beszél.
Ezzel a mai eseménnyel mi pálosok hódolatunkat és hálánkat akarjuk kifejezni rendi testvéreinknek életük tanúságtételéért, a gazdag és változatos tárgyi és lelki örökségért, amelyeket ránk hagytak.
A magyar földbe mélyen elültetett pálos fa mára kiterebélyesedett, ágai különböző kontinenseket érintenek. Származásuk szerint a pálosok 14 nemzetet képviselnek, és 17 országban szolgálnak. A kulturális és földrajzi különbségek ellenére, mindnyájan visszatérünk a földi gyökereinkhez, a magyar forráshoz, és úgy, mint évszázadokkal ezelőtt, Boldog Özséb Isten szeretetének egyetlen lángjává gyűjt egybe minket, amely képes átformálni bennünket és mindazokat, akikhez Isten küld.
A kiállítás címe: „Pálosaink, a fehér barátok", erősen hangsúlyozza a pálosok történelmi és érzelmi kötődését azokhoz, akiket szolgálnak. Bárcsak mi is, mai pálosok, igazi barátai lehetnénk minden embernek.
A XVI. században élő Kapisztrán Szent János így biztatta az akkori embereket:
„Aki élő szenteket akar látni, menjen a márianosztrai kolostorba, és teljesül a kívánsága."
Bárcsak a mai pálos kolostorok, amelyek az elmúlt évszázadok alatt megőrzött és jóváhagyott élő hagyomány és szabályzat alapján, ugyanakkor az idők jelei felé való nyitottsággal léteznek, azokhoz a helyekhez tartoznának, ahol szentekkel lehet találkozni.

Köszöntő beszéd

P. Csóka János OSPPE

Főtisztelendő Püspök Úr, Főtisztelendő Generális Atya, Tisztelt Polgármester Úr, Tisztelt Főigazgató Úr, Kedves Vendégeink!

Közel 800 év távlata nyílik meg előttünk a mai napon. Kibontakozik szerzetesrendünk magyar földön való megszületésének története, és 1526-ig tartó töretlen fejlődése, majd a török és később II. József által történt megtöretése is. II. József szerzetesrendeket feloszlató rendelete után 148 évig nem működhetett a magyar alapítású szerzetesrend magyar földön. Ezalatt Lengyelországban élhetett to-

P. Csóka János OSPPE a **Pálosaink, a fehér barátok** *című kiállítás megnyitóján (fotó: Karasz Lajos)*

vább a Pálos Rend. Nem lehetünk elég hálásak a lengyelországi pálosoknak, hogy ennyi időn át hűségesen és hitelesen őrizték a pálos lelkületet, hogy aztán amikor arra lehetőség kínálkozott, pontosan 80 évvel ezelőtt, újra visszatérhessenek a pálosok hazánkba. Szeretném most ezt a történelmi távlatú köszönetünket jelképesen a jelenlévő Arnold Chrapkowski generális atyának kifejezni. Az 1934-es visszatelepülés után 16 év építkezés adatott a rendnek, 1950-ben azonban újra a betiltás és az üldöztetés lett a sorsunk. 25 évvel ezelőtt, 1989-ben indulhatott ismét újra a Pálos Rend hazánkban, erre is emlékezünk ebben az évben.

Úgy érezzük, hogy kedves vendégeink megtisztelő jelenléte elismerése szerzetesrendünknek, melynek története ezernyi szállal fonódott össze nemzetünk történelmével, részt vállalva a felemelő és a nehéz történelmi időszakok sorsában is.

Pálos szerzetes papként ezen a napon, ebben az ünnepélyes órában nem mehetek el amellett, hogy megköszönjem az isteni Gondviselésnek, hogy megannyi megpróbáltatás, nehézség, szenvedés és nemegyszer vértanúkat követelő üldöztetés után is itt lehetünk, és betölthetjük hivatásunkat. Ez a hivatás pedig egyrészt névadónk Remete Szent Pál és a közösségünket a XIII. század közepén megszervező Esztergomi Boldog Özséb remete lelkiségének az öröksége, másrészt pedig a török időktől napjainkig folyamatosan jelentkező lelkipásztori szükséghelyzetekhez történő al-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

kalmazkodás, a lelkipásztori szolgálat. Ezzel a szerzetesi élettel, ezzel a szolgálattal Isten országát törekszünk építeni, de hazánkat is szolgáljuk, valahogy úgy, ahogy ezt Virág Benedek pálos költő sírfelirata is megfogalmazza: *„Születtem. Szerettem hazámat, s dolgoztam érte. Ez az én életem története. Tegyetek ti is így. Tanítsátok utódaitokat, s ha azok is így teszik, akkor Magyarország boldog lesz."*

A ma megnyíló kiállítás sok minden szépet és értékeset megmutat szerzetesrendünk sokévszázados történelméből. Lássuk meg azonban mindezek mögött az Istennek szentelt életet élő pálosokat, azokat is, akiket ismerhetünk a történelem lapjairól, kultúránk történetéből, de azokat a pálos szerzeteseket is, akiknek a nevét nem ismerjük, de életük áldozata hozzájárult ahhoz, hogy szerzetesrendünk ma is élhet. Tisztelgünk e kiállítással azok előtt a pálosok előtt is, akik életüket áldozták hitükért, akik vállalták a szenvedéseket, és az üldöztetéseket.

Ez a kiállítás azonban nemcsak a múltunkkal foglalkozik, hanem a jövőnkbe is mutat. Van hiteles, erős, megimádkozott múltunk, erre tudunk ma is építkezni a Jóisten segítségével. Ez a rendtörténeti léptékű pálos kiállítás Pécsett nyílik meg, és ez nem véletlenül történik így. Ez a város és ez az egyházmegye az, amelyik minden rendtörténeti időszakban otthont adott a pálosoknak. E történelmi kapcsolat az egyik oka annak is, hogy a Pálos Rend tartományi központja Pécsett van. Szeretném itt és most megköszönni Pécs Városának és a Pécsi Egyházmegyének ezt az évszázados barátságot.

A Gondviselés különös kegyelme, hogy-e kiállítást akkor nyitjuk meg, amikor itt állunk a Ferenc pápa által meghirdetett Megszentelt Élet éve küszöbén. Szeretnénk e tárlattal csatlakozni a Szentatya szándékához, mely a szerzetességre, mint egy különleges és tanúságtevő életformára kívánja ráirányítani a közfigyelmet.

E kiállítás a kiemelkedő nemzeti értékeink, a magyar alapítású szerzetesrend és a magyar nemzeti könyvtár összefogásával jöhetett létre. Szeretnék ezért kiemelt módon köszönetet mondani az Országos Széchényi Könyvtárnak és dr. Tüske László főigazgató úrnak, valamint a könyvtár munkatársainak az elvégzett munkáért.

RENDI KRÓNIKA

Országos Karizmatikus Találkozó Pécsett

2014. szeptember 27-én rendezték meg a Magyar Katolikus Karizmatikus Megújulás XXIII. Országos Találkozóját Pécsett a Lauber Dezső Sportcsarnokban. Az esemény szervezésében és lebonyolításában fontos szerepet vállalt a pécsi pálos közösség Csóka János tartományfőnök atya vezetésével.

PÁLOS 70

Isten kegyelméből idén is nagyon jól sikerült a Pálos70 zarándoklat és teljesítménytúra. Kicsit csöpögött az eső, de ez nem bátortalanított el senkit sem! Az idei háromnapos zarándoklatra 150 fő regisztrált, de az utolsó napon, a Magyarok Nagyasszonya zarándoklatnál már közel kétszázötvenen vonultunk be a máriannosztrai kegyhelyre. Ezen kívül minden túra és zarándokútvonalon sokan végigmentek, a 8 útvonalat összesen közel 900 fő járta végig – a lelkes önkéntes segítőkkel együtt. Isten bőséges áldásával halmozta el a résztvevőket, s jövőre október első hétvégéjén (okt. 2–4.) újból útnak indulunk!

PÁLOS70 - 2014 (fotó: Terpó Veronika)

A Sziklatemplom búcsúja

2014. október 8-án volt a Magyarok Nagyasszonya Sziklatemplom búcsúja. Az ünnepi szentmisét nagyszámú hívő és az esperesi kerület papjainak a jelenlétében Mons. Pavlekovics Ferenc pápai prelátus, prépost, Pécs-kertvárosi plébános mutatta be.

Kiállítás a pálosokról Pécsett

2014. október 17-én ünnepélyes keretek között megnyílt a Pálosaink, a fehér barátok című kiállítás Pécsett, a Modern Magyar Képtárban (Pécs, Papnövelde u. 5.). A tárlat 2015. február 8-ig látogatható a múzeum nyitvatartási idejében. Előre meghirdetett időpontokban csoportokat vezetnek a kurátorok, *Sarbak Gábor* és *Sudár Annamária* és *Fr. Fülep Ágoston OSPPE* (az időpontokat lásd alább), valamint a szubjektív vezetések lesznek a következő időpontokban és témákban: 2015. január 9-én 16 órakor *Kárpáti Gábor* régész a jakab-hegyi pálos kolostor feltárástörténetét mutatja be, 16-án 16 órakor *Mann Jolán* irodalomtörténész a pálos rend horvát tartományáról és annak magyar kapcsolatairól tart tárlatvezetést; január 19-én 17 órakor *Dr. Udvardy György* pécsi megyéspüspök kalauzolja a látogatókat a kiállításban, január 22-én 16 órakor, A magyar kultúra napján pedig *Madas Edit* irodalomtörténész, az MTA levelező tagja a kiállításon látható nyelvemlékkódexeket mutatja be.

A tárlatvezetésekre jelentkezni a Janus Pannonius Múzeum munkatársánál, Gerner Andrásnál lehet (gernerandras@gmail.com, 72/514-040). A tárlatvezetések ingyenesek.

A tárlatvezetések időpontjai a következők:

december 16. kedd:	14, 16
december 23. kedd:	10, 11
január 8. csütörtök:	12, 14, 16
január 9. péntek:	10, 12, 14, 16
január 10. szombat:	10, 12, 14, 16
január 11. vasárnap:	10, 12
január 16. péntek:	14
január 17. szombat:	10, 12
január 20. kedd:	10, 11
január 27. kedd:	10, 11
január 29. csütörtök:	12, 14, 16
január 30. péntek:	10, 12, 14, 16
január 31. szombat:	10, 12, 14, 16
február 3. kedd:	10, 11
február 4. szerda:	12, 14, 16
február 6. péntek:	14, 16
február 7. szombat:	12, 15
február 8. vasárnap:	10, 12, 14

A Pilis-tetői Boldog Özséb-kilátó átadása

Új kilátó épült a Pilisben, a 756 méter magas Pilis-tetőn. A Dunántúli-középhegység legmagasabb pontján átadott, több mint 17 méter magas építmény Boldog Özsébről kapta nevét. Az avató ünnepségen Dr. Bitay Márton Örs, állami földekért felelős államtitkár, Dr. Tarnai Richárd, Pest megyei kormánymegbízott, Thuróczy Lajos, a Magyar Természetjáró Szövetség tiszteletbeli elnöke, valamint Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója mondott köszöntőt. Az új kilátót ezt követően P. Hesz Attila pálos szerzetes áldotta meg. Csóka János pálos tartományfőnök atya levélben küldött köszöntő szavakat a kilátó átadása kapcsán.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Soltész Miklós egyházügyi államtitkár látogatása Pécsett

Soltész Mikós egyházügyi államtitkár 2014. október 30-án a pécsi pálos kolostorba látogatott, ahol megbeszélést folytatott Csóka János tartományfőnök atyával, majd kíséretével együtt megtekintette a Janus Pannonius Múzeum Modern Magyar Képtárában a *Pálosaink, a fehér barátok* című kiállítást.

Mecseki Láthatatlanok táblaavató és koszorúzás

Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésének évfordulójához kapcsolódva 2014. november 4-én a Mecsek Kapunál emlékeztek meg azokról, akik a Mecsekben fegyverrel álltak ellen 1956 telén. Dr. Vargha Dezső nyugdíjas levéltáros köszöntője után dr. Páva Zsolt, Pécs polgármestere, majd dr. Debreczeni László mondott beszédet. Az emléktáblát Botfai Levente pálos atya áldotta meg, majd a megjelentek elhelyezték koszorúikat.

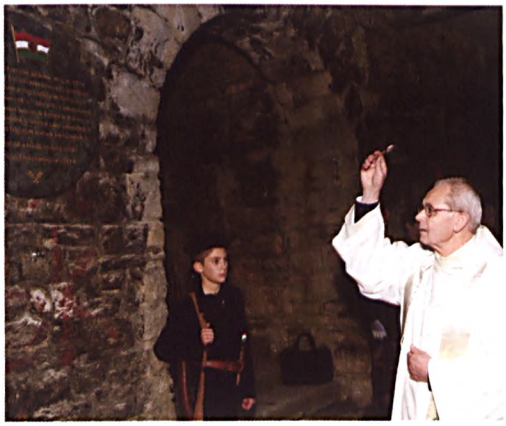

Az emléktábla megáldása (fotó: Hatházi-Müller Andrea)

A Pálos Baráti Kör lelki délutánja és a pécsi Pálos templom búcsúja

November 9-én vasárnap 15.00 és 18.00 óra között került sor a Pálos Baráti Kör hagyományos lelki délutánjának a megtartására Pécsett, a Pálos templomban. Az elmélkedéseket Dr. Szederkényi Károly c. prépost, esperes, Budapest-gazdagréti plébános tartotta. A lelki délutánt a Szent Imre tiszteletére szentelt Pálos templom ünnepi, búcsúi szentmiséje követte, melyet ugyancsak Dr. Szederkényi Károly atya mutatott be. A szentmisén a pécsi papok közül is többen koncelebráltak. A szentmise elején Botfai Levente házfőnök atya megemlékezett Bolyós Ákos pálos atyáról, aki november 11-én lett volna 100 éves, és akinek a Nagykáptalan 2008-ban, a „bene meritus" elismerést adományozta, ezzel elismerve, hogy Ákos atya hűséges maradva a közösségéhez, a hivatásához és Istenhez, bőségesen megszolgálta a tiszteletet a rend részéről, leginkább a nehéz, kommunista időkben.

Koncelebrált szentmise a lelki délutánra (fotó: Varga László)

Pécsre látogatott a hargitafürdői pálos egyházközség

2014. november 28-án éjszaka, Pálosszentkút érintésével érkezett meg a pécsi tartományi központba autóbusszal a mintegy 37 főt számláló hargitafürdői csoport. A 12 ministráns és Mária-leány gyermeket és 5 papot is magában foglaló úti társaság vezetője P. Balla P. Barnabás OSPPE hargitafürdői perjel-plébános és fr. Szűcs F. Imre OSPPE hargitafürdői titkár voltak. A székely klérus élén konfráterünk, Dr. Darvas-Kozma József csíkszeredai esperes plébános állt, de meglátogattak minket László Rezső, Csíki Szabolcs, Mihály Imre és György Imre atyák is. A program péntek éjjelén, borkóstolóval kezdődött a Szent György Fogadóban. Szombaton reggel a P. Puskás R. Antal OSPPE szentkúti perjel és fr. Vörös M. Bulcsú OSPPE kispap által vezetett ministránscsapat érkezett meg, hogy találkozhasson a hargitaiakkal: 3 fiú a Sziklatemplomból, 9 a szentkúti kegyhelyről érkezett hozzánk. A délelőtt folyamán kettévált a csapat, az atyák és Antal atyáék fölmentek a Jakab-hegyi romokhoz, míg a többieknek szentmisét mutatott be Barnabás atya a Szent Imre-templomban. Ezt követően ellátogattak az ókeresztény sírkamrákat rejtő pécsi nekropoliszba, majd a székesegyházba. Délben a félszáz fős vendégsereg a háziakkal együtt ebédelt kolostorunkban. Kora délután egy óra alatt megtekintették a pálos kiállítást Sudár Annamária kurátor vezetésével. A hargitafürdői csoport ezután útra is kelt hazafelé. A budai és szentkúti fiúk a kiállítás után még megtekintették az Ókeresztény Mauzóleumot, a katedrálist, és részt vettek az Urunk színeváltozása templom („Lyceum") adventi vasárnap előesti szentmiséjén. Itt találkozhattak a Misszió Tours Utazási Iroda által szervezett budapesti busznyi csoporttal is, akik e napon szintén a kiállításra érkeztek Pécsre. Mise után az itt maradt vendégek elsétáltak a főtéren levő adventi vásárba, majd onnan fel a Havihegyi kápolnához, amit Máger Róbert templomigazgató személyesen mutatott be. Végül a hegygerincen át, a sötét, ködös erdőben tért haza a kalandkedvelő, derék legényhad. Antal atyáék kisbusza vasárnap reggel gördült ki parkolónkból, melynek kis utasai még a szívükben forgatták az előző nap sok szép élményét.

Pálos konferencia februárban

A *Pálosaink, a fehér barátok* című időszaki kiállításhoz kapcsolódóan a Magyar Pálos Rend és az MTA-OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport 2015. február 5-én Pécsett pálos rendtörténeti konferenciát szervez, társrendezőként az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága Egyháztörténeti Munkabizottsága és a Pécsi Tudományegyetem Középkori és Koraújkori Történeti Tanszéke részvételével. Kapcsolattartónk a Pécsi Tudományegyetem részéről Fedeles Tamás egyetemi docens.

A megbeszélés célja, hogy a pálos rendtörténeti kutatások legújabb eredményeiről adjon tájékoztatást és erősítse a kutatók közötti együttműködést. Az előadók és az érdeklődő közönség február 6-án, pénteken délelőtt 10 órától együtt megtekintik a Janus Pannonius Múzeum Modern Magyar Képtárában (7621 Pécs, Papnövelde u. 5.) a kiállítást, ahol további szabad eszmecserére is lehetőség nyílik. Előadóink közül például Bencze Zoltán a budaszentlőrinci ásatásokról, Benkő Elek a kesztölci kolostorról, Lantosné Imre Mária a Lyceum templomról, Horváth István a jakab-hegyi konfraternitás szabályzatáról, F. Romhányi Beatrix a korai pálos telepekről, Baku Eszter pedig Weichinger Károlyról és a pécsi Pálos templomról adnak elő.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Tisztulás Útja

Minden hónap elsőszombatján csoportos, vezetett zarándoklat indul 8.15-kor a Sziklatemplomtól. Közös ima után Györfi Szabolcs atya indítja útjára az összegyűlt zarándokokat, akik

többnyire a szervezők vezetésével járják végig az utat a Belvárosi Ferences Templomig. Mindenkit szertetettel várunk!

Befejeződött a Sziklakolostor lépcsőinek felújítása

A munka keretében a kolostorépület mellett haladó, s annak a középső szintjéig eljutó, illetve lefelé, az Erzsébet híd irányába futó lépcsőknek a felújítása történt meg. A lépcsősorok mellett az ezekhez tartozó mellvédeket, korlátokat és kandelábereket is felújítása is megtörtént. A két hónapig tartó kivitelezés befejeztével a kolostorépület rakpartra néző része rendezettebb lett, amely különösen fontos városképi szempontból is. A felújítást Újbuda Önkormányzata támogatta.

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775-2555 vagy e-mailen: zarandokhaz@gmail.com.

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség.

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

• • •

PÁLOS PROGRAMOK

2014. december – 2015. április

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *minden hónap 28-án* – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- *havonta egyszer* – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit
- *nagyböjti péntekeken* – keresztút

A Sziklatemplom előterében működő *Pálos Fogadóközpont* nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Loretói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- *december 28.* – A Szent Család ünnepe; a jubiláló házaspárok és özvegyek hálaadó szentmiséje és találkozója
- *január 22.* – Esztergomi Boldog Özséb ünnep (A pálos szerzetesek, a konfráterek és a Pálos Baráti Kör közös ünnepe a zarándokokkal.)
- *február 2.* – Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe, a megszentelt élet napja (Szerzetesek világnapja)

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első péntekén*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata
- ***február 2.*** – Szeretetláng átadása, szentmise 17 órakor
- ***április 2–5.*** – Nagyheti lelkigyakorlat; jelentkezés: palosrend.hu
- ***április 8–10.*** – Családos lelkigyakorlat Bíró László püspök atya vezetésével

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***december 14.*** – 17 óra szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) adventi hangversenye Vezényel: Fodor Gabriella
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit
- ***nagyböjti péntekeken*** – keresztút
- ***a húsvéti szent három napon*** – lelkigyakorlat

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***nagyböjti péntekeken*** – keresztút

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3 és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50, illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

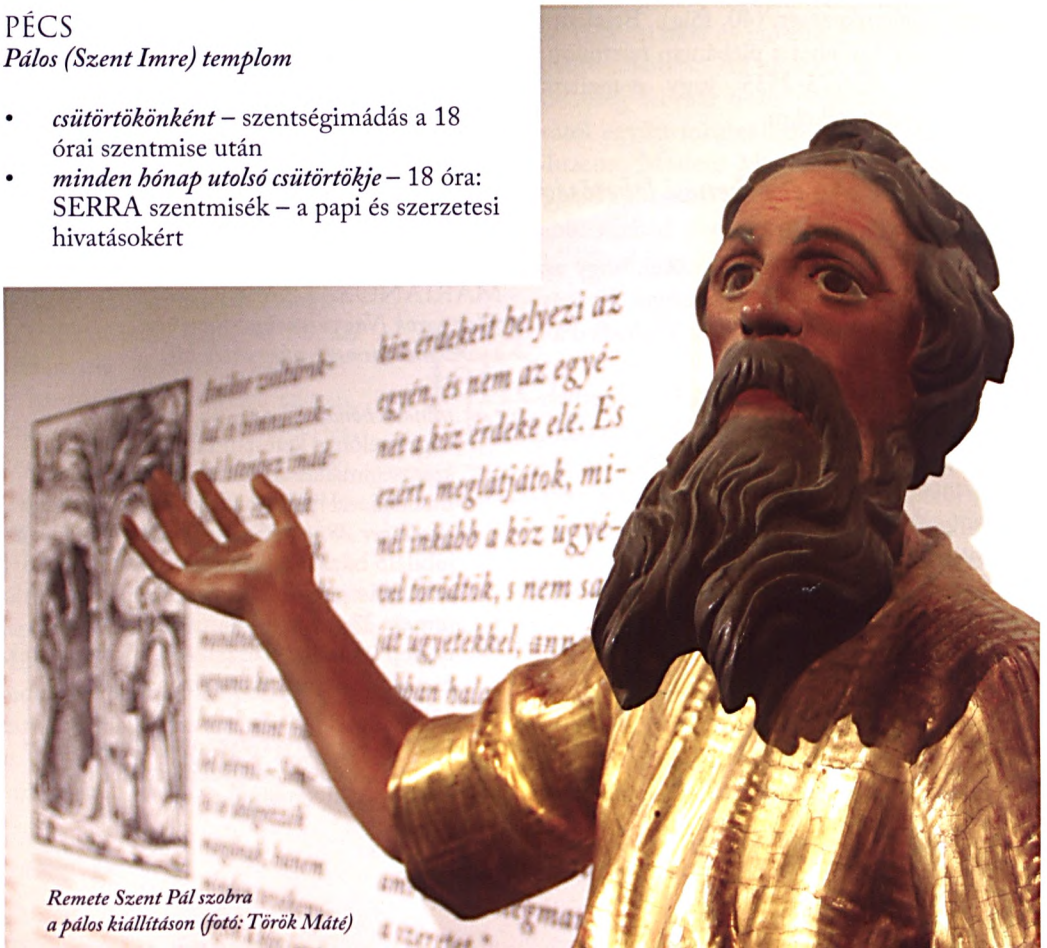

Remete Szent Pál szobra a pálos kiállításon (fotó: Török Máté)

A pálos templomok miserendje

2014. december – 2015. április

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT

Magyar Szentek és Boldogok kápolna
(Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise: 9.30 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS

Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ

Szent István-templom

• vasárnap: 8.30 óra
• hétköznap: 18 óra

„Alávaló, szegény, nyomorult sorsot vállalt fel ugyan a megtestesült isteni személy, de nem kíntelenségből, hanem akarva; kitetszik ez csak abból is, hogy ezt a sorsot sok száz, sőt ezer esztendőkkel előbb megjövendöltette és íratta a próféták által. Tudhatták volna ezt a zsidók közül legalább az írástudók, mert a Szentírásban nyilván olvasták, hogy szelíd, hogy szegény, hogy alázatos lészen, de a világi hívságoknak fénye megtompította lelki szemeket, és mivel magok a fellyebbvaló székeket kívánták, a mulandó kincseken kaptak, úgy álmodoztak, gondolkoztak a megígért Messiásról is, következendőképpen az Írásnak azon bizonyságait, melyek a Messiás alávaló földi állapotjáról szólottak, elfordították, melyek pedig lelki méltóságát, gazdagságát vagy hatalmát jelentették, azt földi méltóságra, gazdagságra, hatalomra magyarázták."

Simon Máté (1743–1818) pálos szerzetes:
Kimondhatatlan jótétemény,
prédikáció részlete,
1802

Remete Szent Antal és Remete Szent Pál találkozása (Częstochowa, Bazilika)

PÁLOS

80

ISSN: 2062–1094

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, P. Hesz Attila OSPPE, *Sarbak Gábor*,
Sudár Annamária és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2014. ősz • 16. évfolyam 2. szám

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

rendünk múltjából

A Sziklatemplom története, 14. rész
1993–1999

pálos lelkiség

- *Introibo ad altare Dei – Megemlékezés Bolyós Ákos (1914–1994) atyáról*
- *Lelki „salaktalanítás” – A Tisztulás Útja*

pálosokról, pálosoktól

- *„Amit a szentbeszéd mond a fülnek, azt mutatja meg csendben az ikon.”*
- *Kiállítás nyílik Pécsett a pálosokról*

rendi krónika

pálos programok

A felújított Lyceum-templom (fotó: Varga László)

BEKÖSZÖNŐ

P. CSÓKA JÁNOS OSPPE

Hadd kezdjem egy jó hírrel: nagy örömünkre befejeződött a Lyceum-templom homlokzati felújítása. Mindannyian – pálosok és az ide járó testvérek – vártuk ezt a napot. Igaz, kezdtük már megszokni azt is, hogy a be- és kijutás felér egy kalandtúrával, meg azt is, hogy mint egy műtőben, nem látjuk, mi történik a zöld lepel mögött. Izgalommal, de bizakodva vártuk, mi kerül ki a gondosan operáló kezek alól. Mondhatom, a látvány nem okozott csalódást. A templom felújítását nagylelkűen támogatta Pécs városa is. Ebben a templomban tartják a város napjának nyitó szentmiséjét minden évben szeptember 1-jén, melyet – hagyományosan – a pécsi püspök mutat be.

Szeptember nemcsak Pécs városának hónapja, hanem az új iskolaév kezdete is. A nyári szabadságról hazatérnek a felnőttek, a gyermekek, és a fiatalok pedig megkezdik az új iskolaévet. A szeptember tehát az új kezdet időszaka is. Azt szoktuk mondani, minden kezdet nehéz; s valóban, nem könnyű a Balaton partjáról, vagy árnyas erdőkkel szegélyezett hegyi ösvényekről visszazökkenni a betondzsungelbe, az iskolapadba, az íróasztal, a számítógép, a házimunka mellé. Újra tanulásra, munkára szorítani magunkat.

dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök megáldja a templomot (fotó: Varga László)

Mi az, ami megkönnyítheti a visszatérést? Egyrészt várnak a *régi barátok, az iskolatársak.* Jó újra találkozni velük, megosztani a nyár élményeit. A megosztás és a másik figyelmes meghallgatása közösséget teremt. A kölcsönös megnyílásból bizalom születik, megerősödnek a szeretetkapcsolatok. Jobb az ember lelki közérzete; a munka, a tanulás is jobban megy egy olyan közösségben, ahol szívesen vagyunk, és számíthatunk egymás segítségére. Másrészt ott a *kihívás öröme.* Képes vagyok többé és nagyobbá, okosabbá válni, mint eddig voltam; képes vagyok meghaladni önmagamat. Az ember értelmével és szabad akaratával – Isten kegyelméből – képes lehet újra és újra meghaladni önmagát. Ez lelkesedéssel, új erővel tölthet el. Felszabadító és lelkesítő, ha nekilendülök, hogy több legyek, mint eddig voltam; hogy felülmúljam önmagamat képességeimben, tudásomban – és szeretetemben. A tanulás pedig kiváló eszköze a fejlődésnek, egy kicsit felvillantja az örök cél felé vezető haladást is. S közben megtapasztalok egy új, belső szabadságot, ami nem múlik el a nyárral: Isten gyermekének szabadságát. Szabad vagyok; nem mert azt teszem, amihez kedvem van, hanem mert igent mondok Isten akaratára, a kötelességeimre, a jóra. Felülemelkedem belső korlátaimon. Harmadrészt ott vannak az *új elhatározások.* Ilyenkor legtöbben úgy indulunk neki az új tanévnek, hogy egy magasabb távlatból tekintünk az életünkre. Jobban rálátunk dolgokra, és tudunk elhatározásokat tenni; mit fogok másként csinálni, mire fogok jobban figyelni, mit nem akarok elhagyni az idén. S ezzel összecseng az, ami talán a legfontosabb minden új kezdet kapcsán is, s ez Jézus ígérete: *„Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, …és megtaláljátok lelketek nyugalmát."* Vállaljuk hát így íz új tanévet, az új kezdetet az Úrért, az Úrral – ezzel a lelkülettel!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 14. rész

Események 1993–1999

P. HESZ ATTILA OSPPE

1993. március–április hónapban tovább folytatódik a rendház belső felújítása.

1993. április 3-án részt vesznek a ház atyái Ács István György egri segédpüspök temetésén. Ács István 1965-ben, még sárospataki káplán korában tett fogadalmat a pálos rendben. 1970-től 1989-ig Füzéren (itt a 17. században pálos misszionáriusok működtek) volt plébános. II. János Pál pápa 1988. december 23-án címzetes püspökké, egyben az Egri Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki. Jelmondatául választotta: „Te vagy Uram, az én reményem". 1993. március 26-án Egerben hunyt el.

1993. augusztus 19-én érkezik vissza a rendház kötelékébe P. Udvarnoky István. Ő is egyike azoknak a titokban fogadalmat tett atyáknak, akik segítségével lehetővé vált az 1989-es újraindulás.

1993. augusztus 26-án P. Máthé Péter rendfőnöki megbízott hivatalos látogatást tett a Sziklakolostorban.

1993 szeptemberében 15. köbméter törmeléket szállítanak el a rendház udvaráról, és befejeződik az ablakok cseréje és az aktuális kőműves munkálatok.

1993. szeptember 13-án az ország több pontjáról érkeztek zarándokok a fatimai engesztelésre. Megtelt velük a Szent István terem és a külső barlang is.

1993. október 30-án befejeződött a rendház tetőszerkezetének a felújítása, és megkezdődik PHARE-program keretében a barlang tetejének időszerű szigetelése.

1993. november 9-én hivatalos látogatásra érkezik P. Jan Nalaskovski, P. Melchior vikárius és P. Damján titkár atya kíséretében. Fr. Botond látja el a tolmács teendőit. Régi szokás szerint a *Veni Creator Spiritus* kezdetű himnusz eléneklése után a generális atya felolvasta a Szabályzat pontjait a kánoni látogatásról, majd személyesen, négyszemközt is tárgyalt mindenkivel. Az estebéd során a generális atya beszámolt a rend általános helyzetéről, lengyelországi törekvéseikről és az új kolostorok alapításáról. A hivatalos könyvek ellenőrzése során mindent szabályosnak találtak, és ezt aláírásukkal erősítették meg. A vizitáció során a templom és a kolostor minden egyes helyiségét bejárták, felmérték állapotukat. Észrevételeik megtétele után a közös zsolozsma elimádkozása zárta a napot. Másnap, 10-én reggel hatkor a latinul celebrált konventmisében, az evangélium felolvasása után a generális atya összegezte látogatásuk eredményét, és kiadta utasításait és rendelkezéseit. Az atyákat megdicsérte, és intette őket az engedelmességi fogadalom további hűséges megtartására. Október 13-án, a generális atya tovább utazott Varannóba (Szlovákia), hogy az ottani kolostor ügyeiről tájékozódjon.

P. Bolváry Pál október 13-án érkezett vissza az Amerikai Egyesült Államokból, ahol a pittsburghi egyházmegyében teljesített szolgálatot, hogy nyugdíjas éveit itthon tölthesse el.

1993. november 28. Advent első vasárnapját követően bevezetjük az esti nyolc órai szentmiséket, amelyeket a magyar hazáért és a nemzetért ajánlunk fel. – Az esti öt órai szentmise után a hívekkel közösen imádkozzuk a vesperást. Az első tapasztalatok szerint ezt még gyakorolni kell. – Pál atya hitoktatást szervez az egyetemista fiúk számára és az óvodásoknak is, magyar és angol nyelven.

1993. december 15. Az esti szentmisék jól beváltak. Ezekben a napokban Antall József miniszterelnökünk lelki üdvéért mutatjuk be.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1993. december 22. A Környezetvédelmi Minisztérium illetékes osztálya a PHARE-program keretében végeztette el a barlang tetejének szigeteltetését. A munkát ezen a napon fejezték be.

1993. december 24. A hét elején elkészült a hat ablak az ebédlőben, mivel a régiek már a hasznavehetetlenségig el voltak korhadva. Még további ablakok cseréjére lesz szükség, az emeleti társalgó nyílászárói is hasonló állapotban vannak.

1993. szilveszter. Az év végi hálaadás: már három és fél éve vagyunk itt a Sziklakolostorban. Mennyi törekvés, mennyi imádság, mennyi egyeztetés előzte meg... Isten végtelen irgalma legyen velünk!

1994. január 20. A ház atyái részt vettek a márianosztrai Boldog Özséb zarándoklaton, amelyet hagyományteremtő céllal kezdeményezett P József, nosztrai perjel. Özséb atyánk hivatalos boldoggá avatásáért imádkoztunk. A szentségimádás elmélkedését P. Zsongor tartotta.

1994. január 22-én templomunkban a kistarcsai hittanosok adtak elő B. Özséb életét feldolgozó színdarabot.

1994. március–április: megkezdődik a bejárat felújítása, valamint az új sekrestye kialakítása és a tetőkerítés cseréje. – A nagyheti szertartásokon jelentős számú hívő vesz részt, P. István szervezésében dramatizált formában hangzik el a szenvedéstörténet.

1994. május 15-én a Lengyel–Magyar Baráti Társaság szervezésében szentmisével egybekötött megemlékezést tartottunk a Rend visszatelepülésének 60. évfordulójáról, egyúttal a II. világháború alatt templomunkban lelkigondozásban részesülő lengyel menekültekről is. Ennek emlékére adományozták nekünk a Lengyelország címerét megjelenítő oltárt, a sas mellén a Częstohowai Szűzanya képével, mellette B. Özséb és Szt. Hedvig bronz szobra áll. Az oltárt P. Máthé Péter rendfőnöki delegátus áldotta meg. A generális atya pedig egy díszes kazulát ajándékozott nekünk ezen alkalomból, amelyet a magyar és a lengyel címerrel díszítettek. Az ünnepségen jelen volt a lengyel nagykövet is.

1994. június 18. Nagy öröm és nagy ünnep! Első szentelés az újraindulás óta! Bátor Botond testvért szentelte fel a pécsi Bazilikában Mayer Mihály megyéspüspök úr. Sokan ünnepeltünk vele.

1994. július 13-án a ház atyái részt vesznek P. Ákos temetésén. A generális atyát P. Efrém képviselte. P. Ákosnak nagy érdemei voltak az újraindításkor.

1994 júliusa végén P. István Nagykovácsiban, P. Vince a zugligeti plébánián nyer új lelkipásztori beosztást. Helyükre P. Béla érkezik.

1994. szeptember 18-án kerül sor a Szent István-terem faragott berendezésének megáldására, amelyet az 1951-ben kivégzett P. Vezér Ferenc, volt pálosszentkúti házfőnök tiszteletére készítette Ferencz Béla, egykori magyar repülőtiszt, aki a háború után Kaliforniába emigrált. Az új otthonában kifaragott műalkotást hajóval szállíttatta át az Óceánon.

1994. október 5-én templomunkban ünnepelte gyémántmiséjét P. Zembrzuski Mihály. Ő volt az 1934-es visszatelepülés egyik fő moz-

P. Bolyós Ákos és P. Máthé Péter (Pálos archívum)

P. Zembruski Mihály (Pálos archívum)

gatórugója. Töretlen egészségnek örvend és még most is kiválóan beszél magyarul, a rózsafűzért naponként magyarul is elimádkozza.

1995. március 2 és 4 között P. Botond templomunkban tartja a Budapesti Piarista Gimnázium II. évfolyama számára a nagyböjti lelkigyakorlatot. A fiúk szépen és fegyelmezetten viselkednek.

1995. május 5-én költözik be házunkba a hazatelepülő P. Rába Lukács, volt lausanne-i magyar lelkész. Isten hozta!

1995. szeptember 15-én érkezik a szentségi kápolna újabb dísze, Szent Gellért vértanú domborműve, Majzik Mária alkotása.

1995. szeptember 19-én helyezték el templomunkban Szent Imre egykori szobrának a helyére Páduai Szent Antal szobrát.

1995. október 10-én befejeződött a tető felújítása.

1995. december 4-én ökumenikus istentisztelet keretében tartották a bányászok a Szent Borbála napi megemlékezést.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1995. december 7-én a művészek éjjeli szentségimádása a templomban. Ma van első évfordulója a kezdeményezésnek.

1994 adventje első csütörtökén kezdték el az engesztelő szentórákat Eperjes Károly színművész ösztönzésére, a magyar művészet megújhodásáért. Egyetlen egyszer sem maradt el. Többnyire mi, pálosok tartottuk az elmélkedéseket, de szép számmal voltak meghívott vendégek is. Többek közt Ternyák püspök úr, Bíró püspök úr, Jelenits István piarista, Herpy György, Jakus Ottó, központista kispapok.

1996. február 2-án a templom egykori Jézus Szíve oltárának a helyén felállított Magyarok Nagyasszonya dombormű elhelyezése; Majzik Mária alkotása.

1996. február 3-án a bécsi látogatáson tartózkodó P. Rába Lukács váratlanul elhunyt. 1937-ben lépett a Rendbe, 1942-ben áldozópappá szentelték, 1947–50 között pálosszentkúti perjel volt, 1956-ban külföldre távozott. 1963-tól 1995-ig lausanne-i magyar lelkész. Temetését szülőfalujában, Bakonykútiban március 9-én P. Zsongor végezte.

1996. március 16-án értesítenek minket Częstohowából, hogy az új általános perjel P. Turek Szaniszló, eddigi római prokurátor lett. A magyar házakat a nagykáptalan a *quasi-provincia* rangjára emelte.

1996. május 5-én jelent meg Török József, Legeza László, Szacsvay Péter szerkesztésében a *Pálosok* című album. Az előszót P. Máthé Péter rendfőnöki megbízott írta, lektorálta P. Bolváry Pál és P. Dr. Aczél László Zsongor.

1996. május 12-én a reggeli szentmisén vett részt Habsburg Ottó. Előző este helyezték el a szembemiséző oltár felett a Szervátiusz István által faragott limpiászi feszületet. Az 1951-es pusztításig is volt ilyen feszület a templomban, most sikerült végre pótolni a régit.

1996. június 12-én meglátogatja rendházunkat az új generális atya, Turek Szaniszló.

1996. június 22-én helyezik el az ún. lengyel

kápolnában Majzik Mária alkotását, Kolbe Szt. Maximilián domborművét.

1996. augusztus 3-án a budaszentlőrinci romoknál mutat be szentmisét fényes papi aszszisztenciával Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius.

1996. szeptember 22-én hallgatott itt szentmisét Lech Walesa lengyel köztársasági elnök.

1996. november 24-én Dr. Ladocsi Gáspár dandártábornok, tábori püspök úr megáldotta a limpiászi feszületet és az új úrmutatót, amelyet Begyik Tibor és neje készített.

1997. január 20-án elkészült és helyére került a klauzúra kovácsolt vas ajtaja, amely Pölöskei József iparművész munkája.

1997. április 2-án házunk atyái a kerületi papság győri zarándoklatán vettek részt. Közösen tisztelegtek a győri Szűzanya könnyezésének 300. évfordulóján.

1997. április 11-én megérkezett a Szent István-terem faragott berendezésének utolsó darabja, Szent László hermájának faragott másolata.

1997. május 1–2. Krakkóból P. Dariusz, P. András és P. István voltak látogatóban. A budaszentlőrinci, klastrompusztai és pilisszentléleki romokról készítettek felvételeket, a Rend történetének bemutatásához.

1997. július 16-án felkeresett minket Tasnádi Tamás bányamérnök, aki a barlang helyreállítási munkáit irányította. Öt évente a barlang állapotát felül kell vizsgálni.

1997. augusztus 10-én Zsongor, István és Béla atya mutatott be szentmisét a budaszentlőrinci romoknál. Így emlékezünk meg évente az egykori főkolostor patrocíniumáról.

1997. augusztus 15-én mondta aranymiséjét nálunk P. Bolváry Pál. Ő nagyon sokat fáradozott a kommunizmus alatt a rendi utánpótlás fenntartásáért. Buzgóságáért kilenc évre ítélték, ötöt letöltött belőle. Az ünnepi szónok tanítványa, P. Dr. Aczél Zsongor volt.

1997. szeptember 27-én dr. Szendi József érsek ünnepi szentmisét mutatott be Szent Gellért tiszteletére a Magyarországi Németek Szent Gellért Katolikus Egyesületének tagjai számára.

1997. szeptember 30-án látogatóba érkezett Zembrzuski Mihály atya.

1997. december 15-én elkészült és helyére került a rendház kápolnájának oltára (B. Özséb látomása), amelyet Becker Gábor tervezett.

1998. február 26–27.: tiszteletre kihelyezték a Magyarok Nagyasszonya vándorszobrot. A hívek egész éjjel virrasztottak előtte és napközben is számosan imádkoztak, kérve a Szent Szűz anyai közbenjárását.

1998. július 7-én Tasnádi Tamás bányamérnök elvégezte a barlang felülvizsgálatát.

1998. július 17-én P. Béla Márianosztrára költözött, P. Máthé Péter érkezett a helyére.

1998. szeptember 3-án rendfőnöki vizitációt tartott P. Turek Szaniszló általános perjel, aki a júliusi személyi változásokat jóváhagyta.

1998. november 16-án megkezdődött a templom és a Szent István-terem padlózatának a felújítása. A felújítás alatt a hétköznapi szentmiséket a rakparti bejárat mellett kialakított szükségkápolnában tartottuk.

1999. január 6-án a ház atyái részt vettek rendtársunk, P. Homonnay Miklós temetésén Márianosztrán. 1937-ben lépett a Rendbe. Áldozópappá 1942-ben szentelte Virág Ferenc pécsi püspök. 1945–1947 között pálosszentkúti perjel volt, 1951 után hat évet töltött börtönben. A kommunista időben ún. állami működési engedéllyel nem rendelkezett. Lelkipásztori és szerzetesi buzgóság jellemezte egész életét.

1999. január 16-án áldotta meg a felújított templomot és szentségi kápolnát Bíró László püspök, a Központi Papnevelde rektora. A szentségi kápolna kialakításában jelentős részt vállalt Vörös Győző egyiptológus.

1999. május 5-én P. Péter tart előadást a Rendről a pesti ferences templomban.

1999. május 16-án dr. Ladocsi Gáspár tábori püspök mutatott be szentmisét a templomban magas rangú német katonai delegáció tagjai számára.

1999. június 11-én költözött a házba P. dr. Aczél Zsongor; P. Máthé Péter tartományfőnök visszatért a pécsi rendházba.

1999. december 22-én a cserkészek tartják karácsonyi összejövetelüket a templomban,

és osztják szét az érdeklődőknek a „betlehemi lángot", amelyet a Születés templomában lobbantottak fel. P. Zsongor mutat be részükre szentmisét.

1999. december 28-án tartják templomunkban az első életvédő zarándoklatot.

PÁLOS LELKISÉG

Introibo ad altare Dei – Megemlékezés Bolyós Ákos (1914–1994) atyáról

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

A római egyház első szent vértanúi emléknapján, 1994. június 30-án reggel fél 8 előtt a szentmisére készültünk a pécsi Szent Imre Pálos Templomban. Mint fiatal, újmisés pap, két héttel a szentelés után ott álltam idős mesterem mellett a sekrestyében – ő miseruhában, én pedig stólával a nyakamban. Ketten indultunk a szentmisére. Talán öt perc volt még… Ákos atya a sekrestyeszekrényre támaszkodva várta a szentmise kezdetét, míg egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy nagy lélegzettel kifújta a levegőt, és kezdett eldőlni. Gyorsan odaugrottam, szépen lefektettem a földre, feje az ölemben volt, majd később valamit a feje alá tettek a jelenlévő lengyel pálos kispapok.

„Introibo ad altare Dei. Ad deum qui laetificat iuventutem meam – Bemegyek az Úr oltárához, az Úrhoz, aki megvidámítja fiatalságomat." Igen, belépett az Úr oltárához, a mennyei Jeruzsálembe, Isten örök hajlékába. Így halt meg, szentmisére készülve az öreg, bölcs pálos pap és szerzetes, aki különös módon egész életében fiatal maradt.

Száz éve, az I. világháború kitörése évében, sok szenvedés, nélkülözés közepette, a háborúban harcoló férjére gondoló édesanyja szüléséről, saját születéséről így írt Bolyós Ákos atya: *„Egy szomorú, nedves késő novemberi délután, amikor már meg kellett gyújtani a bűzös petróleumlámpát, vérben, kínban, könnyben érkezett meg a kínok gyermeke: Rudika. Egy fekete tincs, bamba fej, vékonyka lábak kezek, ez az egész. Pislog, nyöszörög, szörcsög, sír, még nem örül semminek, csak éppen hogy él. Anyja cserepes ajakkal, fáradtan nyúlik el a tarka ágyneműk között. Az öreg vaksi Perhács néni avatott kézzel, de már nem fiatalos ügyességgel segédkezik, majd odanyújtja a gyenge porontyot még gyengébb anyjának, mintha azt mondaná: ettől a könnyes szenvedő élettől ugyan várhatunk-e többet, mint ezt a kis egérkét? Melléje fekteti a kimosdatott satnya kis jószágot. Az anya gyöngéden szorítja magához. Már könnye sincsen a síráshoz. De azért mégis új erő járja át egész valóját. Most már lesz valakije, akinek elmondhat mindent. Lesz valaki, aki meghallgatja bánatát. Lesz értelme életének. Lesz kiért dolgoznia. A sok kín után anya és gyermeke mély álomba merülnek. A nagy falióra most ütne éppen délután négyet, ha volna, de mivel nincsen, csak egy olcsó vekker-ébresztő, méri az idő gyors múlását."*

Az idő gyorsan múlik, valóban. A kisfiú gyorsan növekszik, és bizony igen erős fiatalember cseperedik belőle. Életére az a sokszínűség jellemző, ami a fenti, általa írt szövegből is átsugárzik. Palócos, kritikus módon vizsgálja önmagát, ugyanakkor irodalmi szépséggel és palócos humorérzékkel szemléli az életet. Kereskedelmi Középiskolai tanulmányai végeztével, melyek persze szintén nem mellőzik a kalandos részleteket, 1935. július 2-án lép be a pálos közösségbe. Újoncéveiről többek között ezt írja: *„A zajongó, tülekedő külvilágból a szeretet szigetére csöppentem. Egy megnemesített szülői szeretet fogadott itt és a legnemesebb értelemben vett természetfölötti életközösség. Nem voltak ugyan angyalok, emberek voltak, de mindenegyes telve a legszebb*

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

törekvésekkel és buzgó versengéssel igyekezett az igazi szerzetesi eszményt lemásolni. Valódi boldogság volt az élet. A sok imádságot egészségesen szakítják meg a csütörtöki, szombati nagyobb túrák, séták a Mecsekben, valamint az egész napos kirándulások a környező hegyekben – különösképpen a Jakab hegyen, ősi szülőföldünkön. Hamar megismerkedünk az ősi pálos romokkal."

A szép újoncév és teológia, majd a fogadalmak letétele után, Virág Ferenc pécsi püspök 1940. január 28-án szenteli pappá Csellár Jenő, Borsós Ignác és Vezér Ferenc testvérrel együtt Ákos atyát. 1941-ben Pálosszentkútra kerül, ahol a legszebb éveit tölti.

P. Bolyós Ákos (középen) és P. Botfai Levente a novíciusokkal (Pálos archívum)

Egy kis ízelítő ebből is: miképpen élte meg az első hittanórát, kezdőként, tehetetlenül, félszegen. A tanító eleinte bent ült a hittanórán, de aztán kiment: *„A tanító úr látva zavaromat, meg talán el is készült a munkájával, elköszönt és átment az épület másik részébe, a lakásába – magamra hagyott. De még így is nagyon vártam az óra végét, szokatlan volt a rám tapadó sok csillogó szem, a sok rücskös poros láb, erős, homokhoz szokott túl vastag bokák. Magamban bosszankodtam mulyaságomon, de nem tehettem mást, gyakorlatlan voltam. Még nem láttam előre, hogy évek múlva milyen szeretettel szaladnak majd elém ezek a gyerekek, s hogy mennyire tudnak szeretni. Mert én is már jó előre szerettem őket."*

Ebből a szeretetteljes környezetből ismét visszakerül Pécsre. A II. világháború idején rövid időt Budapesten is tölt, ahol a sebesülteket is ellát papként. Majd pécsi házfőnök lesz. Amikor 1950-ben begyűjtik a pálosokat is, más szerzetesekkel együtt a váci püspökségre deportálják őket. A rákövetkező évben, 1951-ben, koholt vádak alapján mindenkit börtönbe zárnak. Ákos atya is ennek lesz áldozata. 1956 februárjában, Szent Mátyás napján szabadul amnesztiával a börtönből. Nem kell letölteni az eredeti tíz évet, ehelyett „csak" öt évet ül börtönben társaival együtt.

Szabadulása után Pécsett, az Ágoston téren kántor, majd Budafokra költözik, ahol egészen a rendszerváltásig kántorizál. Misézni csak titokban van lehetősége; a legegyszerűbb körülmények között él. Nyaranként, szabadsága napjaiban Częstochowába utazik, hogy egy kicsit megélje a szerzetességet. Szeretett volna Lengyelországban, pálos közösségben élni, de a lengyel állam nem engedte, „büntetett előélete miatt". Így be kellett érnie a nyaranként látogatásokkal.

Amikor rendi közösségünk 25 esztendővel ezelőtt, 1989-ben újraindult, készségesen jött vissza a rendi keretek közé. Máthé Péter atya, aki akkor a rend magyarországi vezetője volt,

megbízta egykori újoncmesterét azzal, hogy most is, az újrakezdés időszakában legyen az újoncok mestere. Így lett nekem is magiszterem Ákos atya, akitől nagyon sokat tanultam. Többek között neki köszönhetem, hogy a lengyel nyelvben is jártasságot szereztem.
Ákos atya igaz pálos példa számomra, és hálás vagyok az Istennek, hogy rajta keresztül vezetett be a pálos életbe. Nem véletlen, hogy rendi közösségünk 2008-ban a Nagykáptalanon, a „bene meritus" elismerést adományozta neki, vagyis elismerte, hogy bőségesen megszolgálta a tiszteletet a rend részéről, leginkább a nehéz, kommunista időkben. Mindvégig hűséges maradt rendi közösségéhez, hivatásához, Istenhez. Szeretettel emlékezem meg rendi értesítőnk oldalain is egykori mesteremről, és hálás vagyok a jó Istennek, hogy szerzetesi életem indulásakor Ákos atya lehetett a mesterem. Hiszem, hogy most is itt áll mellettünk imádságos közbenjárásával.

Lelki „salaktalanítás" – A Tisztulás Útja

Olaj Dávid, a Sziklatemplom Fogadóközpontja vezetője

Tavaly egy – elsőre talán szokatlannak tűnő – zarándokutat alapítottunk a Gellért-hegyen lévő Sziklatemplom és a Belvárosi Ferences Templom között. A Tisztulás Útjának elnevezett budapesti „kis Camino" ötlete Böjte Csaba ferences atya és jómagam lelkében fogant, s a kezdeményezés mögé a pálos fehér barátok is odaálltak.
A budapesti tempóban rohanó, a metropolisz kihívásaival másodpercenként szembesülő ember nehezebben tudja Isten eredetileg belénk ültetett békéjét, tisztaságát megélni. Többen, akik felismerik magukban ezt a megha-

Az indulás, az előtérben Vilmos testvér, Zsongor atya és Böjte Csaba ferences szerzetes

sonlást, messzi zarándokutakra indulnak – de sokaknak erre nincs lehetőségük.
A Tisztulás Útja nekik kínál testreszabott megoldást: a belvárosban bármikor elérhető, és akár egyénileg is végigjárható. Az út 15 állomásból áll, amelyek Isten embernek adott parancsolatait dolgozzák fel. (Teremtés könyve, Tízparancsolat és Jézus szeretetparancsai) Az egyes állomásokat fehér szívekbe rajzolt számok jelölik az úton. Az zarándoklathoz vezető füzet is készült P. Györfi Szabolcs OSPPE bevezetőjével és Böjte Csaba testvér egy-egy állomáshoz, parancsolathoz szóló elmélkedéseivel.
Az állomások kijelölését követően a Sziklatemplom házfőnöke, Szabolcs atya indítványára bíborosi áldást kértünk az útra. Erdő Péter atya 2013 nagyböjtjében eljött, és áldásával útjára indította ezt a különleges missziót. Beszédében kiemelte, milyen fontos, hogy azon a nyelven szólítsuk meg a mai embert, amelyen ért. Ilyen nyelvezetet használt a „csúcspontját", az ünnepi szentmisét ugyancsak a Gellért-hegyen ünneplő 2007-es Városmisszió, és ilyen a mozgás, a haladás, az úton járás nyelve, a zarándoklat is. A Tisztulás Útja az eddigi tapasztalatok alapján valóban megszólítja az esetleg addig még soha nem zarándoklókat is. A 15 állomásból álló utat egyénileg, barátokkal, ismerősökkel, családtagokkal is meg lehet tenni, illetve minden hónap elsőszombatján csoportos, vezetett zarándoklaton lehet részt venni, amely reggel 8.15-kor indul a Sziklatemplomtól. Ezeken az alkalmakon Szabolcs atya közös ima után útjára indítja az összegyűlt zarándokokat, akik többnyire a szervezők valamelyikének (Csekő Krisztina, Olaj Dávid) vezetésével járják végig az utat.
Böjte Csaba testvér mindenkinek ajánlja, hogy jöjjön el egyszer, s tegye le feleslegesen cipelt terheit. *„Azt látom a gyóntatószékből, magánbeszélgetésekből, hogy az emberek hihetetlen terheket cipelnek, hurcolnak magukkal: bűnöket, rossz döntéseket, át nem gondolt megjegyzéseket; és ettől szenvednek. Azt gondolom, ezeket a fölösleges terheket le kellene tenni. A mai világban mindenki a testét próbálja salaktalanítani, miért ne tudnám én a saját lelkemet, életemet salaktalanítani? Ez nagyon egészséges lenne. Isten azt szeretné, hogy Isten gyermeki szabadságunkban, méltóságunkban jókedvűen és derűben éljük az életünket. Az egész létünk egy zarándoklat, és a Mennyei Atya parancsai igazából a boldogságra vezető út mérföldkövei. Ezért látom nagyon fontosnak, hogy a nagyváros kellős közepében, a nagyváros szívében egy ilyen 1–2 órás befelé fordulásra próbáljunk lehetőséget adni. Azt gondolom, hogy aki ezen az úton hosszan megy, az kevesebb nyugtatót fog szedni. Merjük hinni, hogy nem egyszer használatos zsebkendő az ember! Eltaknyolódtunk, elesünk, de merjük kimosni magunkat, merjük kérni Isten irgalmát, és akkor újból fehér lappal mehetünk tovább!"*

A vezető füzet a Sziklatemplom előterében, a Pálos Fogadóközpontban vásárolható meg a nyitvatartási időben: H–Szo: 9.30–19.30

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

„Amit a szentbeszéd mond a fülnek, azt mutatja meg csendben az ikon."

Dr. Ruzsa György

Amint arról legutóbbi számunkban röviden hírt adtunk, 2014 áprilisában állandó fémikonkiállítás nyílt a Sziklatemplomban, amely a Fogadóközpont nyitvatartási idejében látogatható. – Alább a kiállítás megálmodójának, az impozáns gyűjtemény létrehozójának, Ruzsa György művészettörténész, egyetemi tanárnak, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának oktatójának írását közöljük.

Az orosz fémikonokról már Puskin, Csehov, Dosztojevszkij műveiben is olvashatunk.

Fémikon a gyűjteményből

Ezekre a kisméretű, rézötvözetből készült, gyakran színes zománccal díszített műremekekre viszonylag nemrég figyelt fel a kutatás. Először a hagyományokat különösen tisztelő ószertartásúak körében terjedtek el, hiszen öntvényekről van szó, s az öntvény igen pontosan megőrzi az ősi formákat. Ám ezeket az ikonokat ragyogó színes zománccal is díszítették, s így egyedi színvilágú, csillogó ikoncsodák jöttek létre. Nemcsak esztétikai értékük jelentős, hanem ezzel szorosan összefonódva, vallásos, morális értékeket is közvetítenek. Például Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című regényének főhőse önként vállalt bűnhődésekor megemlékezik egy rézkeresztről, mely végül is a szenvedés és a megtisztulás jelképe lesz.

A múzeumban háromszázhetven rézikont csodálhatunk meg, s így e gyűjtemény nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon a legnagyobb állandó kiállításon levő fémikonegyüttes.

Büszkén állíthatjuk tehát, hogy itt Magyarországon, katolikus környezetben jött létre a világ legnagyobb fémikonmúzeuma. Ennyi fémikont egyszerre nem láthatunk oroszországi kiállításokon sem, sem pedig más, nagy pravoszláv hagyományokkal rendelkező országban. A múzeum létrejöttét hosszú és szorgalmas kutatások, több kiállítás megrendezése előzte meg. Ezek közül is kiemelkedik az Iparművészeti Múzeum 2005-ös nagy, fémikon kiállítása, melyet Ruzsa György és moszkvai kollégái Szvetlana Gnutova és Jelena Zotova rendeztek.

Ha átnézzük e múzeum Krisztus-ikonjait, igen sokféle Szűz Mária-ábrázolásait, a szentek és az egyházi ünnepek ikonjait, akkor meggyőződhetünk arról, hogy az ikon nemcsak egyszerűen csillog, hanem valóban sugárzik. Igazat adhatunk Trubeckoj orosz hercegnek, aki az ikont színekben való elmélkedésnek nevezte, vagy Nagy Szent Baszileosz egyházatyának, aki szerint az ikon lényege: *„Amit a szentbeszéd mond a fülnek, azt mutatja meg csendben az ikon."*

Kiállítás nyílik Pécsett a pálosokról

SUDÁR ANNAMÁRIA

„Nem késő azt tanulnunk, amit oly sokáig nem tudtunk, mert senki által nem taníttattunk. Most érezzük kártékonyságát a tudatlanságnak."
(Virág Benedek)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) és a Magyar Pálos Rend közös rendezésében, a PÁLOS 80 rendezvénysorozathoz kapcsolódóan, PÁLOSAINK, A FEHÉR BARÁTOK címmel nagyszabású rendtörténeti, művelődéstörténeti, kultúrtörténeti, multimédiás, időszaki kiállítás nyílik 2014. október 17-én a pécsi Janus Pannonius Múzeum Modern Magyar Képtárában (www.jpm.hu, Pécs, Papnövelde u. 5.). A csaknem négy hónapig (2015. február 8.) látható tárlat 2015 februárjában egynapos rendtörténeti tudományos konferenciával zárul a Pécsi Tu-

dományegyetem Bölcsészettudományi Karának dékáni tanácstermében.

A kreatív megoldásokkal is élő látványos összeállítás a pálosok – a közoktatásból és a közgondolkodásból mára szinte teljesen kihullott – történetének néhány elemét szeretné felmutatni a látogatók széles rétegei számára, felhasználva az elmúlt néhány évtized régészeti, irodalomtörténeti, történelmi kutatatásainak eredményeit is. A 2013 novembere óta folyó előkészítő munkák eredményeként a pálosok tulajdonában lévő tárgyak és dokumentumok mellett számos, közgyűjteményben őrzött pálos vonatkozású eredeti dokumentum is látható lesz a tárlaton – az OSZK, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Tudományos Akadémia és több más intézmény gyűjteményéből, illetve több magyar vonatkozású festmény és egyéb érdekesség érkezik „vendégségbe" Częstochowából is.

A kiállítás nem a lineáris elbeszélés rendjét követi, hanem nagy témákat állít a középpontba. Legfontosabb célja felmutatni a tatárjárás után létrejött, Esztergomi Boldog Özséb által megszervezett és ma is létező egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend a magyarság kultúráját, szellemi, lelki életét meghatározó tevékenységét. A rend szellemiségét máig átható remeteség kapcsán Remete Szent Pálnak, a „névadónak" alakját, a pálos rend egykori központjának Budaszentlőrincnek, Hunyadi Mátyás „zarándokhelyének" bemutatásán keresztül jelenítjük meg (a romok a mai Budakeszi úton láthatók). A néhány töredék mellett, amely az egykori kolostorból fennmaradt, és ma a Budapesti Történeti Múzeumban őriznek, felidézzük a kultuszt is, amely Remete Szent Pál egykor – Nagy Lajos királynak köszönhetően – itt őrzött test és fej ereklyéje nyomán kialakult.

A XVIII. század második felének „virágzó korszaka" is megjelenik a kiállításban, amikor a rend szellemisége és iskolái, valamint Ányos Pál, Kreskay Imre, Virág Benedek és Verseghy Ferenc pálos költők és más szerzetesei által kivette a részét a szellemi felpezsdülésből.

A tárlat kiemeli a pálos rend pécsi vonatkozásait, valamint a rend középkori és koraújkori kisugárzásának legfontosabb és máig ható eredményét, a lengyel és horvát megtelepedést is. Az 1786-os feloszlatás után – mely 312 pálos szerzetest érintett – a rendi hagyomány folyamatos fenntartásában a lengyelek fontos szerepet játszottak. A szóbeli áthagyományozás nemzedékről nemzedékre szálló, a szerzetesi közösségekben kulcsfontosságú folyamatának lehetősége is megszakadt Magyarországon 1845-ben, amikor elhunyt az utolsó magyar pálos is. A magyar tartomány 80 évvel ezelőtti újraindulásban ezért is játszottak fontos szerepet a lengyel pálosok.

A Festetics-kódex egy oldala (Országos Széchényi Könyvtár)

Horvát területeken a pálosok szintén megtelepedtek a középkorban, s nemcsak részei mind a mai napig a horvát nemzeti identitásnak, hanem fontos kötelékei a több évszázados magyar–horvát együttélésnek is. A kiállítás ezt a témát is felvillantja.

Szintén fontos szerepet játszik az összeállításban a Gellért-hegy oldalában működő Sziklatemplom története – az 1934-es visszatérést követő 16 esztendő, majd az 1989 utáni újraindulás. Megemlékezünk azokról a pálos atyákról is, akiket a kommunista hatalom hur-

colt meg – különös tekintettel az 1951-ben kivégzett Vezér Ferencre, akit 2012-ben magas állami méltóságok részvételével temethettünk el méltó módon a rend alföldi szolgálati helyén, Pálosszentkúton.

A kiállítás szerkesztői Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás; arculattervező és grafikus: Török Máté. A tárlat 2014. október 18-ától 2015. február 8-ig a múzeum nyitvartartási idejében látogatható.

RENDI KRÓNIKA

Személyi változások

2014. augusztus 1-jével Csóka János tartományfőnök atya Bátor Botond atyát tartományi gondokká, Puskás Antal atyát tartományi titkárrá, Botfai Levente atyát pécsi házfőnökké nevezte ki, valamint újabb három évre pálosszentkúti házfőnöki megbízatást kapott Puskás Antal atya. – Szintén augusztus 1-jei hatállyal Mátyás Mihály atya Pécsről Budapestre, Bátor Botond atya Márianosztráról Budapestre, Hesz Attila atya Budapestről Márianosztrára került.

Új lengyel pálos püspök

Ferenc pápa július 5-én kaliszi segédpüspökké nevezte ki Lukasz Buzun atyát, a częstochowai pálos kolostor perjelét. Lukasz atyát a Pálos Rend idei nagykáptalanja választotta meg a Jasna Górai kegyhely és kolostor perjelévé, 2014. április 2-án. Lukasz atya az utóbbi három évben Jasna Górán alperjeli tisztséget töltött be. Most, perjeli kinevezésében Roman Majewski atyát követi, aki ezt a funkciót kétszer hat éves cikluson át látta el.

Lukasz Buzun atya a teológia doktora, 1968. február 26-án született Korycinben. Első szerzetesi fogadalmát 1990. január 13-án tette le, örökfogadalmát pedig 1995. augusztus 2-án. Pappá szentelése 1996. június 8-án volt. Ünnepélyes püspökké szentelése 2014. augusztus 16-án volt Częstochowában. – Lukasz atya a magyarok előtt sem ismeretlen; az idei vonatos zarándoklat 700 résztvevőjét ő fogadta nagy szeretettel Częstochowában.

Marian Waligóra atya az új częstochowai házfőnök

Arnold Chrapkowski rendfőnök atya és tanácsának döntését követően, az előző házfőnök atya augusztus 4-én adta át a hivatalt az újonnan kinevezettnek. Marian Waligóra atya elődje, Łukasz Buzun atya 2014. április 14-én lett házfőnök, akit Ferenc pápa három hónappal később kinevezett segédpüspöknek a kaliszi egyházmegyébe.

Marian Waligóra atya 48 éves, s legutóbb a kolostor házfőnökhelyettese volt, előtte pedig hosszú éveken keresztül a Jasna Góra-i kegyhely igazgatója (kusztosa). Marian atya először megköszönte a generális atyának a bizalmat, majd kérte a testvérek imáját és közös munkára buzdított mindenkit. Mi, magyar pálosok is nagyon örülünk Marian atya kinevezésének, hiszen szinte tökéletesen beszéli a magyar nyelvet, és sokat segített mindig a magyar zarándokoknak.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Éves rendi gyakorlat

Az idei éves rendi lelkigyakorlatot Pacsai János sajószentpéteri görög-katolikus esperes-parókus tartotta Pécsett július 14. és 19. között.

A Szent Korona másolatának látogatása Kóspallagon

Augusztus 17-én, Szent István napjához közeledve, a magyar államiságot jelképező Szent Korona ünnepét tartották Kóspallagon. A helyi önkormányzat és az egyházközség összefogásával szervezett egész napos ünnepségen a

A Szent Korona Kóspallagon

Magyar Koronaőrök Egyesülete bemutatta a hivatalos koronamásolatot. Az ünnepi alkalomra szervezett szentmisét dr. Beer Miklós megyéspüspök celebrálta, aki egyben megáldotta az új kenyeret is. A 210 éves templomot, mely Lábody József pálos atya plébánosi szolgálati idejében épült, méltóképp készítették fel az ünnepi szentmise megrendezésére, belső rendbetételét – így a Vendel-kápolna felújítását és az utcák szépítését is – az önkormányzat által biztosított közmunkások végezték.

A templom építésének évfordulója mellett külön ünnepünk, hogy a templom plébánosa éppen ötven éve pálos szerzetes. Temesvári Károly Benedek atya 1964. július 17-én tette le fogadalmát az úgynevezett klandesztin pálosok csoportjában, akik a pártállam által elhurcolt, börtönbe és internálásba küldött szerzetesek közé, azaz betiltott pálos rendbe csak szigorú titoktartás mellett, személyi biztonságuk kockáztatásával léphettek be.

A szentmisét követően, melyen a nagyszámú hívő közösség és érdeklődő mellett megjelentek a környező települések és testvértelepülések vezetői, illetve a megyei kormányhivatal képviselői, a mellékoltárhoz kihelyezett koronamásolat megjelenítésével Woth Imre, a koronaőrök parancsnoka tartott ismeretterjesztő előadást a Szent Korona történetéről.

25. salföldi búcsú

2014. július 19-én volt a 25. salföldi Szent Mária Magdolna búcsú. Szentmisét mutatott be Csóka János tartományfőnök.

Jakab-hegyi búcsú

A Szent Jakab apostol tiszteletére emelt szentegyház és monostor megszentelt romfalai között idén július 20-án volt a búcsúi szentmise. A szokásoknak megfelelően a hívek a szentkúti buszállomástól kiindulva, gyalogos zarándoklattal kapaszkodtak fel a Kővágószőlős határában magasodó hegyre. A nagyszámú, közel kétszáz főt számláló imádságos hívősereg imádságait Ágoston testvér vezette. Az idei búcsú érdekessége, hogy a zarándoklattal egy időben, más útvonalon a Duna-Dráva Nemzeti Park természetismereti túrát vezetett föl a romokhoz. A két csapat a megbeszélt módon, délben találkozott a célállomáson. Szusszanásnyi idő elteltével, a szentmise előtt Ágoston testvér a Pálos Rendről és a Jakab-hegyi monostorról tartott előadást a jó kétszáz főre duzzadt, nagy számú jelenlévőnek. A legszentebb áldozatot Csóka János tartományfőnök atya celebrálta. A liturgián a Schola Sancti Pauli énekelt dr. Fodor Gabriella karnagy vezetésével. A Nemzeti Park jóvoltából zsíros kenyeres agapéval zárult az együtt töltött idő. A verőfényes nyári vasárnap forró hevét elviselő, derék zarándokok lelkiekben feltöltődve, a teremtett világ szépségeinek tapasztalatától gazdagon ereszkedtek vissza délután a városhatárba.

Keresztény motoros zarándoklat

Az idén 2014. július 11–13. között immár hetedik alkalommal került megrendezésre a pálos motoros találkozó Pálosszentkúton. Pénteken a szorosabban vett motoros közösség vett részt szentmisén, és hallgattak meg egy előadást Juhász Gábor atyától „A test teológiája" címmel. Az eső idén az árkádsorok alá, fedett részre terelte be a résztvevőket, itt volt aztán másnap egy szelídebb hangvételű koncert is. Bátor Botond és Puskás Antal atyák előadá-

sában. Kedves élmény volt péntek este Varga Mihály mesemondó sok humorral fűszerezett produkciója. Szombaton az alkoholizmus útjáról tartott előadást a Gaiger házaspár, akik a Katolikus Alkoholistamentő Szolgálatnál dolgoznak. A motorok megáldása a kiskunfélegyházi új templom előtt volt ugyanezen a napon, ahova kb. száz motorral vonultak fel a zarándokok. A petőfiszállási nagycsaládosok idén is különböző finomságokkal látták el ebédidőben a jelenlevőket. Köszönet nekik!

A Lyceum-templom búcsúja

2014. augusztus 6-án Urunk színeváltozása ünnepén volt a Lyceum templom szokásos éves búcsúja. Az ünnepi szentmisét Csóka János tartományfőnök atya mutatta be.

Szentmise Budaszentlőrincen

2014. augusztus 10-én, vasárnap 16 órakor a Szent Lőrinc tiszteletére bemutatott szokásos éves szentmisét Bátor Botond atya tartotta Budaszentlőrincen (Budapest, II. kerület) az egykori pálos kolostor romjainál.

Befejeződött a Lyceum-templom homlokzati felújítása

2014. szeptember 1-én 9 órakor dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök megáldotta a Lyceum-templom felújított homlokzatát, majd Pécs Városnapi ünnepsége keretében szentmisét mutatott be a templomban. A homlokzat felújítását Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Biokom Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Kft. támogatta. Köszönet a kivitelezés előkészítésében és megvalósításában közreműködő szakembereknek és vállalkozásoknak a munkájukért, akik anyagi és időbeli áldozatokat sem sajnálva szívüket-lelküket beleadva dolgoztak a templomhomlokzat felújításáért.

Folytatódik a Sziklakolostor lépcsőinek felújítása

A lépcsősor néhány éve megújult a rakparti bejárati szintről a kolostorépületig, most pedig az épület mellett haladó, s annak a középső szintjéig eljutó, illetve lefelé, az Erzsébet híd irányába futó lépcsőknek a felújítása zajlik. A lépcsősorok mellett az ezekhez tartozó mellvédek, korlátok és kandeláberek felújítására is sor kerül. A felújítást Újbuda Önkormányzata támogatja.

Bátor Botond atya kitüntetése

P. Bátor Botond átveszi a kitüntetést dr. Páva Zsolt polgármestertől (fotó: Hatházi-Müller Andrea)

Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlése a „PRO COMMUNITATE" emlékérem kitüntető címet adományozta Bátor Botond atya számára. A kitüntetés ünnepélyes átadása a város napján, 2014 szeptember 1-jén volt a Pécsi Nemzeti Színházban.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Kisasszonyi búcsú Pálosszentkúton

Az éves Kisasszonynapi búcsú 2014. szeptember 6-án és 7-én volt. Az ünnepi, vasárnap 10 órás szentmisét Geszler Péter atya celebrálta. A szombat esti, 8 órakor kezdődő és vasárnap 10 órás szentmisék hagyományosan körmenettel zárultak.

Szentmise Klastrompusztán

2014. szeptember 14-én 12 órakor a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén szentmisét

mutatott be Csóka János tartományfőnök atya a Kesztölc melletti Klastrompuszta egykori pálos kolostorának romjainál. Az ünnepi szentmise keretében a tartományfőnök atya megáldotta a romoknál felállított új keresztet, valamint a romok búcsúünnepre elkészült restaurált részét, a káptalantermet és a mellette található kis kápolnát, az ott felállított új oltárral együtt. A szentmise során a tartományfőnök atya megköszönte mindazok segítségét, akik a romokra odafigyelnek, azt gondozzák, és megemlékezett a tavalyi búcsú alkalmával még jelenlévő, de azóta elhunyt dr. Aczél László Zsongor atyáról, dr. Balpataki Béla atyáról, pálos konfráterről, és Simó Gáspárról, a Duna-Ipoly Nemzeti Park egykori osztályvezetőjéről, valamint felidézte a négy évvel ezelőtt elhunyt Szeifert Ferenc atya, egykori csolnoki plébános, pálos konfráter emlékét is.

PÁLOS 70

Idén a 4. alkalommal járjuk végi utunkat a fehér barátok nyomában – Szeretettel hívunk és várunk mindenkit családjával, barátaival együtt a PÁLOS70-re, aki zarándokolni, teljesítménytúrázni vagy egyszerűen kirándulni szeretne egy jót! Az időpont: 2014. október 3–4–5. Budapest (Sziklatemplom) – Márianosztra útvonal nyolc különböző szakaszából, mindenki szándékának, kedvének, erőnlétének megfelelően választhat a különböző hosszúságú távok és a különböző nehézségű szakaszok közül. Különösképpen hívunk mindenkit a „Magyarok Nagyasszonya" vezetett zarándoklatra, amely az utolsó nap reggelén indul Szobról és 7 km megtétele után érkezik a márianosztrai búcsú nagymiséjére. Ez a vasárnapi zarándoklat beépül a háromnapos Fehér Barátok zarándoklatba és megkoronázza azt. Bővebb információ és jelentkezés a www.palosrend.hu/palos70 címen. Szeretettel várunk mindenkit! *a Pálos70 szervezői*

Kiállítás a pálosokról Pécsett

2014. október 18-ától 2015. február 8-ig lesz látogatható a Pálosaink, a fehér barátok című kiállítás Pécsett, a Modern Magyar Képtárban (Pécs, Papnövelde u. 5.). A kiállítás aktualitását, egyúttal a megrendezésének az alapgondolatát az adja, hogy 2014-ben 80 esztendeje annak, hogy másfélszáz év után visszatérhettek Magyarországra Első Remete Szent Pál Rendjének, az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendnek tagjai, s 25 esztendeje, hogy a szerzetesrendeket érintő 1950-es feloszlatás után 1989-ben újra szerveződhetett a pálosok közel 800 esztendős szerzetesrendje Magyarországon. Előre meghirdetett időpontokban csoportokat vezet: Sarbak Gábor kurátor és Sudár Annamária főszerkesztő.

A Tisztulás Útja

Minden hónap elsőszombatján csoportos, vezetett zarándoklat indul 8.15-kor a Sziklatemplomtól. Közös ima után Györfi Szabolcs atya indítja útjára az összegyűlt zarándokokat, akik többnyire a szervezők vezetésével járják végig az utat a Belvárosi Ferences Templomig. Mindenkit szertetettel várunk!

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775-2555 vagy e-mailen: zarandokhaz@gmail.com.

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség.

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

PÁLOS PROGRAMOK

2014. szeptember – 2014 adventje

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás
- ***október 8.***– 20 óra: a Sziklatemplom búcsúja; az ünnepi szentmisét bemutatja: Mons. Pavlekovics Ferenc pápai prelátus, prépost, pécs-kertvárosi plébános
- ***november 5.*** – 17 óra: szentmise, majd beszámoló a Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zempléni zarándokútjáról. Előadó: Lantosné dr. Imre Mária
- ***december 13.*** – 17 óra szentmise, majd a Villő Énekegyüttes adventi műsora

A Sziklatemplom előterében működő ***Pálos Fogadóközpont*** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- ***szeptember 21.*** – a Fájdalmas Szűzanya kálváriai főbúcsúja
- ***október 5.*** – Magyarok Nagyasszonya főbúcsú
- ***október 7.*** – A Bazilika Minor cím ünnepélyes kihirdetésének a búcsúja
- ***október 19.*** – A betegek és az idősek zarándoklata, a betegek szentségének közösségi kiszolgáltatásával
- ***november 3.*** – A Pálos-Rend minden megholtja, imakilenced nemzetünkért, a papi és a szerzetesi hivatásokért
- ***november 7.*** – Pálos Mindenszentek emléknapja
- ***november 13.*** – Magyar szentek és boldogok emléknapja
- ***december 28.*** – A Szent Család ünnepe; a jubiláló házaspárok és özvegyek hálaadó szentmiséje és találkozója

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata
- ***májustól minden hónap 13-án*** – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés
- ***október 8.*** – Magyarok Nagyasszonya búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***október 3.*** – 18 óra szentmise, majd Tóbisz Tinelli Tamás előadóművész (Misztrál együttes) estje

- *november 9.* – 15 és 18 óra között a Pálos Baráti Kör lelki délutánja, majd 18 órától szentmise. Az elmélkedéseket tartja, és a szentmisét bemutatja Dr. Szederkényi Károly c. prépost, esperes, Budapest gazdagréti plébános
- *december 14.* – 18 óra szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) adventi hangversenye Vezényel: Fodor Gabriella

PÉCS
Lyceum-templom

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3 és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50, illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

A pálos templomok miserendje

2014. szeptember – december

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna
(Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise: 9.30 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

• • •

„Szállj le felséges palotád egéből
Béke! mennyeknek koronás leánya!
Szállj le s Európánk mezején jelenj meg
Már valahára!

A vadon Mársnak dühödött kezéből
Üsd ki dárdáját: raboló vitézit
Puszta honnyoknak telekére vissza-
Menni parancsold."

Virág Benedek költő, pálos szerzetes:
Békesség-óhajtás, részlet, 1801

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

PÁLOS

ISSN: 2062-1094

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, P. Hesz Attila OSPPE, *Sarbak Gábor*, *Sudár Annamária* és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2014. pünkösd • *16. évfolyam 1. szám*

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

- *Kedves Olvasó, kedves Testvérem!*
- *P. Csóka Péter János pálos tartományfőnök rövid életrajza*
- *„Elég neked az én kegyelmem…”*

rendünk múltjából

- *Dr. P. Aczél László Zsongor OSPPE (1942–2014)*

pálos lelkiség

- *A Nagykáptalan*

pálosokról, pálosoktól

- *A Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zarándokútja Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe (2014. május 14–18.)*

rendi krónika

pálos programok

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ

Kedves Olvasó, kedves Testvérem!

P. CSÓKA JÁNOS OSPPE

2014. május 31-én Bátor Botond atya tartományfőnöki megbízatása lejárt. Hálás vagyok neki ezért a szolgálatért. A magam és a rend közössége nevében is szeretném megköszönni neki az elmúlt hat évet. Sokat dolgozott és fáradt értünk. Tudom, hogy ez gyakran nem volt könnyű.

Nagyon sok minden történt ebben a hat évben, melyek közül az egyik legfontosabb, hogy a magyar tartomány egy új kolostorral is gyarapodott az erdélyi Hargitafürdőn.

Példa számomra Botond atya rendtársai felé – és minden ember felé – szeretettel odaforduló, figyelmes és testvéri lelkülete. Igyekezetem ezt én is megtanulni tőle. Ezúton is kívánom neki, hogy Isten áldása kísérje további életútját és szolgálatát. Természetesen, mint tartományi tanácsosnak, továbbra is nagy szerepe lesz tartományunk életében.

A rendfőnök atya 2014. június 1-ével engem jelölt ki új tartományfőnöknek. Ezzel kapcsolatban köszönöm a tartományi közösség bizalmát is, hiszen az ő megkérdezésük után történt a kinevezés.

Úgy gondolom, hogy elsődleges feladatom a közösségem szolgálata lesz; mint a hadtáposnak, aki a háttérben biztosítja a fronton harcoló katonák szükségleteit. Szeretnék megfelelni ennek a kihívásnak, ennek a szolgálatnak. A másik feladatom, hogy a világi életben is képviseljem a tartományunkat. S harmadszor – nagyon remélem – hogy marad még *elegendő* időm a lelkipásztori feladatokra is, és sokszor tudok találkozni a kedves testvérekkel is szentmisékben, gyóntatószékben s az élet számos más területén.

Többen feltették már kérdést, melyik kolostorunkban leszek. Válaszom: ha csak rendkívüli ok nem kényszerít majd másra, maradok Pécsett. Ez azért is indokolt, mert itt van a Tartományfőnöki Hivatal, s a tartomány kormányzása jelenleg innen a legegyszerűbb.

Kedves Testvérem, aki e sorokat olvasod most, kérlek, egy rövid imádságban kérd az Urat, hogy segítsen utamon, hogy a szolgálatot, amivel megbíztak, az Ő akarata szerint véghez is tudjam vinni. Köszönöm az imádságot, és szeretettel köszöntelek!

P. Csóka Péter János pálos tartományfőnök rövid életrajza

P. Csóka Péter János OSPPE Salgótarjánban született 1974. június 11-én. 1995-ben lépett be a Pálos Rendbe. Első ideiglenes fogadalmát 1996. augusztus 24-én tette le. Teológiai tanulmányait a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskolán végezte 1996 és 2001 között. 2000. augusztus 26-án tette le az örökfogadalmat Budapesten, a Sziklatemplomban. 2001. július 28-

Csóka János OSPPE a 2012-es Pálos 70 zarándoklaton a Pilisben (fotó: Terpó Veronika)

Zarándokok – János atya és Botond atya (fotó: Terpó Veronika)

„Elég neked az én kegyelmem…"

(2Kor 12, 9)

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Pappá szentelésem óta ez a jelmondat kísér utamon. Bár legtöbbször inkább visszatekintve fedezem fel, hogy valóban az Úr kegyelméből történtek a dolgok körülöttem.

A ráhagyatkozás iskolája volt ez a hat év. Thomas Merton szavai, amelyeket még újonc koromban írtam fel magamnak – 24 évvel ezelőtt – most ismét elém kerültek. Jobban nem is tudnám megfogalmazni azt, ami bennem lezajlott:

„Azt hiszem, a legnagyobb őrültség volna, azon háborognom, hogy gyönge, szórakozott és vak vagyok, és állandóan hibázok! Hát mi mást várhatok? Isten talán kevésbé szeret, mert nem tudok magamból szentet faragni a saját erőmből és a magam módjára? Jobban szeret azért, mert olyan ügyetlen és tehetetlen vagyok. Nélküle – és amögött, ami vagyok – olyannak lát, amilyenné egy napon válni fogok egyedül az Ő kegyelméből."

Nem szívesen írok eredményekről, inkább gyümölcsökről. Az eredmények bizonyos esetben gőgössé és önteltté tesznek, azt a képzetet kelthetik bennem, hogy én voltam az, aki valamit megcsinált. A gyümölcs azt jelenti, hogy olyan vagyok, mint egy fa, amely tele van élettel, és a teremtés rendjében az eső, a napsütés hatására termést hoz. A növekedést az Isten adja. Remélhetőleg ez a növekedés nemcsak átvitt értelemben, hanem valóságosan is látható lesz

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

án szentelték pappá Budapesten, az Egyetemi templomban. Petőfiszállás-Pálosszentkúton volt káplán 2001. augusztus 18-tól 2002. január 19-ig. Ezt követően 2002. január 20. és 2003. november 8. között káplán és börtönlelkész volt Márianosztrán. 2003. november 9-től 2008. július 31-ig alperjel és prefektus volt Pécsett, majd 2005. augusztus 1-től 2008. július 31-ig a Pálos templom igazgatója. 2008. június 1-től 2014. május 31-ig tartományi tanácsos, 2008. augusztus 1-től pedig házfőnök és a Lyceum templom igazgatója Pécsett.

majd kolostoraink körül és a „Páloskertben" bontakozó gazdálkodásainkban.
S akkor lássuk a gyümölcsöket, a teljesség igénye nélkül: a József atya által elindított, és jó fába ojtott Fogadóközpont a Sziklatemplomban. Két kiállítás a Magyar Pálos Rendről Sopronbánfalván és Márianosztrán, majd az Fémikonmúzeum Budapesten. A fába oltott nemes ágakként megjelenő zarándok- és turistaszervezők által létrehozott Pálos 70 zarándoklat és teljesítménytúra vagy a vonatos zarándoklatok.

Madarak és bogarak, rovarok nélkül nem lehet szép a természet – így az ágaink körül duruzsoló motorzúgások kisebb-nagyobb hangja, a MotokerékPálosok és a hozzájuk csatlakozó motoros barátaink sora szépen beleillik az összképbe: bizony itt is sok gyümölcs termett. S mint zümmögő méhek, a Magyar Pálos Rend ágai között ott röpdösnek a Pálos Baráti Kör tagjai, sok-sok segítséggel, szeretettel.

Mint tartományfőnök, legtöbbet Budapesten éltem, ahol nagyon sok szeretetet kaptam rendtársaimtól és a Sziklatemplomban szolgálóktól. De a hivatal ott maradt Pécsett. Tagjainak munkája nélkül megrágta volna gyenge hajtásként induló rendi közösségünket a bürokratikus, bonyolult világ elvárásrendszere. A jól megszervezett ünnepi alkalmak és találkozások sok esetben elsősorban nekik voltak köszönhetők. A Márianosztrán töltött pár hónap is csak hálával tölt el. Jó volt látni az ott élő embereket, megszeretni őket, és felfedezni bennünk a sok jót; hiszen az elmúlt több mint két évtizedben ezt ilyen közelségből korábban nem láthattam. Még a börtön zord falai is alkalmat adtak arra, hogy baráti kapcsolatok alakuljanak ki az ott dolgozókkal, legfőképpen a vezetőkkel.
Rendi közösségünk kapcsolata a pálos vonatkozású települések polgármestereivel egyre szorosabbá vált. A médiában, a művészek között is sok barátra leltünk, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a legfőbb hírek a rendről ne a regegyártóktól kerüljenek az emberek fülébe, hanem maguktól a pálosoktól.

Mindezek ellenére mégis azt kell látnom; a legfontosabb dolog ezen a világon az, hogy milyen kapcsolatban vagyunk az Istennel. *„Mikor [...] látszólag legjelentéktelenebb munkánknak engedelmeskedünk, jó tudnunk, hogy annak – sőt éppen annak – maga Isten a gazdája. A »nagy feladatoknak« sokszor mi magunk vagyunk a megrendelői. De a kicsiny, szürke, terhes gondok – minden bizonnyal Istentől valók. Teljesítésük hasonló az imádsághoz, s minden körülmények közt Isten szolgálatát jelenti. S az érte járó fizetség is éppoly észrevétlen és csendes, mint magának Istennek a jelenléte. Éppoly észrevétlen, de éppoly bizonyos is."* – írja Pilinszky János. Ezért is szeretnék most kicsit visszavonultabban élni sok év elöljáróság után, persze elvégezve a rám bízott, s leginkább a helyi feladatokat.

P. Bátor Botond pálos tartományfőnök: 2008–2014
(fotó: Terpó Veronika)

Az utolsó gondolat előtt még bocsánatot kérek mindazoktól, akiket megbántottam az elmúlt hat esztendő folyamán! Hiszem, hogy amit hibáztam, azt Isten irgalma valamilyen módon jóvá alakítja!
Legvégül ismét más szavait hívom segítségül, hogy a legfontosabbat mindenki számára közvetítsem:

„Én Istenem, gyógyíts meg engemet.
Én szeretni és adni akarok:
Egy harmatcseppért is – tengereket.
S most tengereket látok felém jönni,
És nem maradt egy könnyem – megköszönni."

(Reményik Sándor: Gyógyíts meg! – részlet)

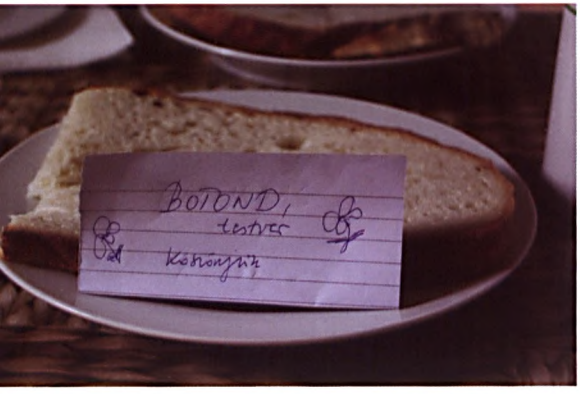

Gálosfa – lelkigyakorlat, 2012 (fotó: Terpó Veronika)

gyónási lehetőségekben, odafigyelésben, szeretetben. Köszönjük, hogy sokan megélhettük: a vele való találkozásokban a ránk türelemmel várakozó és elibénk siető mennyei Atyát is meg-megpillanthattuk.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Dr. P. Aczél László Zsongor OSPPE (1942–2014)

A Sziklakolostor kerek szobájában 2013-ban Botond atyával és Attila atyával (fotó: Terpó Veronika)

Rendszeres olvasóink megszokhatták, hogy Rendünk múltjából című rovatunkban ezen a helyen elsőként mindig a Sziklatemplom krónikájának egy-egy részét olvashatták P. Dr. Aczél László Zsongor OSPPE neve alatt. Ezúttal azzal is Zsongor atya előtt tisztelgünk, hogy ebben a számunkban nem folytatjuk a krónikát, hanem írásainak megszokott helyén rá, az ő papi és szerzetesi pályájára emlékezünk.

Köszönet

A PÁLOSOK BARÁTAI

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Itt, a 2009-ben általa újraindított rendi értesítő, *A fehér barát* hasábjain köszönjük meg mi is Botond atyának az elmúlt hat esztendőt. Köszönjük elfogadó, szelíd, energikus és termékenyítő megelőlegezett bizalmát, a kitartó erőt, amellyel kezdeményezte s végigkísérte az egykor élt és a mai pálosok igaz történetének megismertetésére irányuló munkákat. Köszönjük a sok-sok időt, amit szerteágazó tevékenysége mellett ránk, a hívekre szánt lelki beszélgetésekben,

Zsongor atya, a pálos szerzetes

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

„Akkor megnyílik magától az ég,
S egy pici csillag sétál szembe véled,
S olyan közel jön, szépen mosolyogva,
Hogy azt hiszed: a tenyeredbe hull.

Akkor – magától – szűnik a vihar,
Akkor – magától – minden elcsitul,
Akkor – magától – éled a remény.
Álomfáidnak minden aranyágán
Csak úgy magától – friss gyümölcs terem.

Ez a magától: ez a Kegyelem."

(Reményik Sándor: Kegyelem – részlet)

A költő fenti szavaival fejezte ki gondolatait Dr. Aczél László Zsongor atya, amikor szentelésének és szerzetesi fogadalmainak jubileumát ünnepelte. Most, amikor Isten akaratát elfogadva szembesülünk azzal a ténnyel, hogy 2014. február 5-én, életének 72. évében a budapesti pálos kolostorban a szerzetesrendi testvérek körében szentségekkel megerősítve, hosszú, türelemmel viselt betegség után csendesen az égi hazába költözött, Reményik Sándor versrészletével emlékezünk arra, hogy Isten miképpen működött pálos szerzetespapi életében.

Zsongor atya 1942. július 1-én született Máramarosszigeten, később a családdal Pécsre költöztek. Itt végezte általános és középiskoláját. 1953-tól a pécsi Sziklatábor katakomba-cserkészcsapat tagja volt Kicsi Szarvas néven, majd 1958-tól felszenteléséig önálló csoportvezetőként működött Zsongor fedőnévvel. 1958-ban – középiskolásként – pálos juvenista lett. A földalatti noviciátust 1959-ben végezte, immár Zsongor rendi néven. 1960-ban tette le első fogadalmát, majd 1963-ban az örökfogadalmát az akkor titokban működő Pálos Rendben. A Székesfehérvári Egyházmegyébe jelentkezett kispapnak. Teológiai tanulmányait a Szegedi Hittudományi Főiskolán, majd az Esztergomi Hittudományi Főiskolán végezte. Székesfehérvárott szentelték pappá 1965-ben. Ezután Budapesten, a Központi Hittudományi Akadémián szerzett doktorátust 1967-ben. 1969-ig káplánként működött Budafokon, ezt követően Székesfehérvárott előbb Kisberk Imre püspök, majd Dr. Szakos Gyula püspök titkára és szertartó volt 1984-ig. Az Országos Liturgikus Tanácsnak 1972-től tagja, majd 1976-tól 2007-ig a titkára volt. 1984-től Pilisborosjenőn plébánosként dolgozott 1989-ig. A rendszerváltás időszakában, a Pálos Rend újraindulásakor, 1989-től pálos szerzetesként előbb a pécsi, később a budapesti kolostorban szolgált. 1990 és 1992 között a Sziklatemplom igazgatója volt. 1992 és 1999 között a halásztelki plébánia vezetőjeként teljesített papi szolgálatot. 1992–93-ban a Magyar Cserkészszövetségen belül működő Táborkereszt Katolikus Cserkészek Közössége országos papi elnöke volt. 1999-től haláláig a budapesti Sziklatemplomban szolgált, ahol a gyóntatásban, lelkivezetésben, imaórák vezetésében, a szentségek kiszolgáltatásában, vagyis papi szolgálatában számtalan embernek segített a Krisztus-követés nehéz, de édes útján.

A Pálos Rend történetének fáradhatatlan kutatója volt. A rend új kolostorának, Hargitafürdő megalapításának támogatójaként szenvedését, életét elsősorban ennek a szent célnak a megvalósulásáért ajánlotta fel.

Isten meghallgatta felajánlását és hisszük, hogy Zsongor atya most már odaátról fogja tovább segíteni a már ott lévő pálos elődeinkkel együtt rendünk életét.

Lelki üdvéért az engesztelő temetési szentmisét rendtársai és a paptestvérek közösen mutatták be 2014. február 18-án, kedden, 11óra 30 perckor a pécsi temetőkápolnában, majd a pécsi köztemető pálos kriptájában helyezték őt örök nyugalomba.

Áldó kezek – Zsongor atya 2012-ben Pálosszentkúton a papszentelés szertartásán (fotó: Varga László)

„Egész életem az Úr Isten igézetében telt el" • Dr. Aczél László Zsongor pálos szerzetes hetven éves

ZIMÁNYI ÁGNES

Az Új Ember 2012. július 8-i számában megjelent cikk átvétele; a szerző engedélyével

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Mecsekben, a Jakab-hegyen Boldog Özséb kis remetelángokat látott, melyeket egy nagy szeretettől lángoló közösségbe gyűjtött össze. A magyar remeték fenn a hegyen, Isten közelében az emberekért imádkoztak. Aczél László Zsongor gyermekkorában találkozott a pálos hivatással, amikor édesanyja elengedte a Mecsekbe, a Jakab-hegyi pálos kolostor romjaihoz, nyári táborba. Ott hallott először a látomásról, és a gyermek egész életére szívébe véste remete Szent Pál és Boldog Özséb lángoló Isten-szeretetét. A börtönből szabaduló Bolváry László Pál pálos atya fogta össze a fiatalokat, az ő hitoktatása rakta le az alapokat a krisztusi életeszmény megvalósítására. Zsongor atya rendi nevét is a Mecsekben található Zsongor kőről kapta.

A hetvenedik születésnapját ünneplő Zsongor atya ötvenkét évvel ezelőtt tette le a pálos fogadalmat. Akkor már tudta, hogy 1952-ben a magyarországi pálosok mind börtönbe kerültek, ítéletüket a Grősz József kalocsai érsek elleni koncepciós perben kapták. Zsongor atya titokban élte meg pálos hivatását, és 1965-től papként szolgálta egyházát. A rendszerváltozáskor Pilisborosjenőn volt plébános. Előtte 15 évig Székesfehérváron élt, mint püspöki titkár és szertartó. 13 évig Kisberk Imre püspök mellett, majd a főpásztor halála után még két

évig Szakos Gyula püspök munkáját segítette. 1984-ben kérte a főpásztort, hogy engedje ki plébániára. Ekkor már húsz éve voltam pap és szerettem volna plébánián szolgálni – emlékezik vissza Zsongor atya. Így került azután Pilisborosjenőre, a község kicsi volt, nem volt szükség állami engedélyre sem.

Öt esztendő után, 1989-ben jött a fordulat, és az Állami Egyházügyi Hivatal megengedte, hogy a szerzetesek is közösségben élhessenek. 1989 szeptemberében Zsongor atya Pécsre került, ahol megindulhatott a pálos közösségi élet, Bolyós Ákos atyával, Máthé Péter tartományfőnökkel, Temesváry Károly Benedek atyával, és egy-két jelölttel, akik érdeklődtek a pálos élet iránt.

Egy esztendő után a rend visszakapta a budapesti Sziklatemplomot és a mellette álló kolostorépületet is. Ekkor Zsongor atya Budapestre költözött, és a Sziklatemplom templomigazgatója lett. Jelenleg is máig a Sziklatemplom melletti kolostorban él.

Ma is rendkívül aktív lelkipásztor, keresett lelki vezető, gyóntató, több éve tart előadást a szemlélődő imáról. A pálos lelkiséghez hozzátartozik a szemlélődő életmód. Ennek elméleti megalapozása – magyarázza Zsongor atya, hogy a szemlélődő ima lépcsőfokairól együtt gondolkodunk a testvérekkel. A csütörtöki imaórák immár tizenkét éve folynak. Jézus mondja – hangsúlyozza Zsongor atya, hogy szüntelenül imádkozzatok, tehát az ember nem hagyja abba, hanem mindig előre halad az úton, és szívében mindig újabb és újabb mélységek tárulnak fel. Az aktív összeszedettség, Isten jelenlétének a tudatosítása, az ember részéről egy lehetőség. De a szemlélődő imában Isten adja meg, hogy ráébredjünk Isten jelenlétére, szeretetére, önmagát ajándékozó jóságára, hiszen Ő azt akarja, hogy bennünk legyen, mi pedig őbenne. Ebből születik az újabb és újabb elmélkedő imádság, ezt próbáljuk a szívünkbe vésni.

A rendszerváltozás után nagy volt az érdeklődés, sok novíciusa volt a pálos rendnek. Mára az érdeklődés csökkent, de ma is vannak fiatalok, akiket elbűvöl a szemlélődő élet, és a magyarságért végzett engesztelés. Zsongor atya sorolja a pálos rend négy kolostorát. A budapesti Sziklatemplom mellett ott van a pécsi rendház, azután Pálosszentkút és Márianosztra is. A rend iránt mindig vannak érdeklődők. Őket szívesen fogadjuk a pálosszentkúti monostorban, amely a fiatalok képzési helye.

Az én egész életem az Úr Isten igézetében telt el – mondja Zsongor atya mosolyogva, és hozzá teszi: a fiatalok ma is a bensőséges Isten kapcsolat miatt vállalkoznak a pálos életre. Remete Szent Pál és Boldog Özséb atyánk példája ma is élő. Egyrészt csodálatos dolog a magányban Istent szeretni, másrészt a közösségben Istent dicsérni, és a közösség szeretete által megvalósítani a felebaráti szeretet parancsát is. A közösség persze nemcsak a szerzetesi közösséget jelenti, hanem mindazokat, akik hozzánk jönnek, lelki eligazítást, tanítást kérve, hogy az Úr szeretetében egyre jobban tudjanak ők is növekedni. Ez a mi szívünk vágya is, hogy „Isten legyen minden mindenben" (1Kor 15,28), ahogy Szent Pál apostol írja az első korintusi levél 15. fejezetében.

PÁLOS LELKISÉG

A Nagykáptalan

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

2014. február 28-án érkeztünk Lengyelországba, Częstochowába P. Csóka János pálos szerzetestársammal, hogy részt vegyünk a hatévenként ismétlődő Nagykáptalanon. Március 1-én lelkinapot tartott az összegyűlt 65 pálos szerzetes, hogy ráhangolódjon a közel kéthetes közös munkára. A lelkinapot Stanisław Nowak nyugalmazott érsek, pálos konfráter tartotta, aki évtizedeken keresztül volt a częstochowai egyházmegye főpásztora. A választás nem lehetett volna jobb. Az érsek atya pontosan megtalálta azokat a témákat,

amelyek leginkább a jellemzik a pálos szellemiséget. Beszédében hangsúlyozta a kezdeteket, amikor Boldog Özséb atyánk a Szent Kereszt tiszteletére építette az első kolostorunkat, a kolostor elnevezésével is utalva rendünk egyik karizmájára, a szenvedések és megpróbáltatások türelmes elviselésére. Lelkinapunk helyszíne, Jasna Góra, úgyis, mint a világ egyik legjelentősebb Mária-kegyhelye pedig, utal a pálos lelkület egyik legfontosabb vonására, a Mária-tiszteletre és annak terjesztésére.

Az egykori remeték – akiknek csoportjaiból Özséb atya közösséget formált – visszavonultan élték Istennek szentelt életüket. Ez a lelkiség máig meghatározza a pálos közösség életét. A napjaink világában akkor tudjuk ezt igazán megélni, ha szívünk mélyén mindig vágyódunk arra, hogy a magányban megtapasztalhassuk Isten szeretetét. Lehet, hogy a sok munka, a feladat, a lelkipásztori szolgálat, s mindez nem teszi lehetővé a teljes visszavonulást, de meg kell tanulnunk a szívünkben újra és újra rátalálni Isten csendes jelenlétére, hogy oda mindig vissza tudjunk húzódni. Emellett ugyanakkor alkalmat kell keresni arra is, hogy időközönként *valóságosan* is visszavonuljunk a napi szolgálat sokrétűségéből.

A fenti gondolatok többször is visszatértek a Nagykáptalan idején. Mintha az érsek atya összebeszélt volna velünk, pálosokkal. Pedig nem ez történt. Bizonyosan a Szentlélek Úristen adta a szájába azokat a szavakat, amelyekre szükségünk volt, s amelyek sok tekintetben meghatározó elemei lettek tanácskozásunknak is.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Március 2-án, délután a rendi szertartáskönyv előírásai szerint kezdtük meg a Nagykáptalant. Az igazi, tényleges munka azonban 3-án, hétfőn indult el. A generális (rendfőnök) atya részletes beszámolójával kezdődött a tanácskozás, ezt követték a tartományfőnökök beszámolói. Amikor mindez megtörténik, a jelenlévő tagok hozzáfűzhették megjegyzéseiket az elhangzottakhoz. Ez egy igen hosszú folyamat. Ennek végeztével legvégül megszavazta a Nagykáptalan a beszámoló elfogadását.

Ezt a pillanatot mindenki várja, hiszen ezután kezdődik a választás izgalmas része. A Szentlélek segítségül hívása és a közös eskütétel után – miszerint lelkiismeretünk szavára hallgatva fogjuk a rend legfőbb vezetését megválasztani – elkezdődik a szavazás.

A káptalani tagok gyorsan megválasztották Arnold Chrapkowski atyát, aki már korábban is élvezte a Nagykáptalan bizalmát, hiszen az még a legelején őt választotta meg a vezetőjének is. Arnold atya az előző vezetésben is részt vett már, mint a rendfőnök helyettese. Ezalatt az idő alatt bőséges és sokrétegű tapasztalatot szerzett rendünk életével kapcsolatban A generális megválasztása után a tárgyalóteremből és épületből átvonulunk a kolostor csodálatos könyvtárába. Régen itt tartották a Nagykáptalant, de a restaurált intarziás bútorok és értékes ősnyomtatványok állandó klímát igényelnek, ami nem teszi lehetővé, hogy két héten keresztül folyamatosan ülésezzenek a teremben. Hogy a régi hagyomány valamilyen formában mégis jelezve legyen, az újonnan megválasztott rendfőnök itt teszi le az esküt, itt csókolja meg a feszületet és veszi át a rendi vezetést szimbolizáló tárgyakat, a szabályzatunkat és a rendi pecsétet. Az eskütétel után pedig a kegykápolnába vonultunk, hogy a Boldogságos Szűz Máriának is megköszönjük új rendfőnök atyánkat. Ezen a napon többet már nem üléseztünk, hanem másnap folytattuk tovább a választásokat.

A következőkben a rendfőnök helyettesét, a vikáriust, mint első tanácsost, majd a további három tanácsost választottuk meg.

Mihał Lukoszek atya, a krakkói ház főnöke fiatalos lendülettel fog majd a rend legfőbb vezetőjének segítségére lenni, éppen úgy, mint Mariusz Tabulski atya, a második tanácsos, aki Wrocławban házfőnök és plébános. A másik két tanácsos Richard Bortkiewicz és Kazimierz Maniecki atya pedig lassan harmincéves papi szolgálat és harminchét év szerzetesi élet

Az új generális atya, Arnold Chrapkowski leteszi az esküt (fotó: fr. Robert Jasiulewicz OSPPE)

tapasztalataival tudják majd a rend legfőbb vezetését kézben tartani. A rend gondnoka továbbra is Jan Bednarz atya lesz, aki az előző hat évben is ezt a feladatot látta el. A rendi titkár pedig, Paweł Przygodzki atya az újoncházból érkezett, eddig az újoncmesteri feladatot látta el.

A választás után tovább folytatódott a tanácskozás. A rend életére vonatkozó kérdéseket kellett átbeszélni és azokat megfelelő módon, határozatok formájában megfogalmazni. Feltűnően sok szó esett közben a pálos karizmáról. Erről majd a későbbiekben részletesebben is beszámolunk, amikor a határozatok már a kezünkben lesznek. Elöljáróban azonban néhány a legfontosabbak közül: Az egyik feladatunk a bűnbánat szentségének kiszolgáltatása. Rendünk fontosnak tartja, hogy a jelen kor zűrzavarában az Isteni Irgalmasság képviselői legyünk, különösképpen a bűnbánat szentségének kiszolgáltatásán keresztül. Több helyen gyakorlat, hogy a gyóntatások ideje alatt szentségimádást is lehet végezni. Ez különösképpen is segít a Krisztussal való mélyebb kapcsolat megteremtésében.

A Boldogságos Szűz Mária tisztelete mindig is fontos volt a pálosok életében, nem lehet ez másképpen az elkövetkezendőkben sem.

Az élet védelmében tett erőfeszítéseink egyik eleme a lelki adoptáció, melynek apostolai kell legyünk a továbbiakban is, emellett a család értéke és védelme mellett minden pálosnak ki kell állnia.

Napjainkban több támadás éri Katolikus Egyházunkat, ezért a pálosok az Egyház mellett hűségesen ki akarnak tartani, erre kötelezi őket a múlt is, hiszen pálos eleink mindig hűségesek voltak a Katolikus Egyházhoz.

A közösség ereje az imádságban és az együtt töltött időben rejlik. A Nagykáptalanon erre is figyelme volt a jelenlévőknek.

A világ minden részéről érkezett küldöttek nagy mértékben gazdagodtak ebben a két hétben. A legidősebb káptalani tag, Jerzy atya, aki a II. világháború óta minden Nagykáptalanon részt vett, a következőképpen jellemezte a mostanit; „Gratulálok nektek, ez volt a legcsodálatosabb Nagykáptalan, amin valaha voltam!"

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

A Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zarándokútja Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe (2014. május 14–18.)

LANTOSNÉ IMRE MÁRIA

A pécsi baráti kör zarándokútja alkalmával ebben az évben a zempléni táj rejtett kincseit, kultúrtörténeti emlékekben gazdag vidékét kerestük fel. Történelmünk jelentős fejezeteit képezi e tájon az Árpád-házi- és az Anjou-királyok, majd a Rákóczi-család működése, Bocskai, Thököly, II. Rákóczi Ferenc szabadságharca. Kultúrateremtő szerepet jelentett a korai időktől ide telepedő szerzetesrendek, főképpen a pálosok pasztorációja és a reformáció iskolateremtő politikája.

Utunk első állomásán megtekintettük a boldvai jelenleg református, a 12. század végén épült és a 16. században átalakított bencés templomot, valamint a kolostor és a rotunda (körtemplom) alapfalait. Egyes vélekedések szerint, itt írták az első összefüggő magyar nyelvemlékünket, a Halotti beszéd és Könyörgést, amelynek szövegét a templomban Sudár Annamária előadóművész hiteles tolmácsolásában hallhattuk. Ezt követően Szabolcson az Árpád-kor legnagyobb földvárát jártuk be, ahol 1092-ben Szent László egyházi zsinatot tartott. Szálláshelyünkön Tokaj városában rövid séta keretében ismerhettük meg a 18. századi görög katolikus templomot, valamint a 15. században alapított és többször átépített pálos kolostor épületét. Tokaj római katolikus templomában szentmisén vettünk részt. A „fagyosszentek" teremtette hideg, szeles, időben jól esett a borkóstoló a tokaji Rákóczi- pincében. Végül a Hotel Kelep szállodában elfoglaltuk szállásainkat.

Másnap Sárospatakon először a Szent Erzsébet Ház római katolikus gyűjteményének, a „Házad Ékessége" és „Hódolat Szt. Erzsébet előtt" c. kiállításait tekintettük meg. A 15. században épült gótikus római katolikus csarnoktemplom (bazilika minor) és környezete felújítása miatt csak a templombelsőt láthattuk. Ezt követően a hitelesen helyreállított sárospataki várkastélyt és a történetét bemutató kiállítást néztük meg. Az 1531-ben alapított református kollégium, a Comenius Amos János vezette haladó szellemű oktatás (1650–1654) emlékezete emelte Patakot a „Bodrog-parti Athén" elnevezésre méltóvá. A Református Kollégium Tudományos Gyűjteményében, a Pollack Mihály tervezte könyvtárteremben könyvritkaságokat láthattunk. Széphalmon, a neoklasszicista emlékcsarnokban felidéztük Kazinczy Ferenc író és nyelvújító, irodalmunk szervezőjének életét és munkásságát. Mindannyiunk számára felejthetetlen élményt jelentett a Magyar Nyelv Múzeumának megtekintése. Visszatérve Sátoraljaújhelyre Kazinczy egykori munkahelyén, a megyei levéltárban kaptunk tájékoztatást a gyűjteményről. A 13–18. században többször átalakított pálos, jelenleg piarista templomban ismerkedtünk a monostor középkori történetével és a templom mai berendezésével. Ugyanitt szentmisén vettünk részt. Ezt követően koszorút helyeztünk el a templom Szent Kereszt-kápolnájában eltemetett pálos vértanú, Csepellényi György (1626–1674) emléktáblájánál.

Zarándokutunk következő napján, Göncön szentmisét hallgattunk. Ezt követően Vizsolyba látogattunk. A 13–14. században épült, eredetileg római katolikus, jelenleg református templom, értékes falképei, Szűz Mária és Jézus életéről, a palástos Madonna, Szent László legendájának részletei, újabb restaurálásra várnak. Itt érdekes kiállítást láthattunk

a Biblia-kiadásról és a Károli Gáspár magyar nyelvre lefordított, 1590-ben a helyben kiadott vizsolyi Bibliáról. A boldogkői vár bejárását követően Monokon megkoszorúztuk Kossuth Lajos szobrát és szülőházában megtekintettük az emlékkiállítást. Szerencsen a Zempléni Múzeum kiállításai idézték a település múltját. Este, szerencsi borházában Rozsnyai Géza, a borlovagrend tagja hangulatos vacsoraesten vendégelt meg bennünket.

A következő nap reggelén a festői Nagy Milic-hegy lábánál fekvő Füzér műemlék templomában szentmisén vettünk részt, ahol település élő hagyományairól Tóth Gábor helybeli plébános tartott részletes ismertetést. Utána szemerkélő esőben indultunk a bazalt kúpon magasodó vár „bevételére". A sűrűn változó birtokosok közül a vár a Perényi család idején (15–16.század) élte fénykorát. Perényi Péter koronaőr 1526–27-ben a gótikus várkápolnában őrizte a magyar szent koronát. Hazánk legészakabbra fekvő településén, Hollóházán tekintettük meg a porcelánmúzeum gazdag anyagát. Az egykor nemesfém bányászatáról ismert Telkibánya a 13–15. századig virágzó bányaváros volt. A pálos rend közeli monostorához tartozott a településen a nemrég feltárt és helyreállított Szent Katalin ispotály, ahol Mester Lászlóné polgármester asszony tartott tájékoztatót. A helytörténeti gyűjteményben, az ásványkiállításon, az 18–19. században alapított porcelán- és kőedénygyártás termékein kívül a múlt századi polgári otthonok világát is megismerhettük.

Zarándokutunk igazi lelket emelő eseménye volt páter Vezér Ferenc pálos vértanú (1914–1951) születése 100 évfordulójának megünneplése szülőfalujában, a Szatmár megyei Szaniszlón. A település ma Romániához tartozik, 3000 fő körüli lakosságának több mint a fele magyar. Vezér Ferenc pálosszentkúti újratemetését (2012) követően az emlékmisét itt, a pálos rend nevében Bátor Botond tartományfőnök, páter Csóka János és Luczás Loránd helybeli plébános együtt celebrálta. Jelen voltak a vértanú páter még élő rokonai. A nagyszámú katolikus hívek áhítatukkal és zengő énekükkel megtöltötték a templomot. Közadakozásból, a templomhajóban elhelyezett emléktábla megáldása és koszorúzása alkalmával, Sudár Annamária előadásában elhangzott Vörösmarty Mihály Szózat c. verse. Ezt követően a polgármester és az egyházközség szervezésében bőséges vendéglátásban részesültünk. Búcsúzóul Botond és János pálos atyák megkoszorúzták a Vezér Ferenc szülőházán elhelyezett emléktáblát. Hazafelé vezető utunkon hálaadásra betértünk Máriapócsra is.

RENDI KRÓNIKA

Rendi Nagykáptalan – Arnold Chrapkowski atya az új rendfőnök

2014. március 1-én kezdődött Lengyelországban, Częstochowában, Jasna Górán Első Remete Szent Pál Rendjének a Nagykáptalanja. A hatévenként összehívott testület a megválasztott képviselőkből és a hivatalból jelenlévő szerzetesekből áll. Elsődleges célja, hogy a rendi legfőbb vezetést megválassza és a pálosok életét szabályozó Konstitúció és Direktórium esetleges módosítását, kiegészítését megtárgyalja. A magyarországi tartományt Bátor Botond tartományfőnök atya és Csóka János pécsi házfőnök atya képviselte. A Nagykáptalan 2014. március 6-án Arnold Chrapkowski eddigi vikárius atyát választotta meg Első Remete Szent Pál Rendje új generálisának.

Arnold Chrapkowski 1968. április 28-án született, Dziemiany na Kaszubachban, Lengyelországban. Az újoncévet Leśniów-ban töltötte, filozófiai és teológiai tanulmányait pedig Krakkóban, a Pálos Rend Hittudományi Főiskoláján végezte. 1993. július 30-án tett örökfogadalmat, 1993. augusztus 21-én szentelték diakónussá Jasna Górán. 1994. június 18-án szentelték pappá. Először lelkipásztori,

Az új generális atya, Arnold Chrapkowski (fotó: fr. Robert Jasiulewicz OSPPE)

hitoktatói munkát végzett Leśnia Podlaskán és egyúttal a kolostor házfőnökhelyettese is volt. Részt vett az ifjúsági pasztorációban és a területi katolikus rádió munkájában. 1998-ban a Pápai Lateráni Egyetemre, Rómába küldték elöljárói, hogy speciális, egyházjogi tanulmányokat végezzen. 1998–1999 között elvégezte a Studium Congregationis De Causis Sanctorum kurzusát, ahol a szentté avatások posztulátori diplomáját szerzete meg. 2001-ben doktori tudományos fokozatot ért el egyházjogból. A tanulmányok elvégzése után visszakerült Lengyelországba, és Krakkóban a Pálos Rend Hittudományi Főiskoláján kezdett el tanítani. 2002 és 2008 között a krakkói pálos kolostor házfőnök helyettese volt. Ez idő alatt adjunktusként tanított a házasságjogi tanszéken a Krakkói Pápai Teológiai Akadémián, majd a II. János Pál pápa Egyetemen, szintén Krakkóban. Ugyanakkor más szerzetesi szemináriumokban is adott elő egyházjogot Krakkóban. 2008-tól a Pálos Rend vikáriusa (rendfőnök helyettese) volt. Arnold Chrapkowski atya a Pálos Rend 86. rendfőnöke.

A Nagykáptalan 2014. március 7-én megválasztotta a Rendfőnöki Hivatal további tagjait is: vikárius, azaz a rendfőnök helyettese és az I. definitor (tanácsos) lett: Mihał Lukoszek atya, az eddigi krakkói házfőnök; II. definitor Mariusz Tabulski atya, az eddigi wrocławi házfőnök; III. definitor Ryszard Bortkiewicz atya, korábban a częstochowai Szent Barbara kolostor házfőnöke; IV. definitor Kazimierz Maniecki atya, az eddigi wieruszówi házfőnök lett. A Pálos Rend római képviselőjévé (prokurátorává) újra Bazyli Degórski atyát választották, a gondnoki feladatokat pedig újra Jan Bednarz atya látja el.

•

Elhunyt dr. Aczél László Zsongor atya

Zsongor atya temetése (fotó: Varga László)

2014. február 5-én hosszú betegség után elhunyt dr. Aczél László Zsongor atya. Temetési szertartása 2014. február 18-án volt Pécsett. Lelki üdvéért az engesztelő temetési szentmisét Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök celebrálásával, Udvardy György pécsi megyéspüspök, Balás Béla kaposvári megyéspüspök, Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök, P. Arnold Chrapkowski rendfőnökhelyettes, P. Roman Majewski Jasna Góra-i házfőnök, P. Marian Waligóra Jasna Góra-i kegyhelyigazgató, P. Mihał Bortnik rendi titkár, P. Bátor Botond tartományfőnök jelenlétében, rendtársai, évfolyamtársai és a többi paptestvérek közösen mutatták be, majd a pécsi köztemető pálos kriptájában helyezték őt örök nyugalomra. A szentmisén és a temetési szertartáson a közvetlen hozzátartozók mellett szerzetesek és a hívek sokasága vett részt. Köszönjük mindazok segítségét, akik Zsongor atya betegségében és halálában segítségére volta rendi közösségünknek!

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Elhunyt dr. Balpataki Béla atya, pálos konfráter

2014. február 27-én életének 80., áldozópapságának 57. évében váratlanul elhunyt Girincsen Dr. Balpataki Béla c. kanonok, ny. plébános, pálos konfráter. Gyászszertartása – melyet Dr. Katona István nyugalmazott egri segédpüspök vezetett – 2014. március 12-én 11 órakor volt a törökszentmiklósi templomban, majd a helyi temetőben helyeztük őt örök nyugalomra.

•

Remete Szent Pál ünnepe

A rendi hagyományokhoz hűen Remete Szent Pál ünnepéhez kapcsolódóan – 2014. január 14-én Budapesten, 15-én pedig Pécsett összegyűlve – az idén is ünnepélyes keretek között újították meg a pálos atyák és testvérek fogadalmukat. A szentmisét Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök celebrálta.

•

PÁLOS 80 – erdélyi kolostoralapítás és a 80 évvel ezelőtti hazatérés napja

A PÁLOS 80 rendezvénysorozat keretében arra emlékezünk, hogy 2014-ben 80 éve, hogy 148 év után hazatértek a pálosok Lengyelországból, ahol II. József császár 1786-os feloszlató rendelete után élt tovább a rend. – **2014. január 26-án** Hargitafürdőn ünnepélyes keretek között új szerzetesházat alapított a Pálos Rend. Az alapítási szentmisét Dr. Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek úr celebrálta. Az ünnepségen több száz magyarországi és erdélyi zarándok vett részt. – **2014. május 12-én** az aznap épp 80 esztendeje visszaért pálosokra, s az újrakezdésre emlékeztünk ünnepélyes szentmise keretében a Sziklatemplomban. A Bátor Botond atya által celebrált szentmisén mint az öt magyar pálos kolostor képviseltette magát.

•

Boldog Özséb Nap Márianosztrán

2014. január 22-én volt Márianosztrán a hagyományos Esztergomi Boldog Özséb ünnep, mely egyben a pálos szerzetesek és konfráterek találkozója is. Az ünnepi szentmisét dr. Beer Miklós váci megyéspüspök mutatta be. A Magyar Pálos Rend két új konfrátere Dr. Bőzsöny Ferenc és Tasnádi Tamás ezen az ünnepségen vehették át a konfráteri diplomát. – **Dr. Bőzsöny Ferenc** a Magyar Rádió örökös főbemondója. Hosszú évek óta áll rendünk mellett, és segít bennünket. Különösképpen egyedi hangjával tett számunkra sok szolgálatot, különféle pálos vonatkozású filmek, műsorok, felvételek szövegének a felmondásával. Nagy ünnepeinken is mindig számíthattunk rá; az olvasmányok felolvasásával még szebbé tette azokat. Komoly szerepe van a művészek csütörtök éjszakai sziklatemplomi szentségimádásával kapcsolatban is. – **Tasnádi Tamás** hiteles bányamérő, igazságügyi szakértő. Ő irányította a Sziklatemplom bejáratát lezáró két méter vastag vasbeton fal elbontását és a bejárati rész újbóli kialakítását, ő felügyelte a rendszeres barlangbiztonsági felülvizsgálatokat, nemrégiben pedig a Fogadóközpont kialakítását. Mindezeket ellenszolgáltatás nélkül, a Magyar Pálos Rend iránti elkötelezettségből tette. Talán nincs is olyan szakember Magyarországon rajta kívül, aki ilyen régóta, több mint negyedszázada áll mellettünk.

•

Száz éves lenne Vezér Ferenc pálos vértanú

2014. március 22-én Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Luczás Lóránd szaniszlói plébános és Ékes Ilona országgyűlési képviselő jelenlétében Pálosszentkúton emlékeztünk meg a száz esztendővel ezelőtt született Vezér Ferenc atyáról. – **Május 18-án** szülőfalujában, Szaniszlón, a templomban a pécsi Pálos Baráti Kör busznyi csoportjának jelenlétében, a zsúfolásig megtelt templomban, ün-

nepélyes szentmise keretében avatták fel Vezér Ferenc emléktábláját. A szentmisét Bátor Botond és Csóka János pálos atyák és Luczás Lóránd szaniszlói plébános mutatták be.

Szentmise Szaniszlón (fotó: Lantos Miklós)

•

Dr. Erdő Péter megáldotta a tisztulás útja zarándokutat

2014-én április 10-én dr. Erdő Péter bíboros a Sziklatemplom előtt megáldotta a 2013-ban A Tisztulás Útja elnevezéssel létrehozott, a Magyarok Nagyasszonya Sziklatemplomtól induló, a Gellérthegyen áthaladó és az Alcantarai Szent Péter templomhoz érkező nagyvárosi zarándokutat. Az alapításban meghatározó szerepet játszott Böjte Csaba ferences szerzetes, a pálos Sziklatemplom, a Pálosok Fogadóközpontja és a belvárosi ferences templom. A zarándokút a megtisztulást kereső embert Isten tízparancsolata és a jézusi parancsok alapján kidolgozott, a lelkiismeretvizsgálat lehetőségét nyújtó 15 állomáson vezeti végig.

•

Rendi lelkigyakorlat

2014. július 14. és 19. között lesz Pécsett a pálosok éves rendi lelkigyakorlata, melyet Pacsai János sajószentpéteri görög katolikus esperes-parókus tart.

•

Felújítási munkálatok

A Magyar Pálos Rend számos felújítási munkát kezdett az idén. Megkezdődött pálosszentkúti Lourdes-i barlang, Márianosztrán pedig a parkoló felújítása. NKA támogatásból valósul meg Pécsett a Pálos templom menynyezetének felújítása, készül el az új belső vakolat, valamint megtisztítják a téglafelületeket, s hőszigetelést kap a két bejárati üvegajtó. 2014 júniusa és augusztusa között a pécsi Lyceum-templom homlokzata is megújul. A munkákkal járó esetleges kellemetlenségekért elnézésüket kérjük.

•

Pálos szerzetest neveztek ki püspökké Ausztráliában

Ferenc pápa 2014. április 12-én a pálos szerzetes Columba Macbeth-Greent nevezte ki az ausztráliai Wilcannia-Forbes püspökévé.

•

Fémikonkiállítás a Sziklatemplomban

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2014. április 24-én 18 órakor nyílt meg a Ruzsa György művészettörténész professzor gyűjteményéből készült, a világ legtöbb fémikon műtárgyát bemutató állandó kiállítás a Sziklakolostorban. A kiállítást dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes nyitotta meg. A tárlatot együtt áldotta meg Tatárka Kirill ortodox atya, Bátor Botond pálos tartományfőnök, valamint Györfi Szabolcs pálos házfőnök atya. Az ünnepségen a magyar ortodox egyházak számos képviselője is megjelent. A magánájtatosság több száz kis tárgyát magában foglaló gyűjtemény a kolostor egyik, a hívek számára

is látogatható kis szobájában kapott helyet, s a Pálos Fogadóközpont nyitvatartási idejében tekinthető meg.

•

Pálos települések találkozója Sajóládon

2014. május 31-én hagyományteremtő célzattal ismét találkoztak azoknak a magyarországi településeknek az elöljárói, ahol jelenleg pálos kolostorok működnek, vagy ahol egykor pálos kolostor állt.

•

Vonatos zarándoklat Częstochowába

Ismét elindul a Fekete Madonna Zarándokvonat Częstochowába. A négynapos zarándoklat 2014. június 23. és 26. között lesz. Az utazás lelkivezetői: dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Németh László nagybecskereki püspök, Tamás József gyulafehérvári segédpüspök és Bátor Botond pálos atya. Bővebb információ és jelentkezési lehetőség: *http://www.missziotours.hu/*

•

25 éves a Mária Magdolna búcsú

2014. július 19-én 18 órakor ünnepi szentmisét tartunk az egykori pálos kolostor romjainál Salföldön.

•

Szentmise Klastrompusztán

2014. szeptember 14-én 12 órakor a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén szentmisét tartunk Klastrompuszta egykori pálos kolostorának romjainál. (Megközelíthető Kesztölc községen keresztül.)

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz (+36 82 950 856).

PÁLOS PROGRAMOK

2014. június – 2014. szeptember

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás

- *augusztus 10.* – 16 óra: Szent Lőrinc napi ünnepi szentmise Budaszentlőrinc romjainál
- *szeptember 10.* – 17 óra: szentmise, majd a Pálos Baráti Kör találkozója

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- *július 5.* – Sarlós Boldogasszony ünnepi szentmise a Mária-kútnál
- *július 5–6.* – Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe főbúcsú
- *július 20.* – Szent Hedvig búcsú – a pedagógusok és nevelők zarándoklata
- *augusztus 14.* – A bazilika templomszentelési búcsúja
- *augusztus 15.* – Nagyboldogasszony ünnepe
- *augusztus 17.* – Nagyboldogasszony búcsú
- *augusztus 31.* – „a malenkij robotosok" hálaadó zarándoklata
- *szeptember 21.* – a Fájdalmas Szűzanya kálváriai főbúcsúja

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első péntekén* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *Mária-ünnepeken* – nők gyalogos zarándoklata
- *májustól minden hónap 13-án* – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés
- *június 6–7.* – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó
- *június 7–9.* – Pünkösdi búcsú
- *július 11–13.* – Keresztény Motoros Zarándoklat
- *augusztus 15-én* – Nagyboldogasszony Búcsú
- *szeptember 6–7.* – Magyarok Nagyasszonya búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért 18 órakor:
- *július 20.* – 12.30: Jakab-hegyi búcsú, melyre gyalogos zarándoklat is indul
- *szeptember 12.* – 18 óra: szentmise, majd Török Máté (Misztrál együttes) estje (A Pálos Baráti Kör találkozója)

PÉCS
Lyceum-templom

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

- *augusztus 6-án* – Urunk színeváltozása ünnep, templombúcsú
- *Minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor a karizmatikus megújulás közösségeinek szentmiséje
- *szeptember 1-jén* – 9 óra: Pécs Város Napja – a városnapi ünnepség megnyitó szentmiséje

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

• •

A pálos templomok miserendje

2014. június – szeptember

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

• • •

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

• • •

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

• • •

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise: 9.30 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

„A szent kút és kápolna ott foglal helyet a tanyák között a maga csöndes magárahagyatottságában, paraszti egyszerűségében. [...] Csak a fák, szőlők és búzavetések ékesítik, igaz, minden művészi dekorációval hatalmasabban. Az élet bibliai egyszerűsége fogad bennünket: a kenyér és bor az oltárra és az emberek asztalára kerül. A Szentkútnak e magányosságában, magasztos szegénységében, a természetnek a természetfölöttiekre hangoló csöndjében a kiskunsági parasztnép a maga környezetének megszentelt mására, életének égi igazolására ismer rá. A Szent Szűz megjelenésével vigasztalta meg e komoly, munkás parasztokat és most már itt él közöttük ezen a tanyai tájon, közelről látja életüket és munkájukat."

Bálint Sándor:
Pálos Szentkút (!), részlet, 1940 körül

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

PÁLOS

ISSN: 2062–1094

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, *Sarbak Gábor*, *Sudár Annamária*
és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2015. karácsony • *17. évfolyam 3. szám*

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

„Vigyázz, kérlek, a szemeimre”

rendünk múltjából

Pálos rendtörténeti nemzetközi konferencia

pálos lelkiség

- *Az Irgalmasság Éve*
- *A várakozás ideje*
- *Egyedül az egyedüli Istennel*

pálosokról, pálosoktól

Mindszenty bíboros kecskeméti szobra előtt

rendi krónika

pálos programok

Rembrandt:
A tékozló fiú hazatérése, 1663

BEKÖSZÖNŐ

„Vigyázz, kérlek, a szemeimre”

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy lány, aki születésétől fogva vak volt, ezért gyűlölte az egész világot és mindenkit benne, kivéve a barátját. Ő mindig ott volt vele, segített neki és biztatta. Míg egyszer egy szép napon, végre találtak egy donort, aki felajánlotta a szemeit. A lány nagyon megörült ennek, a barátja pedig megkérdezte tőle, ha látni fog, hozzá megy-e feleségül. A lány igent mondott.

Az operáció sikerült, és amikor a lány először kinyitotta szemeit, a barátját látta meg, de ő is vak volt. A fiú megkérdezte, hogy most már akkor hozzá megy-e feleségül? A lány elutasította és elkergette. Pár napon belül a lány kapott egy levelet, amiben a fiú megköszönte neki az összes gyönyörű átélt pillanatot, és a levél végén állt egy mondat: „Vigyázz, kérlek, a szemeimre.”

A legszebb dolog az életünkben, amikor képessé válunk áldozatot hozni másokért, és ezért nem várunk cserébe köszönetet. Persze, ez nem azt jelenti, hogy nem örülünk, ha viszonozzák szeretetünket, vagy éppen köszönetet kapunk, de ne ezért tegyük a jót.
Az adventi készületben tekintetünket a közénk megtestesülő Igére, Jézus Krisztusra fordítjuk, aki a betlehemi jászolba készül megszületni. Az istállót kapja tőlünk szeretetének viszonzásaképpen akkor, amikor gyermekeink lelki bizonytalanságban nőnek fel, amikor a szerelmes teljes odaadottságért cserébe gyenge ígérgetések szalmáját kapja, amikor nem tudunk felelősséget vállalni tevékenységeinkért, emberi kapcsolatainkért. Rejtélyes kiszolgáltatottságba készül eljönni közénk, mégis a legnagyobb boldogság, öröm lesz az Ő születésének ünnepe. Még az is felemelő, ami manapság úgy általában megmaradt a karácsony ünnepéből. Mert az anyagi világra összpontosító ember legalább a vásárlása közben arra gondol, hogy valami áldozatot hozzon szeretteiért. Kinek így, kinek úgy, de mégis van ebben valami megfoghatatlan szakralitás; a burkolt materializmus vagy éppen ateizmus ködén keresztül átszűrődik a Megtestesülés titokzatos fénye, a kegyelem. Mert mégiscsak ajándékot készülünk adni szeretteinknek, ismerőseinknek, kicsit jobban belenyúlva a zsebünkbe. Esetleg egy pillanatra az is eszünkbe jut, hogy a másiknak mire lenne szüksége, még akkor is, ha azt egyáltalán nem találjuk el, mert inkább csak saját álmainkat vetítjük bele a másik általunk elképzelt vágyaiba: „neki erre biztos szüksége lesz.” Talán egy rövid fohászt is megejtünk azért a személyért, akinek megvesszük, becsomagoljuk vagy elkészítjük az ajándékot.

Az igazi, teljes és boldog élet nem más, mint ajándékozás. Isten nem valamit ad nekünk, hanem önmagát adja. A betlehemi jászolban már ott van burkoltan a Keresztre Feszített, aki a kisbaba kiszolgáltatottságában is azt gügyögi felénk, amit majd egész életművével és kereszthalálával megpecsétel: „akármit is csinálsz, én akkor is szeretlek!”

Midőn hűségünkön és kitartásunkon keresztül, az Ő kegyelmének segítségével eljutunk a szeretetnek erre a fokára – tehát már nem várunk viszonzást – vesszük észre, hogy Isten sokszorosan megjutalmaz szeretetével, mások szeretetén keresztül. Kinyílik a szemünk, látni kezdünk egy olyan világot, ami eddig rejtve volt számunkra. Talán meglátjuk a körülöttünk élő emberek eddig elrejtett, fel nem fedezett szebbik oldalát. Nem az a kérdés, hogy létezik-e ez a szebbik, jobbik oldal, hanem a kérdés az, hogy hiszem-e, hogy létezik ez az oldal! Ha Krisztushoz közeledünk, Ő nem csak a szívét adja nekünk, hanem a szemét is. És ha erről megfeledkezünk, bármilyen okból kifolyólag, Ő sem mond mást csak ennyit: „Vigyázz, kérlek, a szemeimre!”

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Pálos rendtörténeti nemzetközi konferencia

SARBAK GÁBOR PÁLOS KONFRÁTER

Remete Szíz Szent Pál ősönknek kihozásáról címmel 2015. szeptember 23-án, Szegeden, a Gál Ferenc Főiskolán nemzetközi pálos rendtörténeti konferenciát rendeztek. Horváth Gábor, a főiskola Egyháztörténet Tanszékének tanszékvezető docense mint a konferencia házigazdája megnyitó beszédében elmondta, hogy Gyöngyösi Gergely magyar pálos volt a római Santo Stefano Rotondo templom melletti pálos kolostor perjele 1513 és 1520 között. Gyöngyösi római irodalmi munkásságának kiemelkedő darabja, a Remete Szent Pálról szerzett tíz beszéde (*Decalogus de Sancto Paulo primo heremita*) 1516-ban jelent meg az Örök Városban. Az évfordulóra való előkészület jegyében Szabó Ádám doktorandusz hallgató a latinul írott mű magyar fordítását készítette el. Gyöngyösinek ez a műve egyaránt szólt rendtársainak és azoknak a világi hívőknek, akik a Santo Stefano Rotondóba jártak templomba és hallgatták a pálosok prédikációit. Remete Szent Pál, a pálos rend névadó szentje áll a beszédek középpontjában, az ő alakján és példáján mutatja be és ismerteti meg hallgatóságával Gyöngyösi a magyar föld Rómában talán kevéssé ismert szerzeteseit.

Prokopp Mária professzorasszony első előadásában Lászai János gyulafehérvári kanonok, római magyar gyóntató síremlékéről beszélt, amely a Santo Stefano Rotondóban található mind a mai napig. Áttekintette pálosok római jelenlétét (1404 óta éltek Rómában), és a templom művészettörténeti értékelése során Lászai és a pálosok, köztük Gyöngyösi kapcsolatát is bemutatta, valamint utalt az 1523-ban, Lászai halála idején Rómában időző Brodarics István szerepére.

Sarbak Gábor a *Decalogus*t helyezte el Gyöngyösi Gergely életművében, és kifejtette, hogy a korabeli pálosok számára mennyire fontos lehetett ez a kis könyv, aminek bizonyítéka, hogy 1516 (Róma) után 1532-ben (Krakkó) is megjelent. A második kiadást a szerző már nem vehette kézbe; talán ennek köszönhetjük, hogy a prológusban bővebb adatokat – Gyöngyösön született – lehet olvasni róla és méltatást. E műből nem kizárólag spirituális síkon ismerhetjük meg a pálosokat, hanem a korabeli értelemben vett történetiségükben is, hiszen majdnem minden addig felmerült adat, megállapítás benne foglaltatik. Ezért lehet hasznos olvasmány novíciusnak, örökfogadalmas szerzetesnek és bárki érdeklődőnek.

Szabó Ádám a *Decalogus*ban olvasható anekdotákat vette számba, amelyek ügyesen színesítik, élénkítik a szermókat. Gyöngyösi ezeket vagy az antikvitásból vagy a keresztény hagyományból vagy a szentek történeteiből merítette. Antonius és Cleopatra, Nisus és Euryalus jól ismert történetei nem lehettek idegenek a római hallgatóság előtt, hasonlóan az Ádámra és Évára vagy Szent Bernátra történő hivatkozás sem. A hallgatóság (nemcsak keresztény) ismereteinek bővítése mellett a mondanivaló igazolására kiválasztott példák egyértelműen Gyöngyösi széles olvasottságát, tájékozottságát bizonyítják.

Janusz Zbudniewek OSPPE, professzor emeritus (Varsó) Szombathelyi Tamásra hívta fel a figyelmet, mint aki Gyöngyösire nagy hatással volt és egyfajta értelemben elődjének is tekinthető. Kevésbé ismert adat, hogy 1531-ben Pesti Gáspár vizitátor és titkára, Balázs megfordultak a lengyel provinciálisnál. Balázs írta a *Decalogus* második kiadásának prológusát és ajánlotta Stanislaus provinciálisnak. A *Decalogus* egyik érdekes adata, hogy Gyöngyösi 1499-ben – úgymond – ezer pá-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

lost számolt meg; ezzel a toposszal kívánta érzékeltetni, hogy milyen sokan is vannak a rendben. Gyöngyösinek ez a műve klasszikus elöljárói konferenciabeszédnek is felfogható.
Horváth Gábor a pálosok középkori rendi központjában, a budaszentlőrinci kolostorban őrzött Remete Szent Pál ereklyéit tartalmazó kápolnáról, építéséről és a síremlék lehetséges kialakításáról mondta el véleményét. Az 1381 után fokozatosan országos jelentőségű zarándokhellyé kiépülő budaszentlőrinci szentélynek a pálos rend életében játszott szerepét elemezte, majd Tarispán Albert és Hadnagy Bálint életútjának vizsgálata során kísérletet tett a két katona személyének azonosítására.
Prokopp Mária második előadásában a ma Lengyelországhoz tartozó Kisárva (Oravka, az első világháborút lezáró békediktátumig Magyarország része volt) háromszáz éves fatemplomában (a szentély épült kőből) látható 52, köztük számos magyar szentet ábrázoló festmény. Ezek elemzése során világított rá arra, hogy a protestáns környezetben 1715-ben felépült katolikus templom képi programja, Hevenesi Gábor jezsuita 1692-ben kiadott műve) nyomán tudatosan helyezte a hangsúlyt a katolikus tanítás lényegi pontjaira. A festmények között látható a pálos rendben boldogként tisztelt Esztergomi Özsébről készült kép is, ami Özséb 18. századi tiszteletére vet fényt.

Esztergomi Boldog Özséb ábrázolása Hevenesi Gábor Ungaricae Sanctitatis Indicia (Régi Magyar Szentség) 1692 című könyvéből

Puskás Antal pálos szerzetes a mai rendi életet, rendi feladatokat tekintette át. 17 országban működik a rend, a közép- és újkori határokon a 20. század második felében, részben a politikai változások nyújtotta lehetőségeket kihasználva sikerült túllépni. Częstochowa a rend mai központja Lengyelországban, 24 kolostor tartozik közvetlenül alája. A rendkívül sikeres (pl. USA, Afrika) terjeszkedés egyik feltétele, hogy sok helyen plébániai jelleggel működnek a pálos kolostorok. A mai magyarországi helyzet nem egy vonatkozásban hasonlít a török kor utánira: szinte mindent újra kell(ett) kezdeni. Fontos eleme még a mai pálos életnek, hogy a rend igyekszik magát önállóan eltartani. A kolostorok körüli élet jellemzőihez tartoznak még a zarándoklatok, amelyek a pálos spiritualitás megismertetésének és elfogadtatásának kiváló eszközei. A mai pálosok kötelességüknek tartják a liturgikus előírások pontos betartását, a vezeklést, a Boldogságos Szűz tiszteletét és pasztorális feladataik lelkiismeretes elvégzését, megvalósítani a törékeny egyensúlyt a munka és az imádság között.
Az alig egynapos konferencia előadóinak témaválasztása és a kitartó hallgatóság egyöntetűen jelzik, hogy a pálosok története iránti érdeklődés nem csökken, sőt! Csak remélni tudjuk, hogy a magyarra átültetett *Decalogus* miharabb nem csak a rend- és irodalomtörténészek látókörét fogja szélesíteni és új meglátásokkal gazdagítani, hanem az érdeklődő nagyközönségnek is megbízható rendtörténeti ismeretekkel szolgál. A konferencia levezető elnöke a szakrális néprajz tudósa, Barna Gábor professzor volt a Szegedi Tudományegyetemről, aki a téma fontosságát hangsúlyozta és kiemelte, hogy a pálos rend történelmének feltárásában nemzetközi szinten is több tudományterület érdekelt. Az eredmények igazolják a kis, egy-egy részterületet feldolgozó konferenciák létjogosultságát. Köszönet a szervezőknek.

Nyitva van a kapu
(fotó: Terpó Veronika)

PÁLOS LELKISÉG

„Legyetek irgalmasok, mint a ti Atyátok” – Az Irgalmasság Éve

P. CSÓKA JÁNOS OSPPE

A szentatya, Ferenc pápa 2015. december 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén megnyitotta az irgalmasság évét, amely az egyházi év végéig, Krisztus Király vasárnapjáig tart; vagyis a 2016. év szentév lesz.

Mit akar Ferenc pápa az irgalmasság évével? – Látjuk, hogy nagyon sok ember Isten nélkül éli az életét. Pedig sokan közülük valamikor még kaptak vallásos nevelést. Nem is biztos, hogy szembefordultak Istennel. Lehet, hogy egyszerűen csak közömbösek; az Isten és a vele kapcsolatos dolgok nem hatnak rájuk. Vannak, akikben egyfajta félelem lappang Istennel kapcsolatban: jobb szóba sem állni vele. Mi lesz, ha megszólítom, ha misére járok, ha mélyebben imádkozni kezdek, ha szorosabbra fűzöm a kapcsolatot vele? Bele fog szólni az életembe, engedelmeskednem kell neki, fel kell adnom az akaratomat, és nem élhetem úgy az életemet, ahogy szeretném. Van, akit az tart vissza, hogy nagyon messze érzi magát Istentől és a vele kapcsolatos dolgoktól.

Mi Ferenc pápa szándéka az irgalmasság évével? – Az, hogy igazán megismerjük Istent, Jézus Krisztus által, aki *„az Atya irgalmasságának az eleven arca”*. Az, hogy mélyebben felfedezzük, milyen gyöngéd szeretettel szeret és hazavár bennünket az Isten. Hol van, mit jelent ez a „haza”? – Egyszerűen nála; nála lenni. Már most, a földi életedben vele élni az életedet. Isten meghív arra, hogy ne tartson vissza a bűnösséged tudata vagy a meglévő bűneid. Hív, hogy szabadulj meg tőlük, hisz megteheted. A bűnbánatban és főleg a szentgyónásban, mindentől megszabadít, ami elválaszt tőle. *„Amikor Isten megbocsát, felejt. Hatalmas az Isten bocsánata!”* Méltatlanságod tudata tart vissza? – Az igaz, hogy méltatlanok vagyunk. De van egy ennél nagyobb, erősebb igazság, ami felülírja mindezt: az Atya szeret és veled szeretne élni. Fogadd hát el!

Az irgalmasság évének másik fontos célja, hogy megéljük az irgalmasságot mások irányába, hogy így hasonlóvá váljunk az Atyához. Ezt fejezi ki a szentév mottója is: Irgalmasok, mint az Atya. Ha megtapasztaltam, hogy Isten irgalmas hozzám, megbocsát nekem és feltétel nélkül elfogad, akkor megértem, hogy tovább kell adnom ezt a hatalmas ajándékot a testvéreimnek. *„Ha felfedezzük Őt, az segít, hogy toleránsabbak, türelmesebbek, gyengédebbek legyünk.”* – *„Mindnyájunknak azt kell mondani: »Szerencsétlen vagyok, de Isten annyira szeret engem; ezért nekem is ugyanígy kell szeretnem a többieket.«”* Az irgalmasság éve tehát a megbocsátás, a kiengesztelődés éve is lesz; a kegyelem ideje, amelyben lehetőséget kapunk, hogy rendezzük, megújítsuk emberi kapcsolatainkat.

Pálosszentkút
(fotó: Legeza László)

A várakozás ideje

Fr. Fülöp István Vilmos OSPPE

Az ember élete szinte folytonos várakozás. S ha magunkba nézünk, vajon mit várunk elsősorban? Urunk második eljövetelét? Nem. Várakozunk gyermekeink, unokáink születésére, növekedésére, beteg szeretteink felépülésére, életünk beteljesülésére – és sok más egyébre is.

Az advent a várakozás ideje. S adventben másképpen várakozunk, talán jobban összeszedjük gondolatainkat, felébred bennünk az örök élet utáni vágy is, várjuk Üdvözítőnk születésnapjának ünnepét. Talán visszatekintünk az év elmúlt hónapjaira is; számot vetünk a jóval, amit tettünk, s azzal is, hogy mi az, amin változtatnunk kell. Mindezek ellenére a figyelmünk már erőteljesebben a közelgő ünnepre irányul, az ünnepre, amely által egyesül az ég a földdel. Több mint kétezer esztendeje egy egyszerű szűzleány, Mária igent mondott az angyali üdvözletre, igent mondott Isten üzenetére:„gyermeket fogansz, és fiút szülsz”. Elfogadta Isten ajándékát, s így az *ő igen*e által kapta az egész emberiség a legnagyobb ajándékot. A Megváltó meghozta a békét Isten és az ember között, megnyílt az ember számára az örök élet kapuja. A megtestesült szeretet önként jött a világba, vállalva a szenvedést is. A szenvedést, ami végigkísérte Mária életét is: számot kellett adnia Józsefnek, később – szállás híján – istállóban kellett megszülnie a Gyermeket, Heródes bosszúja elől Egyiptomba kellett menekülnie, és végig kellett néznie fia kereszthalálát. Ezekben a helyzetekben Mária Istenre hagyatkozott. Mindez számunkra is jelzi, hogy a szeretet szükségképpen együtt jár a szenvedéssel, ahogy a születés a halállal.

Jézus születése, melyet a próféták előre hirdettek, magával hozta az örökélet reményét is. Hogy a jászolban fekvő Kisded milyen nagy Úr, hogy alapjaiban megrendíti majd meg az egész világot, talán akkor senki sem érezte át egészen. Jézus olyan Úr, aki a tévelygő emberiség életében gyökeres változást hozott, aki megnyitotta a mennyország kapuját, és üdvösséget kínál az embereknek – élőknek, holtaknak egyaránt, megváltást és békét hozva a földre. Csak el kell fogadunk az örök életet!

Az adventnek, vagyis a várakozás idejének nincsen vége sem Isten, sem az ember számára, amíg a világ létezik. Az Isten vár az emberiség megtérésére, mert nem akar senkit elveszteni. Sok ember tudatosan vár az idő beteljesülésére, de végső soron mindenki azt várja, csak talán maga sem tud róla, hogy szívében megszülessen egyszer és mindenkorra a Megváltó Jézus. Nekünk, embereknek ez nem könnyű, mert szeretünk önmagunk istene lenni. A kevélység, a gőg, a túlzott kényelemszeretet, önzés elvakít minket gyakran, s nem engedi, hogy a betlehemi csillag fénye átjárja szívünket, lelkünket, egész lényünket.

Az advent kegyelem Istentől az egyházi év kezdetén. Van lehetőségünk magunkba szállni. Őszinte bűnbánattal, a szent gyónás kegyelmével „feldíszíthetjük” a szívünket, hogy megszülethessen benne a megváltónk. S hagyjuk magunkban felnövekedni, adjuk át neki az uralmat örökre az életünk fölött! Így várjuk második eljövetelét, amikor már megszűnik az advent, s hitünk szerint a Szentháromsággal fogunk élni mindörökké.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Solus cum Deo solo - Egyedül az egyedüli Istennel

Egy zarándok a Pálos 70-ről

Közelgett a harmincötödik születésnapom. Zsákutcában éreztem az életem – minden szempontból. Könyörögve kértem az Istentől, hogy legalább a születésnapomon ne legyek egyedül, mert azt már végképp nem tudnám

elviselni. Ennek ellenére valahogy úgy alakult, hogy a családom és a barátaim mind valahol távol voltak azon a hétvégén. Teljesen egyedül maradtam. Ekkor találtam rá a Pálos 70-re. Elmentem, és büszke voltam magamra, hogy megoldottam, amit az Istennek látszólag nem sikerült.

Elől ment a kereszt, mindig valaki más vitte, mi, zarándokok mentünk utána. Ódkodtam, és végtelenül kínosnak tartottam ezt; mi lesz, ha valaki ismerős meglát itt, a zarándokcsoportban? Biztos, ami biztos le is maradtam tisztes távolban a kereszt mögött. Ennél már csak az lenne rosszabb, gondoltam, ha nekem kellene vinni a keresztet. Kizárt!!! Telt az idő, imák, énekek, lépések egymásutánja. Mentem az úton, és ahogy múltak a kilométerek a lábam alatt, egyre mélyebben éreztem, hogy valójában nagyon is egyedül vagyok. Én és a végtelen magányom.

Klastrompuszta, kolostorrom. A kereszt az oltárnak támasztva. Eszegettünk, pihentünk a napon. Megkérdeztem a mellettem készülődő srácot, hogy nehéz-e a kereszt, amikor vinni kell. „Nem igazán"– felelte. Aztán lassan szedelődzködött a csoport és hogy, hogy nem, a keresztet senki nem vitte magával. Körülnéztem, de egyértelmű volt a helyzet: nekem kell vinnem. Nem volt visszaút, vállamra vettem, és a csoport élére álltam. 35 évig Ő vitt a vállán, most én viszem Őt. A zarándoklat legnehezebb szakasza jött, hosszú, meredek kaptató. Vállamon az Úrral, mégis gyorsan haladtam. Lassan mindenki lemaradozott mögöttem. Solus cum Deo solo – Egyedül az egyedüli Istennel. Az Ő legnagyobb magánya a kereszten az én legnagyobb magányommal találkozott, a születésnapomon. Csak ketten voltunk egymásnak.

Szinte észrevétlenül telt el az idő, és megérkeztem az emelkedő tetejére. Lassanként felért a csoport is. A fiatal srác odajött és megkérdezte: „Na, nehéz volt?" – „Nem, pedig amekkora balek vagyok, ráadásul épp a zarándokút legnehezebb szakaszát fogtam ki!" – „Nem te fogtad ki, Ő választotta ezt a szakaszt neked, hogy megérezd, a legnehezebb úton sem nehéz a keresztet vinni." Elnémultam és könnyek szöktek a szemembe. Az Úr szegődött mellém. Szelídsége legyőzte az út eleji tiltakozásomat, és csöndesen a Társam lett. Meghallgatta az imám, nem hagyta, hogy a születésnapomon egyedül maradjak. A napom hátralevő része némaságban telt, Vele, egyedül, az egyedüli Istennel.

„Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon
De háborus éjjel.

És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom."

(Ady Endre: Az Úr érkezése)

Pálos70 – 2015
(fotó: Terpó Veronika)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Mindszenty bíboros kecskeméti szobra előtt

Lezsák Sándor beszéde

Mindszenty József hercegprímás szobrát avatták fel szeptember 27-én, vasárnap Kecskeméten a Mindszenty Társaság szervezésében, a Nagytemplom előtti téren. Az ünnepség 15 órakor érseki szentmisével kezdődött a kecskeméti római katolikus Nagytemplomban. A szentmisét dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mutatta be. A szentmisét a szoboravatás követte, majd átadták a Mindszenty-emlékérmet. Az emlékérmet idén a Magyar Pálos Rend kapta, melyet Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, a Mindszenty Társaság ügyvezető elnöke adott át Csóka János tartományfőnöknek. A tartományt Dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető is képviselte az ünnepségen.

Itt állunk Kecskemét főterén, a legendás Öregtemplom szent erőterében, Mindszenty Bíboros urunk bronzból öntött mellszobra előtt. Köszönet az alkotónak, Máté István csongrádi szobrászművésznek, aki társával, Lantos Györgyivel együtt családi életben, művészetükben bíboros urunk szellemiségét jelenítik meg. Köszönjük Kecskemét városának, hogy méltó és igazságos, illő és üdvös helyet adott Isten szolgájának. Itt, Kecskeméten eddig is jelen volt bíboros urunk a szívekben, az imákban és a sóhajokban, a múltat idéző gondolatokban és az aggodalmas jövőt látó képzetekben. A Szent Család ereklyéi fölerősítik a keresztény térerőt. Szent István királyunk, Boldog Gizella királyné és Szent Imre szentséges ereklyéi, Mindszenty bíboros urunk mennybéli valóságával és bronzból formázott jelenlétével korparancsot fogalmaz: a magyarságban újra kell éleszteni őseink parázsló hitét.

„Magyarországon a jelen korban nemcsak a magyar egyház, nemcsak a magyar vallás, nemcsak Magyarország sorsa forog kockán, hanem elsősorban a katolicizmusnak az ügye az egész világon." – Ezt a mondatot Mindszenty bíboros urunk fogalmazta 1945-ben. Kegyetlenül időszerű mondat. Ismétlem: „Magyarországon a jelen korban nemcsak a magyar egyház, nemcsak a magyar vallás, nemcsak Magyarország sorsa forog kockán, hanem elsősorban a katolicizmusnak az ügye az egész világon." Ma, amikor megriadt lélekkel, a félelmetes és fenyegető hírek hatása alatt, a migránsáradat feszültségében kérdezik tőlünk és kérdezzük egymástól a közeli és távolabbi jövendőt kutatva, hogy *„mi lesz itt?"*, akkor erre a kérdésre, hogy *„mi lesz itt?"* a *„mi leszünk itt"* válasz rendíthetetlen hitével és bátorságával tegyük hitvallásunk és nemzetünk, történelmi hazánk érdekében dolgainkat.

Nekünk, magyar katolikusoknak erőforrás a szentek élete, erőforrás minden olyan történelmi, nemzeti sikerélmény, amely mögött közösségek munkája, összefogása, küzdelme van, s ez már vallásfelekezet nélküli, keresztény és magyar történelmi összefogás.

Igen, mi a történelmünkből megtanulhattuk, hogy csak olyan törekvés jut diadalra, amelynek mártírjai vannak. Mindszenty bíboros urunk életútja a keresztény Magyarország XX. századi szenvedéstörténetét példázza. Ezzel hitelesítette eszméjét, hogy csak a keresztény értékek jelenvalósága, gyakorlata erősítheti nemzetünket. Ez is tízparancsolat; s a XXI. században még érvényesebb, mint valaha. Csak vázlatosan sorolom föl:

Az emberi élet szentsége – A személy méltósága – A házasságon alapuló család központi szerepe – A nevelés-oktatás jelentősége – A gondolat- és szólásszabadság – A saját meggyőződés és a vallás szabadsága – Mindenki együttműködése a közjó érdekében – A munka, mint személyes és

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Mindszenty-emlékérem (fotó: Szentirmay Piroska)

társadalmi jó – A politikai hatalom, mint szolgálat. Igen, az élő nemzet keresztény erejét kell mozgósítanunk akkor, amikor a rombolás erői látszanak erősebbnek az életben, a világot és benne a világunkat formázó nagypolitikában. Mindszenty Társaságunk a maga szerény lehetőségeivel járul hozzá, hogy élénkítse bíboros urunk emlékezetét, tanításait. Találkozókkal, közösségi rendezvényekkel, ösztöndíjakkal, zarándoklattal, a fiatalok részére vetélkedőkkel és életutak, közösségek elismerésével, a Mindszenty-emlékéremmel próbáljuk erősíteni Isten szolgájának tiszteletét.

A Mindszenty Társaság a kecskeméti szoboravató ünnepségen, itt a Mindszenty-szobor előtt, a Szent Család ereklyéinek jelenlétében a Magyar Pálos Rendnek, a világszerte elterjedt magyar alapítású férfi szerzetesrendnek ítélte oda, s képviselőjének adományozza a Mindszenty-emlékérmet.

A Pázmány Péternek tulajdonított gondolat szerint: Ha tudni akarod az ország sorsos állapotját, tekints a Remete Szent Pál rendjére. Ha számukat fogyni látod, tudd meg, hogy az országnak is rosszul áll a szénája, de ha őket növekedni látod, tudnod kell, hogy az ország is növekedőben van. – Valóban, a magyar pálosok rendjének nyolc évszázados története mindenkor hitelesen mutatta hazánk, történelmi hazánk, Magyarország, a magyarság állapotát. A felívelő korszakot próbatételek sora, üldöztetés követte, olykor már úgy tűnt, hogy bevégeztetett. De keresztény hitünk és magyar nemzetünk iránti hűségünk olyan rendkívüli forrás, mozgósító erőforrás volt, ami által képesek voltak és képesek vagyunk a megújulásra. Ma a Magyar Pálos Rend itthon is, a nagyvilágban is reneszánszát éli. Csóka János tartományfőnököt idézem: „Hosszú előké-

Lezsák Sándor és P. Csóka János OSPPE
(fotó: Szentirmay Piroska)

születési munka után 2014. január 26-án új kolostort alapítottunk Hargitafürdőn. … Az Isteni Gondviselés megerősítő jelét látjuk abban, hogy közel 300 év után éppen a gyulafehérvári egyházmegye hívatta vissza a pálosokat Erdélyországba."

Mindszenty bíboros urunk örök érvényű hitvallása fegyelmez és figyelmeztet bennünket a gellérthegyi Sziklatemplomban, Petőfiszállás-Pálosszentkúton, Pécsett, Márianosztrán és immár Hargitafürdőn is: „Nekünk meg kell maradnunk hívőnek és magyarnak, mert egyetlen magyarnak sem szabad elveszni gyötrelmes sorsotokban, amíg Isten végtelen könyörületéből jön a virradat, éljetek hűségben Istenhez, Egyházhoz és történelmi hazátokhoz." Ez a jelenvaló tanítás is erőt ad nekünk ahhoz, hogy a történelmi fenyegetettségben a *„mi lesz itt?"* kérdésre a *„mi magyarok és keresztények leszünk itt"* bizonyossággal válaszoljunk.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

Csóka János tartományfőnök atya november 13-ával Bátor Botond atyát a hargitafürdői kolostor házfőnökévé nevezte ki, Balla Barnabás atyát pedig Hargitafürdőről a budapesti kolostorba helyezte a lelkipásztori munka ideiglenes segítésére. – November 9. és 11. között közösségépítő rendi találkozót tartottunk pécsi kolostorban, hogy erősítsük kapcsolatainkat és a közösséget. – December 8-án, a Boldogságos Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásának ünnepén Borsós Krisztián és László Rezső beöltözött a lengyelországi Leśniów-ban. Jelöltjeink ünnepi szentmise keretében öltötték magukra a pálosok fehér ruháját. Az ünnepi alkalmon részt vett Csóka János tartományfőnök atya és Balla Barnabás atya is. Az ünnepségen jelen voltak Krisztián családtagjai, valamint Rezső atya köréből Darvas Kozma József csíkszeredai plébános atya. A jelöltek a szentmise homíliája után kapták meg a rendi ruhát, amelynek felvételét János atya és Darvas Kozma József atya segítette. Beöltözésekor Krisztián az Albert nevet vette fel, Rezső atya pedig megőrizte eredeti nevét. (Nem kötelező a névváltoztatás.) A szertartás után Rezső atya elmondta: nagy öröm számára, hogy most, az Irgalmasság Évének megnyitása napján történt a beöltözés. Ez egy új kezdet, új lehetőség számára, számukra, hogy pálosként mindent megtegyenek a lelkek megmentéséért, hogy az irgalmas Istenhez vezessék őket.

Leśniów Mária-kegyhely, a családok zarándok-szentélye. Lengyelország nyugati részén fekszik, Częstochowától kb. háromnegyed

A beöltözés után
(fotó: Częstochowa)

•

óranyira, csendes, erdős vidék. A leśniów-i pálos kolostorban működik a rend központi noviciátusa. A pálos jelöltek az egész világról ide jönnek az újoncév eltöltésére. A rendi vezetőség azért döntött a központi noviciátus gondolata mellett, hogy a rend növendékei jobban megismerjék egymást, és közösségben készülhessenek fel a szerzetesi életre, ezáltal is egy családdá váljanak. Ugyanakkor a noviciusképzést vezető pálos atyák személyében a rendi nevelés legjobb lelki-szellemi erői összpontosulnak.

A pálos növendékek mindennapjait az imádság, a munka, a tanulás és a közösségi élet határozza meg. A kolostorhoz tartozó gazdaságban többek között paradicsomtermesztéssel foglalkoznak. Rezső atyáról az a mondás járja, hogy minden nap „a paradicsomban van", mivel ezt a szolgálatot ott ő látja el. A novíciusok az imádság és a rendi kötelességeik mellett sokat kirándulnak, közös programokon, pl. biciklitúrán vesznek részt.

Pálos 70 – 2015

2015-ben ötödik alkalommal rendeztük meg a Pálos70-et, amely a vártnál szélesebb körű réteget szólított meg. A pár hónapos koroszt-tálytól, az óvodás korcsoporton át családokat, sportolókat, kirándulni vágyókat, valamint több száz zarándokot regisztráltunk, láttunk vendégül 2015. október 2. és 4. között. A program sikerét és folyamatos fejlődését mutatja, hogy idén 1270 résztvevője volt a Pálos70-nek. A szerzetesek évéhez kapcsolódva ebben az évben a pálosok jelmondata adta elmélkedéseink tárgyát: Solus cum Deo solo – Egyedül az egyedüli Istennel. János atya és Antal atya gondolatai, a teremtett világ szépsége, az erdők csendje segítettek abban, hogy nemcsak értelmünkkel, de szívünkkel is megértsük: legben-

P. Puskás Antal OSPPE és P.Csóka János OSPPE
Pálos 70 – 2015
(fotó: Terpó Veronika)

sőbb magányunkat semmi és senki nem tudja betölteni, egyedül Isten, a Vele való barátság. A pálosok tudják ezt, ezért vállalják, és keresik a szent magányt, a csendes együttlétet Istennel. Isten kegyelme a csodaszép őszi idővel is támogatott minket, valamint vendéglátóink szeretete által, akik útközben étellel-itallal és szívből fakadó mosollyal, jó szóval, fogadták a fáradt zarándokokat. A programot a Márianosztrai Fegyház és Börtön rabjaiból álló, egyházi dalokat feldolgozó rabkoncert zárta, amely osztatlan sikert aratott, és meghitt perceket varázsolt a helyszínre, méltón zárva ezzel rendezvényünket.

A Pálos 70 programot anyagilag támogatta az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Pasztorális Iroda, Solymár Város Önkormányzata, a Dr. Szeifert Piliszentléleki Modell Alapítvány, a G'Roby-online és a Komárom-Esztergom Megyei Természetjáró Szövetség.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Sziklatemplom búcsúja

2015. október 8-án, csütörtökön tartottuk a Magyarok Nagyasszonya Sziklatemplom búcsúját, az esti 8 órai szentmise keretében. Az ünnepi szentmisét a hívek és az esperesi kerület papjainak jelenlétében Labancz Zsolt piarista tartományfőnök atya mutatta be.

•

A pálos baráti kör lelki délutánja és a pécsi pálos templom búcsúja

2015. november 8-án, vasárnap tartottuk a pécsi Szent Imre templom búcsúját. Az ünnep alkalmából 15 és 18 óra között Zatykó László ferences atya tartotta az elmélkedéseket a Pálos Baráti Kör lelki délutánján, majd szintén ő mutatta be a 18 órakor kezdődő szentmisét a pálos atyák és az egyházmegyéből jelenlévő atyák koncelebrálásával. Az ünnepi alkalomra a templom zsúfolásig megtelt. A szentmise ünnepélyességét a Schola Sancti Pauli közreműködése is emelte. – Délutáni elmélkedéseiben László atya hangsúlyozta, hogy a keresztény nevelés alapja a szeretet, ugyanakkor a nevelés elsősorban példaadást jelent. Legfőbb példaképünk maga Jézus, aki „nem óraadó, hanem életadó tanár." Nemcsak szavaival, hanem egész életével, és „utolsó leheletével is tanít". Legfontosabb, hogy „Jézus nekem is tanítóm legyen", hogy személyes kapcsolatban legyek vele. Az ünnepi szentmise szentbeszédében László atya elmondta, hogy Szent Imre tiszta élete, önként vállalt szüzessége mindannyiunk számára követhető példa, hiszen a tisztaság elsősorban azt jelenti: bármilyen életállapotban élek, mindenben Istent teszem az első helyre. Az Istennek való odaadottság által lesznek igazán mélyek és tartósak emberi kapcsolataink is.

•

Könyvbemutató Sajóládon

P. Csóka János OSPPE a könyvbemutatón (fotó: Szentirmay Piroska)

2015. november 9-én Sajóládon mutatták be a Farkas Ferenc és Vitéz Gábor Miklós szerzők által írt *Barátokkal Sajóládon, Falutörténet 1387–2015* című kötetet. A kötetet szerkesztette és lektorálta Dr. Rémiás Tibor. A könyv Sajólád település történetét írja le, mellyel kapcsolatban először a település korábbi plébánosa Dr. Balpataki Béla pálos konfráter jelentetett meg kiadványt. A most bemutatott mű a falunak az 1300-as évek óta ismert történetét – és benne a pálosok jelenlétét – követi nyomon napjainkig. A pálosok kolostora a 15. században épült meg a falu határában, a törökdúlásig szépen gyarapodott és egyike volt a rend legjelentősebb kolostorainak, majd a romlás idején elnéptelenedett ahogy a környék is. E kolostornak volt elöljárója (perjele) Martinuzzi Fráter György, a későbbi esztergomi érsek és bíboros, államférfi. A megújulás idején a kolostor és a templom újjáépítése után visszatelepedtek a pálosok, megerősödött és virágzott a rend a 1786-ig, a feloszlatásig.

A könyvbemutatót a Fráter György Katolikus Általános Iskola aulájában tartották, ahol megjelentek a szerzők és a jelen volt a szerkesztő is. Az aula zsúfolásig megtelt érdeklődőkkel, akik előtt a házigazda, Pozbai Zoltán, Sajólád polgármestere méltatta a kötetet, majd Csóka János tartományfőnök atya mondott beszédet, melyben kiemelte, hogy a bemutatón való jelenlétével is kifejez, hogy a Magyar Pálos Rend nagyra értékeli a munkát, amelynek keretében a falu közössége gondozza az egykori sajóládi pálosok emlékét.

•

Ásatások Balatonszemesen

XIV. századi pálos kolostor maradványait kutatták a Balatonszemeshez tartozó Barát-dűlőben. A 2015. november első felében zajlott feltárást a helyi önkormányzat a Civil Régészeti Alap Egyesület a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszékének régészei végezték. Az 2014-ben elvégzett négynapos próbafeltárás célja annak megállapítása volt, hogy a múlt században a területen folytatott intenzív téglabányászat után vannak-e még fellelhető régészeti nyomai a balatonszemesi Barát-dűlőben lévő egykori Mindszent kolostornak. A kutatás pozitív eredményeket hozott, ezért ebben az évben dr. Végh András vezetésével már nagyobb területen indult meg a kutatás. Egy öt éves kutatási program kezdődött el idén, ami részét képezi a tanszék által indított, kifejezetten pálos emlékek feltárásáról szóló projektnek. –

Ásatások Balatonszemesen
(fotó: Varga László)

2015 őszén az egyesület és az önkormányzat finanszírozásával másfél hétig dolgoztak a régészek és a régészhallgatók a balatonszemesi erdőben. Az épület pincéjét és vélhetően a káptalantermet sikerült azonosítani. Számos értékes adatot rögzítettek az épületről, kerültek elő pénzek, melyek a datáláshoz fontosak, de kerámiák, sarló, gyertyatartó és szobortöredék is. Egy mérműves ablak töredékei és egy bordaindító pillér is napvilágra kerültek, melyekből a látványképre is lehet következtetni. Egy velencei üveg is előkerült, mely így töredékében is kimagasló érték, korának luxuscikkei közé tartozott. A feltárás jövőre folytatódik, reményeink szerint megadva a kolostor valós alaprajzi szerkezetét és újabb látható emlékekkel gyarapítva a balatonszemesi Bujdosó Magtárban lévő pálos kiállítást.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: zarandokhaz@gmail.com.

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskert*ben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: paloshazak@gmail.com és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

PÁLOS PROGRAMOK

2015. december – 2016. április

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit (a nyári hónapok kivételével)
- ***január 14.*** – Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája 17 óra: ünnepi szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújítása. A szentmisét bemutatja: Péczeli Bencze Imre karmelita szerzetes

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***www.sziklatemplom.hu***

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Loretói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- ***minden hónap első csütörtöke*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***január 20.*** – Esztergomi Boldog Özséb ünnepe; 10.30: ünnepi szentmise
- ***február 2.*** – Szerzetesek világnapja; 10.30 ünnepi szentmise

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata
- ***február 2.*** – Szeretetláng átadása

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS – *Pálos (Szent Imre) templom*

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit (a nyári hónapok kivételével)
- ***január 15.*** – Első Remete Szent Pál ünnepe, 18 óra: szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújítása

PÉCS – *Lyceum-templom*

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***január 24-én*** – 9.30 ünnepi szentmise Első Remete Szent Pál és Boldog Özséb tiszteletére és a két évvel ezelőtti (2014. január 24.) ünnepélyes kolostoralapítás emlékére.

Hargitafürdő, 2015
(fotó: dr. Szentirmay Tamás)

A pálos templomok miserendje

2015. december – 2016. április

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• **vasárnap:** 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• **hétköznap:** 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• **minden hónap 28-án:** 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• **vasárnap:** 8.30 és 10.30
• **ünnepnapokon:** 10.30
• **hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton:** 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• **csütörtökönként** – szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• **vasárnap és ünnepnapokon:** 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• **minden hónap első péntekén virrasztás:** 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• **vasárnap:** 8.30
• **hétfő:** 14:30 óra hittanosok miséje (iskolaidőben)
• **szombat:** 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• **vasárnap:** 8 óra, 9.30, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma)
• **hétköznap:** 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• **vasárnap:** 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• **hétköznap, szerda kivételével:** 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• **vasárnap:** 9.30 óra
• **hétköznap:** 18 óra

„Hol van olly Istenség, mint Te, ki karoddal
Mindent teremtettél, s éltetsz hatalmaddal?
Tőled függ e világ roppant épülete,
Tőled e kerekség minden szegelete;
Istene vagy Szeráf égő szerelmének,
Istene legkisebb plánta gyökerének.
Minden, ami lebeg, piheg, gondolkozik,
A te teremtésed, s tenéked áldozik. [...]”

Ányos Pál (1756–1784) pálos szerzetes: Az isteni gondviselés, részlet, 1780

palosrend.hu

fotó: dr. Szentirmay Tamás

ISSN: 2062-1094

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, *Kovács Adrienn*, *Sarbak Gábor*, *Sudár Annamária*,
és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2015. ősz • 17. évfolyam 2. szám

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő
Ősz van

rendünk múltjából
Széchényi Pál élete és működése

pálos lelkiség
Alapításuk 25. évfordulójára emlékeztek a pálos nővérek

pálosokról, pálosoktól
Nemzeti zarándoklat Lengyelországba a Fekete Madonna Zarándokvonattal

rendi krónika

pálos programok

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

BEKÖSZÖNŐ

Ősz van

FR. VÖRÖS BULCSÚ OSPPE

Ősz van. Ez a kedvenc évszakom. Azt hiszem, ez a legszebb mind a négy közül. Színesednek a fák, a lombok, ezernyi színben pompázik a rengeteg erdő. Feltámad a szél, és a nap sugarai bearanyozódnak. Hol van már a nyári erejük, a durva, szinte erőszakos, égető perzselés? A múlté már. Meggyöngültek a sugarak. Talán fáradtabbak, talán álmosabbak, s talán kissé szomorkásabbak is, de mégis arany színnel festik be mindazt, amihez csak hozzáérnek. El-elgondolkozik ilyenkor az ember... Könnyen töpreng a nyár és a tavasz elmúlt eseményein. Könnyebben vet ilyenkor számot az elmúlt esztendőkkel...

Az elmélkedés ideje ez. Szeretek ilyenkor kimenni a Pilisbe. Leülök a Kémény-szikla tetején, és innen nézem a nyugvásra készülő tájat. Messzire ellátni innen. S míg a távolt kémlelem, lelkemben is keresem őt, Istent. Az őszről, mindig az esti imaórák jutnak eszembe. A szeptemberi, októberi színes naplementék, mint az esti dicséret himnuszának meghajlása Isten előtt, a keresztény ember imádságos sóhaja éjszakára készülvén: a lázas munka elcsitul végre, s eljön a pihenés ideje. A késő ősz pedig, a sötétedő november, olyan mint a befejező imaóra, mely az örök megnyugvásra készít fel, és olyan mint a halottak napján a temérdek égő kis mécses, amely az imádságra és a csendre szólít fel, s a földi élet elmúlását súgja nekem. Azt hiszem, ezért szeretem az őszt a legjobban, s azt hiszem, ezért a kedvencem a kompletórium, mert a halált juttatják eszembe. Nekünk, kereszténynek szabad és kell a halálról elmélkednünk, szabad és kell a halálra felkészülnünk. Hiszen, ha Krisztus meghalt értünk, és feltámadt, akkor mi is fel fogunk támadni a Lélek erejében, ha benne halunk meg. Ezért szeretem a befejező imaórát, mert befejezi a napomat! De nemcsak bevégzi, hanem be is teljesíti. Egész napom munkáját ebben az imádságban teljesíti be Isten. A halál is ilyen; ha Jézus nevével az ajkamon, ha Krisztussal a szívemben halok meg, akkor *az* imádság. Beteljesítő imádság, mely egész életemre, munkámra, szenvedéseimre, küzdelmeimre, harcaimra áldást hoz. Isten beteljesíti azt, amit vele itt a földön átéltem. Miért félnék akkor hát a haláltól? S miért ne készülnék rá szent igyekezettel? S ha jobban belegondolok, vajon nem úgy tudok-e igazán keresztényként élni napról-napra – ha tudom, ha szemem előtt tartom – hogy egyszer el kell hagynom e földi életet, és végre az Úrhoz térhetek?

De azt hiszem, ez még kevés. Azt hiszem, *csak* a halálra gondolni kevés. Mi emberek, mi keresztények túl sokat látjuk a sötétséget. Túl sokat nézzük a naplementét, túl sokszor látjuk, ahogyan az éjszaka sötétje elnyeli a nap ragyogását. De ha hajnalban kelünk, ha hajnalban kelnénk, ha virrasztanánk, amint azt Jézus is mondta, meglátnánk a fény győzelmét a sötétség felett. Meglátnánk a hajnali sugarak ragyogását, amely széthasítja a komor sötétséget. Mert nem csak a halálról szól az élet. Sőt, az örök életről szól a megszentelt halál! Vedd észre testvér, hogy az ősz mélysége a tavaszról szól, de vedd észre, hogy a tavasz nem szól sem őszről, sem nyárról, csak önmagáról. Vedd észre, hogy a halál az örök életről szól, de az üdvösség örök fénye már nem szól másról.

Most ősz van, légy tehát bölcs, és gondolj a halálra, készülj a szent halálra – nap, mint nap, hogy beteljesítő imádság legyen majd, hogy Isten áldása legyen majd, ha eljön az ideje! De még inkább készülj az örök fényességre, az örök életre, örülj és ujjongj, még ha sötétség is vesz körül téged! Örülj és ujjongj, még ha szorongások is kísértenek!

Szeretlek téged ősz, de bocsáss meg nekem, mégis csak jobban szeretem a tavaszt! Készülök a szent halálra, de még inkább hozzád, Krisztus az örök fény birodalmába, ahol Te magad vagy az üdvösség fénye. Add hát meg a jó halál kegyelmét, de add meg nekem még inkább a veled való örök együttlét győzelmét! Ámen.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Széchényi Pál élete és működése

Kass Géza írása nyomán

Közleményünk alapjául Kas Géza: Széchényi Pál élete és működése című cikkét használhattuk, amelyért köszönetet mondunk a szerzőnek (megjelent a „Széchényi Pál érsek emlékezete. Adalékok az életúthoz és a nagycenki múmia vizsgálatának eredményei" című kötetben, Kristóf Lilla és Tóth Vilmos szerkesztésében, második, bővített kiadás, Győr 2015, 27–33).

Széchényi Pál 1645. június 28-án született Gyöngyösön. A végvári vitézi őstől származó apja és testvére 1629-ben kapott nemességet. A köznemesi család felemelkedése elsősorban egyházi pályán volt lehetséges, bátyja, Márton a jezsuitákhoz, Pál 1661. március 19-én a pálosokhoz lépett be. Noviciátusát a Sopron melletti Bánfalván végezte, ahol 1662. március 20-án tette le fogadalmát Borkovich Márton általános perjel (rendfőnök) kezébe. Tanulmányait ezt követően Nagyszombatban, Bécsben és Rómában végezte, majd hazatérése után előbb Máriavölgyben, majd Nagyszombatban lett újoncmester. Rövid nagyszombati teológiai tanárság után 1674-ben a bánfalvi kolostor perjelévé nevezték ki. Egyházi karrierje nagybátyja hatására indult: György kívánságára felmentették szerzetesi fogadalma alól és címzetes pécsi püspökké nevezték ki 1676-ban. Püspöksége egész területe török uralom alatt állt, ezért nagybátyja mellett tevékenykedett mint győri nagyprépost és vikárius. Bár kapcsolata nagybátyjával nem volt felhőtlen – legjobb példa erre a szentgotthárdi apátság jövedelmei miatt zajló perük, amelyet György nyert meg – mégis erősebb szálak fűzhették hozzá, hiszen a főpap halálos ágyánál is jelen volt, majd végrendeletének végrehajtását és temetését irányította. 1687-ben nevezték ki veszprémi püspökké. A város és az egyházmegye területe ezekben az években szabadult fel a török uralom alól; Pál mindent megtett az egyházmegye újjáélesztésére: 21 plébániát szervezett, köztük Piliscsabán, Ráckevén, Vörösváron, Móron, Törökbálinton, Kaposváron, Segesden, Somogyváron, Kanizsán, Kiskomáron. Ezzel párhuzamosan megindult a püspöki jövedelmek visszaszerzése is. Püspökként, s később kalocsai érsekként is elsősorban a sümegi püspöki rezidenciában tartózkodott. A város és a palota is 1700-ban leégett, így újjá kellett építeni a várost. Bár ez komoly kiadásokat jelentett, mégis a palota 1701-re már újjáépült. Ezzel szemben a város csak lassan heverte ki a tűzvészt, mivel a püspök előírta, hogy ezentúl csak kőházakat lehet építeni. A Rákóczi-szabadságharc veszprémi munkásságának eredményeit hamar elpusztította: a császári hadak 1704-ben feldúlták Veszprémet, a székesegyházat és a várost is kifosztották. A püspök mély elkeseredéssel panaszkodott I. Lipótnak: a város és a vár egy füstölgő romhalmaz, az utcák tele vannak hullákkal. „Nem tudom, így akarja-e felséged hadserege személyünket és vagyonunkat megvédeni, vagy teljesen ki vagyunk szolgáltatva a Marschall úr kényének?" – tette fel végül a kérdést Lipótnak a fegyverszünet ügyében fáradozó főpap. A szabadságharc során legalább négy plébánia elpusztult, majd 1713-ban a sümegi vár is leégett. Így az igazi újjáépítés csak 1715 után indulhatott meg.

Nagybátyja, Széchényi György esztergomi érsek halála (1695) után Kollonich Lipót korábbi bács-kalocsai érsek került a prímási székbe, az így megürült érseki széket pedig Pál foglalta el 1696-ban. Ekkor végiglátogatta egyházmegyéjét, de csak pusztaságot talált. Érseki székhelye, Kalocsa is romokban hevert. Pál előtt

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

ismét hatalmas feladatok tornyosultak: el kellett indítania a lelkipásztorkodást, plébániákat kellett alapítania. A Rákóczi-szabadságharc küzdelmei azonban itt is lehetetlenné tették a nyugodt fejlődést.

A Rákóczi-szabadságharc kitörése után 1704. január 2-án I. Lipót Széchényi Pált bízta meg, hogy a király nevében béketárgyalásokat folytasson a felkelőkkel. Az első találkozás még a hónap végén megtörtént a fejedelem tanácsosaival, majd magával II. Rákóczi Ferenccel is, de ezek és a későbbi megbeszélések is eredménytelenek maradtak. A kudarc legfőbb oka a két fél közötti gyanakvás és bizalmatlanság volt, amely a közvetítő főpap személyét sem kímélte. A rengeteg utazás és a tárgyalások testi-lelki megpróbáltatásai nagyon megviselték, s mivel birtokai a kurucok kezébe kerültek, az érsek 1706 és 1708 között szinte ki sem mozdult Nagyszombatból.

Ismeretlen festő: Széchényi Pál (fotó: Kardos Judit)

Az 1708-as pozsonyi országgyűlésen a rendi álláspontot képviselte, ami miatt az udvar bűnbaknak kiáltotta ki. Az országgyűlés kudarca teljesen elkeserítette, egészsége is megrendült: 1709-ben szinte egész évben betegeskedett, idegenekkel alig érintkezett. 1709 júliusától betegen ágyban feküdt és a hideg rázta. Bár állapota valamelyest javult, állandó rosszullétre és étvágytalanságra panaszkodott. „Ott Posomban mely veszedelmes nyavalyában és bágyadt állapotban találván az méltóságos érseket, siettem ide Sopronban, hogy doctor Lőőb uramat disponálhassam az általmenetelre, és hogy szorgalmatos gondviselése s együtt curája alá vegye az méltóságos urat. [...] Tegnap vevén azért onnand Posombúl leveleket, értem immár, mióta doktor Lőőb uram lát hozzája, jobbacskán érzi magát, s van is reménségünk gyógyulásában..." November végére az érsek annyira visszaesett betegségébe, hogy már a legrosszabbra készülődtek. „Méltóságos érsek is valóban rosszul volt, csaknem elbúcsúzott tőlünk, de Istennek hála, ugyan ezen itt való doktornak curája által annyira megkönnyebbedett, hogy már beteg ágyából is fölkél, és az elvesztett apetitusa az ételhez megtért, már jól ehetik, csakhogy igen bágyadt ő excellentiája." 1710 januárjában, mikorra megerősödött, átköltözött a család soproni házába, ahol folytatták ápolását. Az érsek tavasszal még igen gyenge volt, de a gondos kezelésnek hála állapota javult. Május 22-én azonban hirtelen rosszul lett és még aznap kilehelte lelkét. Másnap holttestét végrendeletének megfelelően a bánfalvi pálos kolostor kriptájában helyezték el, az ünnepélyes temetésre június 22-én került sor. 1809-ben az országba betörő francia katonaság feldúlta a bánfalvi egykori pálos kolostort és a templom kriptáját. A franciák távozása után 1811. október 25-én gr. Széchényi Ferenc Vilt József győri püspök engedélyével a nagycenki családi kriptában helyezte el Pál érsek épségben megmaradt holttestét. – A kalocsai érsek életereje végül is megtört a rengeteg hiábavaló fáradozás és a magyarság sorsának alakulása láttán, amely lelki alkatot örökölte leszármazottja, gróf Széchenyi István is.

PÁLOS LELKISÉG

Alapításuk 25. évfordulójára emlékeztek a pálos nővérek

VAS TERÉZ MSPPE

„Boldog a nép, amely tud ünnepelni, és Arcod fényében járhat Uram!" (88. zsoltár 16. v.)

Isten azt akarja, hogy emlékezzünk arra, mit tett Ő értünk. Erre a válasz csak a hála és a még nagyobb odaadás lehet. – 2015. szeptember 8-án emlékeztünk szerzetesközösségünk alapítására, amely 25 évvel ezelőtt történt Márianosztrán. Az évfordulót Erdőkürtön, a Magyarok Nagyasszonya Monostorban ünnepeltünk szűk körben, dr. Beer Miklós váci megyéspüspök atyával – ő celebrálta az ünnepi szentmisét – és a Magyar Pálos Rend tagjaival, élükön Csóka János tartományfőnök atyával. A résztvevőknek lehetőségük nyílt betekinteni a közösség történetének leírásába, a monostor történetébe és megtekinthették a fényképalbumokat is. A vidám beszélgetés még ízesebbé tette az épülő kerengőjén felkínált szerény agapét. Közösségünk jelenlegi elöljárója, dr. Gádoros Atala Mária Benedikta anya emlékezett vissza az elmúlt huszonöt év eseményeire, küzdelmeire, örömeire és Isten csodálatos segítségére, melyet több ízben is megtapasztaltunk. Közösségünket a 2005. augusztus 26-án súlyos betegségben elhunyt Csipke Rózsa Mária Margit örökfogadalmas vizitációs nővér alapította Márianosztrán a pálos lelkiség mintájára *Esztergomi Boldog Özséb Engesztelő Nővérei* néven. Az induláshoz az engedélyt 1990 tavaszán adta meg dr. Paskai László bíboros úr. Hely hiányában csak szeptemberben tudott indulni a közösségi élet. Az alapító ünnepélyes szentmise 1990. szeptember 8-án volt Márianosztrán.

Alapítónk, Margit anya Árpád-házi Szent Margit életét megismerve, 14 éves korától, hívatást érzett az engesztelő szerzetesi életre, de az ismert történelmi-társadalmi okok miatt (vö.: a szerzetesrendek működésének betiltása 1950-ben), csak 1978-ban, a titokban megismert Szűz Mária Látogatásáról Nevezett Rendbe (vizitációs nővérek) tudott belépni Varsóban, ahol 1985-ben örökfogadalmat is tett. Később – bár nagyon szerette rendjét – mivel úgy érezte, hogy ott az engesztelés karizmájában nem tud kiteljesedni, más utakat keresett. 1989-ben ismerkedett meg az akkoriban éppen újrainduló pálos rend lelkiségével, s úgy látta, ez az, amit keresett: Esztergomi Boldog Özséb a tatárjárást követően hazájáért vonult engesztelni a pilisi remeteségbe, majd összegyűjtve az ott élő remetéket, hozta létre a közösséget, mely utóbb a Magyar Pálos Rend nevet vette fel. Margit anya a vizitációs rendtől megkapta az engedélyt, majd az egyházjogi előírás szerint, három év múlva, 1993. április 18-án tette le új közösségében az örökfogadalmat Pécsett, Máthé Péter pálos tartományfőnök atya kezébe, mint az Irgalmas Jézusról nevezett Mária Margit nővér.

1990. december 20-ával a közösséget dr. Paskai László bíboros úr a mindenkori pálos tartományfőnök lelki irányítása alá helyezte. 1991. január 20-án volt az első beöltözés, amikor három jelölt vette fel a fehér habitust. 1991. október 1-én a további fejlődés érdekében kénytelen volt a közösség Márianosztráról, szerzetességünk bölcsőjéből elköltözni. Dr. Váradi József atya (nyíregyházi főesperes, később püspöki helynök) segítségével Kálmánházára költöztünk. Mivel az ottani épület is kicsi volt és több szempontból is alkalmatlan, nagy hittel megfelelő telek keresésébe kezdtünk monostor építése céljából – noha ehhez alig volt anyagi hátterünk. Így a Gondviselésre hagyatkoztunk. 1992. december elején sikerült megfelelő

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

ünnepi szentmise Erdőkürtön
(fotó: Varga László)

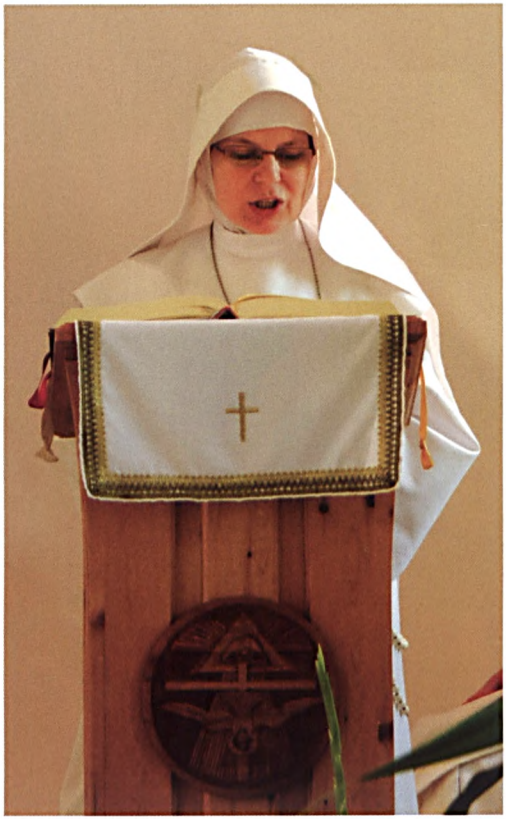

Vas Teréz MSPPE
(fotó: Varga László)

püspök atya 1999. október 8-án. 2003. július 2-án a magyar pálos tartományfőnök atya kíséretében meglátogatott minket a generális atya vikáriusa azzal a megbízatással, beszélje meg velünk, közelebbi kapcsolatba akarunk-e kerülni a pálos renddel. Alapító elöljárónk örömmel mondott igent, hiszen eddig a pálos rendnek nem volt női ága. Ekkor lettünk hivatalosan a Magyar Pálos Renddel lelki kapcsolatban lévő, egyházjogi státuszában változatlan és szervezetileg független női szerzetesrenddé. A közösség neve is megváltozott: Első Remete Szent Pál Monasztikus Nővérei (Moniales Sancti Pauli Primi Eremitae MSPPE.)
Közösségünk létszáma Isten segítségével növekszik. Jelenleg már tizenketten vagyunk, így szükségessé vált a monostor bővítése. Ennek munkálatai 2015. február 3-án kezdődtek el. Sokévi takarékosság után – az alapításunk óta tapasztalt segítő kegyelemben bízva – nekivágtunk a munkának…

Életünkről bővebben a www.palosnoverek.hu oldalon lehet tájékozódni.

területet találnunk a Nógrád megyei Erdőkürtön, s így lassan elkezdődhettek a munkák. A monostor alapkőletételére 1995. október 8-án került sor. Annak érdekében, hogy folytatni tudjuk az építkezést, eladtuk lakásainkat. Támogatást is kaptunk német segélyszervezetektől és egy amerikai alapítványtól. Segítettek magyar magánszemélyek és sok vállalkozó is. Sokat dolgoztak az építkezésen közösségünk tagjai is. Az építkezés lassan haladt. 1998 novemberében beköltöztünk a még el nem készült épületbe. Ekkor már hatan voltunk a közösségben. Az évek során nagyon sok munkával és áldozattal épült fel monostorunk, amelyet a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt fel Keszthelyi Ferenc, az akkori váci megyés-

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Nemzeti zarándoklat Lengyelországba a Fekete Madonna Zarándokvonattal

BUDAI ANDRÁS

Idén ötödik alkalommal indult a Fekete Madonna Zarándokvonat Lengyelország nemzeti kegyhelyére, Częstochowába és Krakkóba a Misszió Tours Utazási Iroda szervezésében.

Czestochowa 2015
(fotó: Lambert Attila – Magyar Kurir)

A jubileumi zarándoklat több mint 900 résztvevőjének lelkivezetői Székely János és Tamás József püspökök, valamint Bátor Botond pálos szerzetes voltak. A programokhoz csatlakozott továbbá Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, pálos konfráter és Pápai Lajos győri megyéspüspök, valamint Kövér László az Országgyűlés elnöke és Soltész Miklós államtitkár is. A több mint száz erdélyi zarándokot Tamás József püspök úr mellett Darvas-Kozma József csíkszeredai esperes-plébános, pálos konfráter és Urbán Erik ferences szerzetes, a csíksomlyói kegytemplom igazgatója vezette. Hargitafürdőről 16 zarándok vett részt az utazáson Imre testvér, Pécsről pedig közel ötven Szentirmay Tamás hivatalvezető, pálos konfráter szervezésében. A csoporttal érkezett ministránsok szolgálatukkal tették szebbé a zarándoklat során bemutatott szentmiséket. A pálos szerzetesek közül még Puskás Antal atya és Vilmos testvér vett részt a zarándoklaton.

A különvonat június 22-én reggel indult Budapestről, és az esti órákban érkezett meg a częstochowai vasútállomásra, ahonnan autóbuszokkal utaztak a zarándokok a kegyhely mellett található zarándokközpontba. A hosszú vonatút sem telt unalmasan, hiszen a kihangosított szerelvényen működő vonatrádión hallható imádságok, elmélkedések, énekek és idegenvezetés tette tartalmassá az utat.

A zarándoklat második napi programja a kegyhelyre történő ünnepélyes bevonulással kezdődött. A kegykápolnában Marian Waligóra perjel magyarul köszöntötte nagy szeretettel a közel ezer zarándokot, majd a zarándokok átadták a hálaajándékot, egy miseruhát. A program a bazilikában folytatódott: szentmisét mutatott be Tamás József püspök, a szentbeszédet Székely János püspök mondta. A szentmise után a Boldog Özséb díszkút megkoszorúzása következett. A Pálos Rend megszervezőjének emléket állító kút a magyar nemzet ajándéka, mely a Fekete Madonna Zarándokvonat 2012-es útján adtak át. A szabadprogramot a Kordecki-teremben közös program követte, melyet jelenlétével megtisztelt Gyurcsík Iván

Krakkó 2015
(fotó: Lambert Attila – Magyar Kurir)

varsói magyar nagykövet és Körmendy Adrienne krakkói főkonzul asszony. A vacsora után *Kiáltás*t imádkoztak a zarándokok a bazilikában, utána pedig a lengyelek nemzeti imája, az *Apel* – a magyar zarándokok tiszteletére – lengyel és magyar nyelven hangzott el a kegykápolnában. A napot gyertyás körmenet zárta.

A Fekete Madonna Zarándokvonat harmadik napján a zarándokok ünnepélyesen vonultak fel a Szűz Mária sugárúton a kegykápolnáig, ahol ünnepi szentmise következett Erdő Péter bíboros főcelebrálásával. Délután kereszttutat jártak a kolostor évszázados falain, majd a Váci Székesegyház Szent Cecília Kórusának hangversenye gazdagította a programot. A zarándoklat harmadik napját és egyben a częstochowai programot a *Kiáltás* és az *Apel* elimádkozása zárta.

Csütörtökön korán reggel keltek a zarándokok, hogy vonatra szállva hazafele még Krakkóban töltsék a negyedik napot. A vasútállomásról autóbuszokkal utaztak az újonnan megépült Szent II. János Pál Bazilikához, ahol szentmisén vettek részt. A szentmise elején Stanisław Dziwisz krakkói bíboros érsek köszöntötte a zarándokokat, majd sor került a zarándoklat egyik kiemelkedő eseményére, melynek keretében Pápai Lajos győri megyéspüspök Szent László-ereklyét adományozott a waveli katedrálisnak, a lengyelek pedig Szent Hedvig-ereklyét a győri székesegyháznak. A szentmise után a zarándokok ismét autóbuszokra szálltak, hogy Krakkó történelmi belvárosában folytassák napjukat. A waweli katedrálisba történő bevonulás után – ahol Báthory István és Szent Hedvig sírja is található – elhelyezték a Szent László-ereklyét. Ezt követően a zarándokok Krakkó főterére vonultak, ahol a Mária-templom tornyából felhangzó „hejnal" harsonaszó után – immár hagyományosan – a kürtös a magyar zászlót lobogtatva köszöntötte a népes magyar csoportot. A Zarándokvonat a késő délutáni órákban indult haza Krakkóból, hogy a testileg ugyan kicsit elfáradt, de lelkileg megújult és felöltődött zarándokokkal péntek reggelre begördüljön Budapestre.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

2015. július 20. és 25. között volt az idei rendi lelkigyakorlat Pálosszentkúton, melyet Kercza Asztrik ferences atya tartott a pálos szerzetesi közösségnek. – László Rezső gyulafehérvári főegyházmegyés atya, kapnikbányai plébános jelentkezett a rendünkbe, és augusztus 5-én érkezett meg hozzánk, majd a jelöltidő eltöltése után szeptember elejétől Borsós Krisztián jelöltünkkel együtt a lengyelországi Leśniówban kezdték meg a noviciátust a lengyel, illetve a világ többi tájáról érkezett pálos novíciusokkal együtt. – Csóka János tartományfőnök atya Borsos József atyát szeptember 23-ával a pécsi kolostorból a márianosztrai kolostorba helyezte át. Ez az áthelyezés azért vált szükségessé, hogy a márianosztrai kolostori közösség alacsony létszámában és a lelkipásztori feladatokban is segítséget adjon. Köszönjük József atyának a Pécsett végzett lelkes, szeretetteljes szolgálatát, szentmiséit, prédikációit, gyóntatását, és hogy az üdvösség útján segítette a pécsi szerzetesi közösséget és a híveket.

•

Keresztény Motoros Zarándoklat

Az idén 2015. július 11-én tartottuk meg, az ezúttal egynapos Keresztény Motoros Zarándoklatot Pálosszentkúton. A nap zsolozsmával és szentmisével kezdődött. A szentmisét Puskás Antal házfőnök-plébános atya mutatta be. Ez követően motoros felvonulás volt Kiskunfélegyházára. Az ebédet a polgárőrök és a nagycsaládosok főzték. A gyerekeknek játékos foglalkozást szervezetek a MotorkerékPálosok. A nap végén a Napraforgó Meseszínház lépett fel Budapestről. A jól sikerült rendezvényen nagyjából 150 motoros vett részt.

•

Mária Magdolna búcsú

Salföldön, Mária Magdolna búcsúján 2015. július 18-án 18 órakor ünnepi szentmisét celebrált az egykori balatonfelvidéki pálos kolostor romjainál Bátor Botond atya.

•

Mária-Park Pálosvörösmarton

2015. július 18-án átadták a Pálosvörösmarton található Mária-parkot. A Mátra-alján található település a Mária-út egyik állomása, a helyieknek és a zarándokoknak szolgál pihenőül a megszépült terület. A kert középpontjában Varga Gábor szobrászművész munkája látható: az alkotás azt a pillanatot örökíti meg, amint Szent István felajánlja a Szent Koronát Szűz Máriának. A szoboregyüttest és a parkot Katona István püspök atya áldotta meg, a Magyar Pálos Rend részéről részt vett az ünnepségen Csóka János tartományfőnök, Roman Majewski pálos szerzetes, Vízi András márianosztrai házfőnök és dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető.

Pécsi zarándokok csoportja (fotó: Szentirmay Tamás)

Jakabhegy, 2015
(fotó: Kovács Adrienn)

Jakab-hegyi búcsú

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódóan 2015. július 26-án tartottuk a Pécs melletti Jakab-hegyen az egykori pálos monostor romjainál a Jakab-napi búcsút.

Bertalan pécsi püspök a Mecsek hegység remetéit 1225 táján a pécsi püspökség területén a Patacs feletti hegyen, az avarkori földvár területén Szent Jakab tiszteletére monostort emeltetett a joghatósága alatt élő környékbeli jámbor remeték számára. A remeték Boldog Özséb kezdeményezésére csatlakoztak a pilisiekhez, s megismertették velük a Bertalan püspöktől kapott életszabályokat. Több évtizedes folyamat eredményeként valósult meg a pálos rend központosított szervezete 1308-ban pápai jóváhagyással. 1334-ben a pálosok a környékbeli rablók miatt leköltöztek a patacsi Szűz Mária-templom mellé, ahonnan pár évtized múltán visszatértek a hegyre. A XV. században átépítették a templomot és kolostort. 1534-ben a törökök elfoglalták Pécset, ez késztette menekülésre a pálosokat. Ezzel a pálos rend Jakab-hegyi története véget ért. A fennsíkon idős fák által körülölelten álló templom és kolostor feltárt maradványait a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság gondozza.

A szentmisére gyalogosan érkező zarándokok rózsafűzért imádkoztak, és lehetőség volt szentgyónásra is az úton. A hívek másik cso-

portja a Kővágószőlős felőli turistaúton közelítette meg a helyszínt. Az ünnepi szentmise előtt Völgyi Sándor, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őre bemutatta a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzetet, mely magába foglalja a geológiai értékei miatt kiemelkedő jelentőségű Jakab-hegy Természetvédelmi Terület természeti értékeit, élővilágát. A bemutatásnál nemcsak a természeti, de a kultúrtörténeti értékek is nagy hangsúlyt kapnak, így például a Jakab-hegyi pálos kolostor romjainak helyreállítása. A szentmisét Csóka János tartományfőnök atya mutatta be mintegy hatvan résztvevő előtt. Az ünnepi megemlékezést a Nemzeti Park szeretetvendégségével zárult.

•

A Lyceum-templom búcsúja

2015. augusztus 9-én, Urunk színeváltozása ünnepén tartottuk Pécsen a Lyceum-templom búcsúját. A szentmise elején Csóka János tartományfőnök atya köszöntötte és néhány mondatban bemutatta a főcelebráns László Rezső atyát. Rezső atya felszentelését követően tizenegy évet szolgált a gyulafehérvári egyházmegyében, és hamarosan megkezdi pálos novíciusi évét Lengyelországban.
Rezső atya mutatta be a szentmisét János atya koncelebrálásával. Szentbeszédében kiemelte, hogy azért vitte fel Jézus a három kiválasztott apostolt Tábor hegyére, hogy ott megmutassa az isteni arcát, a győzedelmes, dicsőséges Krisztust. Isten szándéka, hogy minket is kiemeljen szűklátókörűségünkből, a mindennapok zajos világából, s a hegyre felemelkedve mi is úgy tekintsünk a megdicsőült Krisztusra, mint a tanítványok.
A szentmise után a sekrestyében a templomhoz tartozó hívek közössége szeretetvendégségében részesültünk, és kötetlen beszélgetésben ismerkedhettünknk Rezső atyával.

•

Szentmise Budaszentlőrincen

A budaszentlőrinci kolostorromoknál hagyományosan Szent Lőrinc ünnepéhez kapcsolódóan megtartottuk az ünnepi szentmisét, melyet 2015. augusztus 9-én vasárnap 16 órakor Györfi Szabolcs pálos szerzetes, a budapesti Sziklakolostor házfőnöke mutatott be.

•

Hargitafürdői búcsú

Szent István király ünnepéhez kapcsolódóan 2015. augusztus 23-án tartottuk a hargitafürdői búcsút a helyi pálos templomban. A templomkertben bemutatott ünnepi szentmise főcelebránsa Tamás József gyulafehérvári segédpüspök volt. A szentmisén részt vett Csóka János tartományfőnök atya, szentbeszédet pedig Bátor Botond tartományi gondok atya mondott. A környékbeli településekről mintegy 4-500 ember vett részt az ünnepi szertartáson. Megtisztelte jelenlétével az eseményt Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, aki a szintén jelenlévő Györgydeák Lajos nyugalmazott lelkipásztornak, megköszönve az erdélyi magyarságért és a csángó magyarokért végzett sok évtizedes szolgálatát, munkásságának elismeréseként Áder János köztársasági elnök nevében átadta a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést.

•

Pécs város napja

A sokéves hagyománynak megfelelően 2015. szeptember 1-jén rendezték meg Pécsett a Város Napja elnevezésű ünnepségét. A megnyitó ünnepi szentmise szintén a hagyományosan a Magyar Pálos Rendhez tartozó Lyceum-templomban volt A szentmisét dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök úr mutatta be; koncelebráltak dr. Kvanduk Frigyes általános helynök, kanonok, plébános, P. Csóka János, a Magyar

Pálos Rend tartományfőnöke és Máger Róbert püspöki szertartó. A szentmisén jelen volt dr. Páva Zsolt Pécs polgármestere, dr. Hoppál Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériuma kultúráért felelős államtitkára, Nagy Csaba, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke, dr. Lovász István Pécs jegyzője, valamint Eszék és Arad delegációja. A szentmise elején P. Csóka János tartományfőnök, a Lyceum-templom templomigazgatója – Pécshez csaknem 800 éve kötődő Magyar Pálos Rend nevében – köszöntötte a jelenlévőket. A szentmisén a szentlecke és az egyetemes könyörgések felolvasásában közreműködtek a város vezetői, képviselői.

•

Pálosszentkút, 2015
(fotó: Kovács Adrienn)

Kisboldogasszony ünnepe Pálosszentkúton

2015. szeptember 5-én és 6-án, Kisboldogasszony ünnepén tartottuk Pálosszentkúton a kegyhely búcsúját. 5-én, szombaton 19 órakor rózsafüzérrel kezdődött a szertartás, majd 20 órakor Jávorka Lajos tiszakécskei plébános atya celebrálta a szentmisét, amit gyertyás körmenet követett. A nap zárásaként éjfélkor Perlaki György nagyszénási atya mondott szentmisét a megholtakért, majd a templomban keresztutat jártak a hívek. Szeptember 6-án, vasárnap 8 órakor Horváth József tábori lelkész atya tartotta a szentmisét, majd 9 órakor rózsafüzért imádkoztak. 10 órakor Borsos József pálos atya celebrálta a szentmisét körmenettel. A körmenet után a gyermekek megáldása következett a Prágai Kis Jézus kápolnájánál. A körmenet után megnyitották a nyáron megrendezett III. Pálosszentkúti Alkotótáborban készült festmények kiállítását a Mária Múzeum nagytermében. 14 órakor a Lorettói litánia után a zarándokok megáldásával és búcsúztatásával fejeződött be az ünnep.

•

A pálos nővérek ünnepe

2015. szeptember 8-án fennállásuk 25. évfordulóját ünnepelték a pálos nővérek. Az ünnepi szentmisét Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök úr mutatta be Erdőkürtön, a nővérek monostorának a kápolnájában. A szertartáson részt vett Csóka János tartományfőnök atya, Botfai Levente pécsi házfőnök atya, Temesvári Benedek kóspallagi pálos plébános atya, Puskás Antal pálosszentkúti házfőnök atya, Vízi András márianosztrai házfőnök atya, Mátyás Mihály atya a budapesti Sziklatemplomból, Szűcs Imre testvér Hargitafürdőről, és Dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Szentmise Klastrompusztán

2015. szeptember 13-án, vasárnap volt a pálos rend első templomának és kolostorának a búcsúünnepe Klastrompusztán. Az ünnepi szentmisét nagyszámú hívő jelenlétében Csóka János pálos tartományfőnök atya mutatta be. A szentmisén a pálos rend részéről

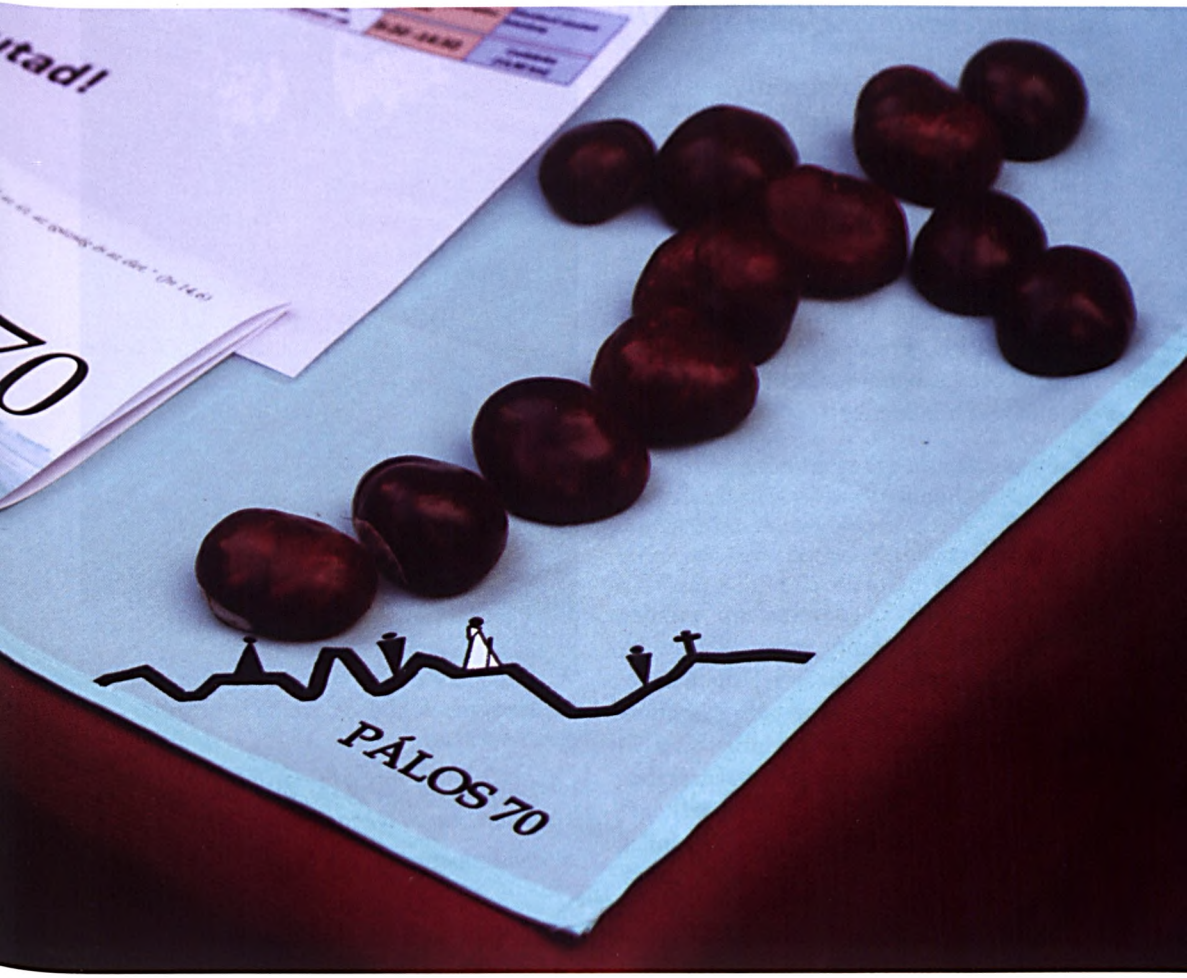

Pálos 70, 2014
(fotó: Terpó Veronika)

részt vett a lengyelországi Częstochowából a generális atya képviseletében érkezett Mariusz Tabulski definitor atya, valamint Bátor Botond tartományi gondok atya és Vörös Bulcsú testvér. A búcsúünnepen megjelent több pálos vonatkozású település polgármestere, képviselője, valamint ott voltak a MotorkerékPálosok képviselői és az Európai Borlovagrend tagjai is. A szentmise elején Csóka János tartományfőnök atya köszönetet mondott mindenkinek, aki bármit tett lélekben, cselekedetekben vagy anyagiakban a klastrompusztai pálos romokért. Kifejezte örömét, hogy a rom idén augusztus végén felvételt nyert Komárom-Esztergom Megye Értéktárába, valamint megemlékezett az elhunyt dr. Aczél László Zsongor pálos atyáról, dr. Balpataki Béla atyáról, pálos konfráterről és Simó Gáspárról, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság egykori osztályvezetőjéről, valamint a hely feltárásában egykor jelentős szerepet vállaló dr. Kovalovszki Júlia régészről, akik korábban oly sokszor voltak jelen ezen az ünnepi alkalmon. A szentmisén Bárdonicsek László, a pécsi Pálos Templom kántora és a budapesti Sziklatemplom szkólája látta el a zenei és énekes szolgálatot.

•

Pálos konferencia Szegeden

2015. szeptember 23-án (szerdán) *Remete Szíz Szent Pál ősönknek kihozásáról* címmel pálos rendtörténeti nemzetközi konferenciát tartott a Gál Ferenc Főiskola (Szeged, Dóm tér 6.). A szegedi konferencia tematikája az idei „Megszentelt élet évéhez" kapcsolódott. A konferencia előadói neves hazai és lengyel kutatók voltak, többek között Janusz Zbudniewek OSPPE, Prokopp Mária és Sarbak Gábor. (Következő számunkban hosszabb beszámolót teszünk közzé.)

•

PÁLOS70 – 2015

Nekünk, pálosoknak és remélem, minden Pálos70-esnek nagy öröm ez az idei év. Isten erejével immár ötödszörre járhatjuk végig a Pálos70 útvonalát, azaz végigmehetünk a Sziklatemplomtól Márianosztráig. Ez a 74 km egyszerre vagy három nap alatt, egészében vagy részleteiben teljesíthető, kinek-kinek igénye és fizikai felkészültsége alapján. Egyénileg vagy csoportosan, 8 útvonal közül választva. Emellett szombaton a gyermekzarándoklat is ismét elindul, ami külön öröm számunkra. Hívunk tehát mindenkit szeretettel, aki október 2-án, 3-án és 4-én szívesen zarándokolna vagy teljesítménytúrázna velünk, akár csak kirándulna egy jót az őszi erdőben. További ismereteket a http://palos70.hu honlapról szerezhetnek.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián

Pálosszentkút
(fotó: Török Máté)

telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa–Páloskerten is van lehetőség!

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szeretettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz (+36 82 950 856).

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS PROGRAMOK

2015. október – 2015. december

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***csütörtökönként*** – 22 óra: szentségimádás
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit (a nyári hónapok kivételével)
- ***október 8-án*** – 20 óra: a templom búcsúja, ünnepi szentmise

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Loretói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- ***minden hónap első csütörtöke*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***október 4-én*** – 10.30 óra: Magyarok Nagyasszonya főbúcsú, a Bazilika Minor cím ünnepélyes kihirdetésének az ünnepe, ünnepi szentmise

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata nők gyalogos zarándoklata (december 12.)
- ***májustól minden hónap 13-án*** – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS – *Pálos (Szent Imre) templom*

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit (a nyári hónapok kivételével)
- ***november 8-án*** – 18 óra: a templom búcsúja, ünnepi szentmise

PÉCS – *Lyceum-templom*

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér

Jakabhegy, 2015
(fotó: Kovács Adrienn)

A pálos templomok miserendje

2015. október – december

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna
(Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14:30 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 9.30, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• vasárnap: 9.30 óra
• hétköznap: 18 óra

Járod az őszi hegyoldalt. Vándorok erre botoltak:
árnyas rengetegen óvó őrük a Menny.
Bokrokon át ki-kilestek, rongy bagyulálta a testük;
léptek a mély csaliton, étkük: berkenye, som.
Kék forrásvizet ittak, barlang mélyin aludtak,
rögbe-merült remeték – atyjuk Boldog Özséb.
Lettek pálosok aztán erdei Klastrompusztán:
porló lépteiket rejti a ritka liget.

Szepesi Attila: Remeték nyomában

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

foto: *Terpe Veronika*

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* •
Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, *P. Hesz Attila* OSPPE, *Sarbak Gábor*,
Sudár Annamária és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2015. pünkösd • 17. évfolyam 1. szám

a fehér barát

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő
Átitatódás Istennel

rendünk múltjából
A Szentlőrinci kolostor budai házáról és kápolnájáról

pálos lelkiség
- *Szűcs Ferenc Imre OSPPE ünnepélyes örökfogadalma*
- *Fekete Madonna Zarándokvonat – ötödik alkalommal*

pálosokról, pálosoktól
- *Hargitafürdői zarándoklat*

rendi krónika

pálos programok

Cz stochowai harangok
(fotó: Török Máté)

BEKÖSZÖNŐ

Átitatódás Istennel

P. GYÖRFI SZABOLCS OSPPE

Elfogadni Isten Szentlelkét. Ez az elfogadás mindig megmarad küldetésünknek, minden másodpercünk küldetésének. „Vegyétek a Szentlelket!" – mondja Jézus tanítványainak feltámadása után János apostol evangéliumában, pünkösdvasárnap.

Isten állandóan közli magát, folytonosan kinyilatkoztatja önmagát. Nekünk csak el kellene fogadni Őt. Így a teljességet kapnánk minden pillanatban. Mégsem akarjuk igazán elfogadni! Minden pillanatban egyre tökéletesebb életünk lehetne, Istennel élhetnék különleges bensőségességben. Mégsem akarjuk igazán elfogadni. Nem nagyon akarjuk átadni magunkat Krisztusnak, valamit szinte mindig meghagyunk magunknak. Marad valami, amit nem engedünk el. Csak fenntartásokkal kap helyet Isten az életünkben, és nem tud tartósan lakást venni bennünk.

Együtt élni Istennel, hű lenni hozzá és soha el nem hagyni. Mindig kitárni neki lelkünk kapuját és soha ki nem zárni őt. Valóságos kapcsolatban, párbeszédben lenni vele. Meghallani a szólítását és válaszolni rá.

A papszentelések, papszentelési évfordulók időszakát éljük. Isten papjai által is, *velük* közösségben tevékenykedik Egyházában, s nyújtja magát valamennyiünknek szentségeiben. A szentségek által is lehetőséget ad számunkra a Vele való meghitt egységre, dialógusra. Milyen jó, ha egyre mélyebben visszhangzik az életemben Krisztus, az Örök Ige, s arra az én válaszom!

Pünkösd ünnepe van. Az Istennel való párbeszéd ünnepe. Isten szólít minket, és mi válaszolhatunk rá, ha elfogadjuk Őt magát – feltétel nélkül, ingyenesen, ahogy amúgy is adni szeretné saját lényét. Átitatódás Istennel. Mintha ez lenne pünkösd tétje. Átitatódás egy állandó párbeszéddel Istenben, Istennel. Szeretnél-e átitatódni velem? Mintha ezt kérdezné Isten tőlünk életünk másodperceinek pünkösdjeiben.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Szentlőrinci kolostor budai házáról és kápolnájáról

BENCZE ZOLTÁN

Cikkünk szerzője régész, a Budapesti Történeti Múzeum Középkori Osztályának vezetője, évtizedek óta foglalkozik a pálosok középkori történetével. A budaszentlőrinci pálos kolostorról Szekér Györggyel 1993-ban közösen megjelentetett munkája alapvető kérdéseket tisztázott.

A Régi királyi ház épületegyüttese, a hozzá tartozó Szent Márton-kápolnával a mai Táncsics Mihály utca 7–9. számú telkeken emelkedett, mint azt Zolnay László és H. Gyürky Katalin kutatásai bebizonyították. Legkorábbi forrásunk, Ottokar von Homeck verses krónikája szerint 1301-ben az ifjú Vencel királyt, aki magyar királyként a László nevet viselte a Kammerhof-ba, a király szokásos lakóhelyére vezették szállásra.

Schön 1541-es metszetének részlete a Kammerhof tornyaival

1381-ben Nagy Lajos a Régi királyi ház épületét a budaszentlőrinci pálos kolostornak adományozta. Valószínűleg az épület túl nagy lehetett a pálosoknak, ezért elcserélték azt Hermann cillei és zagorjei gróffal, akinek háza a mai Fortuna utca 4. számú telekre lokalizálható. 1423-ban Cillei Hermann szlavón bán megerősítette ugyanezen cserét és ez alkalommal az oklevélben részletesen leírták az épületet. „A pálosok nagy udvara (curia), vagy háza (domus) egykor Károly királyé volt, a Szombatkapu mellett emelkedett, németül Kammerhof-nak nevezték és Lajos király adományozta Remete Szt. Pál ereklyéjének és általa a szentlőrinci pálos kolostornak [...] a Szt. Márton tiszteletére szentelt kápolnával és minden az udvarhoz tartozó épülettel együtt..." Az 1541-es ostrom kapcsán készített Erhard Schön-féle Buda metszet pártázattal lezárt három, szorosan egymás mellé épített tornyot ábrázol a mai Táncsics Mihály utca 7–9-es számú telkeken.

Áttérve a Fortuna utca 4-re, ezt az épületet Szent Pál házának vagy a pálosok nagy házának nevezték a források, az utca pedig a Szent Pál utca nevet kapta a középkorban. Kápolnájáról Hadnagy Bálint pálos szerzetes munkájából értesülünk, aki 1511-ben egy válogatást adott közre a Remete Szent Pál segítségül hívására bárhol az országban vagy éppen az ereklyéknél történt csodákról, korabeli kifejezéssel élve, mirákulumokról. Az ereklyék 1381 novembere óta Budaszentlőrincen voltak, de előfordult, hogy a zavaros idők miatt Budára hozták a pálos szerzetesek. Így történt ez 1490-ben is, Hunyadi Mátyás halála után. Érdemes felidézni az egyik ekkor itt történt csodát, melyben a kápolnát is megemlítik. Egy asszony egyéves gyermeke megbetegedett és halálosan legyengült. „Mire anyja, jámbor híve Szent Pálnak, elhozta Budára a szent ereklyéihez, hogy kérje tőle gyermeke gyógyulását. Dél volt éppen, amikor a szent kápolnája zárva szokott lenni, és a szent ereklyék őrzésére kirendelt testvérek déli pihenőjüket tartották. Felment az előbb említett asszony a gyermekkel a

A Fortuna utca 4. ma

felső házba egy nagyon jámbor asszonyhoz, aki a testvérek szolgálatával volt elfoglalva a konyhában. Miután a gyermek gyengesége és az anyja szándéka világos lett számára, a jámbor asszony így szólt: Kicsit várnod kell, kedves leányom, míg a testvérek, kik Szent Pált őrzik, pihenésükből felkelnek és én neked a kápolnába való bemenetelt elintézem."
Sajnos a török hódoltság alatt elpusztult a kápolna. Érdekességként említhető viszont, hogy az 1381-től néhány évtizedig budaszentlőrinci tulajdonban lévő Szent Márton-kápolna emeletes szentélyének maradványai még feltűnnek az 1737-ben készült Mikoviny–Schmutzer-féle metszeten, elbontásukra pedig az Erdődy palota – ma a Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének otthona – 1750-es felépítésekor került sor.

A Szent Márton-kápolna maradványai 1737-ben

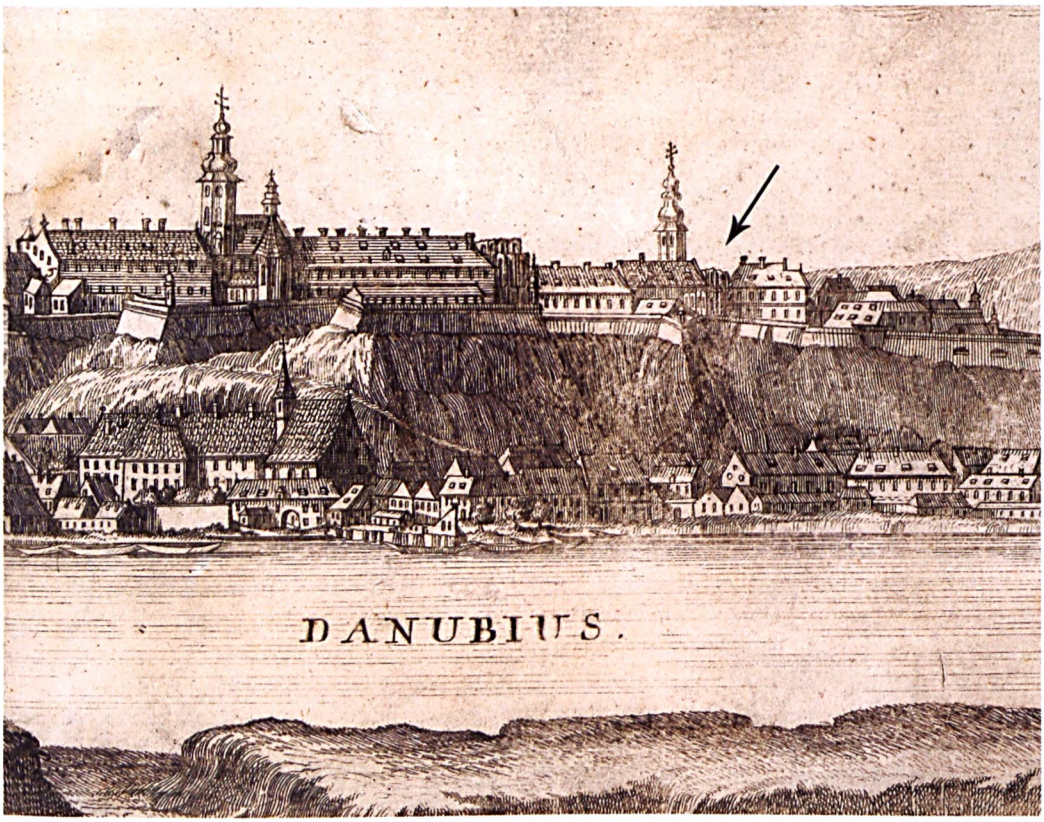

PÁLOS LELKISÉG

Szűcs Ferenc Imre OSPPE ünnepélyes örökfogadalma

ARNOLD ILDIKÓ

Szűcs Ferenc Imre OSPPE
(fotó: Terpó Veronika)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2015. március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén szentmise keretében örökfogadalmat tett Szűcs Ferenc Imre testvér. Az ünnepélyes szentmisét – amely fél tizenegykor kezdődött a márianosztrai Magyarok Nagyasszonya Bazilikában – Tamás József gyulafehérvári segédpüspök celebrálta. A szertartáson a Magyar Pálos Rend tartományfőnökén és tagjain túl részt vettek lengyelországi pálos szerzetesek, magyarországi pálos nővérek, a váci és az erdélyi egyházmegyés papok, Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára, a magyarországi pálos közösségek és a hargitafürdői hívek képviselői, valamint a rokonok és helyi hívek sokasága. Külön színfoltot jelentettek a csíki székelyek, akik népviseletbe öltözve vonultak fel, valamint a palóc népviseletbe öltözött fiatalok és idősebbek.

••

Imre testvér rövid életrajza

Imre testvér 1958. június 1-jén született Balassagyarmaton. Iskoláinak elvégzése után mechanikai műszerészként dolgozott több munkahelyen. A szerzetesi hivatás gondolata gyermekkora óta érlelődött benne. Ehhez a termőtalajt a mélyen vallásos, imádságos családi háttér, elsősorban édesanyja példája adta, aki élete végéig lakóhelyük, Patak egyházközségének az előimádkozója, a helyi KALÁSZ mozgalom újraindítója, a pataki karitász megalapítója és a Rózsafüzér Társulat egyik vezetője volt. Imre testvér a szülei halála után 2008-ban lépett be a Pálos Rendbe. Első, ideiglenes fogadalmát Márianosztrán tette 2010-ben, mely egyúttal a szolgálati helye is volt 2013 novemberéig, amikor is Erdélybe, Hargitafürdőre helyezte át a tartományfőnök.

••

Az ünnepélyes bevonulást követően Vízi András OSPPE márianosztrai házfőnök-plébános atya köszöntötte a megjelenteket, majd a szentmise keretében Szűcs Ferenc Imre testvér örökfogadalmat tett Csóka János pálos tartományfőnök atya kezébe.

A szerzetesi élet egyik legfontosabb állomása az örökfogadalom, amelynek keretében nyilvános fogadalommal kötelezi el magát a jelölt az engedelmességre, a tisztaságra és a szegénységre. A fogadalomtétel után a Mindenszentek Litániájának elimádkozásával kérték a hívek az égiek közbenjárását.

Szűcs Ferenc Imre OSPPE örökfogadalma a Márianosztrai Kegytemplomban (fotó: Terpó Veronika)

Szentbeszédében Tamás József püspök úr kiemelte a március 25-i ünnep (Gyümölcsoltó Boldogasszony) kapcsán Mária feltétel nélküli igenlő válaszát az Úr meghívására, s párhuzamot állított Mária igenje és a szerzetesi elhivatottság között.

A szentmise után agapéra hívtak meg minden jelenlévőt a falu közösségi házába. Imre testvér továbbra is Hargitafürdőn szolgál a 2014. január 26-án ünnepélyesen megnyitott pálos kolostorban.

Fekete Madonna Zarándokvonat – ötödik alkalommal

BUDAI ANDRÁS

Ötödik alkalommal indul idén a Fekete Madonna Zarándokvonat Lengyelország lelki központjába, a magyar pálos szerzetesek által alapított Częstochowába. Az utazást a Misszó Tours Utazási Iroda szervezi a Magyar Pálos Rend jelentős közreműködésével. A mára már hagyománnyá vált, különleges és rendhagyó zarándoklat története 2011-re nyúlik vissza, Dr. Székely János püspök úr ötlete nyomán ekkor indult ugyanis különvonat először a világhírű kegyhelyre. A zarándoklat 2011. június 27. és 30. között zajlott le több mint 600 résztvevővel, lelkivezetői Dr. Székely János, Majnek Antal és Tamás József püspökök, valamint Bátor Botond pálos tartományfőnök voltak. Az úton részt vett Dr. Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke is. A zarándokok hálából Győrfi Sándor szobrászművész alkotását, egy „Dzinkujęmi – Köszönjük" feliratú, angyalos magyar címert ábrázoló márványtáblát vittek magukkal, mely azóta is a kegykápolna falán található. A pálos kegyhely mellett a zarándoklat úti céljai között szerepelt még Krakkó és Ószandec is.

2012 júniusában másodjára is elindult a szerelvény Lengyelország felé Dr. Székely János és Tamás József püspökök, illetve Bátor Botond pálos tartományfőnök lelkivezetésével. Az utazáson nagy számban képviseltették magukat a Pálos Baráti Kör tagjai. Két kiemelkedő eseménye is volt az utazásnak: a częstochowai kegykápolnában újmisét mutattak be Vizi András és Pál Csaba pálos atyák, valamint a zarándoklat során adta át Dr. Kövér László házelnök a częstochowai pálos kolostort övező várfal egyik bástyáján elhelyezett Boldog Özséb-díszkutat. Szintén ebben az évben történt, hogy a częstochowai pálos atyák megajándékozták a csíksomlyói kegyhelyet a Fekete Madonna kegyképének másolatával. Az ikon másolata a Boldogasszony Zarándokvonattal érkezett a Székelyföldre, s a csíksomlyói pünkösdi búcsú végén Roman Majewski częstochowai perjel atya adta át azt ünnepélyesen.

A harmadjára útra kelő Fekete Madonna Zarándokvonat lelkivezetői Dr. Beer Miklós, Dr. Katona István és Tamás József püspökök, továbbá Bátor Botond pálos tartományfőnök voltak. A zarándoklat során a résztvevők két teljes napot töltöttek Częstochowában, majd hazafele Krakkóban álltak meg. Emlékezetes pillanat volt, amikor Urbán Erik ferences testvér, a csíksomlyói kegyhely igazgatója viszonozva a pálosok előző évi ajándékát, az erdélyi ferencesek nevében átadta a csíksomlyói kegyszobor másolatát a częstochowai kegykápolnában.

2014 júniusában ismét, immár közel 800 résztvevővel indult a zarándokszerelvény lengyel barátainkhoz. Az útvonal Krakkó, Częstochowa és Tarnow volt, Dr. Bábel Balázs érsek, Tamás József püspök és Bátor Botond pálos szerzetes lelkivezetésével.

S az idén, 2015. június 22-én immár ötödször indul a Fekete Madonna Zarándokvonat Lengyelországba. Az irány nem változik, Częstochowa és Krakkó lesz az úti cél. A zarándoklat lelkivezetői Dr. Székely János és Tamás József püspökök, valamint Bátor Botond pálos

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

szerzetes lesznek. Az ötödik, jubileumi zarándoklat súlyát jelzi, hogy a június 24-i częstochowai szentmise főcelebránsa, Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek lesz. A zarándoklat programjaihoz ismét csatlakozik Dr. Kövér László házelnök és Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár. Június 25-én a zarándokok szentmisén vesznek részt az újonnan épült Szent II. János Pál Bazilikában Krakkóban, ahol csatlakozik a zarándoklathoz Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök is, aki ekkor ünnepélyesen Szent László király ereklyéjét adományozza a krakkói Wawel katedrálisának.

Minden eddigit felülmúlva ebben az évben több mint 900 résztvevővel indul útjára a zarándokvonat a lelki megújulás és a lengyel–magyar barátság jegyében.

Dr. Bábel Balázs érsek szentbeszéde a Kegykápolnában, 2014 (fotó: Budai András)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Hargitafürdői zarándoklat

ARNOLD ILDIKÓ

A Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának 2015. évi zarándoklata – 2015. május 1. és 5. között – elsősorban a Magyar Pálos Rend hargitafürdői működésének megismerését célozta, a rend új-

bóli erdélyi megtelepedésének egyéves évfordulóját követően. A zarándokok lelki vezetője Csóka János atya tartományfőnök volt, akitől *Találkozásaink Istennel a mindennapokban* témakörben lelki útravalót kaptunk arról, hogyan találkozhatunk Istennel a teremtett világban, a kapcsolatainkban, az imádságban, és hogy fogad Isten minket barátjának. A zarándoktársak közül néhányan szellemi útravalót biztosítottak úgy, hogy a tájakról, a történelmi emlékhelyekről, a nevezetességekről, melyek mellett elhaladtunk, ismertető felolvasást tartottak.

A hajnali pécsi indulás után – kissé megfáradtan a buszban töltött hosszú út miatt – este érkezett meg a zarándokok csoportja a hargitafürdői Csíki Panzióba, ahol vendégszerető, kedves fogadtatásban részesültünk, és ahol a helyben szolgálatot teljesítő Barnabás atya és Imre testvér nagy szeretettel és örömmel vártak minket. Az esti szentmisét a kedves kis fatemplomban János atya és Barnabás atya celebrálta. A szentmise után baráti beszélgetésre és agapéra is ott maradtunk a templomban, majd visszasétáltunk a szálláshelyünkre, és az elhelyezkedés után gyorsan álomba merültünk. A másnapi program Csíkszeredában Darvas-Kozma József esperes plébános atyával való találkozással kezdődött, aki az általa megálmodott és Makovecz Imre által tervezett *Angyalos* vagy *Milleniumi* templomként is emlegetett templom kertjében fogadta a csoportot. A templomban tartott előadásában az atya felidézte a 2003. október 18-án Nagyboldogasszony és a magyar szentek tiszteletére szentelt templom viszontagságos, némi iróniával izgalmasnak is mondható létrejöttének folyamatát. Beszélt a lakosság hitéletének mindennapjairól, az egyházközségben zajló oktatási és közéleti tevékenységről, valamint a pálosok történelmi jelenlétéről és az erről szóló kutatásairól. Csíksomlyóra vezetett tovább az utunk; a kegyhelyet Urbán Erik ferences atya, a kegytemplom igazgatója mutatta be, majd az általa celebrált szentmisét követően együtt imádkoztunk a csodatévő Szűz Máriához, aztán a kegyszoborhoz járulhattunk, és a szobor lábait érintve lelki feltöltődésben, megerősítésben, kegyelemben részesülhettünk. Délután Gyimesbükkön jártunk, ahol Salamon József plébános atya bemutatta a plébániatemplomot, majd elkalauzolt minket a zarándokhellyé vált ezeréves határra, ahol megtekintettük a szépen felújított Kontumáci kápolnát, a hősök emlékhelyét – emlékezetükre itt koszorút helyeztünk el –, a temetőt, valamint a vasútvonal mentén az utolsó őrházat és a vasúti hidat a Tatros folyó felett, s a közelben felfedezhető Rákóczi-vár romjait.

Gyimesfelsőlokon Berszán Lajos atya mutatta be az Árpád-házi Szent Erzsébet bentlakásos Líceumot és a hozzá tartozó templomot. Beszélt a hivatásról, mely több mint húsz éve záloga a szórványbeli és a moldvai csángó gyermekek magyarsága és hitünkben való megmaradása megőrzésének. A csoport a pécsi hívek által összegyűjtött jelentős adománnyal ajándékozta meg az intézményt.

A vasárnapot Hargitafürdőn töltöttük, délelőtt Tamás József gyulafehérvári segédpüspök atya misézett a templomban, majd előadásában ismertette a Szent István által alapított 1000 éves, a történelmi Erdélyt magába foglaló Gyulafehérvári Főegyházmegye kialakulását, történelmét, a jelenlegi működését és hitéletét, a szórványbeli magyar nyelvű lakosság pasztorálását és a gyermekek hitoktatásának lehetőségét, majd pedig a boldogemlékű hitvalló Márton Áron gyulafehérvári püspök életútját. Az ünnepi ebéd után a hargitafürdői gyermekkórus meglepetés-hangversenyét élveztük meghatottan, a kis csapat odaadó igyekezettel zengő éneklése lélekemelő volt számunkra. Ezután szabadprogram következett. Ennek keretében többen a helybeli „vizes" helyeket keresték fel. A borvízforrások vizét ivókúraszerűen, illetve nyári időben fürdéssel, gyógyászati céllal hasznosítják. A szépen megújított mofettában (szén-dioxid gyógygázfürdő) is többen kúrálták magukat szakavatott

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

kísérővel. A bátrabbak Barnabás atyával az élen „medvelesre" mentek a Hargita sűrűjébe, ahol többen fel is fedezték a helyenként még vastagon megmaradt hóban a medvék lábnyomait, ha szemtől-szemben nem is mutatkozott meg az ottani vadon királya.

Hétfőn Illyefalván, az egykor pálos kolostornak otthont adó településen a szentmisét János atya tartotta Kacsó Sándor helyi plébánossal. A szentbeszédben János atya a pálos lelkületről beszélt a szép számmal megjelent helyi híveknek és a zarándokoknak. A plébános atya és Csáki Árpád meghívott levéltáros beszélt az illyefalvi pálos múltról. A pálosok a 17. századtól végeztek missziós tevékenységet a török, tatár által feldúlt és a vallásháborúktól megtizedelt katolikusok körében. A pálosok jelenléte 1786-tól megszűnt itt is, de a tárgyi emlékek egy része megmaradt, melyeket kutatnak, őriznek. Sepsiszentgyörgyre is elkísért minket Csáki Árpád, akinek a vezetésével megtekintettük a Kós Károly által tervezett százéves épületegyüttes falai közt berendezett Székely Nemzeti Múzeum anyagait. A múzeum ma a magyar nyelvterület egyik jelentős közgyűjteménye és tudományos-művelődési intézménye, melyben könyvtár, természettudományi, régészeti és történelmi, valamint néprajzi osztály működik. Kis sétára nyílt lehetőségünk a belvárosban; leginkább a tavaszi pompájában álló városi parkban időztünk.

Az Erdélyben töltött napokon mindvégig kísért minket Barnabás atya vagy Imre testvér, akik a buszon beszámoltak hargitafürdői életükről, örömeikről, nehézségeikről, illetve elmélkedéseket tartottak és imádságokat vezettek a számunkra. Hálásan köszönjük nekik mindezt!

Az utolsó Hargitafürdőn töltött estén elbúcsúztunk kedves vendéglátóinktól és Barnabás atyától, Imre testvértől, akik lekiismeretes odaadással, nagy elhivatottsággal végzik munkájukat. A hazaindulás hajnalán pedig a hargitafürdői kis templomban szép szentmisén adtunk hálát a lelki ajándékokért, és áldást kaptunk a hazavezető útra. Nem volt könnyű hazaindulni…

Pécsi zarándokok csoportja (fotó: Szentirmay Tamás)

RENDI KRÓNIKA

Remete Szent Pál ünnepe

2015. január 14-én Budapesten, 15-én Pécsett, Első Remete Szent Pál főünnepéhez kapcsolódóan Csóka János tartományfőnök atya mutatott be ünnepi szentmisét, melynek keretében a pálos szerzetesek megújították rendi fogadalmukat.

•

Boldog Özséb ünnep Márianosztrán

Pálos konfráterek Márianosztrán (fotó: Varga László)

2015. január 21-én volt Márianosztrán a hagyományos Esztergomi Boldog Özséb-ünnep, mely egyben a pálos konfráterek találkozója is. Az ünnepi szentmisét Dr. Bábel Balázs kalocsa–kecskeméti érsek mutatta be.

•

A hargitafürdői kolostor alapításának első évfordulója

2015. január 26-án Hargitafürdőn a Szent István pálos kolostor alapításának első évfordulóján ünnepi szentmisét tartott Tamás József gyulafehérvári segédpüspök úr, melyen részt vett Csóka János tartományfőnök atya, Bátor Botond tartományi gondnok atya és Dr. Szentirmay Tamás tartományfőnöki hivatalvezető.

•

Tudományos konferencia Pécsett

A Pécsi Tudományegyetem Egyháztörténeti Kutatóközpontja, a Magyar Pálos Rend és az Országos Széchényi Könyvtár rendezésében a *Pálosaink, a fehér barátok* című kiállításhoz csatlakozó tudományos konferenciára került sor a Pécsi Tudományegyetemen 2015. február 5-én. A konferencia résztvevőit Csóka János tartományfőnök atya, Prof. Dr. Fischer Ferenc dékán (Pécsi

P. Csóka János OSPPE a konferencia megnyitóján (fotó: Varga László)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar) és Káldos János főigazgatóhelyettes (Országos Széchényi Könyvtár, Különgyűjteményi Igazgatóság) köszöntötte.

•

Bezárt a pécsi pálos kiállítás

2015. február 8-án a pécsi Lyceum templomban tartott ünnepi szentmisével, majd pedig a Janus Pannonius Múzeum Modern Képtárában tartott zárórendezvénnyel bezárt a Magyar Pálos Rend és az Országos Széchényi Könyvtár

közös rendezésében megvalósult *Pálosaink, a fehér barátok* című rendtörténeti, művelődéstörténeti, kultúrtörténeti, multimédiás kiállítás. Az ünnepi szentmisét Marian Waligóra atya, a częstochowai pálos kolostor házfőnöke mutatta be azokra a szándékokra, melyeket a kiállítás látogatói írtak be az ott elhelyezett imádságos könyvbe. A szentmisén és a zárórendezvényeken részt vettek a częstochowai kolostorból Jarosław Łuniewski és Stanisław Rudziński atyák is, valamint Csóka János tartományfőnök atya és Bátor Botond tartományi gondnok atya. A zárórendezvényen Csóka János tartományfőnök atya és W. Müller Judit, a Janus Pannonius Múzeum Igazgatója értékelték a kiállítást.

A tárlatot mintegy 4000 ember tekintette meg nyitva tartásának csaknem négy hónapja idején. A kurátorok, Sarbak Gábor és Sudár Annamária több tucat tárlatvezetést tartottak. Nagy felhívó erőt jelentettek az ún. speciális vezetések, amelyeket többek között Udvardy György pécsi püspök, Madas Edit irodalomtörténész, Bencze Zoltán régész vagy Mann Jolán, az egyik szerkesztő tartott – utóbbi egy esetben horvát nyelven is, a környéki nemzetiségi érdeklődők számára. A vezetések kapcsán egyöntetűen jó visszajelzést kaptunk, csakúgy, mint a vendégkönyv és az imádságoskönyv bejegyzéseiben. Megbizonyosodhattunk arról is, hogy a klasszikus kiállítási elemek (pl. a tárlókban elhelyezett eredeti dokumentumok) is beszédesebbek, ha interaktivitás (pl. érintőképernyő) kíséri őket, s így a klasszikus európai tradíció elemei eljuthatnak a „digitális bennszülötteknek" nevezett ifjabb generációkhoz is.

A kiállítás szépségét, a megkapó látványt, a merészséget, amely a kódexet és a motorkerékpárt bátran párosítja ugyanabban az installációs térben, szintén számos elismerés illette. Folyamatosan fogytak, s napi szinten kellett pótolni a kiállításból elvihető kártyákat, amelyekből így többször kellett utánrendelést küldeni a nyomdának.

A zárás idejére megjelent katalógus mind szerkezetét, mind a benne megjelenő anyagot tekintve azok számára is új felfedezés lehet, akik látták a kiállítást, a szerkesztők reményei szerint pedig hosszabb távon is betölti a korábban megfogalmazott célt: önmagában is érvényes ismeretterjesztő munkaként szolgálhatja a Magyar Pálos Rend történetének megismertetését. – Nem sokkal e sorok írás előtt készült el a kiállítás virtuális változata, amely a közgyűjteményi engedélyek beszerzése után majd az interneten is elérhetővé teszi az összeállítást.

P. Marian Waligóra OSPPE (fotó: Varga László)

W. Müller Judit és P. Csóka János OSPPE (fotó: Varga László)

Harangszentelés a budapesti Sziklatemplomban

Az új harang
(fotó: Varga László)

2015. március 1-én, nagyböjt második vasárnapján a 11 órás szentmisében a Magyar Pálos Rend, Első Remete Szent Pál Rendjének budapesti Sziklatemplomában harangot szentelt Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek. A 60 kg súlyú bronzharang Tárnoki András, Táncsics Mihály díjas újságíró adományából készült Farkas Titusz közreműködésével Lengyelországban.
A harangra –„A budapesti pálos kolostor egykori harangjai emlékére öntette a Magyar Pálos Rend a Megszentelt Élet Évében, 2015-ben." – felirat mellett a pálos címer került.
A harang a Sziklakolostor tornyába került a szentelést követő hetekben. (Ebben a toronyban 1934-től egy 18 harangból álló harangjáték működött – amelyet később még két haranggal egészítettek ki – s amely a „Boldogasszony Anyánk" dallamát játszotta. A harangok 1951 után tűntek el a szerzetesek elűzését követően.)

P. Borsos József OSPPE
(fotó: Varga László)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Borsos József atya elismerése

A *Pax et Bonum* Esztergomi Ferences Diákegyesület a ferences iskola és szellem melletti kiállásáért Temesvári Pelbárt díjat adományozott Borsos József atyának, egykori diákjának az Esztergomban 2015. április 18-án megtartott ünnepség keretében. A szegény, vallásos családból származó József atya középiskolai felvételi kérelmét az 1950-es évek elejének zaklatott viszonyai között osztályfőnöke nem küldte el, ennek ellenére azonban – a Gond-

viselésnek hála – József atya mégis az Esztergomi Ferences Gimnáziumban folytathatta tanulmányait. Nagyon szerette iskoláját, kitűnő szerzetes-tanárai voltak, akikre ma is szívesen gondol vissza.

Gimnáziumi tanulmányai az otthoni életet még nehezebbé tették, ezért a nyári szünet számára mindig kétkezi munkával telt, hogy valamit keressen, s így segíthessen a szüleinek. Aratott és kapált, s napszámba is eljárt. Édesanyjának csak egyszer, a ballagására volt módja eljönni Esztergomba. Középiskolás éveiben erősödött meg benne véglegesen a papi hivatás gondolata, ami az egri szeminárium elvégzése után a papszentelésben teljesedett ki. Ebben az időben József atya már a titkos pálos szerzetesek közé tartozott. Az azóta eltelt sok évtizedben József atya sokakat gazdagított és erősített papi és szerzetesi életé révén. Ennek a gyümölcsöző életútnak az egyik elismerése ez a kitüntetés is.

•

P. Csóka János OSPPE beszéde, háttérben a Széchényi Pálról készült festmény képe (fotó: Varga László)

Kiállítás Győrben: Széchényi Pál

„Szerzetes, főpap, hazafi: Széchényi Pál. A nagycenki múmia kutatása" címmel nyílt kiállítás Győrben. A kiállítás 2015. április 18-án tartott ünnepélyes megnyitásán Dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök és Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök, valamint más egyházi és városi vezetők és a tudományos élet jelentős képviselői mellett részt vett és beszédet mondott Csóka János tartományfőnök atya.

A Gyöngyösön, 1645. június 28-én született Széchényi Pál érsek 1661-ben egyszerű novíciusként – frater Paulusként – lépett a Pálos Rendbe, és lett a sopronbánfalvi kolostor lakója, majd fogadalmai letételét követően filozófiai stúdiumait Bécsben végezte, a szent teológiát pedig Rómában tanulta. Hazatérve kamatoztatta tudását, 1673-tól a rend újonnan megnyitott teológiáján tanított Nagyszombatban. Bánfalvi perjelként érte 1676-ban a hír, hogy nagybátyja, Széchényi György érsek közbenjárására – szerzetesi fogadalmai alól szabályosan felmentve – címzetes pécsi püspök, majd 1677-ben győri nagyprépost, 1687-ben veszprémi püspök lett, 1696-ban pedig

a kalocsai érseki címet nyerte el. A Rákóczi-szabadságharc idején békéltetőként tevékenykedett, személyesen tárgyalt több alkalommal is a Rákóczi nagyfejedelemmel is. Ezeket az erőfeszítéseit nem kísérte siker, bár mindkét fél nagyra értékelte működését, a bizalmatlanság légköre azonban legyőzhetetlen akadályt jelentett számára.

A most megnyílt kiállítás gazdag anyagában Pál érsek személyében a szerzetesből lett főpap mumifikálódott testének kutatási folyamatát és eredményeit szemlélheti a látogató mély történelmi és kulturális összefüggésben. A pálosok számára különösen sokat jelent az, hogy e magasra emelkedett szerzetes, főpap és hazafi fiatalsága pálos eszményéhez mindvégig hűséges maradt. Ennek bizonyságát adta, amikor végrendeletileg meghagyta, hogy kedves rendtársai körében leljen nyughelyet a sopronbánfalvi kolostorban: ott, ahonnan szerzetesi élete elindult. A Széchényiek – családi döntés nyomán – 1811-ben vitették a testét a nagycenki családi kriptába, immár végsőnek tekinthető nyughelyére.
Akik a kiállítást megtekintik, a tudományos értékek mellett minden bizonnyal megéreznek valamit abból a mozgatóerőből is, ami Széchényi Pál érseket feladatai odaadó, lelkiismeretes megoldására indította szerzetesrendünk, egyházunk és nemzetünk szolgálatában. A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.

•

Lengyel kulturális értékek Baranyában

A Baranya megyében és Pécsett élő nemzetiségek életét bemutató rendezvénysorozat keretében Lengyel kulturális értékek Baranyában címmel kiállítás nyílt Pécsett, a Király utca 24. szám alatt. A kiállítást 2015. május 9-én Nagy Csaba, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke nyitotta meg, köszöntőt mondott Csóka János pálos tartományfőnök atya. A lengyel programsorozat fővédnöke Dr. Csúcs Lászlóné, lengyel nemzetiségi szószóló. A kiállításon láthatók – többek között – a pécsi pálosok lengyel vonatkozású anyagai is. A kiállítás 2015. május 24-ig tekinthető meg.

•

Vonatos zarándoklat Częstochowába

Ismét, immár ötödik alkalommal elindul a Fekete Madonna Zarándokvonat Częstochowába 2015. június 22-e és 25-e között. A zarándoklat lelkivezetői: Dr. Székely János dr. püspök, Tamás József püspök és Bátor Botond pálos szerzetes lesznek. A programban Częstochowa mellett Krakkóban az Isteni Irgalmasság Bazilika és a II. János Pál Bazilika meglátogatása is szerepel. Bővebb információ és jelentkezési lehetőség: http://www.missziotours.hu/

•

A pálosok nyári lelkigyakorlata

A pálos szerzetesek szokásos éves lelkigyakorlatára Petőfiszállás-Pálosszentkúton kerül sor 2015. július 20. és 26. között.

•

Mária Magdolna búcsú

2015. július 18-án 18 órakor ünnepi szentmisét tartunk az egykori balatonfeklvidéki pálos kolostor romjainál Salföldön.

•

Jakab-hegyi búcsú

2015. július 26-án ünnepi szentmise lesz 12 óra 30 perckor a Pécs melletti Jakab-hegyen, a pálos kolostor romjainál. A szentmisére gyalogos zarándoklat indul a 24-es busz szentkúti végállomásáról 10 óra 30 perckor.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Keresztény motoros zarándoklat

Az idén is várunk mindenkit Pálosszentkúton a Keresztény Motoros Zarándoklatra 2015. július 11-én. Az idei egynapos rendezvényünk közös programja 10 órakor az ünnepi szentmisével kezdődik, ezt követi a közelebbről és a távolabbról érkező motorosok felvonulása. A száznál is több motorból álló menet nemcsak szép látvány, de egyben közösségteremtő lehetőség, ismerkedési alkalom is az eddig egyedül motorozóknak. A jelenlévők megismerkedhetnek a kolostoraink vonzáskörében szerveződő motoros közösséggel, a MotorkerékPálosokkal is. Ebédidőben a helyi Nagycsáládos Egyesület főztjét kóstolhatjuk meg, majd családos és motoros játékok gazdagítják a délután programját. A rendezvény rövid imádsággal zárul a templomban 18 órakor.

•

Szentmise Budaszentlőrincen

2015. augusztus 9-én 16 órakor a budaszentlőrinci egykori pálos főkolostor romjainál ünnepi szentmise lesz Szent Lőrinc tiszteletére. (Megközelíthető a 22-es busszal a Szépjuhászné megállóig.)

•

Szentmise Klastrompusztán

2015. szeptember 13-án, a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepéhez kapcsolódóan szentmisét tartunk Klastrompuszta egykori pálos kolostorának romjainál 12 órai kezdettel. (Megközelíthető Kesztölc községen keresztül.)

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa–Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz (+36 82 950 856).

PÁLOS PROGRAMOK

2015. május – 2015. szeptember

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *minden hónap 28-án* – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Va-

sárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- *július 4.* – Sarlós Boldogasszony ünnepi szentmise a Mária-kútnál
- *július 4–5.* – Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe ünnepe, főbúcsú
- *augusztus 14.* – A Bazilika templomszentelési ünnepe
- *augusztus 15.* – Nagyboldogasszony ünnepe; családosok zarándoklata
- *augusztus 16.* – Nagyboldogasszonyi búcsú
- *szeptember 20.* – A Fájdalmas Szűzanya kálváriai kápolna búcsúja

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első pénteken* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *Mária-ünnepeken* – nők gyalogos zarándoklata nők gyalogos zarándoklata (június 13, szeptember 12, december 12
- *májustól minden hónap 13-án* – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés
- *május 22–23.* – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó
- *május 23–25.* – Pünkösdi Búcsú
- *május 30.* – 17 óra: Beránková Jana, az Édesanyák Imái közösség magyarországi vezetőjének tanúságtétele
- *július 11.* – Keresztény Motoros Zarándoklat
- *szeptember 5-6* – Kisasszonyi búcsú

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

- *minden szentmise előtt* rózsafüzér, májusban litániával
- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- *havonta egyszer* – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit (a nyári hónapok kivételével)

PÉCS

Lyceum-templom

- *minden szentmise előtt* rózsafüzér, májusban litániával
- *augusztus 9.* – 10.45: a templom búcsúja (Urunk Színeváltozása), ünnepi szentmise

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

HARGITAFÜRDŐ

Szent István-templom

- *augusztus 23 – 12.30:*

A Szent István-templom búcsúja; a szentmisét bemutatja Tamás József gyulafehérvári segédpüspök, szentbeszédet mond: P. Bátor Botond OSPPE

• •

A pálos templomok miserendje

2015. május – szeptember

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna
(Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14:30 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise: 9.30 óra
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• vasárnap: 8.30 óra
• hétköznap: 18 óra

„Az a boldogság nem igaz boldogság, melynek örökkévalóságáról nincs elegendő bátorság, bizonyosság. Ugyanis az a félelem, mely az ember szívében találtatna arról, hogy ezen boldogságból valaha kieshetik, a végtelen szépségnek látásától idővel megfosztathatik, a végtelen jóságnak szeretetétől valamikor megszűnhetik, ez a félelem, mondám, egy olyan méregcsepp volna, mely ezt a gyönyörűség tengerét egészlen keserűvé tenné; egy olyan fullánk vagy tőr volna, mely a boldogúlt lélekneк emlékezetét halálra megsértené; egy olyan moly volna, mely a dicsőség ruházatját és palástját éles fogaival megemésztené."

P. Simon Máté pálos szerzetes (1743–1818) : Örök boldogság, prédikáció részlete, 1800

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

ISSN: 2062-1094

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök • Kiadó: *Magyar Pálos Rend* • Szerkesztőbizottság: *Bátor Botond* OSPPE, *P. Hesz Attila* OSPPE, *Sarbak Gábor*, *Sudár Annamária* és *dr. Szentirmay Tamás* • Grafika, tipográfia: *Török Máté*

2016. karácsony • 18. évfolyam 3. szám

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

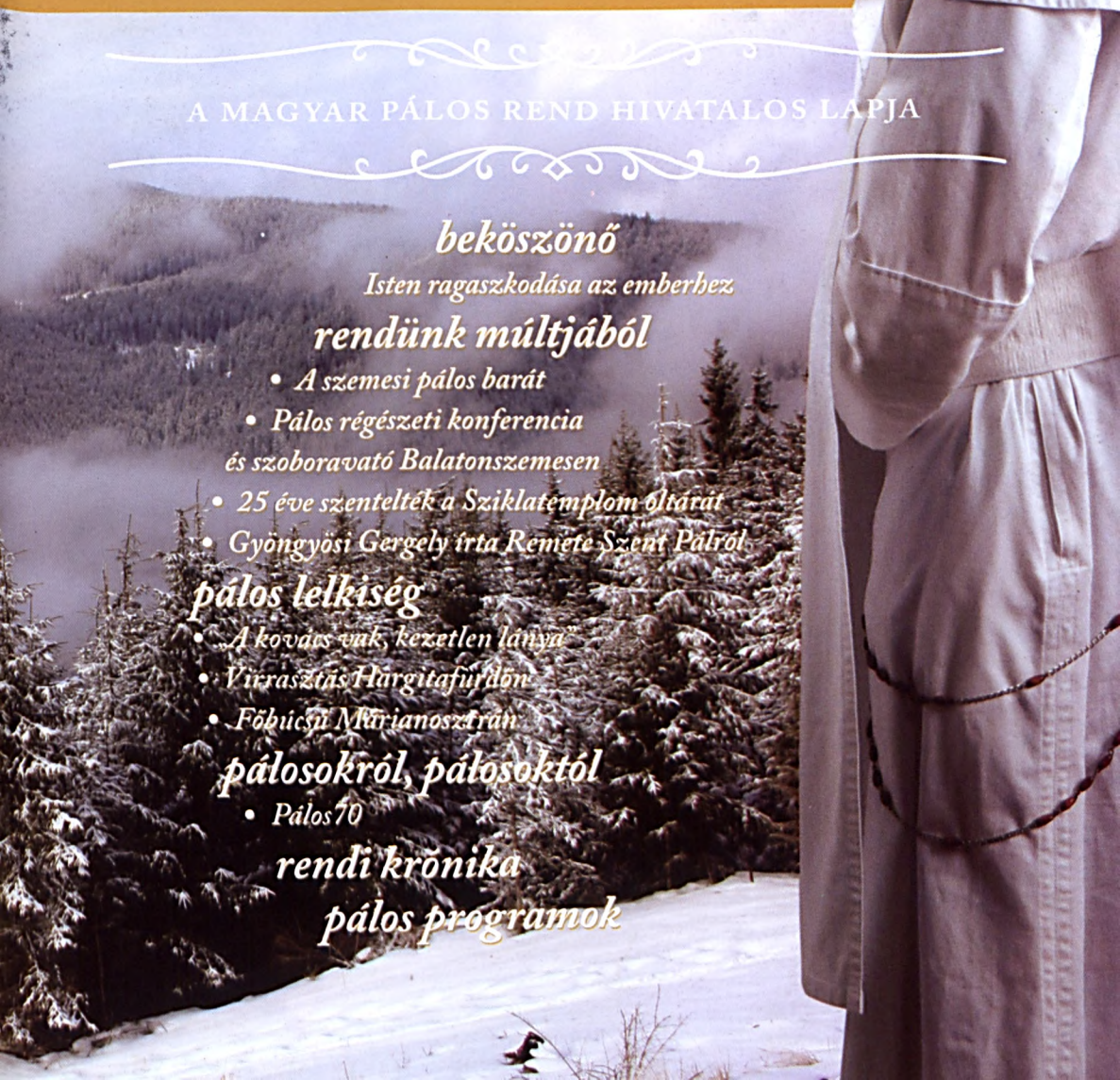

beköszönő
Isten ragaszkodása az emberhez

rendünk múltjából
- *A szemesi pálos barát*
- *Pálos régészeti konferencia és szoboravató Balatonszemesen*
- *25 éve szentelték a Sziklatemplom oltárát*
- *Gyöngyösi Gergely írta Remete Szent Pálról*

pálos lelkiség
- *„A kovács vak, kezetlen lánya"*
- *Virrasztás Hárgitafürdőn*
- *Főhúcsi Márianosztrán*

pálosokról, pálosoktól
- *Pálos 70*

rendi krónika

pálos programok

Kilátás a Prédikálószéknél
(fotó: Pilisi Parkerd Zrt.)

BEKÖSZÖNŐ

Isten ragaszkodása az emberhez

P. László Rezső OSPPE

Karácsony. Elsőként mi jut eszedbe róla? Milyen képek ugranak be a karácsonyról? Talán elsőként az ajándékozás jut eszünkbe, a fényes, csillogó kirakatok, utcák. Rendezvényeken, a médiában – akár még családokban is – gyakran úgy hallunk a karácsonyról, mint a család ünnepéről, a szeretet ünnepéről...

Karácsony azonban számomra, számunkra ennél sokkal több: a misztika ünnepe. A Nagy Titok ünnepe. Csodálom benne az Isten emberszeretetét, az ember iránti ragaszkodását, elkötelezettségét. Megváltó, üdvözítő tervéből semmi nem ábrándítja ki. Ő *hisz* az üdvösségünkben és örök boldogságunkban, s erre minden embernek meg akarja adni az esélyt. Ugyanakkor emberré lesz, hogy minden emberi érzést emberként is megtapasztaljon, hogy zarándoktársunk legyen földi életünk zarándokútján. Ő *valóban* az emberért emberré lett üdvözítő Isten, az Emmánuel; azaz: „velünk az Isten"!

A „titok" második jellemzője az, hogy az ünnep körül önkéntelenül is a gyermekkor idéződik fel – és ez több mint nosztalgia. A boldog kezdet, a paradicsom utáni vágy húzódik meg mögötte. Elhangzik az ígéret egy boldog életre, amely úgy tűnik, meg is valósulhat.

Évről évre sokan ünneplik a karácsonyt, akik bánkódnak az elveszett gyermekkor, a boldog világba vetett szertefoszlott hit miatt, amely egykor a karácsonyban felragyogott. Emlékeznek a titokzatossággal átitatott gyermekünnepekre, a békés, családi együttlétekre. De csupán az elmúlt ünnepekre való emlékezés még nem garanciája a mai ünnepek sikerének. Ha nem tudatosítjuk folyton, hogy mit is ünneplünk tulajdonképpen, mit is kell jelentenie számunkra, úgy a karácsonynak szükségszerűen csalódást kell okoznia. Napjainkban nincs még egy ünnep, amely erőteljesebben tudná megmutatni a szakadékot az eszme és a valóság között, mint a karácsony. Ha nincs meg az ünnep mélyebb tartalma, akkor nem várható az üzenete feletti öröm megérkezése sem. A mélyebb értelmű hit elvesztése és az emberi kapcsolatok szétesése feletti fájdalom sokkal inkább a szívünkre borítja a keserűség fátylát.

A karácsonyra készülve, felmerül a kérdés: hogyan tudnánk róla úgy gondolkodni, hogy mi magunk is bátorkodunk újat kezdeni, hogy bennünk is egyszeriben minden új legyen? Nagy Szent Leó pápa egyik karácsonyi beszédében így fogalmazott: amikor Megváltónk megjelenését alázattal ünnepeljük, az azt jelenti, hogy az újrakezdést ünnepeljük. A régi utat – így mondja Leó pápa – karácsonykor elvágjuk, és megtesszük a lépést az új ember felé. Életünk új minőséget kap: immár nem vagy hozzákötve a múltadhoz, életed sérüléseihez. Az Isten maga kezd veled újat. Bárhogyan is néz ki életed története, bármi nyomaszt is, magad mögött hagyhatod, és újrakezdheted, mivel maga az Isten kezdi veled újra. A karácsony titkai minden csalódás és kétkedés ellenére reményt szeretnének kínálni, az idő változása és sodrása közepette is biztos tartást adni, hogy magunkkal és világunkkal is újrakezdhessünk.

Mária-szobor a pécsi Pálos templom előtt
(fotó: Varga László)

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A szemesi pálos barát

DR. VÉGH ANDRÁS

Különleges szoborlelet került elő a balatonszemesi Mindszent kolostor romjainak ez év októberi feltárása során. A lelet jelentőségét az is emeli, hogy ebből a korból (13–14. század), ilyen szoborlelet még nem találtak a régészek. Az alábbiakban dr. Végh Andrásnak, a PPKE Régészeti Tanszék docensének, a balatonszemesi ásatások vezetőrégészének rövid beszámolóját közöljük.

Balatonszemes, Telki és Rádpuszta között, a Barát-dűlő nevű erdős hegyoldalban található az középkori Mindszent pálos kolostor helyszíne. A 18. században még magasan álló falakkal álló épületegyüttes helyén mára csak buckák és rablógödrök borította felszín maradt. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszéke Balatonszemes Önkormányzata megbízásából tervásatást végez a kolostor egykori területén 2014 óta minden év októberében. A pálos kolostor idei ásatása ritka lelettel ajándékozta meg a feltáró oktatókat és hallgatókat. Az egykori sekrestye lebontott falai közt az épülettörmelékből egy szerzetes fejét ábrázoló életnagyságú szobor került elő. A „szemesi pálos barát" kissé pufók arcú, feje búbja a kor papi viselete szerint kopaszra borotvált. A fej felett keresztet faragtak ki. A különleges faragvány egykor egy tompaszögű falsarokban, feltehetően templomszentélyben elhelyezett, boltozat indító konzol volt. A szentély alapfalainak részleteit is sikerült napvilágra hozni, ráadásul egyszerre két épületét: egy korábbi és egy később újraépített szentély és sekrestye maradványait.

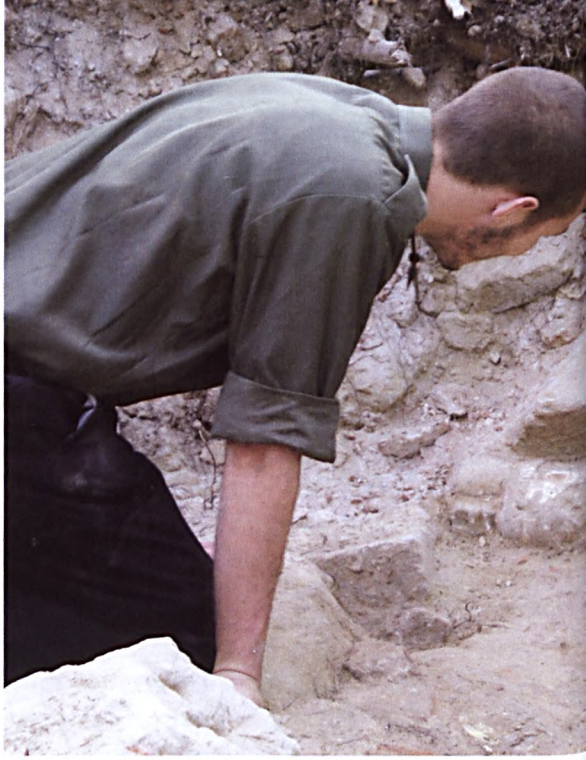

Ásatáson – az egykori Mindszent kolostor romjai (fotó: Civil Régészeti Alap)

Mindszent egykori pálos kolostora romjai a Balatontól 5 km-re délre levő erdőben, egy forrás mellett, az avar alatt, téglaépületek törmelékei között találhatók. A helyet a térkép 1806-ban Baráti pusztaként jelölte. Itt állt 1323 körül a pálosok monostora. Alapításkor a pálosok Szemesen kaptak birtokot, de kolostor alapítója ismeretlen. Az adományban főként kaszálókat, a Lapa-patak (ma Tetves-patak) vizén pedig malmot kaptak. Később szőlőkhöz is jutottak. Kis birtokaik mind a szomszédos falvakban feküdtek: Viszen, Telkin és Rádon.

(Forrás: Gyöngyösi Gergely: Decalogus de S. Paulo. Roma, 1516. – DAP I:365.)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A szemesi pálos barát (fotó: Civil Régészeti Alap)

Pálos régészeti konferencia és szoboravató Balatonszemesen

Papp Orsolya írásának felhasználásával

2016. október 19-én és 20-án a pálosok hagyatékát kutató történészek, régészek találkoztak Balatonszemesen. A konferencia célja az volt, hogy az eddigi és legfrissebb kutatási eredményeket megosszák egymással, az egykor Balatonszemesen is meghatározó szerepet betöltő „fehér barátok" magyarországi örökségét bemutassák.

Az egykori Mindszenti kolostorhoz vezető út mentén, a körforgalomban Balatonszemes Önkormányzata szobrot állított Boldog Özséb és a pálosok tiszteletére. A nap kiemelt pontja volt a szoboravatás. A gyönyörű, fából faragott szobrot Csóka János pálos tartományfőnök atya áldotta meg a konferencia első napjának zárásaként. A második napi program előre tervezett része volt a település határában álló Mindszent kolostor feltárási munkáinak megtekintése, azonban az esős időjárástól felázott talaj miatt a terület nehezen lett volna megközelíthető, így helyette a résztvevők megtekinthették a Bujdosó Magtár épületében megrendezett *Pálosok* című állandó kiállítást. A tárlaton láthatók a Barát-dülőben folyó, az egykori Mindszent pálos kolostor feltárása során előkerült leletek, többek között falrészletek faragott kövei, padlótéglák, ablaktöredékek, kerámiaedények töredékei, gyertyatartó, ablakszemtöredékek és pénzérmék.

Szoboravató Balatonszemesen (fotó: Civil Régészeti Alap)

25 éve szentelték a Sziklatemplom oltárát

PARÁK ESZTER

Huszonöt éve, 1991. október 13-án Angelo Acerbi érsek, a Szentszék magyarországi nunciusa szentelte fel a pálosok budapesti Sziklatemplomának oltárát. Az évfordulón Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius mutatott be ünnepi szentmisét a Gellért-hegyi templomban.

A Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt Sziklatemplom rendszerváltás utáni újranyitásakor Rubovszky András, a Széchenyi Társaság főtitkára ajánlotta fel a Magyar Pálos Rendnek az új oltárt, az ambót, valamint a szentélyben található padot. A liturgikus berendezési tárgyakat, melyek a pécsi Zsolnay-gyárban készültek, Sikota Győző keramikus tervezte. Az oltár felállításának évfordulóját közös hálaadó szentmisével ünnepelte a Széchenyi Társaság és a Magyar Pálos Rend.

Az ünnepi szentmise kezdetén Györfi Szabolcs pálos szerzetes, a Sziklatemplom igazgatója köszöntötte Alberto Bottari de Castellót, majd felidézte, hogy az oltár szentelésekor Aczél László Zsongor volt a templomigazgató, aki aztán sokszor beszélt róla, hogy szeretne majd ünnepi szentmisével emlékezni a szentelés évfordulóján, amire meghívná a nunciust. „Zsongor atya 2014-ben elhunyt, és én úgy éreztem, ezzel az ünneppel tartozom neki és a jótevőinknek is. Köszönöm a nuncius úrnak, hogy elfogadta meghívásunkat ebbe a családias templomba, erre a családi ünnepre" – tette hozzá Györfi Szabolcs.

Rubovszky András, a Széchenyi Társaság főtitkára köszöntőjében elmondta, az oltár felszentelése óta a társaság minden év október 13-án a magyar hazáért ajánl fel szentmisét a Sziklatemplomban.

A latin nyelvű hálaadó szentmisén mondott szentbeszédében Alberto Bottari de Castello apostoli nuncius kiemelte: öt éve, mikor megérkezett Magyarországra, a Sziklatemplom az elsők között volt, melyet meglátogatott. Ez a templom szép, egyéni, ugyanakkor Budapestről beszél és a teljes magyar történelemről. Sok vendégemet hoztam már el ide, de először mutathatom be itt a legszentebb áldozatot – tette hozzá a nuncius. Huszonöt évvel ezelőtt, amikor újra diplomáciai kapcsolatba került egymással a Szentszék és Magyarország, és amikor újranyitották ezt a templomot, nagy jelentősége volt annak, hogy Angelo Acerbi érsek eljött ide, és megáldotta az oltárt és a berendezést.

„A Szűzanya hónapjában mutatjuk be a legszentebb Eucharisztiát. Amikor beléptem ide, és körbenéztem, több Mária-szobrot is láttam. Ez megmutatja a Szűzanya iránti szeretetteteket és ragaszkodásotokat. Itt van velünk Szűz Mária, aki által és akivel együtt eljutunk Krisztushoz. Ti, magyarok, ismeritek a Szűzanyát, imádkoztok hozzá, szeretitek. Öt év alatt, mióta itt vagyok Magyarországon, többször körbejártam azokat a bazilikákat és templomokat, melyeket az ő tiszteletére szenteltek, a liturgiában pedig tapasztaltam a tiszteleteteket a Szűzanya iránt, mely engem mélyen meghat" – vallotta meg homíliájában Alberto Bottari de Castello.

Majd egy tanúságtételt idézett arról, hogy Szent II. János Pál pápa menynyire szerette Máriát és hogyan imádkozta a rózsafüzért. „Ez egy egyszerű ima, de ebben az egyszerű imában rejlik az a csoda, melyben Krisztus misztériumát láthatjuk. Amikor ezt imádkozzuk, és ismételjük: »Üdvözlégy, Mária«, az olyan, mintha gyermekként az édesanyánk ölében ülnénk, s hívnánk őt – mutatott rá a nuncius. – Ebben az egységben élt Szűz Máriával Szent II. János Pál pápa, ezért szerette annyira a rózsafüzért imádkozni, és ezért választotta jelmondatául: »Totus Tuus«, azaz teljesen a tiéd, Szűz Mária."

A hívek könyörgéseit Széchenyi István imái, fohászai nyomán fogalmazták meg a Széche-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

P. Györfi Szabolcs OSPPE köszönti Angelo Acerbi érseket, a Szentszék magyarországi nunciusát (fotó: Varga László)

nyi Társaság elnökségének tagjai. A társaság főtitkára a szentmise után egy Széchenyi István születésének 225. évfordulójára kibocsátott emlékérmet ajándékozott Alberto Bottari de Castello apostoli nunciusnak, Csóka János tartományfőnök atyának és Györfi Szabolcs templomigazgatónak. (Forrás: Magyar Kurír)

Gyöngyösi Gergely írta Remete Szent Pálról Rómában

Szabó Ádám fordítása

Gyöngyösi Gergely nemcsak írta, hanem prédikálta is a pálosok római kolostora melletti templomban, a Santo Stefano Rotondóban, vagyis a Szent István első vértanú tiszteletére szentelt Kerektemplomban a Monte Celión az alább közreadott szöveg részletét. Gyöngyösi Gergely, a későbbi általános perjel (1520–1522) az 1510-es évek derekán a római pálos kolostor perjele volt, ott írta és adta ki Decalogus című művét, amelyben tíz beszédbe sűrítve foglalta össze a pálosokról a legfontosabb tudnivalókat egyrészt azok számára, akik a Kerektemplomba jártak misére, másrészt pedig saját fiatal rendtársai számára. A mű 1516-ban jelent meg nyomtatásban az Örök Városban. A beszédekben Gyöngyösi Remete Szent Pál élete lényegi mozzanatait fejti ki; ezeken keresztül mutatja be rendjét, és állít felebarátai elé követendő példát.
Alább harmadik beszédének egy kis részletét adjuk közre Szabó Ádám fordításában, amelyből Remete Szent Pál életszentségét ismerhetjük meg.

„Harmadszor tekintsük azt, amikor a tökéletesség állapotában – Isten segítségével – már annyira megnőtt Remete Szent Pál szentsége, hogy elfelejtett mindent, amit hátrahagyott, s a mennyei haza vágyától hajtva, a földi életet megunva a korábbi dolgokra is így tekintett vissza, a filippiekhez levelet író apostollal együtt mondva: »Mindent szemétnek tekin-

tettem, csak hogy Krisztust elnyerhessem« (Fil 3,8). Márpedig Pál a sivatagi magányban örömét lelve, feledésnek adta az emberi közösséget, úgyhogy joggal mondhatta Jeremiással: »Nem kívántam az emberi nyomorúság napját« (Jer 17,16). A Mi Urunk jótéteményéből kifolyólag maga is gyakran esett olyan elragadtatásba, hogy közben elfelejtette, ő is a testi törékenység terhét hordozza, s ilyenkor elméje annyira megszabadult minden külső érzéktől, annyira kirekesztett mindenféle külső ingert, hogy még a szeme és a füle sem látta el a feladatát, a lelke pedig annyira eltelt az isteni dolgokon való töprengő gondolatokkal, hogy gyakran még azt sem tudta, vett-e magához ételt az este; így másnap komolyan kételkedett az előző napi böjt megtartásában. Ezért énekli róla az Egyház: »Ez az áhítatos férfi a legbelső hangjának szavaival imádkozott a Magasságos nevét tisztelve, miközben az emberek számára ismeretlen volt, és távol maradt e bűnös világ fertőzetétől.«

Pál ebben az állapotában tehát rendelkezett a szentek bölcsességével, amit először az Egyház tekintélyével bizonyítunk, amely így énekel róla: »Szegény, szelíd és tanulékony, nőtlen, kegyes, engedelmes, mértékletes, szent, alázatos, igazságos, igaz és bölcs«. Ehhez a magyarázat: Szegény volt, mert szegénnyé tette magát Krisztusért, hiszen összes evilági javaitól megvált. Továbbá szelíd volt, azaz nem kegyetlen, ugyanis elméjét nem hatotta át keménység vagy keserűség, sem pedig harag, gyűlölet vagy irigység, ehelyett mindent tűrő lélekkel viselt. A magatartását illetően szintén »kezes« volt, mintegy leszokva keze erőszakos használatáról, azaz elviselte az igazságtalanságot, és senki gonosztettét nem viszonozta rosszal. Tanulékony is volt, azaz tehetséges és fogékony a tanításra. Nőtlen, azaz tiszta: mennyei életet élt evilági aggodalmak nélkül. Kegyes volt továbbá és könyörületes. Engedelmes is volt, minden tevékenységét a Szentlélek sugallata szerint végezte. Mértékletes, azaz visszafogott: semmit sem cselekedett túlzásba esve vagy elégtelen mértékben. Szent: mindig megmaradt a helyes érzéseknél. Alázatos: jelentéktelennek tartotta önmagát, pedig a világ és Isten számára is nagy volt. Igazságos, azaz a törvény szerint élt. Igaz volt, tehát sem szívében, sem beszédében, sem tetteiben nem volt semmi hamisság. Bölcs, mert sok isteni és emberi dolgot ismert. Mindebből kitűnik tökéletességének felette nagy mivolta. Másodszor pedig ugyanezt bizonyítja Szent Bernát tekintélye is, aki azt mondja, hogy a tökéletesség a pátriárkák hitében, a próféták reményében, az apostolok szeretetében, a mártírok állhatatosságában, a hitvallók józanságában és könyörületességében, a szüzek tisztaságában ismerszik meg – márpedig ő pátriárka volt a pátriárkákkal, próféta a prófétákkal...”

PÁLOS LELKISÉG

„A kovács vak, kezetlen lánya”

P. Balla Barnabás OSPPE

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Gyerekkorom egyik legkedvesebb emléke az ún. *Szentcsaládjárás*, amelynek volt egy éneke s valami ilyesmi volt a címe: *A kovács vak, kezetlen lánya.* Arról szól ez az ének, hogy a Szentcsalád – Szent József és a várandós Szűz Mária – megérkeznek Betlehembe. Ott sorra járják a házakat, és sehol nem kapnak szállást. A helyi kovácsnak van egy lánya, aki vak, s béna a keze („kezetlen”), de ő az egyedüli, aki a Szentcsaláddal törődik. Odamegy a Szűzanyához, Szent Józsefhez és elmondja nekik, hogy van egy istálló, egy barlang, ahol meg tudnak szállni. Később meglátogatja őket a barlang-

ban. Odalép Máriához, ő pedig azt mondja a vak lánynak, hogy vegye a karjába az újszülött Gyermeket. A lány azt válaszolja: „Fáj a szívem, mert nem tudom megtenni. Nem tudom megtenni, mert nem látok, és mert nincsenek kezeim." Mária mégis csak biztatja, hogy vegye kezébe a Kisdedet, s amikor megteszi, a szemei kinyílnak, s a kezei meggyógyulnak. Ezután nagy örömmel hazamegy, és az édesapját, a gazdag kovácsot számon kéri, hogy miért nem adott a Szent Családnak szállást. Az apa bűnbánattal, szomorúan sóhajt fel: „Ha én azt tudtam volna, hogy ilyen csoda fog történni, hogy meggyógyul a lányom, akkor a legszebb szobámat adtam volna nekik, és inkább én mentem volna ki az istállóba aludni!" – Azért tetszik nekem ez az ének, s jut eszembe advent idején, mert karácsony előtt annyi mindennel foglalkozunk, hogy talán észre sem vesszük, hogy „megvakulunk". Észre sem vesszük, hogy teljesen „lebénulunk", azaz éppen azokat a gyakorlatokat hagyjuk ki az életünkből, amelyekkel a kapcsolatainkat tudnánk rendezni. Vakok vagyunk, bénák vagyunk a szeretetre, a kapcsolatainkkal való törődésre. És ezt az állapotot sokszor a reklámok is okozzák, s mindazok az anyagi dolgok, amelyeket az adventi, karácsonyi készületben olyan szükségesnek tartunk. Mindenre odafigyelünk, minden nagyon fontos, hogy „meglegyen az ünnepre", csak éppen a másik személye szorul háttérbe.

Karácsonykor, amikor a mi Urunk megszületik, odaállhatok vakon és „kezetlenül" is a jászolhoz. Lehet az is, hogy csak elmegyek templomba, az éjféli misére, „mert így szoktuk", de lehet érzékenység, nyitottság is bennem, amivel hagyom, hogy a Szentlélek irányítson, vezessen. Ha csak annyit megteszek, hogy lehetőséget adok erre, és segítek a másiknak, amennyire erőm telik – ahogyan a kovács vak, kezetlen lánya tette –, akkor megtörténik a csoda. Látni fogok, és képes leszek cselekedni, mert, amikor az ember befogadja a szívébe a megszületett Megváltót, akkor felnyílik a szeme, meggyógyul a bénultságából, és képes lesz – SZERETNI.

Virrasztás Hargitafürdőn

– PO –

Egy nyári, hargitafürdői virrasztásról – amelyet Nagyboldogasszony napjára virradóra tartottak a pálos templomban – beszámoló nyári emléket közlünk az alábbiakban.

A virrasztás számomra különleges cselekvés. Talán pont attól különleges, hogy nem is cselekvés igazán. Más értelemben cselekvés. A mozdulatok a láthatatlanban vannak. Onnan indulnak és oda térnek meg. Ami ebből mégis látható és hallható, az a halkan elmondott ima. A virrasztás idején lassan elhallgat az egóm. Elhallgat, vagy elalszik. Nincs mit mondania ezen a szinten. Nincs szükség a nagy szavakra, nincs szükség csillogó ruhákra, eltűnik minden különbség közöttünk, mindegy ki vagy a világban, honnan jöttél, milyen autóval, mit vacsoráztál, szültél-e vagy sem, társsal vagy éppen nélküle ülsz-e be a templomba... Ő előtte csak *vagyok*, minden csomag nélkül. Olyan, mint a tű fokán átmenni... Oda is csak magamat vihetem, minden külvilági csomag nélkül. – Így ültem be sokadmagammal a virrasztásra Hargitafürdőn augusztus 14-én este 8-kor.

Budapestről érkezett csoportunk hosszabb ideig járt Botond testvérhez a budapesti Sziklatemplomba. Kiköltözése óta ez volt az első látogatásunk nála a pálos templomban Hargitafürdőn. Tizenhat különböző korú gyermek – 3-tól 16- évesig – és huszonnégy felnőtt. A virrasztás menetét Botond testvér javaslatai alapján, együtt állítottuk össze. Külön szépsége volt az estének, hogy két pár a csoportból, ott, az este folyamán rendezte kapcsolatát, esküdött meg egymásnak és Istennek. Ez azért is megható volt, mert jelen lenni egy esküvőn, mindig hordozza azt a lehetőséget is hogy újraélhetem a saját eskümet, esküvőmet, hogy elmélyíthetem a saját elköteleződésemet. Nem volt ez máshogy most sem.

A virrasztás menete a következő volt – 20. óra: zsolozsma, esti dicséret, majd egy kis

csend – 20.30: esküvő, a házasságkötés szertartása – 21.15: tanúságtétel Jézus Krisztus szabadító erejéről – 21.30: zsolozsma, befejező imaóra – 21.45: esküvő, a házasságkötés szertartása – 22.30: tanúságtétel Jézus Krisztus szabadító erejéről – 22.45: zsolozsma, olvasmányos imaóra – 23.45: tanúságtétel Jézus Krisztus szabadító erejéről – 24 óra: szünet – 24.30: ének, majd tanúságtétel Jézus Krisztus szabadító erejéről – 1-kor: szentségimádás, tiszteletadás – 2-kor: szünet – 2.30-kor teljes rózsafüzér énekelve – 4-kor szünet – 4.30-kor záró szentmise.

A virrasztásban egy cselekedet érvényes csupán: mennyire tudom megnyitni magamat a mindenség előtt, mennyire tudom befogadni Őt. Elengedni az akarást mindenek felett. Hogy bármi is bármilyen legyen, hogy és mikor alakuljon, ennyi csak a dolgom. Virrasztás idején nem várok arra, hogy valami újat tudjak meg, csak békében, csendben szeretném szemlélni azt, ami mindig is körülvesz. Simone Weil mondja: „Meg kell tanulni vágyakozni az iránt, ami a miénk." – úgy érzem, ezt lehet megtapasztalni a virrasztásban.

Különös érzés, ahogy haladok a sötétségbe egyre beljebb, a csendességbe egyre mélyebbre, a lelkemben egyre sötétebb és mélyebb állapotok felé. Egyre nő bennem a várakozás a találkozásra...

Az éjszaka csendjében megengedhetem magamnak, hogy igazán önmagam legyek, hogy ne a külvilágra reagáljak, csak engedjem létezni, szárnyalni a lelkemet. Biztonságban vagyok, mert csak Rá figyelek, Ő meg rám. Senki és semmi nem téríthet el ettől, de a virrasztáson nem is akar.

A sötétben nem látok semmit, csak érzékelek. Amit legjobban érzékelek, az saját magam. A világ magamból kiindulva bomlik ki, feltárul belső világom is. Minden virrasztással egyre jobban ismerem magamat. Kicsit olyan, mintha két énem lenne, egy nappali és egy éjszakai. Az éjszakait sokkal igazabbnak érzem, mint a nappalit, ami a többiek válaszaiból áll össze. Éjszaka csak az jelenik meg, amit Ő sugároz felém. Ahogy érkezik a hajnal, egyre több a fény, megjelenik bennem, hogy jó lenne áthozni az éjszaka tapasztalását a nappali világba. Van, amit elveszítek az úton és van, amit át tudok hozni. Azt szeretném, ha egyszer mindent át tudnék hozni, de nem csomagban. Tisztán a szívemben, hogy a tű fokán átférjek, ha egyszer odaérek.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Főbúcsú Márianosztrán

Papp Orsolya írása nyomán

Október 9-én dr. Székely János segédpüspök mutatta be a bazilika főbúcsúja alkalmából az ünnepi szentmisét. Ez a vasárnapi nap a Pálos 70 zarándokút befejező állomása is volt egyben.

Márianosztra különleges hely. A bazilika tornyai már messziről mutatják a helyes utat minden zarándoknak és úton járónak. Egy sor tégla választja csak el egymástól az Isten felszentelt házát és a földi bűneikért vezeklőket. A bazilika előtti tér is megtelt zarándokokkal, látogatókkal, sokan eljöttek az ország különböző vidékeiről, zászlóik alatt vonultak végig a bevezető úton. A templomban – ahogy mondani szokták – egy tűt nem lehetett volna leejteni. P. Vizi András, perjel, plébános köszöntötte az egybegyűlteket. Dr. Székely János segédpüspök mutatta be az ünnepi szentmisét. Őt hallgatni mindig nagy öröm, mert a mai társadalommal kapcsolatos olykor kritikus észrevételeit csodálatos képességgel ötvözi a szeretettel. Ünnepi prédikációjában ezúttal arról beszélt, hogy az öröm forrása Isten. Mindenekelőtt Ő az, aki örül. Mi magunk akkor tudunk igazán örülni, ha befogadjuk Őt. Többször elhangzott a szentbeszédben, hogy mondjunk igent az életre, a gyermekekre, a szeretetre. Igazán méltó módon tisztelni a Magyarok Nagyasszonyát is csak akkor tudjuk, ha igent mon-

Székely János püspök a szentmisén (fotó: Kiss László)

dunk Istenre, amint annak idején azt Mária tette. Székely János püspök atya felhívta a figyelmet a házasság és a gyermekvállalás fontosságára. Ezt követően a globalizáció öt fő ellenségéről beszélt. Első az Isten és a vallás. Ezek olyan finom és elemi szálak, amelyek közvetlenül a Teremtőhöz kötnek minket. Második a család, a szeretteinkhez kötő szálak, a harmadik a nemzet, az anyaföldhöz és az anyanyelvhez való kötődés. A negyedik a fizikai értelemben vett föld. Megemlítette, hogy volt idő, mikor a magyar parasztra úgy tekintettek, mint az utolsó magyar nemesre, mert a maga ura volt, s nem függött senkitől. A globalizáció ötödik ellensége pedig a közösség. Minden olyan közösség, ahol jó szándékkal, együtt alkotnak, együtt álmodnak és az Isteni törvényekkel összhangban élnek, gondolkoznak, munkálkodnak az emberek. *Hitelesen tisztelni a Szűzanyát azt jelenti, hogy ezeket a szálakat nem hagyjuk széttépni sem magunkban, sem másokban, ha pedig megsérültek, szétszakadtak, újrakötjük azokat.*

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Pálos 70

Gadácsi Péter, főszervező

A „Pálos 70" program célja és szándéka szerint alapvetően katolikus keresztény és azon belül – mint neve is mutatja – pálos szellemiségű és értékeket hordozó, a Magyar Pálos Rendhez szorosan kapcsolódó kezdeményezés. Azonban nyitott más vallású és világnézetű résztvevők felé is. Meghívás kíván lenni, élményt, kapcsolatot akar nyújtani, kinek-kinek lelkisége, igénye szerint, mintegy „tálcán kínálva" a találkozás lehetőségeit másokkal és önmagával, a természettel és a Természetfelettivel – a program szellemiségének megfelelően.

A Pálos 70 a gyalogos teljesítménytúra, a kirándulás és a zarándoklat sajátos ötvözete, útvonala a budapesti Sziklatemplom és Márianosztra között vezet. Többlettartalommal, üzenettel gazdagított természetjárás. Lehetőség a lelki elmélyülésre, egyben misszió és preevangelizáció is.

2011 óta programunk folyamatos fejlődése nyomán a résztvevők száma immáron meghaladja az ezer főt. Ez igazolja azon elképzelésünket, hogy mindazok számára, akik vallási, lelki, spirituális indíttatásból vagy érdeklődéssel járják az utat – tegyék azt a vezetett csoporttal vagy egyénileg, illetve saját csoportban –, a lelkiség, az Istennel való kapcsolat megélése, mélyülése és a zarándoklás, mint a vallásgyakorlás tere és formája válik elsődlegessé. Ők így klasszikus értelemben zarándokok.

A program során több célcsoport megszólításával gazdagítjuk a természetjárás örömét. Az igazán nagy kihívást keresők a budapesti Sziklatemplomtól a márianosztrai Magyarok Nagyasszonya-bazilika kapujáig tartó 74 kilométert egyben teszik meg a Pálos 70 teljesítménytúra keretében. Ugyanezt a távot a *Fehér*

Pálos 70, 2016 (fotó: Czellér Csaba)

barátok nyomában zarándokolva is leküzdhetik, ekkor pálos atyák vezetésével három nap alatt (35+35+7 km) juthatunk – csobánkai és szobi megalvással – Márianosztrára.

A többi kirándulás és túra a teljes táv valamelyik résztávja. A *Vezér Ferenc 20*, illetve a *Virág Benedek 35* túra Budapestről indul, a program első felét mutatva be. A *Boldog Özséb 40* útvonal Csobánkáról, a *Remete Szent Pál 22* résztáv Pilisszentlélekről indul, s ezek a basaharci rév érintésével érkeznek meg Márianosztrára. Ezek a túrák vagy kirándulások szólnak mindenkinek, akik mozogni vágynak, de messzire nem tudnak elszakadni lakhelyüktől. És szólnak azoknak is, akiknek épp van lehetőségük, kedvük messzebbre is eltávolodni. Az ellenőrzőpontok is olykor sűrűbben elhelyezkedve, rövidebb szakaszokat felölelve biztosítják a testi-lelki táplálékokkal való felüdülést, olykor pedig hosszabb átmenetek engedik szabadjára gondolatainkat, teret adva az elcsendesedésnek, valamint a találkozásnak, beszélgetésnek.

A programban helyet kapnak a családosok is, nekik Normafa és Budaszentlőrinc között 3,5 kilométeren van lehetőségük kikapcsolódni, illetve megismerni a program szellemiségét pálos atyáktól, gyermek nyelven a *Pálos gyermekzarándoklaton*. Ezen felül pedig Szob és Márianosztra között hagyományos búcsújáró zarándoklatra is lehetőség nyílik. Ez a *Magyarok Nagyasszonya* vezetett zarándoklat, ami a márianosztrai búcsúra érkezik meg.

A különböző túrák során nem szabunk meg szintidőt. A nevezéskor kapott vezetőfüzetben megtalálható az ellenőrzőpontok nyitvatartási ideje, egyetlen szempontot kell szem előtt tartani, hogy elérjük a célt. A füzet továbbá tartalmaz részletes útvonalleírást, az érintett pontok történetét, valamint helyet kap benne néhány gondolat, elmélkedés – teret adva annak, hogy mindenki a maga útját járhassa, megérintve azzal, ami éppen neki szól.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Pálos 70 programot közel 100 önkéntes munkája segíti. Egyesületek, közösségek, cégek önzetlen támogatása mellett épül programunk. Hosszú távú tervünk a hagyományteremtő természetjárás alapjainak lefektetése, programunkat az elkövetkezendő években hasonló rendezvények követik majd.

2011 után, idén a hatodik rendezés során 863 ember látogatott el rendezvényünkre. A Programot megelőző csapadékos idő sokakat bizonytalanságra ébresztett, de a hétvégére, október 7-8-9-re verőfényes, kellemesen hideg, őszies idővel ajándékoztak meg minket. A jó

idő pedig kötelez, és akik eljöttek, sok pozitív visszajelzéssel áldottak meg miket és a túrát, amit csinálunk, így ezen tanúságtételek hada elmélyítette szándékunkat, lesz jövőre is Pálos70, 2017. október 6. és 8. között. Várunk mindenkit sok szeretettel! (További beszámolók: www.palos70.hu)

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

2016. október 10-től megkezdődött a márianosztrai bazilika belső festése. A munkálatok két részben zajlanak. Elsődlegesen a szentély felújítása történik, amely várhatóan december 10-ig be fog fejeződni. A munka második fele 2017 januárjában, az Esztergomi Boldog Özséb ünnepe után folytatódik, és egészen március végéig fog tartani. – 2016. november 7. és 17. között folyt a Sziklatemplom barlangbiztonsági felülvizsgálata. Főként a külső barlangban zajlottak a munkálatok, amelyek öt évente esedékesek. –2016. november 14. és 16. között a pálos rend közösségépítő találkozót tartott a pécsi kolostorban.

•

Soltész Miklós államtitkár előadása a Pálos templomban

A Pálos Baráti Körnek az Irgalmasság Évéhez kapcsolódó programsorozata keretében, a pécsi Pálos templomban szeptember 16-án Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár tartott előadást „Irgalmasság a közéletben" címmel. A találkozót megtisztelte jelenlétével Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök úr is. Beszédében Soltész Mikós kiemelte: személyes és közösségi felelősségünk koncentrikusan valósul meg. Elsősorban a hozzánk legközelebb állókért, családtagjainkért, keresztény testvéreinkért vagyunk felelősek, amint ezt Jézus példája is alátámasztja, aki mindig „kis körben" gyógyított, és hitet várt el. Mindenki a saját karizmája által tud szolgálni az egyházban, s minden karizma ugyanolyan fontos, még a látszólag jelentéktelen is.

Soltész Mikós államtitkár (fotó: Varga László)

•

Szentmise a Hargitán

Szeptember 17-én, 14 órakor, az adótorony mellett elhelyezett keresztnél ünnepi szentmise volt Hargitafürdőn, melyet Bátor Botond atya mutatott be. Első alkalommal tartottak ezen a helyen ünnepi szentmisét a Szent Kereszt Felmagasztalásának ünnepéhez kapcsolódóan a hagyományteremtés céljával, hogy együtt imádkozzanak a Hargitán nemzetünk és családjaink egységéért.

•

Gyógyító-evangelizációs imaest a Lyceum templomban

Varga János, Argentínában élő verbita miszsziós atya tartott a tavalyihoz hasonló gyógyító-evangelizációs imaalkalmat a Lyceum templomban, 2016. szeptember 24-én szom-

baton. A 18.30-kor kezdődő szentmise végén szentségimádás következett zenés dicsőítéssel és közbenjáró ima gyógyulásokért. Az alkalmat különleges szentségi áldás zárta, melynek során minden egyes résztvevő személyre szóló áldást kapott az Oltáriszentséggel.

•

A Sziklatemplom búcsúja

2016. október 8-án, Magyarok Nagyasszonya főünnepén volt a Sziklatemplom búcsúja. A 20 órai ünnepi szentmisét Dr. Szederkényi Károly kerületi esperes mutatta be.

•

Imaest a fiatalokért, a szerelem tisztaságáért

Az Országos Lelkipásztori Intézet kezdeményezéséhez kapcsolódva, az elmúlt évekhez hasonlóan idén is megrendezték a *Tiszta szerelem! Lehetséges?* elnevezésű imaestet Pécsett, a Pálos templomban, október 12-én. 18 órától szentmise, majd tanítás, tanúságtétel és szentségimádás várta a fiatalokat. Az imaesten a pécsi Gesztenyési Közösség vállalta a dicsőítés, a tanítás és a tanúságtétel szolgálatát.
Ugyanezen a napon Budapesten is több helyszínen, valamint több magyarországi és határon túli magyar városban is rendeztek imaestet, így – többek között – Piliscsabán, Egerben, Szombathelyen, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten, Győrben, Nyíregyházán, Érsekújváron, Sülysápon, Csíkszeredában, Sepsiszentgyörgyön és Brassóban is.

•

Engesztelő virrasztás a Sziklatemplomban

Október 14-én, pénteken az esti szentmise és a Befejező imaóra után volt a pálosok által szervezett, a világ békéjéért meghirdetett imakilenced kilencedik – de nem befejező – alkalma a budapesti Sziklatemplomban Vörös Bulcsú testvér és Lengyel Csaba vezetésével. Az imakilenced megelőző alkalmairól szóló beszámolót olvashattak *A fehér barát* pünkösdi számában.

•

Kozma Imre atya előadása a Pálos templomban

A Pálos Baráti Kör októberi találkozójának vendége Kozma Imre atya, a Betegápoló Irgalmasrend magyarországi vezetője, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke volt, aki a jelenlévőknek az irgalmasságról, valamint az életét meghatározó két szolgálatról beszélt a pécsi Pálos templomban. Az alábbiakban néhány gondolatot idézünk Kozma Imre atya előadásából: Minden emberi élet feladat. Keresztény hitünk révén számunkra ez a feladat sajátos értelmet nyer. Ajándékba kaptuk az életünket Istentől, és ezt az ajándékot nem tarthatjuk meg önmagunknak. Az ember nem élhet önmagának. Az életünk arra való, hogy elajándékozzuk egymásnak. A szeretetnek drámai jellege van: *„Ha az ember szeret, abba vagy belehal, vagy nem szeret."* – Az emberi élet költészete az irgalom. Jézusnak az irgalmas szamaritánusról szóló példabeszédéből kiindulva az irgalmasságban nem az a lényeg, hogy ki az én felebarátom, hanem az, hogy én kinek vagyok a felebarátja. – A Máltai Szeretetszolgálat jelmondata: *„A hit védelme és a szegények szolgálata"*. A rászorulók szolgálatát végezve az ember felismeri a szeretetnek és az ember hivatásának alapvető igazságát: *„Csak ahhoz az emberhez van közöm, akivel jót teszek. Aki jót tesz, az jobb lesz. Jó csak akkor lesz az ember, ha jót tesz. Ha nem tesz az ember jót, akkor sose lesz jó. Jót csak akkor tud tenni az ember, ha lemond önmagáról, ha valóban*

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Kozma Imre atya a szentmisén
(fotó: Varga László)

csak a másikat nézi." – Istenes Szent János, az Irgalmasrend alapítója egy alkalommal, amikor az egyik beteg lábát mosta, feltekintve magát Jézust látta. Ekkor megrendülten így kiáltott fel: *„Uram, Te vagy?!"* Istenes Szent János jelmondata, üzenete ez volt: *„A szív parancsoljon!"* – vagyis a szeretet. A szív felől kell közelíteni az emberhez, és főképpen a beteg emberhez, mert a legkiszolgáltatottabb ember a beteg ember. A máltaiak és az irgalmasok is a beteg emberben és a rászorulóban magát a szenvedő Jézust Krisztust látják, hisz bennük az Úr szenved. Két sajátos útról van tehát szó: az egyik a szegények szolgálatában, a másik a betegek szolgálatában ismeri fel az élet értelmét.

•

Új kilátó a Prédikálószéken

A Pilisi Parkerdő Zrt. a Prédikálószéken, a Visegrádi-hegység 639 méter magas csúcsán október 22-én adta át és nyitotta meg legújabb kilátóját a természetjáró társadalom előtt. Évente sok százezren döntenek úgy, hogy erről a csúcsról tekintenek körbe a térségre. Az eseményen köszöntő beszédet mondott Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, Tarnai Richárd Pest megyei kormánymegbízott, Kancz Csaba Komárom-Esztergom megyei kormánymegbízott és Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója. Az új kilátót Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, Révész Máriusz, a kerékpározásért és az aktív kikapcsolódásért felelős kormánybiztos, valamint Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója adta át a természetjáróknak. A kilátót és

Közös mise Böjte Csaba testvérrel (fotó: Varga László)

a mellette állított keresztet Csóka János atya, a Magyar Pálos Rend tartományfőnöke áldotta meg. Az ünnepi eseményen megemlékeztek az 56-os szabadsághősökről, akik a forradalom vége felé a környék erdőségeiben kerestek menedéket és a visszavágás lehetőségét. A kilátót Koller József Ybl-díjas építész tervei alapján, 2016 tavaszán kezdték építeni. A beton alapon álló, 12 méter magas, 70 m² bruttó alapterületű fa építmény három, felfelé haladva egyre szélesedő teraszáról fokozatosan nyílik meg az egész Dunakanyar panorámája. Az egyes szinteken a térségben jelentős szerepet játszó magyar királyok emlékét elevenítik fel a kézzel festett, egyedi tájékoztató táblák. Az új kilátó a kor követelményeinek megfelelő szolgáltatásokat is nyújt a látogatóknak: tetején két webkamerát helyeztek el, és környékén ingyenes Wi-Fi kapcsolat is elérhető.

•

A Pálos Baráti Kör lelki délutánja és a pécsi Pálos templom búcsúja

2015. november 6-án, vasárnap volt a pécsi Szent Imre templom búcsúja. Az ünnep alkalmából 16 és 18 óra között Böjte Csaba ferences atya tartotta az elmélkedéseket a Pálos Baráti Kör lelki délutánján, majd ő mutatta be a 18 órakor kezdődő szentmisét a pálos atyák és az egyházmegyéből jelenlévő atyák koncelebrálásával. A liturgia szépségét a Schola Sancti Pauli énekes szolgálata is emelte.

Előadásában Csaba testvér a két szent életű püspök, Szent Márton és Márton Áron életén keresztül mutatta be az együttműködés fontosságát közösségeink, népünk életében. *„Igen, testvéreim, lehet nagyon nehéz időben is a békét hordozni."* Szentbeszédében Böjte Csaba testvér újra kiemelte, mennyire fontos a gyermek az életünkben. „A gyermek az, aki kihozza az emberből az igazi, minőségi életet." – mondta. Fel kell ismernünk, hogy a gyermek Isten ajándéka; áldás, amelyet el kell fogadnunk. Népünk, nemzetünk megmaradásához, kibontakozásához nagyon fontos lenne a gyermek, a fiatal – hangsúlyozta Csaba testvér, akinek – saját szavai szerint – több mint 5000 gyermeke van.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert-Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség! A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskert*ben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

•

PÁLOS PROGRAMOK

2016. december – 2017. április

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- *minden csütörtökön* – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- *minden hónap 28-án* – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- *január 14.* – Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája – 17 órakor ünnepi szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújításával.
- *havonta egyszer* – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- *minden hónap első csütörtökjén* – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és testi békéért
- *január 18.* – Esztergomi Boldog Özséb ünnep – 10.30-kor ünnepi szentmise
- *március 25.* – Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe – 10.30-kor ünnepi szentmise és a belsőleg felújított bazilika megáldása.

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom
palosszentkut.wix.com/palosszentkut

- *minden hónap első péntekén* – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról,

az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- *Mária-ünnepeken* – nők gyalogos zarándoklata.
- *december 31* – 17 óra év végi hálaadó szentmise és szentségimádás a kegytemplomban
- *február 2.* – 15 óra: Szeretetláng-átadás
- *április 13–15.* – Húsvéti Szent Három Nap

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 8233 836, vagy a +36 20 775 25 55 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt 17.20-kor rózsafüzér
- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért
- *december 18.* – a Pálos Baráti Kör találkozója. 18 órakor szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) karácsonyt váró hangversenye. Vezényel: dr. Fodor Gabriella
- *január 15.* – Első Remete Szent Pál ünnepe – 18 órakor ünnepi szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújításával.
- *havonta egyszer* – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit

PÉCS
Lyceum-templom

- *minden hónap első csütörtökjén* a 17 órai szentmise után 18.15-ig csendes szentségimádás.
- *minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor karizmatikus közösségek szentmiséje.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- minden szentmise előtt rózsafüzér
- *január 7.* – házszentelés
- *január 21.* – 18 óra: ünnepi szentmise Remete Szent Pál és Boldog Özséb tiszteletére. Megemlékezés a kolostor alapításáról (2014).

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
KÖTELESPÉLDÁNY

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A pálos templomok miserendje

2016. december – 2017. április

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• **vasárnap:** 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• **hétköznap:** 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma) – Adventben a 8.30-as mise elmarad!
• **minden hónap 28-án:** 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• **vasárnap:** 8.30 és 10.30 ünnepnapokon: 10.30
• **hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton:** 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér), nyári időszámítás alatt 18 óra
• **csütörtökönként** – szentségimádás

Figyelem! Az épület felújítása miatt a misék helyszíne (hétköznap – Mária Lak, vasárnap – Bazilikaszentély)

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• **vasárnap és ünnepnapokon:** 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• **minden hónap első péntekén** virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• **vasárnap:** 8.30
• **hétfő:** 14:30 hittanosok miséje (iskolaidőben)
• **csütörtök:** 15:30 óra édesanyák imaórája
• **péntek:** 17:00–18:00 csendes szentségimádás
• **csütörtök:** 16 óra édesanyák imaórája
• **szombat:** 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• **vasárnap:** 8 óra, 9.30, 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma
• **hétköznap:** 7.30 és 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével) – Adventben a 7.30-as mise elmarad!

PÉCS
Lyceum-templom

• **vasárnap:** 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• **hétköznap, szerda kivételével:** 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• **vasárnap:** 9.30 óra
• **hétköznap:** 18 óra

„Óh emberi nemzetnek szerencsés sorsa! Reménlhette volna-e valaha valaki vakmerőség nélkül magától az első vétek által megférgeséttetett természetnek ily módos és emberi elmétől megfoghatatlan helyrehozását? Hogy tudniillik a Szent Háromságnak második személye isteni fölségéből, méltóságából kiüresétvén magát, az egy eltévelyedett juhért elhagyja a kilencvenkilencet, és azt fáradságos munkálkodással keresse mindaddig, míg fel nem találja; feltalálván vállaira vészi, és az akolhoz, az igaz nyájhoz szorgalmatosan visszaviszi?" [...]

Csúzy Zsigmond pálos szerzetes: Örvendj, keresztény lélek!, részlet (1723)

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária, és dr. Szentirmay Tamás
Grafikai tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Csóka János OSPPE*

ISSN: 2062-1094

2016. ősz • 18. évfolyam 2. szám

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Fákról és emberekről...

rendünk múltjából

- *Arató László konfráter!*
- *A cirokkereszttől a mindennapi szentmiséig – 55 éve pap és szerzetes P. Imre János Csanád OSPPE*

pálos lelkiség

- *Találkozás a Szentatyával Częstochowában és a Világifjúsági Találkozó*
- *Esik vagy nem esik?" – Avagy minden imádság meghallgatásra talál*

pálosokról, pálosoktól

- *Pálos Települések V. Találkozója – Pilisszentlászló*

rendi krónika

pálos programok

PÁLOS 70

ZARÁNDOKLAT - KIRÁNDULÁS - TELJESÍTMÉNYTÚRA

Különleges lelki feltöltődésre, kellemes erdei túrára, netán egy igazi erőpróbára vágysz a Pilis szívében?

Gyere és vegyél részt idén is a Pálos 70 túráin, immár VI. alkalommal:

2016. OKTÓBER 7-8-9-én, BUDAPEST és MÁRIANOSZTRA között!

Útvonalak: 9 különböző program (választható)
Időtartam: 1 és 3 napos túrák (választható)
Távolság: 3,2 – 78 km között (választható)
Korosztály: 0 – 100 éves korig

Válaszd ki a számodra legmegfelelőbbet!
Jöhetsz egyedül, családoddal vagy barátaiddal, lényeg a **JELENLÉT!**
Részletekért látogasd meg honlapunkat:

www.palos70.hu

"LEGYETEK IRGALMASOK, MINT AZ ATYA." (LK 6, 36)

BEKÖSZÖNŐ

Fákról és emberekről...

KÉT PÁLOS GONDOLATAI A BÖRZSÖNY ERDEJÉBEN

Érdekesek a fák. Náluk – az emberekkel és az állatokkal ellentétben – úgy van, hogy minél öregebb, annál szebb. A fák megtanítanak bennünket erre az igazságra; hiszen így van ez bennünk is, csak mi már elfelejtettük. A fák megtanítanak minket Isten elfelejtett igazságára.

Mi, ahogy öregszünk, nem testben szépülünk meg, hanem lélekben. (Persze ez nem törvényszerű. Vannak olyan öreg fák is – meg emberek is – amelyek bogarasakká válnak; mindenféle oda nem való dolognak adnak helyet bensőjükben...)

Tehát minél öregebb egy fa, annál szebb. A fiatal fák még vékonyak, hajlékonyak, könnyen elhajolnak erre-arra. Az öreg fáknak van tartásuk, stabilitásuk, egyenesen az ég felé mutatnak, bármilyen szelek fújnak, ők nem hajladoznak. Ez a feladata az idős embernek is: az ég felé, azaz Isten felé, hogy az örök élet felé mutasson. Hogyan? Létével, életével, gondolkodásával, életpéldájával, azzal, ahogyan él és gondolkodik a dolgokról. Sugározzon belőle, hogy haza készül...

Az öreg fák északi oldala erősen mohás: ez az irányt jelzi. Az idős ember hivatása is, hogy jelezze az irányt, hogy hova tart az életünk, ki az, aki felé törekszünk, hova, milyen irányba kell(ene) élni az életet. Ezt hívjuk életbölcsességnek. Az öreg fának mohás a törzse, vagyis zöld. A zöld a remény színe. Az idős ember reménye az örök élet. Nem kesernyésen szomorkodik azon, hogy lejáróban van a földi élete, hanem reménységgel tekint előre a nagyszerű jövő felé, ami már várja.

Az öreg fák magasak, és nagy a lombkoronájuk. Ez két dolgot jelent.

Mivel nagyok, kimagaslanak az erdő növényzetéből, és így ők vannak a legközelebb a naphoz, ők tudnak legtöbbet befogadni a napfényből. Az idős ember már túl van sok mindenen. Megtapasztalta saját erejét – és gyengeségét –, már tudja, mire megy magától. Tudja, tudhatja, mi a lényeg az életben. Ez jelenti azt, hogy közelebb van Istenhez, alázata révén. (Isten az alázatost magasra emeli!) A fák hatalmasra nőtt lombkoronája pedig óriási felületet jelent. Ez fogadja a napfényt. Fotoszintetizálnak általa, s a környezetüknek éltető oxigént adnak.

Az idős embernek nagy szüksége van arra, hogy higgye: Isten szeretete ráragyog. Hisz sokuk már elveszítette szeretteinek jelentős részét, emberi oldalról kevés szeretetet kapnak, miközben erősen igénylik azt. Sok olyan öreg fa – idős ember – van, aki nem fogadja be Isten szeretetét, mert „lelombozódott". Nincs meg az a felület a lelkében, hogy fogadni tudná Isten szerető jelenlétét. Ki szereti őt? Isten szereti őt. Akkor is, ha már nem sok mindenre képes az életben, s emberi szempontból sokszor hasznavehetetlennek tűnik. Isten szeretete most is – ugyanúgy – ráragyog. És neki ezt fogadnia és befogadnia kell. Ebben fürödni, ebben elmerülni, ezzel megelégedni, ebben megnyugodni. Ekkor, és csak ekkor válik áldássá mások számára, a környezete számára. Ekkor, mint kiegyensúlyozott békés öreghez; aki már elfogadta magát, békében van önmagával, a környezete vonzódni fog, megcsodálja, megpihen, mint öreg fának az árnyékában, részesül abból az éltető atmoszférából, amit maga körül áraszt, mint lombos öreg fák az oxigént.

Az öreg fának látjuk a nagy lombozatát. De amekkora a fának a lombozata, akkora a mélyben a gyökér koronája is. Ha egy idős embernek látjuk a békés, kiegyensúlyozott életét, értékeit, azt nem látjuk, mennyit dolgozott ezen. A látható értékek a belső nagyságot mutatják. S ez nem is mindig látható. De Isten számára jelenvalóság. Ha egy nagy fa derékba törik, és csak a törzse meredezik, nem látjuk hajdani nagy lombkoronáját, de a mélyben sértetlenül megvan hatalmas gyökérzete.

A fiatal fának a hajtásait lelegeli az őz. Ebben a képben a fa hajtása az ember törekvése,

Megtartó gyökerek
(fotó: Vízi András OSPPE)

az öz pedig, az élet kísértéseit és megpróbáltatásait jelenti. Az öreg fákat már nem rágják le az állatok, mert magasak. Magasról tekintenek az életre is. Ahhoz, hogy az idős ember, mint egy idős, magas fa nézzen az életre, Isten szeretete felé kell fordulnia. A fény felé, Isten felé, miként a növények. Meg kell tanulni fürdeni Isten napfényében. Az ima, az elmélkedés, a szemlélődés segít ebben. Hogyan? Úgy, hogy rendíthetetlenül hiszem, hogy Isten szeret, hogy az imában újra meg újra felidézem Isten szerető jelenlétét. Úgy imádkozom, hogy ebben jól is érezzem magam. Mert az ima nem teljesítmény!

Az öreg fák egyszer csak kidőlnek, kifordul a gyökérzetük a talajból. Elszakadnak a földtől. Az idős ember is, mikor befejezi pályafutását elszakad ettől e világtól, meghal. Számunkra azonban életfeladat is egyre szabadabbá válni a földi dolgoktól, és szabadon, derűsen várni a befejezést.

Amikor kidől az öreg fa, akkor sok élőlénynek táplálékává lesz. Az idős ember életének emléke, példája megőrzött szava is lehet halála után „táplálék" a fiataloknak.

„Legnemesebb minden fák közt" – énekeljük az egyház liturgiájában a keresztfáról. A fa magában hordja annak lehetőségét, hogy belőle keresztfa legyen. Ehhez azonban meg kell halnia. A keresztény ember is magában hordja a lehetőségét, hogy Isten fiává legyen. A lehetőség megkapjuk a keresztségben. De ahhoz, hogy igazán Isten fiaivá legyünk, meg kell halni önmagunk számára.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Arató László konfráter!

SZERK.: DR. SZENTIRMAY TAMÁS

Csóka János pálos tartományfőnök felterjesztése nyomán Arnold Chrapkowski pálos generális Arató Lászlót befogadta a pálos konfráterek közösségébe. A Pálos Rend e legmagasabb elismerését tartalmazó oklevelet 2016. június 22-én, a budapesti Sziklatemplomban tartott ünnepi szentmise keretében adta át Csóka János tartományfőnök atya a kitüntettetnek.

Arató László (szül.: 1927) 1949-ben jelentkezett a pálos rendbe, ahol a Botond nevet kapta. A kommunista diktatúra idején 1950-ben a pécsi rendházból internálták. Teológiai tanulmányait a kommunista államvédelmi hatóság folyamatos zaklatása mellett egyházmegyei sze-

mináriumokban, előbb Vácott, majd Egerben, végül Budapesten, a Hittudományi Akadémián végezte. Már kispap korában titkos megbízást kapott pálos elöljárójától, Bolváry Pál atyától, hogy a diktatúra idején titokban működő pálos rendben a helyettes novíciusmesteri feladatokat lássa el. Bolváry Pál atya bebörtönzését követően pedig, mint novíciusmester látta el a fiatal pálosok nevelését, ennek keretében imakönyvet szerkesztett a számukra, ellátta őket pálos lelkiségi irodalommal, lelkigyakorlatokat szervezett a számukra, kapcsolatot tartott velük, és tette mindezt titokban, folyamatosan a bebörtönzéstől fenyegetve. Nagyrészt az ő tevékenységének köszönhető, hogy a rendszerváltás idején voltak atyák, akikkel újra tudott indulni a rend Magyarországon, hiszen többségük az ő hívására és nevelése nyomán lett titokban pálos.

E tevékenysége mellett Arató László illegálisan végezte a magyar fiatalok keresztény nevelését, és erre szintén titokban és illegálisan cserkészcsapatot is létrehozott a segítőivel. 1961-ben aztán a kommunisták letartóztatták, és háromévi börtönre ítélték. Szabadulása után is folyamatosan megfigyelés alatt tartották. Az egyházi szolgálattal és a szerzetesi léttel kapcsolatos reményei kitartó próbálkozásai ellenére is teljesen ellehetetlenültek. A püspökkel, aki Arató László papi működéséhez engedélyt kért az államtól, közölte a kommunista idők Állami Egyházügyi Hivatalának elnöke, hogy Arató László visszatérését az egyházi keretbe egyszer és mindenkorra, végérvényesen és örökre elutasítják. A teljes reménytelenség és a változás kilátástalansága miatt, s a vele kapcsolatban álló püspökök egyetértésével, segítségével és közvetítésével Arató László ekkor kérte a Szentszéktől „laikusi állapotba" helyezését, amit VI. Pál pápától soron kívül meg is kapott. Ennek megtörténte után 1971-ben egyházi házasságot kötött.

Arató László azóta is folyamatosan az Egyházért, a magyar katolikus lelki megújulásért, a cserkészetért és a pálos rendért dolgozik. Könyvet és lapkiadót alapított, sokat tett a katolikus sajtó megújításáért is. Életének és munkásságának állami elismeréséül a köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést adományozta neki 2013-ban.

A pálos rend szempontjából kiemelten is fontos, hogy Arató László évtizedek óta kutatja a pálosok történetét, különösen is a kommunista diktatúra időszakát. Szinte minden idejét a levéltárakban tölti, hogy minél több hiteles információt összegyűjtsön ebből a szomorú és terhes időszakból. Számos, a pálos rend történetével kapcsolatos könyvhöz nyújtott komoly szakmai segítséget, illetve segítette azok megírását az általa gyűjtött anyagokkal. Kutatásainak eredményeit cikkekben, előadásokban mutatta be, és tervei között szerepel a kommunista diktatúra alatti magyarországi pálos rendtörténetet feldolgozó hiánypótló mű kiadása is.

P. Csóka János OSPPE és Arató László (fotó: Varga László)

A cirokkereszttől a mindennapi szentmiséig – 55 éve pap és szerzetes P. Imre János Csanád OSPPE

BESZÉLGETŐTÁRS:
KATITS BERNADETT

P. Imre János Csanád pálos szerzetes idén kettős évfordulót ünnepel. 1961. június 18-án szentelték pappá, és ugyanebben az évben július 1-jén pálos rendi szerzetessé. A legnagyobb ajándéknak azt tartja, hogy betegsége ellenére is tud minden nap gyóntatni és szentmisét bemutatni.

„Én örömest hozok áldozatot, sőt magamat is teljesen feláldozom lelketekért." (2 Kor. 12,15) 1961. június 18-án Szent Pál hitvallása jegyében kezdte papi hivatását Ön és P. Borsos János József. Egymástól teljesen függetlenül ugyanazt az idézetet választották hivatásuk jelmondataként. Csanád atya, mikor döntötte el, hogy pap lesz?

József atyával együtt szenteltek Egerben. Amikor már plébánosok voltunk, ő Újszentmargitán szolgált, én Törökszentmiklóson. Nyáron az ő Trabantjával utaztunk el egy hétre, hogy meglátogassuk kurzustársainkat, rendtársainkat. Amikor útszéli kereszt mellett mentünk el, mindig az jutott eszembe, hogy cirokkereszt, de nem tudtam miért. Aztán később, legidősebb nővérem egyszer meglátogatott, megkérdezte tőlem, emlékszem-e arra, amikor gyerekkoromban paposat játszottam. Nem emlékeztem. Nővérem pedig elmesélte, hogy négyévesen cirokszálból keresztet készítettem. Én voltam a pap, a gyerekek pedig jöttek utánam. Körmenetet játszottunk, és én megáldottam őket a cirokkereszttel. Most már tudom, hogy itt kezdődött az én papi hivatásom.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Középiskolás koromban még hivatalosan tanultunk hittant, és épp a szerzetesrendekről és rendalapítókról volt szó: Szent Benedek, Szent Bernát, Szent Ferenc, Szent Domonkos. Ekkor elhatároztam, hogy szerzetalapító leszek. Aztán 18 évesen úgy gondoltam, hogy minden rendet megalapítottak már, de a szerzetesi életforma iránti vágy továbbra is hajtott. 1950-ben Zircre jelentkeztem a ciszter rendbe. Fel is vettek, de épp megkezdtük a noviciátust, amikor megvonták a szerzetesrendektől a működést. Az akkori elöljárók úgy döntöttek, hogy a Zirc körüli plébániákon fejezzük be a noviciátust. Porvára kerültem, két társammal együtt. Én voltam a kántor, egyikőjük a harangozó, a harmadik társunk pedig a sekrestyés. Aztán bennünket, fiatalokat Egerbe küldtek, hogy titokban tanuljunk. Két év után behívtak katonának, majd újabb két év múlva szereltem le. Mindez novemberben történt, amikor a Fehérvári úti Kismotor- és Gépgyárban helyezkedtem el. Ott egy évet töltöttem, majd jelentkeztem Egerbe, a főiskolára. Elbúcsúztam a ciszterektől, és úgy döntöttem, hogy egyházmegyés pap leszek. A szemináriumban ismerkedtem meg Arató Lászlóval, Botond testvérrel, aki negyedéves koromban meghívott a pálos rendbe. Év végén lehetőségem volt arra, hogy Mócsi Imre jezsuita atyánál titokban elvégezhessek egy 30 napos lelkigyakorlatot. Azért mentem el, hogy dönthessek: egyházmegyés pap leszek vagy szerzetes. A lelkigyakorlat végén úgy döntöttem, belépek a pálos rendbe. Kaptam pálos irodalmat, és minden hónapban be kellett számolnom a lelki fejlődésemről. 29 évesen, 1961. június 18-án szenteltek pappá, de akkorra Botond atyát és az akkori tartományfőnököt börtönbe zárták. Árva Vince volt abban az időben a megbízott tartományfőnök. Ugyanabban az évben, július 1-jén letettem az első fogadalmat. Így nemcsak 55 éves pap, hanem 55 éves szerzetes is vagyok.

Hogyan emlékszik a papszentelésre?

Összesen tizennégyen voltunk szentelendők

Egerben. Nagy lelki élmény volt. Amikor leborultunk az oltár előtt, és amikor a püspök és a paptestvérek fejünkre tették a kezünket, az ujjongó örömmel töltött el. Nem emlékszem a részletekre, csak egy paptestvérem elmeséléséből, aki azt mondta nekem egyszer: „A papszenteléskor ugráltál örömödben."

Mennyiben más most, 2016-ban papnak vagy szerzetesnek lenni, mint 1961-ben?
Az elköteleződés, Krisztus szeretete volt a fontos akkor is, és ez a fontos most is. Véleményem szerint a szerzetesrendeknél is vissza kellene térni az eredeti szellemiséghez. Én nem tudok internetezni, 26 éve nem nézek tévét, de nem maradtam le a világról. Rádiót hallgatok, újságot olvasok. Nem idegeskedem. Jobban oda kellene figyelnünk egymásra és magunkra.

Június 18-án ünnepi szentmisét mutatott be Udvardy György megyéspüspök, amelynek keretében Sas Norbertet diakónussá, Berecz Tibort és Lápossy Pétert pedig pappá szentelte a főpásztor. Mit adna útravalóul azoknak a fiataloknak, akiket most szentelnek pappá vagy diakónussá?
Köszönjék meg a papi hivatást! Ez a legnagyobb kegyelem, amit Istentől kaphatunk. Szent II. János Pál pápa nagyon nagy titoknak és nagyon nagy ajándéknak nevezte a papi hivatást.

Hogyan telnek most a napjai a pécsi pálos kolostorban?
85 éves vagyok, két szívinfarktuson és egy bypass-műtéten vagyok túl, de annak örülök, hogy minden nap tudok gyóntatni és szentmisét mondani. Ezzel segítem az itteni közösséget.

Mi a legnehezebb és mi a legszebb a szerzetesi életben?
Számomra a szerzetesi életben a közösség elviselése a legnehezebb. De persze engem is el kell viselni. Az is nehéz lehet. Nekem az engedelmesség nem jelentett soha problémát, talán azért sem, mert a szüleim engedelmességre neveltek. És hogy mi a legszebb? Szentmisét bemutatni. Ez életem értelme.

PÁLOS LELKISÉG

Találkozás a Szentatyával Częstochowában és a Világifjúsági Találkozó

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

2016. július 25. és 31. között Krakkóban rendezték meg a világ katolikus ifjúságának legnagyobb rendezvényét, az Ifjúsági Világtalálkozót, amelyen sok ezer magyar is jelen volt. Bátor Botond pálos szerzetes erdélyi fiatalokkal vett részt az eseményen.

Ferenc pápa a Világifjúsági Találkozóra 2016. július 27-én, délután érkezett Lengyelországba. A fiatalok már az előző este, a nyitó szentmisén csodálatos lelkesedéssel vettek részt. A szentmisét Stanisław Dziwisz bíboros, Krakkó érseke mutatta be, aki korábban Szent II. János Pál pápa személyi titkára volt. Nem gondoltam volna, hogy már ennek a szentmisének is ilyen erős lelki, kegyelmi hatása, áradása lesz. Jó volt látni a sok fiatalt, akik különböző nemzetek fiaiként tudtak együtt ünnepelni, imádkozni és egymást szeretni.
Az erdélyi ifjúsággal voltunk jelen, akik Krakkóban a pálosok kolostornál kaptak sátorozásra alkalmas helyet. Ennek az volt a nagy előnye, hogy egészen közel voltak a fiatalok a belvároshoz, nem kellett sokat utazniuk, hiszen mindent meg tudtak nézni gyalogosan. Velük sátoroztak Szlovákiából és Toruńból is fiatalok. Barnabás atyával és Bulcsú testvérrel két napra ott hagytuk Krakkót, hogy Częstochowában, Jasna Górán tudjunk találkozni Ferenc pápával. Megrendítő élmény volt, amikor mi, pá-

Ferenc pápa Częstochowában a pálosok körében

los szerzetesek várhattuk a kegykápolnában őt. Megérkezése után először imádkozott a kegykép előtt, majd köszöntött bennünket, pálos szerzeteseket. Ezt követően kezdődött a szentmise a szabadtéri oltárnál, ahol Lengyelország megkeresztelkedésének 1050 éves évfordulójára emlékeztek. Jó volt Ferenc pápa közelségében lenni!

Ezután indultunk vissza Krakkóba, hogy ott tovább folytassuk a közös ünneplést a fiatalokkal. Pénteken részt vettünk a magyarok harmadik napi katekézisén, hiszen az előző két nap is volt már egy-egy. Erdő Péter bíboros úr tartotta a katekézist, de jelen volt Udvardy György püspök úr, Székely János püspök úr is, és sok más magyarországi pap. Krakkóban két helyen volt magyar katekézis. Mi a hozzánk egészen közel lévő helyszínt választottuk. A katekézisek hangulata, lelkesedése is felemelő volt, és természetesen a tanítás is fontos része volt a világtalálkozónak. Az elhangzott tanítás után a fiatalok által feltett kérdésekre válaszolt Erdő Péter bíboros úr, közvetlen hangulatban. A katekézisnek helyet adó Fatimai Szűzanya Plébánia vezetője még a hagyományos és jól ismert, a magyar–lengyel barátságból adódó vendégszeretet is meghaladta közvetlen, kedélyes és segítőkész viselkedésével.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Szombaton mindenki elindult a Campus Misericordiae helyszínre, vagyis oda, ahol este találkoztak a fiatalok a Szentatyával, és egész éjszaka virrasztottak, illetve másnap részt vettek az ünnepi, pápai szentmisén. Az egész találkozó az örömről szólt, ahol több millió fiatal tudott együtt ujjongani Krisztus iránti szeretetben. Nem kellett semmiféle szer ahhoz, hogy a felemelő hangulat magával ragadja a tömeget. Igazi, tiszta örömben, krisztusi szabadságban megélve mutatta meg az Egyház sokszínűségét és egységét.

Nagyon örültem, hogy részt vehettem a Krakkói Ifjúsági Világtalálkozón!

Kapcsolat (fotó: Molnár Ivett)

„Esik vagy nem esik?" – Avagy minden imádság meghallgatásra talál

MOLNÁR IVETT

A pécsi pálos közösség minden évben meghirdeti gyalogos zarándoklatát az egykori kolostor romjaihoz, Szent Jakab hegyére. Ugyanakkor a zarándoklat mindig az időjárás függvénye is: ha esik, elmarad. Sokadmagammal együtt nagyon erősen kértünk minden égi segítséget, hogy kedvezően alakuljon az időjárás. Arról nem tudtunk, hogy a salföldi búcsúból előző éjszaka hazaérkező Barnabás atya – aki ott, az egykori középkori pálos kolostorromnál, amely Mária Magdolna nevét viselte, aznap búcsús szentmisét mutatott be –, szintén ostrom alá vette az eget, s Szent Skolasztika közbenjárására zuhogó esőt kért – remélve, hogy így nem kell a zarándoklat élére állnia, s tán ki tudja pihenni magát. Lám, a pálos is emberből van…

Másnap reggel azonban ragyogó napsütésben csaknem nyolcvan ember vághatott neki az útnak Barnabás atya katonás vezényletével. Minden korosztály képviseltette magát, a legkisebbek pedig vitették magukat. Legnagyobb örömünkre a Pécsi Gyermekotthon lakói közül is többen csatlakoztak.

A pálos lelkiség lényegi része a Mária-tisztelet. Megnyilvánult ez a zarándoklatunk során is: a rózsafüzér titkaiba kapaszkodva kaptattunk fel a hegyre. Az egyes titkok között a Pálos Schola tagjai nemcsak minden erejüket összeszedve gyalogoltak, de énekükkel szebbé és könnyebbé is tették az utat.

A lemaradókat, a menet végén Barnabás atya vigasztalta, mondván: *„Pap nélkül úgysem kezdődik el a mise!"* – s a meghirdetetthez képest kicsit később, de végül mindannyian megérkeztünk a pálos kolostor ősi falai közé, ahol további egyéni zarándokok csatlakoztak a csoporthoz. Barnabás atya szentbeszédében emlékeztette a jelenlévőket: a zarándoklatunknak – és valójában minden szenvedésünknek – akkor

van értelme, ha van kiért felajánlanunk, ha van, akit szeretünk. Kitért Szent Jakab életére is, kiemelve az apostol nagyon is emberi vonásait, és azt, hogy mivel s hogyan egészítette ki azt az isteni kegyelem. A versengő tanítvány, az apostol elsőként itta ki a vértanúság kelyhét. Mindnyájunk felé szólt a kérdés, vajon mi készek vagyunk-e kiüríteni azt a kelyhet, amelyet Jézus az emberi kapcsolatainkban kínál fel nekünk, lemondva önmagunkról, saját igazságunkról. Az atya egy régi emlékével jól illusztrálta azt is, milyen fontos a közösség szolgálata. Mosolyogva mesélte el egy sok-sok évvel ezelőtti élményét. Egy gyalogos zarándoklat során nem kevesebb, mint 30 hátizsákot lógattak a nyakába, valamint az egyik zarándok tolószékét és egy magyar zászlót nyomtak a kezei közé, hogy így mutassa be a „tökéletes zarándokot", aki hősiesen cipeli a közösség terhét. Nagyon komolyan tette hozzá, hogy ilyen súlyok alatt a saját hátizsákja súlyát nem érezte.

A szentmisét követően a pálos rend és néhány szorgos kéz jóvoltából ehettünk egy finom gulyáslevest. De a történet nem ér itt véget. Némi humorral fűszerezve, a Mindenható – és Szent Skolasztika – kiállt a pálos mellett is: az ebéd befejeztével elkezdett zuhogni az eső... Így jóllakottan, bár kevésbé szárazan értünk haza.

Zárszóként álljon itt Pál apostol buzdítása, amelynek igazságát újból megtapasztalhattuk, ezen a napon is:

„Ne aggódjatok semmi miatt, hanem minden imádságotokban és könyörgésetekben terjesszétek kéréseteket az Úr elé, hálaadástokkal együtt. Akkor Isten békéje, amely minden értelmet meghalad, megőrzi szíveteket és értelmeteket Krisztus Jézusban."
(Fil 4,6-7)

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Pálos Települések V. Találkozója – Pilisszentlászló

PAPP ORSOLYA ÍRÁSÁNAK RÖVIDÍTETT VÁLTOZATA

Az idén már ötödik alkalommal rendezték meg a pálos települések találkozóját. Azokat a helységeket takarja az elnevezés, amelyeknek múltjában ott voltak, illetve melyeknek jelenében ma is ott vannak a pálosok. A 2016. június 11-én Pilisszentlászló húsz településről, több mint kétszáz vendéget fogadott. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter is, aki beszédében hangsúlyozta, hogy a pálos rend Európát is gazdagítja, összekötve a magyar nemzetet Európával, a világgal, a helyit, az egyetemessel.

Pilisszentlászló igen barátságos emberek lakta település, gyönyörű természeti környezetben fekszik, a Pilisi-hegység lábánál. Bár az időjósok esőt ígértek aznapra, gyönyörű napsütésben érkeztünk meg Pilisszentlászlóra. Arra a tája, ahol a pálosok története elkezdődött. A település régóta lakott hely: területén bronzkori és római-kori emlékek is előkerültek. A legenda szerint Koppány vezér pogány híveit büntetésből telepítették a Pilis területére, mások a honfoglalástól továbbélő szláv lakosságot tartják a középkori falu lakóinak, melynek neve Kékes volt. Az Árpád-házi királyoktól kezdve a környék királyi vadászterület volt. Egykor III. Béla király vadászlaka állt a falu fölötti dombon, amelyet III. Endre 1291-ben a pá-

losoknak adományozott, akik monostorrá alakították azt. A Kékes hegy lejtőjén lévő, Szent László tiszteletére felszentelt monostor körül alakult ki a középkori Kékes falu, a templomtól keleti irányban. 1301-ben a település lakóit egyházi átok sújtotta. 1308-ban a kolostorban kötött egyezséget Csák Mátéval a Károly Róbert király érdekében tárgyaló Gentilis, a pápa követe. A mohácsi vész után a kolostor elpusztult. A lakosság a környező erdőkbe, a Szentendrei szigetre, és a Duna bal partjára, a komáromi vár védelme alá menekülhetett. A pilisi birtokaikat visszakapó pálosok 1686 után hoztak telepeseket a Felvidékről, ahol a lakók többsége ma is bírja a szlovák nyelvet. 1696-ban már biztosan lakott hely volt újra a falu *Szent László* néven.

A június 11-i rendezvényre 20 település több mint 200 résztvevője a római katolikus templomban gyűlt össze. A barokk stílusú templomot 1770 és 1772 között építették a pálos szerzetesek, a török időkben elpusztult régi templom helyén. A köszöntő beszédek után, Csóka János pálos tartományfőnök atya tartotta az ünnepi szentmisét, a pálos településekről érkezett papok koncelebrálásával. A szentmise előtt beszédet mondott Tóth Attila Zsolt, a házigazda Pilisszentlászló polgármestere, Rudolf János a helyi egyházközségi képviselőtestület elnöke és Dr. Trócsányi László, igazságügyi miniszter.

A szentmise után közös sétára hívták a szervezők a résztvevőket, ahol a falu nevezetességeit mutatták be. Így a jelenlévők közösen imádkoztak Kabar Sándor elhunyt plébános sírjánál, megtekinthették a kékesi találkozó emléktábláját, és Raymann Tamás erdész szinte múzeumként működő házában az egykori pálos kolostor köveit. Ezt követően Csóka János tartományfőnök atya megáldotta a községalapítók emlékművét.

Gazdag ízelítőt kaptunk a szlovák népzenéből, s a gyönyörű népviseletekből is, mivel a Pálos Települések Találkozójával egy időben szlovák nemzetiségi találkozót is tartottak. Számos település képviseltette magát. Ott voltak a kesztölciek, a pilisszentlélekiek és a pilisszentkereszti is.

A nap záróeseménye a templomban bemutatott *Asperges me…* című műsor volt, Sudár Annamária és a Misztrál együttes előadásában. Az összeállítás a pálosok történetét mutatta be, pálos szerzők – Ányos Pál, Virág Benedek, Gyöngyösi Gergely és mások műveinek, szövegeinek felhasználásával prózában és megzenésített versek segítségével.

Az esemény a pálos vándorzászló átadásával végződött. A vándorzászlót a találkozót tavaly megrendező Köröm község képviselője adta át Pilisszentlászló polgármesterének. A pálos települések következő találkozója 2017-ben Nagyvázsonyban lesz.

Késő délután volt már, amikor hazaindult a sok vendég. Az eső csak elmosni tudta a nyomunkat, a programok idején végig távol maradt. Szép emlékekkel, kedves ismeretségekkel lettünk gazdagabbak.

RENDI KRÓNIKA

Rendi lelkigyakorlat

2016. július 18. és 23. között Pálosszentkúton volt a pálosok hat napos lelkigyakorlata, amelyet a rend Szabályzata szerint minden évben megtartanak. A lelkigyakorlatot Bosák Nándor nyugalmazott Debrecen-nyíregyházi püspök atya tartotta. Az utolsó napon ünnepi szentmisében ünnepelték meg Udvarnoky István és Tölgyes Kálmán pálos atyák aranymiséjét, akik ez alkalomból pápai áldásban részesültek.

•

Rezső atya fogadalomtétele

2016. szeptember 8-án László Rezső atya befejezte újoncévét Lengyelországban és letette első fogadalmát. Új szolgálati helye Hargitafürdő lesz. Ugyancsak e napon Siller Csaba – töretlen lelkesedéssel – megkezdte a noviciátust, szintén a lengyelországi Leśniów-ban.

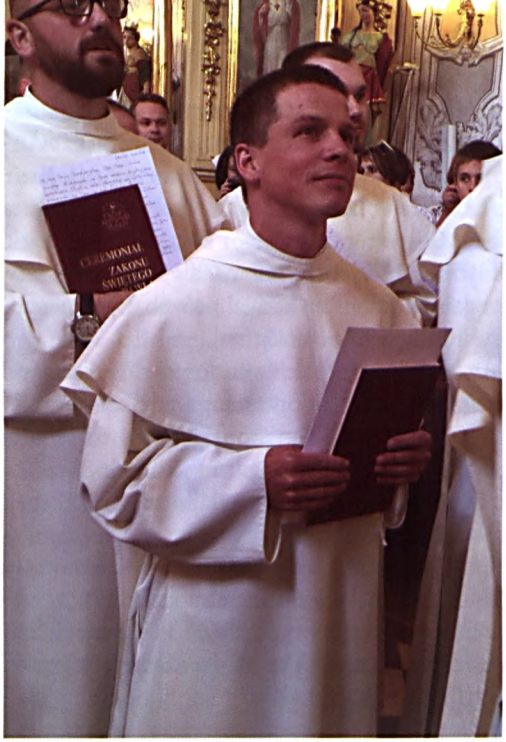

Rezső atya első fogadalma
(fotó: dr. Szentirmay Tamás)

Köszönjük a testvérek hivatásokért mondott imáit, melynek gyümölcsét örömmel tapasztalhatjuk.

•

Átadták a börzsönyi kisvasút Márianosztra és Nagyirtáspuszta közti szakaszát

Június 2-án hivatalosan is megindult a forgalom az újjáépült Márianosztra–Nagyirtás vonalon. Ezen a napon adták át a Szob–Nagybörzsöny kisvasútvonal Márianosztra és Nagyirtáspuszta között kiépült, mintegy 7 km hosszú erdei vasutat és az azt kiszolgáló infrastruktúrát. Ezzel megszületett az ország leghosszabb hegyi-erdei kisvasútvonala, amely a most elkészült középső szakasszal együtt több, mint 22 km hosszúságú Az új vasútvonalat Dr. Beer Miklós, a Váci Egyházmegye püspöke áldotta meg. A börzsönyi pályaszakasz vonalvezetése, szintemelkedése, lejtése és tájesztétikai értéke miatt kuriózumnak számít. A kisvasút márianosztrai állomása mellett új, 15-20 fő befogadására alkalmas zarándokház is épült. A remények szerint a kisvasút új szakasza és a hozzá tartozó infrastruktúra a márianosztrai kegyhelyre is odavonzza majd az erre a vidékre látogató embereket.

•

Sajólád és Wielgomłyny testvértelepülés

Június 10-én – a 2016-os lengyel–magyar szolidaritás évéhez kapcsolódóan – hivatalosan aláírták az együttműködési megállapodást Sajóládon a lengyel testvértelepüléssel, Wielgomlyny nagyközséggel. Az együttműködés célja – amellett, hogy felöleli a kultúra, az oktatás és a gazdasági élet több területét – a pálosok szellemiségét példaként felmutatni a két település számára.
Wielgomłyny egy közel 5000 lélekszámú lengyel nagyközség a Łódźi vajdaság területén – Częstochowától kb. 65 km-re északkelet felé –, Lengyelország középtáján helyezkedik el. Wielgomłyny kolostorában ma is aktívan működnek a pálos atyák.

•

Pálos gyógynövénykert megáldása Kesztölcön

Június 11-én, a Pálos Települések Találkozójával egy napon Csóka János tartományfőnök atya megáldotta a Kesztölc határában kialakított, a kesztölci polgárok által gyógy- és fűszernövényekkel beültetett pálos gyógy- és fűszerkertet.

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Boldog Özséb szobra Pálosvörösmarton

Az új Boldog Özséb-emlékmű Pálosvörösmarton (fotó: Varga László)

2016. július 16-án a tavaly átadott, festőien szép Mária Parkban, Pálosvörösmarton Csóka János pálos tartományfőnök atya megáldotta az új Boldog Özséb-szobrot.

A Mátraalján található település őrzi pálos múltját, melyre most már a Mária út egyik állomásaként, a helyieknek és a zarándokoknak pihenőül szolgáló Mária Parkban felállított Boldog Özséb szobor – Varga Gábor szobrászművész alkotása – is emlékezteti az odalátogatókat.

A szobor, miként a Mária Park, és az abban tavaly elhelyezett szoboregyüttes – mely azt a pillanatot örökíti meg, amikor Szent István király felajánlja a Szent Koronát Szűz Máriának – Dobróka László pálos konfráter és családja ötletéből és felajánlásából valósulhatott meg.

Az ünnepi esemény – az esős időjárásra tekintettel – a település kultúrházában tartott szentmisével kezdődött, melynek főcelebránsa Bátor Botond atya, a hargitafürdői pálos kolostor házfőnöke volt. A szentmise elején Iváncsy Balázs plébános atya köszöntötte a pálos szerzeteseket, Pálos Frigyes kanonok atyát, és a megjelenteket. A szentbeszédet Borsos József márianosztrai pálos atya mondta.

Az ünnepségen a rend részéről részt vett még Vízi András márianosztrai pálos házfőnök atya, Szűcs Imre testvér, a hargitafürdői pálos kolostorból és dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető.

•

Jézus Öt Szent Sebe ünnepe Márianosztrán

Július 2-án és 3-án öt szentmisén vehettek részt a Márianosztrára elzarándokoló hívek. Az első szentmise a Mária-kútnál volt, ahová évről-évre egyre többen zarándokolnak el, hogy a Sarlós Boldogasszony tiszteletére bemutatott szentmisén részt vegyenek. Vízi András atya, a márianosztrai kolostor perjele köszöntötte a híveket. Barnabás atya meleg szavakkal emlékezett a Márianosztrán eltöltött időszakára megköszönve az itt kapott minden figyelmességet, szeretetet. Este fél 11-kor Attila atya vezetésével gyertyás körmenetben indultak a lelkes hívek és pálos testvérek közösen a kálváriára, az éjféli szentmisére, amelyen Attila atya az elhunytakért ajánlott fel. A vasárnapi ünnepi szentmisére közös kereszthordozással indultak a hívek a Bazilikától a Kálváriára – élen a meghívott vendég Fejes Antal atyával. A hívek felváltva vitték a nagy, nehéz fakeresztet. Az ünnep zárásaként, vasárnap délután József atya ismertette a márianosztrai Magyarok Nagyasszonya Bazilika történetét.

•

Mária Magdolna-búcsú Salföldön

Ebben az évben július 23-án tartották meg a Mária Magdolna ünnepéhez kapcsolódó búcsút a szentről elnevezett egykori pálos kolostornál.

Az ünnepi szentmisére gyalogosan az erdőn át és autókkal, kisbuszokkal érkeztek a hívek. Sokan eljöttek a budapesti Sziklatemplomból is. Az érkezőket Navratil Andrea népda-

lénekes éneke fogadta a templom romjában. A szentmisét Balla Barnabás, pálos atya mutatta be. Beszédében többször figyelmeztetett rá, hogy Isten minden parancsát, Jézus egész tanítását meg kell hallanunk, és a szerint kell élnünk, mert egyedül ő vezet el ahhoz a boldogsághoz, amire mindannyian vágyunk. Az ünnepet közös agapé zárta.

•

A Lyceum templom szentségimádási napja

Augusztus 4-én egész napos szentségimádást tartottak a Lyceum templomban, válaszolva püspök atya felhívására, hogy az egyházmegyében mindig legyen valamelyik plébánián szentségimádás, ahol imádkoznak az egyházmegyéért, és azért, hogy az Eucharisztia iránti tisztelet erősödjön. Reggel 9 órakor János atya a liturgikus előírások szerint kihelyezte az Oltáriszentséget. Ezután csendes szentségimádás következett, időnként egy-egy zsoltár felolvasásával. Akik egész napos szolgálatot vállaltak ezen a napon, örömmel tapasztalták, hogy a nap folyamán mindig voltak olyanok, akik betértek az Úrhoz, és nála időztek – ki-ki egy órát, de legalább néhány percet.

•

„A mi igazi örömünk valójában az Isten.” – A Lyceum templom búcsúja

Urunk színeváltozásának ünnepét követő vasárnap tartották a pécsi Lyceum templom búcsúját.
A szentmisét Vízi András atya, márianosztrai perjel mutatta be.
A templom oltárképén a Tábor-hegyi jelenetet láthatjuk: „Jézus kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, arca teljesen átváltozott, ruhája hófehéren ragyogott. S íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés.” (Lk 9,28b-30) Az ünnep evangéliumából kiindulva András atya beszélt az örömről, kiemelve, hogy a mi igazi örömünk valójában az Isten. Felhívta figyelmet az ima és a csend fontosságára, a tisztaság megtartására. Buzdított, hogy éljünk a szentségekkel, és emeljük tekintetünket a megdicsőült Jézusra: „Olyan korban élünk, amikor nagyon nehéz kereszténynek lenni. Ezt fel kell ismernünk. De hogyha tudjuk, hogy kinek az erejéből haladunk, akkor már nem olyan nehéz. Ha szemünk előtt van a megdicsőült Jézus Krisztus, akkor erőt ad számunkra a mindennapokra is. Nem szabad, hogy elkeseredjen a keresztény ember.”
Az ünnepi szentmisét követően, a közösség tagjainak alkalmuk volt jobban megismerkedni egymással egy családias hangulatú agapé keretében.

•

Budaszentlőrinci búcsú

Augusztus 8-án a budaszentlőrinci kolostorromoknál hagyományosan Szent Lőrinc ünnepéhez kapcsolódóan rendeztek ünnepi szentmisét, melyet 16 órakor Györfi Szabolcs pálos szerzetes, a budapesti Sziklakolostor házfőnöke mutatott be.

•

Virrasztás Hargitafürdőn Nagyboldogasszony tiszteletére

Augusztus 14-ről 15-re, Nagyboldogassszony napjára virradóra Hargitafürdőn, virrasztást tartottak Nagyboldogasszony tiszteletére. Az éjszaka szentségimádás, zsolozsmaimádság, rózsafüzér és közös éneklés is volt, valamint tanúságtételek hangzottak el Isten szeretetéről és Jézus Krisztus szabadító erejéről.

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Hargitafürdői búcsú

Szent István ünnepéhez kapcsolódóan augusztus 20-án és 21-én volt a hargitafürdői pálos templom búcsúja. 20-án, szombaton az ünnepi szentmisét Balla Barnabás, pécsi pálos atya mutatta be. Szent István király ünnepéhez hagyományosan falunap – helyi kifejezéssel „borvíznap" – is kapcsolódik, melynek főzőverseny is a része volt. 21-én, vasárnap a templomkertben bemutatott búcsúi szentmisét – melyen összesen tizenhat pap vett részt – Tamás József gyulafehérvári segédpüspök celebrálta. Az eseményt Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős államtitkár is megtisztelte jelenlétével.

•

Marian atya szentmséje Mátraverebély-Szentkúton

Az új kenyér ünnepén
(fotó: dr. Szentirmay Tamás)

Az augusztus 20-i ünnepi szentmisét a Mátraverebély-Szentkúti kegyhelyen Marian Waligóra, a częstochowa-i pálos kolostor házfőnöke mutatta be. Marian atya beszélt arról, hogy milyen fontosak a nemzeti kegyhelyek keresztény hitünk megőrzésében. A szentmise Oltáriszentség-körmenettel zárult, melynek végén Marian atya megáldotta az új kenyeret.

Átadták a Lyceum templom felújított tetőszerkezetét

Az új tetőcserepek megáldása (fotó: Varga László)

Hónapokig tartó munkálatok után befejeződött a Lyceum templom tetőszerkezetének teljes felújítása. A több mint 250 éves, az idő és a kártevők által megviselt tetőszerkezet munkáinak kivitelezése Pécs Önkormányzatának jelentős pénzügyi támogatásával és az Emberi Erőforrások Minisztériumának anyagi segítségével valósulhatott meg.
A felújított tetőszerkezetet szeptember 1-én, a hagyományosan a Lyceum templomban bemutatott püspöki szentmisén – mely egyben Pécs Város Napjának nyitó ünnepe is – adták át és áldották meg. A szentmisét megelőző köszöntő beszédek után dr. Páva Zsolt polgármester jelképesen átadta a felújított tetőszerkezet, majd dr. Udvardy György megyéspüspök az oltár elé kihelyezett tetőcserepek és emléktábla megáldásán keresztül áldotta meg a felújított tetőt.

•

Pro Communitate díjat kapott a Magyar Pálos Rend

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Pro Communitate díj kitüntetést adományozta a Pálos Rend Tartományfőnöksége részére, közösségteremtő, lelkipásztori, tanítói, humanitárius és jószolgálati munkájának

Dr. Páva Zsolt polgármester és P. Csóka János OSPPE a díjátadón (fotó: Hatházi-Müller Andrea)

elismeréséül. A kitüntetést szeptember 1-én, Pécs Város Napján, adta át dr. Páva Zsolt polgármester P. Csóka János tartományfőnöknek.

Kisboldogasszony ünnepe Pálosszentkúton

A hagyományos Kisasszonynapi búcsú 2016. szeptember 3-án és 4-én volt Pálosszentkúton. Az ünnepi, vasárnapi 10 órai szentmisét Mészáros Domonkos OP atya mutatta be. A körmenet után megnyitották a nyáron megrendezett IV. Pálosszentkúti Alkotótáboron készült festmények kiállítását a Mária Múzeum nagytermében.

•

Klastrompusztai búcsú

Talán az idei nyárutó legmelegebb napja volt szeptember 11-én. A klastrompusztai pálos templom és kolostor romjainál nagyjából háromszázan voltak, akik az ország minden tájáról eljöttek, hogy részt vegyenek a Borsos József márianosztrai pálos atya által bemutatott szentmisén és búcsún. Jelen volt számos település önkormányzatának és több civil egyesületnek a képviselője, valamint a pálosok körül szerveződő segítő csoportok tagjai közül is sokan. József atya prédikációjában az Isten iránti szeretet elmélyülésének szükségességéről és önmagunk elfogadásának fontosságáról beszélt. Felhívta a figyelmet az áldozatkész lelkület szerepére és az önátadás szerepére, vagyis Isten csodálatos meghívásának elfogadására.
A klastrompusztai Szent Kereszt kolostor a pálos szerzetesrend első kolostora volt. Boldog Özséb 1250-ben itt gyűjtötte maga köré a Pilis barlangjaiban élő remetéket, hogy közösséget alkotva Istennek szentelt életet éljenek és engeszteljenek a magyarságért. Boldog Özsébet – a rendi emlékezet szerint – itt temették el.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert-Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskert*ben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ:
paloshazak@gmail.com
és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS PROGRAMOK

2016. szeptember – 2016. december

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden csütörtökön*** – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***szeptember 14.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 17 óra szentmise, melyet Morvay Imre Pio irgalmas rendi atya, a pécsi Irgalmas Rendház házfőnöke mutat be, majd előadást tart „Irgalmasok az Irgalmasság Évében" címmel.
- ***október 8.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 20 óra a Sziklatemplom búcsúja; az ünnepi szentmisét bemutatja: Dr. Stella Leontin kanonok, prépost, főesperes, balassagyarmati plébános
- ***október 13.*** – 20 óra, Alberto Bottari de Castello oderzói címzetes érsek, Magyarország apostoli nunciusa, misét mutat be a Sziklatemplom oltárszentelésének 25. évfordulóján.
- ***november 9.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 17 óra szentmise, bemutatja: Bőjte Csaba ferences atya, majd előadást tart Isten irgalmasságáról
- ***december 3.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 17 óra szentmise, majd a pécsi Hírës Pannónia Régizenei Együttes hangversenye „Signum Magnum" címmel.

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***minden hónap első csütörtökjén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***szeptember 18.*** – A Fájdalmas Szűzanya, a kálváriai kápolna búcsúja
- ***október 9.*** – 10.30: ünnepi szentmise; Magyarok Nagyasszonya ünnepe; főbúcsú. A basilica minor cím kihirdetésének évfordulója
- ***december 8.*** – 10.30: szentmise; a Szeplőtelen fogantatás ünnepe

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom
palosszentkut.wix.com/palosszentkut

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***szeptember 10.*** – nők gyalogos zarándoklata

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt 17.20-kor rózsafüzér
- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért
- *szeptember 16.* – a Pálos Baráti Kör találkozója: 18 óra: szentmise, majd Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár előadása „Irgalmasság a közéletben"címmel.
- *október 14.* – a Pálos Baráti Kör találkozója, 18 óra: szentmise, melyet Kozma Imre irgalmasrendi atya, az irgalmas rend magyarországi vezetője, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke mutat be, majd előadást tart „Irgalmasok az irgalmasság évében" címmel.
- *november 6.* –15–18 óra: a Pálos Baráti Kör lelki délutánja; az elmélkedéseket Böjte Csaba ferences atya tartja. 18 óra: a Pálos (Szent Imre) Templom búcsúja, az ünnepi szentmisét Böjte Csaba atya mutatja be.
- *december 18.* – a Pálos Baráti Kör találkozója.
  18 órakor szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szkóla) karácsonyt váró hangversenye.
  Vezényel: dr. Fodor Gabriella.

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
KÖTELESPÉLDÁNY

PÉCS
Lyceum-templom

- *minden hónap első csütörtökjén* a 17 órai szentmise után 18.15-ig csendes szentségimádás.
- *minden hónap harmadik szombatján* – 18.30-kor karizmatikus közösségek szentmiséje.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- minden szentmise előtt rózsafüzér
- *szeptember 17.* – 14 óra: ünnepi szentmise a Szent Kereszt tiszteletére, az adótorony melletti keresztnél.

A pálos templomok miserendje

2016. szeptember – december

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap: 8.30 és 10.30
• ünnepnapokon: 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 17 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• csütörtökönként – szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna
(Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14:30 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 9.30, 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• vasárnap: 9.30 óra
• hétköznap: 18 óra

Pálos Mindenszentek!
Ti, termékeny lelkek, alázatosak, hősök,
tőletek, a ti izzó szívetektől tanulok lelkesedét, buzdulást.
Segítsetek, hogy én is erős, bátor hittel higgyek,
hogy ebből ne engedjek,
hogy önzetlen odaadással éljek Krisztusnak!

Pálos imádság részlete

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor,
Sudár Annamária, és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Kovács Adrienn*

ISSN: 2062–1094

2016. pünkösd • *18. évfolyam 1. szám*

Csorba Győző Könyvtár
Helyismereti Gyűjtemény
Folyóirattár Pécs

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

A vigasztaló Szentlélek!

rendünk múltjából

„A fehér atya” – emlékképek P. Vezér Ferencről

pálos lelkiség

- *Engesztelő imavirrasztás a világbékéért*
- *Interjú dr. Bíró László püspökkel*
- *Az imádság házai – az Istenben gyönyörködő élet*

pálosokról, pálosoktól

- *A Lyceum templom tetőzetének felújítása*
- *Áprilisi álom – 2015*

rendi krónika

pálos programok

Szentségtartó, Pálos templom, Pécs
(fotó: Loósz Róbert)

BEKÖSZÖNŐ

A vigasztaló Szentlélek!

P. VÍZI GÁBOR ANDRÁS OSPPE

A mai kor embere rohan, fut, pörög, igyekszik jól élni, jól érezni magát, de közben mégsem „él", mégsem boldog valójában. Ha körülnézünk a környezetünkben, világunkban, azt látjuk, tapasztaljuk, hogy sok embertestvérünk elkeseredett, lehangolt, szomorú, depressziós. Vágyódnak a vigaszra, a bátorításra, de kitől, mitől várják mindezt?

Sokan hamis vigasztalókkal, vigasztalásokkal találkoznak: drogárusokkal, akik megrontják fiataljainkat, ügynökökkel, akik hamis anyagi javakat kínálnak munka nélkül, vagy éppen olyan munkáltatókkal, akik kihasználják embertestvéreinket. Káros örömökben keresnek menedéket: alkohol, drog, szexualitás, függőségek. Mindezek csak pillanatnyi vigaszt adnak az embereknek, így egyre lejjebb süllyedve szem elől tévesztik, elfelejtik életük valódi értelmét, célját.

Az igazi vigasztaló a Szentlélek, a harmadik isteni személy, aki fel akar emelni, meg akar tanítani minket a helyes, Istenhez méltó szép életre. Jézus ezt mondja: *„S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek." (Jn 14,26)*

Mi is Jézus tanítványai vagyunk, fontos, hogy engedjük a Szentlélek Úristent beáradni a lelkünkbe, hogy emlékeztessen Jézus tetteire, szeretetére, s így haladjunk életünk útján egyre erőteljesebben átengedve a vezetést a Szentléleknek, hogy találkozva embertestvéreinkkel átadjuk mi is azt a vigasztalást, amiben részesülünk Őáltala.

Szentlélek Úristen! Világosítsd meg gondolatainkat, szavaink által adj vigasztalást másoknak, és bátoríts minket jótetteinkben, hogy az emberek megismerjék végtelen szeretetedet, irgalmadat. Vigasztaló Szentlélek jöjj el, és maradj velünk! Ámen.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

„A fehér atya" – emlékképek P. Vezér Ferencről

P. DR. SZILÁRDFY ZOLTÁN
PÁLOS KONFRÁTER

Márciusban már 102 éve múlt, hogy megszületett P. Vezér Ferenc (1914–1951), a pálosok 20. századi történetének egyik jelentős alakja. A mártír sorsú szerzetes 2012-es pálosszentkúti újratemetése után is igyekszünk emlékét ébren tartani, megismertetni életútját – és ezen keresztül a múlt század történelmének zivataros évtizedeit is – az utókorral.

A 2012. április 17-én diktafonra rögzített hangfelvételt és annak alább közölt szerkesztett változatát készítette: dr. Szentirmay Tamás pálos konfráter.

Megrendült lélekkel nézem Vezér Ferenc atyának a képét a 2012-es pálos naptár boldogasszony havi, januári oldalán. Gyermekkoromban, ifjúkoromban nagyon nagy hatást tett rám. Mi csak úgy neveztük őt, hogy *a fehér atya.*

Pomázon (mert pomázi származású vagyok, bár Budán születtem, de őseim pomáziak voltak) a mi plébánosunk – az egykori regnumos fiatal, bátor, hűséges ember, Shvoy püspök atyának a kedves neveltje – sokakat bújtatott azokban a nagyon nehéz időkben, köztük *a fehér atyát* is. Őt Pomázon páter Paszkál néven ismerték, ez volt arra a gyóntatószékre is kiírva, ahol ő várta a híveket. Én, aki a szigorú plébánoshoz féltem gyónni menni, inkább páter Paszkált, *a fehér atyát* választottam. Ő a Częstochowai Szűz Mária *műrostos* képét – ahogy a háború után ki lehetett nyomtatni – csúsztatta oda nekem a rács alatt, ajándékba adva nekem ezzel a szentképet. A kép hátoldalán a felirat: *„A Fehér Atyától 1950".* Ezt a kis képet sokáig

őriztem, s később a pálosoknak ajándékoztam. Amit most elmondok, az 1950-ben történt. Akkor még nem voltam egészen 13 éves (1937. novemberben 6-án születtem). 1950-ben a húsvét nagyon korán volt. Még emlékszem a húsvéti körmenetre is. Erre a húsvéti időre visszagondolva jut eszembe, hogy az a gyermeki, s utóbb tudom, téves gondolatom támadt, hogy *a fehér atyát* azért nevezik Paszkálnak itt, Pomázon, mert a húsvéti időben bújtatjuk a plébánián, s mivel a húsvét pászka, ő ezért kapta a Paszkál nevet. Ez is mutatja, hogy gyermeki szívemet, mennyire foglalkoztatta az ő alakja! (Azt akkor senki nem tudta, hogy polgári neve György volt.)

A Fekete Madonna-ikon alapján készült másolat, festett rézlemez, XVIII. század (Szilárdfy Zoltán gyűjteménye, Budapest)

Ferenc atyával kapcsolatban, hadd nevezzem most már így, az volt a legmegrendítőbb, ahogy ő a pomázi templomban prédikált. Én nemcsak nála gyóntam, hanem ministráltam is az általa vezetett szertartásokon. A templom mindig tele volt. Senki nem tudta levenni a szemét az atya arcáról, mert „szentlelkes" ember volt – ahogy mondani szokás –, s prédikáció közben ragyogott a piros arca a fehér ruhában. Nagy, lelkesítő élmény volt nézni őt, de még nagyobb élmény volt őt hallgatni! Nem lehetett nem meghallani, amit mondott, mert beszédének intenzitása, hangereje – ahogy így utólag visszagondolok – valamiképpen a pünkösdi csodát juttatta az ember az eszébe. Bár ezt akkor még *csak átéltem*, de teljes mértékben nem tudtam felfogni.

Visszatérve 1950 húsvétjára – ami abban az évben, emlékeim szerint március 25-ére esett –, a körmenetet már nem volt szabad megtartani a korábbi szokásos, rendes útvonalon, csak a plébániakert kerítése mentén. Ministráns voltam, s néztem, ahogy a rózsaszínen virágzó faágak kinyújtják karjaikat a kerítés felett. Abban az időben a nagyszombati körmenet még délután volt, a régi liturgia szerint. Emlékeim szerint *a fehér atya* még akkor nem volt ott; minden bizonnyal nem sokkal húsvét után kerülhetett Pomázra, mert a búzaszentelés ünnepén, április 25-én, Szent Márk evangélistának a napján már az ő prédikációját hallgattuk. Mi, ministránsok szerettünk ezeken az ünnepeken jelen lenni, de erre nem volt lehetőség, mert nem engedték meg, hogy az iskolából kimaradjunk, tekintve, hogy ez a nap munkanap volt. Persze volt bennünk annyi kurázsi, hogy felmentünk a mi házunk fölött elterülő, mára már beépített, Majdán Pola nevű dombra (sziklás, gyepes, szép domb, ahol szánkóztunk és játszottunk is sokszor), és ott hallgattuk *a fehér atya* szabadtéri prédikációját, ami odáig elhallatszott. Fantasztikus volt, ahogy kiállt, s amilyen hangerővel beszélt a búzaszentelő körmeneten. Mindenki, mi gyerekek is, őt figyeltük. Az atya prédikációja mindenen áthatott! Ma-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

gával ragadó volt! Ez nekem máig ható csodálatos élményem – annyi évtized távolából is. S ez volt az utolsó személyes emlékem róla.

1951-ben – és ez borzasztó élmény volt – emlékszem, hogy kinn, az udvarunkon kezembe adtak egy újságot, amiben ezt olvastuk: Vezér Vizer Ferenc (a nagy németellenesség miatt írták így) meggyilkolt egy orosz katonát. Az egész koncepciós per tömény hazugsága is benne volt az újságban, amit képekkel illusztrálva mutattak. A környezetem, az édesanyám és mindenki sírva mutatta, olvasta, hogy mi lett *a fehér atyá*val, hogy mit tettek vele. És sokáig ez volt az utolsó „élmény" vele kapcsolatban. Biztos vagyok benne, hogy P. Vezér Ferenc, *a fehér atya*, Krisztus vértanúja – akiben Isten éltető lelke, a vértanúk erőssége lakozott – immár az Isten országában van.

PÁLOS LELKISÉG

Engesztelő imavirrasztás a világbékéért

PARÁK ESZTER

A világ békéjéért indított engesztelő imasorozatot a Gellért-hegyi Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplomban a Magyar Pálos Rend, ahol az Irgalmasság szent évében Európa és a keresztények megtéréséért imádkoznak. A hatodik alkalmánál járó közös virrasztásokon meghívott vendégek és a pálos szerzetesek imádkoznak és elmélkednek együtt a hívek közösségével.

„Szívünkben hordozzuk ezt az imádságot. Szívünkön viseljük azt a szándékot, hogy Európáért, a világ békéjéért imádkozzunk. Azoknak a problémáknak a megoldásáért könyörgünk, melyek vallási területen sújtják a világot. Egyúttal imádkozunk mindazokért, akiket üldöznek, és az üldözőkért is, a terroristákért és azokért, akik nem értik hitünket." – mondta P. Györfi Szabolcs pálos szerzetes az imádság kezdetekor. „A világban zajló folyamatokat figyelve úgy érezzük, szívünk legmélyéből kell szólni a Jóistenhez, össze kell fognunk katolikus és nem katolikus keresztény testvéreinkkel, hogy együtt imádkozzunk a világ békéjéért" – fogalmazott a budapesti házfőnök. Az imakilencedet, melynek imádságait Lengyel Csaba liturgikus munkatárs és Vörös Bulcsú pálos szerzetes állították össze, Krisztus Király ünnepének vigíliáján kezdték a Sziklatemplomban, majd az óbudai Szentháromság plébánián tartották a második alkalmat. A virrasztás januári, harmadik állomására meghívták a Magyarországi Kopt Ortodox Egyház vezetőjét, Youssef Khalil esperest, valamint a hazánkban élő kopt ortodox és kopt katolikus híveket. „Szellemi és lelki rokonok vagyunk a koptokkal, hiszen Remete Szent Pál fiai vagyunk mi, pálosok" – emlékeztetett a házfőnök. „Közös családi képünk is van, hiszen minden kopt templomban megtaláljuk Remete Szent Pál ábrázolását, és mivel ő minden magyar védőszentje is, így minden magyar lelki rokona a koptoknak. Ezért imádkozunk közösen Európáért, a Közel-Keletért, a világért, a koptokért, a katolikusokért és édes hazánkért" – mondta Györfi Szabolcs. A virrasztáson részt vett Henri Boulad egyiptomi jezsuita atya is, aki arra kérte a híveket, hogy Európa hitének megerősödéséért imádkozzanak „egy szívvel, egy hittel az egy Istenhez". A Párbeszéd Háza igazgatója, Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetes is jelen volt a közös imádságon, melyen a római katolikus szentségimádást követően az oltár lecsupaszítása után áhítatot tartottak a hazánkban élő kopt ortodox és keresztény hívek kopt nyelven énekelt himnuszokkal és a közösség fiatal tagjai által magyarul felolvasott szentírási részletekkel. A virrasztás zárásaként a kopt ortodox és a katolikus hívek közösen, arab nyelven imádkozták el a miatyánkot.
A negyedik virrasztáson Szilágyi Beáta osztotta meg a közösséggel, hogyan született meg benne a békeimádság gondolata: az elmúlt nyáron az esti dicséret zsoltárait hallgatva a fel-

hőket figyelte a Balaton-parton. „Ahogy néztem a felhők között átjutó napsugarakat, kirajzolódott pár betű: »ÉZSA 11«, majd a 11-es szám *átment* 10-esbe, végül újra 11-es volt olvasható. Végül a Zsolt. 23 látszott, majd ez is elmosódott." Szilágyi Beáta megosztotta élményét Lengyel Csabával, akivel együtt szokott imádkozni, ő pedig a pálos szerzetesekkel közösen megszervezte az imasorozatot. „Az alkalmakat szeretnénk színesíteni, és egyházi közösségek mellett közéleti szereplőket is meghívunk, hogy közösen engeszteljünk" – magyarázta Szabolcs testvér. Februárban Simon Péterné, Újbuda Önkormányzata Polgármesteri Kabinetjének tanácsadója fogadta el a felkérést, aki az édesanyák nevében mondott könyörgést. Márciusban Pécsett tartották meg az imádságot a Szent Imre templomban. Áprilisban Csernus László XI. kerületi önkormányzati képviselő is részt vett az imádságon a Sziklatemplomban, aki a miatyánk sorain elmélkedve a családokon belüli és a teremtett világgal megvalósuló békéért imádkozott. „A béke nem jelent mást, mint mennyei ajándékot és isteni kegyelmet, amely megköveteli minden szinten a legnagyobb felelősség gyakorlását. A béke nem álom és nem utópia: meg lehet valósítani. A szemeinknek mélyebbre kell látniuk, a látszat és a jelenségek felszíne alá, hogy felfedezzék a szívekben rejlő pozitív valóságot." – mondta elmélkedésében Csernus László. Az ifjúságot képviselve Jonica Xénia egyetemista az üldözőkért imádkozott, és a világ vezetőiért. „Szentlélek Úristen add kegyelmedet a világi vezetőinknek, hogy ne politikai, ideológiai, gazdasági, felekezeti és nemzeti hovatartozás révén döntsenek egy tollvonás erejével emberek sokaságának jelenéről és jövőjéről. Adj nekik kellő bölcsességet és józanságot a kihívások közepette, hogy a Te akaratodat felismerve legyenek mindannyiunk javára." – kérte fohászában.

A pálosok könyörgése Európa, a Közel-Kelet és a világ békéjéért:

Urunk Istenünk, Mindenható Atyánk!
Töredelmes lélekkel, megtört és alázatos szívvel borulunk le az Oltáriszentségben jelen lévő Isteni Fiad színe elé tévelygő, üldözött, küzdő egyházadért.
Növeld hitünket, erősítsd reményünket, tökéletesítsd szeretetünket, hogy mindenkor és minden helyzetben – akár életünk árán is – megvalljunk téged a Dicsőséges Szentháromságban. Hozzád fohászkodunk azokért is, akik üldözik egyházadat és akik még nem ismerték meg Szent Fiadat, Jézus Krisztust, aki az Út, az Igazság és az Élet!
A Boldogságos, mindenkor Szeplőtelen Szűz Mária, az összes angyalok és szentek közbenjárására könyörgésünk jusson Szent színed elé, hogy túláradó kegyelmed által, lélekben újjászületve igaz életünkkel hirdessük az Örömhírt és építsük Isten Országát!
A mi urunk, Jézus Krisztus, a te fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten, mindörökkön örökké.

Ámen.

A meghívott vendégek könyörgéseit követően a virrasztás közös szentségimádással folytatódik, melynek során szentírási részleteket olvasnak fel, zsoltárok hangzanak el, melyeket Jeremiás siralmai kötnek össze. A szent csendekkel megszakított imádság minden alkalommal szentségi áldással zárul.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az Európa lelki megújulásáért és a világ békéjéért meghirdetett engesztelő imádságsorozat a budapesti Sziklatemplomban folytatódik pünkösd után.

„Az irgalom Isten szeretetének az a tette, amellyel átölel bennünket korlátainkkal együtt." – Interjú Bíró László püspökkel

KOVÁCS ADRIENN

A Pálos Baráti Kör 2016-os találkozói a Ferenc pápa által meghirdetett Irgalmasság évéhez kapcsolódnak. Az előadások az irgalmasság témáját járják körül az élet különböző aspektusaiból szemlélve azt. A Pálos Baráti Kör március 11-i pécsi találkozójára Bíró László tábori püspököt, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Családügyi Bizottságának elnökét kértük fel, hogy oszsza meg gondolatait az irgalmasságról. Szívesen vállalta a meghívást, hisz ő maga is húsz éven át állt a pécsi egyházmegye szolgálatában. Az este 6 órakor kezdődő szentmise után – melyet Botfai Levente atyával, a pécsi kolostor perjelével együtt mutatott be – „A család az irgalmasság évében" címmel megtartotta előadását. A szentmise előtt rövid interjút készítettünk püspök atyával, az alábbiakban ezt olvashatják.

Bíró László püspök (fotó: Varga László)

Kérem, legyen szíves elmondani, hogy ha meghallja ezt a szót, irgalmasság, mi jut erről először eszébe? Mit jelent az ön számára a szó?
„Az embernek rögtön a szó héber etimológiája jut eszébe, az anyaméh, ami együtt mozog, együtt rezdül a gyerekkel, tehát valamiképp az együttérzés az ősjelentése a szónak. Ugyanakkor az irgalmasság – amit el fogok mondani az elmélkedésben is – az a találkozási pont, ahol Isten és ember leginkább tud találkozni. Azt mondja a liturgikus imádság, hogy: *Te azzal mutatod meg mindenhatóságodat, hogy irgalmas és kegyelmes vagy hozzánk.* Mi az irgalmasságot gyengeségnek, engedékenynek gondoljuk. Az irgalmasság az erő, és az Isten erejével harmonizálunk, amikor az irgalmat gyakoroljuk. Az irgalom – így mondja Ferenc pápa – Isten szeretetének az a tette, amellyel átölel bennünket korlátainkkal együtt. Így a korlátaink felemelkednek az Ő szeretetébe, és így megsemmisülnek. Ez az irgalom."

Meg tud osztani velünk egy élményt az életéből, amikor megtapasztalta az irgalmasságot?
„Inkább csak elméleti szinten tudnék válaszolni. Bennem az egy nagy reveláció volt, és számomra nagyon lényeges, amikor ezt megértettem, hogy: *Isten báránya, te elveszed a világ bűneit.* Az irgalom az mindig a bűnnek az elvételét jelenti. Szent Ágoston képét szeretem használni. Ő azt mondja, hogy ahogyan a szikra még el sem éri az óceánt, már elfeketül, úgy semmisülnek meg az isteni irgalom tengerében az ember bűnei. Ezt szoktam mondani, meg magam is gyakorlom, mert tudom, hogy a bűnt nem lehet jóvátenni. Csak a vágyamat fejezhetem ki, hogy jóvá szeretném tenni.

Egymásnak a bűneit csak elvehetjük, ahogy Isten is elveheti tőlünk. Ezt látom leginkább lényegesnek, és ezt próbálom én is gyakorolni."

Mindezek fényében mit üzen a Pálos Baráti Kör tagjainak?

Először is az, hogy az irgalomra mindenkinek lehetősége van. Ennek az évnek a mottója, hogy: *Irgalmasok, mint az Atya.* Azt kívánom, hogy sikerrel járjon ennek az igazságnak a megtapasztalása ebben az esztendőben.

Az imádság házai – az Istenben gyönyörködő élet

P. Csóka János OSPPE

2015 nyarán nyílt meg Pécsett is az Imádság Háza. – Az imádság házai lényegében olyan helyek, ahol egész nap folyamatosan dicsőítik Istent. (Természetesen felváltva, egy-két óránként beosztva, és nem mindig ugyanazok az emberek.) Többnyire Istent dicsérő gitáros énekekkel vagy zsoltárokkal, szentírási igékkel kiegészítve folyik az imádság, de erre nincs megkötés, szabály. Immár egyfajta mozgalomról beszélhetünk, hisz világszerte születnek ilyen házak. Hazánkban Budapesten, Kecskeméten, Debrecenben és Sülysápon is nyíltak imádság házai. Ez számomra, pálos szerzetes számára külön öröm, hiszen a pálos hivatás lényege az Isten jelenlétében való élet, az imádság. Volt, aki megkérdezte, miért kellenek ezek a házak, miért nem a katolikus templomokban, az Oltáriszentség jelenlétében imádkoznak az emberek? Az Imádság Házai-mozgalom lelkiségéhez szorosan hozzátartozik az ökumené, azaz a lehetőség, hogy más felekezetű keresztény testvéreinkkel együtt dicsőíthetjük Istent. Hiszen ez kapcsol össze mindannyiunkat – ezt valóban közösen is tudjuk tenni. Ha katolikus templomokban szerveznék ezeket az imádságokat, az esetleg elriaszthatná a protestánsokat, illetve kritikát, netán bizalmatlanságot ébreszthetne.

Az Imádság Háza-mozgalom lelkiségének lényege az Istenre figyelő és Istenben gyönyörködő lelkület. Az ima végzése nem munka, hanem szemlélődés, Isten jelenlétébe merülés a dicsőítő ima által. Bár lehet imaszolgálatnak is nevezni, hiszen bőséges kegyelmet hoz a világ számára. De a hangsúly itt mégsem azon van, hogy én szolgálok Istennek, hanem azon, hogy Ő megajándékozott engem, minket, és ezt elfogadjuk, ezért hálásak vagyunk.

Mit is adhatna az ember Istennek? Hisz mindent Ő teremtett, és ráadásul nekünk teremtette, nekünk adta! Ugyan mit adhatnék én neki? Semmi mást, mint a köszönetet és a hálát. Az egész teremtés Isten ajándéka. Ezért szüntelen jogos, illő és helyes hálát adni Istennek! Az imádás ugyanakkor nem pusztán kötelességből fakadó hála, hanem ennél lényegesen több: egyfajta lelkület. Pusztán kötelességből hálát adni unalmas, méltatlan és erőltetett is. De ha megörvendeztet mindaz a szépség, nagyszerűség, amit Isten teremtett, akkor magától hálaadásra fakad az ember. Isten pedig örül annak, ha mi örülünk az ő ajándékának, a teremtett világnak. Tehát örülj annak, amit Isten neked adott, gyönyörködj benne, fogadd el és hálaadással vedd magadhoz.

De ezzel még nincs vége. Ha látod milyen szép a világ, lassan megsejtheted, milyen szép lehet maga Isten! És Isten, aki sokkal szebb az egész világnál, még nagyobbat ad: önmagával, a barátságával is megajándékoz. Veled van mindig, szeret mindig. Mindenkor számíthatsz rá. Ezért a dicsőítéskor *Őbenne* gyönyörködünk, nagyságát, jóságát, szeretetét, irgalmát szemléljük. A dicsőítés szemlélődő imává lehet; belemerülés Isten szerető jelenlétébe. És az, hogy ebben gyakran jó, boldogító belemerülni? Hogy ez időnként nem is munkás dolog, hogy nem is kell hozzá erőfeszítés? – Az üdvösségben lenni sem munka lesz, hanem ünneplés, együttlét Vele, akit szeret a lelkünk!

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

„Az Imádság Háza-mozgalom egy keresztény felekezetek között megvalósuló imamozgalom, mely a bibliai Dávid király által felállított folyamatos dicsőítő szolgálat mintájára működik. Tehát ennek megfelelően nem egy közösség vagy gyülekezet, hanem szolgálat. Így minden szolgáló testvér saját felekezetének elkötelezett közösségi, gyülekezeti tagja és emellett vállal heti rendszerességgel imaszolgálatot. Vannak szolgálók, akik teljes időben – ún. imamisszionáriusként – vannak jelen a házban, míg mások világi munkájuk mellett szabad idejükben."

(Forrás: Pécsi Imádság Háza,
http://www.pecs-hop.com;
bővebben: http://www.imadsaghaza.org/)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

A Lyceum templom tetőzetének felújítása

DR. SZENTIRMAY TAMÁS

2016. április 4-én, a pécsi városházán támogatási szerződést írt alá dr. Páva Zsolt polgármester Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata és Csóka János tartományfőnök a Magyar Pálos Rend képviseletében a Lyceum templom tetőzetének a felújításával kapcsolatban.

Pécs és a M. Pálos Rend története közel 800 éve fonódik egybe. A Mecseken élő remetéket Bertalan pécsi püspök 1225 táján telepítette a mai Jakab-hegyre. A remeték Boldog Özséb biztatására csatlakoztak Remete Szent Pálnak a Pilis hegységben élő követőihez, a pálosokhoz. A törökök megjelenésével a pálosoknak ugyan el kellett menekülniük a Jakab-hegyről, de a törökök kiűzése után azonnal, már 1686-ban visszatelepültek Pécsre, ahol 1741 és 1756 között felépítették a mai Lyceum templomot, majd utána mellette a kolostort, melyben ma a Széchenyi Gimnázium működik. 1786-ban II. József császár feloszlatta a rendet, így a pálosoknak el kellett hagyniuk az éppen csak felépült templomukat és kolostorukat. Közel 150 éven keresztül, 1934-ig kellett várni arra, hogy Magyarországra, és így Pécsre is visszatérhessen a pálos rend. Ekkor kezdték felépíteni a Mecsek oldalában az új templomot és kolostort. 1950-ben sajnos ismét betiltották rendet, mely csak majdnem 40 évvel később, 1989-ben indulhatott el újra. Ennek az újrakezdésnek, ahogy a pálosok története során számos alkalommal, ismét Pécs is helyszíne volt. Ezért a város megkülönböztetett helyet tölt be a Magyar Pálos Rend életében, központja is itt található a rendszerváltás óta.

A Lyceum templomnak a pálos rend kálváriájához igazodva szintén hányatott sorsa volt: a rend 1786-os feloszlatása után működött raktárként, istállóként, de a székesegyház átépítése során püspöki széktemplomként is.

P. Csóka János OSPPE és dr. Páva Zsolt polgármester (fotó: Varga László)

A pálos rend és a Lyceum templom története 1997-ben kapcsolódott ismét egybe, ekkor kapta meg a rend a templomot lelkipásztori ellátásra, majd 2012-ben tulajdonba. Az 1997 óta eltelt 19 évben folyamatosan zajlott a templom felújítása, lépésről-lépésre, mert soha nem állt rendelkezésre akkora összeg, amelyből egyszerre el lehetett volna végezni a teljes felújítást. Ennek a megfeszített, közel két évtizedes munkának az eredménye a templom mai, szinte teljesen helyreállított állapota. A 2014-es homlokzat felújítási munkálatok során derült fény a Lyceum templom tetőzetének komoly szerkezeti problémáira, melyeknek orvoslását a szakértői vizsgálat halaszthatatlannak ítélte meg. A felújítás magas költségeire tekintettel a Magyar Pálos Rend támogatást kért Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatától, mely támogatási kérelemnek a város közgyűlése nagylelkűen helyet adott, jelentős mértékben járulva így hozzá a felújítás kiadásaihoz. A munkálatok elvégzését az Emberi Erőforrások Minisztériuma is támogatja. A helyszíni munkák május vége felé kezdődnek, és várhatóan augusztus végén fejeződnek be.

Áprilisi álom – 2015

SZEKERES EDINA ANDREA

2014-es karácsonyi számunkban már közöltük szerzőnk egy írását gyermekkorának egy kedves helye, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Kutató Intézet (VITUKI) kezelésében lévő karsztvízmegfigyelő-állomás – a mai Sziklatemplom – kapcsán.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Kilépek a Sziklatemplomból – ragyog a nap a bukósisakomon. Botond testvér kérdőleg rám tekint… „Igen, indulhatunk." Ahogy gurulunk lefelé a lejtőn, lepereg előttem a gyermekkorom, mely itt a *Sziklában* csodás volt egykoron, majd lepereg hazámtól elszakadt, rögökkel teli felnőttkorom is. Mennyi, mennyi fájdalom! Átzokogott éjszakák, borús nappalok. Isten elleni lázadás, majd egy furcsa álom: A *Szikla* bejáratánál állok. Hideg van, reszketek, döngve nyílik az alacsony vaskapu, és én belépek. Elindulok a megszokott úton, de most nem szaladok, csak tétován, félénken, lassan haladok. Végighúzom kezemet a sziklafalakon, mint gyermekkoromban, ekkor szerető megnyugtató hangot hallok –„Gyere, gyere, te már itthon vagy!" És most már bátrabban lépkedve bejárom a barlangot. Furcsa homályban fehér csuhában elsuhanó alakok előttem. Érzem azt a megnyugvást, melyet gyermekkoromban, mikor itt a *Sziklában* aludtam. Elindulok, most már biztos léptekkel. Érzem, hogy egy szerető erős kéz vezet, és boldogan bejárom régi „játszóteremet". Megtorpanok a *Szikla* mélyén. Előttem egy betonfal zárja el utamat, tétován megállok, nem tudom, mit tegyek, de ekkor szétnyílik a fal, és mögötte fényesen szikrázó napsütés csalogat, belépek, mert egy szerető szelíd hang hívogat. – Felébredek, kábán kinyitom szemem, valami határtalan öröm kavarog lelkemben. Ezután felgyorsul, felpereg életem, már nincs bánat, csak öröm és szeretet, hisz hazavezettél a fehér barátokhoz Istenem, most már bajom nem eshet.

Zökken alattunk a motor, én is visszazökkenek a jelenbe. Távolodunk, egyre kisebb lesz a *Szikla*, majd felzúg alattunk a gép, és ahogy nekiindulunk, átszáguld szívemen a rémület –„Ismét elszakadok tőled, Istenem?" Ekkor ismét megszólít a kedves hang és halkan suttogja: „Dehogy, dehogy, soha többé." Felnézek bukóm alól az égre, szemem előtt megjelenik a kereszt, melyen az Úr Jézus szenvedett. Ismét az égre nézek, egy szerető kezet érzek vállamon, és átcikázik rajtam egy gondolat, hogy igen, én a *keresztséget* akarom! Eszembe jutnak a szavak, hogy a Jó Isten tudja a javamat, hogy irgalmas és szeret, hisz Ő a teremtő. *Annak, aki hisz, örök életben lesz része. Isten a szeretet, és mindenki, aki szeret, Istenben él és Isten őbenne, s ha hittel és szeretet-*

tel visel el minden fájdalmat és szenvedést, igaz örömöt talál az Úrban. Elpirulok, elszégyellem magam, mert Téged utasítottalak el, Uram. Nem voltál benne a terveimben, de én benne voltam a Tiédben! Most itt állok előtted, szememet Rád emelem, esedezve kérlek, hadd legyek a gyermeked. Ámen.

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

- 2015. december 8-án, Szeplőtelen Fogantatás ünnepén, a Ferenc pápa által meghirdetett irgalmasság szent évének kezdetén került sor László Rezső atya beöltözésére a lengyelországi Leśniów-ban. Az ünnepi szentmisében történő szertartás után Rezső atya rövid nyilatkozatban így foglalta összse az eseménnyel kapcsolatos gondolatait, érzéseit: „Érdekesnek találom, hogy a megszentelt élet évében hívott el a Jóisten erre a szolgálatra, hogy a pálos közösségbe bekapcsolódjam, a része legyek, a tagja legyek. Második érdekesség, hogy az isteni irgalmasság vasárnapján öltöztem most be, miközben Fausztina nővérnek az üzenetét nagyon szeretem és az irgalmasság rózsafüzérnek a végzését is, amelyet többnyire a bűnösök megtéréséért és főként nemzetünkért, népünkért szoktam felajánlani. Olvasva az ószövetségi választott népnek a történetét, hogy ha nem a Jóistennel vagyunk, akkor nem csoda, hogy az van, amit látunk a nemzetek és a népek között. Úgyhogy ezt az évet s az életemet is erre szeretném rátenni. Mintegy mottóként mondanám, hogy még egy lelket megmenteni Jézusnak. Hogy amit csak lehet, tegyünk meg a népünkért, nemzetünkért, válasszuk az Istent, s akkor győzelemre juthatunk együtt. Pálosokként is meg magyarokként is."
- Csóka János tartományfőnök atya január 1-vel Balla Barnabás atyát a budapesti kolostorból Pécsre, Hesz Attila atyát pedig Márianosztráról a budapesti kolostorba helyezte.
- 2016. március 14. és 16. között a pálos rend közösségépítő találkozót tartott a pécsi kolostorban.

Az irgalmasság éve logója

Szerzetesi fogadalmak megújítása

A pálos rend névadójának, Remete Szent Pálnak ünnepéhez kapcsolódóan a pálos szerzetesek megújították szerzetesi fogadalmukat. Az ünnep vigíliáján, január 14-én a budapesti Sziklatemplomban a 17 órás szentmisét a Sarutlan Karmelita Rendtartomány budapesti rendháza házfőnöke, Vörös András karmelita atya, másnap a pécsi Pálos (Szent Imre) templomban a 18 órás szentmisét a rendtartomány keszt-

Fogadalomújítás, Pécs, 2016.
(fotó: dr. Hegedüs György)

helyi rendházból Péceli Bence Imre karmelita atya mutatta be, amelyen a Pécsi Egyházmegyét Szép Attila püspöki irodaigazgató atya, az irgalmasrendet pedig Morvay Imre Pio atya képviselte. Imre atya a szentmise olvasmányai nyomán kiemelte a karmelita és a pálos rend közös vonásait, a lelki rokonság jeleit, hiszen mindkettő remeterend. Többek között utalt Illés prófétára, akit a szemlélődő szerzetesrendek mintegy ősatyjuknak tekintenek. Az alábbiakban idézünk néhány gondolatot az elhangzott szentbeszédből: az, hogy Illés próféta elrejtőzött és csak abból táplálkozott, amit Isten adott neki, megjeleníti a lelkületet, amelyhez Remete Szent Pál, majd később Boldog Özséb is kapcsolódott. A másik közös vonás az apostoli lelkület, a misszió vágya: másokhoz elvinni az igazságot. Remete Szent Pál magával az elvonulásával csodálatos apostoli munkát fejtett ki. Elrejtőzése minden keresztény embernek is példa – aki meg van keresztelve, egyre inkább az Istenben elrejtőzve, vagyis szüntelenül Isten akaratát keresve kell, hogy éljen. Ahogyan Szent Pál apostol mondja a szentleckében: „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem".

•

Szent kapu Pálosszentkúton

2016. január 17-én a 10.30-kor kezdődő ünnepi szentmise keretében Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek megnyitotta az irgalmasság szent kapuját Pálosszentkúton. Ezzel az eseménnyel kapcsolódtunk mi is a szentatya szándékához, s ez a kapunyitás az irgalmasság rendkívüli évének a kezdő gesztusa. A pápa így fogalmazott: „A szent kapu megnyitása egyszerű, de jelképekben annál erősebb gesztus, segít felfedezni az Úr irgalmasságának mélységét." – Az irgalmasság évében teljes búcsú nyerhető el a szent kapun való áthaladással és imádság elvégzésével a szentatya szándékára.

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Boldog Özséb ünnepe Márianosztrán

Esztergomi Boldog Özséb ünnepéhez kapcsolódóan 2016. január 20-án, szerdán 10.30 órakor ünnepi szentmisét mutatott be a márianosztrai bazilikában Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök. A szentmisén a pálos atyák és testvérek mellett részt vettek a pálos konfráterek, akik megújították konfráteri ígéretüket. Szentbeszédében püspök atya hangsúlyozta, hogy az irgalmasság évében Isten arra hív minket, hogy nyissuk meg a szívünket a környeze-

Megnyílik a szent kapu Márianosztrán
(fotó: Varga László)

tünkben élő, szükséget szenvedő testvéreink előtt. – A szentmise elején az irgalmasság szent évéhez kapcsolódóan megnyitották a márianosztrai bazilika szent kapuját is.

•

Ünnep Hargitafürdőn

Hargitafürdőn a Szent István templomban Első Remete Szent Pál és Boldog Özséb atyáinkat ünnepeltük, és a két évvel ezelőtti kolostoralapításra emlékeztünk 2016. január 24-én vasárnap a fél 10-kor kezdődő szentmise keretében. A szentmisét bemutatta és szentbeszédet mondott főtisztelendő Msgr. Dr. Darvas Kozma József pápai káplán, esperes plébános, pálos konfráter.

•

Lezárult a megszentelt élet éve

2016. február 2-án, Urunk bemutatásának ünnepén, a megszentelt élet napján zártuk le a szerzetesek évét a pécsi Pálos templomban. A 18 órakor kezdődő ünnepi szentmise bevezetője a gyertyaszentelés szertartására volt a pálos templom bejáratának árkádja alatt, majd Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök bemutatta a megszentelt élet évét lezáró szentmisét, a Pécsi Egyházmegye, a Magyar Pálos Rend és az egyházmegyében jelenlévő szerzetesrendek képviselőivel. A liturgikus szolgálatban részt vettek a Pálos templom ministránsai. A zenei szolgálatot a Schola Sancti Pauli végezte, dr. Fodor Gabriella vezetésével. – Az ünnep keretében délután 16 órakor filmvetítés volt az egyházmegyei szerzetesrendek életéről, majd kerekasztal-beszélgetés következett a Pécsi Egyházmegye szerzetesrendjeinek képviselőivel. A beszélgetésen a pálos rendet képviselő Csóka János tartományfőnök atya elmondta: egy életre szóló döntés teljessé teszi az emberi életet. „Magamból indulok ki: Isten erre hívott, és az ő ötlete mindig a legjobb és a legboldogítóbb. Igazából akkor él az ember, amikor végérvényesen és visszavonhatatlanul odateszi magát. Utak vannak előttünk: ha nem lépek rá egyik útra sem, akkor egyiket sem fogom végigjárni. Csak egyre tudok rálépni, azon viszont végig kell menni."
A beszélgetést szentségimádás követte, Botfai Levente, pécsi házfőnök atya vezetésével.

•

A Pálos Baráti Kör programsorozata

A Pálos Baráti Kör idei programjai a Ferenc pápa által meghirdetett rendkívüli szentévhez, az irgalmasság évéhez kapcsolódnak: különböző aspektusokból járjuk körül az irgalmasság jelentését, lehetőséget adva így mindenkinek e szentév mélyebb lelki megélésére. A programsorozatot február 5-én nyitottuk meg a pécsi Pálos templomban. A 18 órakor kezdődő szentmisét dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök mutatta be, aki a szentmise keretében megáldotta a templomban elhelyezett Irgalmas Jézus-képet, majd a szentmise után megtartotta a sorozat nyitóelőadását: Mi a célja Ferenc pápának az irgalmasság évével? címmel. A szentmisét, halálának második évfordulójára emlékezve, dr. Aczél László Zsongor pálos atyáért mutatta be a püspök úr.

P. Botfai Levente OSPPE és dr. Urdvardy György pécsi püspök (fotó: Loósz Róbert)

A szentmisén dr. Udvardy György megyéspüspök elmondta: „Van néhány rendkívüli szentév. Ilyen a mostani is: a pápa egy fontos gondolatot szeretne ajándékként adni az egész egyház számára. Lényegi, különösen aktuális témát ragad meg: az irgalmasságot. Rászorulunk Isten irgalmára, sőt, rászorulunk egymás irgalmára is ahhoz, hogy élni tudjunk." – A Sziklatemplomban február 28-án nyílt meg a programsorozat. A 17 órai szentmisét Dr. Székely János esztergom-budapesti segédpüspök mutatta be, majd a szentmise után „Mi a célja Ferenc pápának az irgalmasság évével?" címmel tartott előadást.

•

A generális atya vizitációja Magyarországon

2016. február 28-án Magyarországra érkezett Arnold Chrapkowski rendfőnök atya Marian Waligóra jasna górai (częstochowai) házfőnök atya kíséretében, hogy a szabályzatunk által előírt kánoni vizitációt, vagyis hivatalos látogatását elvégezze. A magyar tartomány imádsággal és a szabályzat erre vonatkozó részeinek az ismételt átolvasásával készült az eseményre. Generális atya nem először jár Magyarországon, a magyarul jól beszélő Marian atya pedig sokszor megfordult már hazánkban. A hivatalos látogatás alkalmával a legfőbb elöljáró elbeszélgetett minden egyes rendtaggal, tájékozódott a szerzetesek élete, a lelkipásztori szolgálat és az anyagi javak megfelelő kezelése tekintetében. A magyar tartomány öt házában két-három napot töltöttek vendégeink, majd március 9-én visszatértek Lengyelországba.

A vizitációról hivatalos jegyzőkönyv készült, amelyet minden rendház, illetve a Tartományfőnöki Hivatal is megkapott. A generális atya nagyobbrészt meg volt elégedve a tartomány életével.

•

Keresztúti elmélkedés a Duna TV-ben

Isten kezében – Keresztút Botond testvérrel címmel 2016. március 16-án adta le a Duna TV nem sokkal korábban Hargitafürdőn forgatott filmjét, melyben P. Bátor Botond pálos szerzetes keresztúti elmélkedései egy híres kortárs szimbolista lengyel festő, az „éleslátó szatirikus", Jerzy Duda Gracz a keresztutat megjelenítő festménysorozatához kapcsolódnak. A nagy méretű képek Częstochowában, Jasna Gorán (a Fényes Hegyen), a pálos rend központjában láthatók. A film megtekinthető az interneten is a mediaklikk.hu oldalon.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Önkéntesek munkája Gálosfán

A budapesti Sziklatemplom közössége szervezésében a tavalyi jó hangulatú és eredményes alkalmak után 2016. április 9-én, szombaton egynapos közösségi munkán vett részt a budapesti hívek busznyi csapata Gálosfán, a Páloskertben. A kora reggeli indulás és az esti megérkezés között eltelt időben az imádság

és a munka egyaránt fontos szerepet játszott. A nap lelki vezetője Fr. Fülöp István Vilmos pálos volt. A buszban elmondott közös imák mellett imaliturgián vettek részt a hívek és vendéglátóik a Gálosfára való megérkezést követően, a falu templomában Vilmos testvér vezetésével. A tízórai után a bontott téglák rakodása és a terület egy jelentős részének megtisztítása következett, majd a házigazdák jóvoltából bőséges estebédben is részesültek a szorgoskodók.

•

Aranymiséjét ünnepelte P. Tölgyes Kálmán OSPPE

Hat paptársával együtt hálaadó misével ünnepelte pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját Tölgyes Kálmán pálos atya a szegedi dómban április 11-én. Az ünnepi szentmisén rendtársai, Botfai Levente, Temesvári Benedek és Puskás Antal atyák képviselték a pálos rendet. A hálaadó szentmisén a hat lelkipásztor ötven évvel ezelőtti pappá szentelésén elhangzott, Ijjas József apostoli kormányzó püspök által elmondott szentbeszédet hallgatták meg. – Tölgyes Kálmán atya Csíksomlyón született 1942-ben. Kisgyermekkorában a család átköltözött Hajósra, gyermekkora további részét ott töltötte. Szemináriumi éveit a szegedi teológián végezte. Felszentelése után egyházmegyés papként működött Csengelén, majd Pálmonostorán. Több rendtársához hasonlóan ő is sokáig ún. klandesztin pálosként, titokban élte szerzetesi életét. Az 1990-es évek elején Pálosszentkúton kezdte meg „nyilvános" pálos életet, ahol azóta is szolgál, jelenleg nyugalmazott segédlelkészként.

•

Pálos kiállítás 3D-ben

Elkészült, s az interneten elérhető a Magyar Pálos Rend és az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) 2014 októbere és 2015 februárja között Pécsett megrendezett *Pálosaink, a fehér barátok* című közös pécsi kiállítását szinte teljes egészében felidéző virtuális tárlat. A 3D-s alkalmazás nemcsak a térélményt s a látványt idézi fel, hanem navigációja segítségével végigolvasható az egykor a falakon lévő szöveg, kinagyítható vagy közelebbről is megnézhető a falakon és tárlókban lévő tárgyak túlnyomó többsége, végignézhetők az egykori kiállítás falain lévő kis dobozokban lévő elvihető kártyák, és meghallgatható a kiállítás hanganyaga is. A virtuális tárlat elérhető az OSZK (http://*paloskiallitas.oszk.hu*) és a pálos rend honlapjáról is (http://*www.palosrend.hu/kincstar/palos-kiallitas-3d*).

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert-Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskert*ben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

•

PÁLOS PROGRAMOK

2016. május – 2016. szeptember

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***májusban*** – minden nap a 17 órai szentmise után Lorettói litánia a Szűzanya tiszteletére
- ***minden csütörtökön*** – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***május 18.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 17 óra: szentmise; majd Dr. Papp Miklós budapest-pesterzsébeti görög-katolikus parókus előadása „Irgalmasság a házasságban" címmel.
- ***szeptember 14.*** – a Pálos Baráti Kör találkozója: 17 óra: szentmise, melyet Morvay Imre Pio irgalmasrendi atya, a pécsi Irgalmas Rendház házfőnöke mutat be, majd előadást tart „Irgalmasok az irgalmasság évében" címmel.

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpont** nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***májusban*** a szentmisék után Lorettói litánia a Szűzanya tiszteletére
- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***minden hónap első csütörtökjén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***július 2.*** – Sarlós Boldogasszony, ünnepi szentmise a Mária-kútnál
- ***július 2–3.*** – Az Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe ünnepe, főbúcsú
- ***augusztus 14.*** – Nagyboldogasszony búcsúja, a bazilika templomszentelési ünnepe
- ***augusztus 15.***– Szűz Mária mennybevétele, Nagyboldogasszony főünnepe
- ***szeptember 18.*** – A Fájdalmas Szűzanya, a kálváriai kápolna búcsúja

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom
palosszentkut.wix.com/palosszentkut

- ***májusban*** vasárnap és ünnepnapokon a 10.30-as mise után Lorettói litánia a Szűzanya tiszteletére.
- ***minden hónap első péntekén*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***június 4. és szeptember 10.*** – nők gyalogos zarándoklata
- ***június 10–12.*** – Házasok lelkigyakorlata Bíró László püspök atya vezetésével
- ***július 9.*** – Keresztény Motoros Zarándoklat
- ***szeptember 3–4.*** – Kisboldogasszony búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat,

csoportokat. A további részletekről a *www.palosrend.hu/palosszentkut* oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt 17.20-kor rózsafüzér, *májusban* Lorettói litánia a Szűzanya tiszteletére
- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtökje* – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért
- *május 20.* – a Pálos Baráti Kör találkozója: 18 óra: szentmise, majd Dr. Papp Miklós budapest-pesterzsébeti görögkatolikus parókus előadása „Irgalmasság a házasságban" címmel.
- *szeptember 16.* – a Pálos Baráti Kör találkozója: 18 óra: szentmise, majd Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár előadása „Irgalmasság a közéletben" címmel.

PÉCS
Lyceum-templom

- *májusban* a szentmise előtt Lorettói litánia a Szűzanya tiszteletére
- *Templombúcsú:* Urunk Színeváltozása (augusztus 6.) főünnepéhez kapcsolódóan augusztus 7., 10.45

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- minden szentmise előtt rózsafüzér
- *augusztus 21.* – 9.30 ünnepi szentmise Szent István király tiszteletére; templombúcsú. A szentmisét bemutatja és szentbeszédet mond Tamás József püspök
- *szeptember 17.* – 14 óra: ünnepi szentmise a Szent Kereszt tiszteletére, az adótorony melletti keresztnél.

SALFÖLD

- *július 23.* – 18 óra: Szent Mária Magdolna búcsú, ünnepi szentmise; megközelíthető: Salföld községen keresztül.

PÉCS, JAKAB-HEGY

- *július 24.* – 12.30: Jakab-hegyi búcsú, ünnepi szentmise; megközelíthető: gyalogosan a 24-es busz szentkúti végállomásától.

BUDAPEST, BUDASZENTLŐRINC

- *augusztus 7.* – 16 óra: Szent Lőrinc tiszteletére ünnepi szentmise; megközelíthető: a 22-es busszal a Szépjuhászné megállóig.

KESZTÖLC, KLASTROMPUSZTA

- *szeptember 11.* (vasárnap) a Szent Kereszt tiszteletére ünnepi szentmise; megközelíthető: Kesztölc községen keresztül.

Mária-felirat a częstochowai pálos kolostor falán (fotó: Török Máté)

Forrás: Internet

A pálos templomok miserendje

2016. május – szeptember

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

• vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
• minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

•

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
http://www.marianosztrakegyhely.hu

• vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
• ünnepnapokon: 10.30
• hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél órával rózsafüzér)
• csütörtökönként – szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

• vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
• minden hónap első pénteken virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT
Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

• vasárnap: 8.30
• hétfő: 14:30 óra hittanosok miséje
• szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretetláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

• vasárnap: 8 óra, 9.30, 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma
• hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.20 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS
Lyceum-templom

• vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
• hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

•

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

• vasárnap: 9.30 óra
• hétköznap: 18 óra

„Nézz egy virágokkal befestett mezőre,
Melly illatját bízván estvéli szellőre,
Elődbe röpíti, s kér, hogy nézz reája –
Mely kies térsége, s mely szép bokrétája!
Valld meg, nem látod-e minden virágjában
Azt, ki százezerszer szebb magosságában?"

P. Ányos Pál pálos szerzetes (1756–1784):
Az isteni gondviselés, részlet (1780)

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Bátor Botond OSPPE,
Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária,
és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Kovács Adrienn*

ISSN: 2062–1094

2017. karácsony • *19. évfolyam 3. szám*

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Amire valójában vágyunk…

rendünk múltjából

- *Feltáruló pálos múlt Somogyországban*
- *Egy blog margójára*

pálos lelkiség

- *A megfogant élet lelki adoptálásáról*
- *Isten, a szülő és a gyermek*
- *Krisztus szent sebei*

pálosokról, pálosoktól

- *Pálos70*
- *Virág Benedek sírkövének megáldása*

rendi krónika

pálos programok

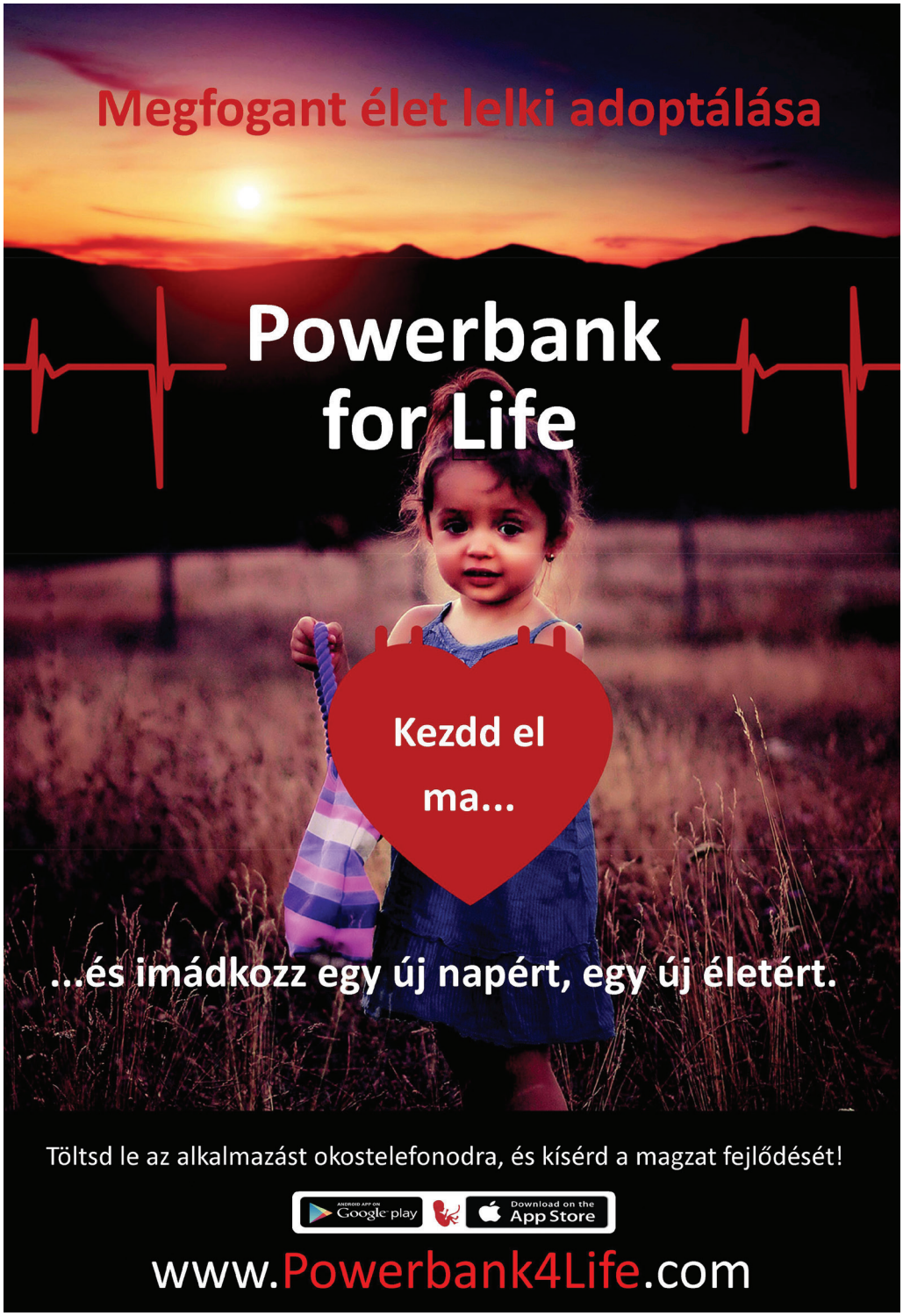
Megfogant élet lelki adoptálása
Powerbank
for Life
Kezdd el
ma...
...és imádkozz egy új napért, egy új életért.
Töltsd le az alkalmazást okostelefonodra, és kísérd a magzat fejlődését!
ANDROID APP ON Google play
Download on the App Store
www.Powerbank4Life.com

BEKÖSZÖNŐ

Amire valójában vágyunk…

P. Csóka János OSPPE

Ha valaki megkérdezné tőlünk, mire vágyunk, mit szeretnénk, akkor nagyon sokféle választ adnánk. Ha mélyebben magunkba nézünk, lehet, hogy már nem is nagyon térnek el a válaszaink, ha pedig vesszük a bátorságot és lenézünk bensőnk legmélyére, akkor mindannyian ugyanazt a választ adjuk: *„Hogy szeretve legyek! Hogy elfogadjanak. Hogy örüljenek nekem és jónak tartsanak. Hogy kedvesnek és szeretetre méltónak lássanak…”*
Mindannyiunk legmélyebb vágya, hogy igazán szeretve legyünk – feltétel nélkül.
Reménytelen vágyódásnak tartod? Nem az! Sőt, ennek teljesüléséért nem is kell semmit se tenned. Mindössze csak fel kell fedezned, hogy ez már VAN, ez már valóság; így vagy szeretve!
Hogy hogy?! Nem ezt tapasztalom! – mondod. Lehet, hogy nem ezt tapasztalod. De ezek szerint nem találkoztál még azzal, aki téged valóban így szeret, aki maga a Szeretet. Úgy látszik, igazán még nem találkoztál Istennel. Amikor ugyanis édesanyád méhében lenni kezdtél, Ő már ott várt téged. Ujjongással fogadott és teljes szeretettel vett körül. Kedves és szeretetre méltó vagy! Létezésednek nincs olyan pillanata, amikor még nem ebben a Szeretetben voltál. *Minden oldalról körülfogtál és kezedet* – áldón – *rajtam nyugtatod.* – olvassuk a 139. zsoltárban. Így vesz körül jelenlétével kezdettől Isten. De nemcsak léted kezdetén szeretett így, hanem azóta is, mindmáig. Ebben nincs változás, mert Istenben nincs változás. (Ha nem telne öröme benned, meg sem teremtett volna. Hiszen ő mindenható, s nem teremt olyat, amit utána megbán.)

< A Lelki adoptálás mozgalmának plakátja
Kapcsolódó cikkünk a 7. oldalon olvasható

Nem azért szeret, mert Isten létére neki szeretni kötelező; nem „kötelességből” teszi. Örül, sőt, ujjong miattad! Nehéz ezt így elképzelned? Azt gondolod: *de hát a bűneim…?! Nem haragszik azokért? Nem bántottam meg vele folyton folyvást Őt?* A bűneinkkel fájdalmat okozunk neki, de pont azért, mert szeret, és szeretne veled egységben élni, és szeretné a boldogságodat; de akkor elkövetsz egy bűnt és ezzel elfordulsz tőle. A *hiányod* fáj neki és nem *te* fájsz neki. A bűneink viszont nem tudnak akkorák lenni, hogy felülírják Isten szeretetét.
Karácsony azt jelenti: Isten emberré lesz; eljön, megkeres, velünk akar lenni. Az ünnepre készülve szánj időt arra, hogy átgondold és bensődben elfogadd, hogy részéről már szeretve VAGY. Találkozz Vele!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Feltáruló pálos múlt Somogyországban

Pető Zsuzsa Eszter

A szerző a Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Osztályának munkatársa. Legfőbb kutatási területe a középkor és kora újkor régészete, az egyházi régészet, a tájrégészet és a településkutatás. 2013-tól vesz részt a pálos kolostorok felmérésében.

A Balaton és a Dráva között elterülő varázslatos dombvidék ideális helyszín volt a középkorban a pálos barátok megtelepedésére, egyúttal hidat alkotott a jól ismert bakonyi és Pécs környéki közösségek közt. Kiemelkedően magas számú pálos kolostor létezett a mai Somogy megye területén: Szakácsi, Szentpéter, Wetahida, Told, Baté, Mindszent, Szerdahely és Szentpál. Mindezekről lássunk egy időrend alapján haladó áttekintést!

A legelső lajstrom, amely a hazai pálos kolostorokat említi, az 1263-ban Pál, veszprémi püspök által jegyzett oklevélből ismert. Ebben már említik a mai Nagyszakácsi északkeleti határában egykoron álló Szent Domonkos kolostort, amelyet a királyi szakácsok, később szakácsi nemesek alapítottak. Terepbejáráson sikerült igazolni a helyét, ahol középkori téglák és 14-15. századi kerámia került elő. A kolostor kiterjedését, alaprajzát egyelőre nem sikerült felrajzolni, de okleveles forrásait már három évtizede összegyűjtötték a kutatók. Időrendben a második, de még 1317 előtt alapított az ún. vetahidai Szent Miklós kolostor, amely Öreglak és Buzsák között, valahol a Baráti-hegyen állt. Topográfiai azonosítása még ma is kérdéses; pontos elhelyezkedését alapos történeti forráselemzés és újabb régészeti kutatások tisztázhatják a jövőben. Reményteli azonban, hogy a Somogy megyei pálos kolostorok régészeti kutatása az elmúlt években fokozatos lendületet vett. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem programjának és Dr. Végh András tanszékvezető régésznek köszönhetően Mindszent kolostora erre az első és legkitűnőbb példa. A kolostor a mai Balatonszemes határában áll, s régészetileg kivételesen jól kutatott lelőhelynek számít. A korábbi lapszámokból is kiderül, hogy ma is aktív feltárások újabbnál újabb szenzációs leletekkel gazdagítják ismereteinket az egykoron élt alapítókról és pálos barátokról. Többek közt egy feltehetően szerzetest ábrázoló szobor fejrésze, illetve a szentély alapozásnál megtalált alapkő, mind egyedülálló felfedezésnek számítanak, de az ásatások a kolostor több periódusú templomáról is sok információt fedtek fel.

Somogydöröcske határában Szent Pál tiszteletére alakult pálos közösség és kolostor – István fráter vezetésével 1333-ban. A kolostor romjainak azonosítása 1986-ban történt meg, közelében halastó és gát maradványai láthatóak. Az első és eddig egyetlen felmérés egyhajós templomot igazolt sokszögzáródású szentélylyel, amelynek hossza 19,5 m, szélessége pedig 7,5 m. Szerdahely kolostorát, melyet Szent László tiszteletére 1335-ben Ders fia Miklós mester alapított, a mai Kistótváros környékén találjuk. A romok azonosítását Tímár Péter végezte el, egykori helyét a kistótvárosi bekötőút északkeleti oldalán ma is régészeti leletek jelzik. Ahogyan több társa, egyelőre ez a pálos kolostor is további régészeti kutatásokra vár.

Ezzel szemben – a szemesi kolostor mellé felsorakozva – a Pogányszentpéter határában álló kolostor első ásatása már 1967-ben megtörtént Müller Róbert régész vezetésével. Feltehetően az egykori kerengőépület egy szakasza, illetve a kolostorudvar került ekkor napvilágra. Idén, 2017-ben hosszas előkészítő munkát követően a Nemzeti Múzeum és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem együttműködésével újra elindult a régészeti kutatás, amely során két szondaárokkal a kerengő padlójának egy szakaszát, illetve az egyhajós templom vélhetően sokszögzáródású szentélyének környékét tártuk fel. A kolostor komoly károkat szenvedett a török kori harcok és erőteljes erődítési munkák során, amikor is főleg nyersanyag-lelőhelyként szolgált. Ennek ellenére két nagy gótikus faragott nyílászkeretet találtunk, mellette pedig jelentős kerámiaanyagot. Ezt a kolostort 1342 és 1382 között alapította a Kanizsai család Szent Péter tiszteletére. Környéke természeti javakban gazdag volt, még ma is halastavakkal tarkított. Terveink között szerepel, hogy a jövőben a teljességre törekvő régészeti feltárások mellett tájrégészeti felmérést is végzünk.

Valamikor 1367 és 1383 között Zámbó Miklós földet adományozott a Kisbatében, más néven Gercsenben lakó, Szent László és Szent Zsigmond királyokról elnevezett remetéknek, de feltehetően nem sikerült a közösséget tartósan helyben támogatni. Az adományról szóló forráson kívül többé nem említik az itt lakókat, s az adományról szóló oklevél is már máshol, a toldi kolostorban őriztetett a középkor során.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Pető Zsuzsa Eszter régész és P. Csóka János tartományfőnök (fotó: Genius Photo)

Ugyanakkor középkori romokat sejthetünk a mai Batétól északkeletre, a Gecseny-dűlőben. A Karád mellett található Nagytoldipuszta pálos közössége 1384-ben Zámbó Miklós adománya révén jött létre Boldogasszony tiszteletére. Minden bizonnyal az egy évvel korábbi kisbatéi/gercsei sikertelen alapítás után érkezhetett ide a pálos remeteközösség, akiknek emléke az újkorban is ismert volt; Told kolostorának romjait és a templom ép tornyát még 1812-ben térkép jelölte, amely helyszín megegyezhet a ma magántulajdonban lévő, egykori gazdatiszti épülettel. Jelentős kolostor volt a középkorban, hiszen a régióban lévő többi pálos közösség központjaként funkcionált hosszú ideig.

A török korban valamennyi somogyi pálos kolostorban megszűnt az élet. Azóta, ahogy láthattuk, a megye pálos kolostorainak néha még az egykori helye is a feledés homályába veszett. Reméljük, hogy a most fellendülő kutatások által újra a magyar történelmi emlékezet részévé emelhető vissza mindaz, amely a múltból még kikutatható, menthető. Meg kell említenünk, hogy néhány kutató áldozatos munkája nélkül ma ennyit se tudnánk ezekről a lelőhelyekről: a pálos kolostorok kutatásának alapját még ma is Guzsik Tamás (1947–2002) párját ritkító munkái, észrevételei (összefoglalóan ld.: Guzsik Tamás: *A pálos rend építészete a középkori Magyarországon.* Budapest, 2003.) jelentik, de aki Somogy megye középkori egyházi adataiban kíván elmerülni, ha keresne se találna Aradi Csilla könyvénél (M. Aradi Csilla: *Somogy megye Árpád-kori és középkori egyházszervezetének rekonstrukciója.* Kaposvár, 2016.) alkalmasabb írást. A fenti rövid összefoglaló pedig csupán ízelítő abból a kivételesen gazdag múltból, amelyet a régió pálos emlékei megőriztek számunkra.

Egy blog margójára

Galuska Tünde írása nyomán

2017 nyarán indult útjának A pálos rend építészeti emlékei című blog, amely hetente több, különböző témájú cikkben tudósít a pálosok jelenéről és múltjáról, építészeti és művészeti alkotásairól. A blog főszerkesztője Galuska Tünde, akinek írása nyomán röviden bemutatjuk az új kezdeményezést.

A Magyar Pálos Rend több száz éves történetének fontos emlékei a rend építészettörténeti emlékei. A témában útjára indított blog (*palosepiteszet.blog.hu*) célja, hogy hiteles információkat tárjon az olvasóközönség, az érdeklődők elé, hogy a pálosok építészetének különlegességeit és sajátosságait, valamint a rendi élet meghatározó, érdekes eseményeit megismertesse a nagyközönséggel, mindenkivel, akit érdekel a pálosok középkori, illetve újkori építészete, életmódja, munkássága, művészete, és szívesen olvasna erről a témáról egy helyen. Az időről-időre gyarapodó internetes szolgáltatás szeretné bemutatni Magyarország összes, pálosok által emelt vagy egy időszakban általuk használt templomának, kolostorának történetét. A régészeti feltárások és kutatások eredményeinek közlése is fontos szerepet kap a blogban, hiszen ezek alapvető információkat tesznek hozzá a rendtörténet és a magyar történelem mind jobb és pontosabb megismeréséhez.

A pálos rend 13. századi megszervezése után sorra épültek a kisebb remetekolostorok Magyarországon és külföldön is. A 14 és a 15. század a megerősödés és virágzás kora volt a pálos rend történetében. Gyöngyösi Gergely pálos szerzetes, a rend történetírója a mohácsi vészig terjedő időszakban kb. 100 kolostort említ. A török kiűzése után ezekből már csak 12 kolostor működött. Jelenleg csupán néhány templom áll középkori alapokon, a hajdani pálos kolostorok romokban állnak, vagy épp a földdel váltak egyenlővé.

A pálos rend építészetének jelentős kutatója volt Guzsik Tamás (1947–2002), aki egész éle-

Budaszentlőrinc
(fotó: Civertan)

tét a tanításnak és kutatásnak szentelte, s aki 1979-től tizenöt publikációt adott ki a pálosokkal kapcsolatban. Az ő nevéhez fűződik egy átfogó munka, *A pálos rend építészete a középkori Magyarországon* című kötet megjelentetése. Valószínű, hogy élete utolsó hónapjaiban állította össze a kötetet, amely több évtizedes kutatómunka eredményeként jött létre. Guzsik műve a fennmaradt középkori oklevelek, valamint Gyöngyösi Gergely, pálos szerzetes 1520 körül született rendtörténeti írása és a 19. századi kutatók, így Ádám Iván és Rómer Flóris munkásságának felhasználásával készült. A blog elindításával rá is emlkézünk.
Magyarország pálos építészeti emlékei három tájegységre bontva találhatók meg a blogon, de helyet kapott a külföldi kolostorok bemutatása is, amelyek a menüből érhetők el. Budapest és környéke látnivalói közül a barokk belvárosi Egyetemi templom, a ma is a pálosok kezelésében lévő Sziklatemplom és a márianosztrai Bazilika is szerepel az írások között, de nagyszerű túra lehet a klastrompusztai vagy budaszentlőrinci rom meglátogatása is. Az észak-magyarországi pálos emlékek közül kiemelkedik Gönc és Martonyi templom- és kolostorromja, ahogy a Dunántúlon Salföld, Nagyvázsony vagy a tálodi pálos rom. A felsorolások és bejegyzések olyan pálos templomokra is kiterjednek, amelyek ma már nem láthatóak, mert elpusztultak, csupán az oklevelek, a régi iratok tanúskodnak létezésükről.

PÁLOS LELKISÉG

A megfogant élet lelki adoptálásáról

P. Puskás Antal OSPPE

A megfogant élet lelki adoptálása imádságos elköteleződés egy, az édesanyja méhében abortusz általi halállal fenyegetett gyermek védelmében. A lelki adoptálás művébe való bekapcsolódás egy – egyedül csak Isten által ismert – gyermek lelki szüleivé tesz minket.
Hogyan történik ennek vállalása?
Magánúton vagy nyilvánosan – templomban, közösségben vagy zarándoklaton. A vállalás kapcsán el kell mondani a lelki adoptálás ígéretének szövegét. Attól a naptól kezdve, amit megjegyzünk – 9 hónapon (azaz 40 héten keresztül) naponta imádkozunk egy tized rózsafüzért (miatyánk és 10 üdvözlégy), valamint külön imát a gyermekért és szüleiért. Az imádságunkhoz még saját felajánlásokat is kapcsolhatunk.
Mikor kezdjük el az imádságot?
Minden nap fogan valahol egy gyermek, ezért minden nap alkalmas rá, hogy egyénileg elkezdjük az imádságot, és így lelki védelmünk alá vegyük az új életet. Ajánlott elkezdeni a lelki adoptálást ünnepélyes módon. Magyarországon általában Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén van erre alkalom. Az ünnepélyes alkalmakról itt lehet tájékozódni: www.lelkiadoptalas.hu
Ki vállalhatja a lelki adoptálást?
Mindenki. Világi és megszentelt életet élők, férfiak, nők, bármely életkorban. A gyerekek szüleik felügyeletével vállalhatják.

Ennek az imádságnak valóban nagy ereje van. A lelki adoptálás lényegében a megfogant életnek – Isten ajándékának – a védelme. Azok számára, akiknek nem lehet saját gyermekük, ez a szülőség ajándékának egyfajta megélése is lehet. a folyamat egyben az engesztelés, az elégtétel lehetőségét is magában hordozza azoknak nők számára, akik abortusz által megölték saját gyermeküket. Ezeknek a nőknek a szívében is ott van a megtisztulás és az elégtétel vágya, hiszen arra lettek teremtve, hogy szeressenek és életet adjanak. A lelki adoptálás bőséges gyümölcsöt érlel a fiatalok körében is, akik az imának köszönhetően sokkal érettebben készülnek a házasság szentségére. Amikor valaki végigkíséri imában a várandósság kilenc hónapját, ráébred a nő méltóságára. Világos-

sá és egyértelművé válik a termékenység és az életadás ajándéka, amely minden egészséges emberben ott van. A lelki adoptálás kilenc hónapja érzékennyé tesz arra, hogy a férfi mindig potenciális apa, a nő pedig potenciális anya, amikor megéli a szexualitást. Ilyen értelemben tehát a fiataloknak alkalmas eszköz a vállalás arra, hogy tudatosan éljék meg a tisztaságot is.

A **Powerbank for Life** mobilalkalmazás.
Az androidos és iphone telefonokra letölthető alkalmazás segítségével követni tudjuk a magzat fejlődését a fogantatástól kezdve a születésig. Minden nap egy-egy elmélkedés segít ráhangolódni a vállalt rózsafüzértizedre, és hetente új, a lelki adoptálással kapcsolatos tanúságtételt olvashat el az alkalmazás használója. A *posta@lelkiadoptalas.hu* címre saját tanúságtétel is beküldhető.

Segítsen és áldjon meg az Úr mindenkit, aki imával, tettekkel részt vesz a megfogant élet védelmében!

Isten, a szülő és a gyermek

P. Csóka János OSPPE

A kisgyermekek eredendően úgy vannak megalkotva, hogy mindig úgy tudják, a szüleiknek igazuk van. Minden úgy van, ahogy a szüleik gondolják, ők nem hibáznak, nem tévednek, helyes úton haladnak – s ezt a vélekedést bizonyos mértékig a többi felnőttre is kiterjesztik. Így a gyermek teljes nyitottsággal és bizalommal fordul a szüleihez. Elfogadja és befogadja, amit tőlük kap, amit rajtuk lát, vagy, amit életvitelükben tapasztal. A szülei gondolkodása és mintája szerint alakul. Hiszen az számára megfellebbezhetetlenül „szent".
Ebben eredetileg Isten áldása és szeretetterve valósul meg: ez egy tőle kapott ajándék, mely szerint ne közvetlenül a teremtő, hanem a szülők vezessék be a gyermekeket az életbe. A szülők adják át nekik az életet jelentő *feltétel nélküli szeretet – tapasztalatát.* Az isteni szándék szerint így fejlődik lelkileg is egészségesen a csecsemő, a gyermek, s erre a szeretettapasztalatra mindenkinek alapvetően szüksége van.
Isten terve tehát, hogy a szülők tanítsák meg a gyermekeknek mindazt, amire szükségük van az élethez. Ők öleljék, ők szeressék egészséges kamasszá őket; ők vezessék be az élet dolgaiba, ismereteibe, a helyes gondolkodásba, hitbe, világlátásba, életszemléletbe a felnövekedő életeket. Erre a feltétel nélküli szeretetre minden embernek szüksége van. Olyan ez, mint az oxigén a testnek: alapvető lételem, ami nélkül elképzelhetetlen az élet. A *feltétel nélküli szeretet* pedig Isten szeretete, amely mindig mindenki számára jelen van.
Létünk első pillanatától kezdve ebben a szerető jelenlétben vagyunk. Legfeljebb nem tudunk róla, nem tapasztaljuk meg, mert nincs, aki közvetítse, átadja, megéreztesse velünk. Gyönyörű Istennek ez a vonása, hogy miközben nagyon szereti minden gyermekét, alázatosan és nagy szeretettel háttérbe vonul, és a szülők szívébe oltja szeretetét, *átengedi nekik,* hogy ők adhassák az életfakasztás, a szeretés, és a gondoskodás ragyogó ajándékát a gyermekeknek. Milyen nagy dolog ez! Hisz mi mennyire ragaszkodunk ahhoz, ha valami jót adhatunk valakinek, akkor én adhassam oda, én csinálhassam, de legalábbis ott legyek, amikor átadjuk az ajándékot. Nos, Isten annyira szeret téged kedves szülő, hogy a legnagyobb örömét, a *jótevés és szeretés örömét* akarja neked átengedni, hogy te is megízlelhesd azt. S mindezt örömmel teszi! De Isten átengedi még a szülőknek a gyermekek rajongó szeretetét is, amellyel a szüleiken csüngenek. Hadd örüljenek a szülők gyermekeik szeretetének, ráérnek a kis gyermekek később is megismerni Istent, és azt is, hogy mennyire szereti őket! Nem baj, ha most még csak a szüleikért rajonganak. Most elég Istennek az, hogy örülni lát minket, embe-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Betlehem
(fotó: Török Máté)

reket, akik szülőként adjuk és gyermekként befogadjuk a jót, a szeretetet… *A Szeretetet*, amely titokban ő maga…
Az áteredő bűn és a személyes bűnök azonban Istennek ezt a tervét is rombolják. A bűn a gyermek bizalmával visszaél, és ha egy szülő pl. eldobja a gyermekét, akkor a gyermek nem azt fogja érezni, hogy *rosszak a szüleim*, hanem, hogy *én vagyok rossz*, hogy ezt tették velem. Sebzett lélekkel éli az életét… szenved. Ha ilyen embert látunk, vagy ilyenek vagyunk, sose azt mondjuk: miért engedi meg ezt az Isten? Hanem tudatosítsuk magunkban, hogy Isten a szeretet – csak az ő eredeti terve megsérült az emberi bűn, a mulasztás miatt. De Isten most is, akkor is szeret, és a terve gyönyörű: reménye van mindenki számára, továbbra is.

•

Krisztus szent sebei

Fr. Vörös Bulcsú OSPPE

– Abba, segíts nekem, kérlek! Régóta foglalkoztat már egy bizonyos gondolat, amelyen sokat töprengek elmélkedéseim közepette.
– Mondjad bátran fiacskám!
– A megfeszített Jézus testét számtalan seb borította el, ő mégis csak öt sebet tartott meg magán feltámadása után. Hiszen rajta voltak a töviskorona sebei, az ostorozás nyomai, az ütlegek, bilincsek és viszontagságok véres sebei, és a sebek, melyeket a keresztfa okozott neki, amikor felvitte a Golgotára. Miért pont azt az ötöt tartotta meg Krisztus?
– Te mit gondolsz róla?
– Én úgy gondolom, hogy többre, illetve más sebekre nem is volt szüksége. A kéz- és a lábsebek, melyeket a szögek ütöttek rajta, meg-

mutatják, hogy ő ugyanaz a Jézus feltámadása után is, mint akit valóban keresztre feszítettek. Az oldalán lévő seb pedig bizonyítja, hogy valóban meghalt. Hiszen ezt a sebet egy lándzsa ütötte rajta, amely nem csak az oldalát, de egész szívét is átszúrta. Akinek pedig a szívét átszúrják, az valóban meghal. Ha bárkinek megjelenik Jézus, vagy azt mondják: itt van, vagy amott, lehet az csak félrevezetés, a démonok, vagy a képzelet játéka, de ha megmutatja sebeit, biztos hogy maga Krisztus az. Az ember tehát ezekből a sebekből tudhatja, hogy valóban ő az, hogy valóban felfeszítették, valóban meghalt, s amint éppen tapasztalja, valóban fel is támadt.

– Jól elmélkedtél! Ezek a sebek bizonyítják, hogy Jézus a Krisztus. Erről ismerhetjük fel őt, hiszen arcát nem tudhatjuk milyen volt, sem magasságát, sem szemének vagy hajának színét. De azt tudjuk, hogy rajta vannak a keresztre feszítésének és megöletésének sebei. De ennél a bizonyosságnál még többet is jelentenek.

– Mond Abba, mi az a több, amit még elárulnak nekünk a szent sebek?

– Tudod, amikor Krisztus papjait felszentelik, szent olajokkal kenik meg a kezeiket is. Felszentelik a kezüket a szent szolgálatra. A kéz minden papságban különleges jelentőséggel bír. A pap a kezével adja az áldást, a kezével fogadja az adományokat és azzal ajánlja fel a szent áldozatot Istennek. Krisztus papjai, felszentelt kezükkel szolgáltatják ki a szentségeket. A kéz tehát fontos papi jelkép. Jézus Krisztus kézsebei azt mutatják, hogy ő a főpap, aki feláldozza magát a kereszt oltárán. Kézsebeiből kiáradó vére bizonyítja, hogy mindenét odaadja értünk. Kézsebeiből árad ki ránk az ő szent papi áldása. A kézsebek mutatják tehát, hogy Krisztus a főpap, aki áldást ad, és ő az áldozat, aki feláldozza magát a kereszt oltárán. De Jézus nemcsak főpap, hanem király is. Mindenekfelett uralkodó, az urak Ura. Tudod, hogy a nagy uralkodók mindig zsámolyon nyugtatták lábukat, s ha legyőztek egy népet, annak vezetője lefeküdt az uralkodó elé, aki rátette a lábát annak fejére. Jézus Krisztust a kereszten felemelik a föld fölé, az égbe. Mindenek a lába előtt hevernek, s az ő lábait a kereszt trónusához szegezik. Jézus lábsebei mutatják, hogy ő a királyok Királya, aki mindenekfelett Úr, és ezt a mindent vére árán szerezte meg.

– Jézus Krisztus kézsebei tehát az ő főpapságát, lábsebei pedig mindenekfelett való uralkodását fejezik ki?

– Igen. De a szívét is átszúrták! A szív pedig a test éltető középpontja. De a Szent Iratok, amikor szívről beszélnek, nem csak a test, hanem a szellem középpontját is értik alatta. Sőt, az ember legbensőbb magját, egész lényének középpontját. Tudod, hogy a teremtett valóság anyagi és szellemi részből áll?

– Igen, ezt tudom. Az anyagi valóságba tartozik, minden élettelen, akikben csak anyag van, de élet nincs, és nincs bennük semmi szellemi természetű sem. Itt vannak az állatok és növények is, akiknek bár anyagi testük van, de élnek, tehát éltető lélek is átjárja őket, a szellemi természettel azonban nem rendelkeznek. A szellemi világba pedig az angyalok és a bukott angyalok tartoznak, akiknek nincs semmilyen anyagi természetük, hanem egészen szellemiek. Egyedül az ember az, aki rendelkezik az anyagi és a szellemi természettel is, és ezt a kettőt az éltető lélek kapcsolja egybe benne. Az ember tehát nemcsak a szellemi rész, de nem is csak az anyagi rész, hanem a kettő szerves egysége, mely egység azonban megbomlik, ha az élet elszáll belőle.

– Igen, ez mind így van.

– Az embert tehát joggal mondjuk a teremtett világ közepének, mert egyesíti magában az egész teremtést. Az anyagi és a szellemi természetet is, méghozzá élőlényként!

– Igen. Van azonban a Teremtetlen Valóság is. Ő maga az Isten. A teljes valóságnak tehát nem az ember az egyesítője, mert nincs meg benne a Teremtetlen Valóság.

– Már értem! Jézus Krisztus, aki valóságo-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

san Isten és valóságosan ember, középpontja mindennek, mert mindent egyesít magában. Mindazt, ami emberi: az anyagi és a szellemi természetet, éltető lélekkel. És mivel ő Isten, a teremtetlen Valósággal egyesíti mindezt. Nem csak Istenben, hanem Istennel, minthogy ő maga Isten.

– Jézus Krisztus szívsebe tehát ezt jelenti: Ő a középpontja a teljes valóságnak.

– És azt is jelenti, hogy mindent odaadott, hiszen az ember nem adhat többet saját életénél. Pénzt lehet mindig még többet adni, egészen addig, amíg csak dolgozni bír az ember. De az ember vére véges, az ember életével mindent odaad. A szívsebe bizonyítja Jézus halálát, aki mindent odaadott a világért, értünk, holott ő a teremtője mindennek!

– Örülök, hogy a Lélek megvilágosította elmélkedésünket! Most jöjj, és végezzük el a szent liturgiát, amelynek közeleg szent órája. Dicsőítsük Őt, aki mindenekfelett Úr és főpap és mindenét odaadta értünk, hogy megváltson minket.

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Pálos70

Fr. Vörös Bulcsú OSPPE

Idén is nagyon kegyes volt hozzánk Isten! A Pálos70 zarándoklat és teljesítménytúra programunkat csodálatos, színes őszi időben tarthattuk meg. Sem eső, sem vihar, sem hideg nem akadályozott minket. Talán meg is kérdezhetnénk, hogy igazi zarándoklat-e az ilyen, ahol csak napsütés és színes falevelek kísérnek utunkon? A válaszom mégis csak az, hogy igen! Hiszen Isten elrejtett valamit az ő szépségéből az ő csodálatos alkotásában, a természetben, és ezt így még jobban felfedezhettük! A nehézségekben pedig itt sem kellett azért szűkölködnünk, hiszen át kellett vágnunk a Pilis-hegység meredek oldalain, valamint az októberi, sietős sötétség is hajtott minket, hogy még időben a szállásunkra érkezzünk. De ha mindezek nem lennének is, a hosszú út alatt megszülető barátságok, a zarándoklégkör, a pontokért felelős különböző lelkiségi csoportok és közösségek összefogása nyilvánvalóvá teszi Isten jelenlétét. Isten az, aki újból és újból elindít minket, hogy részt vegyünk ezen az úton, akár szervezőként, akár zarándokként, akár túrázóként vagy kirándulóként. Ő az, aki erőt adott nekünk, pálosoknak és civil szervezőknek egyaránt, hogy megszervezzük ezt a programot.

Idén volt a hetedik Pálos70, jövőre már a nyolcadik lesz, s kezd kialakulni az a törzsközösség is, amelynek tagjai minden évben visszatérnek. Vannak már olyan résztvevők is, akikkel évről-évre találkozom és régi ismerősként üdvözölhetem őket. De annak is örülök, hogy mindig vannak újabb és újabb lelkes jelentkezők, akik vállalják az út fáradalmait. Idén a vezetett zarándoklaton 143 fő vett részt. Nagy csapat, akikhez vasárnap délelőtt még csatlakoztak páran, így Márianosztrára már 160-en vonulhattunk be. De nem szeretném kifelejteni a hősies teljesítménytúrázó társainkat sem, akik a sport szeretetétől indíttatva vágtak neki az erdőnek. Isten őket is hívja és ők is találkozhatnak vele a mozgás örömein keresztül. A gyermekzarándoklatunk is jól sikerült, hála Szabolcs atyának és a szakszerű segítőknek, akik minden évben lelkesen szervezik meg ezt a rövidke utat a kis zarándokoknak. Összesen 869-en vettek részt ezen a programon, de a lelkülete még ennél is több embert megérintett. Hiszen ott vannak a pontfelelősök és a szervezők, akik önzetlenül szolgálnak Isten művében. Meg is lesz majd a jutalmuk! Sőt! Abban reménykedem, hogy ők is szép élményeket tudnak hazavinni magukkal!

Jövőre is lesz Pálos70. Már előre örülök, a sok találkozásnak, hogy kiszakadva a mindennapokból, a városból, a mindennapi teendőim köréből, találkozhatom valódi önmagammal, mások igazi arcával és személyesen magával Istennel.

Pálos70
(fotó: Czellér Csaba)

Virág Benedek sírkövének megáldása

Sudár Annamária

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

2017. november 10-én, hosszú előkészítő munkálatok után, a Fiumei (Kerepesi) úti nemzeti sírkertben tett séta keretében – a Pálos Baráti Kör számos tagjának részvételével –, P. Csóka János tartományfőnök megáldotta Virág Benedek felújított sírkövét a temető ún. Művész parcellájában. Ezt követően Kovács Ákos András, a Nemzeti Örökség Intézete társadalmi kapcsolatokért felelős igazgatója, P. Csóka János tartományfőnök és P. Györfi Szabolcs budapesti házfőnök megkoszorúzták a sírt. Az ünnepségen részt vett dr. Bank Barbara történész és dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető.

Virág Benedek (Dióskál, 1754–Buda, 1830), pálos szerzetespap, tanár; költő, író történetíró, műfordító, a „tabáni remete". 1775-ben lépett be a pálos rendbe. Ezt követően Pécsett és Pesten fejezte be tanulmányait. 1780 és 1794 között Székesfehérváron tanított, rövid ideig Ányos Pállal együtt. A pálos rend feloszlatásakor (1786) előbb a székesfehérvári egyházmegye papja lett, majd Pestre költözött és nevelő lett a Batthyány családnál. Később betegsége miatt lemondott nevelői állásáról, s Budára vonult vissza. Haláláig nagy szegénységben, tisztelettől övezve a Tabánban élt. 1810-ben a budai tűzvészkor háza leégett, könyvei, kéziratai elpusztultak; íróbarátai segítségével kezdte újra munkásságát. A magyar ódaköltészetnek Berzsenyi Dánielig a legnagyobb mestere. 1830-ban hunyt el Budán, s a tabáni kis temetőben temették el.

Sírja négy sarkán egy-egy gesztenyefa állt. A Tabán lebontása (1933–1934) után, a temető felszámolásakor, a pálosok kikérték volt rendtársuk hamvait a tabáni temetőből 1938-ban,

Virág Benedek sírjának megáldása
(fotó: Czellér Csaba)

s a Sziklatemplom külső bejáratánál temették el. A temetési menet a Szent Gellért rakparton vonult a tabáni templomtól P. Besnyő Gyula pálos atya és Angyal Kálmán tabáni plébános vezetésével. Egy szemtanú így számolt be az eseményről néhány évtizeddel később: „Virág Benedek hamvait 1938. október 8-án helyezték a sziklatemplom Gellért tér felőli bejáratánál bal oldalt, közvetlen a bejárati sziklafal tövébe. Magam is jelen voltam a hamvak elhelyezésénél és ma is rátalálnék a sírra. A helyet a szertartás után simán lebetonozták. A sziklafalhoz akkor felállították az eredeti, a temetőből hozott vörös márvány keresztemléket." *(Döflinger Jánosné: Virág Benedek hamvairól, Magyar Nemzet, 19. évf., 1963. július 26.)*
Virág Benedek sírján az alábbi, azóta is sokat idézett felirat szerepelt: *Születtem. Szerettem hazámat s dolgoztam érte. Ez az én életem története. Tegyetek ti is így. Tanítsátok utódaitokat, s ha azok is így teszik, akkor Magyarország boldog lesz.*

Miután 1950-ben feloszlatták a szerzetesrendeket, s a pálosokat is elhurcolták, a Sziklatempom üresen állt, s a berendezését széthordták. A fentebb idézett szemtanú 1955-ben már darabokra törött állapotában látta a sírt jelző márványkeresztet. Amikor 1961-ben befalazták a Sziklatemplomot, a sírhely kívül marad a barlang bejáratán. Jóakarók a tabáni templomban akarták a hamvakat elhelyezni, de erre nem kapták meg az engedélyt. 1963-ban Virág egykori tabáni háza előtt (ma: Döbrentei tér) szobrot állítottak. A Pátzay Pál által készített lányalak kezében tányérérem látható Virág Benedek profiljával. Végül hosszú huzavona után 1966-ban Virág Benedek hamvait a Kerepesi úti temetőben helyezték el, s az újonnan állított sírkövön a híres sorok mellett szintén a tányérérem profil kapott helyet.
A sírkő felállítása óta eltelt fél évszázadban az időjárás viszontagságai erősen megviselték az emlékhelyet, ezért is jelentős esemény, hogy 2017 őszén Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes támogatásával, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság, illetve a Nemzeti Örökség Intézete jóvoltából megtörténhetett a felújítás.

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

2017. november 6. és 8. között a pálos rend közösségépítő találkozót tartott a pálosszentkúti kolostorban. – December 8-án, a Boldogságos Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatásának ünnepén Csehi Krisztián és Kovács Imre Zsolt a lengyelországi Leśniów-ban ünnepi szentmise keretében öltötték magukra a pálosok fehér ruháját.

Beöltözés Leśniów-ban; az első sorban jobb szélen Kovács Imre Zsolt, mellette középen Csehi Krisztián Rafael (fotó: Wojciech Sowula)

Az ünnepi eseményen részt vett Csóka János tartományfőnök atya és Puskás Antal atya, valamint jelen voltak a két jelölt családjának tagjai és barátaik. A két fiatal a szentmise homíliája után kapta meg a rendi ruhát. Beöltözésekor Krisztián a Rafael nevet választotta, Zsolt pedig megőrizte eredeti nevét. A rendben nem kötelező a névváltoztatás.

Leśniów Mária-kegyhely, a családok zarándokszentélye. Lengyelország nyugati részén fekszik, Częstochowától kb. háromnegyed órányira, csendes, erdős vidéken. A leśniów-i pálos kolostorban működik a rend központi noviciátusa. A pálos jelöltek az egész világról ide jönnek az újoncév eltöltésére. A rendi vezetőség azért döntött a központi noviciátus gondolata mellett, hogy a rend növendékei jobban megismerjék egymást, és közösségben készülhessenek fel a szerzetesi életre, s ezáltal is egy családdá váljanak. A noviciusképzést vezető pálos atyák személyében a rendi nevelés legjobb lelki-szellemi erői összpontosulnak.

A pálos növendékek mindennapjait az imádság, a munka, a tanulás és a közösségi élet határozza meg. A közösen végzett zsolozsmán és napi imádságokon túl hetente egyszer egész éjszakás szentségimádást tartanak. A kolostorhoz tartozó gazdaságban többek között növénytermesztéssel foglalkoznak. A novíciusok az imádság és a rendi kötelességeik mellett minden héten kirándulnak, közös programokon, pl. biciklitúrán vesznek részt.

•

Szent kereszt felmagasztalásának ünnepe Klastrompusztán

2017. szeptember 17-én, szemerkélő eső és ködbe burkolózott pilisi táj fogadta a Szent Kereszt-búcsúra érkezőket Klastrompusztán. Az időjárás miatt a szentmisét a kesztölci Római Szent Kelemen tiszteletére felszentelt római katolikus templomban tartotta meg Csóka János, pálos tartományfőnök atya és Dr. Magyar Pál kesztölci plébános. Az ünnepi szentmisén immár hagyományosan részt vettek az Európai Borlovagrend Hungária Konzulátusának a képviselői is.

Az 1787-ben épült barokk templom különlegessége az Római Szent Kelemen pápa látomását ábrázoló oltárkép, amely a legmonumentálisabb mozaikoltár Közép-Európában, és a falu szülöttének, Nyilas Tibor festőművésznek a munkája.

Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepe 335. szeptember 13-ára nyúlik vissza, amikor Jeruzsálemben felszentelték a bazilikát, amelyet Nagy Konstantin császár emeltetett Krisztus sírja fölé. A Szent Keresztet a legenda szerint Nagy Konstantin császár édesanyja, Szent

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

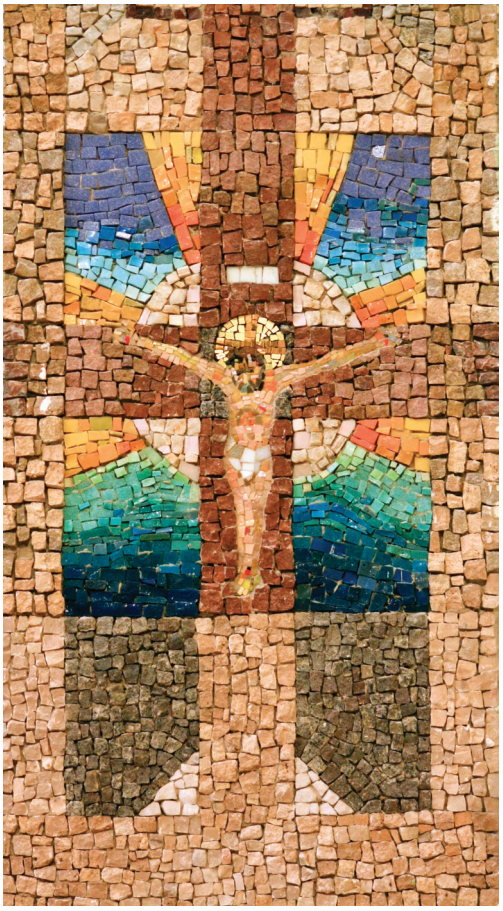

Szent kereszt felmagasztalásának ünnepe Klastrompusztán (fotó: Kecskeméti Tibor, Kovács Adrienn)

Ilona találta meg Jeruzsálemben. A Keresztet szeptember 14-én ünnepélyesen felmutatták az összegyűlt népnek. Innen az elnevezés: Szent Kereszt felmagasztalása.
Az egyház minden évben megüli a Kereszt felmagasztalásának ünnepét. Felemeli a Keresztet, hogy rátekintsünk, és tudatosítsuk, mit vállalt értünk Jézus, és milyen úton kell haladnia minden keresztténynek. Csóka János atya ünnepi prédikációjában arról beszélt, hogy a fájdalmon és szenvedésen túl hogyan találhatjuk meg a keresztben rejlő dicsőséget, hogyan találhatjuk meg a keresztáldozat igazi értelmét.
A kereszt hitünk központi jelképe és tartalma. Általa nyertük el megváltásunkat, a kereszten mutatta meg Isten irántunk való végtelen szeretetét. Titkát Krisztus feltámadása tárja fel. Jézus Krisztus megfeszítése előtt a kereszt, mint a legborzalmasabb kivégzőeszköz a legnagyobb tehetetlenség és szégyen jele volt; azonban Krisztus feltámadásával a remény, a győzelem és a szeretet jelévé vált. Az ókeresztény korban ezért a kereszteket drágakövekkel ékesítették, hogy kifejezzék annak értékes és dicsőséges voltát, hiszen azon győzte le Jézus Krisztus a bűn szerzőjét a sátánt, elvette bűneinket és a legyőzve a halált, örök életet ajándékozott nekünk.
Ha elfogadom a keresztemet az életem részeként, és megtanulok együtt élni vele, a probléma, a kereszt lassan átalakít: hitben és emberségben, szeretetben fogok növekedni általa. Ha úgy tekintek rá, mint „szent" keresztre – mint ajándékra, lehetőségre, amelynek értelme és célja van – akkor felfedezem azt is, hogy a keresztjeim által társává válok Krisztusnak a világ üdvösségéért. Ha ezt felismerjük, megértjük lelkünk mélyén, akkor sokkal könnyebb lesz elfogadni mindennapi keresztjeinket, hiszen mindannyian biztos reményre, és győzelemre vagyunk meghívva. *„Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára." (Kol 1,24.)*

•

Fehér barátok emlékezete Iharosban

Fehér barátok emlékezete térségünkben címmel, októberben pálos délutánt tartottak Iharoson. A római katolikus templomban bemutatott ünnepi szentmisét Csóka János pálos tartományfőnök és Laczkó-Angi Gyula helyettes esperes koncelebrálta.
A szentmisét követően Bíró Norbert, a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke, Szászfalvi László, a térség országgyűlési képviselője, valamint Horváth Győző polgármester, a Szent László Király Lovagrend nagymestere köszöntötték a jelenlévőket. Az eredetileg három előadással tervezett délután Pető Zsuzsanna régész betegsége miatt két, a pálosokról szóló előadással folyta-

Fehér barátok emlékezete Iharosban
(fotó: Genius Photo)

tódott. Elsőként P. Hesz Attila, a budapesti Sziklatemplomból érkezett pálos szerzetes beszélt. Előadásában több oldalról megközelítve világított rá, hogy mit adott a pálos rend a magyarságnak. Ezután Horváth Zoltán György, a Romanika Könyvkiadó tulajdonosa az itáliai pálos emlékek ma is látható és látogatható gazdag hagyatékáról tartott előadást. A programot a pálosok egykori történetírójáról és perjeléről elnevezett egykori községháza épületében, a Gyöngyösi Gergely Kiállítóházban rendezett vacsora zárta.

Jövőre az esemény a „Vörös és fehér barátok emlékezete térségünkben" címet fogja viselni. Ezzel az idei eredeti terv valósul meg: mely szerint a vörös barátok (vagyis a keresztes, más néven templomos lovagrend tagjai, a templáriusok) részét Csurgó, a fehér barátokét pedig Iharos település fogja megvalósítani.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Magyarok Nagyasszonya főbúcsú Márianosztrán

2017. október 8-án vasárnap, Magyarok Nagyasszonya főünnepén volt a Márianosztrai Bazilika főbúcsúja. Az ünnepi szentmisét P. Kercza Asztrik ferences atya mutatta be pálos atyák koncelebrálásával. Szentbeszédében Asztrik atya a Boldogságos Szűz Mária nemzetünk életében betöltött királynői szerepéről és a magyar Szentkorona jelentőségéről beszélt. (A szentmise evangéliuma és P. Kercza Asztrik OFM prédikációja meghallgatható: www.mixcloud.com/MagyarPálosRend.) A szentmise után a márianosztrai fegyház és börtön fogvatartottjainak zenés áhítata következett Takács Péter vezetésével, majd a zarándokokkal közös agapéval záródott a rendezvény a konferenciateremben. A búcsúi szentmise minden évben egyben a Pálos70 zarándoklat végső állomása, célja is.

A Sziklatemplom búcsúja

2017. október 8-án, vasárnap, Magyarok Nagyasszonya főünnepén volt a Sziklatemplom búcsúja. A 20 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Porpáczi Attila, görcsönyi plébános mutatta be. A rendet P. Györfi Szabolcs, P. Hesz Attila és Fr. Fülöp István képviselte. A szentmisén részt vett a kerület papsága is.

•

A Pálos Baráti Kör lelki délutánja és a pécsi Pálos templom búcsúja

November 5-én vasárnap, Szent Imre ünnepén tartották a pécsi Pálos templom búcsúját, s ehhez kapcsolódó lelki délutánt a Pálos Baráti Kör tagjai számára. Az idén meghívott vendégként Porpáczy Attila, görcsönyi plébános beszélt az összegyűlt mintegy negyven résztvevőnek, majd szentmisét mutatott be 18 órától – Csóka János pálos tartományfőnökkel és Botfai Levente templomigazgatóval, a pécsi pálos kolostor házfőnökével együtt. A szentmisén a Schola Sancti Pauli énekelt Fodor Gabriella vezetésével.

A Pálos Baráti Kör lelki délutánja és a pécsi Pálos templom búcsúja – Porpáczy Attila atya (fotó: Loósz Róbert)

Prédikációjában a Porpáczy Attila atya Szent Imre alakját felidézve, az életszentség melletti döntésre hívta a jelenlévőket.
A Szent Imre búcsú nemcsak a rendi közösség és a Pálos Baráti Kör tagjai számára fontos ünnep, hanem az idejáró embereknek is. Ilyenkor együtt van a pálosok lelki családjának minden tagja, a szerzetesektől, az itt szolgálatot végzőkön át a templomba járó hívőkig. A liturgia közös ünneplése nemcsak a személyes megtérést, a hitben való megújulást szolgálja, hanem lehetőséget teremt a közösség megerősítésére is, azáltal, hogy a jelenlévők megélik összetartozásukat.

•

Egyórás szentségimádás Krisztus Király ünnepének vigíliáján

A Király! A királyod? – Legyünk húszezren együtt az Úrral november 25-én! elnevezéssel egyórás szentségimádásra hívtak Krisztus Király főünnepének előestéjén a 2020-as budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra (NEK) készülve az esemény szervezői.Céljuk az volt, hogy húszezren imádkozzunk egyszerre, egy időben 17 és 18 óra között a Kárpát-medencében, nemzetünk lelki megújulásáért. Az utólagos visszajelzések szerint több mint 30 ezer

ember vett részt 840 helyszínen, a határainkon túlról pedig még 18 országból csatlakoztak plébániák.
A pálos rend kolostorai is csatlakoztak a kezdeményezéshez templomaikban. A pécsi Pálos templomban kb. 80 fő, a Sziklatemplomban aznap este megtartott jubileumi engesztelő virrasztáson kb. 15 fő, Márianosztrán 25 fő, Pálosszentkúton (Petőfiszálláson, a Magyar Szentek és Boldogok Kápolnájában) 10 fő, Hargitafürdőn 24 fő vett részt a meghirdetett szentségimádásokon.

•

Hungarikummá nyilvánították a pálos rendet

A Hungarikum Bizottság december 5-i ülésén meghozott határozatával a Magyar Pálos Rendet hungarikummá nyilvánította. Előző számunkban hírül adtuk, hogy Lezsák Sándor a Hungarikum Bizottság elnökeként a pálosszentkúti pünkösdi búcsún személyesen jelentette be, hogy a Magyar Pálos Rendet felvették a Magyar Értéktárba, azaz a kiemelkedő nemzeti érték címet viseli. Ez a lépés volt egyben a hungarikummá nyilvánítás előtti utolsó állomása.

•

Kapható a 2018-as Pálos falinaptár

A 2018-as falinaptárban a pálos kolostorok környezetében készült fotókon keresztül az Isten teremtette világ szépségeit mutatjuk be.
A naptár 500 Ft-os áron kapható templomainkban.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

PÁLOS PROGRAMOK

2017. december – 2018. április

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden csütörtökön*** – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- ***minden hónap első pénteken*** – engesztelő szentségimádás Krisztus egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
    - ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
    - ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit;
    - ***január 14.*** – Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája – 17 órakor ünnepi szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújításával.
- ***április 9.*** – lelki adoptálás Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan, a 17 órai szentmisében

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***www.sziklatemplom.hu***

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***január 24.*** – Esztergomi Boldog Özséb ünnep – 10.30-kor ünnepi szentmise;
- ***április 9.*** – lelki adoptálás Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan.

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***február 2.*** – A Szeretetláng átadása;
- ***március 29–31.*** – Húsvéti Szent Háromnap;
- ***április 9.*** – lelki adoptálás Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan.

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 775 2555 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- ***minden szentmise előtt*** 17.20-kor rózsafüzér
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***havonta egyszer*** – a Pálos Baráti Kör tartja rendezvényeit;
- ***január 15.*** – Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája – 18 órakor ünnepi szentmise, a pálos szerzetesek fogadalomújításával;
- ***március 29–31.*** – Húsvéti Szent Háromnap – lelkigyakorlat;
- ***április 9.*** – lelki adoptálás Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan, a 18 órai szentmisében.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;
- ***minden hónap harmadik szombatján*** – 18.30-kor karizmatikus közösségek szentmiséje.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 16.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***január 7.*** – 9.30: ünnepi szentmise Vízkereszt ünnepén, utána házszentelés;
- ***január 15.*** – 18 óra: ünnepi szentmise Remete Szent Pál tiszteletére;
- ***január 20.*** – 18 óra: ünnepi szentmise Boldog Özséb tiszteletére.

(A január 15-i és a 20-i szentmisét az erdélyi és a magyarországi Mária Rádió élőben közvetíti.)

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben ezentúl a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük. A szentmisék időpontjairól, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (palosrend.hu), s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

•

„Oh te kényes, puha lélek, ki testedben a legkisebb alkalmatlanságot sem akarod érezni! Ide közelíts, a jászolhoz! […] Oh te hívságos, pépes lélek, kin ragyog, fénlik, suhog az ezüstös, aranyos ruházat, kinek fej- s test cifráztatására már nem szőhet elegendő ékességet Hollandia, Anglia, Saxonia! Ide közelíts, a jászolhoz! Nézd az Isten szegénységét! Nincs háza, melyben lakjon; nincs bölcsője, melyben nyugodjon; nincs pólája, melybe takartasson; nincs vánkosa, melyen feküdjön; nincs tüze, melynél melegedjen; minden vagyona egypár darab borzas posztó. S nem pirulsz el ezent látván? Oh te haragos, tűrhetetlen lélek, ki az eget töltöd bé panasszal, ha felebarátod vagy atyádfia nem segít szükségedben, ha hozzád háladatlan! Ide közelíts, a jászolhoz! Nézd az Istent! Tulajdon városából kirekesztetik, az atyafiak közt helye nincs, a vendégfogadóban szállást nem talál, az oktalan állatok közt kell nyugodnia. A világ őáltala lett, és a világ őtet meg nem ismérte. S nem pirulsz el ezent látván?"

Alexovics Vazul (1742–1796) pálos szerzetespap: Közelíts a jászolhoz, prédikációrészlet, 1789

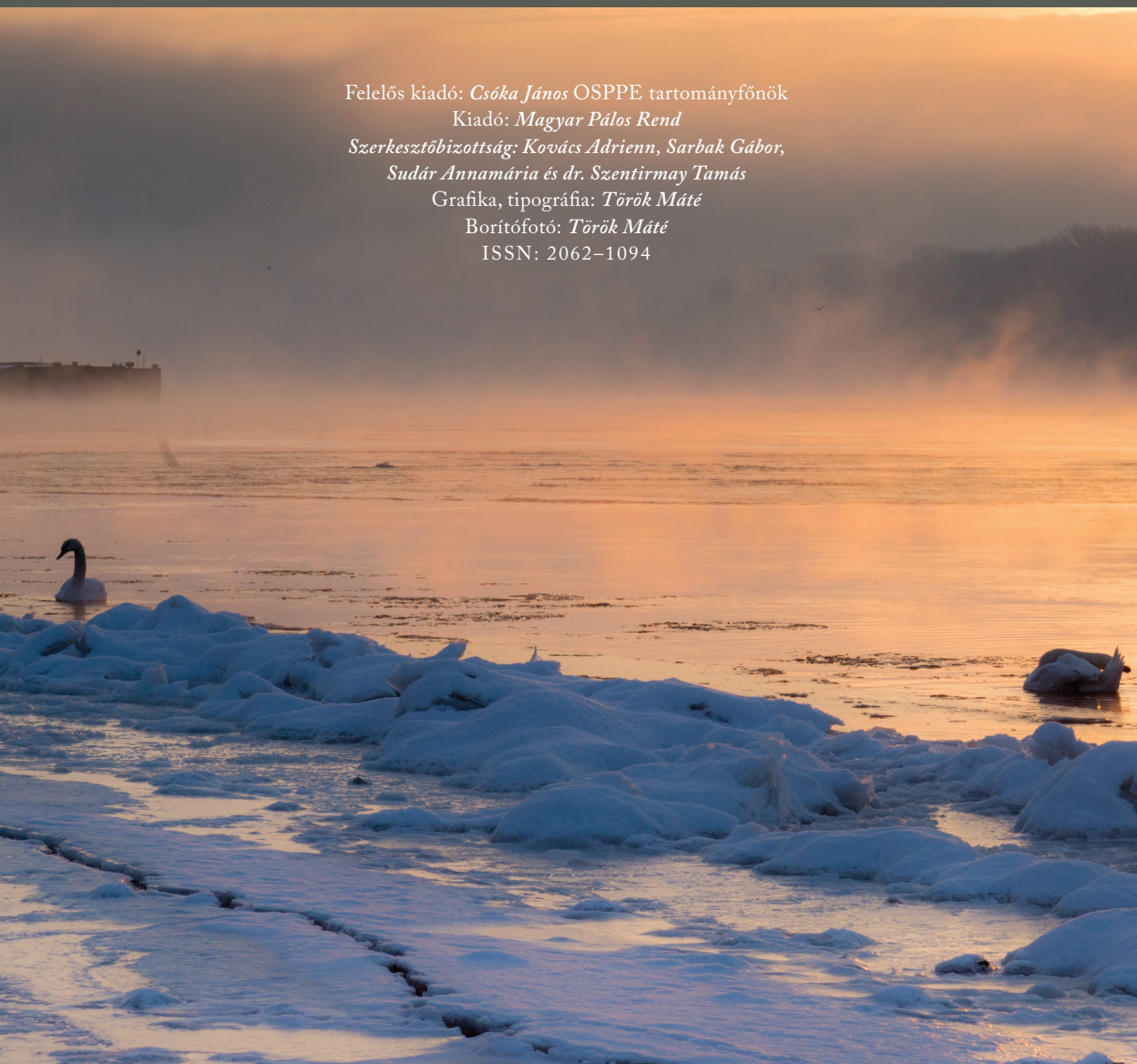

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Török Máté*
ISSN: 2062–1094

2017. ősz • 19. évfolyam 2. szám

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Hargitafürdő, a mi Tábor-hegyünk

rendünk múltjából

- *Újabb pálos lelet Balatonszemesen*
- *Zalacsány és az egykori örményesi pálos kolostor*
- *Elképzelt pusztai beszélgetés*
- *Elkészült a pálos nővérek kolostorának bővítése*

pálos lelkiség

- *Mária Élő Koronája*
- *Mária, az Egyház anyja*
- *Mária Magdolna ünnepe Salföldön*

pálosokról, pálosoktól

- *Évfordulók, születésnapok, díszpolgári cím*
- *Díszpolgár lett a „lelkek őrzője”*
- *Új Remete Szent Pál dombormű Pálosvörösmarton*

rendi krónika

pálos programok

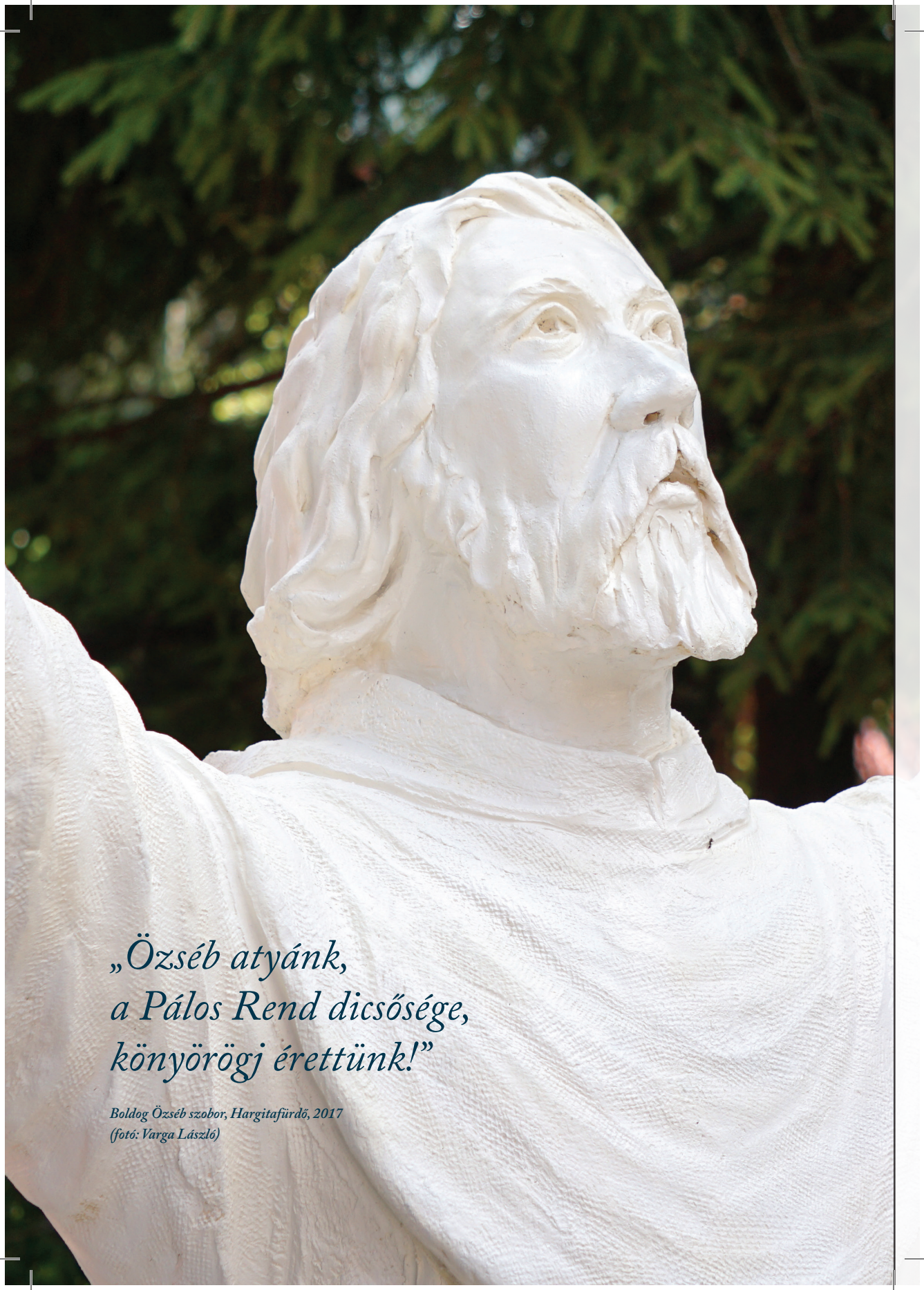

„Özséb atyánk,
a Pálos Rend dicsősége,
könyörögj érettünk!”

Boldog Özséb szobor, Hargitafürdő, 2017
(fotó: Varga László)

BEKÖSZÖNŐ

Hargitafürdő, a mi Tábor-hegyünk

P. László Rezső OSPPE

Az ősz, mint minden átmenet, sok meglepetéssel szolgál a nyitott szemnek és szívnek. A világ – a jó Isten kreativitásának köszönhetően és az ember örömére – szüntelenül megújul. Egyházunk ugyanezt tanítja, az „ecclesia semper reformanda" (az Egyház szüntelenül megújúl) tanításával. Ezt a célt szolgálják az Istentől mindenkor érkező ajándékok: a különböző típusú szerzetesrendek, lelkiségi mozgalmak, a liturgia, az Isten háza és a közösségek megújulása. Amikor a közösségeink életében, a templomban és körülötte, a jó Isten valamit a szívünkre helyez, ugyanezt a célt akarja szolgálni. Közelebb kerülni hozzá és egymáshoz. Önmagát és tervét ajándékozza nekünk. Ezért templomunk az Isten háza, udvara az Úr kertje, ahol ünnepeljük az Ő jelenlétét.

Az idei augusztus 20-i Szent István-búcsú kincsekben és élményekben is gazdagította a hargitafürdőieket és az ide érkező zarándokokat. A búcsús ünnepség megszokott szépsége mellett az idén mást is adott: a hargitafürdői fatemplom fenyőkkel körülvett udvara új formát öltött. Egyházi közösségünk formálódásakor néhány álmot helyezett a Jóisten a szívünkre, melyből egy újabb lépést látunk megvalósulni. Akkori egyik álmunk egy közösségi tér kialakítása volt, ahol a közösségi életet megélhetjük. Álmunk volt, hogy templomunk és környéke, a falunk olyan legyen, ahol felüdülés lenni – lelkileg, érzelmileg, fizikailag és szociálisan –, egy békés, feltöltekezést szolgáló zöld és egészséges hely…

Hargitafürdő és templomunk környéke – reményeink szerint – egyre inkább ilyenné válik. A templomunk előtti tér, eddigi meghitt hegyi szépsége mellett, most még szebb lett, s használhatóbbá vált, ahol a terület rendezésével több helyet kapnak a hívek, a látogatók. A kialakított támfalak padokká, ülőkékké vagy amolyan „eldőlőkké" lettek. A tér központi körkörös része, mintegy asztal köré gyűjti össze az ide érkező „családot". A központi tér méretei és kialakítása révén alkalmas lett a szabadtéri szertartásokra, programokra, s mindemellett megnyítja a területet a látogatók, a hívek számára. Babakocsis és mozgásukban korlátozott embertársainkra is gondolva, az eddigi lépcső mellett egy újabb út is készült, mely által könnyebben megközelíthető a templom. A hatalmas fenyők árnyéka, illata, a nagy csend, amit többnyire csak a madarak éneke szakít meg, az éles levegő, mind részei annak, hogy az ide érkező számára valósággá válhat a táborhegyi istenélmény: Uram, jó nekünk itt lenni!

A megújult udvarunkon rendünknek, a pálos rendnek a megszervezője is láthatóvá vált egy új pirogránit szobor formájában, egy erre külön kialakított téren. Ahogy az egyik látogató fogalmazott, „Mikor nem vagytok otthon, Boldog Özséb imádkozik értetek!" Együtt a család tehát; együtt a menny és a föld.

A szobor Varga Gábor dombóvári szobrászművész alkotása. Az elkészítés költségeit Dobróka László pálos konfráter, az egyik pálos múltú település, Pálosvörösmart lakója állta. Az udvar új formáját, megszépülését – a hívek és vendégeink segítsége mellett – a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának és Hargita Megye Tanácsának köszönhetjük. A kivitelezés a Garden Proiect munkája.

Búcsús ünnepünkön a szentmisét Csóka János tartományfőnök atya mutatta be. Beszédében Szent István bátorságát állította elénk, aki meg tudott felelni kora kihívásaira. Nem volt „superman", de Szent István király Isten elé térdelt, s tőle várta, s el is fogadta az irányítást. Ma is nagy szükség van a hittel és böjttel átszőtt imára – gondoljunk a kopt keresztények rendíthetetlen imádságos helytállására!

Szent István és Boldog Özséb által Isten nagy dolgokat valósított meg – s napjainkban is részei lehetünk ennek a folyamatnak. Hisszük, hogy a hargitafürdői templomot és megújult udvarát, a mi Tábor-hegyünket az Úr nagy dolgok megalapozására használja általunk.

Újabb álmunk egy olyan közösség létrehozása, ahol a szenvedő, depressziós, kiábrándult és összezavarodott ember szeretetet, elfogadást, segítséget, megbocsátást, útmutatást és biztatást találhat. Mi így akarjuk ünnepelni Isten jelenlétét közöttünk: kézzel foghatóan tapasztalni, hogy köztünk van, cselekszik bennünk és általunk. Mert az Egyház, az Ő közössége, amely a természettel együtt sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását (Róm 8,19). Így várunk mindenkit a Tábor-hegyre, Isten cselekvő és megújító jelenlétébe!

A balatonszemesi lelet
(fotó: Civil Régészeti Egyesület)

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Újabb pálos lelet Balatonszemesen

PAPP ATTILA - CIVIL RÉGÉSZETI ALAP EGYESÜLET

A pálosok középkori hagyatékának régészeti kutatása a tavalyi konferencia hatására jelentősen megélénkült. Ennek egyik jelentős helyszíne volt idén is Balatonszemes, ahol már negyedik éve kutatja az egykori Mindszent kolostort a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézete. Az önkormányzat jelentős támogatásának hála idén már egy 3 hetes évaddal folytatódhatott a kolostor ásatása, Dr. Végh Andrásnak, a PPKE BTK RI docensének vezetésével.

A tavaly azonosított szentély teljes feltárását célzó munkálatok megkezdésekor bíztunk benne, hogy idén is megajándékoz minket ez a csodálatos lelőhely, és lesz a 2016-os év csúcsleletéhez, a pálos szoborfejhez hasonló különlegesség. Az ásatás második hetében előkerült lelet viszont még a legmerészebb álmainkat is túlszárnyalta. A második építési periódus szentélyzáródásánál, az alapozás legalján egy alapkő került elő, rajta négy gótikus betű szóelválasztó jelekkel. Az O.S.O.P. rövidítés megfejtése komoly feladatot ró a kutatókra, mivel ilyen még nem került elő ebből a korból, nincsenek még analógiák, melyek segítségével biztos választ lehetne adni a betűk pontos jelentésére. Az alapkő alatt pénzek voltak, melyek restaurálása és meghatározása a kaposvári Rippl-Rónai Múzeumban zajlik jelenleg. A homoki mészkőből faragott alapkő érzékenysége komoly fejtörést okozott, ennek megoldásában, a helyszíni restautátori beavatkozással a Magyar Nemzeti Múzeum sietett segítségünkre, köszönet érte Dr. Tomka Gábor főigazgatóhelyettesnek és Pető Zsuzsa régésznek. Az alapkövön kívül még egy másik éremlelet is előkerült, a török pusztítás körüli időkből, ezekről, reményeink szerint már egy 2017. novemberi konferencián hallhatják az érdeklődők a friss eredményeket.

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Zalacsány és az egykori örményesi pálos kolostor

– PO –

A Magyar Pálos Rend szerzetesei számára fontos az ősök tisztelete, egykori kolostoraik megjelölése, akár jelképesen, még ha az eredeti építmény már nem is található meg. Ilyen hely Zala megyében Zalacsány, az egykori pálos örményesi kolostor melletti település.

A Boldogságos Szűz Mária tiszteletére emelt kolostor alapításának ideje jelenlegi ismereteink szerint évre pontosan nem határozható meg, létrejötte valamikor a 14. században a Kanizsai családnak volt köszönhető. Feltehetően a Zala folyón, Elekszigetén lévő kolostort feladó pálosok települtek ide. Első biztos adatunk, hogy Mihály, a kolostor perjele a pálosok általános perjelével és a renddel egyetértésben 1378-ban Elek birtokért egy másikat kapott cserébe. Ettől az időponttól kezdve folyamatosan rendelkezünk oklevelekkel, amelyekből a kolostor egyre kedvezőbb gazdasági helyzete nagy vonalakban megrajzolható. Rendelkeztek házakkal Budán, amelyeket adományként kaptak (a 16. században Pápán van kőházuk), többen pedig szőlőkkel vagy éppen malom átengedésével segítették a szerzeteseket. Volt halastavuk is. A 15. század második felében Szombathelyi Tamás általános perjel éppen Örményesen (feltehetően a szokásos vizitációs látogatásán járt ott) keltezte azt a levelét, amelyben hírül adja, hogy többeket fölvett a rend konfráterei közé. Gyöngyösi Gergelytől pedig tudunk még egy Mihályról, aki 1490-ben örményesi vikáriusként halt meg és a szerzetbe lépése előtt váradi kanonok volt. Az 1560-as években fráter Simon volt a kolostor vikáriusa, majd ismét egy Mihály. A források szerint 1576-ban itt ülésezett a pálosok legfelsőbb irányító szerve, a rendi káptalangyűlés (hiszen Budaszentlőrincet már régen lerombolták a törökök), amelyen Ternavai Istvánt választották meg általános perjelüknek. Két évre rá birtokaikat bérbeadták, a szerzetesek elköltöztek innen. Két évvel később a törökök elfoglalták Kanizsát, és a visszatérés reménye ezzel szertefoszlott (–SG–)

A zalacsány-örményesi egykori pálos kolostornak és szerzeteseinek szentelve 2017. május 27-én gyönyörű természeti környezetben, hagyományteremtő szándékkal szabadtéri misét és egész napos kulturális programot szervezett a zalacsányi Pálos Vendégház, együttműködésben a Magyar Pálos Renddel, Zalacsány Község Önkormányzatával és a Zalacsány-Örvényeshegyi Turisztikai Egyesülettel. Szabadtéri szentmisével vette kezdetét az ünnepség az örvényeshegyi szabadtéri színpadon, a haranglábnál. Csóka János tartományfőnök szentbeszédében a szeretetről, az egymásra figyelésről és a közösségekben rejlő erőről, értékekről beszélt. A misén közreműködött Maczkó Mária énekművész. Ezt követően Csóka János atya megáldotta a falu közelében lévő egykori pálos kolostor emlékhelyét és az ott felállított keresztet. A nap már jó magasan járt, amikor elkezdődött a népzenei találkozó. Délután kézműves foglalkozások, népdaltanítás, népi hangszerbemutató, pónilovaglás várta az aprónépet. A nap folyamán lovas fogatok vitték a vendégeket Zalacsány és Örvényeshegy között. A szabadtéri színpad mellett lacikonyha is üzemelt.
Az örömteli nap talán legnagyobb ajándéka a szemnek láthatatlan rész volt: múlt és jelen összekapcsolódott, így adva reményt arra, hogy jelen és jövő is utat találhat egymáshoz.

Elképzelt pusztai beszélgetés

– Abba, mesélj nekem a kezdetekről, kérlek!
– Mit meséljek róla, fiam?
– Mesélj az első emberpárról! Arról, hogy miért kell nekünk harcolnunk, holott nem volt kezdetben bűnünk, mint nekik!
– Már beszéltem neked arról, hol van a mi harcterünk. Arról is, milyen fegyverekkel harcolunk.
– Igen, nem is olyan régen említetted, hogy a mi harcterünk ezen a világon van ugyan, de elrejtve a bensőnkben. Ahogyan az apostol is tanítja, nem hús és vér a mi ellenségünk, hanem a levegőégben uralkodó pusztító erők és hatalmasságok. Mondtad nekem, hogy ezek az erők a gondolatainkon, az érzelmeinken és a vágyainkon keresztül akarnak közel férkőzni hozzánk, hogy egészen eljussanak szívünkig. Ezért a harcot, már értelmünk és akaratunk segítségével fel kell vennünk ellenük, nehogy a halálos mérgük megöljön minket. De, miért van ez a kemény harc? Miért kell szüntelenül küzdenünk?
– Talán te magad is tapasztalod, hogy nem mindig azt teszed, amit jónak látsz. Sőt, olykor nem is látod, hogy mit kéne tenned, vagy csak érzed, hogy tetteid nem jó irányt vesznek, de az indulatok elborítják elmédet és már azok irányítják tetteidet.
– Igen, amikor átadom magamat a haragnak, s egy testvéremmel veszekedve csatázom, vagy amikor a szolgálatot nem teljesítem hűségesen, holott valóban teljesíteni szeretném… Igen, valóban szoktam érezni ezt.
– Azért van mindez, mert értelmed, szíved és akaratod nem alkot egységet. Rendezetlen a benső, és nem vagy önmagad uralkodója. De ez nem csak a te hibád. A világot átjáró romlás szétszakította a benső ember képességeinek egységét, és ezért szükségünk van arra a benső munkára, mellyel ezt a kezdeti egységet visszaállíthatjuk. Kezdetben ugyanis rendezettség volt a világban. Az ember benső világát Isten szépnek, tisztának és rendezettnek teremtette. Meséltem neked már a benső szentélyről, ha jól emlékszem.
– Igen. A benső ember szíve, mely nem a húsból való szívünk, de lelkünk középpontja, ez a benső szentély, mert legalapvetőbb vágyunk ered belőle. Az a vágy, amely egész életünket meghatározza, benső világunkat, és így külső cselekedeteinket is. Ez a vágy pedig a boldogság vágya. Boldogok akarunk lenni! Mi szerzetesek, boldogok akarunk lenni, amikor a legnagyobb aszkézisre adjuk fejünket, hogy eljussunk az üdvösségre. De boldog akar lenni az a világban élő ember is, akik a test élvezeteire, a borra és a mulatozásra adja pénzét, csak hogy örömet szerezzen magának. Meg a kereskedők mind, akik a kerek világot bejárják, csak hogy pénzhez jussanak. Miként történhet az, hogy bár mindenki keresi a boldogságot, mégis sokan más-más úton járnak? Talán több boldogság van?
– Nincs több igazi boldogság, csak egy. Ez az egy pedig Isten. Mert igazi boldogság az, ha örömben élsz. De ez az öröm nem az érzelmekben, vagy az élvezetekben jelenik meg, hanem a szíved mélyén. Ahhoz pedig, hogy teljes legyen ez az öröm, nem lehet neki vége. Hogy lehetne az boldogság, ha már nem élsz? Vagy, hogy lehetne olyan a boldogság, amelyben ugyan élsz, de a szíved mélyén nem örülsz ennek az életnek? De még ha örömben élsz is, hogyan nevezhető az teljes boldogságnak, ha egyszer véget ér? Csak Istenben lehet olyan örömteli élet, amelynek soha nincsen vége. Ezért annak, aki a teljes és valóságos boldogságot keresi, Istent kell keresnie. Ezt nevezik már ősidők óta üdvösségnek. De ez az üdvösség több féle úton is elérhető. Itt, szerzetesként, az aszkézis útján, családban a tiszta családi élettel, és minden életúton, Istennel kötött erős szövetségben. De nem minden út vezet a boldogságra, még ha úgy is látszik, hogy az a célja.
– Abba, akkor mondd el nekem, hogyan juthatok ehhez a boldogsághoz?

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

– Említettem tehát, hogy kezdetben az ember benső szentélye, értelme és akarata egységet alkotott. Ez azt jelenti, hogy a szívből eredő boldogságvágyunk Istenre irányult. Tőle vártuk a teljes boldogságot. Az életet, melyet közösen élünk vele. Szívünk legfőbb vágya Istenre irányult, az értelmünk pedig ettől a vágytól irányítva hozta meg a mindennapi döntéseket, hiszen egységben volt a szívünkkel. Isten pedig mindenütt jelen van, szívünkben is, ha pedig ez a vágyunk rá irányul, egyesül is velünk, hiszen jelen van ott, ahol mi is jelen vagyunk, és egyesül velünk, ha kérjük, hiszen ezért teremtett minket. Így, képes már itt a földön is boldogságot adni, az ő életközösségével. Bár igaz, hogy ez még nem a teljes boldogság volt, hiszen meg tudott szűnni. A teljes boldogság az élet fájának gyümölcse, az örök élet Istenben.
– Tehát, a szívünk vágya Istenre irányult, és az értelmünk ennek a vágynak hatására, Istennel való egyesülésünk állapotában hozta meg döntéseit.
– Igen, a Teremtetlen Fény, aki maga az Isten, megvilágosította az elmét, hogy az meglássa, miként maradhat meg a boldogságban, és miként juthat el a teljes boldogságra. Mivel pedig, az akaratunk is rendezett volt, és nem az érzelmek, hanem az Istentől megvilágosított értelem irányította, cselekedeteink is helyesek voltak. Olyan tettek, amelyekkel Isten életközösségében lehetett élni.
– De mond, miként törhetett be a világba a bűn, ha Isten nem teremtett bűnt, és mit nevezhetünk egyáltalán ősbűnnek? És hogyan követhette el az ember a bűnt, ha Istennel egyesült szíve megvilágosította értelmét, és így tudta, mi a helyes út a teljes boldogságra?
– Isten csak jót teremtett. Bűnt nem. A bűn következmény, és a jónak kiforgatása. Ősbűnnek azt nevezzük, hogy az ember elfordította szívéből eredő vágyát, amely Istenre irányult. Ez a vágy, mely a boldogság utáni vágy, önmagára irányult, vagy más teremtett dologra. Az ősbűn tehát ez volt: amikor az ember először fordította el boldogságvágyát Istentől. Ez a természetesnek, azaz a teremtett valóságnak a kiforgatása. Mindazt pedig, ami kiforgatja az eredeti teremtés rendjét, bűnnek nevezzük.
– A bűn tehát nem a Törvénykönyv szabályainak az áthágása, hanem a természetes dolgok kiforgatása.
– Amennyiben abból a természetességből forgatjuk ki, amelyet Isten teremtett számára. Az első bűn hatása pedig az lett, hogy az értelem, az akarat és a szív elvesztette egységét. Sőt, az akarat elgyengült, mert nem volt, aki megerősítse, az értelem pedig elhomályosult, hiszen nem volt, aki megvilágosítsa. Mindez azért, mert nem Istenre irányult a szív vágya, és így Istennel sem tudott egyesülésben maradni az ember. Tehát, belső rendezettsége is felbomlott, és az addig jól működő egység szétszakadt. Mivel elvesztette a belső ember az erejét, melyet Istenből merített, az érzelmei, gondolatai és kisebb vágyai mind elszabadultak, és azóta is sokszor eluralkodnak a szíven, az értelmen, vagy az akaraton.
– Akkor ez a mi feladatunk, hogy ezt a belső egységet újból felépítsük. Rendezzük a belső embert. A gondolatok, érzelmek és kisebb vágyak elfoglalják saját helyüket. A szívben a boldogságvágyunk Istenre irányuljon. Ebben a belső szentélyben egyesüljön újra az értelem és akarat, hogy az értelmet maga Isten megvilágosítsa, az akaratot pedig a megvilágosított értelem irányítsa, hogy külső cselekedeteink helyesek legyenek és az üdvösség útján járjunk?
– Igen, ez a benső munka a mi feladatunk. De nem csak munka, hanem küzdelem is.
– Nem csak jó munkásnak, hanem harcosnak is kell lennünk?
– Igen, Krisztus harcosainak!
– De, miként érted ezt a küzdelmet?
– Fiam, erről még beszélgetünk, ha újból eljössz hozzám, a kunyhómba. De most úgy látom, elég lesz neked az, amit eddig hallottál. Menj és elmélkedj ezeken, végezd szent áhítattal a liturgiát és nagy szorgalommal az értelmi imádat. De ne felejtsd el a kétkezi munkát sem, nehogy elpuhuljon a tested, mert az a lelked halálához is vezethet. De a legfontosabb, hogy őrizkedj a haragtól! Mert Krisztus békéje, ami a szívedben van, a lelked megmentője.

Elkészült a pálos nővérek kolostorának bővítése

VAS M. TERÉZ, MSPPE

Több évi fáradságos munka után befejeztük monostoruk bővítésének munkáit. 2017. május 24-én, Szűz Mária Keresztények Segítsége ünnepén Dr. Beer Miklós, a Váci Egyházmegye megyéspüspöke megáldotta a bővített kápolnát és az új épületszárnyat. Az ünnepségen részt vettek a monostor nővérei, a pálos atyák és testvérek. Köszönetet mondunk ezúton is P. Csóka János tartományfőnöknek, P. Borsos Józsefnek, aki közösségünket indulása óta segíti, köszönet P. Győrfi Szabolcsnak, közösségünk gyóntatójának és Dr. Szentirmay Tamásnak a pálos rend jogtanácsosának, konfráternek.

A szentmisében a püspök úr a következő szavakkal buzdította a jelenlevőket: „Amikor áldást kérünk, akkor őszinte jóakaratunkat fejezzük ki Istennek. Amikor áldást kérünk, rácsodálkozunk az ajándékra. Az áldás az élet ajándéka. Most, amikor ismét bővült a monostor az *imádság háza,* látjuk, hogy ez teljes egészében ajándék, Isten áldása. Mi, emberek szeretnénk valamit, valami nagyszerűt. Mindig oda kell tenni emellé, hogy az Úristen tegye azt teljessé, amit megkezdtünk. Isten tegye teljessé a jót, amit megkezdett. Így vagyunk mai is ezen az ünnepen. A kőművesek megalkották ezt a szép házat, az *imádság házát*, de Isten tegye teljessé, hogy valóban az *imádság háza* legyen. A Szűzanyával való találkozásban is ez kap hangsúlyt. A Szűzanya ott van a saját gyengeségével, s az Úr teljessé teszi akaratát, életét.

Áldást kérünk! Ez azt jelenti, hogy azt keressük, legyen meg az Isten akarata. Aki áldást kér, az azt kéri, amit az Úr akar. Legyen meg a Te akaratod. Igent mondunk arra, amit az Úr akar, mint a Szűzanya.”

Hálát adunk az Úrnak az elkészült monostor bővítésért és az Ő áldásának a megtapasztalásáért. Kérjük, hogy mindazok, akik olvassák ezeket a sorokat, imádkozzanak értünk, pálos nővérekért, hogy Istennek átadott életünkkel az áldás közvetítői legyünk magyar hazánk és az egész világ számára.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS LELKISÉG

Mária Élő Koronája

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Jó lenne, ha magától értetődő volna mindig, hogy Isten életének részesei vagyunk, vagy éppen fordítva, hogy mindig Isten életéből részesülünk. Nincs semmi, ami ne történne anélkül, hogy ahhoz Istennek ne lenne köze. Önkéntelenül is hajlamosak vagyunk arra, hogy Istent időközönkénti szereplőnek gondoljuk életünkben, akivel találkozunk a vasárnapi szentmisén, vagy éppen napi imádságunkban, azonban távol van tőlünk vagy éppen „szabadságra megy”, amikor eszünk, iszunk, dolgozunk, szeretteinkkel vagyunk, vagy éppen kikapcsolódunk. Pedig Isten mindig jelen van életünkben, élő Isten, aki életünket adta és életet bennünket.

A Mária Élő Koronája kezdeményezés, amely a jasna-górai vagy ismertebb nevén a częstochowai Fekete Madonna kegyképe megkoronázásának 300. évfordulójára indult el Lengyelországban, majd hazánkban is, éppen ezt a célt szolgálta. Legyen kereszténységünk életünk része és ne pusztán csak egy alkalom, egy díszlet vagy kellemes „hobbi”. „Isten dicsősége az élő ember”– hangzott el Szent Iréneusz mondata ebben az évben többször. Az az élő ember, aki Istenben és Istennel törekszik élni nap mint nap, életének minden percében.

A képek, amelyeken keresztül önmagunkat adtuk, és a kép hátuljára írt felajánlások re-

mélhetőleg ezt a célt szolgálták és szolgálják. Sokan félreértették, hiszen ide is kéréseiket írták, családi gondjaikat, bajaikat. Persze őszinte kéréseink is fontosak, és a Boldogságos Szűz Mária azokat maradéktalan odaterjeszti a mennyei Atya és Szent Fia elé a Szentlélek által. De ez mégis azt jelenti, hogy van még mit dolgoznunk, hiszen olyan nehezen tudjuk megérteni, hogy Isten a mindennapjaink részese, aki nemcsak azért jó, mert a bajban oda lehet szaladni hozzá, hanem leginkább azért jó, mert benne élünk, mozgunk és vagyunk. Biztos vagyok benne, hogy ez sok emberben megfogalmazódott és megvalósult.
Lengyelországban, mivel az egész ország bekapcsolódott, nagyon sok gyümölcse fakadt az elmúlt időszaknak. Nálunk, Magyarországon, egy kicsi csapat munkálkodott mindezek elvégzésében. Nagyon sokat köszönhetünk Koncz Évának, aki a lengyel szöveget lefordította, és így lehetővé vált azokat a magyarországi körülményekhez igazítani, s persze az üzeneteket is naprakészen olvashattuk jóvoltából. De rendi közösségem tagjai is megérezték ennek fontosságát. A tartományfőnöki hivatalban dolgozók és segítőtársaik is sokat tettek azért, hogy minél több emberhez eljusson az Élő Korona kezdeményezés lényege és lelkünket formáló ereje. Sokat köszönhetünk a Fekete Madonna Zarándokvonat szervezőinek, akikkel sok-sok képet, felajánlást tudtunk elvinni. Talán itt láthattam igazán egyik részről a nagy lelkesedést, másrészről pedig azt, hogy még mindig mennyit kellett volna magyarázni ahhoz, hogy mindenki megértse ennek a lényegét, vagyis azt, hogy most itt nem kéréseket kell felírni a kép hátuljára, hanem életünk jobbulását segítő felajánlást.
Mindezek ellenére szépen lezárult a Mária Élő Koronája kezdeményezés. Valamilyen formában felkerültek a képek Jasna Górán a kegyhelyre, ha nem is látható módon, hanem láthatatlanul. De a Szűzanya és leginkább Isten számára igazán látható módon vannak jelen mindazok, akik bármilyen formában részt vettek az akcióban.
Az akció ugyan véget ért, de életünk javítását elősegítő törekvéseink sohasem érnek véget. Igyekezzünk minél inkább Isten jelenlétében élni a Szűzanya példájára, aki a vele történt eseményeken mindig elgondolkodott, szívébe zárta azokat.

Mária, az Egyház anyja

FR. FÜLÖP ISTVÁN VILMOS OSPPE

Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária – aki Kleofás felesége volt – és Mária Magdolna. Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt hozzájuk „Asszony, nézd, a fiad!" Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, az anyád!" Attól az órától Máriát a házába fogadta a tanítvány.

Elgondolkoztató ez az ismert evangéliumi szakasz. Amikor Jézus a keresztfán végrendelkezik, úgy tűnik, mintha csak az édesanyját akarná biztonságba helyezni, pedig amikor Jézus a szeretett tanítványra bízza Máriát – aki Jánossal és az asszonyokkal áll a kereszt alatt –, voltaképpen az Egyházról beszél. Jézus tán ezért nem szólítja meg a kereszt alatt állókat név szerint, s amikor Jánost Mária fiaként nevezi meg, akkor Máriát az egész Egyház anyjává rendeli. János pedig attól az órától fogva házába fogadta Máriát – olvassuk, azaz maguk közé mindannyiuk nevében, hiszen háza talán nem is volt: „mi mindent elhagytunk érted" (Mk10,2) – mondja Péter a tanítványok szószólójaként…
Így lett Mária – aki bűn nélkül fogantatott, s aki a Szentlélek jegyese – az Egyház anyjává is. Jézus Krisztus pedig a Szentlélek által vezeti az Egyházat. Ő mindenben osztozik velünk, testvérévé fogadott bennünket, így Isten gyermekei és örökösei is lettünk, Szűz Mária pedig leghathatósabb közbenjárónk, ő a mi égi édesanyánk.

•

Mária Magdolna ünnepe Salföldön

– PO –

Évről évre egyre többen gyűlnek össze Salföldön, a pálos kolostor romjainál, a hagyományos Mária napi búcsú alkalmából rendezett szentmisére. Örömteli volt látni idén a sok gyermeket, fiatalt. A szentmisét P. Puskás Antal OSPPE mutatta be, Bodnár István atya és a Pálosszentkútról Vörös Bulcsú testvér vezetésével érkezett ministránsok kíséretében.

Ferenc pápa egy tavalyi dekrétumában emelte ünnepi rangra Mária Magdolna emléknapját. Szent Mária Magdolna, az Úr feltámadásának első tanúja és „evangelistája", akit mind a keleti, mind a nyugati Egyház mindig a legnagyobb tisztelettel említ. Ferenc papa úgy vélte, a mai időkben az Egyházzal együtt meghívást kaptunk arra, hogy a nő méltóságáról, az új evangelizációról és az isteni irgalmasság misztériumainak nagyságáról szorgosabban gondolkodjunk. Aquinói Szent Tamás az „apostolok apostolnőjének" nevezte Mária Magdolnát. Mi, a jelen kor keresztényei, mint a nők szolgálatának példaszerű alakját fedezhetjük fel őt. A salföldi pálos kolostorrom méltósággal állja az idők viharait. Az ide látogató zarándokokat mindig meglepi az épületegyüttes csendes, erővel teli jelenléte az erdő mélyén. A hiányos falak sem keltik azt az érzetet, hogy elhagyott, múltbéli helyen vagyunk – s évről évre egyre többen jönnek el a hagyományos ünnepi szentmisére Mária Magdolna ünnepén is. Szentbeszédében P. Puskás Antal OSPPE beszélt a helyes imádságról is, arról az útról, amin keresztül eljuthatunk odáig, hogy átérezzük, hogyan is imádkozhatott Jézus Mennyei Atyjához.

Szép párhuzam Mária Magdolna és a pálosok között a remeteség szeretete. A legenda szerint az Úr mennybemenetele után Mária Magdolna Krisztus iránti szeretetében nem akart többé embert látni. Ezért elment Aix-les-Bains környékére (Dél-Franciaország) és itt élt egy barlangban harminc esztendeig, ismeretlenül, vezekelve. Az imádsága óráiban angyalok emelték az égbe – ilyenkor arca ragyogott mint a nap. Egyszer csak rábukkant egy pap és elvitte a templomba. Ott megáldozott és karját kitárva elszenderedett az oltár mellett.

Mária Magdolna elgondolkodtathat bennünket arról, hogy milyen szerepe van, milyen szerepe lehet ma a nőknek az evangelizációban, és a sokrétű szolgálathoz minden nő kérheti Szent Mária Magdolna segítségét is.

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Évfordulók, születésnapok, díszpolgári cím

P. Csóka János OSPPE

Különös együttállás, hogy rendünk három idősebb tagját is köszönthetjük e számunkban. Egy szerzetesi fogadalom ötvenedik évfordulója, egy 80. születésnap és egy megtisztelő díszpolgári cím kapcsán három olyan idős pálos szerzetesre tekintünk, akiknek nagy szerepe volt abban, hogy a pálos közösség újrakezdhette életét a rendszerváltozáskor. Ők ahhoz a nemzedékhez tartoznak, amely csak titokban tehetett fogadalmat, amely évtizedekig csak lélekben viselhette a fehér habitust. Isten tartsa őket közöttünk még sokáig!

Kerek születésnapján köszönthetjük az új, 1990 utáni pálos nemzedék egyik tagját is. Az elsők egyikét, aki az újraindulás óta része a pálos közösségnek, rendtársunkat, aki közvetlen elődöm volt a tartományfőnöki székben, valamint egy testvé-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Benedek atya és József atya;
a háttérben Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök
(fotó: Kiss László)

rünket, aki sok éves papi szolgálat után döntött úgy, hogy a pálos közösséghez szeretne tartozni, és ott folytatni az elmélyült imádságos életet, s megosztani a hívekkel a lelki vezetés során az ebből táplálkozó tapasztalatokat.

2017. augusztus 28-án volt ötven éve annak, hogy Temesvári Benedek atya a szerzetesi fogadalmakon keresztül örökre Istennek szentelte életét. Ez az odaadottság nem fogyott el belőle mára sem, sőt, most is az a fáradhatatlan lelkipásztori buzgóság jellemzi, mint régen. Benedek atya jelenleg Kóspallagon, Márianosztra szomszédságában szolgál plébánosként. Különleges karizmája a tanítás, a hit átadása. Világos, átelmélkedett, mély hitet sugárzó beszédeire fiatalok, felnőttek, de szerzetesnővérek is egyaránt igényt tartanak. Nem egyszer messziről jönnek és keresik fel őt jegyespárok, hogy vállalja oktatásukat, s ő mindig készséggel áll rendelkezésre.
Az évtizedek múlásával a test ugyan gyengül, de a lélek nem öregszik. Ezt az állítást különleges módon igazolják a nyolcvan esztendős *Borsos József atya* ma is lángoló, mély dolgokat érintő prédikációi, melyeket úgy tud elmondani, hogy azokat mindenki érti. Szeptemberben köszöntjük őt sok évtizedes pálos életének jelenlegi színhelyén, Márianosztrán ahol töretlenül misézik, gyóntat, s ahol fogadja a zarándokokat. Hálát adunk Istennek, hogy betegségéből nagy akaraterővel újra talpra állt!
Udvarnoky István atya az idén Budafok-Tétény díszpolgára lett. István atya több mint fél évszázada pap, s ebből tizenöt éve a Budatétényben. Az évtizedek során többször is megújult ereje, lendülete méltán példázza, hogy egy ember is sokat tehet egy közösségért. Rendi közösségünk nevében is szeretettel gratulálunk neki, s örömmel tesszük közzé rovatunkban a vele készült interjút is.
Bátor Botond atya közelgő ötvenedik születésnapja alkalmából elgondolkodtató a tény, hogy az ő szerzetesi élete egyidős rendünk újraindulásával, s így össze is ér az egykori „titkos" pálosok életútjával is. Botond atya, a jelenlegi hargitafürdői házfőnök nevéhez számos új kezdeményezés fűződik a motoros zarándoklatoktól, a Mária Rádiós pálos jelenléten át, az erdélyi kolostoralapításig. Botond atya igazi

„emberhalászként” állított rendünk mellé sok-sok segítőt, útitársat is.
Mátyás Mihály atya hatvanadik születésnapja alkalmából örömmel gondolunk vissza arra a pillanatra, amikor 2006-ban, több mint húsz esztendős papi szolgálat után belépett rendünkbe. Mihály atya, akinek papi, szerzetesi életében kiemelkedő szerepet játszik a lelki vezetés és a lelki gondozás – melynek központjában a szemlélődő hagyományban gyökerező imádságos tapasztalat átadása áll –, így fogalmazta meg egy korábbi interjúban azt, ami mindannyiunk számára a legfontosabb: személyesen csak az Istennel való kapcsolat adhat gyógyírt minden sebesülésére, csak Isten tölthet be minden hiányt. Isten éltesse mindannyiukat és a pálos közösséget!

P. Udvarnoky István László OSPPE
(fotó: Hirschberg Judit)

Díszpolgár lett a „lelkek őrzője”

Tamás Angéla

Az Udvarnoky László István pálos szerzetessel készült interjút a budafok-tétényi Városházi Híradó alapján közöljük.
(XXV. évf. 12. szám 2017. június 28.)

„Amit papi hivatásból teszek, azt itt úgysem lehet díjazni, mert az odaát történik, de ha azt gondolják, hogy valamit mégiscsak cselekedtem, azért nem én vagyok a felelős. A gyökereimről nem tehetek, az őszinte, valódi, igaz hitet a szüleimnél tapasztaltam, tőlük kaptam. A papi hivatásomat a Jóisten adta, ezért sem lehet engem dicsérgetni. A szerzetesi létem pedig arra figyelmeztet, hogy ne önző módon, magamnak éljek, hanem amit kaptam, azt a közösségben rám bízottakra használjam föl” – mondta az egybegyűlteknek a Kerület napján a díszpolgári kitüntetés átvételét követően a Szent István-templom plébánosa.

– *Milyen a budatétényi egyházközség?*

– Vasárnap tele van a templom, hétköznap kevesebben járnak misére. A hívek számát nem tudom, de azt szokták mondani, ahányan templomba járnak, annak a tízszerese tartozik az egyházközséghez. Amikor tizenöt évvel ezelőtt idekerültem, a városból kezdtek kiköltözni ide az emberek, de misére egy ideig visszajártak a régi lakóhelyükre. Több szempontból is „alvó” közösség fogadott, ezért elkezdtük a szülők hittanát, így a felnőttek között egyre nagyobb lett az egység. Azután egyre több gyerek született, és lassan teljesen ideszoktak a családok. 2006-ban visszakaptuk a Szent Imre Otthont, és azt a magunk számára rendbetettük. Az emberek jöttek és csinálták. Hihetetlenül sokan ott voltak, dolgoztak, hozták a gépeiket, eszközeiket, pénzt és berendezési tárgyakat adtak.

– *Ezek szerint a munka összekovácsolta az embereket.*

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Remete Szent Pált és Remete Szent Antalt ábrázoló dombormű
(fotó: Dr. Szentirmay Piroska)

– Nagyon szépen alakult a közösség, de ez már több mint tíz éve volt. A gyerekek megnőttek, ezáltal a családoknál nőtt az elfoglaltság, és a felnőttek hittana megszűnt. Megmaradt azonban a templomba járás és az egymással való kapcsolatuk, hiszen ha most a családok elmennek kirándulni – amit nem én szervezek –, az száz ember.

– *Mit jelent önnek ez az elismerés?*

– Megtiszteltetés, de a méltatás után sem tudom, mivel érdemeltem ki, mert csak a dolgomat teszem. Viszont ha ezek után, hogy díszpolgár lettem, a rám bízottak jobban odafigyelnek a munkámra, és elfogadják, amit az érdekükben végzek, megnyugtat. Szeretném, ha sikerülne, hogy tényleg a mennyország felé menjünk, hiszen semmi másért nem vagyok itt, mint hogy a lelkek üdvösségéért munkálkodjam.

Új Remete Szent Pál dombormű Pálosvörösmarton

Szerkesztőség

Ünnepi eseményre került sor a pálos települések egyikén, Pálosvörösmarton 2017. július 22-én. Az ún. Mária parkban ünnepi szentmisét mutatott be Csóka János pálos tartományfőnök. Szentbeszédet mondott P. Bátor Botond, hargitafürdői pálos szerzetes. A szentmise után Borsos József márianosztrai pálos atya megáldotta Varga Gábor szobrászművész alkotását, a Remete Szent Pált és Remete Szent Antalt ábrázoló domborművet. Az alkotás azt a jelenetet ábrázolja Remete Szent Pál életéből, amikor Szent Antal – miután kérésére elhozta Pálnak Szt. Atanáz köpenyét – visszaérkezve holtan találja meg őt. Pál imádsága közben hazatért Teremtőjéhez. A domborműn látható pálmafa, a holló, csőrében cipóval és az oroszlánok Remete Szt. Pál attribútumai, melyek a pálos rend címerében is megtalálhatók.

A Mátraalján található Pálosvörösmart település őrzi pálos múltját, melyre a parkban található Boldog Özséb szobor és a most megáldott Remete Szent Pál dombormű is emlékezteti az odalátogatókat.

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

P. Arnold Chrapkowski pálos generális 2017. június 1-ével ismét P. Csóka Jánost nevezte ki tartományfőnöknek, valamint kinevezte a tartományi tanácsosokat: P. Bátor Botondot, P. Györfi Szabolcsot, P. Balla Barnabást és P. Puskás Antalt. – P. Csóka János tartományfőnök augusztus 1-ével P. Bátor Botondot tartományi gondnoknak, P. Puskás Antalt tartományi titkárnak, P. Botfai Leventét, pécsi házfőnököt pedig újabb hároméves ciklusra nevezte ki. – P. Csóka János tartományfőnök fölvette a noviciátusba Kovács Imre Zsolt és Csehi Krisztián jelölteket, akik Lengyelországban, Lesniówban kezdik meg a noviciátust szeptember elején. – 2017. július 17. és 22. között Pálosszentkúton volt a pálosok hat napos lelkigyakorlata, amelyet a rend Szabályzata szerint minden évben megtartanak. A lelkigyakorlatos elmélkedéseket Msgr. Darvas-Kozma József, pápai káplán, c. esperes, csíkszeredai plébános, pálos konfráter tartotta.

•

80 éves a pécsi Pálos templom

2017. május 17-én hálaadó ünnepi szentmise volt annak emlékére, hogy napra pontosan 80 évvel ezelőtt, 1937. május 17-én – mely akkor pünkösd hétfőjére esett – szentelte fel gróf Zichy Gyula kalocsai érsek a Pálos templomot. A szentmisét P. Botfai Levente, templomigazgató, a pécsi kolostor házfőnöke mutatta be. A ünnepen részt vett a templomot tervező Weichinger Károly építésztanár fia, Weichinger András és felesége, valamint az építkezést kivitelező Márovits Andor építőmester unokaöcscsének, Marsay Istvánnak felesége és leánya, továbbá a templom építéséhez nagy segítséget nyújtó Hollósy Endre pálos konfráter unokája, Hollósy Endre feleségével és fiával együtt.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Befejeződött a pécsi Pálos templom lépcsőjének felújítása

2017 májusában elkezdődött a Pálos templom feljárati lépcsőjének teljes felújítása. A felújítás azért vált szükségessé, mert a lépcsősort a templom építése, az 1930-as évek óta nem újították még fel, s azt az időjárás és a használat már jelentősen kikezdte. Egyedülálló módon a felújított lépcsősor egy része alá fűtés is került, hogy a téli havas, fagyos időjárási viszonyok között is biztonságosan lehessen

A pécsi Pálos templom felújított lépcsőjének átadása Páva Zsolt Pécs polgármestere, P. Csóka János OSPPE, Soltész Miklós államtitkár és Fülöp Attila helyettes államtitkár. (fotó: Kecskeméti Tibor)

megközelíteni a templomot. A felújított lépcső ünnepélyes átadása szeptember 12-én volt. A lépcsőt Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára adta át, és P. Csóka János tartományfőnök áldotta meg. Az ünnepségen részt vettek Fülöp Attila helyettes államtitkár, Páva Zsolt pécsi polgármester, Tagai István első prokonzul vezetésével az Európai Borlovagrend Hungária Konzulátusának a képviselői, valamint a lépcsőfelújítás tervezésében és kivitelezésében közreműködő szakemberek, vállalkozások. A felújítást támogatta: Magyarország Kormánya, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Biokom Nonprofit Kft., az Európai Borlovagrend Hungária konzulátusa és a Boldog Özséb Alapítvány.

•

Pünkösdi búcsú, és a felújított kegyhely átadása Pálosszentkúton

2017. június 3-án és 4-én tartották a pünkösdi búcsút Pálosszentkúton. Az ünnep keretében megáldották a felújított kegyhelyet. A munkálatok során megújult az árkádsor, a Mária Múzeum tetője, restaurálták a Milleniumi kápolnát és annak berendezését is. A kegyhelyet bekerítették, illetve új hangosítással és biztonsági kamerarendszerrel látták el.
Az állami forrásból megvalósult felújítást Petőfiszállás község Önkormányzata támogatta. A felújított kegyhelyet Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek áldotta meg a június 3-i bérmálási szentmisén. Az ünnepélyes átadásra június 4-én, Pünkösdvasárnap délelőtt volt. Az ünnepségen részt vett és köszöntőt mondott P. Arnold Chrapkowski, a Pálos Rend generálisa, Lezsák Sándor országgyűlési képviselő, az Országgyűlés alelnöke, Szász János Petőfiszállás község polgármestere, valamint P. Csóka János tartományfőnök. Beszédében Lezsák Sándor bejelentette, hogy a Magyar Pálos Rend felvételt nyer a Magyar Értéktárba, így a kiemelkedő nemzeti érték címet viseli. Az átadást követő ünnepi szentmisét Porpáczi Attila, görcsönyi plébános celebrálta. A pünkösdhétfői ünnepi szentmisét Barsi Balázs ferences atya mutatta be. A szentmisék hagyományosan körmenettel zárultak.

•

Pálos Települések Találkozója Nagyvázsonyban

2017. június 10-én volt a Pálos Települések VI. Találkozója Nagyvázsonyban. Az összejövetel

ünnepi szentmisével kezdődött, melyet P. Csóka János tartományfőnök celebrált. A szentmisét követően Fábry Szabolcs Nagyvázsony polgármestere átadta a pálos vándorzászlót Csóka János tartományfőnök atyának, akitől Páva Zsolt, Pécs polgármestere, a következő találkozó házigazdája vette azt át. Az eseményen részt vett és beszédet mondott Fülöp Attila egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár és Fenyvesi Zoltán, a Veszprém Megyei Közgyűlés alelnöke. A köszöntőket követően a találkozó színes kulturális programokkal folytatódott a település különböző pontjain, ahol a résztvevők megismerhették Nagyvázsony látnivalóit.

Vonatos Zarándoklat, 2017
(fotó: Cser István)

•

Vonatos zarándoklat 2017

„Lelki megújulásunkért, összetartozásunkért" mottóval 2017-ben hatodik alkalommal indult el a különvonat a lengyel–magyar barátság jegyében a częstochowai kegyhelyre és Krakkóba a Misszió Tours Utazási Iroda szervezésében, június 26. és 30. között. Ez a zarándoklat vitte magával a Mária Élő Koronája Akció keretében addig összegyűjtött fényképeket a felajánlásokkal. melyeket a Jasna Góra-i Szűzanya kegykápolnájában ünnepélyesen adtak át a zarándoklat második napján. A képek a Jasna Góra-i kolostorban, az ún. Kordecki-terembe kerültek. Szép keretet adott az ide zarándoklatnak a Szent László év. A lovagkirály édesanyja lengyel származású volt, s a két nép történelme több ponton összekapcsolódott az elmúlt évszázadokban. A két częstochowai nap után Krakkóban folytatódott a zarándoklat. A Wavelben, a székesegyházban tartott szentmisén részt vett Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Marek Kuchciński a lengyel alsóház, a Szejm elnöke, a magyar püspöki kar több tagja és Körmendy Adrienne krakkói magyar főkonzul asszony is. A Szent László-év alkalmából a krakkói óváros egyik központi terén rendezett kiállítás megnyitó ünnepségén a magyar házelnök, Kövér László mondott beszédet.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Lengyel–magyar koronázási ünnep és ifjúsági találkozó a Szent István-bazilikában.

2017. június 30-án, az eredeti kegykép koronázásának 300. évfordulóján, ünnepi szentmise keretében Erdő Péter bíboros, prímás megkoronázta a Szent István-bazilikában lévő częstochowai Fekete Madonna-kegykép másolatát. A kétnyelvű szertartáson jelen volt Kövér László az országház elnöke, Stanisław Karczewski, a lengyel szenátus elnöke és Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár. A pálos rendet P. Marian Waligóra częstochowa-i házfőnök és P. Csóka János tartományfőnök képviselte.

•

Szent Sebek-búcsú

2017. július 1-én és 2-án volt a Szent Sebek-búcsú Márianosztrán. A vasárnapi ünnepi

szentmisét Marian Waligóra częstochowa-i házfőnök atya mutatta be.

•

MotorkerékPálos zarándoklat Pálosszentkúton

Az immár tíz éves találkozót július 7. és 9. között tartották meg. A motoros találkozót átszőtték a Nagycsaládosok Regionális Találkozójának programjai is. A motorosok részt vehettek a pálosok napi imájában, a zsolozsmázásban. Szombaton motoros szentmise volt, melyet Csóka János tartományfőnök mutatott be, és melyen gyakorlatiasan, a szívhez és fejhez egyaránt szólt. Ezt követte a számos motorosból álló kígyózó felvonulás Kiskunfélegyházára, ahol a Szent István-templomnál áldásban részesültek úgy a motorok, mint a gazdáik. Délután a nagycsaládos programokon és közös motorozáson lehetett részt venni, melynek célja a soltszentimrei Csonka-torony volt. Az erdélyiek tíz motorral vettek részt a találkozón. „Plusz" napjukon motoros rendőrök tartottak nekik tréninget a Kakucs Ringen.

•

Jakab-hegyi búcsú

2017. július 23-án volt a hagyományosan Szent Jakab apostol ünnepéhez kapcsolódó búcsú az egykori pálos kolostor romjainál, melyre minden évben gyalogos zarándoklat indul Mecsek-Szentkúttól. Az ünnepi szentmisét P. Csóka János tartotta. A szentmise végén Zajácz János görög-katolikus parókus atya is tartott elmélkedést az ünnephez kapcsolódóan. Szentmise után szorgos kezek munkájából finom paprikás krumpli, a Polgár Pincészet jóvoltából pedig minőségi villányi borok üdítették fel a zarándokokat.

•

Pálos Kupa Pálosszentkúton

Július 29-én, új közösségépítő kezdeményezésként, számos résztvevő csapattal és drukkolóval indult útjára a Pálos Focikupa Pálosszentkúton. Már első alkalommal is hét csapat jelentkezett, és nagy volt a szurkolótábor is. Megmérkőztek egymással a Petőfiszállási Általános Iskola fiataljai (ETO), a település felnőttjei (HANÁK CAR), a település válogatottja (ALKESZ), a budapesti Sziklatemplom csoportja (SZIKLA), a MOTORKERÉK-PÁLOSOK, Hargitafürdőről a BOCSOK és Felgyőről a ROKONOK.

•

A Lyceum-templom búcsúja

2017. augusztus 6-án Urunk színeváltozása ünnepén volt a Lyceum templom szokásos éves búcsúja. Az ünnepi szentmisét P. Györfi Szabolcs, a budapesti Sziklakolostor házfőnöke mutatta be. A szentmisét immár hagyományosan agapé zárta.

•

Budaszentlőrinci búcsú

2017. augusztus 8-án a budaszentlőrinci kolostorromoknál hagyományosan Szent Lőrinc ünnepéhez kapcsolódóan rendeztek ünnepi szentmisét, melyet 16 órakor P. Puskás Antal, budapesti pálos atya mutatott be.

•

Kapható a 2018-as Pálos falinaptár

A 2018-as falinaptárban a pálos kolostorok környezetében készült fotókon keresztül az Isten teremtette világ szépségeit mutatjuk be. A naptár 500 Ft-os áron kapható templomainkban.

•

Pálosszentkúti Kisasszony búcsú

Szeptember 9-én és 10-én tartották meg az idei Kisboldogasszony napi búcsút Pálosszentkúton. A vasárnapi szentmisét Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök celebrálta.

•

Pogányszentpéteri pálos emlékhely

Szeptember 16-án Pogányszentpéteren (Somogy megye) új pálos emlékhelyet adtak át, amelyet egy valaha volt pálos kolostor helyén alakítottak ki. A szentmisét követően Csóka János tartományfőnök megáldotta az emlékhelyet.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

A Szent Kereszt felmagasztalása

Szeptember 17-én 12 órakor ünnepi szentmisét tartottunk Kesztölc-Klastrompusztán, a pálos rend első kolostorának romjánál. A szentmisét P. Csóka János tartományfőnök mutatta be.

•

PÁLOS PROGRAMOK

2017. szeptember – 2017. december

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden csütörtökön*** – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- ***minden hónap első péntekén*** – engesztelő szentségimádás Krisztus egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***szeptember 27.*** – a PBK találkozója: 17 óra: szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE előadása „Megnyitotta szívünket önmagára – Isten megismerése” címmel
- ***október 8.*** – a PBK találkozója: 20 óra: a Sziklatemplom búcsúja, az ünnepi szentmisét Porpáczy Attila, görcsönyi plébános atya mutatja be
- ***november 22.*** – a PBK találkozója: 17 óra: szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE tart előadást „A titok feltárul – A kinyilatkoztatás” címmel
- ***december 20.*** – a PBK találkozója: 17 óra: szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE tart előadást „A jó föld százszorosat terem – A hit, mint válasz Istennek” címmel.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***minden hónap első csütörtökjén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***szeptember 17.*** – a kálvária kápolna búcsúja (Fájdalmas Szűzanya).

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***májustól októberig minden hónap 13-án*** 8 és 11 óra között fatimai engesztelés;
- ***szeptember 9–10.*** – Kisboldogasszony búcsú
- ***szeptember 16.*** – nők gyalogos zarándoklata;

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 775 2555 telefonon érdeklődhet.

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt 17.20-kor rózsafüzér
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***szeptemberben 8.*** – a PBK találkozója: 18 órakor szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE előadása
- ***október 13.*** – a PBK találkozója: 18 órakor szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE előadása „A titok feltárul – A kinyilatkoztatás" címmel
- ***november 5.*** – a PBK lelki délutánja 15 és 18 óra között, majd 18 órakor a Pálos (Szent Imre) Templom búcsúja – az elmélkedéseket tartja és a szentmisét bemutatja Porpáczy Attila, görcsönyi plébános
- ***december 15.*** – a PBK találkozója: 18 órakor szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE tart előadást „A jó föld százszorosat terem – A hit, mint válasz Istennek" címmel.

PÉCS

Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;
- ***minden hónap harmadik szombatján*** – 18.30-kor karizmatikus közösségek szentmiséje.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 16.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

HARGITAFÜRDŐ

Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***szeptember 16.*** – 12 órakor ünnepi szentmise a Szentkereszt tiszteletére, az adótorony melletti keresztnél.

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben ezentúl a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük. A szentmisék időpontjairól, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (palosrend.hu), s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

„Szent Mihály arkangyal, az egyetemes egyház hatalmas pártfogója és az apostoli Szentszék különös védelmezője, élő hittel és bizalommal esedezve kérlek, védelmezd, oltalmazd Krisztus jegyesét. Légy az egyház hatalmas őre a mai nehéz időkben, amikor mindenfelől az istentagadás szellemet veszi körül.”

Részlet a Szent Mihályhoz szóló imádságból

PÁLOS 70

ZARÁNDOKLAT - KIRÁNDULÁS - TELJESÍTMÉNYTÚRA

2017. OKTÓBER 6-7-8-ÁN,

BUDAPEST és MÁRIANOSZTRA között!

Válaszd ki a számodra legmegfelelőbb túrát!

palos70.hu

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Terpó Veronika*

ISSN: 2062–1094

2017. tavasz • *19. évfolyam 1. szám*

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Tavasz

rendünk múltjából

- *Kolostorásatások Somogy megyében*
- *Gyöngyösi Gergely Remete Szent Pál átviteléről*

pálos lelkiség

- *Mária Élő Koronája*
- *Engesztelni – vele lenni*
- *Kiáltás a sivatagból*

pálosokról, pálosoktól

- *Áder János látogatása Częstochowában*
- *Pálos mobilalkalmazás*

rendi krónika

pálos programok

Jubileumi imádság a częstochowai Szűzanya kegyképe megkoronázásának 300. évfordulójára

Istenszülő Szűz Mária, mennyekbe felvett Édesanyánk és Királynőnk! Oltalmaddal és szereteteddel szüntelenül átöleled a magyar nemzetet. Kérünk, segíts, hogy Jasna Góra-i kegyképed megkoronázásának 300 éves jubileuma újítsa meg mindnyájunkban a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek iránti tiszteletet és bizalmat! Szűzanyánk, számunkra a bizalom, a teljes és engedelmes ráhagyatkozás példaképe vagy. Megújult életünk váljon élő gyémánttá felmagasztalásod és dicsőséged koronáján! Lelki adományainkkal szeretnénk Isten színe elé járulni, és az Ő nagy irgalmasságáról tanúskodni. Hitben, reményben és szeretetben megújulva, az evangélium elvei szerinti élettel akarjuk Veled együtt magasztalni a Szentháromságot. Ámen.

Kapcsolódó írásunk az 7. oldalon olvasható.

A Fekete Madonna egyik ruhája - Jasna Góra Kolostora, Częstochowa (fotó: Török Máté)

BEKÖSZÖNŐ

Tavasz

P. PUSKÁS ANTAL OSPPE

„Nem lesz ennek jó vége!” – annyiszor hallani ezt a kijelentést, amikor az emberek a világ eseményeire, pontosabban, a híradásokra reagálnak. Nem ritka, hogy nyugtalanság fogja el, főleg az időseket, akik már nincsenek annyira elmerülve a munkában – s talán ezért is jobban a szívükben hordozzák a világ sorsát –, és sokszor a fiatalokat is, akik még minden előtt állnak, s csak most készülnek belépni a felnőttek világába. Valóban aggódni kell?

Húsvét üzenete örömteli: Krisztus él. Tudjuk, hogy ez az igazság alapjaiban tudja megváltoztatni életünket, ha komolyan vesszük. Más fényben látom bűneimet, gyengeségeimet, kudarcaimat, halálomat, ha ismerem és elfogadom Krisztus feltámadásának tényét. Félelmeim így, az élő Úr Krisztus jelenlétében nem bénító valóságok többé, hanem egy új élet kezdetét jelentik. Krisztus egyedül szállt le az alvilágba, de sokakat hozott fel onnan – mindenkit, akik elfogadta őt, mint Megváltót.

Mit gondoljunk azonban a világról, mint egészről? Arra is vonatkozik a feltámadás örömhíre, vagy a világ, amelyben élünk, csak egy átmeneti élettér? A természetnek, a társadalmi struktúráknak, a törvényhozásnak, az emberi tudománynak van-e köze a megváltáshoz? Az Isten országa egy másik, ettől független világban van a „felhők felett”?

A történelemben sokszor fordult már elő, hogy egy-egy nemzetközi krízis vagy konfliktus nagy veszteségeket okozott – emberéletek estek áldozatul –, s erkölcsileg és a kulturálisan is károkat okozott. A krízisek után általában egyfajta tisztulás is jelentkezik; megtisztulnak szívek, tisztábban látszanak a társadalmi kérdések, s talán a megoldások is. A feltámadt Krisztus ereje sokszor megmutatkozott a konfliktusok utáni megújulásban is.

Mai világunk annyiban más, mint az előző évszázadok világa, hogy egyre szélesebbek, átfogóbbak az összefüggések és befolyások a nemzetek és a földrészek között. Nemcsak a gazdaság tekintetében, hanem az ideológiákban is. A jogalkotás, amely sokszor nélkülözi a természetes értelem világosságát is, sokak romlására van.

Mi lesz ennek a vége? Teljes káosz és összeomlás? Isteni büntető ítélet, amelyben minden elpusztul? Eltűnik az emberi faj? Ezek a félelmek voltaképpen hazugságok, amelyek sok szálon át szivárogtak be korunk emberének a szívébe, és a reménytelenség rabjává tették őt. Ha megadnánk magunkat a félelmeinknek, nagyon félreismernénk Istent. Ő a HALÁLBÓL keltette életre saját Fiát, Jézus Krisztust. Ezért ha sok szenvedésnek nézünk is elébe, az sosem a vég!

„Íme, újjáteremtek mindent”– mondja az Úr a Jelenések könyvében (Jel 21,5). Úgy kell nézzünk erre a világra, hogy Isten már most készíti elő az újjáteremtését. Ami most még zavaros és döcögősen megy – egyéni életünkben, kapcsolatainkban vagy világviszonylatban –, az egyszer felszabadul majd a „mulandóság szolgai állapotából”, ahogy Pál apostol mondja „az Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm 8,21). Nem egy másik világról beszél, hanem erről a világról. Ezért reménnyel, tavaszt váró tekintettel kell a jövőbe nézni. Isten ígéretei nem ábrándok, vagy emberi vágyak kivetülései. Szavai „hitelesek és igazak” (Jel 21,5). Az igazság pedig szabaddá tesz minket arra, hogy örömmel és odaadóan végezzük mindennapi teendőinket. Az igazság szabaddá tesz arra is, hogy észrevegyük Isten ajándékait, amelyek körülvesznek minket.

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Kolostorásatások Somogy megyében

PAPP ATTILA

Tavaly karácsonyi számunkban (2016/3) A szemesi pálos barát című rövid beszámolóban hírt adtunk egy a balatonszemesi ásatásokon előkerült különleges szoborleletről. Alább Papp Attila (Civil Régészeti Alap Egyesület) rövid írását közöljük az idei év ásatási szezonjának terveiről.

2017 nyara újabb eredményekkel kecsegtet a balatonszemesi pálos kolostorral kapcsolatban, ugyanis tavaly az egykori Mindszent kolostor szentélyét tavaly azonosították a kutatók: sikerült a pontos elhelyezkedését és kiterjedését is lokalizálni, valamint azt is megtudtuk, hogy két építési periódusa volt a templomnak. Az idei évben Dr. Végh András vezetésével a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézete a teljes szentélyszakasz feltárását tűzte ki célul, a település önkormányzata pedig a feltárt falszakaszok bemutathatósága mellett kötelezte el magát. Az alapfalszintű felépítményt, legalább a templom szentélyének formáját és kiterjedését szeretné a kirándulók, a túrázók, a rend története iránt érdeklődők számára láthatóvá és látogathatóvá tenni.

Az egykori téglatemplom ez által újabb darabbal gyarapíthatja a meglátogatható pálos emlékek számát. Reméljük, idén is olyan eredményes ásatási évadnak nézünk elébe, mint 2016-ban, amikor a gótikus konzol előkerült a „szemesi pálos barát" szobrával.

2017 nyara végén a Magyar Nemzeti Múzeum is bekapcsolódik a folyamatba. A PPKE BTK Régészeti Intézetének tanára, a Nemzeti Múzeum igazgatóhelyettese, Dr. Tomka Gábor, valamint Pető Zsuzsanna, a Nemzeti Múzeum régésze vezetésével a Pogányszentpéter mellett lévő kolostor ásatásai is elkezdődnek. 1967-ben itt volt már egy ún. szondázó kutatás, de a kolostor és a templom valós állapotáról és kiterjedéséről pontos adataink még nincsenek. Az idei év szeptemberének ez is új eredménye lesz, melyet az önkormányzat pálos emlékhely avatásával szeretne megünnepelni.

Balatonszemes, Barát-dűlő, a PPKE BTK Régészeti Tanszék és a Civil Régészeti Alap csapata a Mindszent kolostor feltárásánál 2016 októberében (fotó: Civil Régészeti Alap)

Gyöngyösi Gergely Remete Szent Pál átviteléről

Szabó Ádám fordítása

Gyöngyösi Gergely (1472– 1531) pálos szerzetes Remete Szent Pálról Rómában, 1516-ban szerzett beszédeiből már közöltünk részletet 2016. karácsonyi számunkban. Ez alkalommal a mű befejező fejezeteit adjuk közre ismét Szabó Ádám avatott fordításában, ezzel mintegy bepillantást kapunk annak a rendi irodalomnak a világába, amelyet a régi pálosok egy része naponta forgatott. Ez nem szépirodalom, hanem elsősorban a lelkek üdvössége érdekében összeállított és megszerkesztett mű, amely elsősorban a pálosok múltjából táplálkozik, onnan veszi követésre intő példázatait. A rendtörténet eseményei így kerülnek egy önmagukon túlmutató, más megvilágításba. Elsősorban a rendi hitszónokok forgathatták e kis könyvecskét nagy haszonnal, hiszen a vasár- és ünnepnapi prédikációikhoz rendkívül sok és fontos szempontot és anyagot meríthettek belőle. Gyöngyösi számtalan hivatkozása a kortárs, valamint régi, tekintélyes szerzőkre és műveikre egyrészt széleskörű irodalmi tájékozottságát bizonyítja, másrészt a korában szokásos alkotói módszert tárja elénk.
A beszéd ezt megelőző (itt nem közölt) fejezeteiben Gyöngyösi arról értekezik, hogy miért is volt szükség arra, hogy Remete Szent Pál ereklyéi az egyiptomi földből viszontagságos módon Európába kerüljenek, és végül is, 1381-ben a budaszentlőrinci kolostorban leljenek (amint akkor gondolták) végső és méltó nyughelyre. Amióta Nagy Lajos király elhozatta az ereklyéket Velencéből, egészen a török hódításig Budaszentlőrinc volt a remeteszent körül kialakult és gondosan ápolt kultusz központja. A pálosok minden igyekezete arra irányult, hogy névadó szentjük, égi pártfogójuk szerte a Magyar Királyságban ismert és elismert legyen. A korabeli pálos források, különösen Hadnagy Bálint pálos szerzetes 1511-ben kiadott mirákulumos könyvének tanúsága szerint ez sikerült is nekik.

„Az átvitel negyedik és utolsó oka a helyszínek méltatlansága volt, ugyanis nem őrizhettek ott egy ilyen értékes kincset. Sőt, maga az egyiptomi nép is méltatlan volt rá, hogy befogadja ezt a szentet, részben egykori kegyetlenségük miatt, amellyel Izrael fiait gyötörték (miként az a Kivonulás könyvéből kiderül), részben pedig babonás hiedelmeik és szörnyű tévelygéseik miatt, amelyekkel minden más emberen túltettek az őrült képzelgésben. Hermész Triszmegisztosz ugyanis azt mondja a Logostileos című könyvében (amit Holkot is idéz a Bölcsesség könyvéhez írt magyarázataiban), hogy egykoron Egyiptomban tisztelték leginkább a bálványokat – olyannyira, hogy (amint Szevillai Szent Izidórusz *Szómagyarázatok* című könyvéből kiderül) közülük egyesek a mennyei katonaságot tisztelték, mások az elemeket, mások az elkárhozott emberek képét, mások kutyákat és farkasokat, majmokat és egyéb állatokat, disznókat, hagymát és mindenféle egyebet. Harmadszor pedig Egyiptom jövendő hálátlansága és a mohamedánok majdani felemelkedése miatt. Negyedszer azért, mert a Megváltó szavai szerint senki sem lehet próféta a saját hazájában (vö. Lk 4,24). Ötödször azért, mert az isteni előrelátás tudta, hogy vétkei miatt Konstantinápoly el fog pusztulni, és minden határával együtt a pogányoknak adatik zsákmányul, s ezért, nagylelkű jóságából kifolyólag, nem akarta ezt a dicsőségre és megbecsülésre méltó szentet itt hagyni; hiszen Krisztus barátja és a Szentlélek temploma volt. Aranyszájú Szent János szerint az ember a falak építésében gyönyörködik, Isten viszont a szentek megtérésében, akiket az élő kegyelmek változatos sokasága ékesít. Valaki ellene vetheti, hogy ez a válasz nem állja meg a helyét, hiszen ha a helyszínek méltatlan volta miatt kellett Remete Szent Pált átvinni, akkor Velence városa nyilvánvalóan méltó volt a befogadására, illendősége és tiszta hite miatt. Erre az a felelet, hogy azért hagyta el Velencét, hogy a jelenlegi viszonyai megfeleljenek élete kezdeteinek, s ahogy a pusztában élve bűnbánatot tartott, úgy nyugodjon halálában a budai Fényes-hegyen, azaz Budaszentlőrincen; vagy azért, hogy a fő egyesüljön tagjaival, a pálos szerzetesekkel. Azt is mondhatjuk, hogy átvitele Lajos egykori

Tommaso Dolabella műhelye (?): Remete Szent Pál testének átvitele ünnepélyes körmenetben, XVII. sz. első fele, részlet (Jasna Góra Kolostora, Częstochowa, fotó: Török Máté)

magyar király érdemeinek tudható be, aki fogadalmat tett a mennyei Istennek, hogy ha Első Remete Szent Pál érdemeiből kifolyólag – aki iránt különös áhítatot mutatott – megszerzi a velenceiek feletti hőn vágyott diadalt, akkor ennek a szentnek a testét azonnal Magyarországra szállíttatja. Ahogy Bernát mondja: Teljes igyekezetünkkel törekednünk kell a szentek támogatása elnyerésére.

A harmadik misztériumot a hasznosságának mondják. Noha ennek az átvitelnek minden egyes hasznát a teljesség igényével nem tudjuk felsorolni, a sok közül azonban elbeszélünk hármat. Az első a győzedelmes Lajos királynak a Velence urai felett aratott győzelme volt 1381-ben, ugyanis, bár szent atyánk ereklyéi még Velencében voltak, miután azonban a király – az imént leírt módon – fogadalmat tett, hogy átviszi őket saját országába, nem sokkal később sikerült meghatározott összegű, éves hadisarc folyamatos fizetésére kényszerítenie a velenceieket. Ezenfölül elfoglalta Treviso városát és a birtokukban tartott erődöket és földeket, nevezetesen Asolót Roccavernivel, valamint megvívta Gorgoniát és Forgoniát sok más várossal együtt, s ezekben a saját hadinépét helyezte el, ahogy azt Thuróczy János *A magyarok krónikája* című művében elbeszéli.

A második haszon a magyarországi testvérek gyarapodása volt, úgy az anyagi és lelki javakban, mint a személyek számát tekintve. Előtte ugyanis kevés testvér élt Magyarországon, és még kevesebb volt a rendház, mivel a testvérek a pusztaságban éltek kóborolva, rendházaik pedig – miként az említett krónikában szerepel – a következők voltak: Budaszentlőrinc, Szentkereszt, a pilisi Szentlászló és Nosztra. Ezekben a rendházakban éltek a tisztelendő Ladomér esztergomi érsek úr, illetve András egri püspök úr által 1297-ben megerősített konstitúciók, azaz rendi alkotmány

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

szerint. Később viszont számos kolostor épült, ahol sok testvér élt.
Ők a Krisztusban tisztelendő atya, Gentilis testvér, bíboros és pápai oldalkövet (legatus de latere) engedélyével megtartott budaszentlőrinci generális káptalanon 1308-ban néhány további törvénycikkelyt és szabályt is alkottak maguknak, amelyeket azonban nem újonnan hoztak vagy találtak ki, hanem különböző helyekről átvett részletekből állítottak össze. Ezután a magyar nagyurak nagyon sok új kolostort alapítottak még: a Homonnai Drugeth család építtetett egyet Ungváron, a szepesi urak Porván, Gombaszegen és Tokajon, a Pálóczi urak Újhelyen (Sátoraljaújhely), Perényi Imre úr magyarországi nádorispán Terebesen, Haraszty Ferenc Családon; Mátyás király adományozta a pálosoknak a csutit, a zsámbékit és a fehéregyházit, Ulászló király Szentjobbot, Czudar Péter a ládit, az Elderbach urak a monyorókerékit, Kinizsi Pál a vázsonyit, Tamás esztergomi kardinális a szentandrásit (és helyreállította Monyorókeréket), a Buzlai urak a mindszentit. Továbbá te, aki ezeket prédikációdban elmondod, beszélj a te kolostorod alapítóiról és a neki adományozott javakról, és arról, hogyan tékozolták el egy részüket az utódok. A Bánffy urak építették a somogyi Szent Péter kolostort, és hasonlóképp mesélj a többiről.
A harmadik haszon a rengeteg támogatás mindennapi megtapasztalása. Hiszen, ahogy Bonaventura mondja a Szentenciák négy könyvéhez írt kommentárja negyedik könyve 45. distinctiójában: Isten a szentek iránti szeretete miatt sok kegyelmet, ajándékot és jótéteményt ad azoknak, akik tiszteletben részesítik őket, s ők maguk is azt szeretnék, hogy velük legyünk, ezért gyakran meglátogatják az irántuk elkötelezett híveket. Példaként említjük, hogy volt Magyarországon egy bizonyos Imre nevű nagyságos úr, Uvamos vajda fia és diósgyőri várnagy, aki üldözte és zaklatta Szent Pál testvéreit. Ő és az emberei különösen a győri kolostor lakóinak okoztak sok kárt: megtámadta a papokat és a laikus testvéreket, bántalmazta a szolgákat sőt, többeket meg is ölt közülük. Akkor a sokszorosan megtépázott gyülekezet megragadta a fegyvereit vagyis az imádságokat, és hevesen könyörgött Első Remete Szent Pálhoz segítségért. S bizony nem is csalatkoztak reményükben, ugyanis az említett üldözőnek, mikor az ágyában hevert és mindenféle gyalázatosságot tervezett a mondott testvérek ellen, egyszer csak megjelent Szent Pál, tiszteletreméltó, ősz öregként, fehér ruhában és botot tartva a kezében. Dühös arccal pillantott rá, és így szólt: „Alszol, zsarnok? Ó, te gonosztevő! Miért gyötröd a fiaimat, te istentelen? Nem úszod meg ezt büntetlenül: a tulajdon kezemmel verlek meg most rögtön, végül pedig elpusztulsz." Ahogy ezt elmondta, elkezdte verni a másikat, mígnem amaz kínjában összepiszkította magát. Végül hangos kiáltozásával felébresztette a családját, és elmesélt nekik mindent, ami történt, megmutatta sérült hátát és lapockáit is, majd megparancsolta, hogy ezentúl senki se zaklassa az említett testvéreket. Nem sokkal később odaveszett a háborúban, még a holttestét sem találták meg. Istennek legyen hála. – Nyomtatta Antonius de Asula Rómában, 1516. november 29-én."

PÁLOS LELKISÉG

Mária Élő Koronája

SZERK.

2017-ben ünnepeljük a pálosok által alapított częstochowai búcsújáróhely Fekete Madonna-kegyképe megkoronázásának 300. évfordulóját. A Szűzanya képét 1717-ben koronázták meg a XI. Kelemen által küldött pápai koronákkal. Román kívül ez volt a világon az első ilyen esemény.

Napjainkban nem arany koronákkal akarjuk megkoronázni Máriát, hanem evangéliumi életünkkel. Szent Iréneusz azt mondta: „Isten dicsősége az élő ember." Ahhoz, hogy valóban így legyen, megtérésre van szükségünk. Ezért

A Częstochowai Fekete Madonna. Szűz Mária bal karjában tartja a kis Jézust, aki jobbjával áldást oszt, baljában pedig az élet könyvét fogja fatábla, olaj, 121,8x81,3x3,5 cm (Jasna Góra Kolostora, Częstochowa, Kegykápolna, fotó: Matki Bożej)

akarjuk felajánlani Máriának lelki adományainkat, mert ezek mutatják meg leginkább, hogy Mária uralkodik-e az életünkben. A jubileum és a „Mária Élő Koronája" akció védnöke a Lengyel Püspöki Konferencia és annak elnöke, Stanisław Gądecki poznani metropolita. Ehhez szeretnénk csatlakozni Magyarországon is, ahol a kezdeményezést Dr. Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke támogatja.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1. lépés – **Mutasd meg magad Máriának!**

Mi alkotjuk Mária Élő Koronáját. Az arcunkra van írva egész életünk, s annak minden története. Szemünkben egyaránt tükröződnek a vágyaink, az élményeink, az örömeink és a szenvedéseink. Szeretnénk Mária arcképévé válni! Vidd el egy borítékban a fényképedet (A/6-os vagy annál kisebb méretben) valamelyik pálos rendházba, illetve a pálos rend honlapján – palosrend.hu, az Aktuális menüpont Közelgő események részének, Mária Élő Koronája alpontjánál – megjelölt plébániák valamelyikére, vagy küldd el postán a pécsi pálos kolostorba. Fényképedet első alkalommal 2017. június 16-ig kell eljuttatni a kijelölt helyekre, és a 2017. június 26-án induló Fekete Madonna Zarándokvonattal visszük el Częstochowába, majd a Szűzanya Kápolnájában helyezzük el a Jasna Góra-i esti ima, az Apel idején. Onnan kerül át a nagy, ún. Kordecki-terembe – sok-sok más arckép közé. Ha esetleg zarándokként meglátogatod mennyei Édesanyádat, megtalálhatod saját fényképedet is. Ez lesz a jele annak, hogy az életed be van írva Mária szívébe! Fényképedet elviheted személyesen is a Fekete Madonna Zarándokvonattal. Ha esetleg később csatakozol, akkor még augusztus 26-ig, a Częstochowai Szűzanya ünnepéig eljuttathatod a fényképedet a kijelölt helyekre. Mindenkitől külön nyilatkozatban kérjük (formanyomtatvány szerint, amely a rend honlapjáról, a fenti cikknél letölthető), hogy járuljon hozzá fényképe elhelyezéséhez. Ha ilyen nyilatkozatot nem kapunk, a felajánlás

attól még odakerül a Szűzanya elé, de nem helyezzük el a Kegyhelyen az említett teremben a többi arckép közé.

2. lépés – **Ajánld fel Máriának lelki adományodat!**

Ne csak fényképen megörökített arcképedet vidd el vagy küldd el a kijelölt helyekre, hanem ajánld fel fényképeddel együtt Máriának a szívedet is! A fénykép hátoldalára írd fel, milyen lelki adományt szeretnél felajánlani a Szűzanyának! Felajánlásod tanúsítsa az életed megváltoztatására irányuló vágyadat. Valami különösen szépet ajándékozz Máriának – talán szentgyónáshoz járulsz sok év után, kiengesztelődsz valakivel, akivel hosszú ideje konfliktusod van. Esetleg elhatározod, hogy szakítasz valamilyen szenvedélyeddel, az alkoholizmussal, a kábítószerrel, a pornográfiával… De választhatsz valamit, ami mindennap motivál a megtérésre, felkészít életed megváltoztatására – ez lehet pl. egy tized rózsafüzér elimádkozása, szentírásolvasás, lelki olvasmány… Találj valamit te magad – valamit, amit épp Te ajánlhatsz fel Máriának!

3. lépés – **Fogadd be Máriát az otthonodba!**

A szívedbe vésett és a kijelölt helyre (papír formátumban) elvitt vagy elküldött képed hátoldalán megnevezett lelki adományodra válaszul, átadjuk vagy elküldjük neked – hátoldalán a felajánló imádsággal –, a Jasna Góra-i Szűzanya képét (A4-es méretben), annak jeleként, hogy Te is egy gyémánt vagy Mária Élő Koronáján. Ily módon fogadd be ismét Máriát az otthonodba, a családodba, az életedbe! Tedd az Ő kezébe ügyeidet és életedet! Hadd legyen Ő a Királynő az életedben!

4. lépés – **Gyémántok a Koronából. Lépj kapcsolatba Máriával!**

A Facebook-on és a pálos rend honlapján folyamatosan olvashatsz újabb és újabb Máriás gondolatokat, amelyek segítenek elmélyíteni kapcsolatodat a Szűzanyával. A reménykeltő és megtérésre hívó gondolatokra naponta lelki adományoddal válaszolhatsz Máriának; szíved átalakulásával járulva hozzá az Ő megkoronázásához. A napi gondolatok, illetve azok átelmélkedése által lehetőség nyílik arra is, hogy megoszthassuk másokkal is hitünket, ezáltal egymást is kölcsönösen gazdagítva.

Engesztelni – vele lenni

P. Csóka János OSPPE

Isten úgy teremtette meg az embert, hogy a boldogságunk ő maga legyen. Az embernek csak Isten elég. A bűn elszakította az embert Istentől, megszakadt a kapcsolat vele. Önmaga erejéből az ember nem tudja helyreállítani ezt a kapcsolatot, így nem is válhat boldoggá. Isten jött segítségünkre, hogy Isten és ember kapcsolata helyreálljon, azaz megtörténjen a kiengesztelődés.
Az Ige megtestesülése által valósult ez meg. Két dolgot kell látnunk: egyrészt Jézusban tökéletes egységre jutott az isteni és emberi természet; másrészt Jézus – mint ember – mindvégig megmaradt az Atyával való szeretetkapcsolatban.
A kiengesztelődés tehát nem azt jelenti, hogy Jézus lecsillapította az Atya haragját, hanem, hogy létrehozta az egységet az isteni és emberi természet között, és hogy egész életében megmaradt a szeretetteljes kapcsolatban az Atyaistennel.
Ebbe a szeretetegységbe kapcsolódunk be mi is. A keresztség és a hit (bizalom, engedelmesség) által, valamint az Oltáriszentség vétele által egyesülünk Jézussal, és így egyesülünk Istennel. Abba a szeretetteljes kapcsolatba kerülünk az Atyával, melyben Jézus van vele. Egyben belsőnk is átalakul: Jézus határtalanul szerette az Atyát, szerette embertársait, valamint békében élt önmagával. Ez a kiengesztelődött ember állapota. E felé tartunk, ez van megvalósulóban bennünk, és majd a mennyben fog egészen beteljesedni.

Engesztelni annyit jelent, mint részt venni Jézussal a kiengesztelődés nagy művében. Bár Jézus megtette, de nekünk is hozzá kell tennünk a magunk kis részét. *„Testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik…”* azaz bekapcsolódom a megváltás nagy művébe, Jézussal együtt én is részt veszek benne. A kiengesztelődés tehát az Istennel való egységet, egyesülést jelenti. Az engesztelés pedig az a folyamat és azok a cselekedetek, melyekkel ezt az egységet létrehozza Jézus, illetve akik Jézushoz tartoznak.

Az engesztel, aki Istennel van. Légy legalább a kegyelem állapotában. De ne maradj meg a minimum szinten, ne egyezz ki a bocsánatos bűnökkel. Törekedj az Istennel való egyesülésre, amennyire csak lehet ebben az életben. Amikor valamilyen imádságot imádkozol, gyakorlatilag nem teszel mást, mint Vele vagy, rá figyelsz, vele időzöl. Amikor Szentírást olvasol, őrá figyelsz; ez is vele-lét. Amikor „csak” saját szavaiddal mondasz neki valamit, akkor is vele vagy. Amikor csak úgy ott vagy az Oltáriszentség előtt, és nem mondasz semmit, „csak” szeretettel nézed Jézust: vele vagy és engesztelsz. Növekszik benned az egység Istennel. És titokzatos módon a világot is közelebb viszed Istenhez.

De az engesztelés nem fejeződik be az imádsággal. Az egész napod engesztelés, ha igyekszel lélekben vele tölteni, jelenlétében maradni. Szólítsd meg gyakran napközben is, hisz folyamatosan veled van. Így megerősíted, és rá irányítod figyelmedet. Kerüld, ami a vele való egységedet gyengíti vagy megbontja. Pl. bűnök (kis bűnök is), harag, bosszúság. Ne bosszankodj a dolgok miatt, hisz ha megtörtént, nyilván Isten megengedte – tehát engedd meg te is. Ha másért nem, legalább azért, hogy megőrizd az egységedet Istennel. Különösen értékesek a nehézségek, mert ilyenkor próbára van téve az Istenhez való ragaszkodásunk. Örülhetsz is a megpróbáltatásnak, hogy most nehezebb „terepen” bizonyíthatod a ragaszkodásodat, hűségedet hozzá.

A szenvedés még nehezebb „terep”, avagy próba. Ha nem engeded, hogy a bizalmatlanság és a lázadás megrontsa vele a kapcsolatodat, nagyon értékes engesztelést végzel. A szenvedés árán is megőrzött kapcsolat nagyon értékes kapcsolat. Ajánld fel neki.

Reggelenként már előre felajánlhatod magadat, egész napodat az Úrnak, aztán békességgel fogadj mindent, ami aznap ér. Békességben maradni = az Úrral való egységben maradni.

Az Istennel való egységünk állandóan próbára van téve a kísértések viharai által. Tehát a kísértés is engesztelő értékű, ha kiállod, és hűséges maradsz az Úrhoz. Biztos észrevetted már, hogy ilyenkor béke és derű tölt el; mert mélyebb lett az egységed Istennel.

Gyarlók vagyunk, és újra meg újra segítségre van szükségünk, hogy megtisztuljunk a bűnöktől. A szentgyónásban az Úr újjáteremt és elvesz minden bűnt, ami közé és közéd ékelődött. Így újra teljesen készen állsz az egységre, a kapcsolatra. Gyakran élj vele.

A szentáldozásban teljes lesz az Istennel való kapcsolat, megtörténik a kiengesztelődés, egyesülsz Jézussal. Ezért van, hogy (gyónás) és áldozás után könnyebben tudunk imádkozni, megtelik a szívünk szeretettel. Könnyebben el tudjuk fogadni embertársainkat, de magunkat vagy a szenvedéseket is. E két szentség az engesztelő életnek két legfőbb erőforrása.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Kiáltás a sivatagból

ELKÉPZELT VALLOMÁS – SZERZŐ NÉLKÜL

Szerzetes vagyok. A sivatag mélyén élek. Kiszáradt füvet rágok, és fogaim között száraz homokszemek csikorognak. Tikkasztó nap perzselő sugarai égették sebessé arcomat, ajkaim kicserepesedtek a szomjúságtól. Napközben bágyadt álmossággal küzdök a hőségben. De éjjel sem alhatok, mert a sivatag hidege csontomig hatol, s a borzongató sötétség mely körülvesz, megdermeszti a lelkem.

Szerzetes vagyok. Vadállatok vesznek körül éjjel és nappal. Üvöltésük ide hallatszik a sötét sziklák közül. De nem félek már tőlük… Nem ölnek meg. Bár megölnének! De nem. Csak harapdálnak, marcangolnak és kínoznak szüntelen.

Szerzetes vagyok. Minden nap elcsüggedek… Kiégett már a lelkem, s a szívem kilúgozódott, üres teljesen. Talán már Te sem vagy ott Istenem! Nincs erőm már harcolni, mégis minden nap harcolnom kell! Nincs erőm meghalni, mégis minden nap meghalok, hogy újraéledjek. És feléledek, hogy újból meghaljak. Minden nap véremet ontom Krisztusért! De nem látom, hogy értelme lenne… Csak a homály vesz körül engem.

Szerzetes vagyok. Mégsem látom arcodat, és nem hallom szavadat! Meddig még? Azt mondtad, kövesselek. És én követtelek! Elhagytam mindenkit, akit szerettem! Teérted! És Te? Kivittél engem a pusztába, s most itt vagyok! De nem látlak Téged!

Nem hallom a Te hangodat! Magamra hagytál, és én teljesen egyedül vagyok. Csak a sötétség, a hőség és a vadállatok vesznek körül engem. Te hol vagy Adonáj? Seregek Istene! Mikor szabadítasz meg engem? Örökkévaló! Hatalmas! Szent! Te megmentetted ősatyáinkat Egyiptomból, és átvezetted a pusztán őket! Nekem meddig kell még a sivatagban senyvednem? Nincs víz, se manna, se fürjsereg! De én soha, soha nem fogom átkozni a Te szent nevedet!

Szerzetes vagyok! Nem hagyom el az őrhelyem! Míg nem mondod, hogy mehetek! Míg nem viszel el engem! Nem hagyom el az őrhelyem! Szent! Úr! Hatalmas! Erős Isten! Válaszolj, nekem kérlek! A Te szavad teremt és életet ad! Nézd, elszáradok, kiégek! Mikor ér el engem a Te Szent Lelked, mint éltető víz a kiszikkadt földet? Figyelj rám, hallgass meg engem! Nézd, megölik a lelkem! A sötétség megbénít, halálos álomba csüggeszt engem! Mikor ragyogod be szívemet, ó Teremtetlen Fény! Hatalmas! Szent a Te neved! Adj erőt! A sivatag mélyén élek! Kiszáradt füvet rágok, és fogaim között száraz homokszemek csikorognak. Halott vagyok, de mégis élek. S bár mindig elbukom, mégis kitartok. Éppen ezért szerzetes vagyok!

Ismeretlen mester: Remete Szent Pál, övében átfűzött rózsafüzérrel, szobor, aranyozott fa, m: 113 cm (Szent Kereszt Felmagasztalása Plébánia, Pécs-Rácváros, fotó: Lantos Miklós)

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Áder János látogatása Częstochowában

P. Puskás Antal OSPPE

Marian Waligóra atya a Fekete Madonna ikon másolatával ajándékozza meg Áder Jánost és feleségét (fotó: Krzysztof Świertok/jasnagora.com)

A lengyel–magyar barátság napja alkalmából Lengyelországba látogatott Áder János, Magyarország köztársasági elnöke. Mivel ez a nap Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepére esett, egyben kiváló alkalom volt számára egy częstochowai zarándoklatra is. Nagy vendégszeretettel fogadta őt és feleségét a jasna góra-i pálos kolostor közössége, élén Marian Waligóra atyával, akit azok az olvasóink is jól ismerhetnek, akik részt vettek az immár hetedik éve megrendezett „Fekete Madonna” vonatos zarándoklatok egyikén.

A köztársasági elnök úr látogatásának idején a magyar pálos rendtartomány is képviseltette magát P. Csóka János tartományfőnök, valamint P. Balla Barnabás és P. Puskás Antal személyében.

Az elnöki látogatás a Szűzanya kegyképe előtti imádsággal kezdődött, melynek keretében Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök úr magyarul, Michał Lukoszek vikárius atya pedig lengyel nyelven ajánlotta a magyar és a lengyel nemzetet és a családokat a Szűzanya oltalmába. E rövid áhítat után Áder János köztársasági elnök úr megtekintette Jasna Góra nevezetességeit.

A rövid látogatás fontos pillanat volt a jasna gora-i kolostor több mint hatszáz éves történetében. Megerősítő tapasztalat volt a jelenlévők számára az ország vezetőivel együtt térdelni a Szűzanya kegyképe előtt. Áder János köztársasági elnök úr jasna gora-i útjával irányt is jelez. Megerősíti a magyar és lengyel nép közötti több évszázados áldásos kapcsolatot. Napjaink összetett, nehéz társadalmi és politikai folyamatai között fontos, hogy Európa e két nemzete egymást támogatva képviselje az Isten akarata szerinti erkölcsi rendet, és együtt hirdesse az élhető jövőt.

Pálos mobilalkalmazás

P. Csóka János OSPPE

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Elődeinknek, a régi pálosoknak egyik erénye volt, hogy miközben ragaszkodtak a sivatagi atyák remeteségben fogant lelkiségéhez, mindig igyekeztek megtalálni az utat az adott korszak híveihez – sokszor eléjük menve az élet különböző területeire. Így lettek például iskolái rendünknek a 18. században. Napjainkban a különböző zarándoklatok (Pálos70, vonatos, motoros), a lelkiségi programok (házas hétvége, egyéni és csoportos vezetett lelkigyakorlatok) és a kulturális rendezvények (pálos konferencia, rendtörténeti színpadi előadás) mellett, igyekszünk folyamatosan korszerűsíteni, gazdagítani a néhány

éve elindult, s nemrégiben megújult honlapunkat (palosrend.hu), ahol az érdeklődők naprakészen tájékozódhatnak a rendünket érintő eseményekről, programokról, s ahol beszámolókat, mozgóképes anyagokat is időről-időre közzéteszünk.
Legújabb kezdeményezésünk, hogy 2017. január 18-ával – a januári Remete Szent Pál és Boldog Özséb ünnepet is köszöntve ezzel – pálos okostelefonos mobil alkalmazást indítottunk. Az új lehetőség naponta egy-egy rövid gondolatot ad az olvasó elé a pálos lelkiség jegyében. Az alkalmazás által a Magyar Pálos Rend szeretné megosztani a sivatagi atyák remeteségben fogant lelkiségéből táplálkozó rendi lelkiséget mindazokkal, akik keresik Istent, mindazokkal, akik érdeklődnek a pálosok iránt, s főként azokkal, akikhez eddig nem juthattunk el, de akik talán így, a korszerű mobileszközön keresztül, szívesen megismerkednek velünk.
A napi gondolatokat, elmélkedéseket pálos szerzetesek és szerzetesnővérek, valamint a világban e lelkiség szerint élő barátok hosszú, gondos, körültekintő munkával gyűjtötték és írták. A szövegek, idézetek forrásai – a Szentírás és szentírási magyarázatok mellett – Szent Ágoston regulája, P. Bereck egykori rendi generális írásai, pálos imádságok, az egyház szentjeitől vett idézetek és más, világi szerzőktől vett, a pálos lelkiséggel egybecsengő gondolatok.
Arra hívjuk azokat, akik okostelefonjaikon keresztül bekapcsolódnak, hogy ne pusztán ideig-óráig érdeklődők, belepillantók vagy kíváncsiskodók legyenek, hanem naponta elolvasva, ízlelgetve a kiválasztott idézeteket, egy éven keresztül járják velünk a lelki élet útját, hosszabb távon megtapasztalva a pálos lelkiséget.
Az alkalmazás Android operációs rendszerrel rendelkező készülékekre telepíthető a Google Play webáruházából letöltve, a Pálos alkalmazásra keresve. Az alkalmazás az Appsters Kft. munkája, adománya, melyet ezúton is köszönünk.
Kérjük, fogadják szeretettel, nyitott szívvel az új lehetőséget, s kívánom, hogy az általa közvetített gondolatok tetteké válva, hozzanak minél több gyümölcsöt életünkben!

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

P Csóka János tartományfőnök – 2017. március 1-jei hatállyal – P. Puskás Antalt a pálosszentkúti kolostorból a budapesti kolostorba, P. Mátyás Mihályt a budapesti kolostorból a pécsi kolostorba, P. Balla Barnabást pedig a pécsi kolostorból a pálosszentkúti kolostorba helyezte, s kinevezte a pálosszentkúti kolostor házfőnökévé.

•

Tartományfőnöki találkozó Częstochowában

2017. március 20. és 21. között tartományfőnöki találkozó volt a pálos rend központjában, a częstochowa-i Jasna Górán. A magyar rendtartományt P. Csóka János tartományfőnök és P. Puskás Antal képviselte. A rendszeresen megtartott találkozókon az egyes rendtartományok képviselői beszámolnak a tartomány életének főbb eseményeiről.

•

Teljes búcsú a jasna góra-i Szűzanya kegyképe megkoronázásának jubileumi évében

AZ APOSTOLI PENITENCIÁRIA külön dekrétuma alapján 2016. december 8-tól 2017. december 8-ig teljes búcsút nyerhet:
— aki a Jasna Góra-i Szűzanya Kegyhelyére elzarándokol és ott a megkoronázott Kegykép előtt a szent szertartásokban részt vesz;
— Mária által alázatosan kérve Istent imádkozik Lengyelország hűséges kitartásáért a keresztény hitben, új papi és szerzetesi hivatásokért, a családok, a világ és az Egyház oltalmáért, valamint a Szentatyáért;

— a Szűzanya Kegyképe előtt imádkozva elmond egy Miatyánkot, egy Hiszekegyet és a Boldogságos Szűz Mária, Lengyelország Királynője oltalmát kéri;
— a bűnbánat és kiengesztelődés szentségében részesülve szentáldozáshoz járul.
Teljes búcsúban részesülhetnek az idősek, betegek, és mindazok, akik megfelelő okból nem hagyhatják el otthonukat, de lélekben csatlakoznak azokhoz, akik jámbor lélekkel felkeresik a Kegyhelyet. Ezek a személyek a megszentelő kegyelem állapotában keltsék fel magukban a búcsú elnyeréséhez szükséges három rendes feltétel teljesítésének (mielőbbi) szándékát, és a Szűzanya bármilyen képe előtt mondják el ájtatos lélekkel a fent említett imádságokat, felajánlva az irgalmas Istennek Márián keresztül szenvedéseiket és életük gyarlóságait.

•

Remete Szent Pál ünnepe Pécsett

Január 15-én, vasárnap volt Remete Szent Pálnak, a pálos rend névadójának ünnepe a pécsi Szent Imre (Pálos) templomban. Az ünnepi szentmise keretében a pálos szerzetesek megújították rendi fogadalmukat. A 18 órakor kezdődő szentmisét Msgr. Darvas-Kozma József pápai káplán, c. esperes, csíkszeredai plébános mutatta be. Az ünnepi szentmisén a Schola Sancti Pauli végzett énekes szolgálatot Dr. Fodor Gabriella vezetésével. Szentbeszédében Darvas-Kozma atya kiemelte: Remete Szent Pál példájára ugyanazzal az odaadó szeretettel kell szeretnünk Istent, ahogyan egy igazi házasságban a házastársak szeretik egymást. Ennek kifejezése a tövisi, egykor pálos templom feszületének felirata: *„Aki jobban szeret téged, mint én, azt jobban szeretheted, mint engem!"*
A szentmise végén a pálos hagyományoknak megfelelően Remete Szent Pál ereklyéjével megáldották a gyermekeket.

Msgr. Darvas-Kozma József
(fotó: Varga László)

•

Boldog Özséb-ünnep Márianosztrán

2017. január 18-án Boldog Özséb halálának évfordulójára emlékeztek Márianosztrán a Magyarok Nagyasszonya Bazilikában. Az ünnepi szentmisét Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök mutatta be, a szentbeszédet Msgr. Darvas-Kozma József pápai káplán, esperes, csíkszeredai plébános mondta. Az ünnepen a Magyar Pálos Rend itthon is elindította a Lengyelországból induló „Mária Élő Koronája" kezdeményezést. P. Vízi András, a nosztrai perjel, plébános köszöntötte a püspök urat, a pálos atyákat, a konfrátereket és a zarándokokat. Mindannyiunk nevében beszélt, mikor kimondta, azért jöttünk össze, hogy megerősítsük hitünket, örüljünk a szenteknek, és kérjük az Úr kegyelmét, hogy tanúságot tudjunk tenni hitünkről.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Mit jelent az Istennek való teljes átadottság, életünk teljes odaadása? – ezt a kérdést állította szentbeszéde középpontjába Darvas-Kozma atya, majd Szent Margit személyét is megjelenítette beszédében. Boldog Özséb és Szent Margit is a feltétlen odaadás példáját mutatják még ma is. Darvas-Kozma József atya beszédének végén önvizsgálatra hívott mindenkit: Hogyan viszonyulunk mi, Boldog Özséb magyarjai a kereszthez, a könyvhöz és a kétkezi munkához? Van-e hitünk, vagy lázadunk, értetlenkedünk és belezuhanunk a kétségbeesésbe? Olvassuk-e a Szentírást, a keresztény sajtót, vagy megelégszünk a szappanoperákkal? Ég-e

kezünk alatt a munka, vagy sopánkodunk, nyafogunk? Mikor kezdjük el az építő munkát?
A szentmise után a pálos konfráterek, a rend tiszteletbeli tagjai közösen elmondták a konfráterek imádságát, végül Csóka János, a Magyar Pálos Rend tartományfőnöke útjára indította a „Mária Élő Koronája" kezdeményezést. (Lásd bővebben jelen számunkban.)

•

A kolostor alapításának évfordulója Hargitafürdőn

2017. január 21-én, szombaton tartotta a közösség Remete Szent Pál és Boldog Özséb ünnepét a Szent István templomban Hargitafürdőn. A 18 órakor kezdődő szentmisében megünnepelték a kolostor három éves (2014) fennállását. Tamás József püspök atya, a gyulafehérvári főegyházmegye segédpüspöke a résztvevőket arra buzdította, hogy Boldog Özséb nyomába lépve, mentsük meg népünket, mentsük meg Nyugat-Európa kereszténységét.

•

Urunk bemutatásának ünnepe – a megszentelt élet napja

Február 2-án, Urunk bemutatásának ünnepén, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján tartják A megszentelt élet napját. Hagyományosan ezen a napon találkoznak az egyházmegyék szerzetesközösségei, hogy együtt ünnepeljenek, és tanúságot tegyenek hivatásukról. A pécsi egyházmegyében idén a betegápoló ferences nővérek adtak otthont a közös ünnepnek, Kozármislenyben. Az ünnepen részt vettek a pécsi pálos közösség tagjai is.
A közösen énekelt Vesperás után Csóka János tartományfőnök atya beszélt a szerzetesi hivatás alapjairól, amelyet koncentrikus körökhöz hasonlított. A szerzetesi élet szíve az Istennel megélt bensőséges kapcsolat, amit az imádság erősít. Ebből táplálkozik a testvéri közösség, a közbenjárás szolgálata a zsolozsma végzése által, és minden szolgálat, amit a szerzetesrend az emberekért végez. A pálosoknál ez a lelkipásztori szolgálatot jelenti, valamint az engesztelést és a vezeklést, elsősorban a magyar népért.

•

A megszentelt élet napja Csíksomlyón

A csíksomlyói kegytemplomban, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a fél 11-kor kezdődött szentmise keretében ünnepelték A megszentelt élet világnapját az oda elzarándokoló szerzetesek és hívek. A szentmisét Urbán Erik templomigazgató, a gyulafehérvári főegyházmegye szerzetesekért felelős érseki helynöke celebrálta, szentbeszédet mondott Bátor Botond atya, hargitafürdői házfőnök. Ezt követően a jelenlévő szerzetesközösségek tagjaival együtt László Rezső hargitafürdői pálos atya is tanúságot tett hivatásáról, és bemutatta a rend lelkiségét. A szentmiséről készült videó megtekinthető a palosrend.hu oldalon, az Útravaló menüpontban.

•

Folytatódik az engesztelő szentségimádás

2017. február 3-án, a 20 órai szentmise és befejező imaóra után folytatódott az engesztelő szentségimádás a Sziklatemplomban Krisztus küzdő egyházáért, hogy a keresztények visszatérjenek első szeretetükhöz, és valóban a föld sója és a világ világossága legyenek. A 2016-ban elkezdett engesztelő virrasztások ezentúl elsőpéntekenként lesznek megtartva.

•

Pálosok a Mária Rádióban – tematikus nap és új sorozat

Február 23-án, tematikus napot tartottak a Mária Rádióban a Mária Élő Koronája akcióról.

A nap témái között szerepelt a „Mária Élő Koronája” kezdeményezés lelki, teológia háttere, gyakorlati ismertetése, a pálos rend története, a częstochowai, Jasna Górai kegyhely ismertetése, valamint beszélgetés tanúságtevőkkel Mária Élő Koronájáról, és életünk megváltoztatásáról.

Fehér barátok címmel új sorozat indult a Mária Rádióban az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a pálosok történetéről és lelkiségéről. A kéthetente megjelenő műsorban a hallgatók megismerhetik a pálosok több mint 700 éves történelmét, a remeteségből fakadó és a történelem viharaiban, az idők jeleire ráhangolódó lelkiségét és Urunk Jézus Krisztus Édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária iránti ragaszkodását. Ezzel a sorozattal nemcsak a keresztény hitet, hanem a magyarság történelméhez szorosan kapcsolódó pálos rend megismertetését is szolgálni kívánják az alkotók. A műsort Bátor Botond és László Rezső pálos szerzetesek vezetik.

•

A Pálos Baráti Kör februári és márciusi találkozóiról

A Pálos Baráti Kör (PBK) februári találkozóján P. Balla Barnabás tartott előadást a Mária Élő Koronája akcióról, február 22-én a Sziklatemplomban, 24-én pedig a pécsi Pálos templomban az ünnepi szentmisét követően. Pécsett, a szentmise után személyesen adhatták át a fényképüket azok, akik csatlakozni szeretnének a kezdeményezéshez. Mintegy válaszul a felajánlásukra, megkapták a częstochowa-i Szűzanya kegyképének másolatát, hátoldalán a 300 éves jubileum felajánló imádságával. Ez a gesztus kifejezi, hogy a résztvevők befogadják Máriát otthonaikba, családjaikba, életükbe. Pécsett a Pálos Baráti Kör következő találkozóin is lehetőség lesz a fényképek személyes átadására. A Sziklatemplomban a szentmisék után a sekrestyében adhatók át a fényképek. Bővebb információk, ill. a további átadóhelyek megtalálhatók a palosrend.hu weboldalon, az Aktuális/Hírek, események menüpont alatt.

A PBK márciusi találkozója március 22-én volt a Sziklatemplomban, 24-én pedig a pécsi Pálos templomban. A 17 órakor, ill. 18 órakor kezdődő szentmisét követően Budai László, a Misszió Tours Utazási Iroda vezetője tartott filmvetítéssel egybekötött előadást a częstochowai vonatos zarándoklatokról. A találkozó témájának jelentőségét az adta, hogy 2017. június 26. és 30. között az ez évi zarándoklat fogja a Mária Élő Koronája Akció keretében addig összegyűjtött fényképeket magával vinni, és a helyszínen ünnepélyesen átadni.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

P. Udvarnoky László István pálos atya köszöntése

2017. március 5-én Budafokon, a Szent Imre Otthonban tartott ünnepi ebéden köszöntötték P. Udvarnoky László István atyát 75. születésnapja alkalmából. A 2002 óta a Budapest-Budatétény Szent István király plébániát vezető pálos atya tiszteletére rendezett ünnepségen a hívek sokasága mellett részt vett Karsay Ferenc, Budafok-Tétény polgármestere is, aki egyedi gravírozott emléktáblával köszöntötte az ünnepeltet. P. Udvarnoky László István 2012-ben megkapta a Budatétényért Emlékérmet, amiért fáradhatatlan lendülettel és hittel tartja egyben és építi tovább a kerület katolikus közösségét. A tavalyi szintén jelentős év volt számára, hiszen pálos testvérek és hívek körében ünnepelhette pappá szentelésének 50. évfordulóját.

•

Nők gyalogos zarándoklata – 25-ször

Március 18-án 25 alkalommal tartottuk meg a nők zarándoklatát. A zarándoklatot, melynek célja a pálosszentkúti kegyhely, három havonként szervezzük meg, így az idén még három alkalommal lesz lehetőség részt venni rajta. Időpontok: június 10., szeptember 16., december 9. Minden lányt és asszonyt várunk, aki imádkozni szeretne családjáért, hozzátartozóiért. A zarándoklaton gyónási lehetőség is van, melyet P. Pál Csaba OSPPE biztosít a résztvevők számára. Kérjük, hogy részvételi szándékukat jelezzék (20/ 775 2555).

•

Megújult a márianosztrai Bazilika belső tere

A szentmise március 25-én (fotó: Varga László)

2017. március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén került sor a belsőleg felújított márianosztrai bazilika megáldására. Az ünnepi szertartás és szentmise főcelebránsa Dr. Beer Miklós, váci megyéspüspök, a Magyar Pálos Rend konfrátere volt. A bazilika belső tere Trizna Lajos (1941–2012) nagylelkű adományából újult meg, akinek emléktábláját a szentmise keretében szentelték fel. – A jeles nap alkalmából sokan összegyűltek szeretett templomukban, és várták püspök atya érkezését, miközben P. Vizi András pálos atya vezetésével, imádsággal és csendes elmélkedéssel töltötték az időt. Beer Miklós püspök atya prédikációjában emlékeztetett arra, hogy a magyarságnak küldetése van, terve úgy, mint annak idején terve volt Máriával, a názáreti lánnyal. De ezt a tervét csak akkor tudja kibontani bennünk, ha nap, mint nap, igent mondunk rá. Gyümölcsoltó Boldogasszony és a Bazilika ünnepén arra is felhívta a figyelmet, hogy minden Mária igenével és a fogantatással kezdődött el.
A szentmisét agapé zárta, helyi asszonyok által készített süteményekkel várták a házigazdák a vendégeket.

•

Megújult a Lyceum-templom teljes világítása

Megújult a Lyceum templom teljes világítása. A régi reflektorok helyett összesen 30 darab korszerű, energiatakarékos világítótestet szereltek fel.

•

Elkezdődött a kegyhely felújítása Pálosszentkúton

Petőfiszállás község Önkormányzatának jóvoltából, állami támogatás segítségével Pálosszentkúton megkezdődött a kegyhely felújítása. Az ünnepélyes átadásra a pünkösdi búcsú keretében kerül majd sor.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert-Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség!
A Somogy megyei Gálosfán, a *Páloskert*ben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szerettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: *paloshazak@gmail.com* és Baghy-Bátor Teréz +36 82 950 856.

PÁLOS PROGRAMOK

2017. április – 2017. szeptember

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST
Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden csütörtökön*** – 9-17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása
- ***minden hónap első péntekén*** – engesztelő szentségimádás Krisztus egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség)
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére
- ***szeptemberben*** – a Pálos Baráti Kör találkozója.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: *www.sziklatemplom.hu*

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért
- ***minden hónap első csütörtökjén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért
- ***július 1.*** – Sarlós Boldogasszony, ünnepi szentmise a Mária-kútnál
- ***július 1–2.*** – Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe ünnepe, főbúcsú
- ***augusztus 13.*** – Nagyboldogasszony búcsúja, a Bazilika templomszentelési ünnepe
- ***szeptember 17.*** – a kálvária kápolna búcsúja (Fájdalmas Szűzanya).

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
  - ***június 10. és szeptember 16.*** – nők gyalogos zarándoklata;
  - ***májustól októberig minden hónap 13-án*** 8 és 11 óra között fatimai engesztelés;
- ***május 12–14.*** – Családos lelkigyakorlat Bíró László püspök atya vezetésével;
- ***június 2–3.*** – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó;
- ***június 3–5.*** – Pünkösdi Búcsú;
- ***július 8.*** – Keresztény Motoros Zarándoklat;
- ***szeptember 9–10.*** – Kisboldogasszony búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 775 2555 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt 17.20-kor rózsafüzér
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise a papi és szerzetesi hivatásokért
- ***május 17.*** – a Pálos templom felszentelésének 80. évfordulója, 18 órakor hálaadó szentmise;
- ***szeptemberben*** – a Pálos Baráti Kör találkozója.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;
- ***minden hónap harmadik szombatján*** – 18.30-kor karizmatikus közösségek szentmiséje.
- ***augusztus 6.*** – Templombúcsú (Urunk Színeváltozása), 10.45-kor ünnepi szentmise.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 16.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér
- ***augusztus 20.*** – 12.30-kor ünnepi szentmise, a templom búcsúja és falunap;
- ***szeptember 16.*** – 12 órakor ünnepi szentmise a Szentkereszt tiszteletére, az adótorony melletti keresztnél.

SALFÖLD

- ***július 22.*** – 18 órakor Szent Mária Magdolna búcsú, ünnepi szentmise

PÉCS, JAKAB-HEGY

- ***július 23.*** – 12.30-kor Jakab-hegyi búcsú, ünnepi szentmise

BUDAPEST, BUDASZENTLŐRINC

- ***augusztus 6.*** – 16 órakor Szent Lőrinc napi ünnepi szentmise

KESZTÖLC, KLASTROMPUSZTA

- ***szeptember 17.*** – 12 órakor a Szent Kereszt felmagasztalása tiszteletére ünnepi szentmise

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben ezentúl a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük. A szentmisék időpontjairól, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (palosrend.hu), s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

Salföldi pálos templom romja (fotó: Török Máté)

„Megfutamodván amaz ősz és hóval hintett szakállos, komor hideg, mind a havat, mind a jeget utána folatja, és helyt ád ama gyönyörű ábrázatú ifjúnak, a tavasznak, ki mind az erdőket, mind a kerteket, mind a hegyeket, mind a völgyeket zöldelő füvekkel, kékes hyacinthussal, különb-különbféle tulipányokkal, rózsákkal, liliomokkal ékesíti, vidámítja. Kedves keresztények! Ha a nagyot kicsinyhez szabad hasonlítani, úgy tetszik, hasonló dolgot ád előnkbe szerelmes Megváltónk feltámadása; mert megszűnvén a szörnyű kínoknak rettenetes tele, a szép örömök gyönyörű tavasza tűnik szemünkbe […]”

P. Simon Máté (1743 –1818.) pálos szerzetes: Gyönyörű tavasz, 1802

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Ádám, Sudár Annamária, és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Török Máté* (Salföldi pálos kolostor)

ISSN: 2062–1094

2018. karácsony • *20. évfolyam 3. szám*

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Gondolatok egy új motor kapcsán

rendünk múltjából

- *A pálos liturgikus kalendárium – 1. rész*
- *Kereszt a Sziklatemplom felett*
- *Márianosztra története*

pálos lelkiség

- *Advent a megfogant életek védelmében*
- *Advent a betlehemi pásztorokkal*
- *Elhunyt rendünk konfrátere, dr. Bőzsöny Ferenc*

pálosokról, pálosoktól

- *Pálos 70 – 2018*

rendi krónika

pálos programok

Cõio. Exulta filia syon: lauda filia hierlm: ecce rex tuꝰ venit: sanctus et saluatoꝛ mũdi. Post cõ. HEius nos dñe sacramẽti semp nouitas: natalis i stãret: cuius natiuitas singularis hũanã repulit vetustatẽ. SAciasti dñe familiã tuã mũeribꝰ sãcris: eiꝰ ꝗs semp iteruẽtiõe nos rẽfoue: cuiꝰ solẽnia celebrãmus. Per. Ad sũmã missaz ad aspnonem aq̃. Aspges me. ℣. Ostẽde nobis dñe miam tuaz. Et. ℣. Dñe exaudi oꝛonẽ meã. Et. Dñs vobis. Oꝛo. Presta nobis dñe p. 101. Ad pcessionẽ. ℟. Verbũ caro. ℣. Benedictus qui venit in noie dñi. Oratio. ODps sempiterne deus q hũc diẽ picarnationẽ verbi tui: t p partũ btẽ virginis marie ꝓfecrãsti: da pplis i hac celebꝛitate gaudẽtibꝰ: vt q tua gra sunt redempti: tua sint adoptiõe securi. Per eũdẽ xp̃z. In reuerſiõe hym. A solis ortꝰ ℣. Notũ fecit dñs salutare suuz. OA ꝗs dñe pplo Oꝛo. tuo iuiolabilẽ fidei firmitatẽ: vt q vnigenitũ tuũ i veritate coꝛpoꝛis nostri ỏ virgine matre natũ ꝓfitẽmur: t a p/sentibꝰ liberemur aduersis: t mansuris gaudijs inseramur. Per eundẽ xp̃m. Introitus. Vernatus est nobis et filius datus est nobis cuius iperiũ sup humerũ eius t vocabit nomẽ eius magni consilij angelus. ps. Cantate dño canticum nouum: q mirabilia fecit. Glia pa. ℟y/rie. Magne deꝰ. Oꝛo. OOnce de ꝗs ops dẽꝰ: vt nos vnigeniti tui noua p carnem natiuitas liberet: quos sub pcti iugo: vetusta seruitꝰ tenet. Per eũ. Lcõ esaie ppe HEc dicit dominꝰ. lij. ca. Hpopter hoc sciet ppls meus nomẽ meuz i die illa: qz ego ipe q loquebar ecce adsũ. Quã pulchꝛi super mõtes pedes annũciãtis t pdicãtis pacẽ: annũciãtis bonũ: pdicãtis salutẽ dicentis. Syon regnabit deꝰ tuus. Vox speculatoꝝ tuoꝝ leuauerũt vocem: simul

BEKÖSZÖNŐ

Gondolatok egy új motor kapcsán

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Vannak dolgok, történések, amelyekre egyáltalán nem számítunk, s ha elérnek minket, a véletlenre hivatkozunk. Pedig véletlenek nincsenek. A „véletlen" igazából az isteni Gondviselés fedőneve.

Tavasszal azon gondolkodtam, hogy bár nagyon meg vagyok elégedve a motorommal, de most volna lehetőségem arra, hogy lecseréljem egy valamivel újabbra. S ekkor a tartományfőnöki hivatal vezetőjétől, munkatársunktól jött az ötlet: mi lenne, ha a Yamaha Motornak írnánk levelet, hogy támogassa a Magyar Pálos Rendet egy FJR típusú motorkerékpárral. Természetesen az esélytelenek nyugalmával írtuk meg a levelet, amire a magam részéről még választ sem reméltem. De egy-két héten belül megérkezett a válasz a Yamaha Motor közép-európai vezetőjétől, hogy tetszik az ötlet, meg az is, amit csinálunk, így adnak két évre használatra egy 2016-ban gyártott, de még eddig be sem indított Yamaha FJR-t. A folyamat kissé hosszúra nyúlt. A motor hónapokon keresztül a kereskedésben volt a számtalan megoldandó probléma, az adminisztráció bonyodalmai, a szabadságolások és sok egyéb ok miatt. De végül is most már Hargitafürdőn van a motor.

Amikor első alkalommal ráültem, az jutott eszembe, hogy milyen sokan vannak abban, hogy ezt megtehetem. Hiszen ez a motor annak a több mint tíz évnek a gyümölcse is, amelyet a motorosokkal együtt töltöttem. Nem is csak a motornak örülök hát, hanem annak, hogy ez valami sokkal többel van összefüggésben. Ha nincs a MotorkerékPálosok közössége, amelyhez elég sokan kapcsolódtak az évek folyamán kisebb-nagyobb mértékben, akkor talán már rég nem motoroznék, és most nem lenne ez az új, két évre használatra kapott motor.

Nem tudom, mit hoz a jövő, de azt igen, hogy soha nem fogok tudni felülni rá anélkül, hogy ne gondoljak a motorosokra, s ne imádkozzam értük. Gyakran jutottak eszembe eddig is, mielőtt motorra szálltam, de nem mindig. Most viszont már nem tudok mást tenni! Hiszen valóban nincsenek véletlenek, s minden azért történik, mert azzal Istennek terve van. Így ezzel a nem várt ajándékkal is. Azt hiszem, kellőképpen szabad vagyok ezzel az új motorral kapcsolatban, így nem öncélú eszköz a számomra, hanem segítség ahhoz, hogy tovább tudjam csinálni azt, amit elkezdtem annak idején a motorozással kapcsolatban. Akkor persze nem tudtam, mi mindent ad ez majd – hogy mennyi találkozást, lehetőséget, az evangelizáció hány újabb módját és helyét fogja kínálni. Ezért is fontos kimondani, hogy nem az új motor a legnagyobb ajándék, hanem a motoros barátok, rendünk motoros segítői. Azt szeretném, ha közülük mindenki otthon érezné magát a pálosok közelében, még akkor is, ha olykor nem mennek zökkenőmentesen a dolgok.

P. Bátor Botond OSPPE és az használatra kapott motor, Hargitafürdő (fotó: Lurcza Sándor)

<<< *A karácsonyi nagymise szövegének részlete, a bevezető ének (introitus) díszes P betűje a betlehemi jelenettel. Pálos misekönyv, Velence, 1514 (Országos Széchényi Könyvtár) – A pálos ünnepekről indított sorozatunk a 4. oldalon.*

A motor eszköz, amely által kapcsolatba kerültünk egymással, s amely által sok közös élménnyel gazdagodhattunk. Hiszem, hogy a beszélgetések, a találkozások és a közös útjaink során hitünkben is erősödtünk, s hogy némileg alakult a gondolkodásmódunk is.
Hálás vagyok Istennek, hogy mindez így és éppen most valósult meg! S köszönöm a Yamaha Motornak és mindazoknak, akik által Hargitafürdőre érkezhetett a motor.
A motoros évad végén, advent kapujában, a motorosok körében szokásos fordulattal kívánok, olyan széles utat minden motorosnak és rendünk minden barátjának, ahol jelen van Isten áldása és az egymásra való odafigyelés is!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A pálos liturgikus kalendárium – 1. rész

SARBAK GÁBOR

Rendtörténeti rovatunkban sorozatot indítunk, amelyben – hasonlóan a 2014 és 2015 fordulóján megrendezett Pálosaink, a fehér barátok című pécsi kiállításhoz – a középkori pálos hagyományokra visszatekintve emlékezünk meg, a teljesség igénye nélkül, a legfontosabb pálos ünnepekről. Az első részben az egyházi év végétől, vagyis advent első vasárnapjától az idei nagyböjt kezdetéig, azaz 2019. március 6-ig tekintjük át a rendi ünnepeket.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az egyházi év általánosan kötelező és mindenütt megült ünnepei mellett a szerzetesrendek, hasonlóan sok országhoz vagy egyházmegyéhez, saját külön liturgikus kalendáriummal rendelkeznek. A „saját” szentek tisztelete a pálosokra is jellemző, még akkor is, ha a rend nem törekedett szent életű tagjai római kanonizálására. Ilyen „saját” szentnek tartjuk Remete Szent Pált, a rend névadóját vagy éppen Szent Ágostont, akinek regulája szerint alakítják életüket a pálosok az összes kolostorukban. A régi misekönyvek (*misszálék*) és zsolozsmáskönyvek (*breviáriumok*) mellett a rendi ünnepekre vonatkozó elsőrendű forrást a pálosok alkotmányának (*konstitúciók*) rendelkezéseiben találjuk meg. A pálos szerzetesség lényegének elvi tisztázásán túlmenően a konstitúciók a mindennapi életvitelre tartalmaznak előírásokat, amelyeket a rendi káptalanokon szövegeznek meg és fogadnak el kötelező érvénnyel minden pálosra vonatkozóan. A pálosok a római katolikus egyházi év kötelező ünnepei (karácsony, húsvét, pünkösd, stb.) mellé – más szerzetesrendekhez hasonlóan – rendi hagyományaikhoz és spiritualitásukhoz kapcsolódó saját ünnepeket (*festa propria*) vettek s vesznek fel ma is a liturgikus naptárba. Ezek az évfordulós napok (ún. *anniversaria*) a rendi ünnepek külön csoportját képezik.
Ebben kiemelkedően fontos szerepet játszik a remetehagyomány, ill. ezeken a napokon emlékeznek meg a rend különféle jótevőiről és halottairól. Az 1519–1520 körül Rómában, Gyöngyösi Gergely pálos perjel által sajtó alá rendezett rendi alkotmány szerint ez utóbbiakat „csak a mi testvéreink” ülik meg. A magyar szentek ünnepei a pálos liturgikus könyvekben természetesen hiánytalanul megtalálhatók, még a lengyel használatra szánt, 1506 körül másolt misekönyvben is szerepelnek szent királyaink: István és László. Mindjárt az elején meg kell állapítani, hogy pálos eleink az esztergomi liturgikus szokások messzemenő figyelembe vételével (Özséb esztergomi kanonok volt!) a római szokásrendhez csatlakoztak, és így az adventi időszak négy hétből áll, eltérően a milánói egyház ősi, hat hétre tagolt várakozási idejétől. Január 15. – Első Remete Szent Pál, a pálos rend pátriárkájának ünnepe minden pálos li-

turgikus könyvben megtalálható. A középkorban január 10-re, vízkereszt nyolcadába esett, ezért a liturgikus ütközés kiküszöbölésére az újkorban 15-re tették át a remeteszent napját.
Január 17. – Remete Szent Antal, az egyiptomi remeteszent jelenléte is természetesnek mondható a naptárban, hiszen Szent Jeromos Remete Szent Pálról szerzett írásának ő a második főszereplője.
Január 20. – Esztergomi Boldog Özséb volt az az esztergomi kanonok, aki stallumát feladva csatlakozott a remetékhez és szervezte meg klastrompusztai kolostorukat, amellyel végül is kezdetét vette a renddé szerveződés évtizedekre terjedő folyamata.
Január 28. – Aquinói Szent Tamás (a középkorban március 7-én ünnepelték) lett volna a rendi hagyomány szerint az Orvietóban tartózkodó IV. Orbán pápától szabályzatot kérő remeték pártfogója 1262-ben. Tamást tekintélye miatt hozták kapcsolatba a rend kialakulásának történetével a XVI. század elején.
Január 16-án Szűz Mária, a remeték királynéja, 19-én Egyiptomi Nagy Makáriosz remete, apát, február 28-án pedig Kasszián Szent János apát szereplése a mai pálos kalendáriumban megfelel a rend Szűz Mária iránti tiszteletének és a követésre méltó remeteelődök emlékezete ébren tartásának.

Kereszt a Sziklatemplom felett

PAPP ORSOLYA

Október 8-án, Magyarok Nagyasszonya főünnepén, a budapesti Sziklatemplom búcsúja alkalmából celebrált szentmisét követően adták át ünnepélyesen a Sziklatemplom feletti kereszt megújult díszvilágítását, melynek keretében a főpásztori szertartást Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek végezte el.

Soltész Miklós, egyházi, nemzetiségi kapcsolatokért és az üldözött keresztények megsegítéséért felelős államtitkár kezdeményezésére, a Fővárosi Önkormányzat jóvoltából szeptember folyamán elkészült a gellérthegyi pálos Sziklatemplom feletti szabadtéri kereszt új, korszerű díszkivilágítása. Fővárosi cégek összefogásával a kereszt körülötti tér is megújult.
2018. október 8-án, a Sziklatemplom búcsúünnepén a 19 órai kezdődött ünnepi szentmise végén Csóka János pálos tartományfőnök bejelentette a megújult díszvilágítás felkapcsolását, majd beszédében kiemelte, hogy hitünk legfontosabb jelképe a kereszt, mely Budapest egyik legszebb helyszínén, a Duna felett ragyog. A kereszt, Isten szüntelen felénk áradó szeretetét mutatja, amit nekünk embertársainknak kell továbbadni. A búcsúi szentmisét követően a Sziklatemplom előtti téren gyülekeztek a megjelentek, majd együtt vonultak a kereszthez az átadási ünnepség megtartására, melyen beszédet mondott Szalay-Bobrovniczky Alexandra főpolgármester-helyettes és Soltész Miklós államtitkár, majd Dr. Erdő Péter bíboros, prímás, eszter-

Soltész Miklós államtitkár, P. Puskás Antal OSPPE házfőnök (Sziklatemplom) és Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek (fotó: Nagy Kristóf Soma)

gom-budapesti érsek. Az esemény moderátora Süveges Gergő volt.
Szalay-Bobrovniczky Alexandra főpolgármester-helyettes beszédében úgy fogalmazott, hogy Budapest és a magyar nemzet hányatott sorsának és időszakának szimbóluma is lehet a Gellért-hegy déli oldala. A főpolgármester-helyettes asszony elmondta, örömmel álltak a kezdeményezés mellé, mert a megújult világítás tovább emeli az esti Budapest amúgy is egyedülálló látképét.
Soltész Miklós államtitkár elmondta, hogy személyes élmény indította el benne a kereszt világításának megújítását és örömmel tapasztalta, hogy ez másokat is cselekvésre ösztönzött. Hangsúlyozta: felelősek vagyunk azt üzenni a világnak, hogy a kereszténység él, és ezt tesszük ezzel a ragyogóbb megvilágítással is.
Dr. Erdő Péter bíboros, pírmás, esztergom-budapesti érsek beszédében a keresztet a remény szimbólumának nevezte. Kiemelte, hogy a most díszkivilágítást kapott kereszt, már a 2020-ban hazánkban megrendezésre kerülő 52. Eucharisztikus Kongresszusra való előkészületeknek is része. A beszédét követően Dr. Erdő Péter bíboros, pírmás, esztergom-budapesti érsek főpásztori szertartás keretében megáldotta a díszvilágítással megújult keresztet.

A megvalósítás koordinátora és lebonyolítója a Főváros megbízásából a Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft. volt, a világítás tervezését és kivitelezését a Lisys Project Kft. végezte; a kereszt környezetének megújításában, illetve az ünnepség előkészítésében és lebonyolításában pedig a Budapesti Közlekedési Központ, a Budapest Közút, a Budapesti Fesztivál és Turisztikai Központ, a Főkert, a Fővárosi Közterület Fenntartó Zrt., a Fővárosi Közterület Felügyelet, a Budapesti Rendőr-főkapitányság XI. kerületi Rendőrkapitánysága és az újbudai Közterület Felügyelet vett részt.

A főpásztori áldás szövege

Könyörögjünk! Urunk, Istenünk, világosság teremtője, minden emberi lét forrása és eredete, kérünk, tekints kegyesen szolgáidra, akik ezt a díszvilágítást készítették és akik ezen az ünnepi alkalmon itt jelen vannak!
Templomaink külső formája, a harangok szava és a kereszt mindig olyan jelek, melyek figyelmeztetnek és hívnak minket a te dicséretedre. Add, hogy ezekhez hasonlóan, ez az újonnan elkészült díszvilágítás is, mely mostantól fogva fővárosunk ékessége, ezt a célt szolgálja, s eredményezzen az itt lakó emberekben még mélyebb hitet és odaadóbb szeretetet. Kérünk, add, hogy a sötétségben kivilágított kereszt őrködjék az itt lakók éjszakai nyugalma felett, és hogy földi életünk végén, a világ sötétsége után eljuthassunk hozzád, a fogyhatatlan fényhez, akiben élünk, mozgunk és vagyunk. Szentelje meg a kereszt új díszkivilágítását az Atya, a Fiú és a Szentlélek, hogy akik az Úr Jézusra gondolva meghajolnak és imádkoznak ez a kivilágított kereszt előtt, testi-lelki erőt és üdvösséget nyerjenek. Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

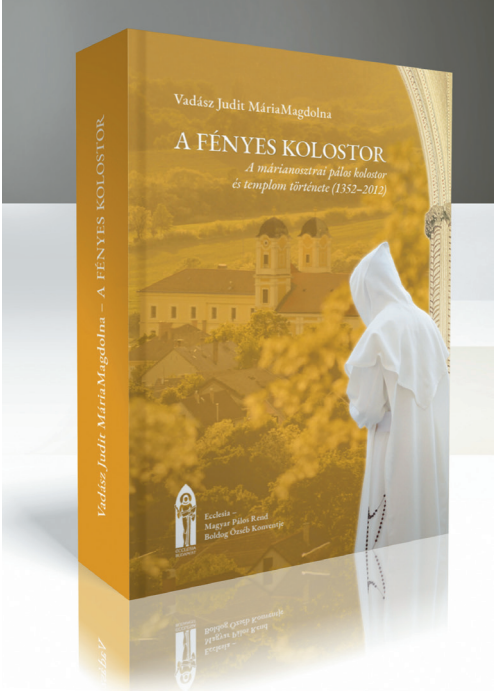

Márianosztra története

A SZERK.

Az idei advent egyik újdonsága a márianosztrai kolostor történetét bemutató összefoglaló kötet megjelenése.

A fényes kolostor. A márianosztrai pálos kolostor és templom története (1352–2012) címmel megjelent a Vadász Judit MáriaMagdolna által jegyzett kötet, amelyről így ír dr. Völgyesi Levente, a kiadvány szakmai lektora: „A pálosrendi szerzetesek több mint hatszázhatvan éve telepedtek le Márianosztrán. Ez a könyv az ő történetükről szól. A mű hét évnyi kutatómunka gyümölcse, levéltárak mélyén szunnyadó iratok apró mozaikjaiból kitartó oknyomozással összekovácsolt adatbázis és történelemkönyv. Történelmi mű, amely a forrásait pontosan megjelöli. Művészettörténeti alkotás, amely pontos értékleltárt ad Nosztra mind elpusztult, mind pedig jelenlegi építészeti emlékeiről, berendezési tárgyairól és műkincseiről. Teológiai mű, amely ékes bizonyítéka Isten történelmet és emberi sorsokat formáló gondviselő szeretetéről.”

A könyv szervesen illeszkedik abba a folyamatba, amelynek célja, hogy a pálos rend feltárva igaz történetét, megismertesse magát a kortársakkal: „Sok közhiedelmet, pálos toposzt eloszlat ez a munka, de legalább annyi kérdést vet föl, amelyeknek a megválaszolása a jövő pálos kutatói számára szolgálhatnak kiindulópontként.” – írja dr. Völgyesi Levente.
Az igazság felmutatását, a tények feltárását segíti a pálosok körül örvendetesen terebélyesedő kutatói, értelmiségi háttér is. A sok szálon futó munka (régészeti ásatások megszervezése, a kutatási eredmények, valamint forrásmunkák publikálása, a rendtörténeti előadások, a művészek által készített műsorok, kiállítások rendezése) együttes eredménye lehet, hogy minél többek számára töltődjenek meg tartalommal azok a tények, hogy a rend Magyar Örökség-díjat kapott (2008), s immár része a Pécsi Értéktárnak is (2018).

A kötet bemutatója
2018. december 17-én 17 órakor lesz
a Központi Papnevelő Intézet
(a volt pesti pálos kolostor) dísztermében
(Budapest, V. ker. Papnövelde u. 5–7.)

A könyvbemutató fővédnöke:
Dr. Beer Miklós, *váci megyéspüspök, pálos konfráter.*
Díszvendég: P. Borsos János József *OSPPE emeritus tartományfőnök.*
Az est házigazdája: Prof. Dr. Török Csaba.
A kötetet Dr. Völgyesi Levente *mutatja be.*
Közreműködik Nagy Réka *csellóművész.*

A rendezvényen való részvétel regisztrációhoz kötött. Jelentkezni a nevek megjelölésével a:
afenyeskolostor@gmail.com *email-címen lehet.*

PÁLOS LELKISÉG

Advent a megfogant életek védelmében

A SZERK.

Szabadulás az abortusz utáni bűntudat terhétől *címmel P. Puskás Antal OSPPE fordításában és az Új Ember Kiadó gondozásában megjelent magyarul is Wieslawa Kowalska könyve.*

„A könyvre a lelki adoptálás Jasna Góra-i központjában találtam rá, és rögtön elhatároztam, hogy lefordítom." – mondta Antal atya a Magyar Kurír számára. „A könyv nem egyszerűen értekezés akar lenni az abortuszról és annak következményeiről, hanem azt tűzte ki célul, hogy segítség legyen olyan anyáknak és apáknak, akik szeretnének elindulni az abortusz utáni bűnbánat és gyógyulás útján. Felvázolja a szükséges lépéseket, és segít kimondani azokat a szavakat, melyeket talán az ember magától nem tudna kimondani Istennek és az abortuszban elvesztett gyermekének. A könyv hatékony eszköz lehet papok számára is, akik szeretnének segíteni az abortuszban érintetteknek, de nem tudják, hogyan." A Puskás Antal atya, valamint Olaj Dávid és Anett által alapított József Szövetség meghívására – amelynek segítségével, magukat felvértezve az imában már több ezren csatlakoztak az abortusz elleni szellemi harchoz – könyve bemutatója kapcsán a Sziklatemplomba látogatott Wiesława Kowalska 2018. december 1-jén. 11 órára várták azokat a papokat, akik csatlakozni kívántak ehhez a szövetséghez, 14 órára pedig – kitárva a kapukat – minden érdeklődőt, akik kiállnak a leggyengébbekért, a magzatokért.

A könyv bemutató szövege az Új Ember Kiadó honlapján: „Az a lelki terápia, amiről e kis könyv hasábjain szó van, olyan mértékben hatékony, amennyire elhiszed, hogy van valaki, aki segíthet rajtad, aki felszabadíthat téged a bűntudat terhétől, meg tudja gyógyítani a fájdalmas múltat, és meg tud ajándékozni téged az élet egy új minőségével. Akiről itt beszélek, az a legjobb orvos és minden idők legjobb terapeutája: Jézus Krisztus. Tudom, erre sokan azt fogják válaszolni: jártam már pszichológusnál, gyógyított már pszichiáter, megpróbáltam különféle terápiákat, és többször meggyóntam már ezt a bűnt. De semmi sem segített! Senki nem volt képes elvenni a fájdalmamat. Kérlek, tegyél még egy próbát! Vedd kezedbe ezt a könyvecskét és keress magadnak egy nyugodt helyet! Olvass és imádkozz!" (A kötet a Magyar Kurír *Új Ember Kiadványok* sorozatában jelent meg; megvásárolható az Új Ember könyvesboltban.)

Advent a betlehemi pásztorokkal

Fr. Fülöp István Vilmos OSPPE

Így, karácsonyra készülve, az advent idején akaratlanul is feltörnek bennem a gondolatok, amelyeknek középpontjában Isten irántunk való irgalmas, végtelen szeretete van, amelyet nem győzhetünk csodálni!

A bűnbeesést mi nem tudjuk úgy felfogni, ahogy Ádám és Éva tudatában lehetett ennek, hiszen ők pontosan tudták, átérezték, hogy mit veszítettek el engedetlenségük által. Elsősorban az Istennel való közösséget az édenkertben, a végtelen békét, amiben ott részük lehetett és a mérhetetlen szeretetet, amivel a teremtő Isten megajándékozta őket. S ebben minden embernek örökre része lehetett volna! De az ősszülőknek engedetlenségük miatt el kellett hagyniuk az édenkertet, s a gonoszsággal

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

és szenvedésekkel átszőtt világba kerültek. S ennek a törésnek (áteredő bűn) a következményeit minden ember, így a mai kor embere is elszenvedi.
De nekünk már van reményünk, mert az Istennek megesett a szíve tévelygő bűnös emberiségen és elküldte szeretett Fiát, hogy megváltson minket a bűn rabságából. Jézus születése, kereszthalála és feltámadása által megnyitotta nekünk a mennyországot.
Sokszor elképzelem a sok művész által is megörökített képet… Az immár több mint kétezer évvel ezelőtti betlehemi éjszakában a pásztortüzet körülülő pásztorokat, amint békésen beszélgetnek. Talán nem is sejtik, hogy ez az éjszaka tele lesz a számukra meglepetésekkel. Némelyek közülük már elszenderednek, amikor hirtelen megnyílik az ég és fényes ragyogás veszik őket körül. Megjelennek az Úr angyalai harsonaszóval és hírül adják, hogy Betlehemben megszületett a megváltó. Az is tudtukra adják, hol találhatják meg azt a kis barlangistállót, ahol Jézus megszületett. Az angyalok láttán félelem foghatta el a pásztorokat, de a hír hallatán a szívükben bizonyára az öröm is tanyát vert. Mindent maguk után hagyva indulnak el meggyőződni az Úr üzenetéről, nem törődve a pusztai éjszakában rejlő veszedelmekkel. Csak néhány idősebb pásztor marad ott a nyájakat őrizni. A többiek sietve mennek, és örömükben már talán meg sem hallják az éjszaka neszeit, a hátra hagyott nyájak meg-megkonduló kolompját, az itt-ott felhangzó kutyaugatást. A szívükben ott az angyalok által közölt isteni üzenet, a Megváltó utáni vágy, az örök élet reménye és az öröm, hogy Isten megkönyörült az elbukott emberiségen. Így érkeznek meg a kis betlehemi barlanghoz. Belépve mindent úgy találnak, ahogyan azt az angyalok előre jelezték nekik…
Vajon mertek-e valaha is arra gondolni, hogy a Messiás, a mindenség királya istállóban fog megszületni, nem pedig palotában, fényűzéstől körülvéve? Nagy meglepetésben lehetett részük, amikor meglátták a Szent Családot boldog örömtől ragyogva és megtapasztalták azt a túlcsorduló szeretet, amivel őket fogadták. Ez töltötte be a betlehemi kis, ideiglenes otthont. Nagy csend volt, de ez a békés csend beszélt. Mégpedig úgy, hogy az egyszerű pásztorok is megértették: az örök élet záloga fekszik a jászolban pólyába takarva. Miután köszöntötték e különleges kis hajlék lakóit és kifejezték mély hódolatukat a mindenség Teremtője előtt, nagy örömmel és békével szívükben tértek vissza a nyájaikhoz. Lelküket is az örök élet hajnalcsillaga ragyogta be reménnyel: látták az Üdvözítőt! De milyen öröm lehetett az is nekik, amikor tudatosult bennük, hogy Isten angyalai velük közölték elsőként az istengyermek születését, és ők köszönthették őt elsőkként.
Mindez a ma emberét is elgondolkodtatja… Miért pont ők? Jézus szinte kolduskánt jött közénk, a pásztorok a lehető legegyszerűbb emberek voltak, akik a világtól némiképp elszigetelődve élték mindennapjaikat. Csak a rájuk bízott nyájakkal törődtek, egyedül voltak, s Istenbe vetett hitük erős és mély lehetett. Tőle kérték mindenkor a jó legelőt, az alkalmas időjárást is hétköznapjaikhoz.

Jézus számára is az Atya által rábízott nyáj volt a legfontosabb, de e felett is: Isten akarata. Egyszerűen élte életét, mint a felidézett betlehemi pásztorok. S ez adhat választ a kérdésünkre is.
Kérem Istent, hogy adja meg a mi számunkra is a betlehemi pásztorok egyszerűségét, hogy jobbá és szebbé tudjuk tenni ezt a világot! Milyen jó lett volna ott lenni azok között az egyszerű emberek között és megölelni a kisded Jézust!
Bűneink és bajaink terhétől roskadozva lélekben mi is elmehetünk minden évben a pásztorokkal együtt a betlehemi istállóba és leborulhatunk a jászol elé. Mert a betlehemi gyermek már azon a titokzatos éjszakán minden bűnt és bajt elfogadott tőlünk. Jézusom add, hogy mindennél jobban szeresselek Téged és soha ne bántsalak meg!

Elhunyt rendünk konfrátere, dr. Bőzsöny Ferenc

A SZERK.

2018. november 21-én, Budapesten, az Angolkisasszonyok templomában vettünk végső búcsút rendünk konfráterétől, a Magyar Rádió örökös főbemondójától, dr. Bőzsöny Ferencetől. A búcsúztató szentmisét a kelenvölgyi Szentháromság-templom plébánosa, Lancendorfer István tartotta.

A Magyar Rádió örökös főbemondója Dr. Bőzsöny Ferenc (1931–2018) hosszú évek óta állt a pálos rend mellett. Elsősorban különleges hangja által szolgálata a pálosok szerteágazó tevékenységét. Sok alkalommal vett részt a pálos templombúcsúkon, s kivételes erővel szólaltak meg a szentírási szövegek, ha ő olvasta fel azokat. Számos rendezvényen vállalt moderátorszerepet és több különféle pálos vonatkozású filmnek ő volt a narrátora. A Sziklatemplom feletti – s a minap új kivilágítást kapott – 2001-ben visszaállított kereszt avatóünnepségén is az ő hangja fogta át a rendezvényt, s a Pálos Fogadóközpontban is őt hallhatjuk az ott futó kisfilm narrátoraként. Hálásak vagyunk neki azért, hogy amíg ereje engedte, mindig számíthattunk rá a nagy pálos ünnepeken. Komoly szerepe volt a művészek csütörtök éjszakai sziklatemplomi szentségimádásának megszervezésében is, s tekintélye, országos ismertsége is segítette az egyetlen magyar alapítású rend munkáját. A Magyar Pálos Rend kiemelkedő érdemeinek elismeréséül 2014-ben a konfráteri kitüntetésben részesítette dr. Bőzsöny Ferencet.

Bőzsöny Ferenc pálos konfráter (fotó: Varga László)

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A konfráteri intézmény

A pálosok a XIV. század első felében hívták életre a rend pasztorációs munkájának szerves kiegészítéseként a konfráterség intézményét. Jótevőiket – főleg a kolostoralapításokat támogató, birtokadományozó királyokat, főurakat, főpapokat és nemeseket – konfrátereikké fogadták. Ezzel a gesztussal, a hála jeleként adományozott tiszteletbeli rendtagsággal, a szerzetesek mintegy részeseivé tették a konfrátereket mindazoknak a lelki kincseiknek, amelyeket a rend tagjai istenes életükkel maguknak szereztek. A konfraternitás intézményét a rend felújította a rendszerváltás után.

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Pálos 70 – 2018

GADÁCSI PÉTER

A 2011 óta évente, október elején, Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan rendezik meg a Pálos 70-et, amely mára már hagyománnyá vált az őszi túraidőszakban. Alább az idei, 2018. október 5. és 7. között megrendezett esemény kapcsán az egyik főszervező írását közöljük.

A Pálos70 a gyalogos teljesítménytúra, a kirándulás és a zarándoklat sajátos ötvözete, amelynek útvonalai a budapesti Sziklatemplom és Márianosztra közt vezetnek. Többlettartalommal, üzenettel gazdagított természetjárás. Lehetőség a lelki elmélyülésre, egyben misszió és preevangelizáció is. Jelenlét a világban; a találkozás lehetősége.

A 2011 óta folyamatosan fejlődődő programunk nyomán a résztvevők száma idén megközelítette az ezer főt. Ez igazolja azokat az elképzeléseinket, hogy mindazok számára, akik vallási, lelki, spirituális indíttatásból vagy érdeklődésből járják az utat – tegyék azt a vezetett csoporttal vagy egyénileg, ill. saját csoportban –,a lelkiség, az Istennel való kapcsolat megélése, mélyülése s a zarándoklás mint a vallásgyakorlás tere és formája fontos. Inspiráló jele ennek a két természetközeli élmény egybefonódása is. Mert zarándok és teljesítménytúrázó együttesen és egymásban csodálkozik rá a természet és a természetfeletti csodájára. Programunk ezt a célt, ezt a találkozást kínálja mindenkinek a Pálos 70-nel.

Az idei nagyvonalú támogatások révén – amelyet a program megvalósításához az Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye, valamint cégek és önkormányzatok által kaptunk – a Pálos70 sikeres lebonyolításán túlmenően többek között száz térség menti (az útvonal mentén lévő települések) felső tagozatos diákot tudtunk vendégül látni a Remete Szent Pál túránkon. Közel ötven családot, velük együtt majdnem száz az óvódást kísértek pálos atyák a Pálos Gyermekzarándoklaton és több százan hallgatták végig a márianosztrai rabok koncertjét. Megvalósulhatott sok olyan elképzelés, teret kapott megannyi testi és lelki táplálék, amelylyel a vándorok útját segíteni tudtuk.

Egyöntetűen pozitív visszajelzéseket kaptunk a programunk résztvevői között tartott utótalálkozónkon is a Pálos 70 helyéről és szerepéről, mely szerint a természetjárókat közelebb hozhatjuk egymáshoz, önmagukhoz, a ter-

P. Vízi András OSPPE márianosztrai házfőnök fogadja a zarándokokat (fotó: Kiss László)

mészethez és a természetfelettihez. A programunkkal a modern kor emberének lehetőséget tudunk adni, hogy újra rácsodálkozhasson a természet szépségeire, a jó hangulatú sporttevékenység által pedig egészségesebb, aktívabb életmódot alakíthasson ki.
A pozitív visszajelzések, a megerősítő szavak és gondolatok, a levelek mind-mind igazolták a szervezők számára, hogy egy újfajta, hagyományteremtő természetjárás alapjait fektettük le munkánkkal, melyet az elkövetkezendő években hasonló rendezvények is követnek majd.

A szervező szemével

872 lelkes zarándok és túrázó részvétele mellett, október hivatalosan második hétvégéjén, ragyogó őszi napsütésben találkoztunk immáron nyolcadik alkalommal a Pálos 70 teljesítménytúra, kirándulás és zarándoklat lelkes híveivel, a résztvevőkkel. A 74 kilométeren ezúttal is több távra, több csatlakozási ponttal vártuk az érdeklődőket: 3 km (Gyermekzarándoklat) – 19 km (éjszakai zarándoklat) – 20 km – 22 km – 35 km – 40 km – 70 km – 35+35+7 km – 59,3+45,5 km (kerékpárral).
Minden évben, amikor útra kel több száz ember a pálosok nyomdokain, egy izgalmas dolog történik a rajtban. Csend lesz. Kiürül a Sziklatemplom előtere, és a szervezői nyüzsgés is alábbhagy. A sok előkészület, a fáradságos éjszakák után valami más zajlik kint és valami más… megmozdul bent.
Az úton szelik a kilométereket, hegynek fel, majd meredeken le: hol napsütésben, hol a hűvös árnyékban, hol nevetve, hol elmélkedve zarándokolnak. Olykor elfut egy teljesítménytúrázó, üdvözlik a túrázók egymást és minden szép, kerek, egységes. Két nappal ezelőtt még otthon pakolt mindenki, vagy épp a munkahelyén rendezgette a dolgokat, s most a szabadban, önfeledten gyalogolnak. A célra gondolnak, hogy megérkezni jó lesz, s most együtt lenni még jobb. Mindeközben a furcsa csöndet felveri a kérdés, hogy mi történik a szabadban: mindenki jól van, minden rendben megy a túrán? Egy másfajta úton gondolok a célra, ahová megérkezni jó lesz, de benne lenni még jobb.
A közös megérkezés, a közösen megélt pillanatok ereje kovácsolja össze a zarándokokat, a szervezőket, a túrázókat, a támogatókat.
A Pálos 70 jövőre, 2019. október 4. és 6. között ismét útra kel Budapest, Sziklatemplom és Márianosztra között. Szeretettel várunk mindenkit!
További képek, videók, beszámolók a honlapunkon tekinthetők meg: *www.palos70.hu*

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

P. Csóka János tartományfőnök november 1-ével P. Györfi Szabolcsot a márianosztrai kolostorba helyezte, P. Puskás Antalt a budapesti kolostor házfőnökévé, P. Roman Majewski atyát pedig tanulmányi prefektusnak, P. Bátor Botondot pedig újabb hároméves ciklusra hargitafürdői házfőnökké nevezte ki.
– 2017. november 5. és 7. között a pálos rend közösségépítő találkozót tartott a pálosszentkúti kolostorban.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az Én Utam – hivatástisztázó imaestek

Az *Én Utam* címmel hivatástisztázó imaestsorozat indult a Sziklatemplomban szeptember 12-én 19 órakor, Puskás Antal pálos atya és Égető Anna bencés nővér szervezésében. (A második est november 13-án volt.) Az imaesteken résztvevők imaszándéka: világosabban felismerni, Isten milyen élethivatásra hívja őket, illetve, hogy a már megtalált élethi-

vatásokban megerősödjenek, hogy új lendületet, új erőt kapjanak. Az imaestek programja: 19:00 – dicsőítés, a végén tanítás Isten vezetéséről 20:00 – szentmise, majd szünet, 20:45 – Befejező imaóra 21:00 – tanúságtétel egy hivatás felismeréséről. Az imaestek időpontjáról a pálos rend honlapján, a Sziklatemplom programnaptárában lehet tájékozódni. (http://palosrend.hu/bemutatkozas/palos-helyek/budapest-sziklatemplom/848-sziklatemplom-programnaptar)

Magyarok Nagyasszonya főbúcsú Márianosztrán

2018. október 7-én vasárnap, Magyarok Nagyasszonya főünnepén volt a Márianosztrai Bazilika főbúcsúja, amelyben minden évben a Pálos 70 zarándoklat végső állomása, célja is. Az ünnepi szentmisét Dr. Stella Leontin kanonok, a máriabesnyői bazilika plébánosa mutatta be a pálos atyák koncelebrálásával. A szentmise után Takács Péter vezetésével a márianosztrai fegyház és börtön fogvatartottjainak zenés áhítata következett a bazilikában, majd a jelenlévők közös agapén vettek részt a konferenciateremben.

Pálosok a REND-es piacon

Nagyvázsony Község Önkormányzatának kezdeményezésére férfi és női szerzetesközösségek mutatták be vásári termékeiket és szellemi-lelki tevékenységüket a Kinizsi-vár melletti téren 2018. július 19. és 29. között. A jezsuita rend, a kismarosi ciszterci nővérek és a bakonybéli bencés közösség mellett, a pálos rend is jelen volt. A pálos zászló alatt megjelent termékek, a pálos rend köré szerveződött, támogató családok, magánszemélyek kiskertjeiben termett alapanyagból készült lekvárok, szörpök, gyógy- és fűszernövények voltak. Ezek mellett, a pálos nővérek kézzel díszített gyertyái és egyéb kézműves termékeik is kaphatók voltak. A befolyt bevétel teljes összegét a támogatók a pálos rend javára ajánlották fel. A vásárt az idén először tartották meg, de a szervezők hagyományt szeretnének ebből teremteni és már szerveződik a jövő évi REND-es Piac.

Ünnepi szentmise és pálos kiállítóház átadása Iharosban

Október 13-án, szombaton második alkalommal rendezték meg Iharosban a *Fehér barátok emlékezete térségünkben* című rendezvényt. Az esemény az iharosi templomban kezdődött Horváth Győző polgármester köszöntőjével, majd szentmisét mutatott be Csóka János tartományfőnök atya és Laczkó-Angi Gyula helyettes esperes, plébános. Az ünnepi szentmise után Bíró Norbert, a Somogy Megyei Közgyűlés elnöke mondott köszöntőt, melyben méltatta a megyében egykor jelenlévő szerzetesrendek munkáját, kiemelten a bencések és a pálosok tevékenységét. A Gyöngyösi Gergelyről, az egykori pálos generálisról, a pálos rendtörténtet megírójáról elnevezett kiállítóház átadása, a nemzetszín szalag átvágása után, Csóka János tartományfőnök atya megáldotta az új funkciót kapott, egykori községháza épületét, melynek homlokzatát most újították fel a Belügyminisztérium támogatásából. Az új

Horváth Győző iharosi polgármester beszéde a Gyöngyösi Gergely Kiállítóház előtt (fotó: Szentirmay Piroska)

Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek (fotó: Loósz Róvert)

funkciót kapott épület ezután Gyöngyösi Gergely Kiállítóház és Helytörténeti Gyűjtemény néven működik. A rendezvény végén János atya tartott rövid ismertetőt a jelenlévők számára az épületben található pálos kiállításról. 2019-ben ismét fontos esemény helyszíne lesz Iharos, hiszen a község ad majd otthont a Pálos Települések VIII. Országos Találkozójának.

~

Szent Imre-búcsú a Pálos templomban

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

November 4-én tartotta a Magyar Pálos Rend pécsi közössége a Szent Imre hercegről elnevezett templom búcsúját. Az ünnep meghívott szónoka Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek volt, aki délután 15 órától lelki délutánt tartott a Pálos Baráti Kör tagjainak. Az elmélkedések témája a pokol, a tisztítótűz és a mennyország volt. Az ünnepi szentmisét is Márfi Gyula mutatta be a pálosok koncelebrálásával. Az ünnep különleges volt abból a szempontból is, hogy a pécsi kolostor vendége volt a pálosszentkúti szkóla is Tarjányi Tamásné Lencsi vezetésével. A diáklányokból álló kórus a szentmise előtt egy Szent Imréről szóló 16. századi históriás éneket adott elő, majd a Szkóla Sancti Paulival közösen végezte az ünnepi szentmise liturgikus zenei szolgálatát.

Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek prédikációjában Szent Imre herceg életútja és példája révén arra bíztatta a fiatalokat, hogy merjenek szentekké válni már fiatalkorban is, és ne halogassák azt. *„Tartsatok ki, próbáljatok apostolkodni a kortársaitok között is. Őket első sorban nektek kell megtéríteni. Lehetetlen az, hogy fiatalok öregeket térítsenek meg."* A főpásztor beszédében a haza melletti kiállás és szolgálat mellett foglalt állást, kérve a fiatalokat a tudásuk és tehetségük szülőföldön való kamatoztatására is: *„Erre figyeljetek, kedves fiatalok ti is, hogy a magyar népnek becsületet szerezzetek. (…) Szeressétek a hazátokat úgy, hogy minden nép iránt szeretettel vagytok."*

Szent Imre herceg életre szóló szüzességet fogadott, amelyet meg is tartott még házasként

Pálosszenkúti szklóla Pécsett, a Pálos templomban (fotó: Loósz Róbert)

is. Erről halála után felesége tett tanúságot. A szentmise szónoka arra is rámutatott, hogy a családos élet ugyanúgy fontos, mint a cölibátus a szerzeteseknél, papoknál. A kettőt ugyanúgy meg kell becsülnünk, mert nagyon fontosak és kéz a kézben járnak. *„Isten, ha a szüzességre hívott akár papnak, akár szerzetesnek vagy a civil életben, akkor azt meg kell tartani. Ne higgyétek, hogy ez elavult. Amikor még – hogy úgy mondjam – nyüzsögtek Magyarországon az apácák, akkor sok szép család volt és rengeteg gyermek született. Mióta eltűntek az apácák meg a szerzetesek, még a papok is megritkultak, azóta megritkultak a családok is. A kettő összetartozik. Egymást meg kell becsülnünk."* – *„Őrizzük meg a józan eszünket és próbáljuk meg komolyan venni az erkölcseinket"* – fogalmazott annak kapcsán, hogy a mai kor embere nem tartja tiszteletben a házasság előtti szexualitásról szóló tanítást, emlékeztetve, hogy részben ez vezetett a Római Birodalom széteséséhez is, a társadalom erkölcsi és szellemi leépülése révén, illetve a babiloni időkre is emlékeztet. Szent Imre herceg menynyei közbenjárása segíthet a hazaszerető, tiszta lelkű, művelt, udvarias és szent életű magyarrá váláshoz – tette hozzá prédikációja végén az érsek, bíztatva a híveket, hogy bátran kérjék a templom védőszentjének közbenjárását.

(Forrás: Pécsi Egyházmegye)

A pálosszentkúti szkóla

A pálosszentkúti szkóla 2015 őszén alakult Puskás Antal akkori pálosszentkúti házfőnök atya támogatásával, Tarjányi Tamásné Lencsi vezetésével. Az énekkarban az egyházközség fiatal leányai énekelnek, s minden vasár- és ünnepnapon szolgálnak a szentmiséken. Az egyházi népénekek és az ünnepekhez fűződő népszokások is nagy szerepet kapnak a repertoárjukban. Karácsonykor betlehemezni is járnak házról-házra a faluban, vízkeresztkor pedig immár másodjára készülnek – az egész téli ünnepkört körülölelő koncerttel – melyen több népzenész és egyházi kórus is részt vállal majd. Mivel a szkóla tagjai diákok, nyáron szünetel a szolgálatuk, viszont részt vesznek a nyaranta megrendezett Országos Gödöllői

Szkólatáborban és különböző népzenei táborokban, ahol lehetőségük nyílik a tanulásra, a fejlődésre. A szkólát a plébánia és petőfiszállási önkormányzat támogatja utazásaikban.

Régészeti nyílt nap Kesztölcön

Magyar Pálos Rend vezetőinek és a Magyar Nemzeti Múzeum és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem régészeinek részvételével szerveztek kerekasztal-beszélgetést a Közösségi Klubban november 7-én. A szakmai fórumon több ötlet és tervezet is elhangzott a klastrompusztai pálos romokat bemutató látogatóközponttal kapcsolatban is. Pető Zsuzsa, a Magyar Nemzeti Múzeum régésze saját tapasztalataira támaszkodva megjegyezte, hogy az emberek sokszor nem a múzeumokban található tárgyak, hanem a mögöttük lévő történetek miatt érdeklődnek a leletek iránt. Ezért, lényegében csak a fantáziájuk szabhat határt azoknak az intézményeknek, amelyek innovatív eszközökkel kívánják bemutatni gyűjteményüket. A klastrompusztai romokkal kapcsolatban felhívta a figyelmet: el kell dönteni, hogy hosszútávon a tulajdonosok mit szeretnének kezdeni a lelőhellyel. Elmondta, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel közösen az elmúlt években végzett kisebb feltárásokat szeretnének az elkövetkező időszakban is folytatni. Dr. Szentirmay Tamás, a Magyar Pálos Rend tartományfőnöki hivatalának vezetője úgy fogalmazott, hogy a rend is elkötelezett a leletegyüttes további feltárása érdekében, ugyanakkor a munkálatok megkezdése előtt alaposan végig kell gondolni, hogy mit szeretnének elérni. A szerzetesek mindenképpen támogatják a törekvéseket, hiszen saját múltjuk történetében különleges helyet foglal el a klastrompusztai kolostor.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Magyar Szentek és Boldogok Kápolnája

November 13-án rendezték meg a Magyar Szentek és Boldogok Kápolnájának búcsúját Petőfiszálláson, a magyar szentek és boldogok emléknapján. A 17 órakor kezdődő szentmisét Pál Csaba pálos atya mutatta be.

A Magyar Pálos Rend a Pécsi Értéktár része

2018. november 29-én Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése helyi értéktár bizottsága tárgyalta és elfogadta az előterjesztést, majd a bizottság döntése szerint a Magyar Pálos Rend mint kulturális örökség a Pécsi Értéktár része.

Hargitafürdői csoport látogatása Pécsett és Pálosszentkúton

2018. november 18 és 21. között hargitafürdőiek csoportja látogatott Pécsre és Pálosszentkútra P. Bátor Botond OSPPE vezetésével: „Kicsit kiruccanni, megismerni egymást, együtt lenni… Talán ez volt a legfontosabb indítéka annak, hogy útnak eredtünk a hargitafürdőiek és a környékbeliek csoportjával. Egyszerű zarándokszállást, amit mindenki jól fogadott, Petőfiszállás-Pálosszentkúton kaptunk. Barnabás atya és Csaba atya vendégszeretete mindenki számára emlékezetessé és jó hangulatúvá tette ezt a pár napot. Az első nap Pécsre utaztunk, ahol szeretettel vártak bennünket a Tartományfőnöki Hivatal munkatársai, élükön Levente atyával, aki bemutatta a templomot és a kolostort,

majd a Pálos Templom a Székesegyház és a Püspöki Palota meglátogatása következett. Az ebéd után a Belvárosi Templomban kaptunk idegenvezetést. A Lyceum templomban Csóka János tartományfőnök atya fogadott bennünket. Másnap, Ópusztaszerre utaztunk, a nemzeti emlékparkba. A Feszty-körkép mindenkit lenyűgözött. Visszafelé benéztünk Csengelére és a Jónás Borászat gyümölcsborait kóstoltuk meg. Este Pálosszentkúton – kiskunfélegyházi barátaink jóvoltából – finom vadpörkölt várt bennünket. Másnap hazafelé megálltunk Arad mellett, Máriaradnán, ezen a csodaszép Mária-kegyhelyen is, s innét továbbhaladva érkeztünk meg hálatelt szívvel Hargitafürdőre." – írta beszámolójában Botond atya.

Felújítási munkálatok

2018 őszén befejeződött a pécsi pálos rendház tetőzetének részleges felújítása, valamint a Lyceum templom kapuzatának felújítása és restaurálása. A munkálatok állami támogatásból, az Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság jóvoltából valósulhattak meg. – Budapesten elkészült a Sziklatemplom bejárati lépcsőzetének felújítása, valamint befejeződtek a kolostorban szükségessé vált gépészeti felújítási munkák, melyek Budapest XI. kerület Újbuda Önkormányzat támogatásával valósulhattak meg.

Bakony Expo – bakonyi ízek vására

Az idén már ötödik alkalommal 2018. november 9 és 11. között várta látogatóit a Bakony Expo, a bakonyi ízek vására. A háromnapos rendezvénynek, amelynek célja – a Bakony vidék kulturális örökségének ápolása és továbbadása a programok sokszínűségén keresztül, s a környékre jellemző ízvilág, értékes receptek, konyhai praktikák és kuliináris finomságok megismertetése – a Veszprém Aréna adott otthont. Az Expo kínálatából nem hiányozott kiemelt nemzeti értékeink és hungarikumaink megismertetése, bemutatása sem. A pálos rend megismertetését a Nagyvázsonyi Önkormányzat, mint pálos település vállalta magára. A pálos rend köré szerveződött csoport tagjai, saját termékeikkel járultak hozzá a stand színesítéséhez. A látogatók megkóstolhatták a lekvárokat és a szörpöket.

Hivatástisztázó nyílt napok Márianosztrán

December 28. és 30. között várjuk Márianosztrára azokat a fiatal férfiakat, akik szeretnének néhány napot eltölteni a pálos testvérekkel. A nyílt nap jó lehetőség az imádságra, a renddel való ismerkedésre és az élethivatás felismerésére. Részletek a templomainkban kitett plakátokon és elvihető szórólapokon, ill. a pálos rend honlapján olvashatók *És ha pálos lennél?* címmel (Aktuális – Hírek/események)

Kapható a 2019-as Pálos falinaptár

Megjelent 2019-es falinaptárunk. A naptár 500 Ft-os áron kapható templomainkban.

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy
e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

PÁLOS PROGRAMOK

2018. december –
2019 tavasza

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden nap*** – a 17 órai szentmise előtt rózsafüzér;
- ***minden nap*** – a 17 órai és a 20 órai szentmise után zsolozsma (vesperás ill. kompletórium);
- ***minden csütörtökön*** – 9-től 17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása;
- ***minden hónap első péntekén*** – engesztelő szentségimádás Krisztus küzdő egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség);
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra: „Az Élet Istene" – szentségimádás a megfogant életér
- ***december 19.*** – 19 óra: szentmise, majd Puskás Antal pálos atya tart előadást „Az eucharisztikus lelkiség" címmel
- ***január 14.*** – 17 órakor: Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája – ünnepi szentmisét mutat be Csóka János pálos tartományfőnök atya, melynek keretében a pálos szerzetesek megújítják rendi fogadalmukat (A PBK programja)
- ***február 20.*** – 17 órakor: szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „Az eucharisztikus ünneplésének művészete" (A PBK programja)
- ***március 20.*** – Szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „Tevékeny részvétel az eucharisztián" (A PBK programja)
- ***április 17.*** – Szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „A szentségimádás" (A PBK programja)

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva.
További információ: ***sziklatemplom.hu***

~

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért;
- ***minden hónap első csütörtökén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért;
- ***január 23.*** – Esztergomi Boldog Özséb ünnepe; a pálos szerzetesek, a konfráterek és a PBK közös ünnepe a zarándokokkal

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első péntekén*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől.

Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata;
- ***április 18–20.*** – a húsvéti szent három nap

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 775 25 55 telefonon érdeklődhet.

~

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt – 17.20-kor rózsafüzér;
- csütörtök kivételével *minden nap* a 18 órai szentmise után zsolozsma (vesperás)
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után;
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért;
- ***december 14.*** – 18 órakor szentmise, majd Puskás Antal pálos atya tart előadást „Az eucharisztikus lelkiség" címmel.
- ***január 15.*** – 18 óra Remete Szent Pál ünnepe: szentmisét mutat be Csóka János pálos tartományfőnök atya, melynek keretében a pálos szerzetesek megújítják rendi fogadalmukat.
- ***január 15.*** – 17 órakor: Első Remete Szent Pál ünnepének vigíliája – ünnepi szentmisét mutat be Csóka János pálos tartományfőnök atya, melynek keretében a pálos szerzetesek megújítják rendi fogadalmukat (A PBK programja)
- ***február 8.*** – 17 órakor: szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „Az eucharisztikus ünneplésének művészete" (A PBK programja)
- ***március 8.*** – Szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „Tevékeny részvétel az eucharisztián" (A PBK programja)
- ***április 12.*** – Szentmise, majd Puskás Antal pálos atya előadása: „A szentségimádás" (A PBK programja)

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25 évre. Érdeklődni munkanapokon 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

~

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük.
A szentmisék időpontjáról, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (palosrend.hu) s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

„Teremts új lelket mellyeinkben,
szolgálatodhoz új tüzet.
A' régi ember szíveinkben
ne lellyen többé lakhelyet.
Újítsd meg bennünk szent nevedhez
a' hódolásnak repteit,
embertársunkhoz, mint képedhez,
a' szeretetnek kegyeit."

Verseghy Ferenc pálos költő: Új esztendő' napjára való ének, részlet (1819)

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Nagy Kristóf Soma*

ISSN: 2062–1094

2018. ősz • 20. évfolyam 2. szám

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

„Elég neked az én kegyelmem...”

rendünk múltjából

- *Pillanatképek egy egyiptomi zarándokútról*
- *Pálos régészeti konferencia, újabb kutatási eredmények*
- *Az egykori örményesi kolostor*

pálos lelkiség

- *Istennek van egy hiánya, és ez te vagy!*
- *„Aki az ekeszarvára teszi a kezét...”*

pálosokról, pálosoktól

- *Szent István királyról szóló prédikáció, részlet – 1793*

rendi krónika

pálos programok

Csíksomlyó felett az ég (fotó: Csóka János)

BEKÖSZÖNŐ

„Elég neked az én kegyelmem…” (2Kor 12, 9)

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

Legtöbbször inkább visszatekintve fedezem fel, hogy valójában az Úr kegyelméből történtek a dolgok körülöttünk. A ráhagyatkozás iskolája az életünk, ha hitben járunk. Thomas Merton szavai többször eszembe jutnak. Jobban nem is tudnám megfogalmazni azt, ami bennem folyamatosan lezajlik: „Azt hiszem, a legnagyobb őrültség volna, azon háborognom, hogy gyönge, szórakozott és vak vagyok, és állandóan hibázom! Hát mi mást várhatok? Isten talán kevésbé szeret, mert nem tudok magamból szentet faragni a saját erőmből és a magam módjára? Jobban szeret azért, mert olyan ügyetlen és tehetetlen vagyok. Nélküle – és a mögött, ami vagyok – olyannak lát, amilyenné egy napon válni fogok egyedül az Ő kegyelméből.”

Nem szívesen írok eredményekről, inkább gyümölcsökről. Az eredmények bizonyos esetben gőgössé és öntelté tesznek bennünket, azt a képzetek keltik, hogy mi voltunk azok, akik valamit megcsináltunk. Pedig olyanok vagyunk, mint a fa, amely tele van élettel és a teremtés rendjében az eső, napsütés hatására termést hoz. A növekedést az Isten adja. Remélhetőleg ez a növekedés nemcsak átvitt értelemben, hanem valóságosan is látható lesz majd kolostoraink körül most, amikor ugyan hivatásban sajnos nem gyarapodtunk, de egy újabb jövő, számtalan fejlesztés előtt állunk.

S akkor lássuk ismét a gyümölcsöket, a teljesség igénye nélkül: kolostorainkban és azok körül folyamatosan szépülő környezetünk, a valamikor elindított, fába ojtott hajtás, a Fogadó Központ a Sziklatemplomban, több állandó és néhány ideiglenes kisebb kiállítás, illetve a pécsi nagy rendtörténeti kiállítás a pálosokról, valamint az új, erdélyi alapítás. A fába oltott nemes ágként megjelenő – a zarándok- és turistaszervezők által létrehozott – Pálos 70 zarándoklat és teljesítménytúra vagy a vonatos és egyéb zarándoklatok is tovább folytatódnak. Madarak és bogarak, rovarok nélkül nem lehet szép a természet, így az ágainkra szálló motorzúgások kisebb nagyobb raja, a Motokerékpálosok és a hozzájuk csatlakozó motoros barátaink sora szépen beleillenek az összképbe, ahol megint csak sok gyümölcs termett. Egyáltalán, mint zümmögő méhek, a pálos rend ágai között továbbra is ott röpdösnek a Pálos Baráti Kör régi és új tagjai, sok-sok segítséggel, szeretettel. A mai világban egyre inkább szükségessé váló életvédelem témában is érezhető a mozgolódás rendi közösségünk körül.

A tartományfőnöki hivatal munkája nélkül Pécsett, megrágta volna a gyenge hajtásként induló rendi közösségünket a bürokratikus, bonyolult világ elvárásrendszere. A jól megszervezett ünnepi alkalmak, találkozások továbbra is sok esetben nekik voltak köszönhetők.

Rendi közösségünk kapcsolata a pálos vonatkozású települések polgármestereivel tovább fejlődött. A médiában, a történészek, a régészek és a művészek között található barátaink továbbra is sokat segítenek abban, hogy minden információ hitelesen jusson el az emberek fülébe és szemei elé a rendről.

Mindezek ellenére utolsó gondolatként mégis azt látom; a legfontosabb dolog ezen a világon az, hogy milyen kapcsolatban vagyunk az Istennel.

„Mikor látszólag legjelentéktelenebb munkánknak engedelmeskedünk, jó tudnunk, hogy annak – sőt *éppen annak – maga Isten a gazdája.* A »nagy feladatoknak« sokszor mi magunk vagyunk a megrendelői. De a kicsiny, szürke terhes gondok – minden bizonnyal Istentől valók. Teljesítésük hasonló az imádsághoz, s minden körülmények közt Isten szolgálatát jelentik. S az érte járó fizetség is éppoly észrevétlen és csendes, mint magának az Istennek a jelenléte. Éppoly észrevétlen, de éppoly bizonyos is.”

(Pilinszky János: Hétköznapok, részlet)

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Pillanatképek egy egyiptomi zarándokútról

SHIMON SZABOLCS

2018. június 22. és 29. között a P. Györfi Szabolcs OSPPE lelkivezetésével magyar zarándokok látogattak Egyiptomba. A csoportot fogadta II. Tawadrosz kopt pátriárka is. Az alábbiakban a zarándokcsoport egy tagjának írását közöljük.

Gépünkkel este landoltunk Kairóban. Többségünk most első ízben járt ezen a földön, és a megapolisz nyüzsgése és kuszasága kissé nyomasztóan hatott az esti félhomályban. Mindezt azonban hamar feledtette velünk az a nagyszerű ajándék, hogy zarándokcsoportunkat fogadja mind Ibrahim Izsák kopt katolikus patriarcha, mind pedig Daniel kopt ortodox püspök, és tudtuk, hogy utunk során még további nagy találkozások is várnak reánk.

1734-et írunk a kopt időszámítás szerint. A fővárost magunk mögött hagyva éjjel érkezünk az Alexandriába vezető főút mentén elhelyezkedő kolostorba. Az esti szellőben lengedező pálmafaágak sziluettjét fedezzük fel. Az épületből kiszűrődő mécsesek szelíd fényeit követjük. Csend és meghitt béke vesz minket körül, igazi oázis a sivatagban. A hely neve **Anafora**, ami felajánlást, áldozatot jelent. Eszünkbe jut lelki vezetőnk tanácsa, miszerint *„törekedjünk arra, hogy élő kapcsolatunk legyen Istennel!”* A kolostor fő templomának külső impozáns formáját rendkívül aprólékosan kidolgozott keresztek díszítik. Cherub atya körbevezet minket és közben elmagyarázza a halál utáni életet szimbolizáló, az ókori egyiptomi időkből is ismert ankh-kereszt jelentését, a színek és a szimbólumok szerepét, az ikonok jellegzetességeit, és hogy a kopt ábrázolásban *mindennek jelentősége van*. Megannyi kulcs áll rendelkezésére a zarándoknak, hogy kérdéseire, amelyekkel idejött, választ találjon. A mintegy száz hektáron elterülő kolostor gazdálkodása biztosítja a saját ellátásra, illetve piacra szánt élelmiszer-, biokozmetikai-, textil- és kézműves termékek előállítását. Az itt működő nemzetközi (francia és ausztrál támogatással működő) Anasztázia Intézet felsőoktatási képzése pedig diplomához segíti a fiatalokat, emellett a bántalmazott nőknek is menedéket nyújt, és segít feldolgozni az őket ért traumákat.

Kairónak egyes részei ma már egyre inkább élhetetlenné és fenntarthatatlanná válnak, a kolostorokban ugyanakkor valami egész más irányú folyamatot figyelhetünk meg. A katolikus patriarcha tanácsa itt valósággá válik; „Jézus legyen a szívetek helyén, és akkor minden rendben lesz” – mondta előző esti találkozásunk alkalmával. A kolostorok kialakítása igazán példaértékű lehetne a várostervezők számára. Az önfenntartás, és harmónia itt magától értetődő gyakorlat, ahol lélek és természet egyensúlyban áll. A Szent Antal-kolostorban a sivatag közepén, egy modern eszközökkel felszerelt fogorvosi rendelő is üzemel. Beszélik, hogy a Szent Pál-kolostorban egy nemrég elhunyt idős atya szavára számtalan csoda történt, Szent Efrém csodálatos tamarin díszfája pedig mintegy 1700 éve terem a szírek kolostorában. Bámulatos, ahogy a sivatagban élet sarjad, és ahogy múlt és jelen egységet alkot. A nagyvárosban kiüresedett lélek ide úgy jön, mint a szomjúhozó a friss forrás vizéhez.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az első kolostorok Egyiptomban jöttek létre a IV. században. Elzarándokoltunk **Remete Szent Antal** barlangjához, ahol 313 és 356 között élt a remete. A sziklabarlang a Vörös-tengertől 35 km-re helyezkedik el a sivatagban. Ezt követően meglátogattuk az általa alapított kolostort, majd folytattuk utunkat a közelben lévő Szent Pál-kolostorba, ahol pá-

los rendünk névadójának, **Remete Szent Pál**nak a barlangja és sírhelye található. Felidéztük a két remete találkozásának történeteit és a jelképek (oroszlán, holló, pálmafalevélből készült öltözet) magyarázatait.

A kolostorok lenyűgöző épületegyüttesei, a benne élő szerzetesek életvitele és életfelfogása minden odalátogatóból mély tiszteletet vált ki. A kolostorok erőd jellegű megerősítését szükségessé tették a folyamatos berber támadások. A rendíthetetlen hitnek köszönhetően ma is él a Szkétisz négy kolostora a Natrun-völgyben (Wadi-el Natrun), melyből hármat mi is felkerestünk utunk során. A **Nagy Szent Makariosz-kolostor** falai között a korai egyház számos szentje, pl. Fekete Szent Mózes, Törpe Szent János, Alexandriai Makariosz, Szent Szerapion és sokan mások éltek szerzetes életet. Megtekintjük a szerzetesek eredeti celláit, melyek mindössze két igen pici helységből álltak. Mercurius atya miután megmutatta nekünk, hol tárták fel és őrzik Keresztelő Szent János ereklyéit, kopt nyelven énekel is nekünk. Az éneket egy ősi egyiptomi hangszeren, a cintányéron kíséri. A kopt ortodox egyház leghíresebb kolostora, a IV. századi **Szent Bishoy-kolostor**. Névadója és alapítója a buzgó hitéről és aszkéta életéről ismert sivatagi atya, akit a szíriai Szent Efrém is meglátogatott, és aki kiérdemelte, hogy Jézus is megjelenjen neki. Szent Bishoy romolhatatlan teste itt nyugszik a kolostorban. Nem messze ide a **Szíriai Szent Szűz-kolostorban** megcsodálhattuk többek között a X. századi „Próféciák kapuját”, azt az ébenfa és elefántcsont berakásos díszes kaput, melyen a

Találkozás: Győrfi Szabolcs pálos szerzetes és Mercurius atya a Szent Makariosz kolostorból (fotó: Michael Adel)

Michael Adel, Dániel püspök atya és Győrfi Szabolcs pálos szerzetes a Remete Szent Pál kolostorban (a zarándokcsoport egyik tagjának fotója)

szír szerzetesek nemcsak a keresztény múlt, de az eljövendő idők nagy korszakait is ábrázolták. Kairóban megtekintettük a **Szent Péter és Pál-templomot**, ahol megemlékeztünk a terrortámadásban elhunyt mártírokról, és őszinte csodálattal tekintünk a koptokra, akik (miként a mártírok termében üresen hagyott helyekből tudhatjuk, amelyeket a Kopt Kulturális Centrum épületében láthattunk) noha számolnak további ellenük intézett támadásokkal, de a *„ne féljetek, csak higgyetek”* tanítás szellemiségében élnek. A közelben fekvő rezidenciáján fogadott minket Őszentsége, az alexandriai pápa. Az alexandriai központú kopt egyházat Márk evangélista alapította, aki egyben az első pápa is volt. A jelenlegi egyházfő, **II. Tawadrosz pápa** a 118. kopt pápa, aki a szívélyes találkozót követően megáldott bennünket, és mi tovább folytattuk zarándokutunkat.

Kairó szemétvárosnegyedén keresztül, megküzdve a nyomorúságos látvánnyal és a terjengő bűzzel, jutunk el a mintegy 20 000 fő befogadására alkalmas **Szent Simon-szikla-templom**hoz, ami a Közel-Kelet legnagyobb temploma. Névadója az egykori tímár, akinek ereklyéit itt őrzik, és aki hitével képes volt elmozdítani a templom hegyét, a Mokattamot.

A kopt negyedben található a harmadik századi Szűz Mária Kopt Ortodox Templom, a legrégebbi és talán legkülönlegesebb kairói templom, ismertebb nevén **Függőtemplom (El-Muallaga)**, mely elnevezés különleges szerkezeti megoldásának köszönhető. Az egykori római erődítmény (Babylon) két tornya közötti teret gerendákkal ívelték át, és erre épült eredetileg egy szentély, később pedig a templom. A **Szent Sergius (Abu Serga)** és **Bacchus** római vértanúkról elnevezett templomban középen különleges faragott márvány szószék található. A templom alatt megtekintettük a Szent Család menedékéül szolgáló barlangot is. A **Szent Borbála-templomban** őrzik a névadó szent ereklyéit, akit keresztény hite miatt ölt meg a saját apja. Megtekintettük a **Ben Ezra-zsinagógát**, ami eredetileg keresztény templom volt, noha egy zsidó telken állt és amelyet eladni kényszerültek (Abraham Ben Ezra vásárolta

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

meg), hogy fizetni tudják az egyházra kivetett megemelt adóterheket. Úgy tartják, ezen a helyen emelték ki a gyermek Mózest a Nílusból.
A kör alakú **Szent György-templom** az alexandriai görög patriarcha székhelye, mellette metróállomás is épült, ami a templom nevét viseli. A Szent György (Mar Girgis) zárda belső 8 méter magas bejárati ajtaja impozáns; ott jártunkkor ördögűzésnek is tanúi lehettünk.
A Mária-templom Maadiban, közvetlenül a Nílus partján helyezkedik el, ahol megtekinthettük azt a Bibliát is, mely csodás módon nem süllyedt el, hanem úszott a Nílus vizén mikor rátaláltak.
Felkerestük a kopt katolikus szemináriumot, valamint a ferences rendi kolostort, ahol felidéztük Assisi Szent Ferenc és Malekal-Kamil egyiptomi szultán emlékezetes, és tanulságos XIII. századi, kölcsönös tiszteletet kiváltó találkozóját. Zarándokutunk utolsó állomáshelye egy **árvaház volt** a Mihály Arkangyal-templom (El Malak Sheraton) szomszédságában, és az Abu Bakr Elseddik-mecset közelében, ahol negyven egészséges és harminc sérült, árva gyermeket gondoznak jelenleg.
Őszintén úgy vélem, az egyiptomi zarándoklat egy csodálatos kulcs, mely megnyitja a szíveket.

Pálos régészeti konferencia, újabb kutatási eredmények

Papp Attila (Civil Régészeti Alap) írásai nyomán a szerk.

2018. április 27-én Nagyvázsonyban gyűltek össze a pálosok örökségét kutató régészek, történészek. A rend, a település, a Laczkó Dezső Múzeum, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézete és a Civil Régészeti Alap Egyesület szervezésében zajló tanácskozás nemcsak szakmabelieket vonzott, hanem önkormányzatok, erdészetek is képviseltették magukat, valamint a környék több településéről, helytörténettel foglalkozó civil érdeklődők is szép számmal érkeztek.
A 2016-ban, Balatonszemesen indult konferenciasorozat, hitvallásához híven a rend régészeti örökségének kutatása friss eredményeiről ad számot a szakma és az érdeklődő közönség számára.
Ezen a verőfényes pénteki napon sem volt hiány új információkból, hiszen a lendület, ami pár éve a kutatásban megindult, napról-napra erősebb és számos szép eredményt hozott az elmúlt másfél esztendőben. Az idei – elsősorban a Dunántúl kolostoraira koncentráló összejövetelen – bemutatták a terepi kutatások eredményeit, a kolostorhelyek lokalizációját és a régészeti feltárások friss anyagait. A konferencia kezdetén Fábry Szabolcs polgármester, S. Perémi Ágota múzeumigazgató, valamint Csóka János tartományfőnök atya köszöntötte a jelenlévőket, majd Török József professzor vezette fel liturgiatörténeti előadásával a napot. Ezután Pogányszentpéter, Tálod, Tüskevár, Balatonhenye, Badacsony, Örményes, Vállus, Elekszigete és Balatonszemes kolostorai voltak terítéken; számos új eredmény, új adat adta az alapját a megvitatandó kérdéseknek.
A konferencia anyagából – összevonva a 2016-os balatonszemesivel – tudományos igényű kötet készül, amelyet reméljük, mihamarabb kézbe is vehetnek az érdeklődők. Jövőre – amikor a hazai ásatási eredményeken kívül a horvátországi, az erdélyi és a felvidéki kolostorokról is számos előadást hallgathat majd meg a közönség egy immár nemzetközi konferencián – a Pilisi Parkerdő vendégszeretetét élvezhetik a vendégek és az előadók az egykori főkolostor, Budaszentlőrinc mellett.

Az idei ásatási szezon is hozott újabb eredményeket pálos vonatkozásban. Országszerte több helyen is elindult a pálos kolostorok kutatása. A friss eredmények közül két olyan helyszínt említünk, amelyekkel kapcsolatban már rendelkezésre állnak a legújabb eredmények.
Nagyvázsony és Pula között egy festői völgyben bújik meg az egykori Tálod faluról elnevezett, Szent Erzsébet titulusú kolostor. A veszprémi Laczkó Dezső Múzeum és a

Faragott kő feltárása Balatonszemesen, 2018 (fotó: Török Máté)

PPTE hallgatóinak terepi kutatásai, számos új információval gyarapították azt a tudásbázist, amit erről a turisták által kedvelt helyről eddig ismertünk. A kolostorkert kerítőfalát és kapuját mérték be a kutatók, s immár rendelkezésre áll egy az eddiginél teljesebb, pontos alaprajz is. Talajradaros vizsgálatok alapján a még álló nyugati fal előtt egy több méter mély helység is található, számos kérdést adva a kutatóknak. A múzeumbarát fémkeresősök segítségével pedig több mint 100 fémlelet is

Tálodi kutatás, 2018 – Pátkai Ádám régész, Veszprémi Lackó Dezső Múzeum (fotó: Civil Régészeti Alap)

mesél az 1480-ig a pálosok, majd 1552-ig, felrobbantásáig obszervánsferencesek által lakott kolostorról.
A másik, néhány hete befejeződött ásatás az immáron szokásosnak mondható balatonszemesi. Az idei munkálatok során sikerült a Mindenszentek titulusú kolostor templomának fő méreteit is tisztázni, valamint a kifejezetten díszes kapuzat elemei is megmutatták magukat az egykori nyugati fal feletti omladékban. A Végh András vezette, a PPTE diákjai által végzett ásatás fontos eredménye volt a kolostor előtt lévő Árpád-kori település azonosítása. Így itt is igazolódott az a több helyen is észlelhető középkori gyakorlat, hogy a tatárjáráskor elnéptelenedő faluhelyek, kápolnák közül kaphattak a szerveződő remeteközösségek „belakható birtokot", melyeket, mint itt is, a gótika idején jelentősen bővítettek.
Az ásatásokkal kapcsolatban hamarosan újabb hírek is várhatók, hiszen még 2018-ban Válluson, Bükkszentléleken és a badacsonyi kolostor helyén is régészek munkájától lesz hangos az erdő.

Az egykori örményesi kolostor – ünnepi szentmise

Badacsonyi Tamás írása nyomán a szerk.

A mai Zalacsány területén egykor működő örményesi pálos kolostor emlékének szentelve 2018. május 12-én, szombaton szabadtéri szentmisét és kulturális programot szervezett Zalacsány Község Önkormányzata és a zalacsányi Pálos Vendégház, együttműködésben a Magyar Pálos Renddel és a Zalacsányi Római Katolikus Plébániával. A 10.30-kor kezdődő szentmisét P. Csóka János, a Magyar Pálos Rend tartományfőnöke celebrálta.

A Magyar Pálos Rend örményesi kolostora egykor a Zalacsány és Kehida között fekvő Örvényeshegy településrészen, az Örvényes-patak völgye felett állt. Alapítója Kanizsai Miklós tárnokmester volt. Története az okleveles források alapján 1378-tól követhető nyomon. A Szűz Mária tiszteletére szentelt kolostor jelentőségét jelzi, hogy még 1490 előtt vikariátus – több monostor élén álló rendház – rangjára emelkedett, 1576-ban pedig itt tartották a rendi káptalant és választották meg a rend perjelét is. A kolostor kegyura mindvégig a Kanizsai

Zalacsány – ünnepi menet (fotó: dr. Badacsonyi Tamás)

család volt, a család kriptája is itt volt, így az alapító Kanizsai Miklóst is itt helyezték örök nyugalomra. A helyi hagyomány szerint Deák Ferenc is szívesen pihent meg egykor a kolostor romjainál, az „örményesi csonka torony" tövében. Köveit mára elhordták, régészeti feltárásra eddig még nem került sor.

A 2018. május 12-én megtartott szentmisét követően a volt kolostor helyén 2017-ben létesített emlékhelyhez is elvonultak a résztvevők. A szervezők fő célja, hogy 2018-ban folytatódjon a terület régészeti kutatása, mely reményeik szerint egy színvonalas történelmi emlék- és kirándulóhely, kültéri kiállítóhely létrehozásához vezethet a következő években. A kutatásokban résztvevő Balatoni Múzeum igazgatója, Havasi Bálint bejelentést is tett május 12-én. A műszeres kutatások jó állapotban lévő falakat mutattak ki, várhatóan 2018 őszén meg tud indulni a kolostor régészeti feltárása.

Az elmúlt években új lendületet vett a zalai pálos kolostorok régészeti kutatása, mely nagyban köszönhető annak, hogy a zalaegerszegi Göcseji, valamint a keszthelyi Balatoni Múzeum mellett bekapcsolódott a munkába a Magyar Nemzeti Múzeum, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézete és Régészeti Térinformatikai Laboratóriuma, valamint a Civil Régészeti Alap. A zalacsányi kutatásokban részt vett Mészáros János, a Magyar Tudományos Akadémia, Agrártudományi Kutatóközpont, Talajtani és Agrokémiai Intézetének munkatársa, a geofizikai felmérést a Budavári Kft. munkatársai végezték el. Havasi Bálint a május 12-i emléknapon képes beszámolót tartott a zalai pálos kolostorokat érintő kutatásokkal kapcsolatban.

A közel 6 hektáros birtokon elterülő zalacsányi Pálos Vendégházat 2013-ban, a Zalacsány-Örvényeshegyi Szabadtéri Színpadot 2017-ben hozta létre dr. Badacsonyi Tamás és Badacsonyi-Kovács Nikoletta családi vállalkozásukban.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS LELKISÉG

Istennek van egy hiánya, és ez te vagy!

P. Csóka János OSPPE

Szeptember közepén a Szent Kereszt felmagasztalását ünnepeljük, Jézus szenvedését, sebzettségét. A kereszten Istent megsebezte az ember…

Amikor Jézus keresztjére gondolunk, ne pusztán egy történelmi eseményre gondoljunk, ne csak arra, hogyan végezték ki kétezer évvel ezelőtt Jézust, s hogy milyen volt a kereszt, s hogy anatómiailag mennyire volt összetörve Jézus teste…

Értsük meg inkább, hogy *Jézus egész élete* kinyilatkoztatás. Elmondja és megmutatja ugyanis, hogy milyen az Atya. Az Atya olyan, mint Ő. És ha Jézusnak súlyos sebei vannak, akkor az azt jelenti, hogy az Örök Istennek is sebei vannak, azaz valami hiánya, fájdalma van… És ez nem csak kétezer évvel ezelőtt volt így egyetlen napon, hanem azóta is, és mindig így van! S mindez az emberrel függ össze… De hogy lehet ez? Hiszen Isten teljes – önmagában. S mégis: sebei, hiányai is vannak, amelyek a barátaiból fakadnak. Ezt nehezen értjük talán, mert Istent sokszor távoli, közömbös Istennek gondoljuk. Nincs vele mély kapcsolatunk: Ül a trónon és hideg-ridegen szemléli, mi lesz a sorsom. Ha megtartom a parancsait, akkor átmegyek a vizsgán és üdvözülök, ha nem, akkor megbuktam. Olyan, mint egy következetes, de könyörtelen vizsgáztató tanár, aki már leadta az anyagot, elmondta az elvárást, és már csak az a dolga, hogy ellenőrizze, hogy a diák elegendő pontot ért-e el. Így látjuk sokszor. Csak elvár és ellenőriz, és neki mindegy, hogy

mi lesz a végeredmény. Ha elkárhozol, hát te tehetsz róla; Ő megtett mindent.
Azonban Isten nem közömbös irántunk! Nem érdektelen! Elkötelezte magát mellettünk. Nem mindegy számára, hogy mi van veled, hogy mi lesz veled! Éppen úgy, mint egy szülő, aki nem tud közömbös lenni gyermeke iránt, akinek sosem mindegy, hogy mi lesz gyermekével, hogy hogyan alakul az élete.
Istennek fáj, ha a bűneinkkel leromboljuk magunkat. A bűnös ember nem érzékeli először azt a rombolást, amit a bűn végez a bensőjében. Érzéketlen a lelkiekkel kapcsolatban. Isten azonban kezdettől érzékeli a rombolást. S éppen ezért már a kezdetekkor fáj neki önrombolásunk, s az még inkább, hogy nem akarjuk, nem tudjuk abbahagyni azt. Ahhoz hasonló ez, mint amikor valaki összevagdossa magát, mert a fájdalomra érzéketlen.
Isten elkötelezte magát melletted is! Istennek nem volt szüksége arra, hogy embert teremtsen. Neki nem kellenek szolgálók. Neki nincsen szüksége ránk, mert teljes ő nélkülünk is. Azért teremtett, hogy megajándékozzon – örömével, boldogságával, gazdagságával, de legfőképp barátságával, önmagával.
Isten elkötelezte magát melletted! Felelősséget érez irántad. Elkötelezte magát melletted, összekötötte magát veled: megtestesült. És azóta nem tud teljes lenni nélküled. Elkötelezte magát, és veled teljes és boldog. Istennek hiánya van, és ez te vagy. Ezt a hiányt csak te tudod betölteni. Ha te igent mondasz és belépsz ebbe a szeretetkapcsolatba, akkor gyógyítod és betöltöd az Ő vágyát is.
Ha nem vagy jelen Isten számára, ő nem haragszik, nem is nagyon „beszél" erről, mivel nem akarja követelni a szeretetedet. Isten csendesen vár és hív, hogy válaszd a boldogságodat, a vele való kapcsolatot – azért, hogy *Te* boldog legyél. (S ez az Ő boldogsága is!)
Ha minket pofon ütnek, nem szeretjük a másikat. Isten azonban akkor is szeret, ha „megütjük". Sebeket ejtünk rajta; én is, aki mindezt írom, s te is, aki olvasod. Mert „a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törték össze."
Lesújtó most ezt olvasni? Akkor olvass tovább figyelmesen, mert az evangélium örömhír, és nem „letolás". Az örömhír pedig az, hogy bár súlyos sebeket okoztunk és okozunk Istennek, ez sem változtatja meg szeretetét. Tudja, milyenek vagyunk és irgalma nagyobb bűneinknél.

Istennek van egy hiánya, és az te vagy! (forrás: pixabay.com)

„Aki az ekeszarvára teszi a kezét...”

Fr. Fülöp István Vilmos OSPPE

Mindig mélyen elszomorít, ha valaki kilép egy szerzetesrendből vagy feladja a papi hivatását. Elgondolkodom ilyenkor azon, vajon mi okozhat ekkora törést? Miért adja fel valaki az Istennel kötött szövetséget? Végül mindig azzal zárom le, hogy nem tudok a szívekbe látni, s hogy ezeket a titkokat is csak az Isten tudhatja. Ha az én közösségemben történik ilyesmi, akkor magamat is vizsgálom: az én életem, az én magatartásom, az illetőhöz való viszonyulásom mennyiben lehetett része az ő döntésének, s vajon én jó példát mutattam-e a hivatásom megélésével?

Mi az, ami engem megtartott az elmúlt húsz évben szerzetesi utamon – ami egyáltalán nem volt megpróbáltatások nélküli? Mert húsz éve állok az Egyház szolgálatában; s több közösségen keresztül vezetett el az Úr a pálos rendbe, ahol már kilenc éve élek a testvérekkel közösségben.

Jézus hívása sokkal korábban jelentkezett az életemben, mint a gondolat, hogy szerzetes lehetnék. Mert hosszú ideig még nem gondoltam, hogy amiket átéltem, a hivatásnak a jelei. Korán megismertem Jézus életet, az emberiségért vállalt keresztáldozatát, s mindez olyan mélyen megérintett, hogy nem tudtam szabadulni a gondolattól, hogy ez az, amiért érdemes élni! Azt is megértettem, hogy az Ő követése nem egyszerű és kényelmes, hanem nehéz, királyi út. Korán nagy szociális érzékenység ébredt bennem a szegények, a betegek, valamint az elesettek és a lecsúszottak iránt. Őket kezdtem el segíteni. Idős betegeket látogattam heti rendszerességgel kórházakban és otthonukban. De valahogy többre vágytam, s láttam azt is, hogy munka mellett ezt nemigen tudom sokáig folytatni. A plébánosommal való beszélgetéseim során megértettem, hogy – bár méltatlannak tartottam magam a szerzetesi életre – Isten az Ő követésére hív engem.

Az első próbálkozásom az irgalmas rendnél sikertelen volt: a levelemre nemleges választ kaptam. Ekkor Jézushoz fordultam, s ezt a választ kaptam: „Aki az eke szarvára teszi kezét és hátrafelé néz, nem alkalmas az Isten országára” (Lk 9,62). Ebből értettem meg, hogy csak várnom kell. Az utam – több próbálkozás után – végül a pálosokhoz vezetett. Visszavonhatatlanul Jézusnak adtam az életemet. Meggyőződésemmé vált, hogy nekem Jézus életét kell szemlélnem a Szentíráson keresztül, s igyekeznem kell követni az Ő életét – talán példát is adva ezzel sokaknak.

Visszatekintve ma már látom, hogy mindazokon a sikertelenségeken keresztül is vezetett az utam, amelyek engem értek. Ezekből tanultam meg jobban figyelni Isten szavára.

A pálos rend előtt a Nyolc Boldogság katolikus közösségben voltam Homokkomáromban, ahonnan a nagykanizsai kórházba jártam dolgozni. Miután a rendet elhagytam, beköltöztem a kórház szállójába, mert nagyon szerettem ott dolgozni, s úgy gondoltam, mindegy, hol élek. Ekkor Jézushoz fordultam: tovább nem keresgélek szerzetesi közösséget, berendezkedem a civil életre, hiszen így is tudom Őt követni, szolgálni. Dolgoztam tehát a kórházban, ügyeleteket vállaltam, hogy majd később egzisztenciát tudjak magamnak teremteni, amikor pedig nem ügyeltem, szentmisére mentem és rendszeresen imádkoztam a zsolozsmát. Magam köré gyűjtöttem a szállón egy kis csoportot, amelynek tagjai, bár nem voltak gyakorló keresztény emberek, de szívesen hallgatták, ha Istenről beszéltem. Jól éreztem magamat a kórházi környezetemben.

Aztán egy este csörgött a telefon: a homokkomáromi volt plébánosom hívott, s azt mondta: kérjél magadnak szabadságot, utazz Pécsre, s jelentkezzél a pálosoknál laikus testvérnek! Fel fognak venni! Hirtelenjében alig tudtam

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

szóhoz jutni. Igaz ugyan, hogy élt bennem a vágy, hogy szerzetes legyek, de az addigi sikertelenségeim is elevenen éltek bennem, s ezért azt mondtam, hogy én már nem megyek sehová! Ő azonban nem tágított: ne okoskodj – folytatta – tedd, amit mondtam, neked szerzetesnek kell lenned! Akkor azt is éreztem, hogy ezt talán Jézus üzenete őáltala. Végül igent mondtam a plébánosnak, de leginkább csak azért, hogy szabaduljak. Minden felborult bennem! Imádkozni kezdtem: Uram, ha megkapom a szabadságot, akkor tudni fogom, hogy a Te akaratod is az, hogy a pálosokhoz jelentkezzem. De ezért úgy időzítettem a kérést, hogy március 15. is beleessen, arra számítva, így nem kapok szabadságot a kórháztól. Szégyellem ma is, hogy alábecsültem Isten hatalmát! De féltem feladni a viszonylag biztosat, a bizonytalanért. A szabadságot megkaptam… Nem kis küzdelmet kellett megvívni magammal, de a kísértővel is, mígnem eljutottam a pálos rendbe, ahol most – úgy érzem – a helyemen vagyok. Nem az én akaratom szerint jöttem, hanem igent mondtam Jézus meghívására, s a pálos közösségben élem meg a Vele való egységet.

Sokszor voltam az elmúlt húsz esztendőben a Tábor hegyen, de Jézus mellett a Gecsemáné-kertben is, néha pedig megfeszültem vele a kereszten. De a nehézségeimen Isten mindig átsegített. Jézus életét szemlélve jöttem rá, hogy személyesen is ugyanazok a körülmények adottak számomra, számunkra is: vannak, akik szeretnek, s vannak, akik nem. Jézus is kérte emberi gyengeségében egyszer az Atyát, hogy ha lehetséges, ne kelljen a szenvedés kelyhét kiürítenie, de hozzátette: ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen meg. Én is erre törekszem. Íme, itt vagyok, Uram, engem küldj, a szívem és lelkem bízik és remél benned, hiszen tebelőled él és táplálkozik – mondom el minden nap. S noha hibákat követek el, noha bűnös vagyok, de mindent el akarok fogadni Jézus kezéből, amit nyújt nekem. Nem szeretnék elbizakodni. Úgy vélem, sziklára építem a házamat, ami már eddig is sok vihart kiállt. Bízom abban, aki a sziklaalapot lerakta. Bízom abban, hogy továbbra is megadja nekem a kötőanyagot, hogy ki tudjam állni a viharokat. Mindezekhez kérem Szűz Mária Édesanyánk oltalmát!

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Szent István királyról szóló prédikáció, részlet – 1793

P. Alexovics Vazul (1742–1796) pálos szerzetes

A nyomtatásban is megjelent, majdnem ötven oldalas prédikáció betűhíven átírt címlapja mindent elárul: „Az emberséges ember Szent Istvánnak, magyarok' első királlyának és apostolának ditsirete, Mellyet készétett, és élő nyelvel hirdetett Bétsben a' N. Magyar Nemzet' Nemzeti jeles inneplése' alkalmatosságával Alexovics Basilius, Első Remete Sz. Pál Szerzetéből való Pap, az isteni Tudományok' néhai Tanitója, mostanában az isteni igének Magyar Hirdetője. Sz. János Templomában, Kis-Asszony Havának 25-dik napján 1793 esztendőben. Bétsben, Nyomtattatott a Süket-némák Műhelyében." – A kiadvány 50–52. oldaláról idézzük a záró gondolatokat:

„Ha az ember nem lehet emberséges ember, hacsak nem keresztény: ellenben, ha az ember szükségképpen emberséges ember, mihelyt ő igaz keresztény, tehát valljuk meg, valljuk meg mindnyájan, hogy első koronás fejedelmünk, Szent István, soha a magyarokat emberséges emberekké nem tette volna. Ellenben, mivel őket igaz kereszténységekké tette, szükségképpen őket egyszer s mind emberséges emberekké tette. Az tehát, az Szent Istvánnak, első koronás Fejedelmünknek, legmagasabb érdeme, hervadhatatlan koronája, legméltóbb dicsérete, hogy ő édes nemzetünket a pogányságnak setétségéből kihozta, s a keresztény religiónak világosságára általvitte, az egy igaz hitre térítette.

telted, az ő dicsőségére roppant templomokat építettél, őtet magyarok Nagy Asszonyának fogadtad, végre országodat testamentom szerént neki hagytad. Ígérjük, mi sem lészünk azok, kik a Mária tiszteletét nevessék, útálják, gyűlöljék. Végre, te igaz keresztény is voltál, emberséges ember is voltál. Ígérjük, mi is mind igaz keresztények, mind emberséges emberek lészünk. Ezzel akarjuk megmutatni, hogy véred vagyunk, hogy nemzeted vagyunk, hogy méltó maradékid vagyunk. Igaz keresztények is lészünk, emberséges emberek is lészünk. Ah! Nyerj hathatós esedezéseddel az Istentül erre kegyelmet mi nékünk."

Úgy vagyon, dicsőséges Szent Királyunk! A mi kereszténységünk, a te apostoli kezeidnek munkája, a te véres veritékednek gyümölcse. Te választattál ennek az Úr szőlőjének mívelésére. Te hívattattál a magyar nemzetnek megtérítésére. Te törted meg országunkban a jeget, Te hajtottad a Krisztus járom-szege alá a magas fejeket: a hitnek engedelmességére a felfuvalkodott elméket, a Jézus nevére te aláztad meg a szkíták süvegeit és térdeit. Ez a te cselekedeted, a te dicséreted, a te dicsőséged. Ah! Mivel hálájuk meg végtelen jótéteményedet? Keresztényekké tettél bennünket? Emberséges emberekké tettél bennünket. Mivel hálájuk meg végtelen jótéteményedet? Áldunk! Dicsőítünk! Magasztalunk! Fennmarad áldásban szent neved, nagy híred országunkban.

Többet ígérünk. Hogy méltó háladatosságunkat hozzád annál nyilvábban mutassuk: többet ígérünk. Ígérjük azt, hogy nem csak a tőled béhozott s megerősíttetett igaz hitben országunk fogytáig megmaradunk, hogy a te példádat, a te nyomdokidat szentül kövessük. Te a religio mellett oly nagyon buzgólkodtál. Ígérjük, mi sem lészünk azok, kik a religiót megvessék, nyomják, ostromolják, kik a szent hitet merő papi költeménynek tartják, kik a mennyei titkokat, az Istennek mind ígéretit, mind fenyegetéseit kacagják, kik némely becsülletnek állítsák, hogy isteni szolgálattal semmit sem gondolnak. Te az Anyaszentegyháznak nagy becsüllettel fejet hajtottál, s alázatosan engedelmeskedtél, az ő ünnepeit példás ájtatossággal megüllötted, az ő böjtjeit illendő szorossággal megtartottad. Ígérjük, mi sem lészünk azok, kik az egyházi parancsolatokat lábaikkal gázolják, kik a gyónáshoz s az Oltáriszentséghez esztendőben, kettőben, háromban alig mennek, kik ünnepnapokon minden csőcselék okból az isteni szolgálatot elmúlasztják, kik a böjtről álló törvényt minden szükség nélkül, csupa torkosságból, sokak botránkozásával által hágják. Te Máriát, az Istennek dicsőséges Szent Anyját, kiváltképpen való buzgósággal tisz-

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

Roman Majewski lengyel pálos atyát (korábbi częstochowai házfőnököt) Arnold Chrapkowski pálos generális atya Lengyelországból Magyarországra, a Pálos Rend magyar rendtartományának személyi állományába helyezte át. 2018. augusztus 1-től Roman Majewski atya a budapesti Sziklakolostorban teljesít lelkipásztori szolgálatot. – 2018. július 16. és 21. között Pálosszentkúton volt a pálosok hat napos lelkigyakorlata, amelyet a rend Szabályzata szerint minden évben megtartanak. A lelkigyakorlatos elmélkedéseket P. Samuel Karwacki lengyel pálos atya, a rend lesniów-i kolostorában működő nemzetközi noviciátusának magisztere tartotta – Fr. Csehi Krisztián Rafael 2018. szeptember 8-án befejezte újoncévét Lengyelországban és letette első fogadalmát. Csóka János tartományfőnök atya a budapesti Sziklakolostorba helyezte. A papságra készülve szeptembertől a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán fogja kezdeni tanulmányait.

Lelkigyakorlat, Pálosszentkút, 2018 (fotó: Csóka János)

•

Arany Érdemkeresztet kapott rendünk konfrátere, Dobróka László

Rétvári Bence, az EMMI miniszterhelyettese és Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár augusztus 20. alkalmából állami kitüntetéseket adott át a Pesti Vigadóban. Kimagasló tevékenysége elismeréseként Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült rendünk konfrátere, Pálosvörösmart település nyugalmazott polgármestere, az Ajándékdoboz Alapítvány alapítója és kuratóriumi elnöke, Dobróka László, aki polgármesterként is sokat tett a települése pálos emlékeinek ápolásáért és a pálos renddel való kapcsolatok megerősítéséért. Számtalan jelentős fejlesztés megvalósítása fűződik a nevéhez, emellett kiemelkedő karitatív és közösségi munkát végez jelenleg is.

•

Pálos gyógynövénynap és piknik Kesztölcön

Pálos gyógynövénynapot és pikniket tartottak Kesztölcön május 18-án Kesztölc Község Önkormányzata, a Magyar Pálos Rend és a Kesztölci Borklub szervezésében. A program 14 órakor kezdődött Dr. Völner Pál államtitkár, országgyűlési képviselő köszöntőjével. Ezt követően Csóka János tartományfőnök atya mutatott be szentmisét a kesztölci Szent Kelemenről nevezett római katolikus templomban. A szentmise után Csík-Nagy Mariann gyógynövényszakértő tartott előadást a kesztölci Pálos Gyógynövénykertben. A napot közös piknikezés zárta.

•

Marian Waligóra pálos atya volt az idei csíksomlyói búcsú szónoka

Marian Waligóra pálos szerzetes, a częstochowai Jasna Góra-i pálos kolostor házfőnöke volt az idei csíksomlyói búcsú szónoka a Kis- és Nagysomlyó-hegy közötti hegynyergen május 19-én.
Az ünnepi szentmisét Jakubinyi György, a Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyház-

megye érseke, Varga Lajos, a Váci Egyházmegye segédpüspöke, Tamás József csíkszeredai segédpüspök, valamint Orbán Szabolcs OFM tartományfőnök mutatta be a koncelebráló papsággal együtt a Hármashalom-oltárnál. A szentmise kezdetén Jakubinyi György gyulafehérvári érsek emlékeztetett arra, hogy az idei a 451. fogadalmi zarándoklati búcsú. Felidézte: egykor a székely ősök azt fogadták, hogy ha a Szűzanya megsegíti őket őseik hite megőrzésében, akkor pünkösd szombatján minden évben elzarándokolnak Csíksomlyóra. A búcsú céljának nevezte, hogy a zarándokok megerősítést kapjanak őseik hitében.
Marian atya szentbeszéde a palosrend.hu weboldalon, a Beszámolókban olvasható. (Forrás: Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyházmegye; MTI)

•

Pünkösdi búcsú Pálosszentkúton

2018. május 19-én és 20-án tartották a pünkösdi búcsút Pálosszentkúton. A május 19-i bérmálási szentmisét Dr. Bábel Balázs kalocsa–kecskeméti érsek celebrálta 17 órakor. A pünkösdvasárnapi ünnepi szentmisét Mátyás János Mihály pécsi pálos atya mutatta be. A pünkösdhétfői ünnepi szentmisét Hesz Árpád Attila budapesti pálos atya celebrálta. A szentmisék hagyományosan körmenettel zárultak.

•

Felújítási munkák a pécsi Pálos templomban és kolostorban

Az Emberi Erőforrások Minisztériumnak támogatásával felújítási munkálatok folytak a (pécsi) Pálos templomban és kolostorban 2018 júniusában és júliusában. A munkálatok során fúgázták a Pálos templom nyugati oldal kőfalát, valamint részlegesen felújították a Pálos Kolostor tetőzetét.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Pálos Települések VII. Találkozója Pécsett

Horváth Győző, Iharos polgármestere, P. Csóka János tartományfőnök és dr. Páva Zsolt Pécs polgármestere (fotó: Varga László)

Pécs volt a házigazdája a Pálos Települések VII. Találkozójának 2018. június 9-én, szombaton. A találkozón olyan települések vettek részt, ahol történelmünk során jelen volt vagy ma is jelen van az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a Magyar Pálos Rend. A közös múltnak a megismerése és ápolása, valamint a kapcsolatok mélyítése és közös célkitűzések megfogalmazása céljából a rend és ezeknek a pálos településeknek a polgármesterei 2010-ben hagyományteremtő jelleggel indították útjára a mára sikeres sorozatra visszatekintő és minden évben más-más településen megrendezett kezdeményezést.
Az idei találkozó több szempontból is kiemelkedő jelentőségű volt, hiszen első alkalommal adott otthont a találkozónak város, amely egyben megyeszékhely és püspöki székhely is, illetve Pécsett található a rend magyarországi tartományának a központja. A pálos múlt a rend történetének kezdetéig nyúlik vissza: a Jakab-hegyi kolostor romjai is

itt találhatók, ahol Bertalan pécsi püspök idején, a XIII. század első felében már remeték éltek közösségben.
Az ország 27 települése, több mint 100 fővel képviseltette magát a pécsi találkozó alkalmával, melyet hagyományosan szentmise nyitott meg a Pálos templomban, majd a Zsolnay Kulturális Negyedben és Pécs belvárosában kulturális programok gazdagítottak. A találkozó során tartott ünnepség keretében beszédet mondott a házigazda település, Pécs polgármestere Páva Zsolt, Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök és Csóka János pálos tartományfőnök, majd Páva Zsolt pécsi polgármester a találkozók vándorzászlójának átadásával adta tovább a rendezés megtisztelő feladatának stafétáját a következő évi találkozó megszervezését vállaló település, a Somogy megyei Iharos polgármesterének, Horváth Győzőnek.
A nagy sikerű esemény megvalósítását széleskörű pécsi összefogás segítette, melyben a főszervező Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata és a vele szorosan együttműködő Magyar Pálos Rend Tartományfőnöki Hivatala mellett részt vett, illetve az eseményt támogatta a Pécsi Egyházmegye, a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Mecsekerdő Zrt., a Zsolnay Kulturális Negyed, a Tüke Busz Zrt., a Teleky cégcsoport és a Szent György Fogadó.

•

Vonatos zarándoklat 2018.

Az idén június 25. és 29. között volt az immár hagyományos lengyelországi zarándoklat. A Missziótours szervezte zarándoklaton ismét mintegy 800 ember utazhatott együtt a Fekete Madonna nevét viselő vonaton Częstochowába, a pálos rend központjába. Az idei zarándoklat fővédnökei Dr. Veres András püspök, az MKPK elnöke és Dr. Kövér László, az Országgyűlés elnöke, lelkivezetői pedig Dr. Székely János püspök, Tamás József püspök, Csóka János OSPPE és Urbán Erik OFM voltak.

•

Jézus Öt Szent Sebe főbúcsú Márianosztrán

Kereszthordozással a Kálváriára (fotó: Csóka János)

2018. június 30-án és július 1-jén tartották az idén Márianosztra egyik legnagyobb ünnepét. Az alábbiakban az egyik résztvevő, Zsombokné Stedra Katalin beszámolójának rövidített változatát közöljük:
„Isten akkor boldog, ha mi is boldogok va-gyunk." – Idén szép időjárást kaptunk Jézus Öt Szent sebe ünnepére. Az első szentmise a Mária-kútnál az igazi meghittség légkörét adta: Istennel, a fákkal körülölelt, hűsítő forrás közelében. P. Balla Barnabás OSPPE hálával emlékezett meg pappá szentelésének 15 éves évfordulójáról. Mária teljesen odaadó szeretetéről szóló elmélkedése számunkra is példa, hogy ne csak saját erőnkre hagyatkozzunk, hiszen az véges és korlátozott. A szombati, kissé hűvös éjszakában P. Hesz Attila OSPPE és P. Vízi András OSPPE vezetésével keresztutat imádkozva, gyertyás körmenetben vonultunk a kálváriára. Éjfélkor Attila atya mutatta be a szentmisét a lelkesen virrasztó hívők közösségének a kálváriai kápolnában. A komfortból kilépve kincsekre lelhetünk.
Vasárnap P. Borsos József OSPPE „útravalóul" adott szentmiséje utána a nosztrai Bazilikától indultunk fel közös kereszthordozással a kálváriára, az ünnepi szentmise helyszínére.

Maroknyi csoportként indultunk, de feljebb haladva egyre többen lettünk, a kálváriára érve pedig megsokasodtunk. Itt egy különleges szentmisén vehettünk részt, hiszen Isten igéjét hallgatva beleveszhettünk a környezet szépségeibe is, s Csóka János tartományfőnök atya prédikációja egyszerű szavakkal vezetett rá erre. Megerősített, hogy Isten számára mindenki egyénileg fontos, mindenkire külön gondot visel, és akkor boldog, ha mi is boldogok vagyunk. Keressük Istennel a kapcsolatot, hogy mindezt észrevegyük!

•

Keresztény Motoros Zarándoklat és Pálos Focikupa Pálosszentkúton

2018. július 7-én és 8-án rendezték meg Pálosszentkúton a már hagyományosnak mondható keresztény motoros zarándoklatot és a pálos focikupát. A programot megnyitó ún. motoros mise előtt Szász János, Petőfiszállás polgármestere köszöntötte a jelenlévőket, a szentmisét László Rezső atya celebrálta. A szombat délelőtti program keretében volt motoros felvonulás Kiskunfélegyházára. motormegáldás, focivetélkedő és több gyerekprogram is. Délután a Petőfiszállási Nyugdíjas Klub adott műsort a részvevőknek és sor került a focikupa értékelésére is. Az esti programban kerekasztal-beszélgetés tartottak a megbocsátásról és a gyászról, közös zsolozsmára nyílt lehetőség a pálosokkal, majd Varga Mihály bugaci mesemondó előadását élvezhették a jelenlévők.

•

Pálos szentmise a gyermekekért Pálosvörösmarton

Áldás – P. Borsos József (fotó: Szentirmay Piroska)

Immár hagyományosan megrendezett ünnepi esemény volt Pálosvörösmarton, a Mária Parkban 2018. július 21-én. A Mátraalján található település erősen őrzi pálos múltját, melyre a parkban található Boldog Özséb-szobor és Remete Szent Pál-dombormű is emlékezteti az odalátogatókat. Az idei ünnep középpontjában a gyermekek és a fiatalok álltak. A résztvevők a Boldogságos Szűz Mária és népünk szentjeinek közbenjárását kérve imádkoztak hazánk ifjúságáért, hogy békés, boldog családokban növekedhessenek, és szüleikkel együtt Isten szeretetének útján járjanak életük során. A 17 órakor kezdődő szentmisét Csóka János pálos tartományfőnök atya mutatta be a jelenlévő atyákkal együtt. A szentbeszédet P. Bátor Botond OSPPE tartotta. A pálos rendet képviselte még Vízi András atya és Szűcs Imre testvér. A szentmise végén Borsos József pálos atya kedves szavakkal köszöntötte a jelenlévő gyermekeket és a fiatalokat, majd imádság kíséretében megáldotta őket.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Salföldi búcsú

2018. július 21-én, szombaton megtartották a Szent Mária Magdolna ünnepéhez kapcsolódó búcsút Salföldön, az egykori pálos kolostor romjainál. A 18 órakor kezdődő ünnepi szentmisét P. Puskás Antal OSPPE mutatta be. A szentmisét követően virrasztás volt, Bíró Ferencné Gesztelyi-Nagy Judit fuvolaművész és közössége vezetésével, melynek során Johannes Cassianusnak, Kr u. IV–V. században élt szerzetesnek és egyházi írónak a gondolataiból olvastak fel. Az előadás a hirtelen kialakult felhőszakadás miatt csak részben valósulhatott meg.

•

A Lyceum-templom búcsúja

2018. augusztus 5-én Urunk színeváltozása ünnepéhez kapcsolódóan volt a Lyceum templom szokásos éves búcsúja. Az ünnepi szentmisét P. Roman Majewski lengyel pálos mutatta be, aki augusztus 1-től a budapesti Sziklatemplomban végez lelkipásztori szolgálatot. A szentmisét immár hagyományosan agapé zárta.

•

Budaszentlőrinci búcsú

2017. augusztus 12-én a budaszentlőrinci kolostorromoknál hagyományosan Szent Lőrinc ünnepéhez kapcsolódóan rendeztek ünnepi szentmisét, melyet 16 órakor Bátor Botond hargitafürdői pálos atya mutatott be.

•

Hargitafürdői búcsú

Hargitafürdőn augusztus 19-én, vasárnap a 12.30-kor kezdődő szentmise keretében tartották meg Szent István király ünnepét és a templom búcsúját. A szentmisét bemutatta és az ünnepi szentbeszédet mondott Urbán Erik

Roman Majewski, az augusztus 1-jével Magyarországon szolgáló lengyel pálos atya a Lyceum-templom búcsúján (fotó: Varga László)

ferences atya, csíksomlyói kegyhelyigazgató. Az ünnepen részt vett Csóka János pálos tartományfőnök is. A búcsút megelőző napon immár tízedik alkalommal rendezték meg a Hargitafürdői Borvíznapot. A rendezvényen főzőverseny, csíki népművészek portékái, népi műsorok, humoros előadások, valamint kézműves foglalkozások és sportversenyek várták az érdeklődőket.

•

Pécsi városnap

Szeptember 1-jén a pécsi Lyceum-templomban volt a hagyományos pécsi városnapi ünnepi szentmise, melyet Dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök celebrált. A szentmisén részt vett dr. Páva Zsolt polgármester, a város és a megye több vezető személyisége, a Pécsi Tudományegyetem vezetői, a város díszpolgárai, a testvérvárosok és a diplomáciai testületek képviselői, valamint a Pécs Város Napja alkalmából kitüntetettek. A Magyar Pálos Rendet az ünnepségen Csóka János tartományfőnök atya és Dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető képviselte.

•

Pálosszentkúti Kisasszony búcsú

Szeptember 8-án és 9-én tartották meg az idei Kisboldogasszony napi búcsút Pálosszentkúton. A szombat esti szentmisét P. Roman Majewski budapesti pálos atya mutatta be. A vasárnapi szentmisét Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök celebrálta. A szentmisék hagyományosan gyertyás körmenettel zárultak.

•

Klastrompusztai búcsú

2018. szeptember 16-án 12 órakor Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepéhez kapcsolódóan ünnepi szentmise volt Kesztölc-Klastrompusztán, a pálos rend első kolostorának romjánál. A szentmisét P. Csóka János tartományfőnök mutatta be.

•

Kapható a 2019-as Pálos falinaptár

Megjelent 2019-es falinaptárunk. A naptár 500 Ft-os áron kapható templomainkban.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS PROGRAMOK

2018. október –
2018. december

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden nap*** – a 17 órai szentmise előtt rózsafüzér;
- ***minden nap*** – a 17 órai és a 20 órai szentmise után zsolozsma (vesperás ill. kompletórium);
- ***minden csütörtökön*** – 9-től 17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása;
- ***minden hónap első pénteken*** – engesztelő szentségimádás Krisztus küzdő egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség);
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére;
- ***október 8-án*** – 19 óra: Magyarok Nagyasszonya főünnepe, a Sziklatemplom búcsúja, az ünnepi szentmisét Tokodi László domonkos atya mutatja be. A szentmise után a Sziklatemplom feletti szabadtéri kereszt új, korszerű kivilágításának ünnepélyes átadása.
- ***november 21.*** – 17 órakor szentmise, majd Puskás Antal pálos atya tart előadást „Az eucharisztia, szentségi életünk forrása és célja” címmel
- ***december 19.*** – 17. órakor szentmise, majd Puskás Antal pálos atya tart előadást „Az eucharisztikus lelkiség” címmel

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***sziklatemplom.hu***

Kesztölc, gyógynövények (fotó: Csóka János)

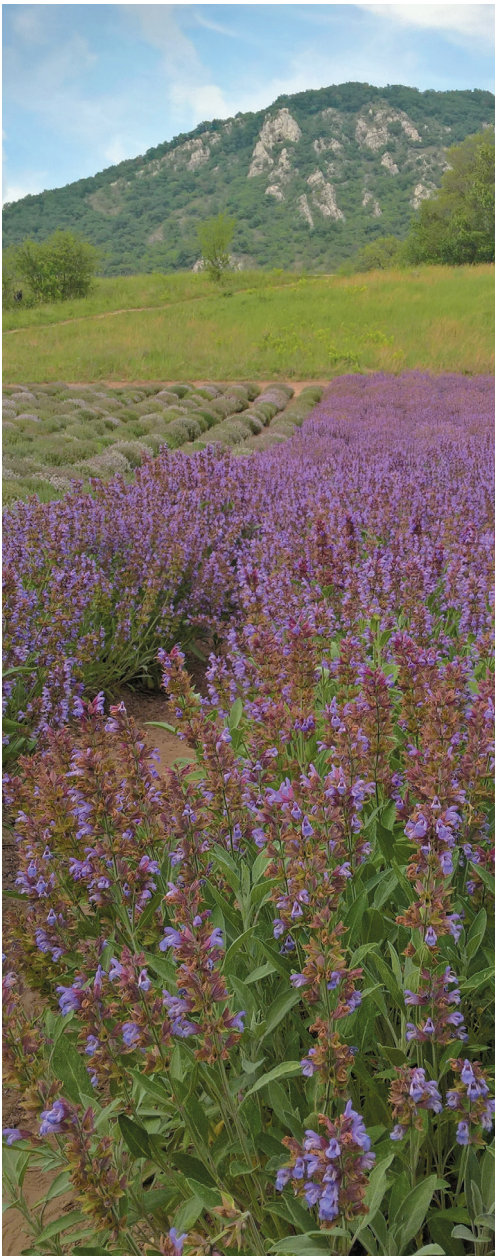

MÁRIANOSZTRA
Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért;
- ***minden hónap első csütörtökén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért;
- ***október 7.*** – Magyarok Nagyasszonya főbúcsú; a szentmisét celebrálja dr. Stella Leontin kanonok, máriabesnyői plébános.

PÁLOSSZENTKÚT
Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
- ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata;
- ***májustól októberig minden hónap 13-án*** 8 és 11 óra között fatimai engesztelés.

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csoportokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 8233 836, vagy a +36 20 775 25 55 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- a szentmise előtt – 17.20-kor rózsafüzér;
- csütörtök kivételével *minden nap* a 18 órai szentmise után zsolozsma (vesperás)
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után;
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért;
- ***október 12.*** – 18 óra: szentmise, majd P. Puskás Antal OSPPE előadása: „Az eucharisztia, szentségi életünk forrása és célja”
- ***november 4.*** – 15 és 18 óra között: a Pálos Baráti Kör lelki délutánja, az elmélkedéseket Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek tartja. 18 órakor: a Templom búcsúja, az ünnepi szentmisét Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek mutatja be
- ***december 14.*** – 18 órakor szentmise, majd Puskás Antal pálos atya tart előadást „Az eucharisztikus lelkiség” címmel.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 17.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük. A szentmisék időpontjáról, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (palosrend.hu) s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

•

PÁLOS 70

ZARÁNDOKLAT - KIRÁNDULÁS - TELJESÍTMÉNYTÚRA

ringázva, 8. alkalommal, zarándokolva, GYEREKKÉNT, 9 különböző tá
közösségben, családként, egyénileg, futva, Budapest-Márianosztra k
man, éjjel vagy nappal, 3-78 km között, bringázva, teljesítménytúrá
clova, kirándulva, **2018. OKTÓBER 5-6-7.** *közösségben, csa*
nileg, CSAPATBAN, futva, több nap alatt vagy egyszerre, családként,
ppal, 9 különböző táv, **www.palos70.hu**, *teljesítménytúrázva, z*
yerekként, KIRÁNDULVA, közösségben, családként, FUTVA, egyénileg
vagy egyszerre, **www.facebook.com/Palos70**, *éjjel vagy napp*
3-78 km között, családként, bringázva, egyénileg, kirándu zös
ségben, ZARÁNDOKKÉNT, családként, teljesítménytúrázva, gy

VINCIT QUI SE VINCIT. - AZ GYŐZ, AKI ÖNMAGÁT GYŐZI LE.

„Szállj le felséges palotád egéből
Béke! mennyeknek koronás leánya!
Szállj le s Európánk mezején jelenj meg
Már valahára!”

Virág Benedek: Békesség-óhajtás (1801), részlet

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Török Máté*

ISSN: 2062–1094

2018. tavasz • 20. évfolyam 1. szám

a fehér barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő

Na, mi van?

rendünk múltjából

- *Pálos konferencia Nagyvázsonyban*
- *Két nagyvázsonyi pálos örökség – a Festetics- és a Czech-kódex*

pálos lelkiség

- *A lelki adoptálás – az evangelizáció hatékony eszköze*
- *Amit a mennyben nem tehetünk*
- *Isten irgalmas szeretete*

pálosokról, pálosoktól

- *Hungarikum lett a pálos rend*
- *P. Marian Waligóra OSPPE kitüntetése*
- *A pálos rendfőnök látogatása a budapesti AVE Kiállítóházban*

rendi krónika

pálos programok

Pantokrátor, Remete Szent Antal Kolostor, Egyiptom, 300 körül

BEKÖSZÖNŐ

Na, mi van?

P. Győrfi Szabolcs OSPPE

Gyakran jut eszembe a méltán szimpatikus és tehetséges, mellesleg buddhista tanító humorista előadásainak a címben is idézett jellemző kérdése: Na, mi van? Mert lassan kikoptunk a divatból kereszténységként, az évszázadok alatt. Vagy sokkal inkább belőlünk kopott ki Krisztus, koptattuk ki mi magunk Krisztust önnönmagunkból?
Sokszor látunk embereket „magukban" beszélni az utcán. Nyilván egy számunkra nem látható „kütyübe" beszélnek, de a hatás olyan, mintha magukban beszélnének. Elszakadunk, egyre távolabb kerülünk kapcsolatainktól, embertársainktól. A telefonkezelésnek már a látszata sincs meg. Beszélünk, beszélünk, mondjuk a magunkét… S Istent is egyre távolabb tartjuk magunktól, nem beszélünk vele, esetleg amolyan telefonkapcsolatban „magunkban beszélünk" vele.
Az interneten elfelejtett templomokról és katedrálisokról készült képeket látva hallgathatunk relaxáló zenét, gregorián dallamokat sajátos kontextusban: nagyszerűek – úgymond – a stressz ellen. Hiszen annyira stresszes a ma embere… Elhagyott, romos templom, templomok sziluettjei. Olyan „misztikus", olyan titokzatos, olyan finoman borzongató – kellemesnek tűnő szabadidős mulatság festett színházi díszletei és hangzatai…
Az ember életútjának felén, abba a bizonyos a nagy dantei sötétlő erdőbe jut. S óhatatlanul elgondolkozik, hol van és honnan hová tart. S próbál megszabadulni az illúzióitól.
A ma még szinte épnek látszó Európa menthetetlenül elveszett annak, ami volt. Az elmúlt kétezer évben magát kereszténynek mondó földrésznek – melynek mai arca a második világháborút követően a hidegháborúban formálódott –, ennek a jóléti Európának a napja, menthetetlenül leáldozott. Napjainkban még a púder összetartja az élveteg arc roncsait…, egy ideig. Ez nem opció, ez már régen nem egy vaskos szcenárió egyik lehetséges változata, hanem maga a szimpla és nyers valóság.

Néhány héttel ezelőtt beszámolót tarthattam lassan két évvel ezelőtti egyiptomi utazásom kapcsán a fáraók unokáiról, a koptokról, az örmény perszonális plébánia, a PPTE és a Sziklatemplom által még tavaly meghirdetett szabadegyetemen. Az előadás nyomán értettem meg, hogy valójában nekem volt fontos ez a tanúságtétel. Mert a sivatag homokja és az idegen vallás fejet levágó kése túlmutat önmagán. Mindezek a valóságok csak jelek, amelyek láttatják emberségünk egzisztenciális helyzetét: az ember léte eredendően folyamatosan fenyegetett, veszélynek kitett lét. A bűn állandó szorításában élünk. Túl a homokon és túl a késeken is… Ugyanakkor arrafelé nem népbetegség a depresszió; hamar megtalálja az ember Istent és kezébe teszi életét. Mert nagy úr a homok, a fenyegető kések villanása és az élet megannyi vigasztalansága…
Na, mi van?… Hát, elég nagy baj van…
Kellene pedig végül valami „pozitívat" valami „hajráoptimistát" mondani… Mert Isten eljön és megment minket!? Ezt kell tennie – gondolják sokan. Mert mi, ugye, az ő népe és az ő kebeléből való nyáj vagyunk! Neki „kutya kötelessége" hát megbocsátani nekünk és üdvözíteni minket saját jámbor elképzeléseink szerint… Nem ugyanezt mondták a farizeusok és az írástudók is?

Újra és újravárjuk a húsvétot, várjuk a föltámadást – áhítatosan, jámboran… az elhengerített kővel, Mária Magdolnával, Péterrel és Jánossal, a leplekkel, a tanítványokkal…
És a húsvét el fog jönni, az a végső is, a miénk is… a Krisztus által megformált, az általa elképzelt és neki átengedett áhítatunkkal, jámborságunkkal és az elhengerített kővel és Mária Magdolnával… és Péterrel és Jánossal és a leplekkel és a tanítványokkal… Akkor, *ha akarjuk* az Ő életét élni!

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

Pálos konferencia Nagyvázsonyban

SZERK.

Immár második alkalommal gyűltek össze a pálos kolostorok iránt érdeklődő régészek, hogy egymást és az érdeklődő közönséget tájékoztassák legújabb eredményeikről és terveikről. Minderre Nagyvázsonyban került sor a helyi Önkormányzat kiváló szervezésében 2018. április 27-én *Pálosok. A fehér barátok hagyatéka II. Konferencia a pálos rend régészeti és történeti kutatásának legfrissebb eredményeiről* címmel.

A tavalyi balatonszemesi konferencia sikerének köszönhető, hogy az akkori résztvevők úgy érezték, a tartalmas megbeszélést folytatni kell, mert egyedül így lehet remény arra, hogy a pálos kolostorok újra életre keljenek (ha másképp nem, legalább virtuálisan), és a régi korok szerzeteseinek élete, környezetükkel való kapcsolata az ásatások adta leletek tükrében életszerűen álljon előttünk. A régészek már nemcsak ásóval dolgoznak, hanem a legmodernebb technika alkalmazásával új lehetőségek nyíltak számukra a föld mélyén lappangó falak és egyéb emlékek feltárására is. Sok kolostor és egykori templom helye rajzolható ily módon ismét a térképre: ezzel mindnyájan gazdagodunk, kutatók és – ez kiemelten fontos – az adott vidék, az adott település is.

A nagyvázsonyi pálos kolostor romjai (fotó: Török Máté)

Két nagyvázsonyi pálos örökség – a Festetics- és a Czech-kódex

Kertész Balázs nyomán a Szerk.

A Festetics-kódex magyar nyelvű imádságoskönyv, amelyet Kinizsi Pál felesége, Magyar Benigna számára állítottak össze a nagyvázsonyi pálos kolostorban. A kolostort Kinizsi Pál alapította 1483-ban, fennmaradását gazdag adományokkal biztosította. A szerzetesek valószínűleg hálájuk jeléül ajándékozták meg az alapító feleségét a reprezentatív pergamenkódexszel, melynek első oldalán Kinizsi címere, második oldalán Kinizsi és a Magyar család címere látható. A kézirat törzsszövegét egy kéz másolta. Keletkezési ideje a *„Pál uram betegségéről zerzett imádság”* alapján állapítható meg: Kinizsi Pál 1494. november 20-án halt meg, de már két évvel korábban súlyos beteg volt, erre utal a gyógyulását kérő ima; a kézirat tehát 1492 és 1494 között keletkezhetett.

A kötet az egyik legszebb kiállítású nyelvemlékkódexünk. Díszítése a Mátyás király alatt létrejött, itáliai mestereket foglalkoztató budai könyvfestőműhely hatását tükrözi. A számos iniciálét és lapszéldíszt tartalmazó kézirat második oldalán a szöveg első hét sora melletti téglányban holdsarló fölött Szűz Mária mint Napbaöltözött Asszony látható, glóriával, kezében a gyermek Jézussal. Az igényes megjelenéshez a rendezett íráskép, a kifejezetten gondos és szép írás is hozzájárul.

Nyelvemlékünk rokonságot mutat az imádságoskönyvek egyik fajtájával, a laikusok számára

***Czech-kódex** (e.: ceh), Nagyvázsony, pálos kolostor, 1513, pergamen, 98 levél, 120×91 mm, gótikus könyvírás, aranyozott bőrkötés, arany metszés (MTA Könyvtár és Információs Központ, Budapest, Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, K 42, f. 68v, 69r)*

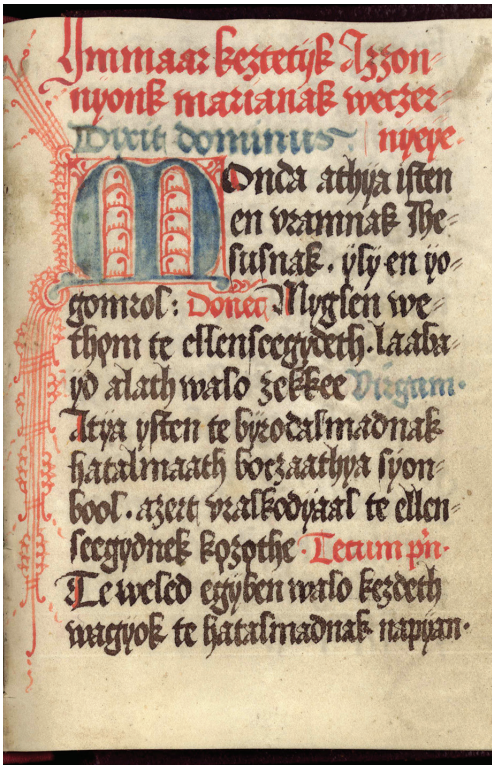

***A Festetics-kódex** második oldala a Napbaöltözött Asszony ábrázolásával; a Kinizsi és a Magyar család címerével, Nagyvázsony, pálos kolostor, 1492–1494, 208 levél, 145×102 mm, pergamen (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest, Kézirattár, MNy 73, f. 2v)*

összeállított hóráskönyvvel, melynek összetételét a megrendelő igényei is befolyásolhatták. Legfontosabb alkotóeleme, *Szűz Mária kis zsolozsmája (Officium parvum Beatae Mariae Virginis)* a *Festetics-kódex* legterjedelmesebb tartalmi egységét képezi. A szöveg 31 zsoltárt tartalmaz, fordításuk a nyelvemlékkódexekben található zsoltárfordítások egyikével sem egyezik meg. A hóráskönyvek egyik leggyakoribb alkotóeleme, a János-evangélium eleje (1,1–14) szintén megtalálható az imádságoskönyvben; valószínűleg valamivel később másolták be a kézirat végére az eredetileg üresen maradt, de megvonalazott oldalakra. A hóráskönyvek egyik további fontos eleme, a hét bűnbánati zsoltár, a középkorból fennmaradt magyar nyelvű imádságoskönyveknek is kedvelt fejezete. Figyelemre méltó, hogy Magyar Benigna kódexébe nem a bibliai szövegeket, hanem Petrarca hét bűnbánati zsoltárának fordítását másolta be a pálos scriptor. A Biblia bűnbánati zsoltáraitól tartalmilag független szöveg, mely magyar fordításban itt olvasható először, egyetlen más nyelvemlékkódexünkben sem található meg. Ismeretlen fordítója értelmesen és hűen ültette át magyar nyelvre a latin eredetit.

A Festetics-kódex további sorsáról, vándorlásáról semmi biztosat nem tudunk. Valamikor a 18. század végén a Festeticsek keszthelyi könyvtárába, majd 1947-ben került az Országos Széchényi Könyvtárba. Nevét a Festetics-családról kapta.

A nagyvázsonyi pálosok még egy imádságoskönyvet összeállítottak Magyar Benigna számára, a Festetics-kódex testvérét, a Czech-kódexet, amelyet fráter M. másolt 1513-ban a nagyvázsonyi pálos kolostorban. A magyar nyelvű, 98 levél terjedelmű, színes iniciálékkal gazdagon díszített kézirat 2 levele hiányzik. A szombati Mária-zsolozsma vesperását, Szent Brigitta 15 imáját és más magánimádságokat tartalmaz. A kódex verses imádsága a tévesen Szent Bernátnak tulajdonított Himnusz, a felfeszített Krisztushoz. 1833-ban az érsekújvári ferencesek könyvtárában Czech János fedezte föl a kódexet. A kézirat 1851-ben ajándékozás útján került a MTA Könyvtárába.

Mindkét kézirat kis méretű, ami rendeltetésükkel magyarázható: mivel tulajdonosuk mindennapi magánáhítatát szolgálták, fontos volt, hogy könnyen hordozhatóak legyenek. A két könyv arról is tanúskodik, hogy Magyar Benigna tudott magyarul olvasni.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÁLOS LELKISÉG

A lelki adoptálás – az evangelizáció hatékony eszköze

P. PUSKÁS ANTAL OSPPE

Olvasóink bizonyára nem először hallanak már a megfogant élet lelki adoptálásáról. Idén április 9-ére került Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepe, így a legtöbb helyen ezen a napon történt a közös ígérettétel, melyben elköteleződünk, hogy 9 hónapon keresztül imádkozunk egy magzatért, illetve a családjáért. Az alábbiakban rámutatunk néhány szempontra, amelyek világossá teszik, hogy a lelki adoptálás vállalásával a megújulás nagy művébe kapcsolódunk be.

1. A lelki adoptálás családokat ment meg

Könnyen úgy tűnhet, hogy amikor adoptálunk egy magzatot és kilenc hónapon át szívünkben és imáinkban hordozzuk, akkor ez csak a gyermek megmentéséért történik. Valójában azonban többről van szó. Hiszen a mindennapi imánkban azt mondjuk: *„Adj szüleinek sze-*

retetet és bátorságot, hogy meghagyják gyermekük életét…" A gyermek szüleiért imádkozunk és engesztelünk, főként értük hozzuk meg a napi áldozatot, amit vállaltunk. A gyermek elválaszthatatlan szüleitől, különösen, amíg növekszik anyja méhében. Abból a tényből, hogy meghagyják gyermekük életét, kitűnik, hogy a szülők befogadták Isten kegyelmét. Ez a kegyelem pedig hosszú távon újítja meg a családot; nem csupán a gyermek megszületéséig tart. Így tehát kilenc hónapig tartó folyamatos imánkkal egy egész család megmentését szolgálhatjuk.

2. Közösséget teremt

Sokan vagyunk Magyarországon, akik a megfogant gyermekekért imádkozunk. Fontos, hogy bátorítást nyerjünk egymás tanúságtétele által, mert így kitartóbbak leszünk az imában. Ezért kell, hogy tudjunk, halljunk egymásról. Mózes, amikor imádkozott az ellenséggel harcoló népéért, egy idő után elfáradt és leeresztette kezeit. Áron és Hur voltak azok, aki azután tartották kezeit napnyugtáig, amíg győzelemmel végződött a harc. Ugyanígy, amikor imádkozunk az apákért és anyákért, akiket megkísért a sátán, a megfogant élet legfőbb ellensége, akkor nekünk is szükségünk van támaszra, mint Mózesnek. Ha rendszeresen összejövünk közös imádságra lelki adoptáló testvéreinkkel, létrejön egy közösség, ahol új erőt nyerhetünk a harcban. Később szeretnénk e célból országos és helyi lelki napokat is tartani.

3. Gyógyulást eredményez a sebzett lelkekben

Az abortusz mély sebeket hagy, főleg az anya lelkében. Talán már többször is meggyónta, mégsem tud megnyugodni. A megnyugvás csak akkor lehetséges, ha megbocsátott magának. Ehhez sokat segít pl. a Ráhel Szőlőskertje-hétvége, amelynek során a résztvevők megtapasztalják a kibékülést Istennel, gyermekükkel és önmagukkal. Megtapasztalva Isten irgalmát, az anyák lelkében ilyenkor születik meg az a természetes vágy, hogy valamiképpen kifejezzék azt a szeretetet, amelynek nem adtak helyet, amikor gyermeküket abortálták. A lelki adoptálás nagyszerű módja ennek. Kilenc hónapon keresztül szívükben hordozhatnak egy gyermeket, és miközben imádkoznak annak megszületéséért, őket magukat is gyógyítja Isten a bűn okozta sebekből.

4. Nemzetünk megújulásának legfőbb akadálya hárul el általa

Sokan és sokféleképpen dolgoznak azon, hogy nemzetünk haladjon előre a megújulás útján: hogy legyenek egészséges családok, legyen rend és növekedés erkölcsileg és a kultúrában, szűnjön meg a széthúzás, a háború, legyen megújulás az egyházban. Mennyien imádkoznak ezért! Mi lehet a baj, hogy nem halad előre látványosan mindez? Hallgassuk meg Izajás prófétát: *„Ha kiterjesztitek imára kezeteket, elfordítom szememet. Akármennyit imádkoztok is, nem hallgatok oda, mert a kezetek csupa vér. Mosdjatok meg, s tisztuljatok meg. El gonosz tetteitekkel színem elől, ne tegyetek többé rosszat! Tanuljatok meg jót tenni: keressétek az igazságot, segítsétek az elnyomottakat, szolgáltassatok igazságot az árvának, s védelmezzétek az özvegyet. Aztán gyertek, s szálljatok velem perbe!"* – mondja az Úr. *„Ha olyanok volnának is bűneitek, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, olyanok lesznek, mint a gyapjú. Ha készséggel engedelmeskedtek, majd a föld legjavából esztek. De ha tovább is lázongtok ellenem, kard pusztít el benneteket."* Igen, az Úr szája mondja ezt. (Iz 1,15-20)
Izajás külön kiemeli, hogy az igazságtalan vérontás – lásd abortusz – miatt nem hallgatja meg Isten a kéréseket. Kik a leginkább elnyomottak és árvák, ha nem a születésük előtt veszélyben levő gyermekek? A lelki adoptálás tehát a társadalmi megújulás legfőbb akadályát kívánja elhárítani.

5. A lelki adoptálás az Egyház „szívében" van.

„Anyámnak, az egyháznak szívében én a szeretet leszek" – így határozza meg saját hivatását

Lisieux-i Szent Teréz. Amikor az apostolkodás bármelyik formáját nézte, nem találta meg abban saját magát. A Szentlélek rávezette őt arra a felismerésre, hogy az egyháznak a többi tagja között van szíve is. És ha ez a szív nem ver, akkor a többi tag sem képes tenni semmit. Ő azt tekintette hivatásának, hogy szeresse Istent és testvéreit abban a szűk környezetben, ahol karmelita életét élte. Megdöbbentő, de éppen ő lett a missziók védőszentje. Ezt a szeretetet vágyta kifejezni minden apró dologban, ami csak útjába került.
Az életvédelemben sokan nagyon aktívak és sokat dolgoznak, hála Istennek. De nagyon szükséges, hogy az életvédelemnek legyen szíve is. Ezt a szerepet pedig azok töltik be, akik lelki adoptálást végeznek. Ők dicsőítik az élet Istenét és folyamatos szeretettel fordulnak kicsiny testvéreik felé. Az ilyen szeretettel teli ima nélkül az életvédelem könnyen kudarcokba fulladhat.

6. Tudatosodik bennünk az élet és a termékenység ajándékának csodája

Miután a fatimai látnokgyerekeknek a Szűzanya egy pillanatra megmutatta a poklot, kijelentette: *„Több lélek kerül a pokolba a testiség bűnei miatt, mint bármely más bűn miatt”*. A testiség bűnei közé tartozik pl. a házasságtörés, a fogamzásgátlás, az önkielégítés, a pornográfia, a homoszexuális viszony, a szemérmetlen öltözködés. Ezek a bűnök, amelyek ma széleskörűen elterjedtek a hívők között is, szinte közvetlen következményei, kivetülései annak, ahogyan a testről, a szexualitásról, a termékenységről gondolkodunk. A lelki adoptálás kilenc hónapja az ima ereje mellett egy nagyszerű lehetőség arra is, hogy elmélkedve kövessük végig az új emberi élet növekedésének a csodáját, az összehangoltságát az anya testével és lelkével. A fiatalok számára alkalom, hogy megtanulják megbecsülni saját meghívásukat arra, hogy apák és anyák legyenek.

7. Közelebb kerülhetünk Jézus és Édesanyja közti szeretettitkához

Uram, Jézus, édesanyád Mária közbenjárására, aki szeretettel szült világra téged… így kezdjük mindennapi imánkat a gyermekért, akit lélekben adoptáltunk. Az általunk adoptált gyermeket, az ő fejlődését folyamatosan annak fényében nézzük a kilenc hónap alatt, ahogy Mária szeretettel hordozta saját Fiát. Az örvendetes rózsafüzér titkait imádkozva, kapunk egy új távlatot. Megértjük, hogy Jézus Krisztus meg akarta élni az emberi életnek ezt a szakaszát is, és édesanyjával együtt meg akarta szentelni a várandóság időszakát. Az emberi élet többi szakaszát Krisztus tudatosan élte meg és így váltotta meg. A várandóság idején azonban ő még nem tevékeny. Ennek az időszaknak vállalását egyedül az Édesanya és Szent József tudatos szeretete fémjelzi. A lelki adoptálás idején egészen közel kerülhetünk Mária és József lelkületéhez a rózsafüzér elmélkedései révén.

Látogassa meg a **lelkiadoptalas.hu** oldalt, ahol tanúságtételeket, elmélkedéseket, riportokat és videókat talál, valamint feliratkozhat egyénileg is lelki adoptálásra.

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Amit a mennyben nem tehetünk

P. László Rezső OSPPE

Az idén, a nagyböjti időben sokat foglalkoztatott a mennyország kérdése, s az addig vezető út. Tudom, meg vagyok győződve a Szentírás alapján arról, hogy az üdvösséget nem kell kiérdemelni. Jézus már szabaddá tette az utat a számunkra… És mégsem jut oda mindenki. A kérdés az, hogy mi múlik *rajtunk* ebben a tekintetben, hogy részesei lehessünk, hogy ne „maradjunk le” róla. Hiszen itt az örök életünket meghatározó személyes kérdésről van szó.

Ha földi életünk befejezése után, csak porrá lennénk, az egyszerűbb lenne jelen életünk szempontjából: amíg élek, élek, ahogy tudok, utána meg lesz, ami lesz. Én azonban hiszem, hogy *valóság* az örök élet a halál kapuja után. Ezt a mi feltámadt Urunk számos tanú előtt bizonyította is, a történelemben pedig szentek sora mutatja fel ezt számukra – csak meg kell látunk őrangyalaink segítségével.

Ugyanakkor földi, hétköznapi gondolkodásunk számára elképzelhetetlen, hogy valami – így az életem, a létem is – örökké tartó legyen. De ha hitem alapján is belegondolok, akkor tudom, hogy igenis két út áll előttem, s mindkettő „véget nem érő". Az egyik, a menny, amely a maga örök dinamizmusával, vonzásával siet elém, míg a másik, a pokol taszít: csak oda ne, és jaj, örökre! Örök magányba zárva, „perzselődve"; csak ezt ne!

S a két út kapcsán nemcsak magamra gondolok. Számomra a menny nem lenne teljes, ha azok nincsenek ott, akiknek köszönhetem az életem, akiknek pásztora vagyok, akik a barátaim... De vajon *értük* mit teszek? Mit teszek azért hogy tudjanak a mennyországi örök életről, hogy higgyenek benne, és mit teszek azért, hogy úgy is éljünk együtt, hogy láthatóvá váljék a mi Urunk számára: az örök életben is együtt akarunk lenni egymással és Vele?!

A nagyböjti és a feltámadt Jézus arca azt sugallja, hogy életem legfőbb feladata, örök életbe átívelő *befektetése* az, amit apostol elődeink is tettek: nem hallgathatunk arról, amit láttunk, amit tapasztaltunk. Ez pedig egy egész földi életre szóló tanúságtevő életforma. Ez az, amit a mennyben már nem tehetünk, mikor szemtől szemben láthatjuk már a mi Urunkat és Megváltónkat.

Isten irgalmas szeretete

Fr. Fülöp István Vilmos OSPPE

Nikodémus Jézust éjjel keresi fel, mint olvashatjuk az evangéliumban, mert fél a zsidó főpapoktól, de vágyik és szomjazza Jézus szavait hallgatni. Tisztában van azzal, hogy Jézus Istentől van. Jézus készséggel beszélget vele, szeretettel és gyöngéden tárja elébe Isten irgalmasságát, valamint azt, hogy mi szükséges ahhoz, hogy Nikodémus Isten gyermekévé legyen és eljusson az üdvösségre: újjá kell születnie vízből és Szentlélekből. Jézus felidézi a választott nép engedetlenségét, lázongását, amivel a pusztai vándorlás során bántotta meg Istent. A büntetés: tüzes kígyók. Mózes közbenjárására azonban Isten irgalmat gyakorol. Rézkígyót készíttet Mózessel, amelyet póznára téve felemel a pusztában, aki pedig erre feltekint, életben marad. A Mózes által kieszközölt kegyelem, a rézkígyó felemelése előképe Jézus keresztre való felemelésének is, és megmutatja Isten irgalmas túlcsorduló szeretetét, de felhívja a figyelmet a bűnbánatra is, amely Istenhez visszavezeti az embert.

A keresztre feszített Jézus halála és harmadnapon való feltámadása, Istennek az emberek iránt érzett irgalmas szeretetének a túlcsordulása. Jézus Isten irgalmának megtestesítője és látható jele. Isten irgalma hatalmasabb minden elkövetett bűnnél; nagylelkűségben Őt nem tudjuk felülmúlni. Irgalommal siet a bűn fertőjében vergődő ember segítségére, elküldi szent Fiát, aki Mária által a Szentlélek erejéből testet öltött Isten és ember. Kereszthalála, értünk kiontott vére legyőzi a halált mindörökre. Amit a bűn által Ádám és Éva engedetlenségével elrontott az ember, azt Mária és Jézus engedelmessége által nyertük vissza: Mária eltapossa a kígyó fejét, Jézus legyőzi a bűnt és a halált. (*„Amint Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen. Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen."* – Jn3,13–16)

Mi is tehát az irgalmasság? Az, hogy Isten túláradó szeretetéből elküldte fiát, aki önként vállalta a bűnös emberért a kereszthalált. Amikor pedig felismerve bűnös voltunkat, visszatérünk Istenhez, amikor magunkba szállunk, akkor azt is felismerhetjük, hogy az ítéletet Jézus *személyesen értünk is* vállalta, így Isten ir-

galma minden egyes ember számára személyes egyedi valóság. Ehhez mint felbecsülhetetlen kincshez, úgy kell ragaszkodnunk! Nikodémus is ezt látta meg abban a beszélgetésben…
Kérjük az irgalmas Istentől, hogy mi is ennek fényében tudjunk kiteljesedni és irgalmában bízva élni a mindennapjainkat!

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

Hungarikum lett a pálos rend

FORRÁS: HUNGARIKUM.HU

Ahogy arról előző számunkban hírt adtunk, a Hungarikum Bizottság 2017. december 5-i döntése értelmében a hungarikumok gyűjteményébe került a pálos rend, tizenöt további kiemelkedő nemzeti értékkel együtt. A Hungarikum díj ünnepélyes átadására 2018. január 22-én került sor az Országházban, a Hungarikumok Klubja negyedik rendezvényének keretében. A díjakat Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, a Hungarikum Bizottság elnöke és Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke, a Hungarikum Bizottság tagja adta át. A pálos rend nevében Csóka János tartományfőnök vette át az elismerést.
„A hungarikumok köre a magyar életérzés kifejezői, olyan eszmei és erkölcsi háttér, amely összeköt bennünket, bárhol is legyünk a világban”– fogalmazott a földművelésügyi

A pálos rend hungarikum (fotó: Szentirmay Piroska)

miniszter, a Hungarikum Bizottság elnöke a Hungarikum-díjak átadásán az Országházban. Emellett a hungarikumok üzenetet hordoznak, értéket teremtenek a jelenben, ezáltal formálják és meghatározzák a Kárpát-medencében élő magyarság jövőjét.
„A pálos rend, mint az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend közel 800 éve tölt be meghatározó szerepet nemzetünk történelmében, kultúrájában, szellemi és lelki életében. A pálosok által emelt templomok, kolostorépületek, az általuk létrehozott képzőművészeti alkotások, irodalmi művek a magyar kultúra maradandó kincsei. A magyar nyelv története szempontjából külön említést érdemel a pálos szerzetesek által készített két fontos középkori imádságos mű: a Festetics- és a Czech-kódex."

P. Marian Waligóra OSPPE kitüntetése

Dr. Szentirmay Tamás

Magyarország Köztársasági Elnöke a Magyar Érdemrend Középkeresztje kitüntetést adományozta Marian Waligóra atyának, a częstochowai Jasna Góra Pálos Kolostor házfőnökének a hazánkban és a határon túli magyarság körében végzett lelkipásztori szolgálata, valamint a magyar–lengyel barátság elmélyítésében és a częstochowai pálos kolostor magyar vonatkozású emlékeinek kutatásában, ápolásában vállalt szerepe elismeréseként. A magas állami kitüntetést a március 15-ei nemzeti ünnepünkön az Országház Kupolatermében tartott ünnepség keretében Áder János, Magyarország köztársasági elnöke, Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke és Kövér László, az Országgyűlés elnöke adta át.
A Magyar Pálos Rendet a kitüntetés átadásán P. Csóka János tartományfőnök, P. Bátor Botond, P. Balla Barnabás, valamint dr. Szentirmay Tamás hivatalvezető képviselte.

Marian Waligóra atya 1966-ban született. Általános iskolája elvégzése után a természet iránti szeretettől vezérelve erdészeti középiskolában folytatta a tanulmányait Zagnańskban, mivel erdésznek készült. A középiskola befejezését követően azonban megváltoztatta terveit és a hivatás hangját követve 1987-ben a Pálos Rendbe lépett, ahol 1993-ban tett örökfogadalmat. 1994-ig a pálos rend Szemináriumában tanult Krakkóban. 1994-ben szentelték pappá Częstochowában, a Jasna Góra-i pálos kegyhelyen.
Marian Waligóra atya fiatal pálos szerzetesként magyarul is tanult, melyre alapvetően az indította, hogy a pálos rend gyökerei – a magyar alapítása okán – Magyarországra nyúlnak, de arra is gondolt, hogy így könnyebben tarthat majd kapcsolatot a magyarországi pálosokkal. Már ekkor komoly kapcsolatrendszert alakított ki olyan személyiségekkel, akiknek fontos szerepe volt a lengyel–magyar barátság alakításában.
Mindezek az előzmények szerepet játszottak abban, hogy pappá szentelése után újmisésként Magyarországra, a pécsi pálos kolostorba került, ahol egy évig lelkipásztori szolgálatot végzett, s ez idő alatt elmélyítette magyar nyelvi, történelmi és kulturális ismeretét és szeretetét. A Pécsett töltött idő alatt komoly szerepe volt a helyi lengyel kisebbségi önkormányzat megalapításában, illetve az ott élő lengyelek lelkipásztori ellátásában.
Magyarországi tartózkodását követően a pálos rend központjába, a lengyelek nemzeti kegyhelyére, a częstochowai, a Jasna Góra-i pálos kolostorba helyezték, ahol tehetségére tekintettel hamar jelentős beosztásba került, a kegyhely helyettes vezetőjének nevezték ki, és ezt a szolgálatot látta el egészen 2014-ig, amikor előbb 2014-től a kolostor házfőnök-helyettese, majd még ugyanebben az évben a házfőnöke lett. A pálos rend központi, legfontosabb és legnagyobb kolostorának, egyúttal több mint száz pálos szerzetesnek vált így az elöljárójává; s ezzel ő a 97. a Jasna Góra-i házfőnökök sorában.
Minden beosztásában és szolgálatában nagyon fontosnak tartotta, s komolyan segítette, támogatta a magyar pálosok megerősödését.

P. Csóka János OSPPE, P. Balla Barnabás OSPPE, P. Bátor Botond OSPPE, P. Marian Waligóra OSPPE, Dr. Szentirmay Tamás (fotó: Szentirmay Piroska)

Marian Waligóra atya különös figyelmet szentel a magyar zarándokoknak, mindig hívja, várja, és nagy szeretettel fogadja őket Częstochowában, Jasna Górán, mely azon túl, hogy Lengyelország nemzeti kegyhelye – ahogy emlegetni szokták „Lengyelország szíve" –, egyúttal a világ egyik legjelentősebb zarándokhelye is, melyet minden évben emberek milliói keresnek fel; közöttük egyre növekvő számban magyarok is. Marian atya kiemelkedően sokat tett azért az egyedülálló kezdeményezésért, hogy a lengyel–magyar barátságot is kifejező zarándokvonat induljon Budapestről Częstochowába. E jelentős, ebben az évben már 6. alkalommal megvalósuló zarándoklat keretében évente közel ezer magyar zarándokol el lelki megújulást keresve erre a kegyhelyre, közöttük több alkalommal állami vezetőink is. A magyar zarándokok iránt megnyilvánuló figyelmének fontos jeleként Marian atya sokat tett azért, hogy az odalátogató magyarok az anyanyelvükön kapjanak ismertetést, tájékoztatást a kegyhellyel kapcsolatban, így irányításával különböző kiadványok, könyvek, leporellók és CD-ék is készültek magyar nyelven a kegyhelyről. Szintén fontos, hogy lelkiismeretesen ápolja e magyar pálos szerzetesek által alapított pálos kolostor magyar vonatkozású emlékeit, kapcsolódási pontjait.

Marian Waligóra atya rendszeresen ad nyilatkozatokat magyar nyelven a Vatikáni Rádiónak, illetve a hazai médiának is, egyúttal nagy odafigyeléssel segíti minden alkalommal a magyar sajtó częstochowai munkáját, felvételeit, mindezekkel folyamatosan erősítve a lengyel nemzeti kegyhely magyar kapcsolatait is.

A gyakori meghívásoknak eleget téve rendszeresen látogat Magyarországra, ahol szerteágazó lelkipásztori tevékenységet fejt ki, ünnepi, búcsúi szentmiséket mutat be, lelkigyakorlatokat tart, részt vesz, illetve közreműködik magyarországi lengyel vonatkozású eseményeken. Sokat tesz a nagy lengyel pápa, Szent II. János Pál pápa emlékének méltó magyarországi megőrzéséért és tiszteletének erősítéséért.

Marian Waligóra atya komoly mértékben támogatja a magyar vonatkozású tudományos

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

kutatásokat a częstochowai, Jasna Góra-i pálos kolostor rendkívül értékes levéltári és könyvtári gyűjteményében, ennek keretében különösen is a magyar kutatók częstochowai munkáját. Sokat tesz e tudományos munkák eredményeinek a feldolgozásáért és fontos szerepe van a pálos rendtörténettel – így legtöbbször magyar vonatkozásokkal is – foglalkozó különböző tudományos konferenciák szervezésében és lebonyolításában.

Marian Waligóra atya személyes tapasztalatai alapján ismeri és szívén viseli a külhoni magyarság sorsát. Több alkalommal járta végig a határainkon túli magyar helyeket és mindenhol igyekezett támogatni azokat, fontos tanújelét adva ezzel annak, hogy a barátság nemcsak a határok közé szorított államok, hanem valóban e két keresztény nép között áll fent. Az idei esztendőben Marian Waligóra atya lesz a csíksomlyói pünkösdi búcsú ünnepi szentmiséjének a szónoka.

Marian Waligóra atya nagyon sokat fáradozik a lengyel–magyar barátság elmélyítése érdekében. Ennek a jelentősége pedig lényegesen túlmutat a szoros értelemben vett hitéleti tevékenységen, mert az összességében szolgálja a lengyel és a magyar nép baráti kapcsolatának elmélyítését s annak élővé válását, mind az egyének, mind a közösségek, mind pedig az állam szintjén.

A pálos rendfőnök látogatása a budapesti AVE Kiállítóházban

PAPP ATTILA, CIVIL RÉGÉSZETI ALAP

Az AVE Kiállítóházban május 31-ig még megtekinthető, a *Pálosok nyomában* című kamarakiállítás adott helyet a pálos rend régészeti kutatásáról szóló egyeztetésnek. A megbeszélésen Arnold Chrapkowski pálos rendfőnök számára a magyarországi tartományfőnök, P. Csóka János, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, a Magyar Nemzeti Múzeum és a Civil Régészeti Alap projektvezetői ismertették a rend régészeti kutatásának jelen állapotát, és együtt határozták meg a közeljövőben elérendő célokat.

A lengyelországi rendi központ teljes támogatásáról biztosította a magyar szakembereket, és nyomatékosította, hogy a rend múltjának szisztematikus feltárása és közismertté tétele kiemelten fontos számára. A magyarországi régészeti eredményeket több szempontból is a legfontosabbak közé emelte, hiszen a rend számára ez a születés helye, valamint így tudnak a világ bármely pontján lévő pálosok pontos és követhető képet alkotni az egykoron élt fehér barátok mindennapjairól. Hangsúlyos eleme lett a kutatásnak az az intézményközi összefogás, ami az elmúlt évszázadban szórványosan zajló kutatásokat szervezett és átfogó programmá teheti, bevonva a megyei hatókörű múzeumok és más egyetemek szakembereit is. A generális atya örömmel értesült arról is, hogy idén már Veszprém, Somogy, Zala és Borsod-Abaúj-Zemplén megyékből, valamint a Felvidékről is kolostorok ásatásáról kaphat friss híreket, információkat.

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem részéről Végh András vezetésével zajló kutatás és a Magyar Nemzeti Múzeumban Tomka Gábor és Pető Zsuzsa által fémjelzett kutatóprogram immáron a határokon túlmutató szinten is összeért.

A megfogalmazott célok közül talán a legfontosabb, a rend régészeti örökségét valamint a rend teljes középkori történetét bemutató kiállítások létrehozása, hogy a hungaricum rangra emelt, egyetlen magyar alapítású és máig fennmaradt férfi szerzetesrend mindenki számára érthető, megfogható, megélhető valósággá váljon ismét.

A Civil Régészeti Alap Egyesület által szervezett, és a PPKE BTK Régészeti Intézete által vezetett balatonszemesi ásatás négy évadának és az ennek kapcsán szervezett konferenciának lendületéből így lett egy nagy volumenű, intézményközi, konferenciákkal, kiállításokkal és növekvő számú ásatásokkal bíró projekt, mely az ország összes egykori kolostorát és még szinte ismeretlen kolostorhelyeit is érinti.

RENDI KRÓNIKA

Rendi hírek

P. Botfai Levente, P. Marian Waligóra és Arnold Chrapkowski pálos generális a pécsi rendház refektóriumában (fotó: Varga László)

Kánoni vizitáció – Arnold Chrapkowski rendfőnök atya Marian Waligóra jasnagórai (częstochowai) házfőnök atya kíséretében érkezett először Erdélybe 2018. február 24-én, majd Magyarországra február 25-én, hogy a rendi szabályzat által előírt kánoni vizitációt, vagyis hivatalos látogatását mindegyik kolostorban elvégezze. A magyar tartomány imádsággal és a szabályzat erre vonatkozó részeinek az ismételt átolvasásával készült az eseményre. A hivatalos látogatás alkalmával a legfőbb elöljáró elbeszélgetett minden egyes rendtaggal, tájékozódott a szerzetesi, a lelki élet, a lelkipásztori szolgálat és az anyagi javak megfelelő kezelése felől. Fontos a rendtartomány számára ez az áttekintés, ami segít mind a lelki, mind pedig a gyakorlati élet szempontjából. Látogatása során Arnold generális atya köszöntötte a 80 éves Levente atyát, megtekintette az AVE Kiállítóházban a pálos régészeti kiállítást, ellátogatott Pálosvörösmartra, valamint meglátogatta a Pálos Nővéreket Erdőkürtön, majd március 5-én visszatért Lengyelországba.

Születésnapok a pálos rendben – P. Mátyás Mihály OSPPE decemberben ünnepelte 60. születésnapját. A Szeged-Csanádi egyházmegyéből plébánosként jelentkezett a pálos rendbe. Mihály atya pálosként elsősorban Budapesten és Pécsett tevékenykedett, de a pálosszentkúti hívek is közelebbről megismerhették. Mihály atya lelkigondozói és lelkivezető, lelkigyakorlat kísérő képzéseket is elvégzett. Családok és egyének egyaránt sokan keresik fel lelki problémáikkal.

P. Botfai Levente OSPPE februárban ünnepelte 80. születésnapját. A kánoni vizitációt végző generális atya köszöntőjében a zsoltáros szavait idézte: „Életkorunk hetven év, jó erőben lehet tán nyolcvan is.” – majd hozzátette: „De ne szabjunk határt az isteni gondviselésnek...” Levente atya csendes, szelíd, jóindulatú egyéniségét sokan ismerik és szeretik. Jelenleg templomigazgató a pécsi Pálos templomban, valamint a jelöltek és novíciusok képzését végzi. Isten éltesse mindkettőjüket, hogy az ő kegyelmében éljenek és szolgáljanak Istennek és felebarátaiknak életük minden napján!

•

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Elhunyt Szilárdfy Zoltán pálos konfráter

2017. december 20-án, nyolcvanéves korában elhunyt Szilárdfy Zoltán székesfehérvári egyházmegyés pap, nyugalmazott plébános, művészettörténész. Szilárdfy Zoltán 1937-ben született Budapesten, 1961-ben szentelték pappá Székesfehérváron. Művészettörténeti tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte, ahol 1985-ben doktorátust szerzett, utóbb keresztény ikonográfiát tanított a Képzőművészeti Főiskolán, illetve az ELTE-n és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen. A barokk művészet legkiválóbb ismerői közé

Szilárdfy Zoltán (1937–2017), pálos konfráter (fotó: Székesfehérvári Egyházmegye)

Łukasz Buzun segédpüspök, korábbi częstochowai pálos házfőnök (fotó: Varga László)

tartozott. Különös figyelemmel kutatta a magyar szentek tiszteletének művészeti emlékeit. A keresztény ikonográfia területéről számos könyv és tanulmány nemzetközileg is ismert és elismert szerzője, számos konferencia előadója volt. Gazdag műgyűjteménye Székesfehérvárra került.
Dr. Szilárdfy Zoltán 1993-ban lett a Magyar Pálos Rend konfrátere. A konfraternitása hála jeléül adott tiszteletbeli rendtagságot jelenti. A konfráterek így részeseivé válnak mindazoknak a lelki kincseknek, amelyeket a pálos rend tagjai megszentelt életükkel elnyertek.

•

Remete Szent Pál ünnepe

A pálos rend névadójának és védőszentjének, Remete Szent Pál ünnepének vigiliáján, január 14-én a budapesti Sziklatemplomban, január 15-én pedig a pécsi Pálos (Szent Imre) templomban mutatott be ünnepi szentmisét Łukasz Buzun segédpüspök, korábbi częstochowai pálos házfőnök. A szentmisén rendi hagyomány szerint a pálos szerzetesek megújították rendi fogadalmukat. A Pálos templomban bemutatott ünnepi szentmisén a pécsi pálos atyákon kívül részt vett Mayer Mihály nyugalmazott pécsi megyéspüspök, pálos konfráter és Máger Róbert a pécsi egyházmegye szertartója. Az elhangzott köszöntőket, valamint a szentbeszédet P. Balla Barnabás, pálosszentkúti házfőnök tolmácsolta. A liturgikus zenei szolgálatot a pálos szkóla (Schola Sancti Pauli) végezte dr. Fodor Gabriella vezetésével. A szentmisén ott voltak az egyházmegyében élő lengyel közösség tagjai is, akiket az ünnep után külön is köszöntött a lengyel segédpüspök.
Szentbeszédében a kaliszi egyházmegye segédpüspöke Remete Szent Pált, mint az Istenbe vetett hit példaképét állította elénk. Homíliája végén a pálos püspök elmondta: Nagy öröm számára azokkal együtt ünnepelni, akik a pálos rendet – amelynek ő is tagja – ilyen nagy szeretettel hordozzák. A szentmise végén a pálos hagyományoknak megfelelően Remete Szent Pál ereklyéjével megáldották a gyermekeket.

•

Remete Szent Pál és Esztergomi Boldog Özséb ünnepe Hargitafürdőn és Márianosztrán

Hargitafürdőn mindkét nagy januári rendi ünnepet nagy közösségben tartották meg. Jelen voltak a helyi hívek és ugyanakkor e „pálos héten" az Erdélyi Mária Rádió hallgatói is bekapcsolódhattak a szentmisékbe – Erdélyben és Magyarországon egyaránt. Boldog Özséb ünnepén – amely egybeesett a hargitafürdői

Pálos konfráterek
(fotó: Varga László)

kolostoralapítás negyedik évfordulójával – a felkért szónok Tamás József püspök atya volt, a szertartáson pedig részt vett több más, a pálos rendhez közel álló pap és a hívek a sokasága is. Márianosztrán január 24-én ünnepelték a pálosok megszervezőjét, Esztergomi Boldog Özsébet a Márianosztrai Bazilikában. A zarándokok megérkezését követően 10 óra 30-kor ünnepi szentmisét mutatott be Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök, pálos konfráter. A szentmisén a pálos atyák és testvérek mellett, a hagyományoknak megfelelően, részt vettek a pálos konfráterek is, akik megújították konfráteri ígéretüket.

•

Második pálos síverseny Hargitafürdőn

Tavaly, 2017-ben startolt az első pálos síverseny. Ezt követően, 2017 nyarán egy csapatnyi hargitafürdői részt vett a Petőfiszállás-Pálosszentkúti focikupán, ahonnan azzal érkeztek haza, hogy vissza kell hívni az alföldieket egy síkupára.
Nagyra becsüljük hargitaiakként, hogy meghívásunkat a helyiek mellett, elfogadták a szentkútiak, valamint a Motorkerékpálosok és sok más vendég is, minek alapján egy egész estét kitöltő síversenyben lehetett része a résztvevőknek 2018. február 16-án a Csipike pályán, a csícsói közbirtokosságnak és sok, főleg helyi önkéntesnek köszönhetően.
A díjak kiosztása előtt különösen a „jamaikaikra" (szentkútiak bővebb infót tudnak nyújtani!) figyeltek oda a házigazdák, s a tél hidegének elviselését forralt borral és „buriányteával", valamint zsíros és vinetés (padlizsánkrém) kenyérrel segítették elő. Mindenki megállta a helyét kicsik és nagyok, fiúk és lányok, hegyiek, völgyiek és alföldiek! Köszönjük mindenkinek a hozzáállását, a helytállását!

a fehér barát
A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

•

Lelkigyakorlat Pálosszentkúton

Három alkalomból álló lelkigyakorlat volt Pálosszentkúton 2018. március 17. és 18 között. A lelkigyakorlatos beszédeket szentmisék keretében P. Hesz Attila OSPPE tartotta.

•

Nagyheti lelkigyakorlat Pécsett

A húsvéti szent három naphoz kapcsolódóan lelkigyakorlat volt a Pálos templomban. Nagypénteken és Nagyszombaton a húsvéti misztérium mélyebb megértését, az ünnep megélését segítő tanítás hangzott el, közös zsolozsmaimádsággal egybekötve. A lelkigyakorlatos elmélkedéseket tartotta és az esti szertartásokon szentbeszédet mondott Györfi Szabolcs atya, a budapesti kolostor házfőnöke. A lelkigyakorlat hanganyagai meghallgathatók a rend honlapján, a palosok.hu weboldalon.

•

Lelki adoptálás

2018. április 2-án, húsvéthétfőn a fél 10 órakor kezdődő szentmise keretében lelki adoptálás volt a hargitafürdői Szent István templomunkban, melynek során több mint húszan köteleződtek el. A szentmise után Olaj Anett és Dávid tettek tanúságot és ismertették a lelki adoptálás lényegét, szerepét. A pécsi Pálos templomban és a budapesti Sziklatemplomban is volt lelki adoptálás szertartása, ünnepi szentmise keretében. A Pálos templomban húszan, a Sziklatemplomban mintegy hetvenen tettek fogadalmat.
A Lelki Adoptálás imádságos elköteleződés egy egyedül Isten által ismert, édesanyja méhében megfogant és abortusszal fenyegetett magzat védelmében. A lelki adoptálást vállaló személy kilenc hónapon át minden nap egy tized rózsafüzért, egy könyörgést és önkéntes vállalásait ajánlja fel lelki gyermekéért, hogy megszülethessék. (Önkéntes felajánlás lehet pl. szentáldozás, böjt, önmegtagadás, meghatározott ima, a lelki adoptálás terjesztése. Nem kötelező, de amit vállalunk, az kötelez.) A lelki adoptálás ünnepélyes formája a pap jelenlétében végzett közös fogadalomtétel, de egyénileg is bármikor elkezdhető. A lelki adoptálásról bővebb információt a *lelkiadoptalas.hu* weboldalon olvashatnak!

•

Lectio Divina-estek a budapesti Sziklatemplomban

Három alkalomból álló előadássorozat volt a Sziklatemplomban 2018. április 15-én, 16-án és 17-én a 17 órai szentmisék után. Makranczi Zalán színművész Bíró Ferencné Gesztelyi Nagy Judit fuvolaművész játéka kíséretében részleteket olvasott fel Johannes Cassianus művéből, valamint a korabeli kopt keresztények gondolataiból. Az előadások előtt Györfi Szabolcs atya, budapesti házfőnök mondott bevezetőt.
Johannes Cassianus a 4. században élt. Noha soha nem avatták szentté, a középkorban szentként tisztelték. 360 körül született a mai Franciaország területén. Sok időt töltött Betlehemben és azok között az egyiptomi remeték között, akik elhagyták a világot és kimentek a pusztába, a sivatagba, hogy ott éljék meg az Istennel való mély kapcsolatukat. Amikor visszajött Európába, negyven év távlatából megfogalmazta az atyák tanítását, mindazt, amit tőlük tanult.

•

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zarándokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775 2555 vagy e-mailen: *zarandokhaz@gmail.com.*

•

PÁLOS PROGRAMOK

2018. május – 2018. szeptember

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-sziklatemplom

- ***minden nap*** a 17 órai szentmise előtt rózsafüzér;
- ***minden nap*** a 17 órai és a 20 órai szentmise után zsolozsma (vesperás ill. kompletórium);
- ***minden csütörtökön*** – 9-től 17 óráig egész napos szentségimádás a szentségi kápolnában; 22 órakor művészek szentségimádása;
- ***minden hónap első pénteken*** engesztelő szentségimádás Krisztus küzdő egyházáért;
- ***minden hónap 13-án*** – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyónási lehetőség);
- ***minden hónap 28-án*** – 19 óra imaóra az abortusszal elkövetett bűnök engesztelésére;
- ***májusban*** minden nap litánia;
- ***szeptemberben*** – a Pálos Baráti Kör találkozója.
- ***október 8.*** – Magyarok Nagyasszonya főünnepe, 20 órakor a Sziklatemplom búcsúja, a Pálos Baráti Kör találkozója.

A Sziklatemplom előterében működő **Pálos Fogadóközpon**t nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ: ***sziklatemplom.hu***

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
www.marianosztrakegyhely.hu

- ***minden hónap 13-án*** – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztúttal, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért;
- ***minden hónap első csütörtökén*** – 9 órától a szentmise kezdetéig: szentségimádás a lelki és a testi békéért;
- ***június 30.*** – Sarlós Boldogasszony, ünnepi szentmise a Mária-kútnál;
- ***június 30–július 1.*** – Irgalmas Jézus Öt Szent Sebe ünnepe, főbúcsú;
- ***augusztus 12.*** – Nagyboldogasszony búcsúja, a Bazilika templomszentelési ünnepe;
- ***szeptember 16.*** – a kálvária kápolna búcsúja (Fájdalmas Szűzanya);
- ***október 7.*** – Magyarok Nagyasszonya főbúcsú.

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- ***minden hónap első pénteken*** – Férfiak gyalogos zarándoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarországért.
    - ***Mária-ünnepeken*** – nők gyalogos zarándoklata;
    - ***májustól októberig minden hónap 13-án*** 8 és 11 óra között fatimai engesztelés;
    - ***május 18-19.*** – Pünkösdi Ifjúsági Találkozó;
    - ***május 19-21.*** – Pünkösdi Búcsú;
- ***június 8-10.*** – Családos lelkigyakorlat Bíró László püspök atya vezetésével;
- ***július 6-8.*** – Keresztény Motoros Zarándoklat;
- ***szeptember 8-9.*** – Kisboldogasszony búcsú.

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zarándokszállás várja a zarándokokat, csopor-

tokat. A további részletekről a *palosszentkut.hu* és *facebook.com/Palosszentkut* oldalakon vagy a +36 20 8233 836, vagy a +36 20 775 25 55 telefonon érdeklődhet.

PÉCS
Pálos (Szent Imre) templom

- csütörtök kivételével *minden nap* a 18 órai szentmise után zsolozsma (vesperás)
- ***májusban*** minden nap Lorettói litánia;
- ***csütörtökönként*** – szentségimádás a 18 órai szentmise után;
- ***minden hónap utolsó csütörtökje*** – 18 óra: SERRA szentmise – a papi és szerzetesi hivatásokért;
- ***szeptemberben*** – a Pálos Baráti Kör találkozója.

PÉCS
Lyceum-templom

- ***minden hónap első csütörtökjén*** a 17 órai szentmise után 18.15 óráig csendes szentségimádás;
- ***Templombúcsú***: Urunk Színeváltozása (augusztus 6.) ünnepéhez kapcsolódóan.

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3, és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50 illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon 8.00 és 17.00 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon lehet.

HARGITAFÜRDŐ
Szent István-templom

- ***minden szentmise előtt*** rózsafüzér;
- ***augusztus 18.*** – Borvíznap (falunap);
- ***augusztus 19.*** – 12.30-kor ünnepi szentmise, a templom búcsúja;
- ***szeptember 15.*** – 12 óra: ünnepi szentmise a Szentkereszt tiszteletére, az adótorony melletti keresztnél. Indulás 10 órakor az Ózon szálló parkolójából.

SALFÖLD

- ***július 21.*** – 18 óra: Szent Mária Magdolna búcsú, ünnepi szentmise; megközelíthető: Salföld községen keresztül.

PÉCS, JAKAB-HEGY

- ***július 22.*** – 12.30: Jakab-hegyi búcsú, ünnepi szentmise; megközelíthető: gyalogosan a 24-es busz szentkúti végállomásától.

BUDAPEST, BUDASZENTLŐRINC

- ***augusztus 12.*** – 16 óra: Szent Lőrinc napi ünnepi szentmise; megközelíthető: a 22-es busszal a Szépjuhászné megállóig.

KESZTÖLC, KLASTROMPUSZTA

- ***szeptember 16.*** – 12 óra: Szent Kereszt felmagasztalása tiszteletére ünnepi szentmise; megközelíthető: Kesztölc községen keresztül.

Kedves Olvasók! Felhívjuk figyelmüket, hogy a rendi értesítőnkben ezentúl a pálos templomok miserendjét külön nem közöljük. A szentmisék időpontjáról, a további programokról és az esetleges változásokról a rend honlapján (***palosrend.hu***), s a templomok hirdetéseiből értesülhetnek.

„Szent Mária! örök szízeknek szíze, irgalmasságnak anyja, malasztnak anyja, minden elhagyottaknak reménsége, minden kétségbeesetteknek vigasztalója! Az bánatnak tőrén, ki te lölkedet általfolyá, mikor te egyetlen egy fiad, mi Urunk Jézus Krisztus halálnak kénját szenvedi vala az keresztfán, és az fiúi szeretetön, kivel ő te anyai bánatodon könyörülvén, egyeslenségvel való ő szerető vikáriosának,szent Jánosnak tégedet hozzád-látására ajánla, keserőlj, könyörőlj, légy tanács, kérlek, én szomorúságomnak, ellenem valóságnak, kórságomnak, szegénségemnek, szorgalmatosságomnak és én mindennemö szikségemnek!”

Festetics-kódex, (1942–1494); Imádság Szűz Máriához, részlet

Felelős kiadó: *Csóka János* OSPPE tartományfőnök
Kiadó: *Magyar Pálos Rend*
Szerkesztőbizottság: Kovács Adrienn, Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás
Grafika, tipográfia: *Török Máté*
Borítófotó: *Török Máté*

ISSN: 2062–1094